

MYTER&FAKTA

OM ISRAEL OCH ARABVÄRLDEN

MITCHELL G BARD

Livets Ords Förlag
Box 17, 751 03 Uppsala
www.livetsord.se

MYTER OCH FAKTA

Copyright © 2002 Mitchell G Bard, <http://www.JewishVirtualLibrary.org>

Originalalets titel: Myths and Facts – A Guide to the Arab-Israeli Conflict

Utgiven av Livets Ords Förlag

Svensk copyright © 2003 Livets Ords Förlag

Översättning: Karin Bengtsson

Omslag: Jessica Nyström

Tryck: WS Bookwell, Finland 2003

ISBN 91 7866 564 7

Innehåll

<i>Förord</i>	5
1. Israels rötter.	7
2. Perioden som brittiskt mandat	24
3. Delningen.	39
4. Kriget 1948.	47
5. Vägen till Suez	57
6. Sexdagarskriget 1967	64
7. Mellan krigen	82
8. Utnötningskriget 1967-1970	88
9. Yom Kippur-kriget 1973.	91
10. Gränserna.	98
11. Israel och Libanon	116
12. Gulfkriget	130
13. Förenta nationerna	143
14. Flyktingarna	153
15. Hur judarna behandlats i arabiska/muslimska länder.	187
16. Mänskliga rättigheter i arabländerna	216
17. Mänskliga rättigheter i Israel och territorierna.	235
18. De palestinska upproren	246
19. Jerusalem	275
20. USA:s Mellanösternpolitik	292
21. Fredsprocessen	327
22. Bosättningarna	378
23. Vapenbalansen	386
24. Massmediernas roll.	393
25. Arabers/muslimers attityder gentemot Israel	411
<i>Bilagor</i>	426
FN:s säkerhetsråds resolution 242	427
PLO:s erkännande av Israel	428
Brev från Yassir Arafat till Norges utrikesminister	429
Brev från premiärminister Rabin till Yassir Arafat.	429
Stadgar för Islamiska motståndsrörelsen (Hamas)	430
<i>Rekommenderade internetsajter</i>	432
<i>Rekommenderad läsning</i>	435

<i>Alfabetiskt index</i>	451
------------------------------------	-----

Tabeller

Judisk invandring till Palestina	27
Palestinska flyktingar registrerade av UNWRA	174
Jerusalems befolkning	275
Värdet på militär finansiering från USA:s delstater	303
Militärbalansen i Mellanöstern	426

Kartor

1: Storbritanniens delning av mandatet 1921-1923	25
2: Delningsplanen – 1947. FN:s generalförsamlings resolution 181.	41
3: Peel-kommissionens delningsplan juli 1937.	44
4: Den arabiska invasionen 15 maj 1948	50
5: Vapenstilleståndslinjer 1949	53
6: Terroristattacker 1951-1956	60
7: Sinaikriget 1956	60
8: Golanhöjderna före kriget 1967. Avstånd och höjdskillnader	66
9: Israel före juni 1967	68
10: Fronten mot Egypten 5-8 juni 1967.	71
11: Slaget om Jerusalem 5-7 juni 1967	72
12: Eldupphörlinjerna efter Sexdagarskriget 1967	76
13: Egypten och Syrien anfaller 6 oktober 1973	93
14: Räckvidd för robotar och artilleri från ställningar på Västbanken.	101
15: Golanhöjderna – höjdsträckning	103
16: Golanhöjdernas relativa storlek.	108
17: Flygtider till Israel.	110
18: Avstånd mellan israeliska befolkningscentra och vapenstilleståndslinjerna före 1967.	112
19: Israels gräns mot Libanon (år 2000)	125
20: Judiska flyktingar från arabstaterna 1948-1972.	154
21: UNWRA:s flyktingläger (år 2000)	178
22: Vattenresurser	345
23: Den palestinska myndighetens karta över Palestina	363

Förord

År 1957 startade Si Kenen ett nyhetsbrev – *Near East Report* – för att informera allmänheten om händelser som berörde Mellanöstern. Mycket av det han publicerade var aktuella nyheter, men snart insåg han även behovet av att utbilda läsarna om konflikten mellan araber och israeler och avslöja myter som spritts av människor som ville skriva om historien till att passa deras egna syften. Därför började *NER* publicera särskilda översikter i relevanta frågor. Gradvis växte dessa analyser till en boks omfattning, och publicerades som "Myths and Facts".¹

Myterna om Mellanöstern uppstod inte på 50-talet, och de har inte heller upphört att framföra dem. De tumultartade händelserna i regionen tycks ständigt åtföljas av helt nya förvrängningar av fakta om den arabisk-israeliska konflikten. På allmänhetens begäran och med tillstånd från Near East Research sammanställde AICE en uppdaterad version av denna klassiska text på internet. Den versionen har den fördelen att den innehåller länkar till de enorma resurser som finns tillgängliga i vårt "Jewish Virtual Library" (ung. Judiska Internetbiblioteket, en engelskspråkig webbsajt, övers anm) och ständigt uppdateras när nya händelser inträffar.

Gensvaret på vår nätversion blev överväldigande, och människor började fråga efter texten i bokform. Det var anledningen till att vi gav ut den här boken, som en snabb och enkel referensbok. Det här är andra utgåvan, som även omfattar händelser efter tragedin den 11 september 2001. Och när nya frågor uppstår kan du gå in på "Myths and Facts Online" för att få del av de senaste fakta:

<http://www.JewishVirtualLibrary.org>

Läsare som är bekanta med boken påpekar ofta att den har blivit mycket större med åren. Tja, om Israels belackare upphörde med att sprida nya myter med en sådan fenomenal hastighet, vore det inte nödvändigt att svara med så många nya fakta. För att förhindra att den

1. Utgiven på svenska under titeln "Myter och Fakta", Hillelförlaget 1979.

här utgåvan blev ohanterlig i omfång, har vi valt att utelämna avtalstexterna från Israels fredsavtal med Egypten och Jordanien, och de överenskommelser som ingåtts mellan Israel och palestinierna. Det beror inte på att vi anser dem mindre viktiga, utan på att dokumenten finns tillgängliga på "Jewish Virtual Library" för den som vill titta på dem.

Jag vill särskilt nämna de förnämliga insatserna från tidigare redaktörer: Sheila Segal, Wolf Blitzer, Alan Tigay, Moshe Decter, M.J. Rosenberg, Jeff Rubin, Eric Rozenman, Lenny Davis och Joel Himmelfarb. Jag skulle även vilja tacka Rafi Danziger, Rebecca Weiner, Isaac Wolf, David Shyovitz, Alden Oreck, Elihai Braun och Sarah Szymkowicz för deras ovärderliga hjälp med att färdigställa den här utgåvan.

AICE vill särskilt tacka för det ekonomiska stödet från stiftelserna Ben and Esther Rosenbloom Foundation samt Everett Foundation.

AICE vill även uppmärksamma Eli Hertz för hans tidigare arbete för organisationen, och för hans bidrag som huvudfinansierare för den första utgåvan av boken.

"Sanningen", sade lord Acton, "är den enda merit som ger historien värdighet och värde." Följande sidor lägger fram sanningen om Mellanösternkonflikten. Det är det bästa vapen vi har mot lögnens företrädare.

*Mitchell G Bard
November 2002*

1. Israels rötter

Myt

"Judarna har ingen rätt till det land de kallar Israel."

Fakta

En vanligt förekommande missuppfattning är att alla judar tvingades i diasporan av romarna efter det andra templets förstöring i Jerusalem år 70 e Kr, och att de sedan, 1.800 år senare, plötsligt återvände till Palestina och krävde att få tillbaka sitt land. Verkligheten är att det judiska folket har upprätthållit banden till sitt historiska hemland i över 3.700 år.

Det judiska folket grundar sitt anspråk på Israels land på minst fyra punkter: 1) det judiska folket bosatte sig i landet och utvecklade det; 2) världssamfundet gav det judiska folket politisk suveränitet över Palestina; 3) territoriet har erövrats i försvarskrig, samt 4) Gud lovade att ge landet till patriarken Abraham.

Även efter det andra templets förstöring i Jerusalem och inledningen på exilen, fortsatte och blomstrade ofta det judiska livet i landet Israel. Stora samhällen återuppbyggdes i Jerusalem och Tiberias på 800-talet. På 1000-talet växte judiska samhällen fram i Rafah, Gaza, Ashkelon, Jaffa och Caesarea.

"Ingen gör Israel en tjänst genom att proklamera dess 'rätt att existera'. Israels rätt att existera är, precis som USA:s, Saudiariabiens och 152 andra staters, självklar och oreserverad. Israels legitimitet hänger inte i tomma luften i väntan på ett erkännande. ... Det finns ingen annan stat, stor eller liten, ung eller gammal, som skulle betrakta enbart ett erkännande av dess 'rätt att existera' som en ynnest, eller en förhandlingsbar eftergift."

- Abba Eban¹

Korsfararna massakrerade många judar under 1100-talet, men den judiska befolkningsgruppen återhämtade sig under de följande 200 åren genom att ett stort antal rabbiner och judiska pilgrimer invand-

rade till Jerusalem och Galileen. Framstående rabbiner grundade judiska samhällen i Safed, Jerusalem och på andra platser under de följande 300 åren. I början av 1800-talet – åratal före den moderna sionismens födelse – bodde mer än 10.000 judar i hela det område som idag utgör Israel.² Det nationsbygge som inleddes år 1870 och som pågick i 78 år, kulminerade i att den judiska staten grundades på nytt.

Israels internationella "födelseattest" bekräftades av den judiska statsbildningen i landet Israel på Bibelns tid; en oavbruten judisk närvaro från Josuas dagar och framåt; Balfour-deklarationen 1917; mandatet från Nationernas förbund, där Balfour-deklarationen ingick; FN:s delningsresolution 1947; Israels upptagande i FN 1949; flertalet andra staters erkännande av Israel; och, mest av allt, av det samhälle som Israels folk skapat under årtionden som en blomstrande, dynamisk nationsbildning.

Myt

"Palestina har alltid varit ett arabiskt land."

Fakta

Uttrycket "Palestina" tros härröra från Filisteerna, ett egeiskt folk som under 1100-talet f.Kr. bosatte sig på kustslätten vid Medelhavet i det som idag är Israel och Gazaremsan. Efter att det sista judiska upproret krossats på 100-talet e.Kr använde romarna för första gången namnet Palaestina på Judeen (den södra delen av det som idag kallas Västbanken) i ett försök att minimera den judiska identifikationen med landet Israel. Det arabiska ordet *filastin* härrör från detta latinska namn.³

Hebreerna gick in i landet Israel omkring år 1300 f.Kr, och levde under en sammanslutning av olika stammar tills man enades under sin första monark, kung Saul. Folkets andra kung, David, etablerade Jerusalem som huvudstad omkring år 1000 f.Kr Kort därefter byggde Davids son Salomo templet och befäste rikets militära, administrativa och religiösa funktioner. Nationen delades under Salomos sons tid, i Nordriket (Israel) som varade till år 722 f.Kr, när assyrierna förstörde det, och Sydriket (Juda) som överlevde fram till babyloniernas erövring år 586 f.Kr. Det judiska folket åtnjöt sedan korta perioder av suve-

ränitet innan de flesta judar slutligen fördrevs från sitt hemland år 135 e Kr.

Judarnas självständighet i landet Israel varade i över 400 år. Det är mycket längre än amerikanerna har varit oberoende i det som blivit känt som USA.⁴ Om det inte vore för främmande erövrare, skulle Israel idag faktiskt vara 3.000 år.

Palestina har aldrig varit ett uteslutande arabiskt land, även om arabiskan gradvis kom att bli huvuddelen av befolkningens språk efter de muslimska invasionerna på 600-talet. Någon oberoende arabisk eller palestinsk stat har aldrig existerat i Palestina. När den framstående arabisk-amerikanske historikern, professor Philip Hitti vid Princeton University, vittnade mot en delning av landet inför en brittisk-amerikansk kommitté 1946, sade han: "Det existerar inget 'Palestina' i historien, absolut inte."⁵

Före delningen ansåg sig palestinska araber inte ha någon separat identitet. När "First Congress of Muslim-Christian Associations" möttes i Jerusalem i februari 1919 för att välja palestinska representanter till fredskonferensen i Paris, antog man följande resolution:

Vi betraktar Palestina som en del av det arabiska Syrien, eftersom det aldrig varit skilt från det vid någon tidpunkt. Vi är förbundna med det med nationella, religiösa, språkliga, naturliga, ekonomiska och geografiska band.⁶

År 1937 sade en lokal arabledare, Auni Bey Abdul-Hadi, till Peel-kommissionen, som till slut föreslog en delning av Palestina: "Något sådant land [som Palestina] finns inte! 'Palestina' är ett begrepp uppfunnet av sionisterna! Det finns inget Palestina i Bibeln. Vårt land var en del av Syrien i århundraden."⁷

Högre arabkommitténs representant i FN framförde ett uttalande till Generalförsamlingen i maj 1947 som sade: "Palestina var en del av provinsen Syrien", och "araberna i Palestina var politiskt sett inte oberoende i den meningen att man utgjorde en separat politisk enhet." Några år senare sade Ahmed Shuqeiri, senare ordförande i PLO, till Säkerhetsrådet: "Det är allmänt känt att Palestina inte är något annat än södra Syrien."⁸

Den palestinsk-arabiska nationalismen är till största delen ett fenomen som uppstod efter Första världskriget, och den blev inte någon politisk rörelse av vikt förrän efter Sexdagarskriget 1967 och Israels erövring av Västbanken.

Myt

"Palestinierna är avkomlingar till kananeerna och fanns i Palestina långt före judarna."

Fakta

De palestinska anspråken på att ha släktband till kananeerna är ett sentida fenomen och motsägs av historiska bevis. Kananeerna försvann från jordens yta för 3.000 år sedan, och ingen vet om några av deras avkomlingar överlevde, eller, om de gjorde det, vilka de i så fall är.

Sharif Hussein, väktare över islams heliga platser i Arabien, sade att palestiniernas förfäder bara hade funnits i området i 1.000 år.⁹

Till och med palestinierna själva har erkänt att deras anknytning till regionen uppstod långt efter judarna. I ett vittnesmål inför den brittisk-amerikanska kommittén 1946, gjorde de exempelvis anspråk på att vara förbundna med Palestina sedan drygt 1.000 år, inte längre tillbaka än till erövringen av Muhammeds efterföljare på 800-talet.¹⁰ Och även det anspråket är tvivelaktigt. Under de senaste 2.000 åren har det förekommit massiva invasioner som dödat större delen av den lokala befolkningen (t ex korstågen), utflyttningar, pesten och andra katastrofer, naturliga eller orsakade av människan. Hela lokalbefolkningen ersattes många gånger om. Enbart under det brittiska mandatet emigrerade över 100.000 araber från de omgivande länderna, och de betraktas idag som palestinier.

Som en jämförelse kan nämnas att ingen seriös historiker ifrågasätter judarnas mer än 3.000-åriga anknytning till landet Israel, eller det moderna judiska folkets släktskap med forntidens hebreer.

Myt

"Balfour-deklarationen gav inte judarna rätt till ett hemland i Palestina."

Fakta

År 1917 utfärdade Storbritannien Balfour-deklarationen:

Hans Majestäts regering ser gynnsamt på grundandet i Palestina av ett nationellt hem för det judiska folket och kommer att göra sitt bästa för att underlätta uppnåendet av detta syfte; varvid det är klart underförstått att ingenting skall göras som kan skada de medborgerliga och religiösa rättigheterna för de icke-judiska befolkningsgrupperna i Palestina eller de rättigheter och den politiska ställning, som åtnjutes av judar i något annat land.

Balfour-deklarationen ingick i Palestinamandatet, som specifikt talade om "det judiska folkets historiska band till Palestina" och den moraliska giltigheten i att "återuppbygga deras nationalhem i det landet". Uttrycket "återuppbygga" visar att man erkände det faktum att Palestina hade varit judarnas hem. Dessutom fick engelsmännen order om att "göra sitt bästa för att underlätta" för judisk invandring, uppmuntra till att man bosatte sig i landet, samt att "säkra" det judiska nationalhemmet. Ordet "arabisk/arab" förekommer inte i mandattexten.¹¹

Mandatet godkändes formellt av de 52 regeringarna i Nationernas förbund den 24 juli 1922.

Myt

"Arabernas 'traditionella ställning' i Palestina äventyrades genom att judarna bosatte sig där."

Fakta

I många hundra år var Palestina ett glest befolkat, föga uppodlat och kraftigt försummat område av eroderade kullar, sandiga ökenområden och malariaträsk. Så sent som 1880 rapporterade den amerikanske konsulin i Jerusalem att området fortsatte sin historiska tillbakagång. "Befolkningen och tillgångarna i Palestina har inte ökat under de senaste fyrtio åren", sade han.¹²

Rapporten från "Palestine Royal Commission" citerar en skildring av kustslätten 1913:

Vägen som leder norrut från Gaza var endast en sommarstig, lämpad för transporter med kameler och kärror ... inga apelsinlundar, fruktträdgårdar eller vingårdar syntes till förrän man kom till [den judiska byn] Yabna. ... Den västra delen, mot havet, var nästan en öken. ... Byarna i det här området var få och glest befolkade. Många lämningar efter byar fanns spridda över området, eftersom många byar övergetts av sina invånare på grund av den allmänt förekommande malarian.¹³

Lewis French, briterernas utvecklingsansvarige, skrev om Palestina:

Vi fann att landet beboddes av fellahin som bodde i lerhyddor och led svårt av den grasserande malarian. ... Stora områden ... var inte uppodlade. ... Fellahin var, om de inte själva var boskapstjuvar, alltid beredda att hysa sådana och andra brottslingar. De enskilda åkrarna ... bytte ägare varje år. Den allmänna säkerheten var dålig, och fellahins lott var att ömsom plundras, ömsom utpressas av sina grannar, beduinerna.¹⁴

Överraskande nog trodde många som inte sympatiserade med sionisternas sak att judarna skulle förbättra förhållandena för de palestinska araberna. Dawood Barakat, redaktör för den egyptiska dagstidningen *Al-Ahram*, skrev exempelvis:

”Det är absolut nödvändigt att samförstånd uppnås mellan sionisterna och araberna, för ordkriget kan bara orsaka skada. Sionisterna är nödvändiga för landet: Pengarna som de för med sig, deras kunskap och intelligens, och den arbetsamhet som karakteriserar dem kommer utan tvivel att bidra till landets pånyttfödelse.”¹⁵

Till och med en ledande arabisk nationalist trodde att judarnas återkomst till sitt hemland skulle hjälpa till att återuppväcka landet. Sharif Hussein, väktare för islams heliga platser i Arabien, sade:

Landets resurser är fortfarande jungfruelig mark, och kommer att utvecklas av de judiska invandrarna. Något av det mest

förbluffande som hänt fram tills nyligen var att palestiniern brukade lämna sitt land, vandra åt alla håll över nationsgränserna. Marken där han var född förmådde inte hålla kvar greppet om honom, trots att hans förfäder bott där i över 1.000 år. Samtidigt har vi sett hur judar från främmande länder strömmar till Palestina från Ryssland, Tyskland, Österrike, Spanien, Amerika. Grundorsaken kunde inte undgå dem som hade gåvan till djupare förståelse. De visste att landet var ämnat för sina ursprungliga söner (*abna'ihilasliyin*), med alla deras olikheter, ett heligt och älskat hemland. Dessa landsflyktigas (*jaliya*) återvändande till sitt hemland kommer såväl materiellt som andligt att visa sig [vara] en experimentskola för deras bröder som står med dem på åkrarna, i fabriker, affärer och i allt som hänger samman med möda och arbete.¹⁶

Precis som Hussein förutsåg kom Palestinas pånyttfödelse och befolkningstillväxt först efter att judarna återvände i stort antal.

Mark Twain, som besökte Palestina 1867, beskrev landet som "...[ett] öde land vars jord är rik nog, men som fullständigt utlämnas åt ogräset – tysta sorgesamma vidder ... här råder en ödslighet som inte ens fantasin kan pryda med prakten hos liv och rörelse. ... Vi såg inte en enda människa på hela resan. ... Det fanns knappt ett träd eller buskage någonstans. Till och med olivträdet och kaktusen, den värdelösa jordens trogna vänner, hade nästan övergivit landet."¹⁷

Myt

"Sionism är rasism."

Fakta

År 1975 antog FN:s generalförsamling en resolution där man fördömde sionismen genom att likställa den med rasism. I ett livfullt svar på resolutionen påpekade Israels ambassadör i FN, Chaim Herzog, ironin i valet av tidpunkt, då omröstningen hölls exakt 37 år efter Kristallnatten.

Sionismen är det judiska folkets nationella befrielseörelse, som hävdar att judarna, precis som alla andra nationer, har rätt till ett hemland.

Historien har påvisat behovet av att trygga judarnas säkerhet genom ett eget hemland. Sionismen erkänner att judarnas särprägel definieras av ett gemensamt ursprung, en gemensam religion, kultur och historia. Förverkligandet av den sionistiska drömmen illustreras av de mer än 5 miljoner judar, från över 100 länder, som idag är israeliska medborgare.

Israels lag om rätten att återvända ger automatiskt medborgarskap till judar, men icke-judar kan också bli medborgare enligt en integrationsprocess som liknar den som finns i andra länder. Omkring 1 miljon muslimska och kristna araber, druser, anhängare av bahai, tjerkeser och andra etniska grupper finns också representerade i Israels befolkning. Närvaron av tusentals mörkhyade judar från Etiopien, Jemen och Indien är det bästa motbeviset mot de falska anklagelserna mot sionismen. Genom en serie historiska luftbroar, som kallades Mose (1984), Josua (1985) och Salomo (1991), räddade Israel närmare 42.000 personer som tillhörde Etiopiens urgamla judiska befolkningsgrupp.

Sionismen diskriminerar ingen. Israels öppna och demokratiska prägel, och dess noggranna beskydd av kristnas och muslimers religiösa och politiska rättigheter, motsäger anklagelsen om exklusivitet. Dessutom kan vem som helst – jude som icke-jude, israel, amerikan eller saudier, svart, vit, gul eller lila – vara sionist.

Efter att "Operation Mose" offentliggjorts, skrev William Safire: "För första gången i historien förs tusentals svarta till ett annat land inte i kedjor utan med värdighet, inte som slavar utan som fria medborgare."¹⁸

Som jämförelse kan nämnas att de arabiska staterna definierar medborgarskap strikt utifrån föräldrarnas medborgarskap. Det är närmast omöjligt att bli naturaliserad medborgare i många arabiska stater, i synnerhet Algeriet, Saudiarabien och Kuwait. Flera arabländer har lagar som gör det möjligt för utländska araber att få medborgarskap, dock med ett uttalat undantag för palestinier. Jorda-

nien införde å andra sidan en egen ”lag om återvändande” 1954 som ger alla tidigare invånare i Palestina rätt till medborgarskap, *med undantag för judarna*.¹⁹

Att peka ut och fördöma judarnas rätt till självbestämmande är i sig en slags rasism. När Martin Luther King kom i samtal med en student som attackerade sionismen vid Harvard-universitetet 1968, svarade han: ”När folk kritiserar sionisterna, menar de egentligen judarna. Det du talar om är antisemitism.”²⁰

FN-resolutionen 1975 ingick i den sovjetisk-arabiska kampanjen mot Israel under det kalla kriget. Nästan samtliga av de icke-araber som ställde sig bakom resolutionen har idag bett om ursäkt och ändrat ståndpunkt. När Generalförsamlingen röstade om att upphäva resolutionen 1991, var det bara vissa arabiska och muslimska stater, samt Kuba, Nordkorea och Vietnam som motsatte sig det.

Myt

”Delegaterna vid FN:s världskonferens mot rasism enades om att sionism är rasism.”

Fakta

År 2001 försökte arabländerna än en gång attackera Israels legitimitet genom att jämställa sionism med rasism vid FN:s världskonferens mot rasism i Durban, Sydafrika. USA bojkottade konferensen tillsammans med Israel då det stod klart att man i stället för att fokusera på det onda i rasism, anti-semitism och främlingshat som skulle ha varit konferensens tema, hade blivit ett forum för att ge sig på Israel.

USA drog tillbaka sin delegation ”för att sända en signal till världens frihetsälskande nationer, att vi inte kommer att stå och se på om världen försöker beskriva sionismen som rasism. Det är så fel det kan bli.” Vita husets pressekreterare, Ari Fleischer, tillade att ”presidenten är stolt över att stå med Israel och det judiska folket, och sända en signal att ingen grupp världen över kommer att mötas med internationellt erkännande och respekt om dess syfte är att jämställa sionism med rasism.”²¹

Myt

”Sionisterna kunde ha valt ett annat land än Palestina.”

Fakta

I slutet av 1800-talet ledde en tilltagande religiöst och rasistiskt betingad anti-semitism till en ny våg av pogromer i Ryssland och Östeuropa, en våg som krossade alla löften om jämlikhet och tolerans. Det blev drivkraften för den judiska invandringen till Palestina från Europa.

Samtidigt immigrerade en våg av judar till Palestina från Jemen, Marocko, Irak och Turkiet. Dessa judar var inte medvetna om Theodor Herzls politiska sionism eller de europeiska pogromerna. De motiverades av den urgamla drömmen om att "återvända till Sion" och en rädsla för intolerans. När de fick höra att Palestinas portar stod öppna, trotsade de resans vedermödor och reste till landet Israel.

Den sionistiska drömmen om ett återvändande till Israel har djupa religiösa rötter. Många judiska böner talar om Jerusalem, Sion och landet Israel. Uppmaningen att inte glömma Jerusalem, platsen för templet, är en viktig lärosats inom judendomen. Det hebreiska språket, Toran, lagarna i Talmud, den judiska kalendern och judiska högtider och fester har alla sitt ursprung i Israel, och kretsar kring landets årstider och förhållanden. Judarna ber i riktning mot Israel och uttalar orden "nästa år i Jerusalem" varje påsk. Den judiska religionen, kulturen och historien visar tydligt att det bara är i landet Israel som ett fritt judiskt samhälle kan byggas.

År 1897 organiserade judiska ledare formellt sionismens politiska rörelse, och krävde att man skulle upprätta det judiska nationalhemmet i Palestina, där judarna kunde få skydd och självbestämmande, och arbeta för en renässans av sin civilisation och sin kultur.

Myt

"Herzl själv föreslog Uganda som judisk stat som ett alternativ till Palestina."

Fakta

Theodor Herzl sökte stöd från stormakterna för upprättandet av ett judiskt hemland. Han vände sig till Storbritannien och träffade bland andra Joseph Chamberlain, minister för de brittiska kolonierna. Britterna anslöt sig i princip till tanken på att judarna skulle få slå sig ner i Östafrika.

Vid den sjätte sionistkongressen i Basel den 26 augusti 1903, förelag Herzl det brittiska Uganda-programmet som en tillfällig akut lösning för att ge skydd åt ryska judar som svävade i omedelbar fara. Trots att Herzl klargjorde att detta inte skulle påverka sionismens slutmål, en judisk enhet i landet Israel, väckte förslaget en storm av protester på kongressen vilket nästan ledde till en splittring inom rörelsen. Uganda-programmet, som aldrig fick särskilt mycket stöd, förkastades formellt av den sionistiska rörelsen vid den sjunde sionistkongressen 1905.

Myt

"Alla araber motsatte sig Balfour-deklarationen, och såg den som ett förräderi mot deras rättigheter."

Fakta

Emir Faisal, son till sharif Hussein, som ledde den arabiska revolten mot turkarna, undertecknade ett avtal med Chaim Weizmann och andra sionistledare under fredskonferensen i Paris 1919. Där erkände man "det rasmässiga släktskap och de urgamla band som finns mellan araberna och det judiska folket", och drog slutsatsen att "det säkraste sättet att åstadkomma ett fullbordande av deras nationella strävanden, är genom ett så nära samarbete som möjligt för att utveckla de arabiska staterna och Palestina." Dessutom såg man i överenskommelsen fram emot fullbordandet av Balfour-deklarationen och krävde att alla nödvändiga åtgärder skulle vidtas "för att uppmuntra och stimulera invandringen av judar till Palestina i stor skala, samt så snart som möjligt etablera de judiska invandrarna i landet genom tätare bosättningar och ett intensivt brukande av jorden."²²

Som villkor för att acceptera Balfour-deklarationen, krävde Faisal att briter skulle hålla de löften man gett under kriget, om självständighet för araberna. Dessa löften uppfylldes aldrig.

Kritikerna avfärdar uppgörelsen mellan Weizmann och Faisal för att den aldrig blev verklighet; men det faktum att ledarna för den arabisk-nationalistiska och sionistiska rörelsen kunde nå ett samförstånd är viktigt, för det visade att judarnas och arabernas strävanden inte nödvändigtvis var oförenliga.

Myt

"Sionisterna gjorde inga försök att kompromissa med araberna."

Fakta

År 1913 erkände det sionistiska ledarskapet att det var önskvärt att nå en överenskommelse med araberna. Sami Hochberg, dagstidningen *Le-Jeune-Turcs* ägare, representerade informellt sionisterna vid ett möte med det Kairobaserade Decentralisationspartiet och Anti-ottomanska reformsällskapet i Beirut, och kunde där nå en överenskommelse. Detta muntliga samförstånd ledde till att man antog en resolution som garanterade judarna lika rättigheter under ett decentraliserat styre. Hochberg lyckades också få en inbjudan till Första arabkongressen som hölls i Paris i juni 1913.

Kongressen visade sig vara förvånansvärt öppen för sionisternas strävanden. Hochberg blev uppmuntrad av dess positiva gensvar på den muntliga överenskommelsen. Abd-ul-Hamid Yahrawi, kongressens ordförande, sammanfattade delegaternas inställning:

Vi alla, såväl muslimer som kristna, har de bästa av känslor gentemot judarna. När vi i våra resolutioner talade om syriernas rättigheter och skyldigheter, gällde det även judarna. Eftersom de är våra bröder ifråga om ras *och vi betraktar dem som syrier som en gång tvingades lämna landet men vars hjärtan alltid slår tillsammans med våra*, är vi övertygade om att våra judiska bröder världen över vet hur de ska hjälpa oss så att våra gemensamma intressen kan få framgång, och vårt gemensamma land kan utvecklas såväl materiellt som moraliskt (förf betoning).²³

Den muntliga överenskommelse om Hochberg förhandlade fram blev dock resultatlös på grund av krigets utveckling. Den frispråkiga arabiska oppositionen mot Balfour-deklarationen, övertygade sionisternas ledarskap om behovet av ett mer samlat försök att nå samförstånd med araberna.

Chaim Weizmann ansåg att uppgiften var så viktig att han ledde en sionistisk kommission till Palestina för att förklara rörelsens mål för araberna. Weizmann reste först till Kairo i mars 1918 där han träffade

Said Shukeir, dr Faris Nimr och Suleiman Bey Nassif (syrisk-arabiska nationalisterna som britterna utsett till representanter). Han betonade sionisternas önskan att leva i harmoni med araberna i ett brittiskt Palestina.

Weizmanns diplomati blev framgångsrik. Nassif sade att "det fanns plats i Palestina för ytterligare en miljon invånare utan att det påverkar deras ställning som redan bor där."²⁴ Dr Nimr spred information via sin dagstidning i Kairo för att skingra den arabiska allmänhetens missuppfattningar angående sionisternas mål.²⁵

År 1921 försökte Winston Churchill ordna ett möte mellan palestinier och sionister. Den 29 november 1921 möttes de båda sidorna, men man gjorde inga framsteg eftersom araberna insisterade på att Balfour-deklarationen skulle avskaffas.²⁶

Weizmann ledde en grupp sionister vid ett möte med den syriske nationalisterna Riad al-Sulh 1921. Sionisterna gick med på att stödja arabernas nationalistiska strävanden och Sulh sade sig vara villig att erkänna det judiska nationalhemmet. Samtalen återupptogs året därpå och väckte hopp om en överenskommelse. Men i maj 1923 förkastades Sulhs försök att övertyga palestinska arabledare om att sionismen var ett fullbordat faktum.²⁷

Under de följande 25 åren försökte sionistledare i och utanför Palestina upprepa gånger att förhandla med araberna. På liknande sätt har israeliska ledare sedan 1948 försökt uppnå fredsavtal med arabstaterna, men Egypten och Jordanien är de enda länder som undertecknat sådana.

Myt

"Sionisterna var redskap för den västerländska imperialismens kolonisation."

Fakta

"Kolonialism innebär att man lever på att exploatera andra", har Yehoshofat Harkabi skrivit. "Men vad skulle kunna vara längre ifrån kolonialismen än idealismen hos de stadsboende judar som kämpar för att bli jordbrukare och arbetare och leva av sitt eget arbete?"²⁸

Och som den brittiske historikern Paul Johnson påpekade, var sionisterna knappast redskap för imperialisterna med tanke på de

makternas generella motstånd mot deras sak. ”Överallt i västvärlden, på utrikes- och försvarsdepartementen och inom storföretagen, var man emot sionisterna.”²⁹

”Våra bosättare kommer inte hit som kolonialisterna från väst, som låter infödda göra deras arbete; de sätter själva skuldran till plögen och ger sin styrka och sitt blod för att göra landet fruktbarande. Men det är inte för vår egen skull som vi vill se det fruktbart. De judiska bönderna har börjat lära sina bröder, de arabiska jordbrukarna, att odla landet mer intensivt; vi vill lära dem mer: tillsammans med dem vill vi bruka jorden – ’tjäna’ den, som hebreiskan uttrycker det. Ju mer fruktbar jorden blir, desto mer utrymme finns det för oss och för dem. Vi har ingen önskan att fördriva dem: vi vill leva med dem. Vi vill inte dominera dem: vi vill tjäna med dem...”

– Martin Buber³⁰

Emir Faisal såg också den sionistiska rörelsen som en kompanjon till den arabisk-nationalistiska rörelsen, som bekämpade imperialismen, vilket han förklarade i ett brev till Harvardprofessorn i juridik och senare domaren i Högsta domstolen, Felix Frankfurter, den 3 mars 1919, dagen efter att Chaim Weizmann presenterade sionismens sak inför fredskonferensen i Paris. Faisal skrev:

Araberna, och i synnerhet de som har utbildning, betraktar sionismen med djupaste sympati. ... Vi vill önska judarna hjärtligt välkomna hem. ... Vi arbetar tillsammans för ett reformerat och förändrat Främre Orienten, och våra två rörelser kompletterar varandra. *Den judiska rörelsen är nationalistisk och inte imperialistisk.* Och i Syrien finns plats för oss båda. Jag tror faktiskt att ingen av oss kan bli någon riktig framgång utan den andra (förf betoning).³¹

Myt

”Engelsmännen lovade araberna självständighet i Palestina i brevväxlingen mellan Hussein och MacMahon.”

Fakta

Centralfiguren inom den arabisk-nationalistiska rörelsen vid tiden för Första världskriget var Hussein ibn 'Ali, som år 1908 utsågs till posten som sharif över Mecka av den turkiska Kommittén för enhet och framsteg. Som sharif var Hussein ansvarig för uppsikten över islams heliga platser i Hijaz, och följaktligen erkänd som en av muslimernas andliga ledare.

I juli 1915 skickade Hussein ett brev till sir Henry MacMahon, High Commissioner i Egypten, där han informerade honom om villkoren för ett arabiskt deltagande i kriget mot turkarna.

Brevväxlingen som följde mellan Hussein och MacMahon skisserade vilka områden som Storbritannien var beredda att överlämna till araberna. Det är slående att Palestina över huvud taget inte nämns i breven. Engelsmännen menade att detta varit avsiktligt, och försvarede på så sätt sin vägran att ge araberna självständighet i Palestina efter kriget.³² MacMahon förklarade:

Jag upplever det som min plikt att säga, och det gör jag utan tvekan och med eftertryck, att det inte var min avsikt då jag gav löftet till kung Hussein att inkludera Palestina i det område som utlovades arabisk självständighet. Vid den tiden hade jag även all anledning att tro, att det faktum att Palestina inte inkluderades i mitt löfte var något som kung Hussein var väl införstådd med.³³

Då liksom nu hävdade ändå araberna att breven utgjorde ett löfte om oberoende för araberna.

Noter kap 1.

1. *New York Times*, (18 november 1981).
2. Dan Bahat, red., *Twenty Centuries of Jewish Life in the Holy Land*, (Jerusalem: The Israel Economist, 1976), s. 61-63.
3. Yehoshua Porath, *The Emergence of the Palestinian-Arab National Movement, 1918-1929* (London: Frank Cass, 1974), s. 4.
4. Max Dimont, *Jews, God and History*, (New York: Signet, 1962), s. 49-53.
5. *Jerusalem Post*, (2 november 1991).
6. Yehoshua Porath, *Palestinian Arab National Movement: From Riots to Rebellion:1929-1939*, vol. 2, (London: Frank Cass and Co., Ltd., 1977), s. 81-82.
7. *Jerusalem Post*, (2 november 1991).
8. Avner Yaniv, PLO, (Jerusalem: Israel Universities Study Group of Middle Eastern Affairs, augusti 1974), s. 5.
9. *Al-Qibla*, (23 mars 1918), citerad i Samuel Katz, *Battleground-Fact and Fantasy in Palestine*, (New York: Bantam Books, 1977), s. 128.
10. Brittiska regeringen, *Report of the Anglo-American Committee of Enquiry*, 1946, del VI, (20 april 1946).
11. Howard Sachar, *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 129.
12. Halpern, s. 108.
13. Palestine Royal Commission Report, s. 233.
14. Palestine Royal Commission Report, s. 259-260.
15. Neville Mandel, "Attempts at an Arab-Zionist Entente: 1913-1914", *Middle Eastern Studies*, (april 1965), s. 243.
16. *Al-Qibla*, (23 mars 1918), citerad i Samuel Katz, *Battleground-Fact and Fantasy in Palestine*, (New York: Bantam Books, 1977), s. 128.
17. Mark Twain, *The Innocents Abroad*, (London, 1881).
18. *New York Times*, (7 januari 1985).
19. Jordansk nationalitetslag, artikel 3(3) av Lag nr. 6 från 1954, officiell tidskrift nr 1171, 16 februari 1954.
20. Seymour Martin Lipset, "The Socialism of Fools-The Left, the Jews and Israel", *Encounter*, (December 1969), s. 24.
21. Briefing från Vita huset angående USA:s hot om att bojkotta FN-konferensen mot rasism, (27 juli 2001).
22. Chaim Weizmann, *Trial and Error*, (New York: Schocken Books, 1966), s. 246-247; Howard Sachar, *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 121.

23. Aharon Cohen, *Israel and the Arab World*, (New York: Funk and Wagnalls, 1970), s. 97.
24. Jon Kimche, *There Could Have Been Peace: The Untold Story of Why We Failed With Palestine and Again With Israel*, (England: Dial Press, 1973), s. 136-137.
25. Aharon Cohen, *Israel and the Arab World*, (New York: Funk and Wagnalls, 1970), s. 71-73.
26. Yehoshua Porath, *The Emergence of the Palestinian-Arab National Movement, 1918-1929*, (London: Frank Cass, 1974), s. 65-67.
27. Yehoshua Porath, *The Emergence of the Palestinian-Arab National Movement, 1918-1929*, (London: Frank Cass, 1974), s. 112-114.
28. Yehoshofat Harkabi, *Palestinians And Israel*, (Jerusalem: Keter, 1974), s. 6.
29. Paul Johnson, *Modern Times: The World from the Twenties to the Nineties*, (New York: Harper & Row, 1983), s. 485.
30. Ur ett öppet brev från Martin Buber till Mahatma Gandhi 1939, citerat i Arthur Hertzberg, *The Zionist Idea*, (Pennsylvania: Jewish Publications Society, 1997), s. 464.
31. Samuel Katz, *Battleground-Fact and Fantasy in Palestine*, (New York: Bantam Books, 1977), s. 55.
32. George Kirk, *A Short History of the Middle East*, (New York: Frederick Praeger Publishers, 1964), s. 314.
33. *London Times*, (23 juli 1937).

2. Perioden som brittiskt mandat

Myt

"Engelsmännen hjälpte judarna att tränga undan Palestinas infödda arabiska befolkning."

Fakta

Herbert Samuel, en brittisk jude som blev Palestinas förste High Commissioner, införde restriktioner för den judiska invandringen "i 'den nuvarande befolkningens intresse' och i enlighet med landets 'absorptionskapacitet'".¹ Tillströmningen av judiska bosättare påstods tvinga de arabiska *fellahin* (infödda jordbrukare) från deras mark. Det här var under en period då det bodde mindre än en miljon människor i ett område som nu försörjer över nio miljoner.

Faktum är att engelsmännen begränsade Palestinas absorptionskapacitet genom att dela landet.

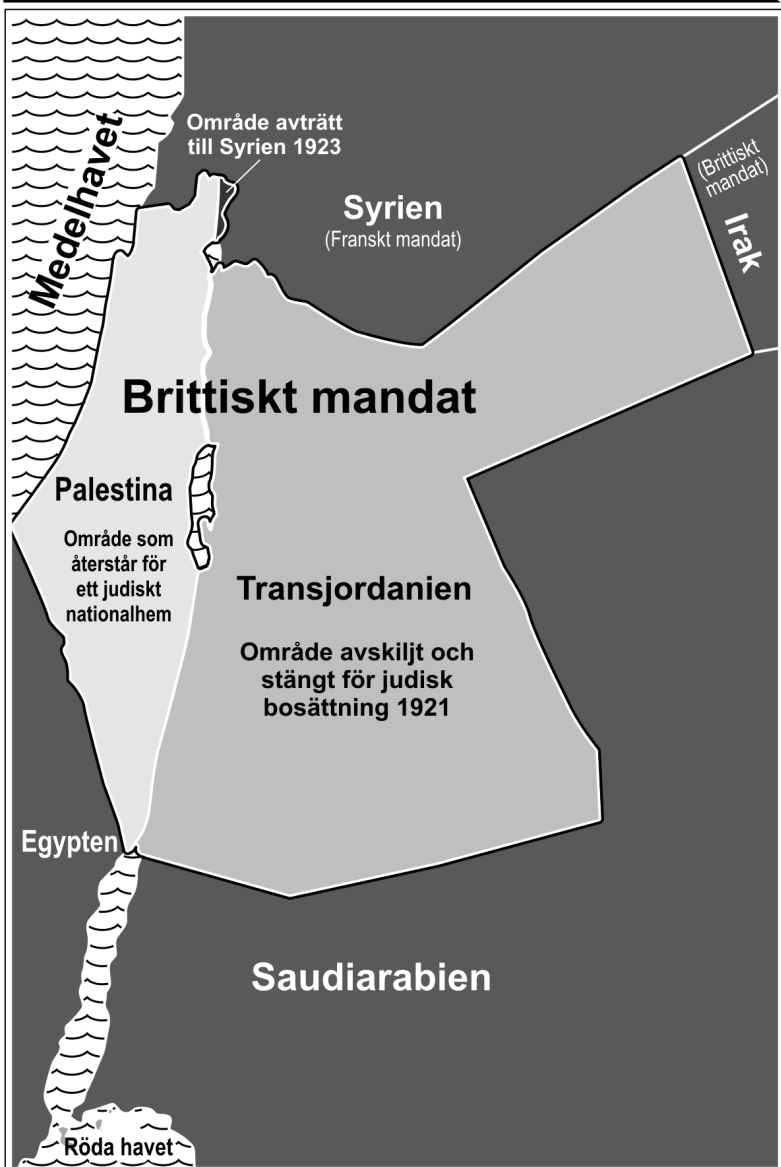
År 1921 avskiljde kolonialminister Winston Churchill nästan fyra femtedelar av Palestina – drygt 90.000 kvadratkilometer mark – för att skapa en helt ny arabisk enhet, Transjordanien. Som tröst för att Hijaz och Arabien (som nu båda tillhör Saudiarabien) gick till Saudifamiljen, belönade Churchill sharif Husseins son Abdullah för dennes bidrag till kriget mot turkarna, genom att insätta honom som emir över Transjordanien.

Britterna gick längre och införde restriktioner för judiska markköp i det som återstod av Palestina, i strid med mandatets villkor (artikel 6) som säger: "Palestinas administration ... skall uppmuntra, i samarbete med Jewish Agency ... tät bosättning av judar i landet, inklusive statsägd mark och ödemark som inte krävs för det allmännas syften." Av 76.000 hektar odlingsbar mark hade engelsmännen år 1949 tilldelat araberna 35.400 hektar, och judarna endast 1.700.²

Till sist erkände britterna att argumentet om landets absorptionskapacitet var vilseledande. Peel-kommissionen sade: "Den omfat-

Karta 1

Storbritanniens delning av mandatet
1921-1923

tande invandringen under åren 1933-36 tycks visa att judarna har kunnat öka landets kapacitet att absorbera judar.”³

Myt

”Britterna lät judarna översvämma Palestina, medan den arabiska invandringen var strängt kontrollerad.”

Fakta

Britternas reaktion på den judiska invandringen kom att bli normbildande för en undfallande politik gentemot araberna under hela mandatets livstid. Engelsmännen införde restriktioner för den judiska invandringen, medan man tillät araberna att fritt komma in i landet. Uppenbarligen ansåg London inte att en ström av arabiska immigranter skulle påverka landets absorptionskapacitet.

Under Första världskriget minskade den judiska befolkningen i Palestina på grund av kriget, hungersnöd, sjukdomar och turkarnas utdrivning. År 1915 bodde omkring 83.000 judar i Palestina, bland 590.000 muslimska och kristna araber. Enligt folkräkningen 1922 uppgick den judiska befolkningen till 84.000, medan araberna var 643.000.⁴ Den arabiska befolkningen växte alltså exponentiellt medan den judiska stagnerade.

I mitten av 1920-talet ökade den judiska invandringen till Palestina, huvudsakligen på grund av antijudiska ekonomiska lagar i Polen samt att Washington upphävde de restriktiva kvoterna.⁵

Rekordåret för den judiska invandringen 1935 (se tabell) var en reaktion på den tilltagande judeförföljelsen i Nazityskland. Den brittiska administrationen ansåg emellertid att det var för många, så Jewish Agency informerades om att mindre än en tredjedel av den kvot man begärde skulle godkännas för 1936.⁶

Engelsmännen gav efter ytterligare för arabernas krav genom att utfärda en vitbok 1939, där man sade att en oberoende arabisk stat skulle skapas inom 10 år, samt att den judiska invandringen skulle begränsas till 75.000 de följande fem åren, för att därefter upphöra helt. Vitboken förbjöd även försäljning av mark till judar i 95 procent av Palestinas territorium. Trots allt detta förkastade araberna förslaget.

Judisk invandring till Palestina⁷

1919	1.806	1931	4.075
1920	8.223	1932	12.533
1921	8.294	1933	37.337
1922	8.685	1934	45.267
1923	8.175	1935	66.472
1924	13.892	1936	29.595
1925	34.386	1937	10.629
1926	13.855	1938	14.675
1927	3.034	1939	31.195
1928	2.178	1940	10.643
1929	5.249	1941	4.592
1930	4.944		

Under hela den tid då Palestina var ett brittiskt mandat fanns däremot inga restriktioner för den arabiska invandringen. Hope Simpson-kommissionen, som skickades från London 1930 för att utreda de arabiska upploppen 1929, sade att följden av briterernas praxis att ignorera den okontrollerade illegala arabiska invandringen från Egypten, Transjordanien och Syrien, blev att möjliga judiska immigranter trängdes undan.⁸

Den brittiske guvernören över Sinai 1922-36 konstaterade: "Den illegala invandringen pågick inte bara via Sinai, utan även från Transjordanien och Syrien, och det är mycket svårt att tala om arabernas elände, om deras kamrater från angränsande stater under samma period inte kunde hindras från att ta sig in och dela det eländet."⁹

Peel-kommissionen rapporterade 1937 att "markbristen beror ... mindre på den mark som judarna förvärvat än på den arabiska befolkningsökningen".¹⁰

Myt

"Britererna ändrade sin politik efter Andra världskriget och lät de överlevande från Förintelsen bosätta sig i Palestina."

Fakta

Portarna till Palestina förblev stängda under hela kriget, vilket strand-satte hundratusentals judar i Europa. Många av dem blev offer för Hitlers ”slutgiltiga lösning”. Efter kriget vägrade engelsmännen att låta överlevande från den nazistiska mardrömmen ta sin tillflykt till Palestina. Den 6 juni 1946 vädjade president Truman till den brittiska regeringen att mildra lidandet för de judiska flyktingar som satt internerade i läger i Europa, genom att genast släppa in 100.000 judiska immigranter. Storbritanniens utrikesminister, Ernest Bevin, svarade sarkastiskt att USA ville att judiska flyktingar skulle få immigrera till Palestina ”för att de inte ville ha för många av dem i New York”.¹¹

Vissa judar lyckas nå Palestina, många med hjälp av skrotfärdiga fartyg som medlemmar av de judiska motståndsrörelserna använde för att smuggla in dem i. Mellan augusti 1945 och staten Israels grundande i maj 1948, anlände 65 illegala immigrantfartyg med totalt 69.878 personer från europeiska hamnar. Men i augusti 1946 började britererna internera dem som tillfångatogs i läger på Cypern. Omkring 50.000 personer hölls i lägren, av vilka 28.000 fortfarande var fängslade när Israel utropade sin självständighet.¹²

Myt

”När den judiska befolkningen i Palestina växte, förvärrades de palestinska arabernas lidande.”

Fakta

Den judiska befolkningen ökade med 470.000 mellan Första och Andra världskriget, medan den icke-judiska befolkningen växte med 588.000.¹³ Faktum är att den bofasta arabiska befolkningen ökade med 120 procent mellan 1922 och 1947.¹⁴ Den snabba tillväxten berodde på flera faktorer. En var invandringen från grannländerna – som utgjorde 37 procent av den totala invandringen till den blivande staten Israel – av araber som ville dra fördel av den högre levnadsstandard som judarna hade gjort möjlig.¹⁵ Den arabiska befolkningen växte också på grund av de förbättrade levnadsvillkor som judarna skapat genom att dränera malariaträsk och införa bättre sanitet och hälsovård i regionen. Barnadödligheten bland muslimerna minskade till exempel på så sätt från 201 barn på tusen 1925, till 94 per tusen

1945, och den genomsnittliga livslängden ökade från 37 år 1926, till 49 år 1943.¹⁶

Den arabiska befolkningen ökade mest i städer där stora judiska befolkningar hade skapat nya ekonomiska möjligheter. Från 1922 till 1947 ökade den icke-judiska befolkningen med 290 procent i Haifa, 131 procent i Jerusalem och 158 procent i Jaffa. Ökningen i arabiska städer var mer blygsam: 42 procent i Nablus, 78 procent i Jenin och 37 procent i Betlehem.¹⁷

Myt

"Judarna stal arabiskt land."

Fakta

Trots tillväxten bland befolkningen fortsatte araberna att hävda att de trängdes undan. Sanningen är att en del av marken i Palestina från Första världskrigets början ägdes av markägare som bodde i Kairo, Damaskus och Beirut. Omkring 80 procent av de palestinska araberna var skuldsatta småbönder, halvnomader och beduiner.¹⁸

Judarna ansträngde sig faktiskt mycket för att undvika att köpa mark i områden där araber skulle kunna trängas undan. De sökte mark som till största delen var ouppodlad, vattensjuk, billig och, viktigast av allt, saknade arrendatorer. År 1920 uttryckte den sionistiske labourledaren David Ben-Gurion sin oro för de arabiska fellahin, som han betraktade som "den infödda befolkningens viktigaste tillgång". Ben-Gurion sade: "Vi får under inga omständigheter röra mark som tillhör fellah eller odlas av dem." Han förespråkade att man skulle hjälpa till att befria dem från deras förtryckare. "Bara om en fellah lämnar sin boplats", tillade Ben-Gurion, "bör vi erbjuda oss att köpa hans mark, till ett skäligt pris."¹⁹

Först efter att judarna hade köpt upp all tillgänglig ouppodlad mark började de köpa odlad jord. Många araber var villiga att sälja, på grund av invandringen till kuststäderna och för att de behövde pengar för att kunna investera i citrusindustrin.²⁰

När John Hope Simpson kom till Palestina i maj 1930, konstaterade han: "De [judarna] betalade höga priser för marken, och dessutom betalade de avsevärda belopp till vissa av dem som bodde där, pengar som de inte var juridiskt skyldiga att betala."²¹

År 1931 genomförde Lewis French en undersökning om dem som saknade jord, och erbjöd till sist alla araber som blivit "fördrivna" nya jordbitar. Britterna fick in över 3.000 ansökningar, och av dem bedömdes 80 procent som ogiltiga av regeringens juridiska rådgivare, på grund av att personerna som ansökte inte var jordlösa araber. Kvar fanns omkring 600 jordlösa araber, av vilka 100 accepterade myndigheternas erbjudande.²²

I april 1936 anstiftades ett ny våg av arabiska attacker mot judar av en syrisk gerillaledare vid namn Fawzi al-Qawukji, befälhavare över Arabiska befrielsearmén. I november, när britterna till sist skickade en ny kommission ledd av lord Peel för att undersöka saken, hade 89 judar dödats och över 300 skadats.²³

Peel-kommissionens rapport kom fram till att de arabiska klagomålen om judiska markförvärv var grundlösa. Den påpekade att "en stor del av den mark som nu rymmer apelsinlundar bestod av ouppodlade sanddynor eller träskområden när den köptes upp ... vid tiden för de första uppköpen fanns inte mycket som talade för att ägarna hade vare sig de resurser eller den utbildning som krävs för att odla upp jorden."²⁴ Kommissionen fann även att bristen berodde "mindre på den mängd mark som judarna förvärvat, än på den arabiska befolkningsökningen." Rapportens slutsats blev att judarnas närvaro i Palestina, tillsammans med den brittiska administrationens arbete, hade lett till högre löner, en ökad levnadsstandard och gott om arbetstillfällen.²⁵

I sina memoarer skrev Transjordaniens kung Abdullah:

Det står fullständigt klart för alla, både av den karta som drogs upp av Simpson-kommissionen och av en annan som sammanställt av Peel-kommissionen, att araberna är lika frikostiga med att sälja sitt land som med meningslös klagan och gråt (betoning i originalet).²⁶

Till och med när arabrevolten nådde sin höjdpunkt 1938, menade britternas High Commissioner i Palestina att de arabiska markägarna beklagade sig över markförsäljningen till judarna för att pressa upp priserna för mark som de ville sälja. Många arabiska markägare hade

varit så terroriserade av arabiska rebeller att de beslöt sig för att lämna Palestina och sälja sin egendom till judarna.²⁷

Judarna betalade oerhörda överpriser till välbärgade markägare för små områden ofruktbart land. ”År 1944 betalade judarna mellan 1.000 och 1.100 dollar per tunnland i Palestina, oftast för ofruktbar eller delvis ofruktbar mark; samma år såldes näringsrik svart jord i Iowa för omkring 110 dollar per tunnland.”²⁸

År 1947 uppgick judarnas markinnehav i Palestina till omkring 187.000 hektar. Omkring 18.000 av dessa köptes från mandatets brittiska makthavare; 12.000 köptes från olika kyrkor och 157.000 köptes från araber. Analyser av markuppköp från 1880 till 1948 visar att 73 procent av de judiska landområdena köptes från stora markägare, inte fattiga *fellahin*.²⁹ Bland dem som sålde mark fanns borgmästarna i Gaza, Jerusalem och Jaffa. As’ad el-Shuqeiri, en muslimsk skriftlärare och far till PLO:s ordförande Ahmed Shuqeiri, tog emot judiska pengar för sin mark. Till och med kung Abdullah arrenderade mark till judarna. Faktum är att många ledare för den arabiska nationalismen, bland annat medlemmar i muslimernas Högsta råd, sålde mark till judarna.³⁰

Myt

”Britterna hjälpte palestinierna att leva i fred med judarna.”

Fakta

År 1921 började Haj Amin el-Husseini organisera *fedayeen* (”en som offerar sig”) för att terrorisera judarna. Haj Amin hoppades kunna upprepa Kemal Atatürks framgång i Turkiet genom att fördriva judarna från Palestina precis som Kemal hade drivit bort de invaderande grekerna från sitt land.³¹ Arabiska radikaler lyckades få inflytande eftersom den brittiska administrationen var ovilliga att agera resolut mot dem förrän de till sist gjorde uppror mot det brittiska styret.

Överste Richard Meinertzhagen, tidigare chef för britternas militära underrättelseverksamhet i Kairo, och senare högste politiske tjänsteman för Palestina och Syrien, skrev i sin dagbok att brittiska tjänstemän ”är benägna att utestänga sionismen från Palestina”. Engelsmännen uppmuntrade faktiskt palestinierna att attackera

judarna. Enligt Meinertzhagen sammanträffade överste Waters-Taylor (ekonomisk rådgivare för den militära administrationen i Palestina 1919-23) med Haj Amin några dagar före påsk 1920, och sade till honom att "han hade en fantastisk möjlighet vid påsk att visa världen ... att sionismen var impopulär inte bara inom den palestinska administrationen utan även i Whitehall, och om oroligheter med tillräckligt mycket våld uppstod i Jerusalem under påsken, skulle såväl general Bols [högste administratör i Palestina 1919-20] som general Allenbey [befälhavare över den egyptiska styrkan 1917-19, sedan High Commissioner i Egypten] förespråka att man skulle överge det judiska hemmet. Waters-Taylor förklarade att frihet endast kunde uppnås med våld."³²

Haj Amin följde överstens råd och anstiftade ett upplopp. Britterna drog tillbaka sina trupper och den judiska polisen från Jerusalem, och tillät den arabiska mobben att attackera judar och plundra deras butiker. På grund av Haj Amins framträdande roll i att anstifta pogromen, beslöt britererna att gripa honom. Haj Amin kom emellertid undan och dömdes till 10 års fängelse i sin frånvaro.

Ett år senare övertalade några brittiska arabexperter High Commissioner Herbert Samuel att benåda Haj Amin och utse honom till mufti. Vladimir Jabotinsky och flera av hans anhängare, som hade bildat en judisk försvarsorganisation under oroligheterna, dömdes däremot till 15 års fängelse.³³

Samuel träffade Haj Amin den 11 april 1921, och Amin försäkrade honom att "hans familj och han själv skulle använda sitt inflytande till att skapa lugn och ro". Tre veckor senare ledde upplopp i Jaffa och på andra platser till 43 judars död.³⁴

Haj Amin befäste sin makt och tog kontroll över alla muslimska religiösa ekonomiska tillgångar i Palestina. Han använde sin auktoritet till att ta kontroll över moskéerna, skolorna och domstolarna. Ingen arab kunde nå en inflytelserik position utan att vara lojal mot muftin. Hans makt var så total att "ingen muslim i Palestina kunde födas eller dö utan att stå i tacksamhetsskuld till Haj Amin".³⁵ Muftins hantlangare såg också till att det inte fanns någon opposition, genom att systematiskt döda palestinier från rivaliserande klaner som diskuterade samarbete med judarna.

Som de palestinska arabernas talesman, bad Haj Amin inte britterna om självständighet. I ett brev till Churchill 1921 krävde han tvärtom att Palestina skulle återförenas med Syrien och Transjordanien.³⁶

Araberna upptäckte att upplopp var ett effektivt politiskt vapen på grund av britternas släpphänta inställning och reaktion på våld mot judar. Vid varje upplopp gjorde britterna allt som stod i deras makt för att förhindra judarna från att skydda sig, men ansträngde sig föga eller inte alls för att förhindra araberna från att attackera dem. Efter varje utbrott av oroligheter, försökte en brittisk undersökningskommission utröna orsaken till våldet. Slutsatsen blev alltid densamma: araberna var rädda för att trängas undan av judarna. För att få slut på våldet rekommenderade kommissionerna att man skulle införa restriktioner för den judiska invandringen. På så sätt kom araberna att inse att de alltid kunde stoppa inflödet av judar genom att iscensätta ett upplopp.

Den här cirkeln inleddes efter en serie upplopp i maj 1921. Efter att ha misslyckats med att skydda det judiska samhället från våldsamma arabiska folkmassor, utsåg britterna Haycraft-kommissionen som skulle utreda orsaken till våldet. Medlemmarna kom visserligen fram till att araberna varit den angripande parten, men de bortförklarade orsaken till attacken: "Den grundläggande orsaken till upploppen var en känsla av missnöje bland araberna och en fientlighet gentemot judarna, av politiska och ekonomiska skäl, kopplad till den judiska invandringen och hur de uppfattar den sionistiska politiken..."³⁷ En konsekvens av våldet blev att man införde ett tillfälligt stopp för judisk immigration.

Arabernas rädsla för att "trängas undan" eller "domineras" användes som en ursäkt för deras skoningslösa attacker mot fridsamma judiska bosättare. Värt att notera är också att upploppen inte inspirerades av heta nationalistiska känslor – nationalisterna skulle ha gjort uppror mot sina brittiska herrar – utan motiverades av rasmotsättningar och missförstånd.

År 1929 lyckades arabiska provokatörer övertyga massorna om att judarna hade planer för Tempelberget (en taktik som skulle komma att upprepas vid ett flertal tillfällen, senast år 2000 efter Ariel Sharons besök). En judisk religiös ceremoni vid Västra muren, som utgör en

del av Tempelberget, blev katalysatorn för arabiska upplopp mot judar, upplopp som spred sig från Jerusalem till andra byar och städer, bland andra Safed och Hebron.

Återigen gjorde den brittiska administrationen inga försök att förhindra våldet, och när det väl brutit ut gjorde engelsmännen ingenting för att skydda den judiska befolkningen. Efter sex dagar av härjningar och förödelse satte briterna till sist in trupper för att kväva oroligheterna. Då hade praktiskt taget hela den judiska befolkningen i Hebron flytt eller blivit dödade. Totalt dödades 133 judar och 399 sårades i pogromerna.³⁸

När upploppen var över, beordrade briterna en utredning som resulterade i Passfields vitbok. Där stod att "den sionistiska organisationens politik för invandring, markuppköp och bosättningar redan var, eller troligtvis skulle bli, till men för arabiska intressen. Utredningen tolkade Palestina-mandatets skyldighet gentemot den icke-judiska befolkningen som att Palestinas resurser i första hand skulle reserveras för den växande arabiska ekonomin...."³⁹ Det innebar förstås att det var nödvändigt att införa restriktioner inte bara för den judiska invandringen, utan även för markuppköp.

Myt

"Muftin var inte antisemit."

Fakta

År 1941 flydde Haj Amin al-Husseini till Tyskland där han sammanträffade med Adolf Hitler, Heinrich Himmler, Joachim von Ribbentrop och andra nazistledare. Han ville övertala dem att utvidga nazisternas anti-judiska program till att omfatta även arabvärlden.

Muftin skickade Hitler 15 utkast till deklARATIONER som han ville att Tyskland och Italien skulle utfärda angående Mellanöstern. I en av dem skulle de två länderna tillkännage att det judiska hemlandet i Palestina var illegalt. Dessutom "ger de Palestina och andra arabländer rätten att lösa problemet med de judiska inslagen i Palestina och andra arabländer i enlighet med arabernas intressen, och med samma metod som frågan nu löses i axelmakterna."⁴⁰

I november 1941 träffade muftin Hitler, som sade till honom att judarna var hans främsta fiende. Nazistdiktatorn tillbakavisade emel-

lertid muftins begäran om en deklARATION till stöd för araberna, med motiveringen att tiden inte var den rätta. Muftin framförde sitt tack till Hitler ”för den sympati som han alltid visat för arabernas och i synnerhet palestiniernas sak, som han också tydligt gett uttryck för i sina offentliga tal. ... Araberna var Tysklands naturliga vänner för de hade samma fiender som Tyskland, nämligen ... judarna.” Hitler svarade:

Tyskland stod för ett kompromisslöst krig mot judarna. Det innebar helt naturligt aktiv opposition mot det judiska nationalhemmet i Palestina. ... Tyskland skulle ge definitiv och praktisk hjälp till araberna som var engagerade i samma kamp. ... Tysklands mål [är] ... enbart att förgöra det judiska inslaget i den arabiska sfären. ... I den stunden skulle muftin bli den mest auktoritativa talesmannen för arabvärlden. Muftin tackade Hitler översvallande.⁴¹

År 1945 försökte Jugoslavien åtala muftin som krigsförbrytare för hans roll i att rekrytera 20.000 muslimska frivilliga till SS, som deltog i dödandet av judar i Kroatien och Ungern. Han flydde emellertid från fransk internering 1946, och fortsatte sin kamp mot judarna från Kairo och senare Beirut. Han dog 1974.

Myt

”Irgun bombade King David Hotel som ett led i en terrorkampanj mot civila.”

Fakta

King David Hotel var platsen för det brittiska militärkommandot och den brittiska brottsutredningsdivisionen. Irgun utsåg det som ett mål efter att brittiska trupper trängde in i Jewish Agencys lokaler den 29 juni 1946 och konfiskerade stora mängder dokument. Ungefär samtidigt arresterades över 2.500 judar över hela Palestina. Informationen om Jewish Agencys operationer, däribland underrättelseverksamhet i olika arabländer, fördes till King David Hotel.

Nyheten om en massaker på 40 judar i en pogrom i Polen påminde veckan därpå judarna i Palestina om hur Storbritanniens restriktiva invandringspolitik hade dömt tusentals till döden.

Irguns ledare Menachem Begin betonade sin önskan att undvika civila dödsoffer och sade att man ringt tre telefonsamtal, ett till hotellet, ett annat till det franska konsulatet och ett tredje till *Palestine Post*, där man varnat för att sprängämnen på King David Hotel snart skulle detonera.

Samtalen kom den 22 juli 1946. Samtalet till hotellet togs uppenbarligen emot och ignorerades. Begin citerar en brittisk tjänsteman som påstods ha vägrat evakuera byggnaden med orden: "Vi tar inte order från judarna."⁴² Följden blev att antalet dödsoffer blev högt när bomberna exploderade: totalt dödades 91 personer och 45 skadades. Bland dödsoffren fanns 15 judar. Få personer på själva hotellet skadades av explosionen.⁴³

I motsats till arabiska attacker mot judar, som allmänt hyllades som hjältedåd av arabiska ledare, fördömde judarnas nationella råd bombattacken mot King David.⁴⁴

I årtionden förnekade britten att de blivit varnade. Men 1979 framlade en brittisk parlamentsledamot bevis för att Irgun verkligen hade utfärdat en varning. Han presenterade ett vittnesmål från en brittisk officer som hade hört andra officerare i baren på King David Hotel skämta om ett sionistiskt hot mot högkvarteret. Officeren som hörde samtalet lämnade genast hotellet och överlevde.⁴⁵

Noter kap 2.

1. Aharon Cohen, *Israel and the Arab World*, (New York: Funk and Wagnalls, 1970), s. 172; Howard Sachar, *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 146.
2. Moshe Auman, "Land Ownership in Palestine 1880-1948", i Michael Curtis, et al., *The Palestinians*, (New Jersey: Transaction Books, 1975), s. 25.
3. "Palestine Royal Commission Report" (Peel-rapporten), (London: 1937), s. 300 [härefter Palestine Royal Commission Report].
4. Arieh Avneri, *The Claim of Dispossession*, (Tel Aviv: Hidekel Press, 1984), s. 28; Yehoshua Porath, *The Emergence of the Palestinian-Arab National Movement, 1918-1929*, (London: Frank Cass, 1974), s. 17-18.
5. Porath (1974), s. 18.
6. Cohen, s. 53.
7. Yehoshua Porath, *Palestinian Arab National Movement: From Riots to Rebellion: 1929-1939*, vol. 2, (London: Frank Cass & Co., Ltd., 1977), s. 17-18, 39.

8. John Hope Simpson, *Palestine: Report on Immigration, Land Settlement and Development*, (London: 1930), s. 126.
9. "Palestine Royal Commission Report", s. 291.
10. "Palestine Royal Commission Report", s. 242.
11. George Lenczowski, *American Presidents and the Middle East*, (North Carolina: Duke University Press, 1990), s. 23.
12. Cohen, s. 174.
13. Dov Friedlander och Calvin Goldscheider, *The Population of Israel*, (New York: Columbia Press, 1979), s. 30.
14. Avneri, s. 254.
15. Curtis, s. 38.
16. Avneri, s. 264; Cohen, s. 60.
17. Avneri, s. 254-255.
18. Moshe Aumann, *Land Ownership in Palestine 1880-1948*, (Jerusalem: Academic Committee on The Middle East, 1976), s. 5.
19. Shabtai Teveth, *Ben-Gurion and the Palestinian Arabs: From Peace to War*, (London: Oxford University Press, 1985), s. 32.
20. Porath, s. 80, 84.
21. Hope Simpson Report, s. 51.
22. Avneri, s. 149-158; Cohen, s. 37; grundad på "Report on Agricultural Development and Land Settlement in Palestine" av Lewis French, (december 1931, kompletterande rapport, april 1932) och material som inkommit till Palestine Royal Commission.
23. Netanel Lorch, *One Long War*, (Jerusalem: Keter, 1976), s. 27; Sachar, s. 201.
24. Palestine Royal Commission Report (1937), s. 242.
25. Palestine Royal Commission Report (1937), s. 241-242.
26. Kung Abdullah, *My Memoirs Completed*, (London: Longman Group, Ltd., 1978), s. 88-89.
27. Porath (1977), s. 86-87.
28. Aumann, s. 13.
29. Abraham Granott, *The Land System in Palestine*, (London: Eyre and Spottiswoode, 1952), s. 278.
30. Avneri, s. 179-180, 224-225, 232-234; Porath (1977), s. 72-73.
31. Jon Kimche, *There Could Have Been Peace: The Untold Story of Why We Failed With Palestine and Again With Israel*, (England: Dial Press, 1973), s. 189.
32. Richard Meinertzhagen, *Middle East Diary 1917-1956*, (London: The Cresset Press, 1959), s. 49, 82, 97.

33. Samuel Katz, *Battleground-Fact and Fantasy in Palestine*, (New York: Bantam Books, 1977), s. 63-65; Howard Sachar, *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 97.
34. Paul Johnson, *Modern Times: The World from the Twenties to the Nineties*, (New York: Harper & Row, 1983), s. 438.
35. Larry Collins och Dominique Lapierre, *O Jerusalem!*, (New York: Simon and Schuster, 1972), s. 52.
36. Kimche, s. 211.
37. Ben Halpern, *The Idea of a Jewish State* (Massachusetts: Harvard University Press, 1969), s. 323.
38. Sachar, s. 174.
39. Halpern, s. 201.
40. "Grand Mufti Plotted To Do Away With All Jews In Mideast", *Response*, (hösten 1991), s. 2-3.
41. Nedtecknat samtal mellan Führern och Jerusalems stormufti den 28 november 1941, i närvaro av Tredje rikets utrikesminister och minister Grobba i Berlin, *Documents on German Foreign Policy, 1918-1945*, serie D, vol. XIII, London, 1964, s. 881ff i Walter Lacquer och Barry Rubin, *The Israel-Arab Reader*, (New York: Penguin Books, 2001), s. 51-55.
42. Menachem Begin, *The Revolt*, (New York: Nash Publishing, 1977), s. 224.
43. J. Bowyer Bell, *Terror Out Of Zion*, (New York: St. Martin's Press), s. 172.
44. Anne Sinai och I. Robert Sinai, *Israel and the Arabs: Prelude to the Jewish State*, (New York: Facts on File, 1972), s. 83.
45. Benjamin Netanyahu, red., *"International Terrorism: Challenge And Response"*, protokoll från Jerusalem-konferensen om internationell terrorism, 2-5 juli 1979, (Jerusalem: The Jonathan Institute, 1980), s. 4.

3. Delningen

Myt

”Förenata nationernas delning av Palestina var orättfärdig.”

Fakta

När Andra världskriget tog slut blev omfattningen av Förintelsen känd. Det ökade kraven på en lösning på Palestina-frågan, för att de som överlevt Hitlers ”slutgiltiga lösning” skulle kunna finna tillflykt i ett eget hemland.

Britterna försökte arbeta fram en överenskommelse som både araber och judar kunde acceptera, men eftersom de insisterade på att araberna skulle godta den var det dömt att misslyckas, eftersom araberna inte ville göra några eftergifter. I februari 1947 lämnade man till slut över frågan till FN.

FN inrättade en särskild kommission för Palestina (UNSCOP) som skulle ta fram en lösning. Delegater från 11 nationer besökte området och kom fram till något som länge varit uppenbart: judarnas och arabernas motstridiga nationella strävanden var oförenliga.

Skillnaden i de två gruppernas inställning gjorde att man ”inte kunde undgå att få intrycket att judarna var uppfyllda av känslan att de hade rätt och var beredda att lägga fram sin sak inför vilken opartisk tribunal som helst, medan araberna kände sig osäkra på det rättvisa i sin ståndpunkt, eller var rädda för att böja sig för nationernas dom.”¹

Trots att flertalet av kommissionens medlemmar erkände behovet av att hitta en kompromisslösning, hade de svårt att föreställa sig en med tanke på parternas motsträvighet. Vid ett möte med en grupp araber i Beirut, sade den tjeckoslovakiske ledamoten av kommissionen till åhörarna: ”Jag har lyssnat till era krav, och mitt intryck är att kompromissen enligt er mening skulle vara: Vi vill att våra krav tillgodoses fullständigt; resten kan delas mellan dem som finns kvar.”²

När de återvände rekommenderade delegaterna från sju nationer – Kanada, Tjeckoslovakien, Guatemala, Nederländerna, Peru, Sverige och Uruguay – att två separata stater skulle bildas, en judisk och en arabisk, som skulle ingå en ekonomisk union, med Jerusalem

som en internationaliserad enklav. Tre nationer – Indien, Iran och Jugoslavien – rekommenderade en enhetlig stat med arabiska och judiska provinser. Australien lade ner sin röst.

Palestinas judar var inte nöjda med det lilla område som kommissionen tilldelat dem, och de var inte heller glada över att Jerusalem skiljdes från den judiska staten, men de välkomnade ändå kompromissen. Araberna förkastade UNSCOP:s rekommendationer.

Generalförsamlingens särskilda Palestinakommitté förkastade arabernas krav på en enhetlig arabisk stat. Majoritetens rekommendation för en delning antogs senare med röstsiffrorna 33-13 och 10 nedlagda röster den 29 november 1947.³

”Det är svårt att se hur arabvärlden, och än mindre araberna i Palestina, skulle lida av något som bara är ett erkännande av ett etablerat faktum – närvaron av ett kompakt, välorganiserat och praktiskt taget självstyrande judiskt samhälle i Palestina.”

– London Times ledarsida⁴

Myt

”Delningsplanen gav judarna merparten av landet, och alla odlingsbara områden.”

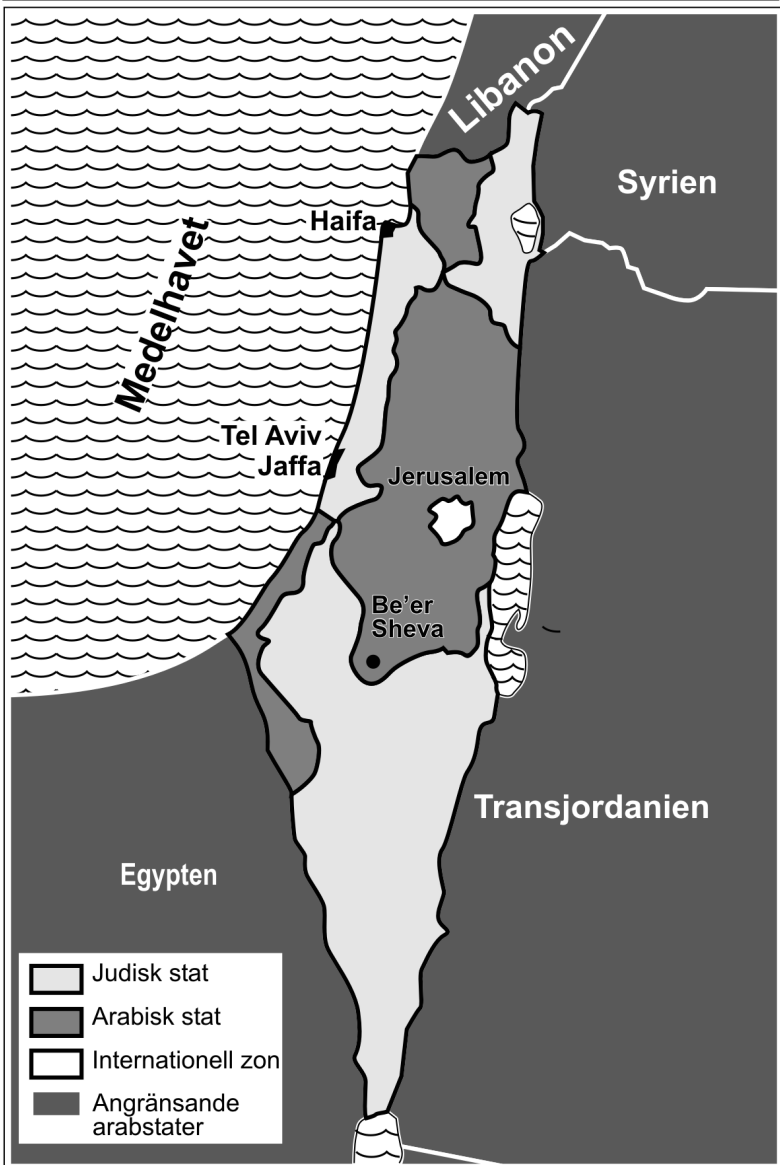
Fakta

Delningsplanen påminde om ett schackbräde, främst på grund av att judiska städer och byar låg utspridda över hela Palestina. Detta komplicerade inte planen så mycket som att den höga levnadsstandarden i judiska städer hade attraherat stora arabiska grupper, vilket gjorde att varje delning skulle resultera i en judisk stat med en betydande arabisk befolkning. Majoriteten insåg behovet av att ge utrymme för ytterligare judiska bosättningar, och i deras förslag tilldelades judarna mark i den norra delen av landet, Galileen, och den stora, karga Negevöknen i söder. Återstoden skulle utgöra en arabisk stat.

Dessa gränser grundades enbart på demografiska hänsyn. Den judiska statens gränser drogs upp utan hänsyn till säkerheten; därför var de nya gränserna praktiskt taget omöjliga att försvara.

Karta 2

Delningsplanen – 1947
FN:s generalförsamlings resolution 181

Något som ytterligare komplicerade situationen var att majoriteten i FN insisterade på att Jerusalem skulle förbli skiljd från båda staterna, och administreras som en internationell zon. Det gjorde att över 100.000 judar isolerades från sitt land och omgavs av den arabiska nationen.

Kritikerna hävdar att FN gav judarna bördiga områden medan araberna tilldelades kuperad, ofruktbar mark. Det är inte sant. Omkring 60 procent av den judiska nationen skulle bestå av den ofruktbara öknen i Negev.

Araberna utgjorde en majoritet av den totala befolkningen i Palestina – 1,2 miljoner araber jämfört med 600.000 judar. Judarna fick aldrig en chans att bli en majoritet i landet, på grund av britternas restriktiva invandringspolitik. Araberna däremot var fria att komma – vilket tusentals också gjorde – för att dra nytta av den snabba utvecklingen som stimulerades av sionisternas inflyttning. Men *judarna var fortfarande i majoritet i det område som resolutionen tilldelade dem*, och i Jerusalem.

Förutom omkring 600.000 judar, bodde 350.000 araber i den judiska stat som skapats i och med delningen. Ungefär 92.000 araber bodde i Tiberias, Safed, Haifa och Bet Shean, och ytterligare 40.000 var beduiner, varav de flesta bodde i öknen. Återstoden av den arabiska befolkningen var utspridd över den judiska staten och upptog merparten av jordbruksmarken.⁵

Enligt brittisk statistik ägdes över 70 procent av marken i det som skulle bli Israel inte av arabiska bönder, utan den tillhörde Palestina-mandatets regering. Dessa områden återgick till israelisk kontroll efter att britterna gett sig av. Nästan 9 procent av marken ägdes av judar och omkring 3 procent av araber som blev israeliska medborgare. Det innebär att endast 18 procent tillhörde araber som lämnade landet före och efter den arabiska invasionen av Israel.⁶

Myt

"Israel bemäktigade sig hela Palestina 1948."

Fakta

Nästan 80 procent av det historiska landet Palestina och det judiska nationalhemmet, såsom det definierades av Nationernas förbund,

avskiljdes av britterna 1922 och tilldelades det som blev Transjordanien. Judar utestängdes från att bosätta sig i området. FN delade de återstående 20 procenten av Palestina i två stater. I och med Jordaniens annektering av Västbanken 1950, kontrollerade araberna omkring 80 procent av det som tidigare utgjorde det brittiska mandatet, medan den judiska staten endast hade 17,5 procent. (Gaza, som ockuperades av Egypten, utgjorde resten.)

Myt

"Palestina-araberna erbjöds aldrig någon stat, och har därigenom förnekats rätten till självbestämmande."

Fakta

År 1937 drog Peel-kommissionen slutsatsen att den enda logiska lösningen på de motstridiga kraven från judar och araber var att dela Palestina i separata judiska och arabiska stater. Araberna förkastade planen, eftersom den tvingade dem att acceptera bildandet av en judisk stat och krävde att vissa palestinier skulle leva under "judisk dominans". Sionisterna motsatte sig Peelplanens gränser eftersom de skulle ha hänvisats till föga mer än ett ghetto på 4.900 av de 26.400 kvadratkilometer som återstod i Palestina. Sionisterna bestämde sig ändå för att förhandla med britterna, medan araberna vägrade överväga några kompromisser.

Som sagt: 1939 föreslog en brittisk vitbok att en arabisk stat skulle etableras i Palestina inom 10 år, samt att den judiska invandringen skulle begränsas till inte mer än 75.000 under de följande fem åren. Därefter skulle ingen släppas in utan den arabiska befolkningens medgivande. Trots att araberna hade blivit lovade att få sista ordet om den judiska invandringen, och erbjudits självständighet – målet för arabiska nationalister – tillbakavisade de vitboken.

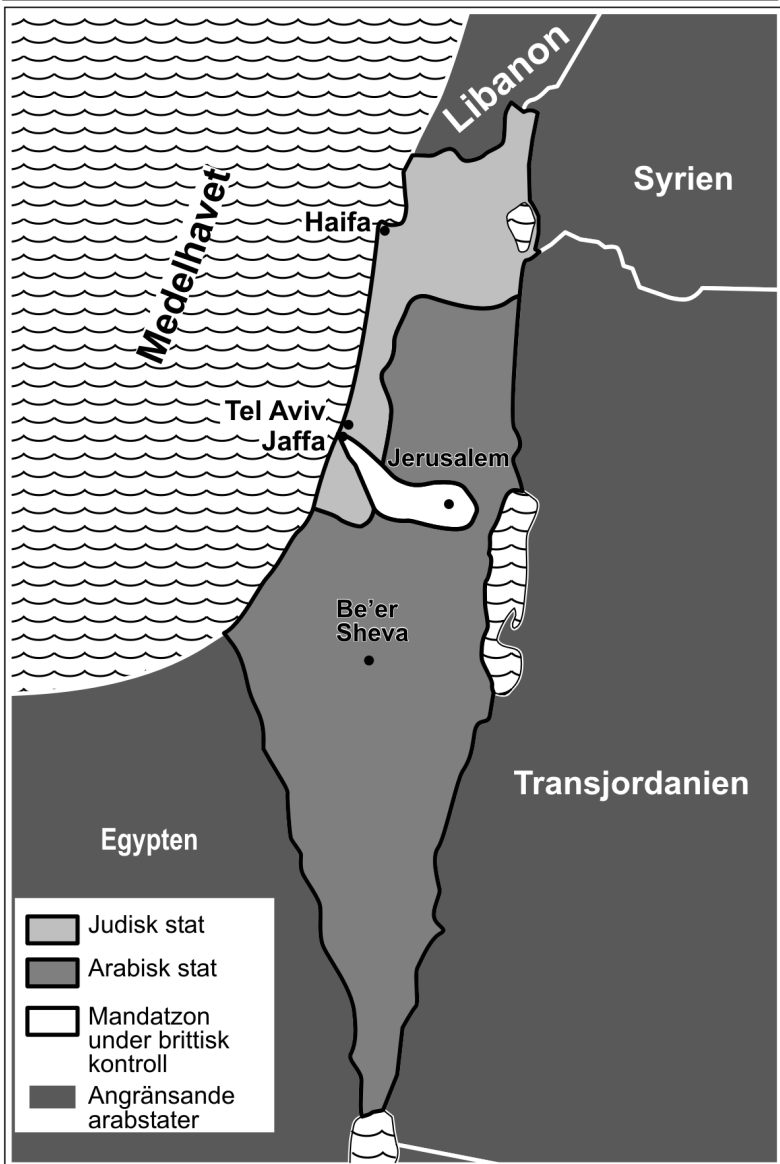
I och med delningen gavs palestinerna en stat och möjlighet till självbestämmande. Även detta förkastades.

Myt

"Araberna var beredda att kompromissa för att undvika blodsutgjutelse."

Karta 3

Peel-kommissionens delningsplan
juli 1937

Fakta

När omröstningen om delningen närmade sig, stod det klart att det inte fanns något större hopp om en politisk lösning på ett problem som gick utanför politikens område: arabernas ovilja att acceptera en judisk stat i Palestina, och sionisternas vägran att nöja sig med något mindre. Arabernas oförsonlighet blev uppenbar när Jewish Agencys representanter David Horowitz och Abba Eban gjorde ett sista försök att nå en kompromiss vid ett möte med Arabförbundets sekreterare Azzam Pasha den 16 september 1947. Pasha sade rakt ut till dem:

Arabvärlden är inte på kompromisshumör. Troligtvis, mr Horowitz, är din plan rationell och logisk, men nationers öde avgörs inte av rationell logik. Nationer ger aldrig efter; de slåss. Ni får aldrig någonting med fredliga medel eller genom kompromiss. Ni kanske kan få någonting, men bara med vapenmakt. Vi ska försöka besegra er. Jag är inte säker på att vi kommer att lyckas, men vi ska försöka. Vi lyckades driva ut korsfararna, men å andra sidan förlorade vi Spanien och Persien. Kanske kommer vi att förlora Palestina. Men det är för sent att tala om fredliga lösningar.⁷

Noter kap 3.

1. Aharon Cohen, *Israel and the Arab World*, (Boston: Beacon Press, 1976), s. 369-370.
2. Cohen, s. 212.
3. **Ja-röster för en delning:** Australien, Belgien, Bolivia, Brasilien, Costa Rica, Danmark, Dominikanska republiken, Ecuador, Filippinerna, Frankrike, Guatemala, Haiti, Island, Kanada, Liberia, Luxemburg, Nederländerna, Nicaragua, Norge, Nya Zeeland, Panama, Paraguay, Peru, Polen, Sovjetunionen, Sverige, Sydafrika, Tjeckoslovakien, Ukraina, Uruguay, USA, Venezuela och Vitryssland. **Nej-röster:** Afghanistan, Egypten, Grekland, Indien, Irak, Iran, Jemen, Kuba, Libanon, Pakistan, Saudiarabien, Syrien och Turkiet. **Nedlagda röster:** Argentina, Chile, Colombia, El Salvador, Etiopien, Honduras, Jugoslavien, Kina, Mexiko och Storbritannien.
4. *London Times*, (1 december 1947).
5. Cohen, s. 238.
6. Moshe Aumann, "Land Ownership in Palestine, 1880-1948", i Michael Curtis, et al., *The Palestinians*, (New Jersey: Transaction Books, 1975), s. 29, som citerar s. 257 i The Government of Palestine, Survey of Palestine.
7. David Horowitz, *State in the Making*, (New York: Alfred A. Knopf, 1953), s. 233.

4. Kriget 1948

Myt

"Judarna startade det första kriget mot araberna."

Fakta

Ordföranden för Högre arabkommittén sade att araberna skulle "slåss för varje tum av sitt land".¹ Två dagar senare uppmanade de heliga männen vid Al-Azhar-universitetet i Kairo muslimvärlden att proklamera *jihad* (heligt krig) mot judarna.² Jamal Hussein, talesman för Högre arabkommittén, hade före delningsomröstningen sagt till FN att araberna skulle dränka "[sitt] älskade lands jord med [sin] sista blodsdroppe...".³

Husseinis förutsägelse började bli verklighet nästan omedelbart efter att FN godkände delningsresolutionen den 29 november 1947. Araberna utlyste en proteststrejk och startade upplopp som krävde 62 judars och 32 arabers liv. Våldet fortsatte att trappas upp under årets slut.⁴

De första attackerna i stor skala inleddes den 9 januari 1948, då omkring 1.000 araber anföll judiska samhällen i norra Palestina. I februari sade briter att så många araber hade trängt sig in i området att de saknade de styrkor som krävdes för att tvinga dem tillbaka.⁵ Faktum är att briter överlämnade baser och vapen till irreguljära arabiska styrkor och Arablegionen.

Under krigets första fas, från 29 november 1947 till 1 april 1948, gick Palestina-araberna på offensiven med hjälp av frivilliga från grannländerna. Judarna led allvarliga förluster och trafiken längs de större vägarna blockerades.

Den 26 april 1948 sade Transjordaniens kung Abdullah:

[A]lla våra ansträngningar att hitta en fredlig lösning på Palestina-problemet har misslyckats. Den enda väg som återstår för oss är krig. Jag kommer att få nöjet och äran att rädda Palestina.⁶

Den 4 maj 1948 anföll Arablegionen Kfar Etzion. Försvararna drev tillbaka dem, men legionen kom tillbaka en vecka senare. Bosättarna var dåligt utrustade och färre än legionens soldater, och övermannades efter två dagar. Många massakrerades efter att de kapitulerat.⁷ Detta skedde före de reguljära arabiska arméernas invasion som följde på Israels självständighetsförklaring.

FN lade skulden för våldet på araberna. Araberna och britten gav aldrig FN:s Palestina-kommission tillåtelse att åka till Palestina för att förverkliga resolutionen. Den 16 februari 1948 rapporterade kommissionen till Säkerhetsrådet:

Starka arabiska intressen, såväl i som utanför Palestina, trotsar Generalförsamlingens resolution och gör ett medvetet försök att med våld förändra den uppgörelse som beskrivs i den.⁸

Araberna tog utan omsvep på sig ansvaret för att ha startat kriget. Den 16 april 1948 meddelade Jamal Husseini Säkerhetsrådet:

Representanten för Jewish Agency sade igår till oss att de inte hade varit den anfallande parten, att det var araberna som hade inlett striderna. Det förnekade vi inte. Vi sade till hela världen att vi skulle slåss.⁹

Den brittiske befälhavaren över den jordanska Arablegionen, John Bagot Glubb, erkände:

Tidigt i januari började de första truppstyrkorna ur Arabiska befrielsearmén infiltrera Palestina från Syrien. Vissa kom genom Jordanien och till och med genom Amman. ... De skulle komma att utdela det första slaget i Palestina-arabernas undergång.¹⁰

Trots att man var underlägsna i antal, organisation och vapen, började judarna ta initiativet under veckorna från den 1 april fram till självständighetsförklaringen den 14 maj. Haganah intog flera större städer som Tiberias och Haifa, och öppnade tillfälligt vägen till Jerusalem.

Delningsresolutionen upphävdes eller återkallades aldrig. Sålunda föddes Israel, den judiska staten i Palestina, den 14 maj, när britterna till sist lämnade landet. Fem arabiska arméer (Egypten, Syrien, Transjordanien, Libanon och Irak) invaderade omedelbart Israel. Azzam Pasha, generalsekreterare i Arabförbundet, klargjorde deras intentioner: "Det här blir ett utrotningskrig och en betydelsefull massaker, som kommer att bli lika omtalad som de mongoliska massakrerna och korstågen."¹¹

Myt

"Bernadotte-planen var ett möjligt alternativ till delningen."

Fakta

Under sommaren 1948 skickade FN greve Folke Bernadotte till Palestina för att medla fram en vapenvila och försöka förhandla fram en uppgörelse. Bernadottes plan innebar att judarna skulle lämna ifrån sig Negev och Jerusalem till Transjordanien och få västra Galileen. Detta påminde om de gränser som föreslagits före delningsomröstningen, och som hade förkastats av alla parter. Nu framfördes förslaget efter att araberna hade startat ett krig för att förhindra delningen, och en judisk stat hade utropats. Såväl judar som araber förkastade planen.

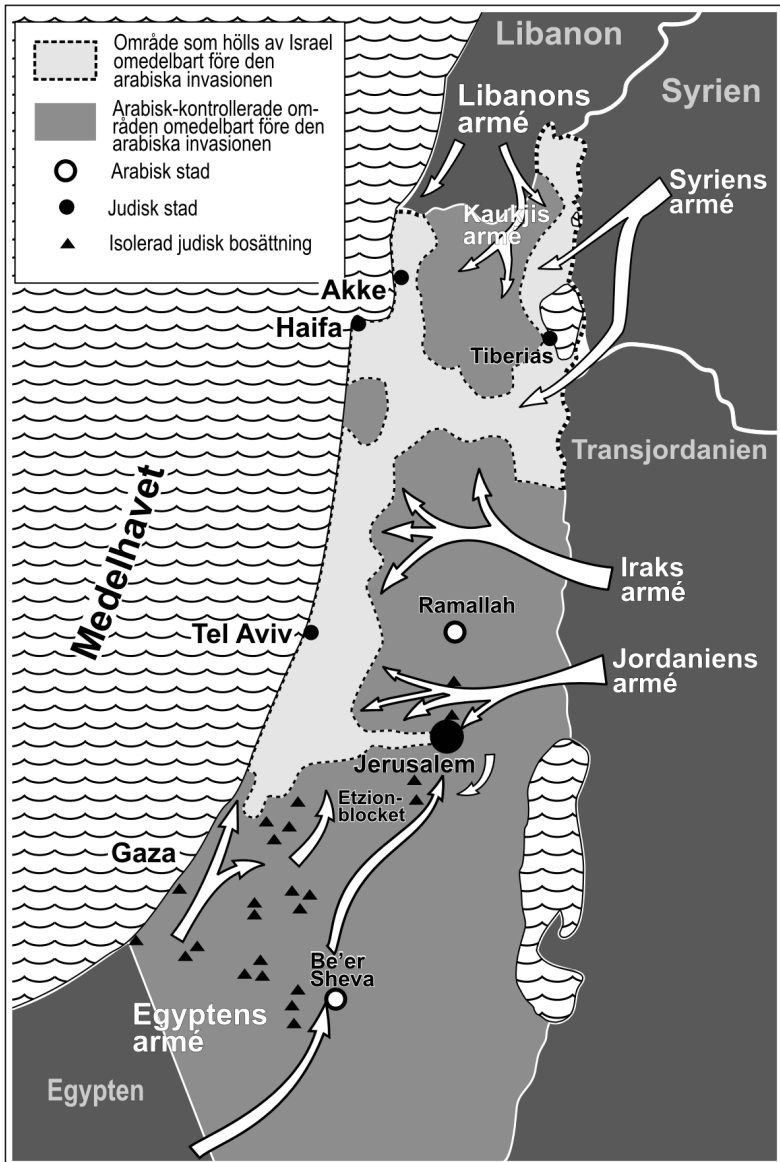
Bland araberna mötte Bernadotte ironiskt nog föga entusiasm över ett oberoende bland araberna. Han skrev i sin dagbok:

Palestina-araberna hade för tillfället ingen egen vilja. De har inte heller någonsin utvecklat någon specifik palestinsk nationalism. Kravet på en separat arabisk stat i Palestina är alltså relativt svagt. Det verkar som att merparten av Palestina-araberna under rådande omständigheter skulle vara helt tillfreds med att inlemmas i Transjordanien.¹²

Bernadotte-planens misslyckande kom när judarna började ha större framgång i att slå tillbaka de invaderande arabstyrkorna och utöka kontrollen över områden utanför delningsgränserna.

Karta 4

Den arabiska invasionen
15 maj 1948

Myt

"USA var den enda nation som kritiserade arabernas attack mot Israel."

Fakta

USA, Sovjetunionen och de flesta andra stater erkände Israel kort efter att landet förklarat sig självständigt den 14 maj 1948, och anklagade omedelbart araberna för deras aggression. USA krävde en resolution som anklagade araberna för att bryta freden.

Den 29 maj 1948 sade den sovjetiske delegaten Andrei Gromyko till Säkerhetsrådet:

Det här är inte första gången som arabländerna, som organiserade invasionen av Palestina, har ignorerat ett beslut från Säkerhetsrådet eller Generalförsamlingen. Sovjets delegation anser det nödvändigt att rådet tydligare och med större bestämdhet uttalar sin åsikt när det gäller denna attityd från arabstaternas sida gentemot beslut från Säkerhetsrådet.¹³

Den 15 juli hotade Säkerhetsrådet att stämma arabländernas regeringar för aggression enligt FN-fördraget. Vid den tidpunkten hade Israels försvarsstyrkor lyckats stoppa den arabiska offensiven, och stridernas inledande fas var över.

Myt

"Västländernas stöd till Israel gjorde det möjligt för Israel att erövra Palestina."

Fakta

Judarna vann Självständighetskriget med minimal hjälp från väst. Faktum är att de vann trots försök att undergräva deras militära styrka.

Trots att USA ivrigt stödde delningsresolutionen, ville amerikanska UD inte förse judarna med de medel som krävdes för att de skulle kunna försvara sig. "I så fall", resonerade statssekreterare Robert Lovett på Utrikesdepartementet, "kanske araberna använder vapen med amerikanskt ursprung mot judarna, och judarna kanske

använder dem mot araberna.”¹⁴ Följaktligen införde USA ett vapenembargo i regionen den 5 december 1947.

Många på utrikesdepartementet såg embargot som ännu ett sätt att förhindra delningen. President Truman gick ändå vidare med den, i hopp om att den skulle vara ett sätt att undvika blodsutgjutelse. Inställningen var naiv, med tanke på att Storbritannien förkastat Lovetts begäran att ställa in vapenleveranser till araberna och senare överenskommelser om att förse Irak och Transjordanien med ytterligare vapen.¹⁵

Araberna hade inga svårigheter att få tag i alla de vapen de behövde. Den jordanska Arablegionen hade faktiskt beväpnats och tränats av briter, och leddes av en brittisk officer. I slutet av 1948 och början av 1949 flög plan från det brittiska flygvapnet med egyptiska skvadroner över gränsen mellan Egypten och Israel. Den 7 januari 1949 sköt israeliska plan ner fyra av de brittiska planen.¹⁶

Judarna tvingades däremot smuggla in vapen, i huvudsak från Tjeckoslovakien. När Israel utropade sin självständighet i maj 1948, hade armén inte en enda kanon eller stridsvagn. Flygvapnet bestod av nio föråldrade plan. Även om Haganah hade 60.000 tränade krigare, var bara 18.900 fullt mobiliserade, beväpnade och redo för krig.¹⁷ Kvällen före krigsutbrottet sade operationschef Yigael Yadin till David Ben-Gurion: ”Som bäst har vi 50 procents chans.”¹⁸

Arabernas krig för att förgöra Israel misslyckades. Och på grund av sitt anfallskrig fick araberna i slutänden mindre mark än de skulle ha haft om de hade accepterat delningen.

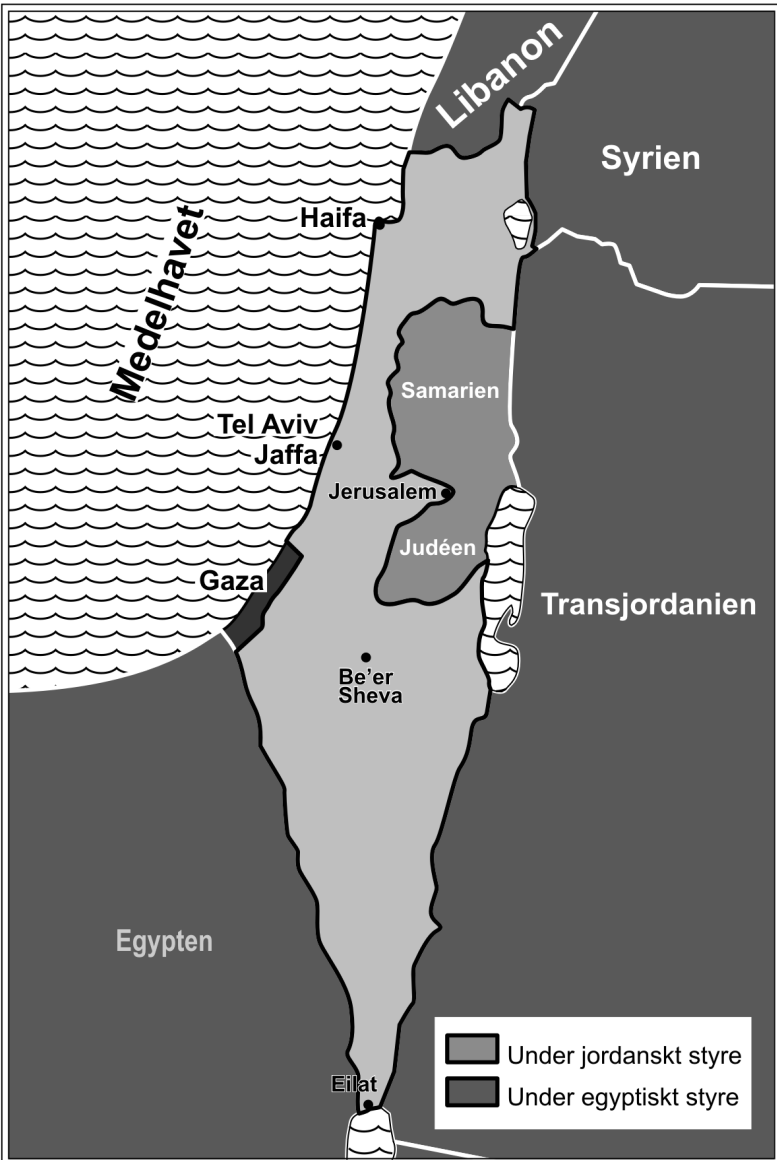
Kostnaderna för Israel var emellertid enorma. ”Många av dess mest produktiva åkrar låg söndertrasade och minerade. Citruslundarna, som utgjort basen för Yishuvs [judiska samhällen] ekonomi i årtionden, var till stor del ödelagda.”¹⁹ De militära utgifterna uppgick till totalt omkring 500 miljoner dollar. Och än värre var att 6.373 israeler dödats, närmare en procent av den judiska befolkningen på 650.000.

Om västvärlden hade tvingat igenom delningsresolutionen, eller gett judarna kapacitet att försvara sig, hade kanske många liv gått att rädda.

Arabländerna undertecknade vapenstilleståndsavtal med Israel 1949; Egypten kom först (24 februari), följt av Libanon (23 mars),

Karta 5

Vapenstillståndslinjer
1949

Jordanien (3 april) och Syrien (20 juli). Irak var det enda landet som inte skrev under ett avtal med Israel, utan i stället valde att dra tillbaka sina trupper och överlämna sin sektor till den jordanska Arablegionen. Ingen av arabstaterna ville förhandla fram ett fredsavtal.

Myt

"Arabernas ekonomiska bojkott av Israel infördes efter kriget 1948."

Fakta

Den arabiska bojkotten tillkännagavs formellt av det nyligen bildade Arabförbundet den 2 december 1945: "Judiska produkter och tillverkade varor skall betraktas som icke önskvärda i arabländerna." Alla arabiska "institutioner, organisationer, köpmän, kommissionärer och enskilda personer" uppmanades att "vägra handla med, distribuera eller konsumera sionistiska produkter eller tillverkade varor."²⁰ Av den här deklARATIONEN framgår tydligt att begreppen "judisk" och "sionistisk" användes synonymt. Alltså hade arabländerna redan innan Israel grundades deklarerat en ekonomisk bojkott mot Palestinas judar.

Bojkotten, såsom den utvecklades efter 1948, delas in i tre delar. I första hand förbjuder den direkt handel mellan Israel och arabländerna. I andra hand riktas bojkotten mot företag som gör affärer med Israel. I tredje hand innebär den att man svartlistar företag som handlar med andra företag som gör affärer med Israel.²¹

Målet för bojkotten har varit att isolera Israel från dess grannar och det internationella samfundet, och förvägra landet handel som kan användas för att stärka landet militärt och ekonomiskt. Den har också otvivelaktigt isolerat Israel och skiljt den judiska staten från dess mest naturliga marknader, men bojkotten har ändå inte lyckats undergräva Israels ekonomi i den grad som man avsåg.

År 1977 förbjöd Kongressen amerikanska företag att samarbeta med den arabiska bojkotten. När president Carter undertecknade lagen, sade han att "frågan rör vid hjärtat av den fria handeln mellan länder", och att lagen syftade till att "få slut på utländska bojkotters splittrande inverkan på livet i USA, riktade mot judiska medlemmar av vårt samhälle".²²

Arabförbundet hotade med att inta en beslutsam hållning gentemot den nya lagen, som man ansåg ingick i ”en kampanj med hysteriska lagar och lagförslag ... som Israel och sionismen inte bara försöker tvinga på USA, utan även vissa länder i Västeuropa.”

Tvårtemot påståenden om att lagen skulle leda till en drastisk minskning i USA:s handel med arabvärlden, ökade såväl importen som exporten väsentligt. De bredare diplomatiska och kulturella relationerna förbättrades också. Men vissa amerikanska företag svartlistades för sina relationer med Israel.

Den 30 september 1994 tillkännagav de sex medlemmarna i de arabiska gulfstaternas samarbetsråd att man inte längre tänkte stödja den andra delen av bojkotten, som förbjöd handel med företag som gjorde affärer med Israel. Vid ett möte i Taba, Egypten, den 7-8 februari 1995, undertecknade ledande handelsföretag från Egypten, USA, Jordanien, och Palestina ett gemensamt dokument – Taba-deklarationen – till stöd för ”alla ansträngningar för att göra slut på bojkotten mot Israel”.

Efter att fredsavtal ingåtts mellan Israel och PLO och Jordanien, har bojkotten gradvis vittrat sönder. Arabförbundet tvingades ställa in flera bojkottmöten utlysta av de syriska värdarna, på grund av motstånd från länder som Kuwait, Marocko och Tunisien. Den första delen av bojkotten – som förbjuder direkta relationer mellan arabländer och Israel – sprack när länder som Qatar, Oman och Marocko förhandlade fram överenskommelser med Israel. Dessutom är det få länder utanför Mellanöstern som deltar i bojkotten. Men bojkotten är tekniskt sett fortfarande i kraft, och flera länder, det främsta Saudiarabien (som exempelvis förbjuder produkter med Davidsstjärnan på) tillämpar den fortfarande.²³

Noter kap 4.

1. *New York Times*, (1 december 1947).
2. *Facts on File* 1948, s. 48.
3. J.C. Hurewitz, *The Struggle for Palestine*, (New York: Shocken Books, 1976), s. 308.
4. *Facts on File Yearbook*, (New York: Facts on File, Inc., 1948), s. 231.
5. *Facts on File* 1947, s. 231.

MYTER OCH FAKTA

6. Howard Sachar, *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 322.
7. Netanel Lorch, *One Long War*, (Jerusalem: Keter Books, 1976), s. 47; Ralph Patai, red., *Encyclopedia of Zionism and Israel*, (New York: McGraw Hill, 1971), s. 307-308.
8. Säkerhetsrådet, Official Records, Special Supplement, (1948), s. 20.
9. Säkerhetsrådet, Official Records, S/Agenda/58, (16 april 1948), s. 19.
10. John Bagot Glubb, *A Soldier with the Arabs*, (London: Staughton and Hodder, 1957), s. 79.
11. Isi Leibler, *The Case For Israel*, (Australien: The Globe Press, 1972), s. 15.
12. Folke Bernadotte, *To Jerusalem*, (London: Hodder and Stoughton, 1951), s. 113.
13. Säkerhetsrådet, Official Records, SA/Agenda/77, (29 maj 1948), s. 2.
14. Foreign Relations of the United States 1947, (District of Columbia: GPO, 1948), s. 1249. [Härefter kallad FRUS.]
15. Mitchell Bard, *The Water's Edge And Beyond*, (New Jersey: Transaction Books, 1991), s. 171-175; FRUS, s. 537-39; Robert Silverberg, *If I Forget Thee O Jerusalem: American Jews and the State of Israel*, (New York: William Morrow and Co., Inc., 1970), s. 366, 370; Shlomo Slonim, "The 1948 American Embargo on Arms to Palestine", *Political Science Quarterly*, (hösten 1979), s. 500.
16. Sachar, s. 345.
17. Larry Collins och Dominique Lapierre, *O Jerusalem!*, (New York: Simon and Schuster, 1972), s. 352.
18. Golda Meir, *My Life*, (New York: Dell, 1975), s. 213, 222, 224.
19. Sachar, s. 452.
20. Terence Prittie och Walter Nelson, *The Economic War Against The Jews*, (London: Corgi Books, 1977), s. 1; Dan Chill, *The Arab Boycott of Israel*, (New York: Praeger, 1976), s. 1.
21. Prittie och Nelson, s. 47-48; Sol Stern, "On and Off the Arabs' List", *The New Republic*, (27 mars 1976), s. 9; Kennan Teslik, *Congress, the Executive Branch and Special Interests*, (Connecticut: Greenwood Press, 1982), s. 11.
22. Bard, s. 91-115.
23. *Jerusalem Post*, (5 juni 2002).

5. Vägen till Suez

Myt

”Arabiska regeringar var beredda att acceptera Israel efter kriget 1948.”

Fakta

Hösten 1948 uppmanade FN:s säkerhetsråd Israel och arabländerna att förhandla fram en vapenvila. Tack vare att FN:s medlare Ralph Bunche insisterade på direkta bilaterala samtal mellan Israel och vart och ett av arabländerna, hade avtal om vapenvila slutits mellan Israel och Egypten, Jordanien, Libanon och Syrien sommaren 1949. Irak, som också hade stridit mot Israel, vägrade följa efter.

Under tiden antog Generalförsamlingen den 11 december 1948 en resolution som anmodade parterna att förhandla om fred, och bilda Medlingskommissionen för Palestina bestående av USA, Frankrike och Turkiet. Samtliga arabdelegationer röstade emot den.

Efter 1949 insisterade araberna på att Israel skulle acceptera gränserna i 1947 års delningsresolution och låta de palestinska flyktingarna återvända, innan de tänkte förhandla om ett slut på det krig som de själva hade startat. Det här var en ny taktik som de skulle komma att använda även efter senare nederlag: tesen om kriget med begränsad ansvarighet. Enligt den här teorin kan den anfallande parten förkasta en kompromissuppgörelse och satsa på krig för att vinna allt, med den trygga förvissningen att även om man misslyckas kan man kräva att återinföra status quo.

Myt

”Israels militära angrepp 1956 var oprovocerat.”

Fakta

Egypten hade bibehållit en fientlig inställning till Israel efter att vapenvilan ingåtts. Första gången det blev tydligt var när Suezkanalen stängdes för israelisk sjöfart. Den 9 augusti 1949 godkände FN:s Mixed Armistice Commission Israels klagomål att Egyptens blockad

av kanalen var olaglig. FN:s förhandlare Ralph Bunche sade: ”Det ska råda fri rörlighet för fredlig sjöfart, och inga spår efter blockaden i krigstid bör tillåtas kvarstå, eftersom de är oförenliga med både bokstaven och andan i överenskommelserna om vapenvila.”¹

Den 1 september 1951 beordrade Säkerhetsrådet Egypten att öppna kanalen för israelisk sjöfart. Egypten vägrade.

Egyptens utrikesminister, Muhammad Salah al-Din, sade i början av 1954:

Det arabiska folket skäms inte för att säga: Vi nöjer oss inte med mindre än att Israel slutgiltigt utplånas från Mellanösterns karta.²

År 1955 började Egyptens president Gamal Abdel Nasser importera vapen från Sovjetblocket för att bygga upp sina arsenaler inför konfrontationen med Israel. På kort sikt tillämpade han emellertid en ny taktik för att slutföra Egyptens krig mot Israel. Den 31 augusti 1955 tillkännagav han:

Egypten hade beslutat sända ut sina hjältar, Faraos lärjungar och islams söner, och de kommer att rena landet Palestina. ... Det blir ingen fred längs Israels gräns för vi kräver hämnd, och hämnden är Israels död.³

Dessa ”hjältar” var arabiska terrorister, eller *fedayeen*, utbildade och utrustade av den egyptiska underrättelsetjänsten för att delta i fientliga aktioner vid gränsen, samt ta sig in i Israel för att genomföra sabotage och mord. *Fedayeen* opererade huvudsakligen från baser i Jordanien, för att Jordanien skulle få ta den värsta stöten i Israels vedergällning, som oundvikligen följde. Terroristattackerna var ett brott mot det villkor i överenskommelsen om vapenvila som förbjöd inledandet av fientligheter med paramilitära styrkor; likväl var det Israel som fördömdes av FN:s säkerhetsråd för de motattacker man genomförde.

Upptrappningen fortsatte med Egyptens blockad av israelisk sjöfart i Tiransundet, och genom att Nasser nationaliserade Suezkanalen i juli 1956. Den 14 oktober klargjorde Nasser sina intentioner:

Jag slåss inte bara mot själva Israel. Mitt uppdrag är att befria arabvärlden från ödeläggelse genom Israels intriger, som har sina rötter utomlands. Vårt hat är mycket starkt. Det är ingen mening med att tala om fred med Israel. Det finns inte minsta utrymme för förhandlingar.⁴

Mindre än två veckor senare, den 25 oktober, undertecknade Egypten ett trepartsavtal med Syrien och Jordanien, ett avtal som gav Nasser befälet över de tre ländernas arméer.

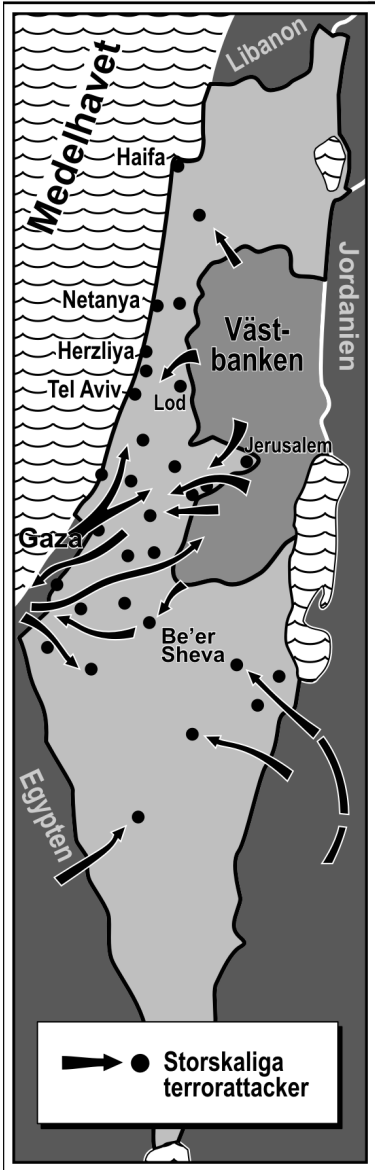
Den fortsatta blockaden av Suezkanalen och Akabaviken för israelisk sjöfart, i kombination med de tilltagande attackerna från *fedayeen* och aggressiva arabiska uttalanden, fick Israel att anfalla Egypten den 29 oktober 1956, med stöd av Storbritannien och Frankrike. Det israeliska anfallet mot Egypten blev framgångsrikt; israeliska styrkor intog Gazaremsan och en stor del av Sinai och Sharm el-Sheikh. Totalt dog 231 soldater i striderna.

Israels FN-ambassadör Abba Eban beskrev provokationerna för Säkerhetsrådet den 30 oktober:

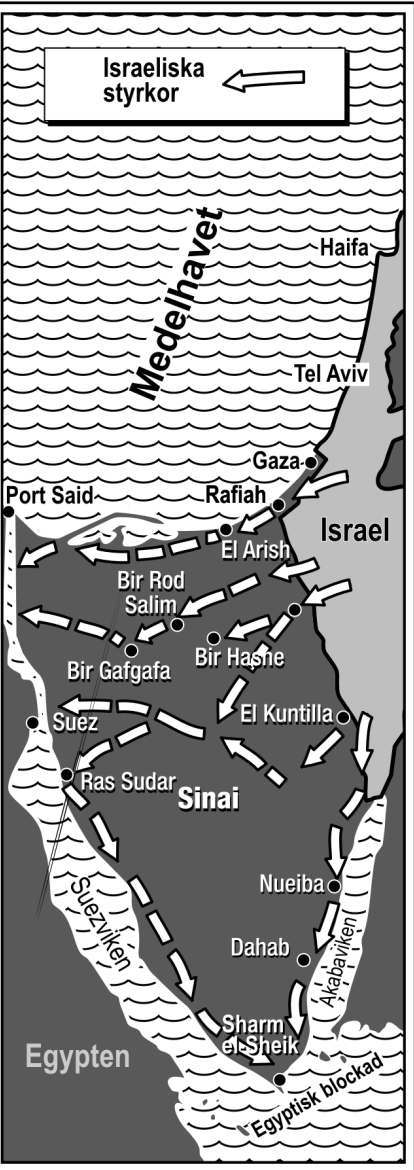
Under de sex år som dessa fientligheter har pågått i strid mot avtalet om vapenvila, har det förekommit 1.843 fall av väpnade rån och stölder, 1.339 fall av väpnade sammandrabbningar med egyptiska väpnade styrkor, 435 fall av inbrytningar från egyptisk-kontrollerat område, 172 fall av sabotage genomförda av egyptiska militära enheter och *fedayeen* i Israel. Som en följd av dessa fientliga aktioner från egyptisk sida inne i Israel sårades 364 israeler och 101 dödades. Enbart under 1956 dödades 28 israeler och 127 sårades som ett resultat av den här aspekten av den egyptiska aggressionen.⁵

En orsak till att dessa räder var så outhärdliga för Israel, var att landet hade valt att upprätta en relativt liten permanent armé och i huvudsak förlita sig på reservstyrkor i händelse av krig. Det innebar att Israel hade en liten styrka som kunde slåss i ett nödläge, att hot som ledde till att man mobiliserade reserven praktiskt taget kunde lamslå landet, och att man måste stå emot en inledande fientlig attack tillräckligt länge för att fullborda mobiliseringen.

Karta 6 Terroristattacker 1951-1956

Karta 7 Sinaikriget 1956

Myt

"Det fanns ingen anledning för Israel att anfalla Egypten; man gick till krig för att främja Frankrikes och Storbritanniens imperialistiska intressen."

Fakta

President Eisenhower hade lyckats övertala britterna och fransmännen att inte anfalla Egypten efter att Nasser nationaliserade Suezkanalen i juli 1956. När överenskommelsen om hur kanalen skulle användas visade sig hålla under de följande veckorna, blev det allt svårare att försvara en militär aktion. Men fransmännen och britterna ville ändå desperat sätta Nasser på plats och återta sin strategiska tillgång.

Frankrike hade kommit allt närmare den nya israeliska regeringen, politiskt, diplomatiskt och militärt. Under de följande tjugo åren blev Frankrike faktiskt Israels främsta vapenleverantör. Britternas attityd gentemot Israel hade knappast förändrats sedan Palestina-mandatets tid. En kvardröjande bitterhet över den nära trettioåriga kampen mot sionisterna, i kombination med landets fortgående allians med Jordanien, motverkade varje förändring av deras politik.

Fransmännen drog emellertid slutsatsen att de kunde använda Israels rädsla för en egyptisk aggression, och den fortsatta blockaden, som ursäkt för att själva slå till mot Nasser. Britterna kunde inte låta chansen att vara med gå förlorad.

De tre länderna kom så småningom överens om en plan där Israel skulle landsätta fallskärmsjägare i närheten av kanalen och skicka sina pansartrupper tvärs över Sinaiöknen. Britterna och fransmännen skulle sedan uppmana båda sidor att dra sig tillbaka från kanalzonen, vilket man var helt säkra på att Egypten skulle vägra att göra. Då skulle brittiska och franska trupper sättas in för att "beskydda" kanalen.

Ur israeliskt perspektiv hade situationen blivit ohållbar på grund av den fortsatta blockaden av Suezkanalen och Akabaviken, tillsammans med intensifierade attacker från *fedayeen* och aggressiva arabiska uttalanden den sista tiden. Hellre än att fortsätta ett utnöttningskrig mot terroristerna och vänta på att Nasser och hans allierade skulle bygga upp tillräcklig styrka för att utkämpa ett nytt krig,

beslutade Israels premiärminister Ben-Gurion att föregripa dem med en attack. Han trodde att uppbackningen från Storbritannien och Frankrike skulle ge honom skydd mot oppositionen från USA. Han hade fel.⁶

Myt

"USA:s blinda stöd till Israel blev uppenbart under Suezkriget."

Fakta

President Dwight Eisenhower upprördes av det faktum att Israel, Frankrike och Storbritannien i hemlighet hade planerat en kampanj för att köra bort Egypten från Suezkanalen. Att Israel inte informerade USA om sina avsikter, och samtidigt ignorerade amerikanska vädjanden om att inte gå i krig, skapade spänningar mellan de två länderna. USA gjorde så småningom gemensam sak med Sovjetunionen (ironiskt nog strax efter att ryssarna invaderat Ungern) i en kampanj för att tvinga Israel att dra sig tillbaka. Man hotade bland annat att upphöra med allt stöd från USA, införa FN-sanktioner och utesluta Israel ur FN.

Påtryckningarna från USA ledde till att Israel drog sig tillbaka från de områden som man erövrat, utan att Egypten gjorde några eftergifter. Detta blev fröet till 1967 års krig.

En orsak till att Israel gav efter för Eisenhower var den försäkran han gav till premiärminister David Ben-Gurion. Innan han evakuerade Sharm el-Sheikh, den strategiska punkt som bevakade Tiran-sundet, fick Israel ett löfte om att USA skulle upprätthålla rörelsefriheten genom sundet.⁷ Dessutom ställde sig Washington bakom en FN-resolution som ledde till bildandet av beredskapsstyrkan UNEF, som skulle övervaka de områden som de israeliska styrkorna lämnade.

Kriget hade gjort att *fedayeens* operationer tillfälligt upphörde; några år senare återupptogs de emellertid av en löst sammanhållen grupp terroristorganisationer som blev kända som PLO, Palestinska befrielseorganisationen.

Noter kap 5.

1. Eliezer Erel, "The Bat Galim Case Before the Security Council", *Middle Eastern Affairs*, (april 1955), s. 108-109.
2. *Al-Misri*, (12 april 1954).
3. *Middle Eastern Affairs*, (December 1956), s. 461.
4. *Middle Eastern Affairs*, (December 1956), s. 460.
5. Säkerhetsrådet, Official Records, S/3706, (30 oktober 1956), s. 14.
6. Mitchell Bard, *The Complete Idiot's Guide to Middle East Conflict*, (New York: Alpha Books, 1999), s. 208-209.
7. Janice Gross Stein och Raymond Tanter, *Rational Decision Making: Israel's Security Choices*, (Ohio: Ohio State University, 1976), s. 163.

6. Sexdagarskriget 1967

Myt

"Arabiska regeringar var beredda att acceptera Israel efter Suez-kriget."

Fakta

Israel gav ständigt uttryck för en önskan att förhandla med sina grannar. I ett tal till FN:s generalförsamling den 10 oktober 1960, utmanade utrikesminister Golda Meir de arabiska ledarna att träffa premiärminister David Ben-Gurion för att förhandla fram en freds-uppgörelse. Nasser svarade den 15 oktober, och sade att Israel försökte lura världen, och upprepade att hans land aldrig skulle erkänna den judiska staten.¹

Araberna var lika bestämda i sin vägran att förhandla fram en separat uppgörelse för flyktingarna. Som Nasser sade till Förenade arabrepublikens nationalråd den 26 mars 1964:

Israel och imperialismen omkring oss, som konfronterar oss, är två skilda saker. Det har förekommit försök att särskilja dem för att dra isär problemen och presentera dem i ett inbillat ljus som om problemet Israel är flyktingproblemet, så att lösningen där också skulle lösa Palestina-problemet, och inga spår av problemet skulle finnas kvar. Faran med Israel ligger i dess blotta existens som den ser ut idag och i det hon representerar.²

Under tiden utnyttjade Syrien Golanhöjderna, som tornar upp sig 900 meter över Galileiska sjön, till att skjuta granater mot israeliska gårdar och byar. Syriens attacker blev allt tätare under 1965 och 1966, samtidigt som Nasser blev alltmer stridslysten i sin retorik: "Vi kommer inte att gå in i ett Palestina där jorden är täckt av sand", sade han den 8 mars 1965. "Vi kommer att gå in på jord dränkt i blod."³

Och några månader senare beskrev Nasser vad araberna strävade efter: "...en fullständig upprättelse av det palestinska folkets rättig-

heter. Med andra ord är vårt mål att förgöra staten Israel. Vårt omedelbara mål: att fullkomna den arabiska militärmakten. Vårt nationella mål: att utplåna Israel.”⁴

Myt

”Israels militära anfall 1967 var oprovocerat.”

Fakta

En kombination av stridslysten arabisk retorik, hotfullt beteende och till sist en krigshandling gav inte Israel något annat val än agera i föregripande syfte. För att lyckas behövde Israel ett moment av överraskning. Om man hade väntat på en arabisk invasion, skulle Israel ha haft ett potentiellt katastrofalt underläge.

Samtidigt som Nasser fortsatte att hålla tal där han hotade med krig, kom de arabiska terroristattackerna allt oftare. År 1965 genomfördes 35 räder mot Israel. Året därpå ökade antalet till 41. Bara under de fyra första månaderna 1967 genomfördes 37 attacker.⁵

Under tiden provocerade Syriens attacker från Golanhöjderna mot israeliska kibbutzer fram en vedergällningsattack den 7 april 1967, då israeliskt flyg sköt ner sex syriska MiG-plan. Kort därefter lämnade Sovjetunionen – som hade försett både Syrien och Egypten med militärt och ekonomiskt stöd – information till Damaskus där man påstod att Israel förberedde en attack genom en massiv uppladdning. Trots att Israel förnekade detta, beslöt Syrien att åberopa sitt försvarsavtal med Egypten.

Den 15 maj, på Israels självständighetsdag, började egyptiska trupper röra sig in i Sinai och dras samman nära den israeliska gränsen. Den 18 maj stod syriska trupper redo till strid längs Golanhöjderna.

Den 16 maj beordrade Nasser FN:s beredskapsstyrka, som varit stationerad i Sinai sedan 1956, att dra sig tillbaka. Utan att ta upp frågan i Generalförsamlingen, som hans företrädare hade lovat, gav generalsekreterare U Thant efter för kravet. När UNEF dragit sig tillbaka, proklamerade radiostationen Arabernas röst (18 maj 1967):

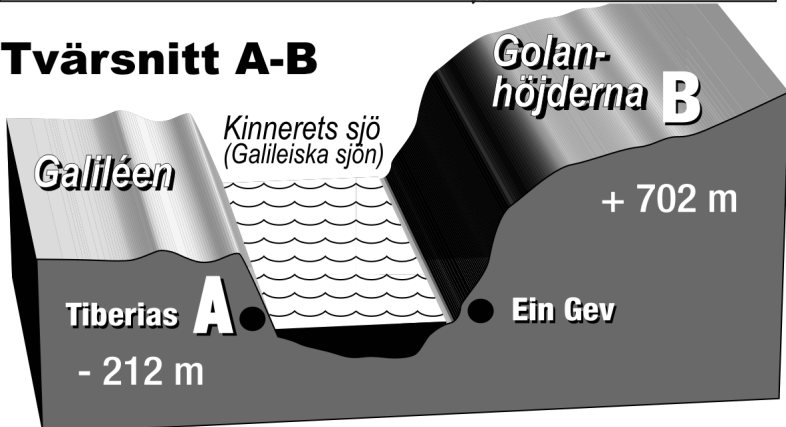
Idag existerar inte längre någon beredskapsstyrka som ska beskydda Israel. Vi kommer inte längre att visa tålmod. Vi

Karta 8

Golanhöjderna före kriget 1967.
Avstånd och höjdskillnader

Tvärsnitt A-B

kommer inte längre att klaga på Israel i FN. Den enda metod vi kommer att tillämpa mot Israel är totalt krig, som kommer att leda till att den sionistiska existensen utrotas.⁶

Ett entusiastiskt eko hördes från Syriens försvarsminister Hafez Assad den 20 maj:

Våra styrkor står nu helt redo att inte bara slå tillbaka angreppet, utan även inleda själva befrielsen, och att spränga den sionistiska närvaron i arabernas hemland. Den syriska armén står enad med fingret på avtryckaren. ... Som militär tror jag att tiden är inne för att gå in i ett utrotningskrig.⁷

Den 22 maj stängde Egypten Tiransundet för all israelisk sjöfart och alla fartyg med destination Eilat. Blockaden stängde Israels enda transportförbindelse med Asien och stoppade oljeflödet från landets huvudleverantör Iran. Dagen därpå uttalade president Johnson sin åsikt att blockaden var olaglig, och han försökte utan framgång organisera en internationell flottilj för att testa den.

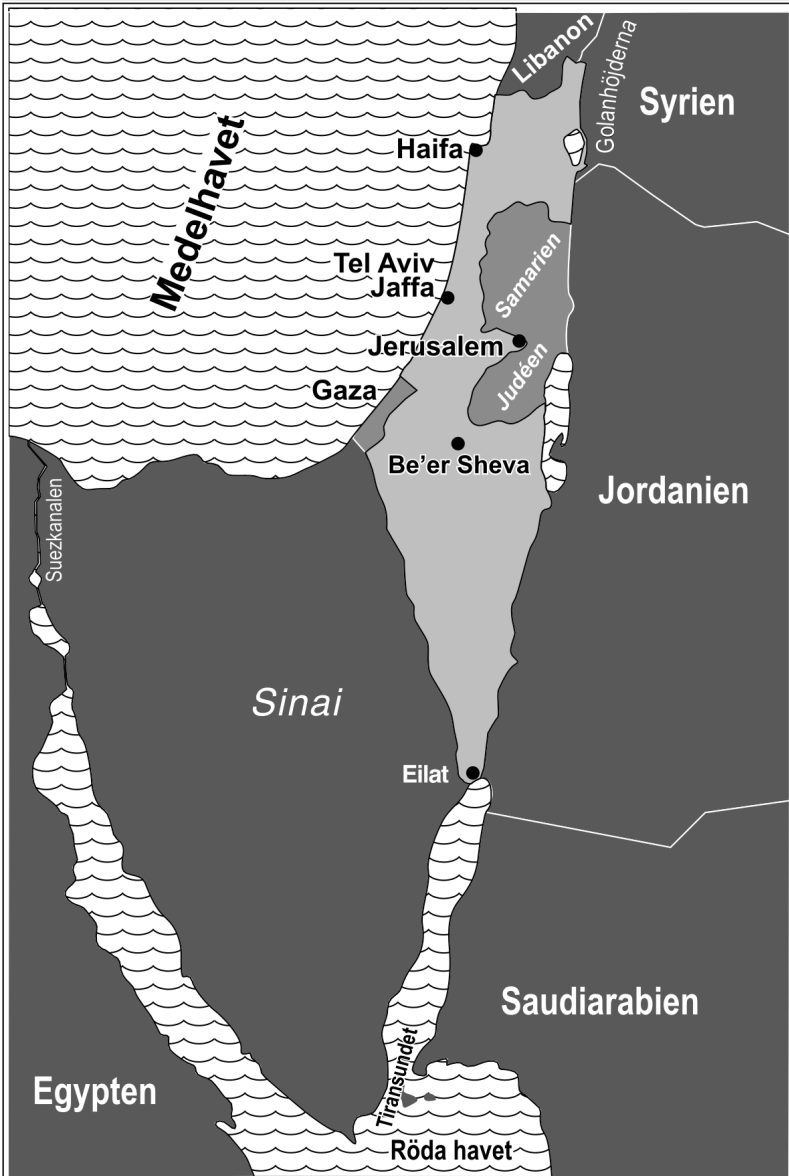
Nasser utmanade nästan dagligen Israel att slåss. "Vårt grundläggande mål är att tillintetgöra Israel. Det arabiska folket vill slåss", sade han den 27 maj.⁸ Dagen därpå tillade han: "Vi kommer inte att acceptera en samexistens med Israel. ... Idag handlar frågan inte om att etablera fred mellan arabstaterna och Israel. ... Kriget mot Israel har pågått sedan 1948."⁹

Kung Hussein av Jordanien undertecknade en försvarspakt med Egypten den 30 maj. Nasser tillkännagav då:

Egyptens, Jordaniens, Syriens och Libanons arméer står redo vid Israels gränser ... för att möta utmaningen, medan Iraks, Algeriets, Kuwaits, Sudans och hela det arabiska folkets arméer står bakom oss. Vårt agerande kommer att slå världen med häpnad. Idag kommer de att förstå att araberna står uppställda till strid, den avgörande stunden har kommit. Vi har nått det stadiet då det är dags för verklig handling och inte deklamationer.¹⁰

Karta 9

Israel före juni 1967

Iraks president Abdur Rahman Aref stämde in i ordkriget: "Israels existens är ett fel som måste rättas till. Det här är vårt tillfälle att utplåna den skymf som funnits bland oss sedan 1948. Vårt mål är tydligt – att utplåna Israel från kartan."¹¹ Den 4 juni gick Irak med i militäralliansen med Egypten, Jordanien och Syrien.

Den arabiska retoriken motsvarades av mobiliseringen av arabiska styrkor. Omkring 250.000 man (nästan hälften i Sinai), mer än 2.000 stridsvagnar och 700 flygplan omringade Israel.¹²

Nu hade de israeliska styrkorna varit försatta i beredskap i tre veckor. Landet kunde inte vara totalmobiliserat hur länge som helst, och man kunde inte heller tillåta att sjöfarten genom Akabaviken var blockerad. Israels bästa alternativ var att slå till först. Den 5 juni kom ordern att anfälla Egypten.

Myt

"Nasser hade rätt att stänga Tiransundet för israelisk sjöfart."

Fakta

År 1956 gav USA Israel försäkringar om att man erkände den judiska statens rätt till tillträde till Tiransundet. Året därpå deklarerade 17 sjönationer i FN att Israel hade rätt att trafikera sundet. Dessutom var blockaden ett brott mot FN:s "Convention on the Territorial Sea and Contiguous Zone" (ung Konventionen om territorialvatten och angränsande områden", sv), som antagits av FN:s konferens i havsrätt den 27 april 1958.¹³

Stängningen av Tiransundet blev anledningen till krigsförklaringen 1967. Israels attack var en reaktion på denna första attack från Egypten. President Johnson erkände detta efter kriget (19 juni 1967):

Om en enskild dåraktig handling mer än någon annan bar ansvaret för denna explosion, var det det godtyckliga och farliga beslutet att stänga Tiransundet. Rätten till fri genomfart för fredlig sjöfart måste bevaras för alla nationer.¹⁴

Myt

"USA hjälpte Israel att besegra araberna på sex dagar."

Fakta

USA försökte förhindra kriget genom förhandlingar, men man lyckades inte övertala Nasser eller de andra arabländerna att upphöra med sina stridslystna uttalanden och handlingar. Ändå hotade president Johnson precis före kriget: "Israel kommer inte att stå ensamt om man inte väljer att gå ensamt."¹⁵ När kriget sedan startade, tillkännagav amerikanska UD: "Vår position är neutral i tanke, ord och handling."¹⁶

Och medan araberna felaktigt anklagade USA för att via en luftbro flyga in förråd till Israel, införde Johnson ett vapenembargo i regionen (Frankrike, Israels andra stora vapenleverantör, lade också ett vapenembargo på Israel).

Sovjetunionen försåg däremot araberna med enorma mängder vapen. Samtidigt bidrog arméerna i Kuwait, Algeriet, Saudiarabien och Irak med trupper och vapen till frontlinjerna i Egypten, Syrien och Jordanien.¹⁷

Myt

"Israel anföll Jordanien för att erövra Jerusalem."

Fakta

Premiärminister Levi Eshkol skickade ett meddelande till kung Hussein, där han sade att Israel inte skulle anfälla Jordanien om inte han inledde fientligheter. När jordansk radar fångade upp en flygplanssvärm på väg från Egypten till Israel, och egyptierna övertygade Hussein om att planen var deras, gav han order om att Västra Jerusalem skulle utsättas för granatbeskjutning. Det visade sig att flygplanen tillhörde Israel, och var på väg tillbaka efter att ha tillintetgjort det egyptiska flygvapnet på marken. Samtidigt anföll syriska och irakiska trupper Israels norra gräns.

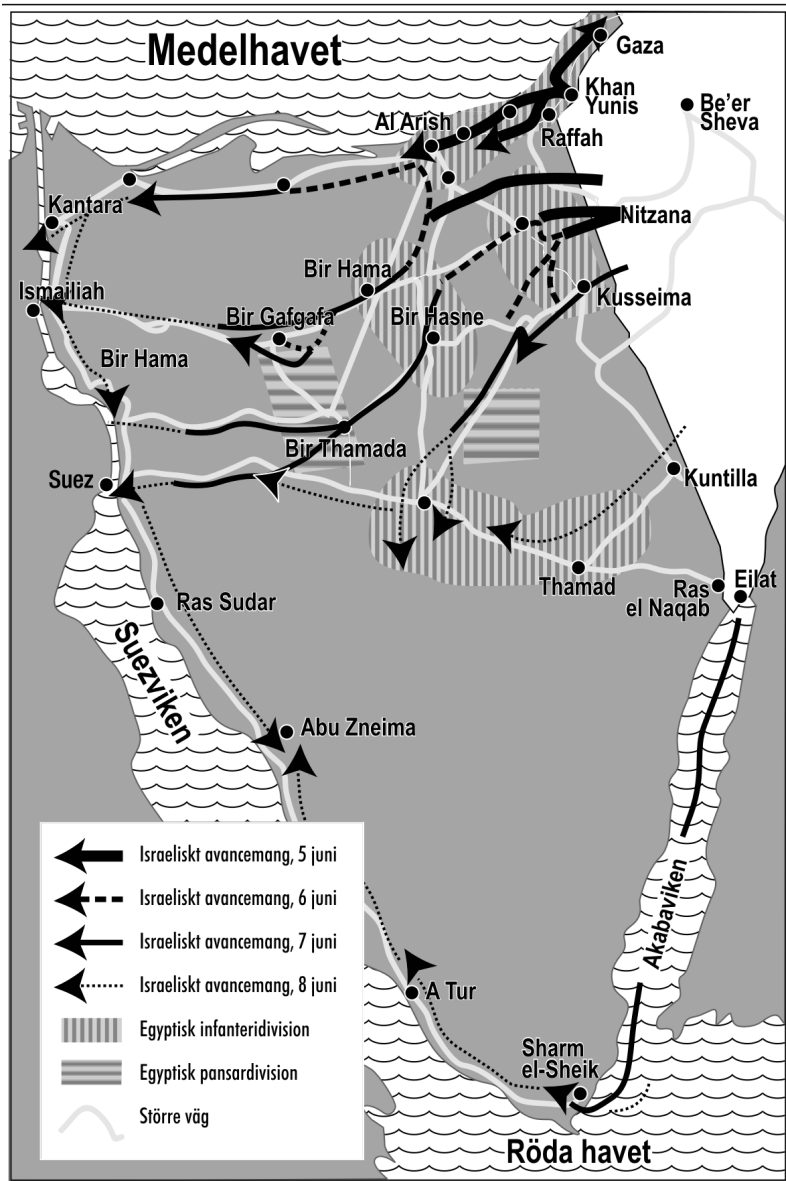
Om Jordanien inte hade anfallit, skulle Jerusalems status inte ha förändrats under krigets gång. Men när staden blev beskjuten måste Israel försvara den, och när man gjorde det tog man också tillfället i akt att förena sin huvudstad en gång för alla.

Myt

"Israel var inte tvunget att skjuta först."

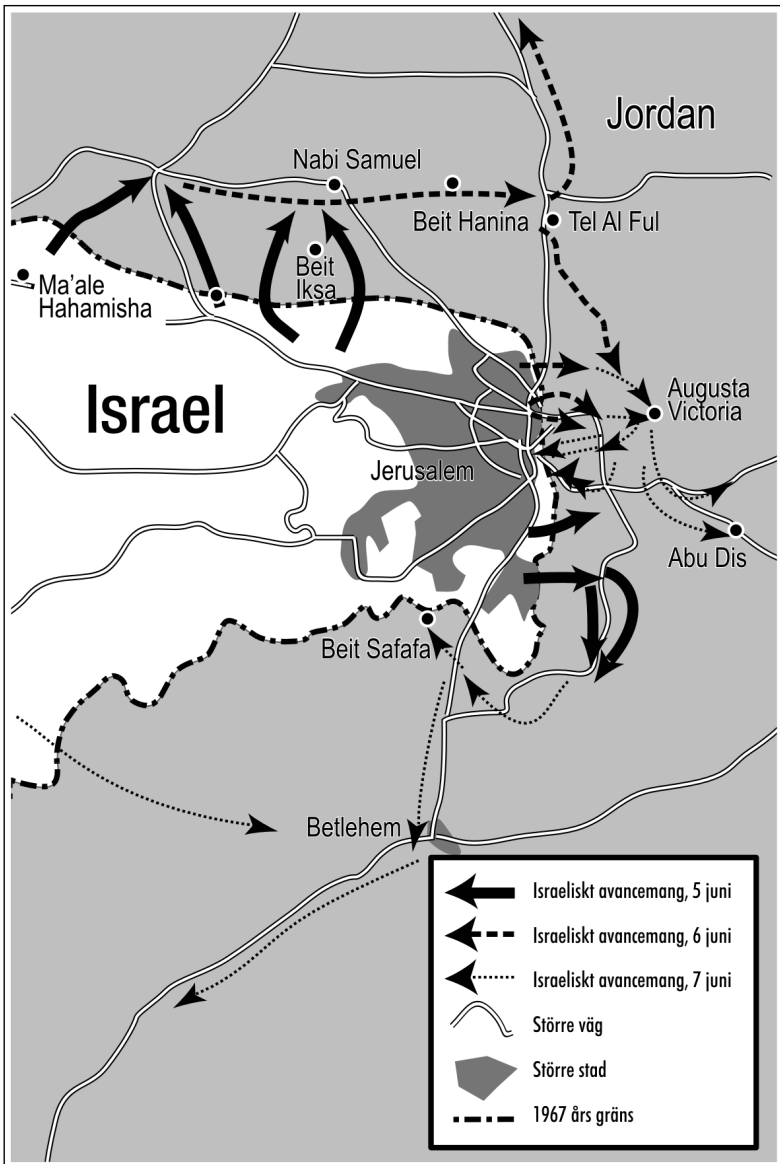
Karta 10

Fronten mot Egypten
5-8 juni 1967

Karta 11

Slaget om Jerusalem
5-7 juni 1967

Fakta

Efter bara sex dagars strider bröt israeliska styrkor igenom fiendens linjer och hade möjlighet att marschera mot Kairo, Damaskus och Amman. Ett eldupphör infördes den 10 juni. Segern vanns till ett mycket högt pris. När man stormade Golanhöjderna dödades 115 israeler – ungefär samma antal amerikaner som dödades under Operation Ökenstorm. Totalt förlorade Israel dubbelt så många män – 777 döda och 2.586 sårade – i proportion till sin totala befolkning som USA förlorade under åtta års strider i Vietnam.¹⁸ Och trots den otroliga framgången med flygattacken mot Egypten, förlorade det israeliska flygvapnet också 46 av sina 200 stridsflygplan.¹⁹ Om Israel hade väntat på att araberna skulle slå till först, som man gjorde 1973, och inte agerat i föregripande syfte, skulle priset säkerligen ha blivit mycket högre och man hade inte kunnat vara säker på att vinna.

Myt

"Israel betraktade de områden man intog som erövrade mark som nu var en del av Israel, och man hade ingen avsikt att förhandla om att lämna tillbaka dem."

Fakta

Vid krigets slut hade Israel erövrat tillräckligt mycket mark för att mer än tredubbla det område man kontrollerade, från 21.000 till 67.000 kvadratkilometer. I och med segern kunde Israel ena Jerusalem. Israeliska styrkor hade även intagit Sinai, Golanhöjderna, Gazaremsan och Västbanken.

Israels ledare var helt inställda på att förhandla fram ett fredsavtal med sina grannar som skulle innebära vissa territoriella eftergifter. Nästan omedelbart efter kriget gav Israels ledare uttryck för sin villighet att förhandla om ett återlämnande av åtminstone vissa av områdena. Israel lämnade senare tillbaka hela Sinai till Egypten, områden som Jordanien gjorde anspråk på återlämnades till det hashemitiska kungariket, och nästan hela Gazaremsan och över 40 procent av Västbanken överlämnades till palestinierna för att de där skulle etablera den palestinska myndigheten.

Till dags dato har Israel lämnat omkring 93 procent av de områden som man erövrade i försvarskriget till sina arabiska grannar genom olika förhandlingar. Detta visar Israels villighet att byta land mot fred.

Myt

"Israel fördrev fredliga arabiska bybor från Västbanken och hindrade dem från att komma tillbaka efter kriget."

Fakta

Efter att Jordanien inledde sitt anfall den 5 juni, flydde ungefär 325.000 palestinier som bodde på Västbanken.²⁰ De var jordanska medborgare, som flyttade från en del av det som de betraktade som sitt land till en annan, främst för att undvika att fångas i korselden vid ett krig.

En palestinsk flykting som var administratör i ett UNWRA-läger i Jeriko, sade att arabiska politiker hade spridit rykten i lägret. "De sade att alla unga människor skulle dödas. Folk hörde på radion att det här inte är slutet, utan bara början, så de tror att det kanske blir ett långt krig och de vill vara i Jordanien."²¹

Vissa palestinier som lämnade området föredrog att bo i en arabstat i stället för under israeliskt militärstyre. Medlemmar i olika PLO-fraktioner flydde för att undgå att tas tillfånga av israelerna. Nils-Göran Gussing, som FN:s generalsekreterare utsåg att undersöka situationen, fann att många araber också fruktade att de inte längre skulle kunna ta emot pengar från familjemedlemmar som arbetade utomlands.²²

Israeliska styrkor beordrade en handfull palestinier att flytta av "strategiska orsaker och säkerhetsskäl". I vissa fall tilläts de återvända inom några dagar, i andra erbjöd sig Israel att hjälpa dem att bosätta sig någon annanstans.²³

Israel styrde nu över tre fjärdedelar av en miljon palestinier – av vilka merparten var fientligt inställda till dem. Ändå återförenades över 9.000 familjer under 1967. Till slut tilläts mer än 60.000 palestinier att återvända.²⁴

Myt

"Israel införde orimliga restriktioner för palestinerna på Västbanken, Gazaremsan och i Östra Jerusalem."

Fakta

Efter kriget 1967 valde Israel att inte annektera Västbanken eller Gazaremsan, och införde i stället en militär administration. Det var nödvändigt som en tillfällig åtgärd tills territoriernas framtid kunde avgöras vid förhandlingsbordet. Detta var på intet sätt en idealisk situation för invånarna, men de israeliska myndigheterna försökte minimera följderna för befolkningen. Don Peretz, som ofta skrivit om arabernas situation i Israel och som är en skarp kritiker av Israels regering, besökte Västbanken kort efter att de israeliska trupperna tagit över. Han fann att de försökte återupprätta ett normalt liv och förhindra varje incident som skulle uppmuntra araberna att lämna sina hem.²⁵

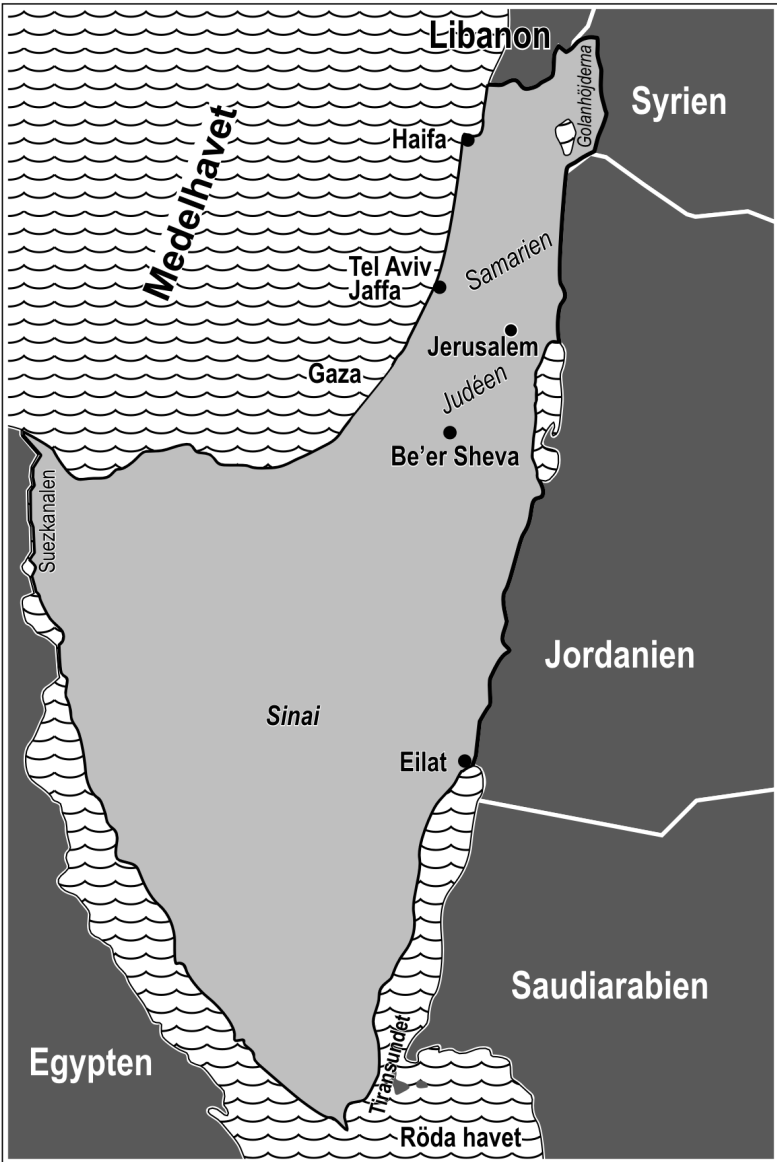
Förutom kravet att läromedlen i territorierna skulle rensas från anti-israeliskt och antisemitiskt språkbruk, försökte myndigheterna att inte blanda sig i invånarnas liv. Man gav områdena ekonomiskt stöd; palestinier på Gazaremsan flyttades exempelvis från läger till nya bostäder. Detta väckte protester från Egypten, som inte hade gjort någonting för flyktingarna när man själva kontrollerade området.

Araberna kunde röra sig fritt. De tilläts resa till och från Jordanien. År 1972 hölls val på Västbanken. Kvinnor och jordlösa personer, som inte kunnat delta under jordanskt styre, tilläts nu rösta.

Araberna i Östra Jerusalem fick välja mellan att behålla sitt jordanska medborgarskap eller bli israeliska medborgare. De erkändes som invånare i det förenade Jerusalem och fick rösträtt och rätt att kandidera till kommunfullmäktige. Dessutom överlämnades platser som är heliga inom islam i ett muslimskt råds vård. Trots Tempelbergets betydelse i den judiska historien, utestängdes judarna från att be där.

Karta 12

Eldupphörinjerna efter Sexdagarskriget 1967

Efter Sexdagarskrigets slut tillkännagav president Johnson sin syn på vad som krävdes härnäst för att få slut på konflikten: "Visst måste trupperna dras tillbaka; men det måste också finnas erkända rättigheter till nationellt liv, framsteg i processen att lösa flyktingproblemet, fri genomfart för fredliga fartyg, en begränsning av kapprustningen och respekt för politiskt oberoende och territoriell integritet."²⁶

Myt

"Under kriget 1967 attackerade Israel avsiktligt USS Liberty."

Fakta

Den israeliska attacken mot USS Liberty var ett svårt misstag, som till största delen berodde på att den inträffade mitt i förvirringen i ett fullskaligt krig 1967. Tio officiella amerikanska utredningar och tre officiella israeliska undersökningar har alla slutgiltigt kommit fram till att attacken var ett tragiskt misstag.

Den 8 juni 1967, Sexdagarskrigets fjärde dag, fick Israels högsta befäl rapporter om att israeliska trupper i El Arish blev beskjutna från havet, av vad man antog var ett egyptiskt fartyg, vilket även hade skett dagen före. USA hade i FN några dagar tidigare tillkännagivit att man inte hade några sjöstridskrafter på hundratals sjömil avstånd från frontlinjen; men USS Liberty, ett amerikanskt underrättelsefartyg med uppgift att övervaka striderna, anlände till området, 14 sjömil utanför Sinais kust, som en följd av en serie fel i kommunikationen från USA:s sida, där meddelanden med order till fartyget om att inte gå närmare än 100 sjömil inte gick fram till Liberty. Israelerna trodde felaktigt att det var det här fartyget som avfyrade granaterna, och stridsflyg och torpedbåtar anföll och dödade 34 besättningsmän och sårade 171.

Ett flertal misstag begicks av såväl USA som Israel. Till en början rapporterades exempelvis – felaktigt – att Liberty gick med 30 knops fart (den räknades senare om till 28 knop). Enligt dåtidens israeliska (och amerikanska) marindoktrin antogs ett fartyg med den farten vara ett krigsfartyg. Vädret var lugnt och den amerikanska flottans undersökningsdomstol fann att Libertys flagga med stor sannolikhet

hängde lös och oigenkännlig; dessutom vittnade medlemmar ur besättningen, bland annat kaptenen, kommandörkapten William McGonagle, om att flaggan slogs ner efter det första eller andra anfallet.

Enligt den israeliske stabschefen Yitzhak Rabins memoarer hade man stående order om att anfalla varje oidentifierat fartyg i närheten av kusten.²⁷ Den dagen då striderna inleddes, hade Israel bett om att alla amerikanska fartyg skulle avlägsnas från landets kust, eller att man skulle informeras om de amerikanska fartygens exakta position.²⁸ Den amerikanska Medelhavsflottan flyttades eftersom president Johnson var rädd att dras in i en konflikt med Sovjetunionen. Han beordrade även att inga flygplan skulle sändas i närheten av Sinai.

En CIA-rapport angående incidenten som offentliggjordes den 13 juni 1967, fann också att en övernitisk pilot skulle kunna ta fel på Liberty och ett egyptiskt fartyg, El Quseir. Efter luftangreppet identifierade israeliska torpedbåtar Liberty som ett egyptiskt flottfartyg. När Liberty började skjuta på israelerna svarade de med en torpedattack som dödade 28 ur besättningen.

Inledningsvis var israelerna skräckslagna att de hade anfällt ett sovjetiskt fartyg och kanske provocerat ryssarna att ge sig in i striderna.²⁹ När israelerna väl var säkra på vad som hade hänt, rapporterade de händelsen till den amerikanska ambassaden i Tel Aviv och erbjöd sig att bistå med en helikopter så att amerikanerna kunde flyga ut till fartyget, samt all hjälp de behövde för att evakuera de sårade och rädda fartyget. Erbjudandet accepterades och en amerikansk marinattaché flögs ut till Liberty.

Många av de överlevande från Liberty är fortfarande bittra, och är övertygade om att attacken var avsiktlig. År 1991 basunerade kolumnisterna Rowland Evans och Robert Novak ut att de hittat en amerikan som påstod att han befunnit sig i israelernas stridsledningsrum när beslutet att medvetet anfalla det amerikanska fartyget fattades.³⁰ Faktum är att den personen, Seth Mintz, skrev ett brev till *Washington Post* den 9 november 1991, där han sade att han blivit felciterad av Evans och Novak och att attacken i verkligheten var "ett fall av felaktig identifiering". Dessutom existerar ingen general Benni Matti, den man som Mintz ursprungligen sade hade varit tillsammans med honom.

Och trots påståenden om att en israelisk pilot identifierade fartyget som amerikanskt på en radioinspelning, har ingen någonsin visat upp denna inspelning. Den enda inspelning som finns är det officiella bandet från det israeliska flygvapnet, som tydligt visar att ingen sådan identifiering av fartyget gjordes av de israeliska piloterna före attacken. Den tyder också på att när piloterna blev osäkra på fartygets identitet, genom att man läste skrovnymret, avslutade de attacken. Inspelningen innehåller inga yttranden som skulle peka på att piloterna såg en amerikansk flagga före anfallet.³¹

Ingen av dem som anklagar Israel för händelsen kan förklara varför Israel avsiktligt skulle anfalla ett amerikanskt fartyg vid ett tillfälle då USA var Israels enda vän och understödjare i hela världen. Förvirring under en lång serie kommunikationer, som utspelade sig i en spänd atmosfär på båda sidor (fem meddelanden från USA:s högsta militärledning till fartyget att hålla sig minst 25 sjömil – de sista fyra sade 100 sjömil – utanför Egyptens kust kom efter att attacken var över) är en mer sannolik förklaring.

Olyckor orsakade av egen eldgivning är vanliga i krigstid. År 1988 sköt den amerikanska marinen av misstag ner ett iranskt passagerarplan, och dödade 290 civila. Under Gulfkriget dödades 35 av de 148 amerikaner som dödades i strid av egen eldgivning. I april 1994 sköts två amerikanska Black Hawk-helikoptrar med stora amerikanska flaggor målade på båda sidor ner av F-15-plan från USA:s flygvapen en molnfri dag i flygförbudszonen i Irak, och 26 personer dödades. I april 2002 släppte ett amerikanskt F-16-plan en bomb som dödade fyra kanadensiska soldater i Afghanistan. Och dagen innan Liberty attackerades, bombade faktiskt israeliska piloter av misstag en av sina egna pansarkolonner.³²

Den pensionerade amiralen Shlomo Erell, som var chef för flottan i Israel i juni 1967, sade till nyhetsbyrån AP (5 juni 1977): ”Ingen kunde någonsin ha drömt om att ett amerikanskt fartyg skulle befinna sig där. Inte ens USA visste var fartyget fanns. Vi fick besked från berörd myndighet att det inte fanns något amerikanskt fartyg på 100 sjömils radie.”

Försvarsminister Robert McNamara sade till den amerikanska kongressen den 26 juli 1967: ”Undersökningskommissionen, som

leddes av en amiral inom flottan som vi har stort förtroende för, har kommit fram till att attacken inte var avsiktlig.”

År 1987 upprepade McNamara sin åsikt att anfalllet var ett misstag, **Nöretapp** i radioprogrammet ”Larry King Show” sade till en lyssnare som ringde till programmet att han under de 20 år som gått inte hade sett någonting som fått honom att ändra sin uppfattning att det inte förrekonstruerat händelsen, ”Mörkläggning”³³ Israel, (Jerusalem: Keter Publishing

Israel bad om ursäkt för tragedin och betalade närmare 13 miljoner dollar i humanitär ersättning till USA och till offrens familjer, enligt de belopp som fastställs av USA:s utrikesdepartement. Året därpå avslutades officiellt av de två regeringarna genom en diplomatisk utväxling den 17 december 1987.

5. Netanel Lorch, *One Long War*, (Jerusalem: Keter, 1976), s. 110.
6. Isi Leibler, *The Case For Israel*, (Australien: The Globe Press, 1972), s. 60.
7. Ibid.
8. Leibler, s. 60.
9. Leibler, s. 18.
10. Leibler, s. 60.
11. Leibler, s. 18.
12. Chaim Herzog, *The Arab-Israeli Wars*, (New York: Random House, 1982), s. 149.
13. *United Nations Conference on the Law of the Sea*, (Genève: UN Publications 1958), s. 132-134.
14. Yehuda Lukacs, *Documents on the Israeli-Palestinian Conflict 1967-1983*, (New York: Cambridge University Press, 1984), s. 17-18; Abba Eban, *Abba Eban*, (New York: Random House, 1977), s. 358.
15. Lyndon B. Johnson, *The Vantage Point: Perspectives of the Presidency 1963-1969*, (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1971), s. 293.
16. AP, (5 juni 1967).
17. Sachar, s. 629.
18. Katz, s. 3.
19. *Jerusalem Post*, (23 april 1999).
20. *Encyclopedia Americana Annual 1968*, s. 366.
21. George Gruen, *”The Refugees of Arab-Israeli Conflict”*, (New York: American Jewish Committee, mars 1969), s. 5.
22. Gruen, s. 5.
23. Gruen, s. 4.

24. *Encyclopedia Americana Annual* 1968, s. 366.
25. Don Peretz, "Israel's New Dilemma", *Middle East Journal*, (vintern 1968), s. 45-46.
26. Lyndon B. Johnson, *Public Papers of the President*, (District of Columbia: GPO, 1968), s. 683.
27. Yitzhak Rabin, *The Rabin Memoirs*, (California: University of California Press, 1996), s. 108-109.
28. *Rabin*, s. 110.
29. Dan Kurzman, *Soldier of Peace: The Life of Yitzhak Rabin*, (New York: HarperCollins, 1998), s. 224-227; Rabin, s. 108-109.
30. *Washington Post*, (6 november 1991).
31. Hirsh Goodman, "Messrs. Errors and No Facts", Jerusalem Report, (21 november 1991).
32. Hirsh Goodman och Ze'ev Schiff, "The Attack on the *Liberty*", *Atlantic Monthly*, (september 1994).
33. "Larry King Show" (radio), (5 februari 1987).

7. Mellan krigen

Myt

"Efter kriget 1967 vägrade Israel förhandla om en uppgörelse med araberna."

Fakta

Efter segern i Sexdagarskriget hoppades Israel att arabstaterna skulle gå in i fredsförhandlingar. Israel signalerade sin villighet till araberna att lämna ifrån sig praktiskt taget alla de områden som man tagit, i utbyte mot fred. Som Moshe Dayan uttryckte det: Jerusalem väntade bara på ett telefonsamtal från de arabiska ledarna för att inleda förhandlingar.¹

Men dessa förhoppningar grusades i augusti 1967 när arabledarna vid ett möte i Khartoum antog ett principuttalande med tre "nej": "nej till fred med Israel, nej till förhandlingar med Israel, nej till ett erkännande av Israel".²

Som Israels förre president Chaim Herzog skrev: "Israels tro på att kriget var över och att fred nu skulle råda längs gränserna skingrades snart. Tre veckor efter att fientligheterna avslutats inträffade den första större incidenten i Suezkanalen."³

Myt

"Enligt Säkerhetsrådets resolution 242 är Israels förvärvande av territorium genom kriget 1967 'otillätlig'."

Fakta

Den 22 november 1967 antog FN:s säkerhetsråd enhälligt resolution 242, som fastlade de principer som skulle vägleda förhandlingarna om en arabisk-israelisk fredsuppgörelse. Resolutionen var en mödosamt framförhandlad kompromiss mellan konkurrerande förslag.

Den första fråga som resolutionen behandlar är "otillåtligheten i förvärv av landområden genom krig". Vissa tolkar detta som att man kräver att Israel ska dra sig tillbaka från alla de områden som de erövrade. Men uttrycket gäller tvärtom helt klart enbart ett anfallskrig.

Om inte skulle resolutionen utgöra ett motiv till aggression. Om ett land anfaller ett annat, och försvarande land slår tillbaka attacken och i den processen erövrar ett territorium, skulle den första tolkningen kräva att den som försvarat sig lämnar tillbaka alla områden som man intog. Då skulle angriparen inte ha mycket att förlora, eftersom de är försäkrade mot det som är den främsta konsekvensen av ett nederlag.

Slutmålet för resolution 242 uttrycks i paragraf 3: att uppnå en "fredlig och accepterad lösning". Det innebär en framförhandlad överenskommelse grundad på resolutionens principer, snarare än en som tvingas på parterna.

Det är också innebörden i resolution 338 enligt Arthur Goldberg, den amerikanske ambassadören som ledde delegationen i FN 1967.⁴ Den resolutionen, som antogs efter kriget 1973, krävde att förhandlingar mellan parterna skulle inledas omedelbart och i samband med vapenvilan.

"Det här är det första kriget i historien som har slutat med att segrarna ber om fred och de besegrade kräver ovillkorlig kapitulation."

– Abba Eban⁵

Myt

"Resolution 242 kräver att Israel återgår till de gränser man hade före 1967."

Fakta

Den mest kontroversiella satsen i resolution 242 är uppmaningen till Israel att dra tillbaka sina "väpnade styrkor från områden som ockuperats i den aktuella konflikten". Detta kopplas till den andra entydiga satsen som talar om "att alla anspråk eller krigstillstånd" ska upphöra och erkännandet att "varje stat i området" har rätt att "leva i fred inom säkra och erkända gränser fri från hot eller våldshandlingar."

Resolutionen ställer inte upp ett israeliskt tillbakadragande som villkor för att araberna ska agera. Dessutom specificerar den inte hur mycket mark som Israel ska ge upp. Säkerhetsrådet säger inte att Israel måste dra sig tillbaka från "alla" territorier som man erövrade

efter Sexdagarskriget. Detta var helt medvetet. Sovjets delegat ville att det ordet skulle finnas med och sade att om man uteslöt det, innebar det att "den delen av territorierna kan förbli i israeliska händer". Arabstaterna tryckte på för att ordet "alla" skulle stå med, men det avsågs. De hävdade ändå att de skulle läsa resolutionen som att den innehöll ordet "alla". Storbritanniens ambassadör som skrev utkastet till den antagna resolutionen, lord Caradon, sade efter omröstningen: "Resolutionen är det enda som binder oss, och vi anser att ordalydelsen är tydlig."⁶

Den bokstavliga tolkningen, utan det antydda "alla", sades gång på gång vara den korrekta tolkningen av dem som skrev utkastet till den. Den 29 oktober 1969 sade exempelvis Storbritanniens utrikesminister till det brittiska underhuset, att det tillbakadragande som resolutionen talade om inte gällde "samtliga områden".⁷ När lord Caradon senare ombads förklara briterernas position, sade han: "Det hade varit fel att kräva att Israel skulle återgå till sina positioner från den 4 juni 1967, eftersom de positionerna var icke önskvärda och konstgjorda."⁸

På liknande sätt förklarade ambassadör Arthur Goldberg: "Det anmärkningsvärda när det gäller tillbakadragandet är att orden 'alla' och 'gränserna från den 5 juni 1967' utelämnades – vilket inte var en tillfällighet ... resolutionen talar om ett tillbakadragande från ockuperade områden utan att definiera omfattningen av det."⁹

Resolutionerna uppmanar tydligt arabstaterna att ingå fred med Israel. Huvudvillkoret är att Israel ska dra sig tillbaka från "områden som ockuperats" 1967. Eftersom Israel drog sig tillbaka från omkring 93 procent av de områdena när man gav upp Sinai och delar av Gaza-remsan och Västbanken, har man redan delvis, om inte till fullo, fullgjort sina skyldigheter enligt resolution 242.

Arabstaterna invände också mot formuleringen "säkra och erkända gränser", då de var rädda att detta skulle medföra förhandlingar med Israel. Detta avfärdades uttryckligen av Arabförbundet i Khartoum i augusti 1967, när det proklamerade sina tre "nej". Goldberg förklarade att man särskilt tagit med den satsen för att parterna förväntades göra "territoriella anpassningar i fredsuppgörelsen vilket innebär mindre än ett fullständigt tillbakadragande av de israeliska styrkorna från ockuperade områden, eftersom Israels tidigare gränser hade visat sig vara påfallande osäkra."

Frågan är alltså om Israel måste ge upp mer mark. Nu när man har ingått fredsavtal med Egypten och Jordanien, och Israel har dragit sig tillbaka till den internationella gränsen mot Libanon, är de enda territoriella tvister som återstår dem med palestinierna (som inte ens står omnämnda i resolution 242) och Syrien.

Dispyten med Syrien gäller Golanhöjderna. Israels premiärminister Yitzhak Rabin uttryckte en vilja att förhandla fram en kompromiss i utbyte mot fred, men den dåvarande presidenten Hafez Assad vägrade överväga ens ett begränsat fredsavtal förrän Israel först gick med på ett fullständigt tillbakadragande. Enligt resolution 242 har Israel ingen skyldighet att dra sig tillbaka från någon del av Golan så länge man inte har ett fredsavtal med Syrien.

Det är också viktigt att inse att andra arabländer – som Saudiarabien, Irak och Libyen – som fortsätter att upprätthålla ett krigstillstånd gentemot Israel, eller har vägrat att ge Israel ett diplomatiskt erkännande, inte har några territoriella dispyter med Israel. Ändå har de satt som villkor för sin relation med landet (åtminstone i retoriken) att Israel ska dra sig tillbaka till de gränser som rådde före 1967.

Även om de ignoreras av de flesta analytiker, har resolution 242 även andra villkor. Ett krav är att den fria sjöfarten garanteras. Den satsen togs med eftersom en av huvudorsakerna till kriget 1967 var Egyptens blockad av Tiransundet.

Myt

”Resolution 242 erkänner palestiniernas rätt till självbestämmande.”

Fakta

Palestinierna nämns inte någonstans i resolution 242. De nämns bara indirekt i andra satsen i andra artikeln, som uppmanar till ”en rättvis lösning av flyktingproblemet”. Ingenstans kräver den att palestinierna ska få några politiska rättigheter eller territorier.

Myt

”Arabstaterna och PLO accepterade resolution 242 medan Israel förkastade den.”

Fakta

Arabstaterna har av tradition sagt att de accepterade resolution 242 så som den definierats av dem, det vill säga med kravet att Israel totalt och ovillkorligt ska dra sig tillbaka från de ockuperade områdena.

I ett uttalande till Generalförsamlingen den 15 oktober 1968 förkastade PLO resolutionen och sade: "förverkligandet av sagda resolution kommer att leda till att varje hopp om att etablera fred och säkerhet i Palestina och Mellanöstern-regionen går förlorat."

Ambassadör Abba Eban gav å andra sidan uttryck för Israels hållning inför Säkerhetsrådet den 1 maj 1968: "Min regering har sagt att man accepterar Säkerhetsrådets resolution för att främja en överenskommelse som kan etablera en rättvis och varaktig fred. Jag har också fått befogenheter att än en gång bekräfta att vi är beredda att söka en överenskommelse med varje arabstat i alla frågor som omfattas av den resolutionen."

Det tog närmare ett kvarts sekel, men till sist gick PLO med på att resolution 242 och 338 skulle utgöra grunden för förhandlingar med Israel, när man undertecknade principdeklarationen i september 1993.

Myt

"Palestinierna var beredda att förhandla fram en uppgörelse efter Sexdagarskriget."

Fakta

Arabförbundet skapade Palestinska befrielseorganisationen (PLO) i Kairo 1964 som ett vapen mot Israel. Fram till Sexdagarskriget arbetade PLO med terroristattacker som bidrog till att händelseförloppet utvecklades mot en konflikt. Varken PLO eller några andra palestinska grupper bedrev någon kampanj för att Jordanien eller Egypten skulle skapa en oberoende palestinsk stat på Västbanken och Gaza. Fokus för den palestinska aktivismen var Israels utplåning.

Efter att arabstaterna besegrats 1967, ändrade palestinierna inte sin grundläggande målsättning. Då en miljon araber hamnat under israeliskt styre, trodde en del palestinier att utsikterna för att utkämpa ett befrielsekrig med folkligt stöd hade förbättrats. Därför inledde Yassir Arafat en terrorkampanj från Västbanken. Under

september-december 1967 genomfördes 61 attacker, de flesta mot civila mål som fabriker, biografier och privata bostäder.¹⁰

Israeliska säkerhetsstyrkor blev gradvis alltmer effektiva i att förhindra terroristernas planer inne i Israel och i territorierna. Därför började PLO tillämpa en annan strategi – att attackera judar och israeliska mål utomlands. I början av 1968 kapades det första av många flygplan av palestinska terrorister.

Noter kap 7.

1. Walter Lacquer, *The Road to War*, (London: Weidenfeld and Nicolson, 1968), s. 297.
2. Yehuda Lukacs, *Documents on the Israeli-Palestinian Conflict 1967-1983*, (New York: Cambridge University Press, 1984), s. 213.
3. Chaim Herzog, *The Arab-Israeli Wars*, (New York: Random House, 1982), s. 195.
4. *Jerusalem Post*, (28 maj 1984).
5. Abba Eban, *Abba Eban*, (New York: Random House, 1977), s. 446.
6. Prosper Weil, "Territorial Settlement in the Resolution of November 22, 1967", i John Moore, red., *The Arab-Israeli Conflict*, (New Jersey: Princeton University Press, 1974), s. 321.
7. Eban, s. 452.
8. *Beirut Daily Star*, (12 juni 1974).
9. Tal till AIPAC:s policykonferens, (8 maj 1973).
10. Netanel Lorch, *One Long War*, (Jerusalem: Keter, 1976), s. 139-146.

8. Utnötningskriget 1967-1970

Myt

"Israel bar ansvaret för utnötningskriget."

Fakta

Egyptens president Gamal Nasser trodde att eftersom större delen av Israels armé bestod av reservstyrkor, skulle den inte kunna stå emot ett längre utnötningskrig. Han trodde att Israel inte skulle orka bära den ekonomiska bördan, och att ständiga offer skulle undergräva israelernas stridsmoral. I enlighet med sin strategi att långsamt försvaga Israel, beordrade Nasser attacker mot Israel som var avvägda så att Israel inte skulle provoceras till att svara med ett fullskaligt krig.

Redan 1 juli 1967 började Egypten utsätta israeliska positioner i närheten av Suezkanalen för granatbeskjutning. Den 21 oktober 1967 sänkte Egypten den israeliska jagaren Eilat, och dödade 47 personer. Några månader senare började egyptiskt artilleri beskjuta israeliska positioner längs Suezkanalen med granater och lägga sig i bakhåll för israeliska militärpatruller. Detta blodiga utnötningskrig kom att vara i tre år. Antalet dödade israeler mellan 15 juni 1967 och 8 augusti 1970 (när ett eldupphör proklamerades), var 1.424 soldater och över 100 civila. Ytterligare 2.000 soldater och 700 civila sårades.¹

Myt

"Egypten avslutade utnötningskriget, och försökte få till stånd en uppgörelse med Israel, men Jerusalem avvisade initiativen."

Fakta

Under sommaren 1970 övertalade USA Israel och Egypten att acceptera ett eldupphör. Tanken var att det skulle leda till förhandlingar under FN:s överinseende. Israel deklarerade att man skulle acceptera principen om ett tillbakadragande från områden som man erövrat.

Men den 7 augusti grupperade Sovjet och Egypten sofistikerade markgrupperade luftvärnsrobotar i den 50 kilometer djupa skyddszonen längs Suezkanalens västra strand. Detta var ett klart brott mot

avtalet om eldupphör, som förbjöd införandet eller uppförandet av alla militära installationer i området.

Tidskriften *Time* noterade att amerikanska underrättelser "visade att de 36 luftvärnsrobotarna som smugits in i eldupphörzonen bara utgör den första frontlinjen i det mest massiva luftförsvarsystem som någonsin skapats".²

Försvarsdepartementets satellitbilder visade tydligt att 63 luftvärnsstationer hade installerats längs ett 125 kilometer brett bälte mellan städerna Ismailia och Suez. Tre år senare utgjorde dessa robotar luftskydd för Egyptens överraskningsanfall mot Israel.³

Trots Egyptens brott mot avtalet återupptogs de FN-stödda samtalen – ytterligare ett bevis för att Israel ville göra framsteg på vägen mot fred. Samtalen kortslöts emellertid snabbt av FN:s särskilda sändebud Gunnar Jarring, när han godtog Egyptens tolkning av resolution 242 och krävde ett fullständigt tillbakadragande av Israel till de gränser som rådde före den 5 juni 1967.

På den grunden uttryckte Egypten sin vilja "att ingå ett fredsavtal med Israel" i ett brev till Jarring den 20 februari 1971. Men denna skenbara återhållsamhet dolde en oförändrad egyptisk expansionsvilja och en ovilja att acceptera en verklig fred, vilket framgår av brevets svepande reservationer och förbehåll.

De avgörande meningarna om ett "fredsavtal med Israel" varken publicerades eller sändes i egyptisk radio eller TV. Dessutom vägrade Egypten att inleda direkta samtal med den judiska staten. Israel försökte att åtminstone förvandla det knackiga Jarring-projektet till indirekta samtal genom att adressera alla brev inte till Jarring, utan till den egyptiska regeringen. Egypten vägrade ta emot dem.

Strax efter brevet till Jarring, talade Anwar Sadat, Egyptens nye president, vid ett möte med Palestinska nationella rådet (PNC) i Kairo. Han utlovade stöd till PLO "tills segern vunnits" och deklarerade att Egypten inte skulle acceptera resolution 242.⁴

Fem dagar efter att Sadat antytt att han var beredd att ingå fred med Israel, skrev Mohammed Heikal, som stod Sadat nära och var redaktör för den halvofficiella dagstidningen *Al-Ahram*:

Den arabiska politiken har i det här läget bara två mål. Det första är att eliminera spåren efter anfallskriget 1967 genom att

Israel drar sig tillbaka från alla områden som de ockuperade under det året. Det andra målet är att eliminera spåren efter anfallskriget 1948, genom att eliminera själva staten Israel. Detta är emellertid ännu ett abstrakt, odefinierat mål, och vissa av oss har begått misstaget att inleda det andra steget före det första.⁵

Myt

"Egypten uttryckte upprepade gånger en vilja att inleda fredsförhandlingar med Israel från 1971 till 1973. Det var Israels förkastande av dessa initiativ som ledde till Yom Kippur-kriget."

Fakta

I och med att Jarrings uppdrag kollapsade, tog USA ett nytt initiativ. Man föreslog ett interimsavtal mellan Israel och Egypten, där den judiska staten delvis skulle dra sig tillbaka från Suezkanalen och kanalen skulle öppnas för trafik.

Israel var beredda att inleda förhandlingar utan förbehåll, men Sadat krävde att Israel som en del av ett interimsavtal skulle gå med på att till sist dra sig tillbaka till 1967 års gränser. I praktiken sökte Sadat en förhandsgaranti för hur "förhandlingarna" skulle sluta. Detta kunde israelerna inte acceptera och de hävdade att Sadat inte var uppriktigt intresserad av en fred.

Noter kap 8.

1. Vissa historiker förlägger starten för utnöttningskriget till 1968 eller 1969. Vi använder Chaim Herzogs tidsram. Chaim Herzog, *The Arab-Israeli Wars*, (New York: Vintage Books, 1984), s. 195-221; Nadav Safran, *Israel The Embattled Ally*, (Massachusetts: Harvard University Press, 1981), s. 266.
2. *Time*, (14 september 1970).
3. John Pimlott, *The Middle East Conflicts From 1945 to the Present*, (New York: Crescent Books, 1983), s. 99.
4. Radio Kairo, (27 februari 1971).
5. *Al-Ahram*, (25 februari 1971).

9. Yom Kippur-kriget 1973

Myt

"Israel bar ansvaret för kriget 1973."

Fakta

Den 6 oktober 1973 – Yom Kippur, den heligaste dagen i den judiska kalendern – inledde Egypten och Syrien ett samordnat överraskningsanfall mot Israel. Styrkor motsvarande NATO:s totala styrkor i Europa mobiliserades längs Israels gränser.¹ På Golanhöjderna mötte ungefär 180 israeliska stridsvagnar ett våldsamt anlopp med 1.400 syrisk stridsvagnar. Längs Suezkanalen attackerades mindre än 500 försvarssoldater av 80.000 egyptier.

Israel drevs på defensiven under de första två dagarnas strider, mobiliserade sina reserver och slog till sist tillbaka invasionen och drev kriget djupt in i Syrien och Egypten. Arabstaterna fick snabbt nya förråd sjö- och luftvägen från Sovjetunionen, som förkastade USA:s ansträngningar att uppnå ett omedelbart eldupphör. Följden blev att USA försenades i sin egen luftbro till Israel. Två veckor senare räddades Egypten från ett katastrofalt nederlag av FN:s säkerhetsråd, som hade underlåtit att agera medan händelserna utvecklades till arabernas fördel.

Sovjetunionen visade inget intresse för att ta initiativ till fredsskapande insatser så länge det såg ut som att araberna kanske skulle vinna; det var likadant med FN:s generalsekreterare Kurt Waldheim.

Den 22 oktober antog Säkerhetsrådet resolution 338 som uppmanade "alla parter i de pågående striderna att beordra eld upphör och omedelbart avsluta alla militära aktiviteter i de ställningar de nu intar". Omröstningen genomfördes samma dag som de israeliska styrkorna skar av och isolerade Egyptens Tredje armé och var i ett läge där man kunde förgöra den.²

Trots de israeliska försvarsstyrkornas slutliga framgång på slagfältet, betraktades kriget som ett diplomatiskt och militärt misslyckande. Totalt dödades 2.688 israeliska soldater.

Myt

"Egyptens president Anwar Sadat hade gått med på USA:s fredsförslag och ville inte ha krig."

Fakta

År 1971 tog Egyptens president Anwar Sadat upp möjligheten att underteckna en överenskommelse med Israel, förutsatt att alla de ockuperade områdena återlämnades av israelerna. Man gjorde emellertid inga framsteg mot en fred, så följande år sade Sadat att ett krig var oundvikligt och att han var beredd att offra en miljon soldater i kraftmätningen med Israel.³ Hans hot förverkligades inte det året.

Genom hela 1972 och en stor del av 1973 hotade Sadat med krig om inte USA tvingade Israel att acceptera hans tolkning av resolution 242 – ett totalt israeliskt tillbakadragande från områden som erövrats 1967.

Samtidigt genomförde den egyptiske ledaren en diplomatisk offensiv bland länder i Europa och Afrika för att vinna stöd för sin sak. Han vädjade till ryssarna att sätta press på USA och förse Egypten med mer offensiva vapen för att kunna korsa Suezkanalen. Sovjetunionen var mer intresserat av att upprätthålla ett sken av avspänning i relationen till USA än av en konfrontation i Mellanöstern; därför tillbakavisade man Sadats krav. Sadats reaktion blev att abrupt utvisa omkring 20.000 sovjetiska rådgivare ur Egypten.

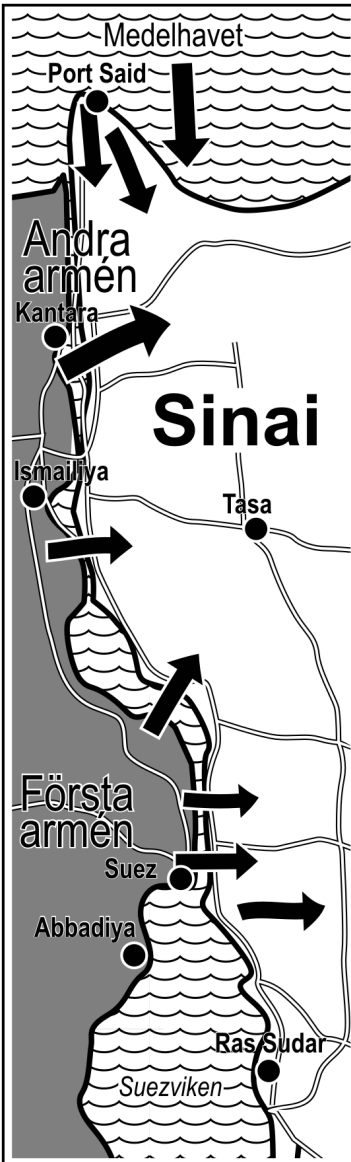
I en intervju i april 1973, varnade Sadat återigen för att han skulle återuppta kriget mot Israel.⁴ Men det var samma hot som han framfört 1971 och 1972, och de flesta bedömare förblev skeptiska.

USA hade samma synsätt som Israel, att Egypten borde inleda direkta förhandlingar. Den USA-stödda vapenvilan var tre år gammal och USA:s utrikesminister Henry Kissinger hade öppnat en ny dialog för fred i FN. Nästan alla var säkra på att risken för ett nytt krig var avlägsen.

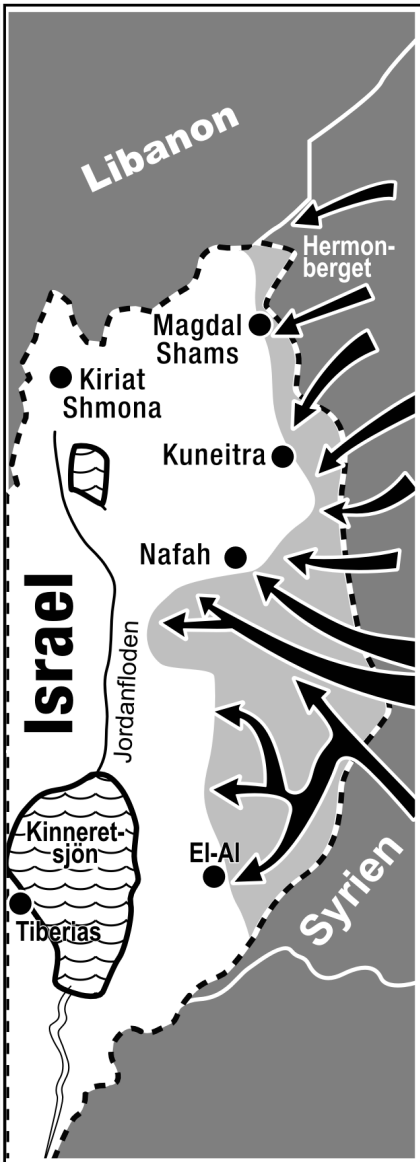
Sadat reagerade surt på Kissingers initiativ:

USA är fortfarande under press från sionisterna. De glasögon som USA bär är helt och hållet sionistiska glasögon, fullständigt blinda för allt utom vad Israel vill. Det accepterar vi inte.⁵

Karta 13 Egypten anfaller
6 oktober 1973

Syrien anfaller
6 oktober 1973

Myt

"Egypten och Syrien var de enda arabstaterna som var inblandade i kriget 1973."

Fakta

Minst nio arabstater, däribland fyra nationer utanför Mellanöstern, understödde aktivt den egyptisk-syriska krigsinsatsen.

Några månader före Yom Kippur-kriget överförde Irak en skvadron Hunterplan till Egypten. Under kriget var en irakisk division på omkring 18.000 man och flera hundra stridsvagnar stationerade i centrala Golan, och de deltog i attacken mot israeliska posteringar den 26 oktober.⁶ Irakiska MiG-plan började operera över Golanhöjderna redan den 8 oktober, på krigets tredje dag.

Förutom ekonomiska garantier, bistod Saudiarabien och Kuwait med stridande soldater. En saudisk brigad på omkring 3.000 man skickades till Syrien, där den deltog i strider längs löpgravarna mot Damaskus. Och Libyen bröt mot Paris förbud mot att överlåta fransktillverkade vapen, genom att skicka Mirageplan till Egypten (från 1971-1973 gav Libyens president Moammar Khadafi Kairo över 1 miljard dollar i bistånd för att bygga upp Egyptens armé och betala Sovjet för levererade vapen).⁷

"Alla länder bör föra krig mot sionisterna, som är ute efter att förgöra alla mänskliga organisationer och förgöra civilisationen och det arbete som goda människor försöker utföra."

– kung Faisal av Saudiarabien⁸

Andra nordafrikanska länder gensvarade på arabiska och sovjetiska uppmaningar att bistå frontstaterna. Algeriet skickade tre flygskvadroner strids- och bombflygplan, en pansarbrigad och 150 stridsvagnar. Omkring 1.000-2.000 tunisiska soldater fanns stationerade i Nildeltat. Sudan stationerade 3.500 man i södra Egypten, och Marocko skickade tre brigader till frontlinjerna, bland annat 2.500 man till Syrien.

Libanesiska radarenheter användes av Syriens luftförsvarsstyrkor. Libanon tillät också palestinska terrorister att utsätta civila israeliska bosättningar för granatbeskjutning från sitt territorium. Palestinier slogs vid den södra fronten tillsammans med egyptier och kuwaitier.⁹

Den minst entusiastiske deltagaren i oktoberstriderna var förmodligen Jordaniens kung Hussein, som uppenbarligen inte informerats om Egyptens och Syriens krigsplaner. Men Hussein skickade ändå två av sina bästa enheter – 40:e och 60:e pansarbrigaderna – till Syrien. Den styrkan gick i position i den södra sektorn, där den försvarade huvudvägen mellan Amman och Damaskus och anföll israeliska posteringar längs Kuneitra-Sassa-vägen den 16 oktober. Tre jordanska artilleribatterier deltog också i anfallet, som genomfördes med närmare 100 stridsvagnar.¹⁰

I december 1973 gav Syriens försvarsminister Mustafa Tlas den syriska nationalförsamlingen följande exempel på "oförlitelig tapperhet" bland de syriska trupperna:

"Vi har ett enastående fall med en rekryt från Aleppo som mördade 28 judiska soldater helt på egen hand. Han slaktade dem som får, och alla hans väpnade kamrater bevittnade det. Han slaktade tre av dem med en yxa och högg huvudet av dem. ... Han kämpade ansikte mot ansikte med en av dem, och genom att hugga med sin yxa lyckades han bryta nacken av honom och förtära hans kött inför sina kamrater. Det här är ett speciellt fall. Behöver jag påpeka det för att belöna honom med Republikens medalj? Jag kommer att ge den medaljen till varje soldat som lyckas döda 28 judar, och jag kommer att överösa honom med uppskattning och hedra hans mod."¹¹

Myt

"Israel behandlade tillfångatagna arabiska soldater illa under kriget 1973."

Fakta

Många observatörer rapporterade om att Israel behandlade tillfångatagna arabiska soldater på ett oklanderligt sätt. Hugh Baker, en representant för Amnesty International, deklarerade: "De behandlas väl ... och de tycks få bästa möjliga medicinska vård."¹²

Kort efter sitt frisläppande klagade den syriske översten Aton El-Kodar över felaktig behandling av israeliska läkare. Han anklagade

dem för att ha amputerat hans ben i onödan. En amerikansk reporter, Ed deFontaine, som hade träffat Kodar på ett israeliskt sjukhus, tyckte att översten måste ”ha haft ett mycket kort minne om vad som gjordes för att rädda hans liv. ... Han sade till mig att han hade läkaren att tacka för sitt liv.”¹³

Israeliska soldater som tillfångatogs av syriska och egyptiska trupper behandlades däremot illa. När de kapitulerade mördades dussintals israeliska krigsfångar; andra torterades, vilket är ett brott mot Genève's krigsfångekonvention.

Enligt en rapport till Internationella röda korset från den israeliska regeringen den 8 december 1973, hade israeliska trupper hittat kropparna efter israeliska soldater på Golanhöjderna. De hade bundits till händer och fötter, fått ögonen utstuckna och avrättats från nära håll.

Vid fronten mot Egypten behandlades israeliska soldater inte bättre, enligt en rapport till Röda korset den 9 december 1973. Soldater som kapitulerat blev slagna, piskade, sexuellt utnyttjade, brända och utsatta för svält – och många avrättades.

Efter kriget vägrade Syrien i månader att lämna listor över sina krigsfångar till Israel, Röda korset eller USA:s utrikesminister Henry Kissinger.

Tidningen *London Sunday Times* rapporterade att syriska officerare hade överlämnat israeliska fångar till den sovjetiska militärens förhörsteam. ”Förhörsledarna ... har tillämpat medicinska och andra tekniker för att bryta ner israelernas motstånd”, sade *Times*.¹⁴

Myt

”Israeliska trupper förstörde avsiktligt hela staden Kuneitra innan de drog sig tillbaka från området i juni 1974.”

Fakta

Kuneitra, en liten stad strax norr om den israelisk-syriska gränsen, förstördes inte av Israel efter kriget. Staden blev svårt skadad under konflikterna både 1967 och 1973. Under Yom Kippur-kriget utsattes den för granatbeskjutning och intogs av syriska trupper, återtog av israelerna och försvarades sedan mot intensiva syriska motattacker. Stridsvagnar for genom staden, mellan och igenom byggnader. Kuneitra

skadades också av 81 dagars artilleridueller som föregick tillbakadragandet.

Kuneitras strategiska position nära den israeliska gränsen gjorde den lämplig som bas för syriska arméinstallationer, inklusive kommando- och kontrollcentraler för hela frontområdet. Syrien koncentrerade åtminstone halva sin armé till regionen, där Kuneitra var huvudstad. Militära installationer, baracker, understödscentraler, drivmedel- och ammunitionsförråd byggdes. Följden blev att invånarna inte längre tjänade sitt uppehälle som primitiva bönder, utan genom att tjänstgöra i armén.

Långt innan israelerna påstås ha förstört staden, rapporterade *London Times* att Kuneitra, som en gång "hade omkring 17.000 invånare plus en syrisk armégarnison ... ligger i ruiner och är övergiven efter sju års krig och ödeläggelse. Den ser ut som en vilda västern-stad efter en jordbävning. ... Nästan varenda byggnad är svårt skadad och mängder har kollapsat...."¹⁵

Noter kap 9.

1. Chaim Herzog, *The Arab-Israeli Wars*, (New York: Random House, 1982), s. 230.
2. Herzog, s. 280.
3. Howard Sachar, *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 747.
4. *Newsweek*, (9 april 1973).
5. Radio Kairo, (28 september 1973).
6. Trevor Dupuy, *Elusive Victory: The Arab-Israeli Wars, 1947-1974*, (New York: Harper & Row, 1978), s. 462.
7. Dupuy, s. 376; Herzog, s. 278; Nadav Safran, *Israel The Embattled Ally*, (Massachusetts: Harvard University Press, 1981), s. 499.
8. *Beirut Daily Star*, (17 november 1972).
9. Herzog, s. 278, 285, 293; Dupuy, s. 534.
10. Herzog, s. 300.
11. Syriens officiella tidning, (11 juli 1974).
12. *Jerusalem Post*, (4 januari 1974).
13. Group W Radio, (11 juni 1974).
14. *London Times*, (19 maj 1974).
15. *London Times*, (5 maj 1974).

10. Gränserna

Myt

"Bildandet av Israel 1948 förändrade politiska och gränsrelaterade arrangemang mellan oberoende stater som hade existerat i århundraden."

Fakta

Gränserna mellan Mellanösterns länder bestämdes godtyckligt av västmakterna efter att Turkiet besegrades under Första världskriget och de franska och brittiska mandaten upprättades. Samtliga områden som tilldelades Israel i FN:s delningsplan hade kontrollerats av osmanerna, som styrde Palestina från 1517 till 1917.

När Turkiet besegrades i Första världskriget, tog Frankrike över det område som nu är känt som Libanon och Syrien. Britterna tog kontroll över Palestina och Irak. År 1926 ritades gränserna om, och Libanon skiljdes från Syrien.

Storbritannien installerade emir Faisal, som fransmännen i Syrien hade avsatt, som härskare över det nya kungariket Irak. År 1922 skapade britterna emiratet Transjordanien, som innefattade hela Palestina öster om Jordan. Detta gjorde man för att emir Abdullah, vars familj hade besegrats i stamkrig på den Arabiska halvön, skulle få ett rike att regera över. Inga av länderna som gränsar till Israel blev självständiga förrän under det här århundradet. Många andra arabnationer blev oberoende efter Israel.¹

Myt

"Israel har varit expansionistiskt sedan sin födelse."

Fakta

Israels gränser bestämdes av FN när man antog delningsresolutionen 1947. I en serie försvarskrig erövrade Israel ytterligare territorier. Vid ett flertal tillfällen har Israel dragit sig tillbaka från dessa områden.

Som en del av avtalet om ett tillbakadragande 1974, återlämnade Israel områden som man erövrat under krigen 1967 och 1973 till Syrien.

I enlighet med villkoren i det israelisk-egyptiska fredsavtalet 1979, drog sig Israel tillbaka från Sinaihalvön för tredje gången. Man hade redan dragit sig tillbaka från stora delar av det ökenområde som man erövrade under Självständighetskriget. Efter att ha intagit hela Sinai under Suezkonflikten 1956, lämnade Israel ifrån sig halvön till Egypten ett år senare.

I september 1983 drog sig Israel tillbaka från stora områden av Libanon till positioner söder om Awali-floden. År 1985 fullbordade man tillbakadragandet från Libanon, med undantag av en smal säkerhetszon precis norr om den israeliska gränsen. Även den övergavs ensidigt år 2000.

Efter att ha undertecknat fredsavtal med palestinierna samt ett avtal med Jordanien, gick Israel med på att dra sig tillbaka från större delen av det territorium på Västbanken som man erövrade från Jordanien 1967. Ett litet område återlämnades till Jordanien, och man avträdde över 40 procent till den palestinska myndigheten. Överenskommelsen med palestinierna innebar också att Israel 1994 drog sig tillbaka från större delen av Gazaremsan, som hade erövrats från Egypten 1973.

Fram till idag har Israel dragit sig tillbaka från över 40 procent av Västbanken och ungefär 80 procent av Gazaremsan, och Israels premiärminister Ehud Barak erbjöd sig att återlämna 95 procent av Västbanken och 100 procent av Gazaremsan i en slutuppgörelse. Dessutom erbjöd sig Yitzhak Rabin och hans efterträdare att dra sig tillbaka från praktiskt taget hela Golanhöjderna i utbyte mot fred med Syrien.

Förhandlingarna fortsätter angående den slutliga fördelningen av de omtvistade kvarvarande områdena som är i Israels händer. Israels villighet att göra territoriella eftergifter i utbyte mot säkerhet visar att landets mål är fred, inte expansion.

Myt

"Israel har länge eftersträvat att erövra arabisk mark från Nilen till Eufrat. Det hänger till och med en karta i Knesset som visar detta."

Fakta

Det här är ett tema som ofta används av Israels fiender, och som rutinemässigt upprepas i hela arab- och muslimvärlden.

I Iran bifogade man en karta som påstods visa Israels ”drömgränser” – ett rike som omfattar Saudiarabien, Irak, Kuwait och delar av Turkiet och Iran – i ett omtryck 1985 av Sions vises protokoll, den ökända ryska förfalskningen.

Vid en presskonferens i Genève den 25 maj 1990 påstod Yassir Arafat att Israels 10-agera-mynt föreställer en karta över ett stor-Israel, som omfattar hela Jordanien och Libanon, liksom stora delar av Irak, Syrien, Saudiarabien och Egypten.

Faktum är att agoran avbildats efter ett uråldrigt judiskt mynt som gavs ut på kung Mattathias tid under den hasmoneiska dynastin. Den moderna israeliska versionen föreställer formen av det ursprungliga myntet, som hade nöts sönder under 2.000 år. Det är alltså formen av detta gamla deformerade mynt som Arafat påstod föreställde en hemlig ”karta” över ett expansionistiskt Israel.

Syriens försvarsminister Mustafa Tlas har sagt att en inskription, ”Landet Israel, från Euftrat till Nilen”, finns inmejslad över Knessets entré.² Andra har påstått att en karta inne i Knesset visar dessa gränser.

Någon sådan inskription eller karta existerar inte. Men många i arabvärlden har övertygat sig själva om att det är sant. Araber som har gjort rundvandringar i parlamentsbyggnaden och inte sett kartan, hävdar ibland att den tagits ner inför deras besök.³

Det bästa beviset mot den här myten är förstas historien av israeliska tillbakadraganden från områden som erövrades 1948, 1956, 1967, 1973 och 1982.

Myt

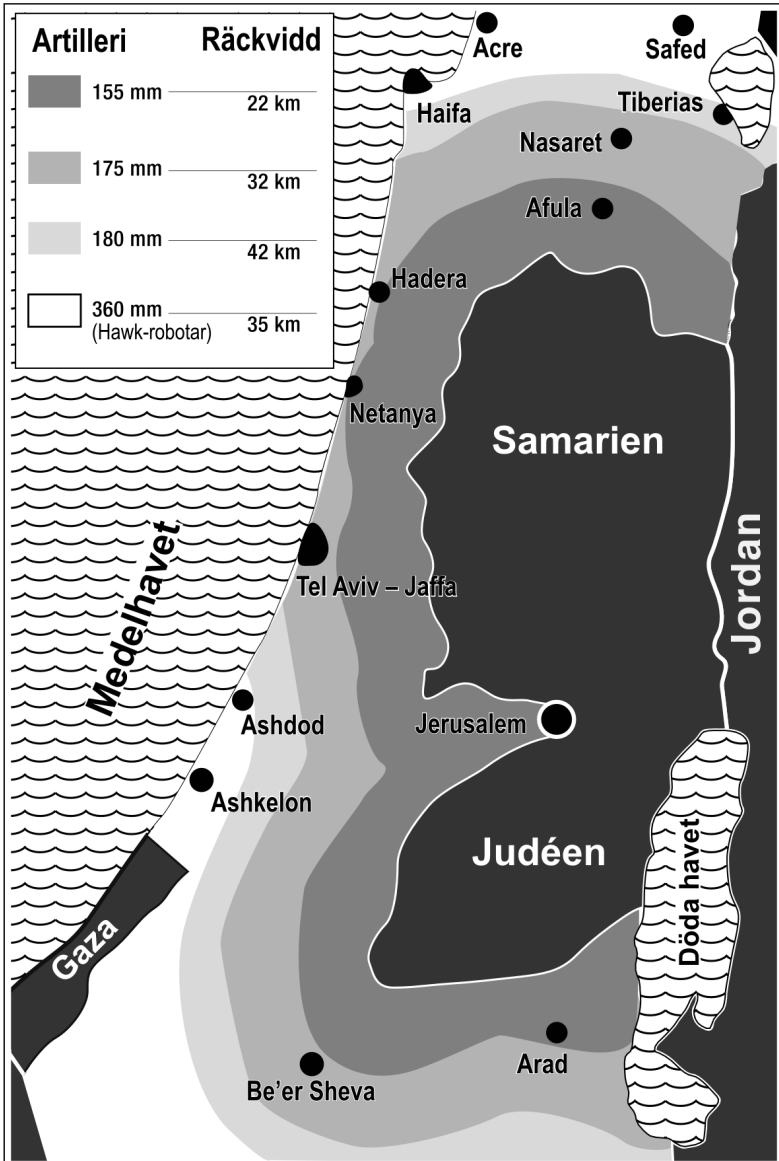
”Västbanken är en del av Jordanien.”

Fakta

Västbanken var aldrig en del av Jordanien i juridisk mening. Enligt FN:s delningsplan från 1947 – som judarna accepterade och araberna förkastade – skulle den ha ingått i en självständig arabisk stat i västra

Karta 14

Räckvidd för robotar och artilleri från ställningar på Västbanken

Palestina. Men Jordaniens armé invaderade och ockuperade den under kriget 1948. År 1950 annekterade Jordanien Västbanken.

Bara två regeringar – Storbritannien och Pakistan – erkände formellt det jordanska övertagandet. Resten av världen, däribland USA, gjorde det aldrig.

Myt

”Israel intog Golanhöjderna i ett anfallskrig.”

Fakta

Mellan 1948 och 1967 kontrollerade Syrien Golanhöjderna och använde dem som ett militärt fäste från vilket dess trupper slumpmässigt pricksköt mot israeliska civila i Huladalen nedanför, vilket tvingade barn som bodde på kibbutzerna att sova i skyddsrum. Många vägar i norra Israel kunde dessutom bara korsas efter att ha rensats med minröjningsfordon. I slutet av 1966 sprängdes en ung man i bitar av en mina när han spelade fotboll i närheten av den libanesiska gränsen. I vissa fall genomfördes attacker av Yassir Arafats Fatah, som Syrien tillät operera från sitt territorium.⁴

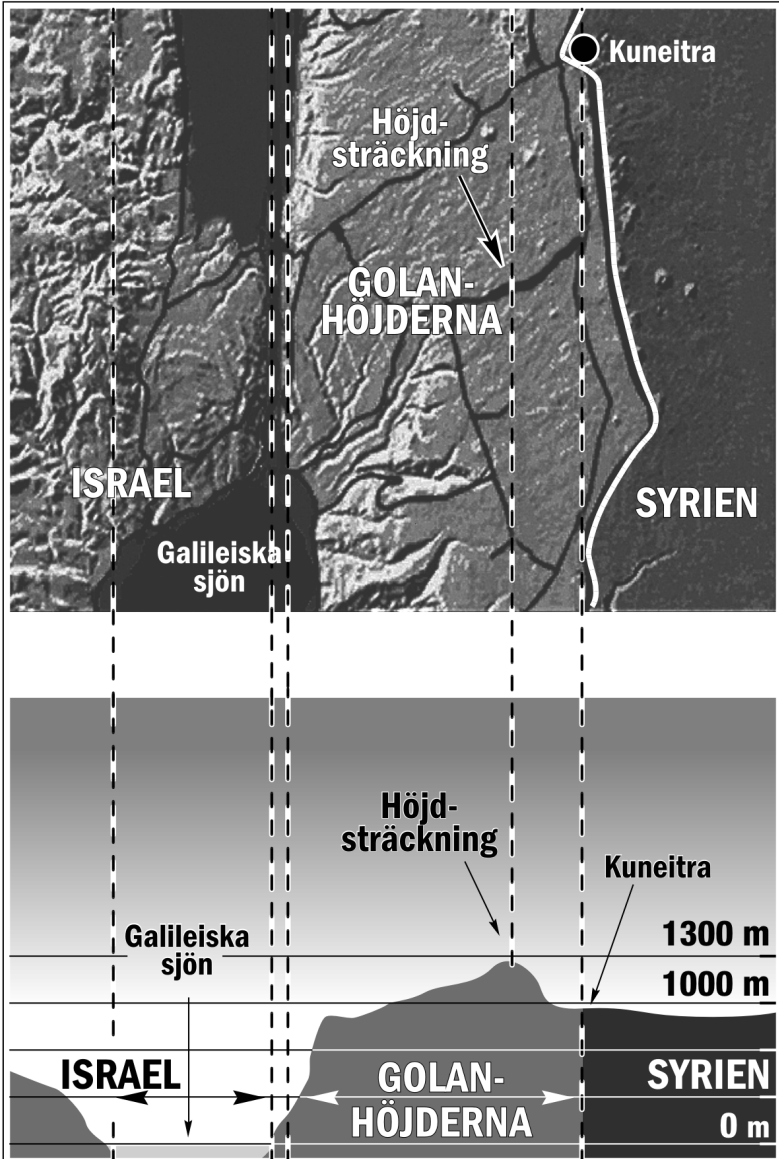
Israel protesterade upprepade gånger och utan framgång mot det syriska bombardemanget till FN:s ”Mixed Armistice Commission”, som fått i uppgift att upprätthålla vapenvilan. I oktober 1966 gick Israel exempelvis till FN för att kräva ett slut på Fatahs attacker. De fick ett trotsigt svar från Damaskus. ”Det är inte vår plikt att stoppa dem, utan att uppmuntra och stärka dem”, svarade den syriska ambassadören.⁵

Ingenting gjordes för att få stopp på Syriens aggression. En mild resolution från Säkerhetsrådet som ”beklagade” sådana incidenter stoppades av Sovjetunionens veto. Under tiden fördömdes Israel av FN när man genomförde hämndaktioner. ”Så långt Säkerhetsrådet officiellt anbelangade”, skrev historikern Netanel Lorch, ”var det lovligt att döda israeler på deras eget territorium.”⁶

Efter att Sexdagarskriget började försökte det syriska flygvapnet bomba oljeraffinaderier i Haifa. Medan Israel slogs i Sinai och på Västbanken, besköt syriskt artilleri israeliska styrkor i östra Galileen, och pansarenheter sköt mot byar i Huladalen nedanför Golanhöjderna.

Karta 15

Golanhöjderna – höjdsträckning

Den 9 juni 1967 ryckte Israel fram mot syriska styrkor på Golan. Sent på eftermiddagen den 10 juni hade Israel full kontroll över plattån. Israel erövring av de strategiska höjderna inträffade först efter 19 års provokation från Syrien, och efter att man utan framgång försökt förmå världssamfundet att agera mot angriparna.

Myt

”Golan har ingen strategisk betydelse för Israel.”

Fakta

Det stämmer att Syrien – avskräckta av närvaron av israeliska försvarsstyrkor på artilleriavstånd från Damaskus – har hållit sig lugna på Golan sedan 1974. Men under den tiden har Syrien understött och skyddat ett flertal terroristgrupper som attackerar Israel från Libanon och andra länder. Några av dessa grupper är Demokratiska folkfronten för Palestinas befrielse (DFLP), Folkfronten för Palestinas befrielse (PFLP), Hisbollah och Folkfronten för Palestinas befrielse – generalkommandot (PFLP-GC). Dessutom har Syrien fortfarande hundratusentals soldater – så mycket som 75 procent av armén – stationerade vid den israeliska fronten i närheten av Golanhöjderna.

Från västra Golan är det bara omkring 10 mil – utan större hinder i terrängen – till Haifa och Akko, Israels industriella hjärta. Golan – som höjer sig från 120 till 520 meter på den västra sidan som gränsar mot det som var Israels territorium före 1967 – har utsikt över Huldalen, Israels rikaste jordbruksregion. I händerna på en vänligt sinnad granne har den branta sluttningen föga militär betydelse. Men om den kontrolleras av ett fientligt sinnat land, har Golan potential att än en gång bli en strategisk mardröm för Israel.

Före Sexdagarskriget, när Israels jordbruksanläggningar i Galileen besköts från Golan, begränsades Israels alternativ för att möta de syriska attackerna av Golanhöjdernas geografi. ”Artilleribekämpningen begränsades av bristen på observationer från Huldalen; flygattacker blev verkningslösa på grund av väl nedgrävda syriska positioner med kraftigt skydd, och en markattack mot ställningarna ... skulle kräva stora styrkor med medföljande risker för svåra

förluster och allvarliga politiska återverkningar”, påpekade Irving Heymont, pensionerad överste i den amerikanska armén.⁷

När Israel till slut tog risken och stormade de syriska posteringarna 1967, förlorade man 115 man – ungefär samma antal som de amerikaner som dödades under Operation Ökenstorm i Irak.

När fredsprocessen tappade fart i slutet av 90-talet, började Syrien förnya sina hot om krig med Israel, och genomföra hotfulla truppflyttningar. Vissa israeliska analytiker har varnat för möjligheten av en blixattack av syriska styrkor i syfte att återta Golan. Israels försvarsstyrkor har emellertid gjort motdrag mot de syriska rörelserna och – hittills – upprätthållit freden.

Att ge upp Golan till ett fientligt inställt Syrien utan adekvata säkerhetsåtgärder, skulle äventyra Israels varningssystem mot ett överraskningsanfall. Israel har byggt upp radarsystem på berget Hermon, regionens högsta punkt. Om Israel drog sig tillbaka från Golan och var tvungna att flytta dessa installationer till Galileens lågland, skulle de förlora mycket av sin strategiska verkan.

Myt

”Israel har vägrat att ingå några kompromisser om Golanhöjderna, medan Syrien har varit beredda att byta fred mot land.”

Fakta

Under Hafez Assads tid vid makten var Syriens hållning konsekvent: Israel måste dra sig tillbaka fullständigt från hela Golanhöjderna innan han inledde några diskussioner om vad Syrien skulle kunna göra i gengäld. Han gav aldrig uttryck för någon vilja att ingå fred med Israel om han fick hela Golan eller en del av den.

Israel har varit lika bestämda på att inte ge upp något territorium utan att veta vad Syrien var beredda att ge upp. Israels villighet att byta bort hela eller delar av Golan är beroende av om Syrien går med på att normalisera relationerna och underteckna ett avtal som skulle innebära ett slut på det krigstillstånd som Syrien hävdar råder länderna emellan.

De topografiska svårigheter som hänger samman med ett tillbaka-dragande från Golanhöjderna skulle kunna lösas genom en demilitarisering, men Israel behöver en försvarbar gräns från vilken nationen

kan försvaras med minimala förluster. Ju djupare demilitariseringszon och ju bättre varningssystem, desto mer flexibelt kan Israel vara angående gränsen.

Förutom den militära säkerheten vill Israel få till stånd en normalisering av relationerna mellan de två länderna. Banden bör åtminstone vara likvärdiga med dem som Israel har med Egypten; det ideala vore att de låg närmare den slags fred som Israel har med Jordanien. Det skulle innebära att man går längre än det minimum att man utbyter ambassadörer och upprättar flygförbindelser, och skapar en atmosfär där israeler och syrier känner sig bekväma med att besöka varandras länder, samt upprättar handelsförbindelser och andra typer av samarbete som präglar vänligt sinnade nationer.

Innan dess finns en stark opposition i Israel mot ett tillbakadragande från Golanhöjderna. Många tror att opinionen kommer att svänga om och när syrierna undertecknar ett avtal och vidtar vissa åtgärder, exempelvis att få stopp på Hisbollahs attacker mot Israel från södra Libanon, vilket skulle visa att man är verkligt intresserad av att uppnå fred. Och allmänheten kommer att avgöra om ett avtal ska slutas eller ej, enligt en lag som antogs under Netanyahus tid som premiärminister, en lag som kräver att varje sådant avtal ska godkännas i en folkomröstning.

President Hafez Assad dog i juni 2000 och det har inte förekommit några förhandlingar sedan dess, då Assads son och efterträdare, Bashar, har agerat för att befästa sin makt i Syrien. Retoriskt har Bashar inte antytt någon förändring i Syriens hållning i Golanfrågan. Och så länge inga dramatiska förändringar inträffar i Syriens styre och dess attityd mot Israel, är den judiska statens säkerhet beroende av att man bibehåller sin militära kontroll över Golanhöjderna.

"Ur en strikt militär synvinkel skulle Israel behöva behålla vissa erövrade områden för att få militärt försvarbara gränser."

– memorandum till USA:s
försvarsminister från högsta
militärledningen, 29 juni 1967

Myt

"Israels annektering av Golanhöjderna 1981 var olaglig; den stred mot internationell rätt och FN:s resolution 242."

Fakta

Den 14 december 1981 röstade Knesset för att annektera Golanhöjderna. Den nya lagen innebar att israelisk civilrätt och administration utökades till att gälla invånarna på Golan, vilket ersatte den militära myndighet som styrde området sedan 1967. Lagen utesluter inte möjligheten till förhandlingar om en slutlig uppgörelse om områdets status.

Efter att Knesset godkänt lagen skrev professor Julius Stone vid Hastings College of Law: "Det finns ingen regel inom internationell rätt som kräver att en lagenlig militär ockupationsmakt i den här situationen ska vänta för evigt innan man [gör] kontrollen och styret över territoriet permanent. ... Många internationella jurister har verkligen förundrats över det tålmod som fick Israel att vänta så länge som hon gjorde."⁸

Myt

"Israel kan dra sig tillbaka från Västbanken med lika lite svårighet som i fallet Sinai."

Fakta

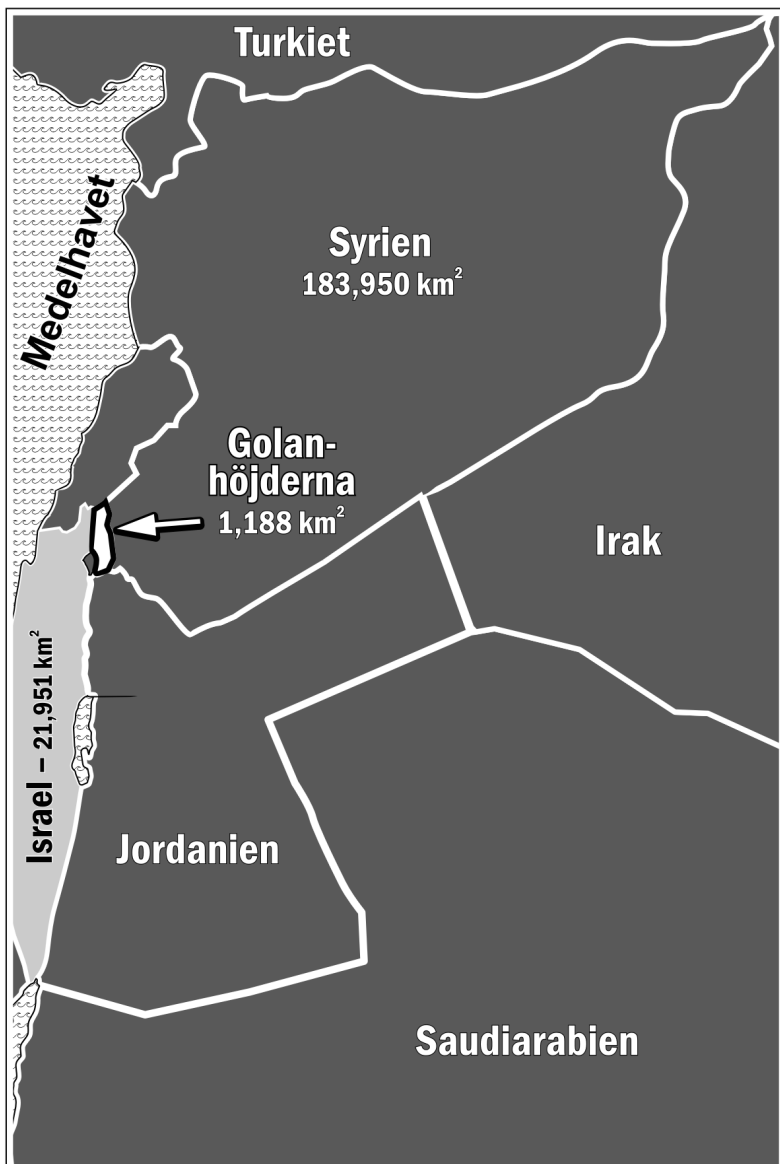
Flera sidor i Israels fredsavtal med Egypten ägnas åt säkerhetsfrågor. Artikel III i avtalets tillägg gäller till exempel områden där rekognosceringsflyg tillåts, och artikel IV tillåter att varningssystem upprättas i särskilda zoner.

De säkerhetsgarantier som krävdes för att ge Israel mod att dra sig tillbaka, var enbart möjliga på grund av att Sinai var demilitariserat. Garantierna ger Israel en stor buffertzona på mer än 16 mil. Idag går den egyptiska gränsen knappt 10 mil från Tel Aviv och drygt 11 mil från Jerusalem, de närmaste större städerna i Israel. Sinai är fortfarande ett glest befolkat ökenområde med en befolkning på mindre än 250.000.

I territorierna är situationen en helt annan. Det bor över 2 miljoner araber på Västbanken, många i tätbefolkade städer och flyktingläger.

Karta 16

Golanhöjdernas relativa storlek

De flesta av dessa ligger nära israeliska städer som Tel Aviv och Jerusalem. Det är viktigt för Israel att Västbanken inte faller i fientligt sinnade grannars händer. Den faran illustreras av senare års infiltration av terrorister från den palestinska myndigheten som har begått fruktansvärda dåd, exempelvis självmordsbomber.

Trots farorna har Israel dragit sig tillbaka från mer än 40 procent av Västbanken sedan Osloavtalet, och erbjudit sig att ge upp 95 procent i utbyte mot en slutlig uppgörelse med palestinierna. Men Israel kommer inte, och kan inte, gå tillbaka till de gränser som rådde före 1967, vilket palestinierna och arabstaterna kräver.

De överenskommelser som Israel har ingått med palestinierna, och avtalet med Jordanien, innehåller många specifika förbehåll, utformade för att minimera säkerhetsriskerna för Israel. Men våldet under "al-Aqsa-intifadan" har visat att palestinierna inte är beredda att fullfölja de åtaganden de skrivit under, att förhindra terrorism och uppvigling.

"Det är omöjligt att försvara Jerusalem om man inte kontrollerar höjderna. ... Ett flygplan som lyfter från en flygplats i Amman flyger över Jerusalem inom två och en halv minut, så det är fullständigt omöjligt för mig att försvara hela landet om jag inte kontrollerar det området."

– **generallöjtnant (pensionerad)**
Thomas Kelly, operativ chef
för USA:s högsta militära
ledning under Gulfkriget⁹

Myt

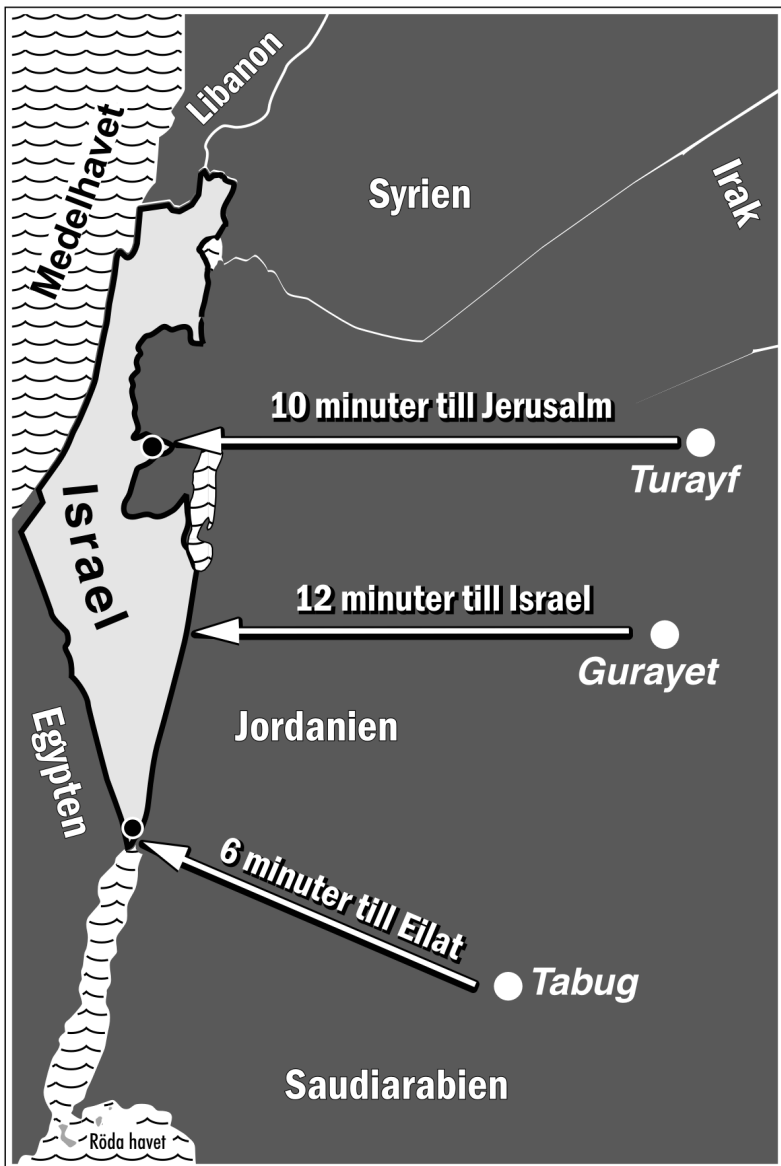
"Gulfkriget bevisar att Israels krav på försvarbara gränser är orealistiska i en tid då ballistiska robotar och bombplan med lång räckvidd kan korsa enorma landområden på några minuter."

Fakta

Historien visar att flyganfall aldrig har besegrat en nation. Ett land erövrats endast genom att trupper ockuperar marken. Det senaste exemplet på detta var Iraks invasion av Kuwait, där Kuwait invade-

Karta 17

Flygtider till Israel

rades och ockuperades på några timmar. Trots att den multinationella styrkan bombade Irak i närmare sex veckor, befriades inte Kuwait förrän de allierade trupperna marscherade in i landet under krigets sista dagar. Försvarbara gränser är sådana gränser som kan förhindra eller hejda ett sådant markanfall.

Om Israel gick tillbaka till de gränser man hade före 1967, vilket arabstaterna vill, skulle det innebära en svår frestelse för potentiella angripare att anfälla den judiska staten – vilket man gjorde rutinmässigt före 1967. Israel skulle förlora sitt omfattande radarvarnings-system som man byggt upp bland bergen i Judeen och Samarien. Om sedan fientligt sinnade grannar skulle ta kontrollen över dem, skulle dess armé kunna kapa Israel i två delar; därifrån är det bara omkring 24 kilometer – utan större geografiska hinder – till Medelhavet.

På den smalaste punkten går gränsen från 1967 14 kilometer från Israels kust, 18 kilometer från Tel Aviv, 16 kilometer från Beersheba, 34 från Haifa och en fot från Jerusalem.

År 1989 skrev Jaffas Centrum för strategiska studier, en israelisk tankesmedja som betraktas som fredssträvande:

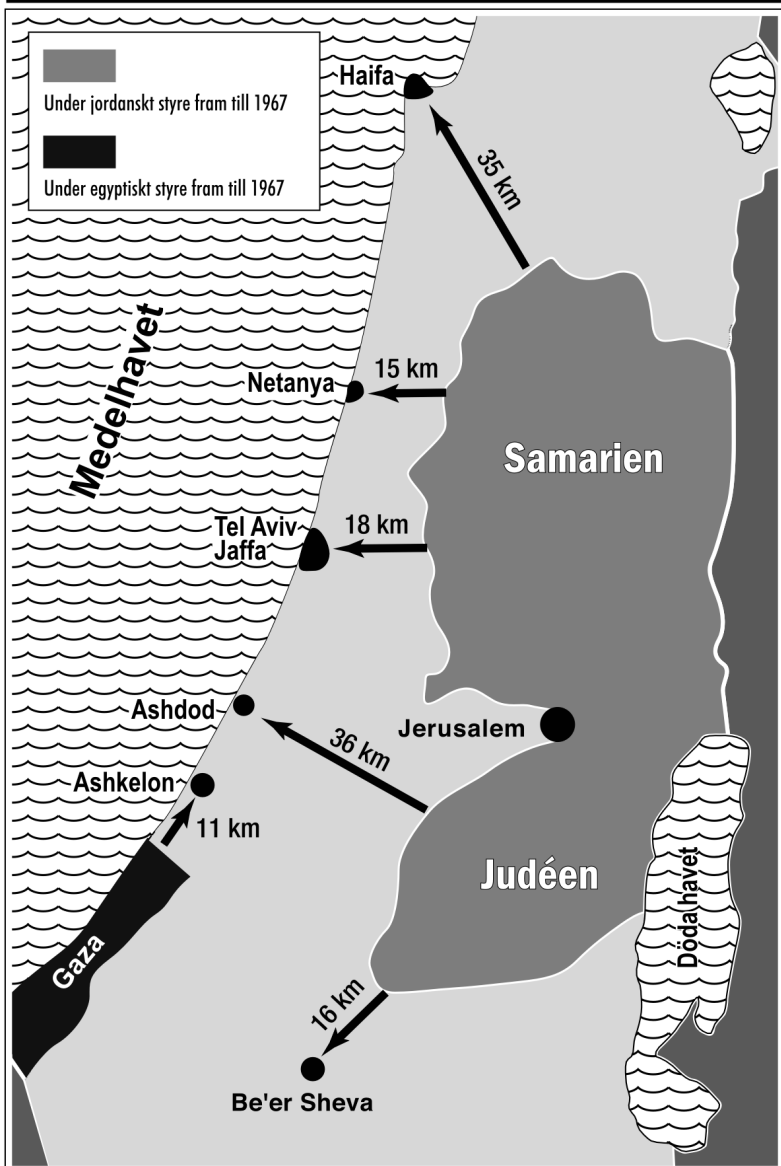
Införandet av markrobotar på arenan väcker ibland frågan om begreppen strategiskt djup och säkerhetsarrangemang fortfarande är meningsfulla i denna nya tid. Svaret är ett otvetydigt ja. Tidiga varningsstationer och utplaceringen av luftvärnsbatterier kan ge militären den tid den behöver för att utfärda flyglarm och uppmana befolkningen att söka skydd undan en robotattack. De kan till och med göra det möjligt att skjuta ner fientliga robotar i luften.

Studien drog slutsatsen: "Så länge sådana robotar förses med konventionella stridsspetsar, kan de orsaka smärtsamma förluster och fördöelse, men de kan inte avgöra utgången av ett krig."¹⁰

I en rapport till försvarsministern 1967, skrev USA:s högsta militärledning att Israel minst "skulle behöva en försvarslinje generellt längs sträckningen Bardala-Tuba-Nablus-Bira-Jerusalem, och sedan till norra delen av Döda havet. En sådan linje skulle bredda den smala delen av Israel och ge ytterligare terräng för att kunna försvara Tel Aviv."

Karta 18

Avstånd mellan israeliska befolkningscentra och vapenstilleståndslinjerna före 1967

Rapporten ger också stöd för ett enat Jerusalem under israelisk kontroll. För att försvara Jerusalem, skrev militärledningen, skulle Israel behöva få gränsen ”förlagd öster om staden”.¹¹

”För en Texasbo är ett första besök i Israel en ögonöppnare. På den smalaste punkten är det bara knappt 13 kilometer från Medelhavet till den gamla vapenstillståndslinjen; det är mindre än mellan norra och södra änden av flygplatsen i Dallas-Fort Worth. Hela Israel före 1967 är bara sex gånger större än King-ranchen i närheten av Corpus Christi.”

– president **George W. Bush**¹²

Myt

”Israel ’ockuperar’ Västbanken.”

Fakta

I politikens värld är ord viktiga, och tyvärr har ett felaktigt användande av ord i samband med den arabisk-israeliska konflikten skapat uppfattningar som är till Israels nackdel. I fallet ”Västbanken” har ordet ”ockupation” kapats av dem som vill framställa Israel i sämsta möjliga ljus. Det ger också dem som ursäktar terroristernas handlingar en möjlighet att bortförklara terrorism som ”motstånd mot en ockupation”, som om kvinnorna och barnen som dödas av självmordsbomber på bussar, pizzerior och shoppingcenter bar ansvaret för arabernas lidande. Med tanke på de negativa associationerna till ordet ”ockupanter”, är det inte förvånande att arabiska talesmän använder det, eller liknande uttryck, så många gånger som möjligt när de intervjuas av pressen. En mer korrekt beskrivning av områdena i Judeen och Samarien är ”omtvistade” områden.

Faktum är att de flesta omtvistade områden runtom i världen inte beskrivs som ockuperade av den part som kontrollerar dem. Det gäller exempelvis den hett omtvistade regionen Kashmir.¹³

”Ockupation” används generellt om en främmande makts kontroll över ett område som tidigare legat under en annan stats överhöghet. I fallet med Västbanken fanns ingen legitim överhöghet, eftersom området ockuperats illegalt av Jordanien från 1948 till 1967. Palestini-

erna krävde aldrig ett slut på den jordanska ockupationen eller att en palestinsk stat skulle upprättas.

Det är också viktigt att skilja mellan att lägga under sig territorier i ett erövringskrig, i ett krig i självförsvar. En nation som anfaller en annan och sedan behåller det område den erövrar är en ockupant. En som vinner ett territorium när man försvarar sig, tillhör inte samma kategori. Detta är fallet med Israel, som uttryckligen sade till kung Hussein att om Jordanien höll sig utanför kriget 1967, skulle Israel inte slåss mot honom. Hussein ignorerade varningen och attackerade Israel. När Israel avvärjde anfallet och drev ut de jordanska invasions-trupperna, kom man att kontrollera Västbanken.

I och med att FN:s säkerhetsråd i resolution 242 förkastade arabernas krav på att Israel måste dra sig tillbaka från alla områden man vunnit 1967, erkände man att Israel hade rätt att göra anspråk på åtminstone delar av dessa områden för att få nya försvarbara gränser.

Sedan Osloavtalet har skälen för att stämpla Israel som en ockupationsmakt försvagats ytterligare av det faktum att Israel överlämnat praktiskt taget all civil makt till den palestinska myndigheten. Israel behöll makten att kontrollera sin egen yttre säkerhet och sina medborgares säkerhet, men 98 procent av den palestinska befolkningen på Västbanken och i Gaza kom in under den palestinska myndighetens auktoritet. Den omfattning som Israel har tvingats upprätthålla en militär närvaro i territorierna, har bestämts av palestinernas ovilja att få slut på våldet mot Israel. Bästa sättet att avsluta dispyten om dessa områden är att palestinerna uppfyller sina åtaganden enligt Osloavtalet, reformerar den palestinska myndigheten, stoppar terrorn och förhandlar om en slutuppgörelse.

Noter kap 10.

1. Egypten blev inte självständigt förrän 1922; Libanon 1946; Jordanien 1946; och Syrien 1946. Många av gulfstaterna blev självständiga efter Israel: Kuwait 1961, Bahrain 1970; Förenade arabemiraten 1971; och Qatar 1971.
2. *Al-Jazira*, (17 januari 1982).
3. *Washington Jewish Week*, (6 juli 1989).
4. Netanel Lorch, *One Long War*, (Jerusalem: Keter, 1976), s. 106-110.
5. Anne Sinai och Allen Pollack, *The Syrian Arab Republic*, (New York: American Academic Association for Peace in the Middle East, 1976), s. 117.
6. Lorch, s. 111.
7. Sinai och Pollack, s. 130-131.
8. *Near East Report*, (29 januari, 1982).
9. *Jerusalem Post*, (7 november, 1991).
10. *Israel's Options for Peace*, (Tel Aviv: The Jaffee Center for Strategic Studies, 1989), s. 171-172.
11. Memorandum till försvarsministern, 29 juni 1967, citerad i Michael Widlanski, *Can Israel Survive a Palestinian State?*, (Jerusalem: Institute for Advanced Strategic and Political Studies, 1990), s. 148.
12. Tal till American Jewish Committee, (3 maj 2001).
13. USA:s försvarsdepartement, Consular Information Sheet: Indien, (22 februari, 2002).

11. Israel och Libanon

Myt

"Israel kan inte hävda att dess invasion av Libanon 1982, mot ett dåligt rustat PLO, var ett försvarskrig."

Fakta

I juni 1982, när israeliska försvarsstyrkor gick in i Libanon, hade PLO gjort livet i norra Israel outhärdligt genom sina upprepade granatattacker mot israeliska städer.

En styrka på omkring 15.000-18.000 PLO-medlemmar var utplacerade på mängder av platser i Libanon. Omkring 5.000-6.000 var utländska legosoldater från länder som Libyen, Irak, Indien, Sri Lanka, Tchad och Mocambique.¹ Israel hittade tillräckligt med lätta vapen och andra vapen i Libanon för att utrusta fem brigader.² PLO hade en arsenal som omfattade granatkastare, Katuysha-raketer och ett omfattande nätverk för luftförsvar. PLO förde också in hundratals stridsvagnar av typen T-34 i området.³ Syrien, som lät Libanon bli en tillflyktsort för PLO och andra terroristgrupper, förde in luftvärnsrobotar i landet, vilket skapade ytterligare en fara för Israel.

Israeliska attacker och kommandoräder hade inte lyckats hejda denna PLO-armés tillväxt. Israel var inte berett att vänta på fler dödliga attacker mot sin civilbefolkning innan man agerade mot terroristerna.

Myt

"PLO utgjorde inget verkligt hot mot Israel. När Israel anföll, hade PLO i ett år efterlevt en överenskommelse om vapenvila."

Fakta

PLO hade upprepade gånger brutit mot vapenstilleståndsavtalet från juli 1981. Under de 11 månader som följde iscensatte PLO 270 terroristaktioner i Israel, på Västbanken och i Gaza, och längs gränserna mot Libanon och Jordanien. 29 israeler dog, och över 300 skadades i attackerna.⁴ Situationen i Galileen blev outhärdlig när attackerna kom

så ofta att tusentals invånare tvingades fly från sina hem eller tillbringa mycket tid i skyddsrum. Under den här perioden genomförde Israel vedergällningsräder mot PLO-baser i Libanon.

Efter en sådan räd den 4-5 juni 1982, svarade PLO med en massiv artilleri- och granatattack mot den israeliska befolkningen i Galileen. Den 6 juni gick Israels försvarsstyrkor in i Libanon för att driva ut terroristerna.

USA:s förre utrikesminister Henry Kissinger försvarade den israeliska operationen: "Ingen suverän stat kan hur länge som helst tolerera att en militär styrka byggs upp längs dess gränser, en styrka som är inriktad på att förgöra landet och som handlar i enlighet med sina mål genom återkommande granatattacker och räder."⁵

"Vad gäller Libanon är det uppenbart att både vi och Israel vill få slut på våldet där, och vill ha ett suveränt, självständigt Libanon", sade president Reagan den 21 juni 1982. "Vi är överens om att Israel inte får utsättas för våld norrifrån."

Myt

"PLO behandlade libaneserna med värdighet och respekt."

Fakta

För de araber som bodde i södra Libanon var PLO:s styre en mardröm. Efter att kung Hussein kastade ut PLO ur Jordanien 1970, begav sig många av dess kärntrupper till Libanon. PLO tog kontrollen över hela områden i landet, där man brutaliserade befolkningen och tog makten från de libanesiska myndigheterna.

Den 14 oktober 1976 sade Libanons ambassadör Edward Ghorra till FN:s Generalförsamling att PLO drog fördärv över hans land: "Palestinska element som tillhör olika ... organisationer tog sig till att kidnappa libaneser – och ibland utlänningar – och hålla dem fångna, förhöra dem, tortera dem och ibland döda dem."⁶

Kolumnisterna Rowland Evans och Robert Novak, som inte är kända för att sympatisera med Israel, talade med en läkare vars gård utan ersättning tagits över av PLO och omvandlats till militärdepå. "Ni frågar vad vi tycker om israelerna", sade han. "Jämfört med det helvete vi haft i Libanon, är israeler våra bröder."⁷ Andra libaneser – kristna som muslimer – gav liknande svar.

Otaliga libaneser berättade uppsplitande skildringar om våldtäkt, stympning och mord utförda av PLO:s styrkor. PLO "dödade människor och kastade in liken på gårdsplanerna. En del var stympade och hade fått kroppsdelar avskurna. Vi gick inte ut, av rädsla för att behandlas likadant", sade två arabkvinnor från Sidon. "Vi vågade inte gå ner till stranden, för de antastade oss, med vapen i hand." Kvinnorna talade om en händelse som inträffade strax före den israeliska invasionen, då PLO-medlemmar hade våldtagit och mördat en kvinna och slängt kroppen i närheten av en känd staty. En bild på offrets illa tilltygade kropp hade tryckts i en lokal dagstidning.⁸

Dr Khalil Torbey, en framstående libanesisk kirurg, berättade för en amerikansk journalist att han "ofta blev kallad mitt i natten för att ta hand om offer efter PLO-tortyr. Jag behandlade män vars testiklar skurits av under tortyr. Offren var oftast ... muslimer. Jag såg män – levande män – som drogs genom gatorna av snabba bilar, fastbundna i fötterna."⁹

New York Times korrespondent David Shipler besökte Damour, en kristen by i närheten av Beirut, som varit ockuperad av PLO sedan 1976, då palestinska och libanesiska vänsteranhängare plundrade staden och massakrerade hundratals av invånarna. Shipler skrev att PLO hade förvandlat staden till en militärbas och "använde kyrkorna som fästen och vapenförråd".¹⁰

När Israels försvarsstyrkor drev ut PLO ur Damour i juni 1982, tillkännagav premiärminister Menachem Begin att stadens kristna invånare kunde komma hem och bygga upp staden. De som återvände fann sina tidigare hem översållade med spraymålade palestinska slagord, Fatah-litteratur och affischer på Yassir Arafat. De sade till Shipler att de var så glada att Israel hade befriat dem.¹¹

Myt

"PLO var beredda att lämna Beirut sommaren 1982 för att rädda civilbefolkningen från ytterligare attacker, men Israel gjorde det omöjligt."

Fakta

I över en månad var PLO orubbliga; man försökte vinna en politisk seger i det militära nederlaget. Arafat deklarerade att han "i princip"

var beredd att lämna Beirut, men vägrade sedan att åka till något annat land. Under belägringen gömde sig PLO bakom oskyldiga civila, och räknade med att om Israel skulle anfalla, skulle aktionen fördömas internationellt. Det var exakt vad som hände.

I mitten av juni hade israeliska trupper omringat 6.000-9.000 terrorister som hade intagit positioner bland civilbefolkningen i västra Beirut. För att förhindra civila dödsoffer gick Israel med på en vapenvila för att en amerikansk diplomat, ambassadör Philip Habib, skulle kunna förhandla fram ett fredligt tillbakadragande av PLO från Libanon. Som en gest av flexibilitet gick Israel med på att låta PLO:s styrkor lämna Beirut med sina personliga vapen.¹² Men PLO fortsatte att ställa nya krav.

I flera veckor talade PLO om ett tillbakadragande, samtidigt som man satte upp villkor för det som gjorde det omöjligt. PLO tillämpade en strategi där man på ett kontrollerat sätt bröt mot vapenstillståndet, i syfte att döda och såra israeler. Man ville provocera fram en tillräckligt kraftig vedergällning för att Israels armé skulle få skulden för att ha avbrutit förhandlingarna och skadat civila.

”Israelerna bombade byggnader som såg oskyldiga ut från utsidan, men där deras underrättelsetjänst sagt dem att PLO hade gömt sina kontor”, skrev Mellanöstern-analytikern Joshua Muravchik. ”Deras underrättelsetjänst rapporterade också om det väldiga nätverk av underjordiska vapen- och ammunitionsförråd som PLO hade och som senare avslöjades av den libanesiska armén. Israelerna släppte utan tvekan en del bomber i hopp om att träffa dessa förråd och spränga lagren. PLO hade både artilleri och luftförsvar [utrustning] monterade på lastbilar, som man avfyrade mot israelerna och sedan flyttade.”¹³ Israelerna sköt tillbaka och missade ibland, och träffade oavsiktligt civila mål.

Vid många tillfällen rapporterade medierna felaktigt att Israel träffade civila mål i områden där det inte fanns några militära mål. En natt i juni träffade israeliska granater sju ambassader i Beirut. TV-kanalen NBC sände en rapport som föreföll sätta tilltro till PLO:s påståenden att man inte hade några militära ställningar i området. Muravchik skrev att Israel ”snart släppte rekognosceringsfoton som visade att ambassadområdet kryllade av stridsvagnar, granatkastare, tunga maskingevär och luftförsvarsställningar.”¹⁴

Myt

"Israel bar ansvaret för massakern på tusentals oskyldiga palestinska flyktingar i Sabra och Shatila."

Fakta

Den kristna falangistmilisen i Libanon bar ansvaret för massakrerna som inträffade i de två flyktinglägren i Beirut-området den 16-17 september 1982. Israeliska trupper lät falangisterna gå in i Sabra och Shatila för att utrota terroristceller som man trodde fanns där. Man hade beräknat att det kunde finnas upp till 200 beväpnade män i lägren som opererade från otaliga bunkrar som PLO byggt under årens lopp, och där de lagt upp stora ammunitionsreserver.¹⁵

När israelisk soldater beordrade falangisterna att lämna lägren fann de hundratals döda (uppskattningarna varierar från 460 enligt den libanesiska polisen, till 700-800 enligt den israeliska underrättelsetjänstens beräkningar). Bland de döda fanns enligt libanesiska beräkningar 35 kvinnor och barn. Resten var män: palestinier, libaneser, pakistanier, iranier, syrier och algerier. Dödandet var en hämnd för mordet på Libanons president Bashir Gemayel och 25 av hans anhängare, som dödats i ett bombdåd tidigare samma vecka.¹⁶

Israel hade låtit falangisterna gå in i lägren som en del i en plan för att överföra makt till libaneserna, och man tog på sig ansvaret för det beslutet. Kahans undersökningskommission, tillsatt av Israels regering som ett gensvar på allmänhetens raseri och sorg, fann att Israel stod indirekt ansvariga för att inte ha förutsett möjligheten till falangisternas våld. Israel följde kommissionens rekommendationer, som bland annat innebar att försvarsminister Ariel Sharon och general Raful Eitan, arméns stabschef, avskedades.

USA:s förre utrikesminister Henry Kissinger deklarerade att Kahankommissionen var "en stor hyllning till Israels demokrati. ... Det finns mycket få regeringar i världen som man kan föreställa sig genomföra en så offentlig utredning av en så svår och skamlig händelse."¹⁷

I Belgien har man nyligen försökt ställa Sharon inför rätta för hans roll i det som hände i Libanon. Men appellationsdomstolen där beslöt att inte ta upp målet.¹⁸ Den europeiska kampanjen tycks ämnad att smutskasta Israel i allmänhet och Sharon i synnerhet, och är särskilt

motbjudande med tanke på att Israels egna juridiska institutioner redan handlagt den här tragedin.

Medan 300.000 personer demonstrerade i Israel för att protestera mot dödandet, förekom ironiskt nog få eller inga reaktioner i arabvärlden. Utanför Mellanöstern utbröt ett internationellt ramaskri mot Israel på grund av massakrerna. Falangisterna, som begick brottet, undgick de kraftigaste fördömandena för det.

I maj 1985, när muslimsk milis attackerade de palestinska flyktinglägren Shatila och Burj-el Barajneh, höjdes däremot få röster. Enligt FN-personal dödades 635 personer och 2.500 sårades. Under ett två år långt krig mellan den syrisk-stödda shiamuslimska Amalmilisen och PLO, rapporterades över 2.000 personer, däribland många civila, ha dödats. Inga protester riktades mot PLO eller Syrien och deras allierade på grund av den slakten. De internationella reaktionerna var även dämpade i oktober 1990, då syriska styrkor invaderade områden under kristen kontroll i Libanon. Under de åtta timmar långa striderna dödades 700 kristna – det värsta enskilda slaget under inbördeskriget i Libanon.¹⁹ De här dödsfallen kom ovanpå de uppskattningsvis 95.000 dödade under inbördeskriget i Libanon 1975-1982.²⁰

Myt

"Israels invasioner i Libanon 1978 och 1982 var bevis för Israels aggressiva intentioner."

Fakta

Israel har länge sökt att få en fredlig nordgräns. Men Libanons position som tillflykt för terroristgrupper har omöjliggjort detta. I mars 1978 infiltrerade PLO-terrorister Israel. Efter att ha mördat en amerikansk turist som promenerade längs en strand i Israel, kapade de en civil buss. När israeliska trupper hejdade bussen öppnade terroristerna eld. Totalt dog 34 av gisslan i attacken. Israels svar blev att gå in i Libanon och invadera terroristbaser i södra delen av landet, och därigenom pressa bort terroristerna från gränsen. Den israeliska armén drog sig tillbaka efter två månader, och släppte in FN-styrkor i området. Men FN-trupperna lyckades inte hindra terroristerna från att återigen infiltrera regionen och föra in nya, farligare vapen. Det var denna uppladdning som ledde till Israels invasion 1982.

Jerusalem betonade gång på gång att Israel inte eftersträvade en enda tum av libanesiskt territorium, vilket också bevisades av tillbakadragandet från Libanon 1985. Den lilla israeliska styrkan på 1.000 man, stationerad i en landremsa som sträckte sig 13 kilometer in i södra Libanon, beskyddade städer och byar i norra Israel från attacker. Israel sade också upprepade gånger att man skulle dra sig tillbaka fullständigt från Libanon, i utbyte mot en stabil säkerhetssituation längs sin norra gräns.

Israel drog bort samtliga trupper från södra Libanon den 24 maj 2000, vilket innebar slutet på 22 års närvaro i området. Det israeliska tillbakadragandet genomfördes i samarbete med FN, och enligt FN innebar det att Israel fullgjort sina skyldigheter enligt Säkerhetsrådets resolution 425 (1978).

Israel hoppades att den libanesiska regeringen sedan skulle förlägga sin armé längs den södra gränsen för att avväpna terrorister och upprätthålla lag och ordning, men så har inte skett, trots kritik från USA, FN och Israel.²¹ "Från en punkt och norrut", sade Libanons försvarsminister Khalil Hrawi, "bestämmer vi reglerna, och från en viss punkt och söderut, finns inga väpnade styrkor, och Hisbollah koordinerar själva sina aktioner."²² Alltså har Hisbollah fritt handlingsutrymme och hotar Israels norra gräns.

Myt

"Israel har fortfarande inte tillmötesgått FN:s krav på ett fullständigt tillbakadragande från Libanon, på grund av sin olagliga ockupation av Shebaa-området."

Fakta

Trots att FN anser att Israel har fullbordat sitt tillbakadragande från södra Libanon,²³ vidhåller Hisbollah och den libanesiska regeringen att Israel fortfarande håller libanesiskt territorium på östra sidan av berget Dov, ett 260 km² stort, huvudsakligen obebott område som kallas Shebaa. Påståendet ger Hisbollah en förevändning att fortsätta sin verksamhet mot Israel. Efter att ha kidnappat tre israeliska soldater i området, påstod man följaktligen att man tillfångatagit dem på libanesisk mark.

Israel, som har byggt en serie observationsposter på strategiska bergstoppar i området, vidhåller att marken erövrades från Syrien, men Syrien har stött Hisbollahs krav. Enligt *Washington Post* gynnar dispyten båda de arabiska parterna. "För Syrien innebär det att Hisbollah fortfarande kan utnyttjas för att hålla israelerna ur balans; för Libanon är det ett sätt att sätta press på vissa frågor, som återvändandet av libanesiska fångar som fortfarande hålls i israeliska fångelser. För Hisbollah är det en orsak till att hålla sin milis beväpnad och aktiv, och det ger ett nytt mål för en motståndsrörelse som annars inte har något kvar att göra motstånd mot."²⁴

Myt

"Israel iscensatte en oprovocerad attack mot FN:s fredsbevarande styrkor i Libanon."

Fakta

I april 1995 inledde den israeliska armén "Operation Vredens druvor" för att sätta stopp för Hisbollahs beskjutning av Israels norra gräns. Under operationen träffade israeliskt artilleri av misstag en FN-bas i Kafr Kana, och dödade närmare 100 civila. Efteråt skapades en gemensam övervakningsenhet med representanter från USA, Frankrike, Syrien och Libanon för att förhindra oprovocerade attacker mot civilbefolkningen, samt användandet av civila som sköldar för terroristverksamhet.

Myt

"Syrien har varit en stabiliserande och god kraft i Libanon. De har alltid respekterat Libanons suveränitet och självständighet."

Fakta

Damaskus har en lång och blodig historia av att intervensera i Libanon, och man har inte gjort någon hemlighet av att man hoppas kunna göra sin svagare granne en del av Syrien. Sedan det moderna Libanon bildades 1920, "har de flesta syrier aldrig accepterat det moderna Libanon som en suverän och självständig stat".²⁵ När inbördeskriget bröt ut i Libanon 1975, gav det Damaskus en möjlighet att handla på sin åsikt att Libanon och Syrien är ett.

År 1976 ingrep Syrien i inbördeskriget i Libanon å de libanesiska kristnas vägnar. 1978 hade Damaskus bytt sida, och stödde en vänsterkoalition bestående av palestinier, druser och muslimer mot de kristna. Till slut ockuperade syriska trupper två tredjedelar av Libanon. Syrien placerade ut ramper för luftvärnsrobotar i Libanon, samt tillät PLO och andra terroristgrupper att attackera Israel däri-
från, vilket bidrog till att Libanonkriget startade 1982.²⁶

Under den första veckan av Israels "Operation Fred för Galileen" i juni 1982, deltog syriska trupper i strider med israeliska styrkor. Israelerna förstörde eller skadade 18 av Syriens 19 robotbatterier, och på ett dygn sköt man ner 29 syriska MiG-plan utan att själva förlora ett enda plan. Syrien och Israel undvek noggsamt konfrontationer under återstoden av kriget.

Men Syrien hittade ändå andra sätt att skada Israel. År 1982 mördade syriska agenter den tillträdande presidenten Bashir Gemayel, som ville ha fred med Israel. Två år senare tvingade Syrien president Amin Gemayel, Bashirs bror, att bryta ett fredsavtal som han undertecknat med Israel ett år tidigare.²⁷

Syriens verksamhet riktades inte bara mot Israel, utan även mot västvärlden. I april 1983 bombade Hisbollah-terrorister som opererade från syrisk-kontrollerat område USA:s ambassad i Beirut, och dödade 49 och sårade 120. Ett halvår senare körde Hisbollah-terrorister in två lastbilar med sprängämnen på förläggningar som tillhörde den amerikanska marinen och den franska militären i närheten av Beirut, och dödade 241 amerikaner och 56 franska soldater.

År 1985 började Hisbollah kidnappa västerlänningar på Beirutsgator och i andra libanesiska städer. Från första början stod det klart att syrierna och deras iranska kollaboratörer när som helst kunde ge order om att den västerländska gisslan skulle frigges. När en fransman exempelvis kidnappades i augusti 1991, begärde syrierna att han skulle frigges. På några dagar var han fri. Merparten av gisslan hölls fången nära Bekadalen eller i Beirutsgörorter. Båda dessa områden kontrollerades av Syrien.

Mellan 1985 och 1988 dödade shiamuslimska Amalmilisen, som är nära förbunden med Syrien, hundratals palestinska civila i attacker mot flyktingläger.

Karta 19

Israels gräns mot Libanon
(år 2000)

I oktober 1990, när västvärlden vände uppmärksamheten mot Kuwait, stormade syriska trupper den kristne upprorsmakaren general Michel Aouns fäste i Beirut. Förutom de som föll offer i striderna, massakrerades omkring 700 personer.²⁸ I och med det blixtrkriget utplånade Damaskus det enda kvarvarande hotet mot sitt herravälde i Libanon.

Den 22 maj 1991 reste Libanons president Elias Hrawi till Damaskus för att underteckna ett "Avtal om broderskap, samarbete och samverkan" med Syriens president Hafez Assad. Avtalet säger att Syrien garanterar Libanon "suveränitet och oberoende", trots att Damaskus tillåts behålla sin ockupationsarmé i landet.

En vink om Syriens verkliga intentioner kom från försvarsminister Mustafa Tlas flera veckor innan avtalet undertecknades. Tlas förutspådde att enhet skulle uppnås mellan de båda länderna "snart, eller åtminstone i vår generation".²⁹ Efter undertecknandet har Syrien hållit Libanon i ett fast grepp, och hänsynslöst undertryckt varje försök att utmana dess dominans.

Myt

"Syrien har gjort allt man har kunnat för att hindra terrorister i Libanon från att hota den regionala freden."

Fakta

Hisbollah får ekonomiskt stöd och vapen från Iran, vanligtvis via Damaskus. Hisbollah – som i början begränsade sig till att skjuta Katyusha-raketer mot norra Israel och ligga i bakhåll för israeliska trupper i säkerhetszonen – har på senare år trappat upp sina attacker mot israeliska civila.

Den syrisk-stödda libanesiska armén har ännu inte ingripit mot Hisbollah eller andra terroristorganisationer, som Folkfronten för Palestinas befrielse, (PFLP), Folkfronten för Palestinas befrielse – generalkommandot (PFLP-GC) eller Demokratiska folkfronten för Palestinas befrielse (DFLP), som har baser i den syrisk-kontrollerade Bekadalen i östra Libanon.

Syrien har faktiskt gett sitt oreserverade stöd till dessa organisationer. Syrien använder terroristerna som ställföreträdare för att upprätthålla en nivå av våld mot Israel och sätta press på israelerna att

förhandla om Golanhöjderna. När han fick en fråga om sitt stöd till terroristorganisationer som Hisbollah, svarade Hafez Assad att de egentligen var ”patrioter och militanta organisationer som kämpar för sitt lands frihet och oberoende ... sådana människor kan inte kallas terrorister.”³⁰

Myt

”Syrien gick in i Libanon enbart för att Arabförbundet bad dem göra det.”

Fakta

Syrien gick in med trupper i Libanon innan man fick Arabförbundets godkännande. Damaskus intervention kom i april 1976 efter att den drusiske krigsherren Kemal Jumblatt i Libanon vägrat tillmötesgå den syriska presidenten Hafez Assads krav på ett eldupphör i kriget. Jumblatts vägran att upphöra med sina styrkors attacker mot libanesiska kristna, gav Assad den förevändning han behövde för att agera.

I juni 1976 anordnade Arabförbundets sekretariat ett möte där Syrien, Libyen, Saudiarabien och Sudan kom överens om att skicka in trupper för att ”tvinga fram en fred”. Assad skickade in fler syriska trupper i landet, medan de andra bara skickade symboliska styrkor.³¹ Arabförbundets ”sanktion” var alltså inget mer än ett erkännande av ett fullbordat faktum.

Myt

”Syrien och Libanon har behandlat tillfångatagna israeliska soldater väl och låtit Röda korset besöka dem.”

Fakta

Libanon och Syrien har rutinmässigt behandlat de israeliska soldater som de tillfångatagit illa. Det är svårt för Israel att få någon information om sina soldater, och Libanon och Syrien har vanligtvis nekat Röda korset tillstånd att besöka krigsfångarna. Dessutom har även dödade israelers kroppar ofta hållits som gisslan i ett försök att använda dem att köpslå med. I september 1991 släppte Israel exempelvis närmare 100 shiamuslimska fångar från Libanon i utbyte mot kvarlevorna efter fyra israeliska soldater som dödats i Libanon.

Piloten Ron Arad kraschade 1986 och togs tillfånga av shiamuslimska terrorister. Israel har erbjudit sig att frige hundratals libanesiska fångar i utbyte mot information om Arad, men Hisbollah har vägrat samarbeta och Arad har betraktats som saknad i strid ända sedan dess.

Den 7 oktober 2000 bortfördes tre israeliska soldater – sergeant Adi Avitan samt överfurirerna Benyamin Avraham och Omar Sawaid – av Hisbollah. De tillfångatogs när de patrullerade den södra (israeliska) sidan av gränsen mellan Israel och Libanon. Den 16 oktober tillkännagav Hisbollahs generalsekreterare att hans organisation höll en israelisk medborgare fången, Elhanan Tenenboim som man tror kidnappades på en privat affärsresa till Europa.

Hisbollah höll de fyra israelerna isolerade från omvärlden. De nekade Internationella Röda kors-kommittén och andra parter att besöka dem. Den 1 november 2001 dödförklarades soldaterna av israelernas armérabbin Israel Weiss, på grund av nya underrättelser. Deras kvarlevor har ännu inte påträffats. Tenenboim hålls fortfarande som gisslan.

Noter kap 11.

1. Jillian Becker, *The PLO*, (London: Weidenfeld and Nicolson, 1984), s. 202, 279.
2. *Jerusalem Post*, (28 juni 1982).
3. Raphael Israeli, red., *PLO in Lebanon*, (London: Weidenfeld and Nicolson, 1983), s. 7.
4. Becker, s. 205.
5. *Washington Post*, (16 juni 1982).
6. Intervju i den israeliska televisionen, (23 juli 1982).
7. *Washington Pos*, (25 juni 1982).
8. *Los Angeles Herald-Examiner*, (13 juli 1982), citerad i Becker, s. 153.
9. *New York Times*, (21 juni 1982).
10. *New York Times*, (21 juni 1982).
11. *New York Times*, (14 juli 1982).
12. *Washington Post*, (25 juni 1982).
13. *New York Times*, (3 juli 1982).
14. Joshua Muravchik, "Misreporting Lebanon", *Policy Review*, (vintern 1983), s. 60.
15. Muravchik, s. 60.
16. Zeev Schiff och Ehud Yaari, *Israel's Lebanon War*, (New York: Simon and Schuster, 1984), s. 70.
17. *New York Times*, (19 oktober 1990).
18. Radio Free Europe/Radio Free Liberty, (26 juni 2002).
19. *Washington Post*, (30 januari 2001).
20. Schiff and Yaari, s. 257.
21. "Security Council Endorses Secretary-General's Conclusion on Israeli Withdrawal from Lebanon as of 16 June", pressrelease från FN, (18 juni 2000).
22. *Washington Post*, (30 januari 2001).
23. *Washington Post*, (30 januari 2001).
24. Daniel Pipes, *Damascus Courts the West*, (District of Columbia: The Washington Institute for Near East Policy, 1991), s. 26.
25. Becker, s. 204-205.
26. Patrick Seale, *Asad*, (Berkeley: University of California Press, 1988), s. 417.
27. Pipes, s. 27.
28. Amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 1999"; *International Narcotics Control Strategy Report*, 1999.
29. *Al-Hayat*, (9 maj 1991).
30. *Al-Baath*, (18 februari 1992); *Washington Post*, (31 juli 1991).
31. Becker, s. 131.

12. Gulfkriget

Myt

"Gulfkriget utkämpades för Israels skull."

Fakta

Innan president George Bush tillkännagav Operation Ökenstorm, hävdade Israels kritiker att den judiska staten och dess understödjare pressade Washington att starta krig mot Irak för att eliminera landet som militärt hot. President Bush klargjorde emellertid USA:s hållning i sitt tal den 2 augusti 1990, då han sade att USA "sedan länge har vitala intressen" i Persiska viken. Dessutom var Iraks "oförtäckta aggression" ett brott mot FN-fördraget. Presidenten uttryckte oro för andra små nationer i området, samt även för amerikanska medborgare som bodde eller arbetade i regionen. "Jag ser det som ett grundläggande ansvar för mig som president att skydda amerikanska medborgare."¹

Under gulfkrisens gång klargjorde presidenten och andra högt uppsatta inom hans administration att USA:s intressen – i huvudsak oljetillgångar – hotades av Iraks invasion i Kuwait.

De flesta amerikaner instämde i presidentens beslut att gå i krig. *Washington Posts* och ABC News attitydundersökning den 16 januari 1991 visade till exempel att 76 procent av amerikanerna var positiva till att USA startade krig mot Irak, medan 22 procent var negativa.²

Det stämmer visserligen att Israel betraktade Irak som ett allvarligt hot mot landets säkerhet, med tanke på landets ledande roll i anti-israellägret. Israelernas oro bekräftades efter att kriget börjat och Irak avlossade 39 Scud-robotar mot israeliska befolkningscentra.

Israel har aldrig bett amerikanska trupper utkämpa deras krig. Israeliska styrkor stod beredda att delta i Gulfkriget, men gjorde det aldrig eftersom USA bad dem att inte göra det. Till och med efter de provocerande attackerna med Scud-robotar gick Israel med på USA:s vädjan att inte gensvara.

Myt

"Israels låga profil i Gulfkriget visar att landet inte har något strategiskt värde för USA."

Fakta

Israel förväntades aldrig spela någon större roll i fientligheterna i Persiska viken. Amerikanska företrädare visste att araberna inte skulle låta Israel hjälpa till att försvara dem; de visste också att amerikanska trupper skulle bli tvungna att gå in eftersom gulfstaterna inte kunde skydda sig själva.

Israels hållning återspeglade ett medvetet politiskt beslut som svar på en vädjan från amerikanskt håll. Men de bidrog ändå till USA:s framgångsrika insats för att driva tillbaka Iraks angrepp. Några exempel:

- ◆ Den israeliska armén var den enda militärmakten i regionen som med framgång kunde utmana den irakiska armén. Detta faktum, som Saddam Hussein var medveten om, avskräckte Irak från ytterligare aggression.
- ◆ Genom att varna för att man skulle vidta militära åtgärder om irakisk trupp gick in i Jordanien, garanterade Israel i praktiken sin grannes territoriella integritet mot en irakisk aggression.
- ◆ USA hade nytta av att använda israelisk-tillverkade attackrobotar av märket Have Nap på sina B-52:or. Samtidigt använde marinen israeliska fjärrstyrda Pioneer-flygplan för att rekognoscera i Persiska viken.
- ◆ Israel bidrog med minröjare som användes för att bana väg för allierade styrkor genom irakiska minfält.
- ◆ Mobila broar flögs direkt från Israel till Saudiarabien där de användes av den amerikanska marinen.
- ◆ Israeliska rekommendationer, baserade på observationer av systemets prestanda, ledde till flera förbättringar i robotförsvarssystemet Patriots mjukvara.
- ◆ Den israeliska flygindustrin utvecklade bränsletankar som förbättrade F-15-planens räckvidd. Dessa användes i Persiska viken.
- ◆ General Dynamics, en amerikansk försvarsindustri, har använt sig av flera israeliska modifieringar för att förbättra F-16-planet som

används över hela världen, bland annat strukturella förbättringar, förändringar i mjukvaran, landningsställ med större kapacitet, förbättringar i radiosystemet samt flygelektroniska modifieringar.

◆ Ett israelisk-producerat målsystem användes för att utöka Cobra-helikoptrarnas prestanda under mörkerflygning.

◆ Israel tillverkade ytterhöljet till den mycket framgångsrika Tomahawk-missilen.

◆ Mörkerglasögonen som de amerikanska styrkorna använde hade levererats av Israel.

◆ Ett varningssystem för låghöjdsflygning som producerats och utvecklats i Israel användes på Blackhawk-helikoptrarna.

◆ Israel försåg USA:s styrkor med annan utrustning, som skottsäkra västar, gasmasker och sandsäckar.

◆ Israel erbjöd USA att få använda militära anläggningar och sjukhus. Amerikanska fartyg använde Haifas skeppsvarv för underhåll på väg till Persiska viken.

◆ Israel förstörde Iraks kärnreaktor 1981. Därför mötte de amerikanska trupperna inte ett kärnvapenrustat Irak.

◆ Trots dess låga profil var samarbetet med Israel extremt värdefullt: Israels militära underrättelsetjänst hade följt Irak mycket mer noggrant under åren än USA:s underrättelsetjänst. Därför kunde israelerna förse Washington med detaljerad taktisk information om Iraks militära verksamhet. Försvarsminister Richard Cheney sade exempelvis att USA använde israelisk information om västra Irak när man sökte efter avskjutningsramper för Scud-robotar.³

Myt

"Israel drog nytta av Gulfkriget utan att det kostade dem något."

Fakta

Det stämmer att Israel gynnades av att den USA-ledda koalitionen slog sönder Iraks militära kapacitet, men kostnaden för dem var enorm. Redan innan striderna bröt ut, var Israel tvungna att revidera sin försvarsbudget för att kunna hålla sina trupper i högsta beredskap. Iraks raketattacker bekräftade att Israel gjorde rätt som lät sitt flygvapen patrullera dygnet runt. Kriget krävde att försvarsbudgeten

utökades med över 500 miljoner dollar. Civilförsvaret behövde också ett tillskott på ytterligare 100 miljoner.

Skadorna efter de 39 irakiska Scud-robotarna som landade i Tel Aviv och Haifa var omfattande. Omkring 3.300 lägenheter och andra byggnader drabbades i Tel Aviv-området. Omkring 1.150 personer som evakuerades fick bo på ett dussintal hotell till en kostnad av 20.000 dollar per natt.

Förutom de direkta kostnaderna för militär beredskap och skador på människors egendom, drabbades den israeliska ekonomin också av att många israeler inte kunde arbeta under det akuta skedet. Ekonomin fungerade bara till 75 procent av den normala kapaciteten under kriget, vilket ledde till en nettoförlust för landet på 3,2 miljarder dollar.⁴

Den största kostnaden var förlusten av människoliv. Totalt dog 74 personer som en följd av Scud-attackerna. Två dog i direkta träffar, fyra av kvävning i gasmasker och resten av hjärtattacker.⁵

En FN-kommitté som behandlade skadeståndskrav mot Irak efter Gulfkriget 1991, godkände att över 31 miljoner dollar skulle betalas ut till israeliska företag och enskilda personer. Beslutet från 1999 grundades på ett beslut från Säkerhetsrådet 1992, som uppmanade Irak att kompensera offren från Gulfkriget.⁶ År 2001 tillerkände FN:s kommission för skadeståndsfrågor Israel 74 miljoner dollar för kostnader orsakade av Iraks attacker med Scud-robotar under Gulfkriget. Kommissionen avvisade större delen av kravet på 1 miljard som Israel hade framfört.⁷

Myt

"Israel gjorde ingenting för att skydda palestinierna från Scud-attackerna."

Fakta

Los Angeles Times uttryckte förståelse för Israels dilemma när det gällde att dela ut gasmasker till befolkningen:

Utdelningen av gasmasker i hela Israel grundades på de uppskattningar man gjort – delvis baserade på Saddam Husseins egna hotelser före kriget – om var hotet mot befolk-

ningen var som störst. Första prioritet fick kustområdet runt Tel Aviv-Haifa, med dess stora och övervägande judiska befolkning. Därefter prioriterades mindre städer, följda av landsbygdssområden i själva Israel och slutligen de ockuperade områdena. Erfarenheterna visar att prioritetsordningen var riktig. Det största hotet från Iraks förbjudna vapen riktas mot Israels medborgare, inte mot palestinierna på Västbanken, som är Saddams partisaner.⁸

En absolut majoritet av palestinierna gjorde ingen hemlighet av sitt stöd för Irak, och många sågs stå på sina hustak och hurra när Scud-missiler regnade ner över israeliska befolkningscentra.⁹ På grund av sitt stöd till Saddam Hussein, och den irakiske diktatorns uttalade omsorg om palestinierna, bedömde Israel det inte som sannolikt att deras områden skulle attackeras.

Senare gav Israels domstolar order till militären att distribuera gasmasker till alla som bodde i territorierna. Detta genomfördes, trots att kriget avslutades innan alla palestinier hade fått dem. Inga palestinier skadades i någon av Scud-attackerna.

Myt

"Irak utgjorde aldrig något hot mot Israel."

Fakta

Sedan han kom till makten hade Iraks president Saddam Hussein stått i spetsen för de arabstater som inte erkänner Israel, och varit en av landets mest stridslystna fiender. Den 2 april 1990 blev Saddams retorik mer hotfull: "Jag svär inför Gud att vi ska låta vår eld sluka halva Israel om landet försöker göra någonting mot Irak." Saddam sade att hans nations förråd av kemiska vapen bara kunde jämföras med USA:s och Sovjetunionens, och att han skulle utplåna var och en som hotade Irak med en atombomb med "det dubbla i kemikalier".¹⁰

Flera dagar senare sade Saddam att kriget med Israel inte skulle upphöra förrän alla områden som Israel kontrollerade återförts i arabiska händer. Han tillade att Irak kunde avfira kemiska vapen mot Israel från flera olika platser.¹¹ Iraks ledare gjorde också det oroväckande avslöjandet att hans befälhavare hade fria händer att iscensätta

attacker mot Israel utan att först rådgöra med den högsta militärledningen om Israel anföll Irak. Chefen för Iraks flygvapen sade senare att han hade order om att slå till mot Israel om den judiska staten genomförde en räd mot Irak *eller något annat arabland*.¹²

Den 18 juni 1990 sade Saddam vid ett möte med Islamic Conference (samarbetsorgan för den muslimska världens stater, övers ann) i Bagdad: "Vi slår till [mot israelerna] med hela vår vapenmakt om de anfaller Irak eller araberna." Han deklarerade att "Palestina har blivit stulet", och uppmanade arabvärlden att "återta de rättigheter man blivit berövade i Palestina och befria Jerusalem ur sionismens fångenskap".¹³

Saddams hot kom i kölvattnet av avslöjanden om att Storbritannien och USA stoppat ett försök att smuggla in amerikansk-tillverkade "krytron"-utlösare till atomvapen i Irak.¹⁴ Storbritanniens underrättelsetjänst MI6 gjorde tre år tidigare en hemlig bedömning att Hussein hade beordrat ett fullskaligt försök att utveckla kärnvapen.¹⁵ Efter att Saddam använde kemiska vapen mot sin egen kurdiska befolkning i Halabja 1988, var det få som tvivlade på att han var beredd att använda kärnvapen mot judar i Israel om han fick möjlighet till det.

Farhågorna i Israel ökade ytterligare av uppgifter i arabisk press, med början i januari 1990, om att Jordanien och Irak hade bildat "gemensamma militära bataljoner" av olika mark- och flyg- och marin-enheter. "Dessa bataljoner kommer att fungera som akuta styrkor som kan möta varje utmaning eller hot utifrån mot något av våra två länder", skrev en tidning.¹⁶ Dessutom påstods de två länderna ha bildat en gemensam flygskvadron.¹⁷ Det här skulle bli första steget mot en enad arabisk styrka, avslöjade den jordanske kommentatorn Mu'nis al-Razzaz. "Om vi inte skyndar oss och börjar skapa en enad arabisk militärstyrka, kommer vi inte att kunna konfrontera sionisternas ambitioner understödda av amerikanskt bistånd", skrev han.¹⁸ Med tanke på den historia som araberna har av att bilda allianser som en förberedelse för en planerad attack, fann Israel utvecklingen oroväckande.

I april 1990 hittade brittiska tulltjänstemän tuber som just skulle lastas ombord på ett Irak-chartrat fartyg, tuber som man trodde var delar till en jättelik kanon som skulle ge Bagdad möjlighet att skjuta kärnvapenmissiler eller kemiska robotar in i Israel eller Iran.¹⁹ Irak

förnekade att man byggde ett "superkanon", men efter kriget kom det fram att Irak hade byggt ett sådant vapen.²⁰

Irak kom ut ur kriget mot Iran med en av världens största och bäst utrustade militära styrkor. Irak hade faktiskt en miljon man med stridserfarenhet, över 700 stridsflygplan, 6.000 stridsvagnar, ballistiska missiler och kemiska vapen. Även om USA och dess allierade vann en snabb seger, blev omfattningen av Husseins vapenarsenal känd först efter kriget, när FN:s inspektörer hittade bevis på ett enormt program för att bygga kemiska vapen och kärnvapen.²¹

Irak fungerade även som bas för flera terroristgrupper som hotade Israel, däribland PLO och Fatahs revolutionära råd, lett av Abu Nidal.

Efter Iraks invasion av Kuwait, hotade Saddam Hussein ständigt att slå till mot Israel om hans land blev anfallet. Om USA ingriper mot Irak, sade han i december 1990, "kommer Tel Aviv att bli målet för nästa attack, oavsett om Israel deltar eller inte".²² Vid en presskonferens efter sitt möte med USA:s utrikesminister James Baker den 9 januari 1991, fick Iraks utrikesminister Tariq Aziz frågan om Irak skulle attackera Israel om kriget bröt ut. Han svarade rakt på sak: "Ja. Absolut, ja."²³

Till sist förverkligade Saddam sina hotelser.

Myt

"Saddam Hussein var aldrig intresserad av att skaffa sig kärnvapen."

Fakta

År 1981 blev Israel övertygat om att Irak snart skulle ha kapacitet att producera kärnvapen. För att förekomma att Irak tillverkade ett vapen som israelerna utan tvekan trodde skulle riktas mot dem, genomförde de sitt överraskningsanfall som förstörde kärnkraftsanläggningen Osirak. När det skedde utsattes Israel för omfattande kritik. Den 19 juni fördömdes räden enhälligt av FN:s säkerhetsråd. Kritikerna bagatelliserade betydelsen av Iraks kärnvapenprogram, och hävdade att eftersom Bagdad hade undertecknat icke-spridningsavtalet för kärnvapen och öppnat sina anläggningar för inspektion, var Israels rädsla obefogad.

Först efter att Irak invaderade Kuwait, började amerikanska företrädare offentligt erkänna att Bagdad utvecklade kärnvapen, och att landet var mycket närmare att nå sitt mål än man tidigare trott. Återigen argumenterade många kritiker att den amerikanska administrationen bara var ute efter att rättfärdiga ett krig mot Irak.

Flera månader senare, efter att de allierade styrkorna hade tillkännagivit att man förstört Iraks kärnkraftsanläggningar, upptäckte FN:s inspektörer att Saddams program för att utveckla vapen var långt mer omfattande än vad till och med israelerna någonsin trott. Analytiker hade trott att Irak inte hade kapacitet att anrika uran till bomber, men Saddams forskare använde flera metoder (bland annat en som ansågs föråldrad) som man trodde hade gjort det möjligt för Irak att framställa åtminstone en bomb.

Myt

"PLO förhöll sig neutralt under Gulfkriget."

Fakta

PLO, Libyen och Irak var de enda medlemmarna som motsatte sig en resolution från Arabförbundet där man krävde ett irakiskt tillbakadragande från Kuwait. Ledarskapet för intifadan skickade ett gratulationstelegram till Saddam Hussein, där de beskrev invasionen av Kuwait som första steget mot "Palestinas befrielse".²⁴

PLO:s ledare Yassir Arafat spelade en avgörande roll i att sabotera ett arabiskt toppmöte som skulle ha hållits i Saudiarabien, där man skulle ha diskuterat invasionen. Enligt *New York Times* "avledde [Arafat] uppmärksamheten från det planerade toppmötet och bidrog till att det kapsejsade", genom att dyka upp i Egypten med en "fredsplan" utarbetad av Libyens diktator Moammar Khadafi.²⁵

Enligt en ögonvittnesskildring av *Al-Ahrams* redaktör Ibrahim Nafei, kämpade Arafat hårt för att "urvattna" varje anti-irakisk resolution vid Arabförbundets möte i Kairo i augusti 1990. Arafat "gick från delegation till delegation, hand i hand med Tariq Aziz, Iraks utrikesminister, som öppet hotade vissa arabiska delegater och delegater från gulfstaterna att Irak skulle vända upp och ner på dem", skrev Nafei.²⁶

I Amman, Jordanien, sade en talesman för PLO att palestinska krigare hade anlämt till Jemen. "Vi förväntar oss att de ska genomföra självmordsoperationer mot de amerikanska trupperna i Saudiarabien om amerikanerna anfaller Irak", varnade han. "Det finns över 50.000 palestinska krigare" i både Kuwait och Irak, sade han, som "kommer att försvara Iraks intressen."²⁷ Abul Abbas, medlem i PLO:s exekutivkommitté, hotade med att "varje amerikanskt mål blir sårbart" om USA skulle anfalla Irak.²⁸

Den 12 augusti marscherade 1.000 palestinier i Jenin och ropade: "Saddam, du hjälte, anfall Israel med kemiska vapen."²⁹

Enligt vissa källor spelade PLO en aktiv roll i Iraks erövring av Kuwait. Den logistiska planeringen inför Iraks invasion grundades åtminstone delvis på underrättelser från PLO:s företrädare och anhängare i Kuwait. Enligt ett citat i dagstidningen *London Independent*, ska en arabisk diplomat ha sagt att när irakisk personal kom till Kuwait, "gick [de] direkt till deras hem, hämtade dem och beordrade dem att börja arbeta." Iraks ambassad hade sammanställt en egen lista över kuwaitier på nyckelposter, sade diplomaten, "men vem var det som hjälpte dem? Vilka var de skickliga tekniker som arbetade tillsammans med kuwaitierna och kände till all denna information?" frågade han. "Svaret är: palestinerna."³⁰

"Ledarna för Israels freds rörelse uttryckte sin avsky för PLO:s handlande. Man skulle behöva gasmask för att klara den 'giftiga, vidriga stanken' från PLO:s hållning gentemot Saddam Hussein, sade Yossi Sarid.³¹ En annan aktivist, Yaron London, skrev i ett öppet brev till palestinerna i territorierna: "Den här veckan bevisade ni för mig att jag i många år varit en stor dåre. Om ni ber mig stödja era 'legitima rättigheter' en gång till, kommer ni att upptäcka att era uppmuntrande rop till Saddam har täppt igen mina öron."³²

När USA började dra samman trupper i Saudiarabien, kallade Arafat det för "ett nytt korståg" som "förebådar de största faror och katastrofer för vår arabiska och muslimska nation". Han klargjorde också sin ståndpunkt i konflikten: "Vi kan bara vara i den skyttegrav som är fientligt inställd till sionismen och dess imperialistiska allie-

rade, som i dag mobiliserar sina stridsvagnar, flygplan och hela sin avancerade och sofistikerade krigsmaskin mot vår arabiska nation.”³³

När kriget väl inleddes, bekräftade PLO:s exekutivkommitté återigen sitt stöd för Irak: ”Det palestinska folket står stadigt vid Iraks sida.” Dagen därpå skickade Arafat ett meddelande till Saddam, där han hyllade Iraks kamp mot ”den amerikanska diktaturen” och beskrev Irak som ”den arabiska nationens, muslimernas och de fria människornas försvarare överallt”.³⁴

Arafats entusiasm för Hussein dämpades inte av krigets utgång. ”Jag skulle vilja ta tillfället i akt att inför ers excellens återigen bekräfta den stora stolthet som vi känner över de band av broderskap och det gemensamma öde som binder oss samman”, sade han i november 1991. ”Låt oss arbeta tillsammans tills vi vinner seger och återtar ett befriat Jerusalem.”³⁵

Myt

”Gulfkriget visade varför arabstaterna behöver mer vapen från USA.”

Fakta

Irak hade en av världens största och starkaste arméer före invasionen i Kuwait. Ingen av gulfstaterna hade kunnat utmana irakierna utan en direkt intervention från USA. Kuwait är en pytteliten nation, som hade fått vapen för 5 miljarder dollar, men ändå inte hade en chans att stoppa Irak.

USA hade även sålt vapen och militära tjänster till Saudiarabien för över 40 miljarder dollar under det senaste årtiondet, men inte heller de hade kunnat förhindra en irakisk invasion. Det var den insikten som till sist gjorde att kung Fahd lät amerikanska trupper stationeras i hans land. Ingen militär hårdvara kunde kompensera för dessa staters små stående arméer.

Dessutom blev snabbheten i Iraks invasion av Kuwait en påminnelse om att amerikanska vapen lätt kunde falla i fienders händer. Irak lade exempelvis beslag på 150 amerikansk-tillverkade luftförsvarsrobotar av märket HAWK från Kuwait, samt en del pansarfordon.

Myt

"Irak upphörde att utgöra ett hot mot Israel efter Gulfkriget."

Fakta

Irak har ingen gräns mot Israel, men sedan 1948 har landet ändå varit en av Israels mest hårdnackade fiender. Irak utsåg Israel till ett huvudmål för sina attacker under Gulfkriget. Även om en stor del av Iraks arsenal av okonventionella vapen har förstörts, utgör Irak fortfarande ett hot mot Israels säkerhet på lång sikt. Avslöjanden på senare tid om att Irak hade biologiska stridspetsar med mjältbrands- och botulismbakterier klara att användas 1990, och var nära att slutföra sitt program för att skaffa sig kärnvapen, understryker hur nära Israel och den allierade koalitionen var en katastrof. En stor del av Bagdads bakteriella vapenarsenal har man fortfarande inte hittat.

Det är uppenbart att Saddam fortfarande gärna vill bygga upp Iraks vapenarsenal igen. En stor del av landets kemiska vapen, kärnkraftsanläggningar och hundratals mobila robotramper överlevde konflikten oskadda, och Irak motsätter sig fortfarande FN:s försök att förstöra dem. Även om Irak tvingades förstöra många av sina kvarvarande Scud-robotar, tror man att ett stort antal fortfarande finns gömda någonstans. Och när sanktionerna hävs, skulle Bagdad kunna producera kärnvapen på nytt inom tre till fem år, och bygga upp nya lager av dödliga kemiska ämnen på mindre än två år.

FN:s vapeninspektörer tvingades ut ur Irak 1998, och två år senare avfyrades en serie kortdistansrobotar för att testa och finslipa ett nytt system som kan användas för att bygga robotar med längre räckvidd.³⁶

De militära anläggningarna och forskningscentra där roboten, som kallas al-Samoud, utvecklades, bombades häftigt i december 1998 av allierat flyg under Operation Ökenräv. USA:s försvarshögkvarter Pentagon trodde då att Saddam Husseins nya robotprogram sattes ur spel för åtminstone ett eller två år. Men den första roboten avfyrades redan sex månader senare.

I januari 2001 berättade en irakisk avhoppare för den Londonbase-
rade tidningen *Sunday Telegraph* att Irak hade skaffat två fullt fungerande kärnvapenbomber och arbetade på att producera fler. Påståendet har mottagits med viss skepsis, men ett flertal studier har

rapporterat att Saddam Hussein är någonstans mellan några månader och några år ifrån att kunna producera kärnvapen, och att det främsta hindret har varit att skaffa det klyvbara material som krävs.³⁷ Ingen ifrågasätter Husseins önskan att skaffa massförstörelsevapen.

Trots att Irak gått med på att rätta sig efter FN:s resolution 687, som förbjuder landet att låta någon terroristorganisation vara verksam på dess territorium, håller Bagdad fortfarande kontakt med flera grupper och enskilda personer som är involverade i terrorism, och man erbjuder dem även skydd. Hussein har också offentligt lovat att betala 25.000 dollar till palestinska terroristers familjer.

Noter kap 12.

1. *Washington Post*, (3 augusti 1990).
2. *Washington Post*, (17 januari 1991).
3. UPI, (8 mars 1991).
4. *Near East Report*, (4 februari 1991).
5. *Jerusalem Post*, (17 januari 1992).
6. Jewish Telegraphic Agency, (14 april 1999).
7. Jewish Telegraphic Agency, (21 juni 2001).
8. *Los Angeles Times*, (28 januari 1991).
9. *New York Post*, (4 februari 1991).
10. Reuters, (2 april 1990).
11. Reuters, (19 april 1990).
12. UPI, (22 april 1990).
13. Bagdads inrikesservice, (18 juni 1990).
14. *Washington Post*, (29 mars 1990).
15. *Washington Times*, (3 april 1990).
16. *Al-Ittihad*, (26 januari 1990).
17. Radio Monte Carlo, (17 februari 1990).
18. *Al-Dustur*, (18 februari 1990).
19. Reuters, (17 april 1990).
20. *Washington Post*, (14 augusti 1991).
21. *Washington Post*, (8 augusti 1991).
22. Reuters, (26 december 1990).
23. Utskrift från presskonferens den 9 januari 1991.
24. *Mideast Mirror*, (6 augusti 1990).
25. *New York Times*, (5 augusti 1990).
26. *Al-Ahram*, (12 augusti 1990).
27. UPI, (10 augusti 1990).
28. Reuters, (4 september 1990).
29. AP, (12 augusti 1990).
30. *Jerusalem Post*, (8 augusti 1990).
31. *Ha'aretz*, (17 augusti 1990).
32. *Yediot Aharonot*, (augusti 1990).
33. *Sawt al-Sha'b*, (4 september 1990).
34. Agence France-Presse, (26 februari 1991).
35. Baghdad Republic of Iraq Radio Network, (16 november 1991).
36. *New York Times*, (1 juli 2000).
37. *Jerusalem Post*, (29 januari 2001).

13. Förenta nationerna

Myt

”Förenta nationerna har länge spelat en konstruktiv roll i Mellan-östern. Dess historia av rättvisa och balans gör FN till det perfekta forumet för att lösa konflikten mellan araber och israeler.”

Fakta

Med början under mitten av 70-talet, gick ett block bestående av arabstater, Sovjetunionen och länder i Tredje världen samman för att bilda det som blev en pro-palestinsk lobby i FN. Detta gällde i synnerhet Generalförsamlingen, där dessa länder – nästan samtliga diktaturer eller autokratier – ofta röstade lika för att få igenom resolutioner som attackerade Israel och stödde PLO.

Ett exempel: 1974 inbjöd Generalförsamlingen Yassir Arafat att tala där. Det gjorde Arafat, med ett pistolhölster vid höften. I sitt tal talade Arafat om att bära en pistol och en olivkvist (han lämnade pistolen utanför, innan han gick in i salen). Ett år senare godkände Generalförsamlingen resolution 3379 på initiativ från arabstaterna och Sovjetblocket, som fördömde sionismen genom att stämpla den som en form av rasism.

USA:s ambassadör Daniel Moynihan kallade resolutionen en ”obsцен handling”. Israels ambassadör Chaim Herzog sade till de andra delegaterna att resolutionen ”grundades på hat, lögn och arrogans”. Han sade att Hitler skulle ha känt sig hemma om han hade hört debatten i frågan i FN.¹

Den 16 december 1991 röstade Generalförsamlingen med siffrorna 111-25 för att återkalla resolution 3379 (13 lade ner sina röster och 17 delegationer var frånvarande eller avstod från att rösta). Inget arabland röstade för förslaget. PLO fördömde omröstningen och USA:s roll i den.

Med Herzogs ord utvecklade organisationen ett ”Alice i Underlandet-perspektiv” på Israel. ”I FN-byggnaden ... skulle [Alice] bara ha behövt bära Davidsstjärnan för att få höra det befällande ’Hugg huvudet av henne’, vart hon vände sig.” Herzog påpekade att PLO

hade citerat en FN-resolution från 1974 som fördömde Israel, för att rättfärdiga att man sprängde en bomb i Jerusalem.²

Blockröstandet möjliggjorde också bildandet av den pro-palestinska "Kommittén för det palestinska folkets oförytterliga rättigheter". Kommittén blev i praktiken en del av PLO:s propaganda-apparat, då man gav ut frimärken, organiserade möten, producerade filmer och resolutionsförslag till stöd för palestiniernas "rättigheter".

År 1976 rekommenderade kommittén "ett fullständigt förverkligande av det palestinska folkets oförytterliga rättigheter, inklusive deras återvändande till den israeliska delen av Palestina". Den rekommenderade också att den 29 november – dagen då FN röstade för en delning av Palestina 1947 – skulle utropas till en "Internationell dag av solidaritet med det palestinska folket". Sedan dess har man uppmärksammat dagen i FN med anti-israeliska tal, filmer och utställningar. Trots invändningar från USA bildades en särskild enhet för Palestina som en del av FN-sekretariatet.

Israel har varit föremål för fler undersökningskommittéer, särskilda representanter och rapportörer än någon annan stat i FN-systemet. UNESCO:s generaldirektörs särskilda representant besökte Israel 51 gånger under 27 års verksamhet. Generaldirektören för ILO (Internationella arbetsorganisationen, övers anm) har skickat en "särskild delegation" till Israel och territorierna varje år de senaste 17 åren.

Kommissionen för mänskliga rättigheter antar rutinmässigt oproportionerligt många resolutioner angående Israel. Av organets samtliga fördomanden behandlar 26 procent enbart Israel, medan skurk-stater som Syrien och Libanon aldrig kritiserar.³

USA har reagerat kraftfullt mot försök att politisera FN. År 1977 drog sig USA ur ILO i två år på grund av dess anti-israeliska hållning. Och 1984 lämnade USA UNESCO, delvis på grund av organisationens partiskhet mot den judiska staten (i september 2002 sade USA att man skulle komma tillbaka). Från 1982 till 1989 försökte arabstaterna vägra Israel en plats i Generalförsamlingen, eller belägga Israels deltagande med särskilda villkor. Det var bara en beslutsam lobbykampanj från USA:s sida som hindrade dem från att lyckas. År 2001 gjorde USA gemensam sak med Israel och bojkottade FN:s Världskonferens mot rasism, när det stod klart att den hade blivit föga mer än en festival för att klå upp Israel.

Trots att den arabisk-israeliska fredsprocess som inleddes i Madrid 1991 grundas på direkta förhandlingar mellan parterna, undergräver FN ständigt denna princip. Osloavtalet bygger på tanken om bilaterala samtal för att lösa meningsskiljaktigheter mellan israeler och palestinier. Men Generalförsamlingen antar rutinemässigt resolutioner som försöker tvinga fram lösningar i avgörande frågor som Jerusalem, Golanhöjderna och bosättningarna. Ironiskt nog föreslog Säkerhetsrådets resolution 242 och 338 de bilaterala förhandlingar som nu ständigt undermineras av Generalförsamlingens resolutioner.

Historien fram till dags dato visar alltså att FN inte varit till någon större nytta i sin roll för att lösa konflikten mellan araber och israeler.

Myt

"Palestinierna har förvägrats en röst i FN."

Fakta

Förutom det stöd som palestinerna har fått från arab- och muslimvärlden, liksom av flertalet andra medlemmar i FN, har palestinerna särbehandlats av FN sedan 1975. Det året gav FN PLO en permanent representantstatus, och PLO öppnade ett kontor i centrala Manhattan, New York.

År 1988 uppgraderades PLO:s status, när Generalförsamlingen började kalla PLO för "Palestina". Tio år senare röstade Generalförsamlingen om att ge palestinerna en unik status som icke-röstande medlem bland de 185 medlemsländerna. Antalet ja-röster var överväldigande, 124 för, 4 mot och 10 nedlagda röster. De länder som motsatte sig resolutionen var Israel, USA, Mikronesien samt Marshallöarna.

Palestinska representanter kan nu ta upp frågan om fredsprocessen i Generalförsamlingen, vara med och ta initiativ till resolutionsförslag angående freden i Mellanöstern, och de har replikrätt. De har fortfarande inte rösträtt och kan inte lägga fram kandidater till FN:s kommittéer, exempelvis Säkerhetsrådet. Araberna ville från början ha större befogenheter, bland annat rätt att sitta tillsammans med andra självständiga stater och lägga fram egna resolutionsförslag. De kompromissade efter att européerna sagt till araberna att de inte skulle stödja resolutionen om inte de mest kontroversiella politiska punkterna ströks. Men palestiniernas status ger dem ändå

större procedurmässiga privilegier än andra grupper med observatörsstatus i FN, som Schweiz och Vatikanen.

Myt

"Israel åtnjuter samma rättigheter som alla andra medlemmar i FN."

Fakta

Ett genombrott i Israels femtioåriga utestängning från FN:s organ kom den 30 maj 2000, när Israel tackade ja till en inbjudan att bli tillfällig medlem i den regionala gruppen WEOG ("Western European and Others Group"). Även om medlemskapet är temporärt, skulle detta historiska steg ändå kunna innebära slutet på FN:s diskriminering av Israel, och öppna dörren för ett israeliskt deltagande i Säkerhetsrådet.

Israel har varit den enda medlemmen i FN som utestängts från en regional grupp. Geografiskt tillhör landet Asien-gruppen, men arabstaterna har blockerat deras medlemskap där. Och utan medlemskap i en regional grupp kan Israel inte sitta i Säkerhetsrådet eller andra nyckelorgan inom FN.

WEOG är den enda regionala grupp som inte är rent geografisk, utan snarare geopolitisk; den består nämligen av en grupp stater som alla har den västerländska demokratin som gemensam nämnare. WEOG består av 27 medlemmar: samtliga stater i Västeuropa, och så "de andra" – Australien, Kanada, Nya Zeeland och USA.

Israels medlemskap i WEOG är kraftigt begränsat. Vart fjärde år måste Israel ansöka om medlemskap på nytt, eftersom dess status bara är tillfällig. Israel tilläts inte föra fram kandidater till de öppna platserna i något FN-organ på två år, och kan inte kandidera till platser i FN:s huvudorgan, som Ekonomiska och sociala rådet, under någon längre period. Och under de två första åren fick israeliska representanter inte kandidera till platserna i Säkerhetsrådet.

Förutom dessa restriktioner får Israel endast delta i WEOG:s verksamhet i FN:s kontor i New York. Israel är utestängt från WEOG:s diskussioner och konsultationer vid FN-kontoren i Genève, Nairobi, Rom och Wien; därför kan Israel inte delta i FN:s samtal om mänsk-

liga rättigheter, rasism samt ett antal andra frågor som behandlas vid dessa kontor.

I framtiden hoppas Israel fortfarande på att få bli medlem i den asiatiska gruppen.

Myt

”Förenata nationerna och dess institutioner är kritiska mot Israels politik, men angriper aldrig judar eller inlåter sig i antisemitisk retorik.”

Fakta

FN har fördömt praktiskt taget varje tänkbar form av rasism. Man har fastlagt program för att bekämpa rasism och dess många sidor – bland annat främlingshat – men hade ständigt vägrat göra detsamma mot antisemitismen. Först den 24 november 1998, mer än 50 år efter FN:s grundande, nämndes ordet ”antisemitism” för första gången i en FN-resolution, där det förekom nära slutet av Generalförsamlingens resolution A/53/623, ”Eliminering av rasism och rasdiskriminering”⁴.

Sedan tidigt 70-tal har FN själv genomgått av antisemitiska och antisionistiska stämningar. Följande exempel illustrerar hur otäck atmosfären blivit:

◆ ”Är det inte judarna som exploaterar det amerikanska folket och försöker förnedra dem? – Libyens representant i FN, Ali Treikeii.⁵

◆ ”Talmud säger att om en jude inte dricker blodet från en icke-judisk man varje år, är han fördömd för evigt.” – Saudiarabiens delegat, Marouf al-Dawalibi, inför Kommissionen för mänskliga rättigheters konferens om religiös tolerans 1984.⁶ En liknande kommentar gjordes av Syriens ambassadör vid ett möte 1991, då han insisterade på att judar dödade kristna barn för att använda deras blod till att baka *matzot* (judiskt bröd, övers anm).⁷

◆ Den 11 mars 1997 påstod palestiniernas representant i FN:s kommission för mänskliga rättigheter, att israeliska myndigheter hade injicerat 300 palestinska barn med HIV-viruset. Trots ansträngningar från Israel, USA och andra, kvarstår denna ärekränkning i FN:s protokoll.⁸

Kandidaterna till Säkerhetsrådet läggs fram av regionala block. I Mellanöstern innebär det att Arabförbundet och dess allierade vanligtvis finns med. Israel, som gick med i FN 1949, har aldrig valts in i Säkerhetsrådet, medan minst 16 av Arabförbundets medlemmar har blivit det. Syrien, en nation som står på USA:s lista över länder som stöder terrorism, inledde en två-årig period som medlem i Säkerhetsrådet 2002, och satt som ordförande där i juni 2002.

Debatterna om Israel är många, och Säkerhetsrådet har upprepade gånger fördömt den judiska staten, men inte en enda gång har man antagit en resolution som är kritisk mot PLO eller mot arabiska attacker mot Israel. Särskilda akuta sessioner i Generalförsamlingen är sällsynta. Inga sådana sessioner har utlysts angående Kinas ockupation av Tibet, Indonesiens ockupation av Östtimor, Syriens ockupation av Libanon, slaktandet i Rwanda, försvinnandena i Zaire eller de fruktansvärda dåden i Bosnien. I nära två årtionden har man kallat till dessa sessioner i huvudsak för att fördöma Israel.

Myt

"USA har alltid gett Israel sitt stöd i FN, och Israel kan räkna med deras veto mot varje kritisk resolution."

Fakta

Många människor tror att man alltid kan lita på att USA stöder Israel med sitt veto i Säkerhetsrådet. Historien visar emellertid att USA ofta har gått emot Israel i rådet.

År 1990 röstade Washington exempelvis för en resolution i Säkerhetsrådet som fördömde Israels sätt att hantera upploppen vid Tempelberget tidigare samma månad. Resolutionen pekade ut "de våldshandlingar som Israels säkerhetsstyrkor begått", men underlät att nämna det arabiska våld som föregick dem.

I december 1990 instämde USA i ett fördömande av Israel för att man utvisat fyra ledare inom Hamas, en muslimsk terroristgrupp. Deportationerna kom som ett svar på ett stort antal brott som Hamas begått mot araber och judar. Det senaste var mordet på tre civila israeler på en fabrik i Jaffa flera dagar tidigare. Resolutionen sade inte ett ord om Hamas och dess brott. Den beskrev Jerusalem som "ocku-

perat” territorium, deklarerade att palestinierna behövde ”beskyddas” från Israel och uppmanade parterna som skrivit under Genève-konventionen att se till att Israel följde den. Det var första gången som Säkerhetsrådet åberopade konventionen mot ett medlemsland.

I januari 1992 stödde USA en ensidig resolution som fördömde Israel för att ha utvisat 12 palestinier, medlemmar i olika terroristgrupper som var ansvariga för att ha begått våldshandlingar mot såväl araber som judar. Resolutionen, som beskrev Jerusalem som ”ockuperat” territorium, nämnde inte alls de händelser som låg bakom utvisningarna – palestinska radikalers mord på fyra judiska civila sedan oktober.

År 1996 instämde USA i ett saudi-inspirerat fördömande av Israel för att de öppnat en tunnel ”nära” al-Aqsa-moskén. Faktum är att tunneln, som gör det möjligt för besökare att se hela Västra muren vid Tempelberget, inte ens är i närheten av moskén. Israel anklagades för sin reaktion mot våldsamma attacker från palestinier som protesterade mot öppnandet av tunneln.

USA lade inte in sitt första veto förrän 1972, då mot ett syrisk-libanesiskt klagomål mot Israel. Från 1967 till 1972 gav USA sitt stöd, eller avstod från att rösta i 24 resolutioner, varav de flesta var kritiska mot Israel. Från 1973-2000 antog Säkerhetsrådet omkring 100 resolutioner om Mellanöstern varav, återigen, merparten var kritiska mot Israel. USA lade in sitt veto mot totalt 35 resolutioner och stödde alltså rådets kritik mot Israel genom att rösta för, eller avstå från att rösta, i omkring två tredjedelar av fallen.¹⁰

I juli 2002 ändrade USA sin politik och tillkännagav att man skulle lägga in sitt veto mot varje Mellanösternresolution i Säkerhetsrådet som inte fördömde palestinsk terror och namngav Hamas, Islamiska jihad och al-Aqsa-martyrernas brigad som ansvariga för attackerna. USA sade också att resolutionerna måste påpeka att varje tillbakadragande från Israels sida är kopplat till säkerhetssituationen, och att båda parter måste uppmanas att sträva efter att förhandla fram en uppgörelse.¹¹ Araberna kan fortfarande komma runt USA genom att ta upp frågor i Generalförsamlingen, där icke bindande resolutioner antas genom majoritetsröstning, och där de kan vara säkra på att få stöd för i stort sett varje anti-israelisk resolution.

”FN har ett sken av att vara en världsorganisation grundad på universella principer om rättvisa och jämlikhet. I verkligheten, när det verkligen gäller, är den inget annat än en exekutivkommitté för Tredje världens diktaturer.”

– **förra FN-ambassadören**
Jeane Kirkpatrick¹²

Myt

”Amerikas arabiska allierade stöder rutinmässigt USA:s hållning i FN.”

Fakta

År 2001 röstade både Saudiarabien och Kuwait med USA enbart om två resolutioner som ansågs betydelsefulla. Övriga arabländer, däribland Jordanien och Egypten, röstade inte med USA i en enda fråga. Året innan röstade arabstaterna mot USA i över 70 procent av de viktiga omröstningarna. Israel har däremot ständigt varit Amerikas främsta allierade i FN. Israel röstade med USA i 100 procent av ärendena 2001, vilket är mer än viktiga allierade som Storbritannien, Frankrike och Kanada.¹³

Myt

”Israel har underlåtit att fullfölja FN:s resolutioner, vilket är ett brott mot internationell rätt.”

Fakta

FN-resolutioner är dokument utfärdade av politiska organ, och behöver tolkas i ljuset av dessa organs sammansättning. De representerar medlemmarnas politiska åsikter, snarare än att förkroppsliga några särskilda juridiska lagar eller principer. Resolutioner kan ha moralisk och politisk kraft när de uppfattas ge uttryck för världssamfundets samlade åsikter, eller ledande, mäktiga och respekterade nationers åsikter.

FN-stadgan (artikel 10 och 14) ger uttryckligen Generalförsamlingen rätt att enbart utfärda icke bindande ”rekommendationer”.

Församlingens resolutioner betraktas endast som bindande när de handlar om budgetfrågor och interna procedurfrågor.

Den juridiska ställningen hos Säkerhetsrådets resolutioner är mer otydlig. Det är inte klart om alla resolutioner från Säkerhetsrådet är bindande, eller om det bara gäller dem som antas i enlighet med kapitel 7 i FN-stadgan.¹⁴ Enligt artikel 25 i stadgan är FN:s medlemsstater skyldiga att verkställa "Säkerhetsrådets beslut i överensstämmelse med denna stadga", men det är oklart vilka typer av resolutioner som omfattas av ordet "beslut". Oavsett vilket, vore det svårt att visa att Israel har brutit mot ordalydelsen i någon resolution från Säkerhetsrådet, och rådet har aldrig infört sanktioner mot Israel för att landet inte skulle ha fogat sig efter dess beslut.

Noter kap 13.

1. Chaim Herzog, *Who Stands Accused?*, (New York: Random House, 1978), s. 4-5.
2. Herzog, s. 130.
3. Israels delegation i FN.
4. "Israel and the UN – An Uneasy Relationship", Israels delegation i FN.
5. Tal inför FN, 8 december 1983, citerat i Harris Schoenberg, *Mandate For Terror: The United Nations and the PLO*, (New York: Shapolsky, 1989), s. 296.
6. Tal till FN-seminarium om religiös tolerans och frihet, hållet den 5 december 1984, citerat i Anti-Defamation League, News, (7 februari 1985).
7. Morris Abram, "Israel Under Attack: Anti-Semitism in the United Nations", *The Earth Times*, (16-31 december 1997).
8. Ibid.
9. *New York Times*, (17 december 1991).
10. Amerikanska UD.
11. *Washington Post*, (26 juli 2002).
12. *Jerusalem Post*, (5 september 2001).
13. Voting Practices at the United Nations – 2001, amerikanska UD.
14. Bruno Simma, red., *The Charter of the United Nations: A Commentary*, (New York: Oxford University Press, 1994), s. 237-241, 407-418.

14. Flyktingarna

Myt

”En miljon palestinier utvisades av Israel 1947-49.”

Fakta

Palestinierna lämnade sina hem 1947-49 av en mängd orsaker. Tusentals välbärgade araber gav sig av eftersom de väntade sig att krig skulle bryta ut, tusentals fler gensvarade på arabiska ledares uppmaningar att hålla sig ur vägen för de framryckande arméerna, en handfull utvisades, men de flesta flydde helt enkelt för att undvika att fångas mitt i striderna.

Många araber hävdar att mellan 800.000 och 1.000.000 palestinier blev flyktingar 1947-49. Den sista folkräkningen gjordes av briter 1945. Den fann omkring 1,2 miljoner bofasta araber i *hela* Palestina. Israeliska myndigheter genomförde en folkräkning 1949 som kom fram till att 160.000 araber bodde i landet efter kriget. År 1947 bodde totalt 809.100 araber i samma område.¹ Det innebär att inte mer än 650.000 palestinska araber kan ha blivit flyktingar. Rapporter från FN:s medlare i Palestina-frågan kom fram till ett ännu lägre antal – 472.000 – och rapporterade att endast omkring 360.000 arabiska flyktingar behövde bistånd.²

Man hör mycket om de palestinska flyktingarnas lidande, men det sägs inte mycket om de judar som flydde från arabstaterna. Deras situation hade länge varit otrygg. Under debatterna i FN 1947 hotades de av arabiska ledare. Egyptens delegat sade till exempel till Generalförsamlingen: ”En miljon judars liv i muslimska länder skulle hamna i fara vid en delning.”³

Antalet judar som flydde från olika arabländer under åren efter att Israel blev självständigt, var nästan det dubbla mot antalet araber som lämnade Palestina. Många judar tilläts inte ta med sig mycket mer än kläderna på kroppen. Dessa flyktingar hade ingen önskan att få återvända. Man hör inte mycket om dem, eftersom de inte förblev flyktingar särskilt länge. Av de 820.000 judiska flyktingarna mellan 1948 och 1972, bosatte sig 586.000 i Israel till stora kostnader, och utan att

erbjudas någon kompensation från de arabiska myndigheter som konfiskerade deras ägodelar.⁴ Israel har därför vidhållit att varje överenskommelse om kompensation till de palestinska flyktingarna även måste omfatta arabisk kompensation till judiska flyktingar. Hittills har arabstaterna vägrat betala ut någon ersättning till de hundratusentals judar som tvingades lämna sin egendom innan de flydde från dessa länder.

Kontrasten mellan hur de judiska och palestinska flyktingarna togs emot blir än tydligare när man tänker på de kulturella och geografiska skillnader som mötte de två grupperna när de flydde. Merparten av de judiska flyktingarna reste tiotals – vissa reste hundratal – mil till ett pytteland vars invånare talade ett annat språk. De flesta av de arabiska flyktingarna lämnade aldrig Palestina över huvud taget; de reste några kilometer till andra sidan stilleståndslinjen, och var fortfarande kvar i det vidsträckta arabiska land som de språkligt, kulturellt och etniskt var en del av.

Myt

”Judarna klargjorde från början att de inte hade några intentioner att leva i fred med sina arabiska grannar.”

Fakta

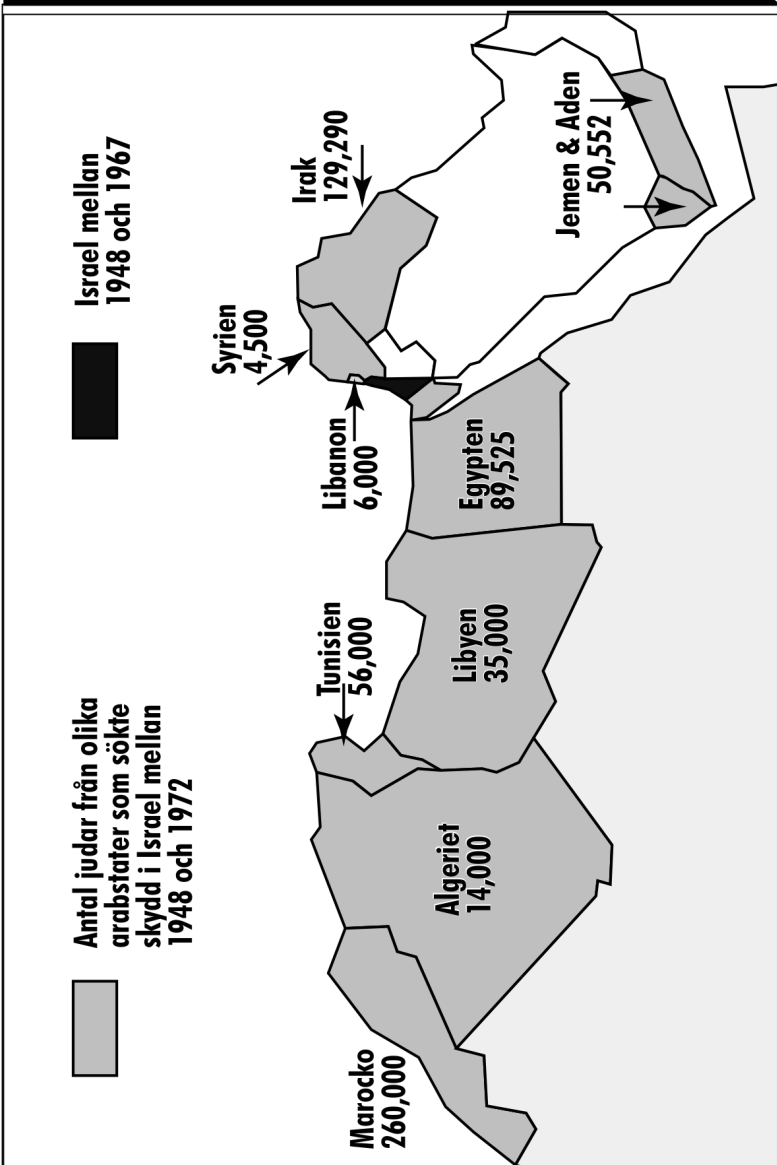
Vid ett flertal tillfällen manade judiska ledare araberna att stanna i Palestina och bli israeliska medborgare. De palestinska judarnas organisation gjorde följande upprop den 2 oktober 1947:

Vi kommer att göra allt som står i vår makt för att upprätthålla freden, och etablera ett samarbete till bådads fördel [judar och araber]. Det är nu, här och nu, från själva Jerusalem, som en maning måste gå ut till arabländerna att gå samman med judarna och den kommande judiska staten och arbeta skuldra vid skuldra för vårt gemensamma bästa, för freden och för suveräna jämlikars framsteg och utveckling.⁵

Den 30 november, dagen efter delningsomröstningen i FN, tillkännagav Jewish Agency: ”Huvudtemat bakom det spontana firande som vi idag bevittnar är vårt samhälles önskan att sträva efter fred, och

Karta 20

Judiska flyktingar från arabstaterna
1948-1972

dess beslutsamhet att uppnå ett fruktbart samarbete med araberna....”⁶

Israels självständighetsförklaring den 14 maj 1948 inbjöd även palestinierna att stanna i sina hem och bli medborgare med lika rättigheter i den nya staten:

Mitt i hänsynslösa aggressioner, uppmanar vi ändå de arabiska invånarna i staten Israel att bevara fredens vägar och spela sin roll i statens utveckling, på grundval av ett fullt och jämlikt medborgarskap och vederbörlig representation i alla dess organ och institutioner. ... Vi sträcker ut handen i fred och grannsämja till alla våra grannstater och deras folk, och inbjuder dem att samarbeta med den självständiga judiska nationen för allas gemensamma bästa.

Myt

”Judarna skapade flyktingproblemet genom att utvisa palestinierna.”

Fakta

Om araberna hade accepterat FN-resolutionen från 1947, hade inte en enda palestinier blivit flykting. En självständig arabisk nation skulle nu finnas vid sidan av Israel. Ansvaret för flyktingproblemet ligger hos araberna.

Början på arabernas exodus kan spåras till veckorna omedelbart efter att FN:s delningsresolution tillkännagavs. De första att ge sig av var omkring 30.000 välbärgade araber som förutsåg det kommande kriget och flydde till angränsande arabstater för att vänta på att det skulle ta slut. Mindre välbeställda araber från de blandade städerna i Palestina flyttade till helt arabiska städer för att bo hos släktingar eller vänner.⁷ I slutet av januari 1948 var utvandringen så alarmerande att Högre arabkommittén i Palestina bad de arabiska grannländerna vägra ge visum till flyktingarna och stänga gränserna för dem.⁸

Den 30 januari 1948 skrev dagstidningen *Ash Sha'ab* i Jaffa: ”De första i vår femtekolonn är de som överger sina hem och företag och ger sig av för att bo någon annanstans. ... Vid första tecken på problem tar de till flykten för att inte behöva dela kampens börda.”⁹

En annan Jaffa-baserad dagstidning, *As Sarah* (30 mars 1948), hudflängde arabiska bybor i närheten av Tel Aviv för att "ha [dragit] vanära över oss alla genom att 'överge sina byar'".¹⁰

Samtidigt sade en ledare för Nationella arabiska kommittén i Haifa, Hajj Nimer el-Khatib, att arabiska soldater i Jaffa behandlade invånarna där illa. "De rånade enskilda personer och hem. Ett mänskoliv var föga värt, och kvinnor vanhedrades. Situationen gjorde att många [arabiska] invånare lämnade staden under skydd från brittiska stridsvagnar."¹¹

John Bagot Glubb, befälhavare över den jordanska Arablegionen, sade: "Byar övergavs ofta redan innan de hotades av krigets utveckling."¹²

Det är anmärkningsvärt att samtida tidningsrapporter om större strider där ett stort antal araber flydde, inte nämner någonting om att judiska styrkor skulle ha fördrivit människor med våld. Araberna beskrivs vanligtvis med ord som att de "flyr" eller "evakuerar" sina hem. Sionisterna anklagas för att "utvisa och fördriva" de arabiska invånarna i städer som Tiberias och Haifa, men sanningen är en helt annan. Båda dessa städer låg inom den judiska statens gränser enligt FN:s delningsplan, och såväl judar som araber kämpade om dem.

Judiska styrkor intog Tiberias den 19 april 1948, och hela den arabiska befolkningen på 6.000 personer evakuerades under överinseende av brittisk militär. Det judiska kommunstyret offentliggjorde efteråt ett uttalande: "Vi fördrev dem inte; de valde själva den här vägen. ... Låt ingen medborgare röra deras egendom."¹³

I början av april lämnade uppskattningsvis 25.000 araber Haifaområdet efter en offensiv från de irreguljära styrkor som leddes av Fawzi al-Qawukji, och rykten om att arabiskt flygvapen snart skulle bomba de judiska områdena runt berget Karmel.¹⁴ Den 23 april intog Haganah Haifa. En brittisk polisrapport från Haifa, daterad 26 april, förklarade att "judarna gör allt de kan för att övertala den arabiska befolkningen att stanna kvar och fortsätta med ett normalt liv, att hålla sina butiker och företag öppna och vara förvissade om att deras liv och intressen är i trygga händer."¹⁵

David Ben-Gurion hade faktiskt skickat Golda Meir till Haifa för att försöka övertala araberna att stanna kvar, men hon lyckades inte med

det på grund av deras rädsla för att betraktas som förrädare av arabernas sak.¹⁶ Mot slutet av striderna hade över 50.000 palestinier lämnat området.

I Tiberias och Haifa gav Haganah order om att inga arabiska ägodelar fick röras, och varnade för att den som bröt mot ordern skulle straffas hårt. Trots dessa ansträngningar lämnade alla araber Haifa utom omkring 5.000 eller 6.000, och många gjorde det med hjälp av brittiska militärtransporter.

“Tiotusentals arabiska män, kvinnor och barn flydde mot de östra utkanterna av staden i bilar och lastbilar, på kärror och till fots i ett desperat försök att nå arabiskt territorium innan judarna intog Rushmiya-bron mot Samarien och norra Palestina och skar av deras väg. Tusentals kastade sig i varje tillgängligt transportmedel längs stranden, till och med roddbåtar, för att fly havsvägen mot Akko.”

– New York Times, (23 april 1948)

Syriens FN-delegat, Faris el-Khouri, avbröt FN-debatten om Palestina för att beskriva erövringen av Haifa som en ”massaker”, och sade att aktionen var ”ytterligare ett bevis på att ’sionisternas program’ är att utrota araberna i den judiska staten om delningen genomförs.”¹⁷

Följande dag sade emellertid den brittiske representanten i FN, sir Alexander Cadogan, till delegaterna att striderna i Haifa hade provocerats fram av arabernas ständiga attacker mot judar några dagar tidigare, och att uppgifterna om massakrer och deportationer var felaktiga.¹⁸

Samma dag (23 april 1948), sade Jamal Husseini, ordförande i Högre arabkommittén, till Säkerhetsrådet att araberna i stället för att acceptera Haganahs erbjudande om vapenvila ”föredrog att överge sina hem, sina ägodelar och allt de ägde i världen och lämna staden”.¹⁹

USA:s generalkonsul i Haifa, Aubrey Lippincott, skrev den 22 april 1948 till exempel att ”lokala mufti-dominerade arabledare” uppmanade ”alla araber att lämna staden, vilket också ett stort antal gjorde”.²⁰

En arméorder från den 6 juli 1948 gjorde klart att arabiska städer och byar inte fick förstöras eller brännas, och att arabiska invånare inte skulle vräkas från sina hem.²¹

Haganah tillämpade visserligen psykologisk krigföring för att uppmuntra araberna att överge några byar. Yigal Allon, befälhavare över *Palmach* ("Haganahs chockstyrka"), sade att han lät judar tala med araberna i grannbyarna och säga till dem att en stor judisk styrka fanns i Galileen för att bränna alla arabiska byar i regionen kring Hulasjön. Araberna blev tillsagda att ge sig av medan de fortfarande kunde, och enligt Allon var det precis vad de gjorde.²²

I det mest dramatiska exemplet, området kring Ramle och Lod, försökte israeliska trupper skydda sina flanker och lätta på trycket mot det belägrade Jerusalem, genom att tvinga en del av den arabiska befolkningen att åka till ett område några kilometer bort som var ockuperat av Arablegionen. "De två städerna hade fungerat som baser för irreguljära arabiska styrkor, som ofta hade anfallit judiska konvojer och bosättningar i närheten, och effektivt blockerade huvudvägen till Jerusalem för judisk trafik."²³

Som framgår av beskrivningar av händelseförloppet i de städer som hade den största arabbefolkningen, hörde de här fallen helt klart till undantagen, och gällde bara en liten del av de palestinska flyktingarna.

Myt

"Den arabiska invasionen hade ingen större inverkan på de palestinska araberna."

Fakta

När invasionen inleddes i maj 1948, gav sig de flesta araber i Palestina av till omkringliggande länder. Det är förvånande att kunna konstatera att palestinerna, i stället för att agera som en strategiskt viktig "femtekolonn" som kunde bekämpa judarna inifrån landet, valde att fly till tryggheten i de andra arabstaterna, fortfarande dock säkra på att kunna återvända. En ledande palestinsk nationalist på den tiden, Musa Alami, beskrev de flyende arabernas inställning:

Palestinas araber lämnade sina hem, skingrades och förlorade allt. Men ett fast hopp fanns kvar: de arabiska arméerna stod på

tröskeln till Palestina för att rädda landet och återföra allt till det normala, bestraffa angriparen och kasta den förtryckande sionismen med dess drömmar och faror i havet. Den 14 maj 1948 stod arabiska folkskaror längs vägarna mot frontlinjerna i Palestina, och välkomnade entusiastiskt de framryckande arméerna. Dagar och veckor gick, tillräckligt många för att man skulle lyckas med sitt heliga uppdrag, men de arabiska arméerna räddade inte landet. De gjorde inget annat än att låta Akko, Sarafand, Lydda, Ramla, Nasaret, större delen av södern och resten av norra delen glida dem ur händerna. Då flydde hoppet.²⁴

När striderna spreds in i områden som tidigare varit lugna, började araberna förstå att ett nederlag var möjligt. När möjligheten blev en verklighet, tilltog den arabiska flyktingströmmen – över 300.000 gav sig av efter den 15 maj – tills det återstod omkring 160.000 araber i staten Israel.²⁵

Även om merparten av araberna hade gett sig av i november 1948, fanns det fortfarande de som valde att ge sig av även efter att striderna upphörde. Ett intressant fall var evakueringen av 3.000 araber från Faluja, en by mellan Tel Aviv och Beersheba:

Kommentatorer menar att med rätt rådgivning efter det israelisk-egyptiska vapenstillståndet hade kanske arabbefolkningen stannat kvar, till sin egen fördel. De säger att den israeliska regeringen hade gett säkerhetsgarantier för personer såväl som egendom. Men varken Egypten, Transjordanien eller ens FN:s medlingskommission för Palestina gjorde några försök att råda Faluja-araberna till det ena eller det andra.²⁶

Myt

"De arabiska ledarna uppmuntrade aldrig palestinierna att fly."

Fakta

Det finns mängder av bevis för att palestinierna uppmuntrades att lämna sina hem för att bereda vägen för de arabiska invasionsarméerna.

Den 2 oktober 1948 rapporterade tidskriften *Economist*, som ofta kritiserat sionisterna: "Av de 62.000 araber som tidigare bodde i Haifa återstod inte mer än 5.000 eller 6.000. Det fanns olika faktorer som påverkade deras beslut att söka trygghet genom att fly. Men det råder föga tvivel om att den främsta av dessa faktorer var tillkännagivanden i radio från arabernas högsta ledning, där man uppmanade dem att ge sig av. ... Den lät tydligt förstå att de araber som stannade i Haifa och accepterade ett judiskt beskydd skulle betraktas som överlöpare."

Tidskriften *Times* hade en liknande rapport från striden om Haifa (3 maj 1948): "Massevakueringen, delvis orsakad av fruktan, delvis av order från arabledarna, förvandlade Haifas arabkvarter till en spökstad. ... Genom att dra tillbaka de arabiska arbetarna, hoppades deras ledare kunna förlama Haifa."

Benny Morris, historikern som dokumenterade händelser där palestinier fördrevs, konstaterade också att arabiska ledare uppmuntrade sina bröder att ge sig av. Nationella arabiska kommittén i Jerusalem följde Högre arabkommitténs instruktioner från den 8 mars 1948, och beordrade kvinnor, barn och äldre i olika delar av Jerusalem att lämna sina hem: "Varje motstånd mot denna order ... blir ett hinder för det heliga kriget ... och kommer att hämma krigarnas operationer i dessa distrikt."²⁷

Morris sade också det fanns uppgifter om att enheter från Arablegionen hade beordrat evakueringen av samtliga kvinnor och barn från staden Beisan i början av maj. Arabiska befrielsearmén rapporterades också ha beordrat evakueringen av en annan by söder om Haifa. När kvinnorna och barnen gav sig av, säger Morris, "tenderade det att undergräva moralen hos männen som lämnades kvar för att vakta deras hem och åkrar, vilket i slutänden bidrog till att byarna helt evakuerades. Samma tvåstegsevakuering – först kvinnor och barn, och så följde männen efter några veckor senare – genomfördes i Qumiya i Jisreel-dalen, bland Awarna-beduinerna i Haifabukten och på flera andra platser."

Vem gav dessa order? Ledare som Iraks premiärminister Nuri Said, som deklarerade: "Vi kommer att krossa landet med våra kanoner och utplåna varje plats där judarna söker skydd. Araberna bör föra sina hustrur och barn till säkra områden tills striderna har avtagit."²⁸

Sekreteraren för Arabförbundets kontor i London, Edward Atiyah, skrev i sin bok *The Arabs*: ”Detta massexodus berodde delvis på arabernas tro, uppmuntrad av den arabiska pressens orealistiska skryt och vissa arabledares oansvariga uttalanden, att det bara kunde vara fråga om veckor innan judarna besegrades av arabstaternas arméer, och de palestinska araberna skulle kunna komma tillbaka och återta sitt land.”²⁹

”[Flykting]problemet var en direkt följd av kriget som palestinierna – och ... omgivande arabstater – hade startat.”

– Benny Morris, israelisk historiker³⁰

I sina memoarer erkände även Haled al Azm, Syriens premiärminister 1948-49, arabernas roll i att övertala flyktingarna att ge sig av:

Sedan 1948 har vi krävt att flyktingarna ska få återvända till sina hem. Men det var vi själva som uppmuntrade dem att ge sig av. Det skiljde bara några månader mellan vår uppmaning till dem att ge sig av, och vår vädjan till FN att besluta om ett återvändande.³¹

”Flyktingarna var säkra på att de inte skulle vara borta länge, och att de skulle kunna komma tillbaka inom en eller två veckor”, sade George Hakim, en grekisk-ortodox katolsk biskop i Galileen till den Beirutbaserade dagstidningen *Sada al-Janub* (16 augusti 1948). ”Deras ledare hade lovat dem att de arabiska arméerna skulle krossa de ’sionistiska gängen’ mycket snabbt, och att det inte fanns något skäl till panik eller rädsla för en lång tid i exil.”

Den 3 april 1949 sade radiostationen Near East Broadcasting Station (Cypern): ”Man får inte glömma att Högre arabkommittén uppmuntrade flyktingarna att fly från sina hem i Jaffa, Haifa och Jerusalem.”³²

”Arabstaterna uppmuntrade Palestina-araberna att tillfälligt lämna sina hem för att vara ur vägen för de arabiska invasionsarméerna”, enligt den jordanska dagstidningen *Filastin* (19 februari 1949).

En flykting som citerades i den jordanska dagstidningen *Ad Difaa* (6 september 1954) sade: "Den arabiska ledningen sade till oss: Dra ut så att vi kan komma in. Så vi drog ut, men de kom inte in."

"Arabförbundets generalsekreterare, Azzam Pasha, försäkrade de arabiska folken att ockupationen av Palestina och Tel Aviv skulle bli lika enkel som en militärparad", sade Habib Issa i New Yorks libanesiska tidning *Al Hoda* (8 juni 1951). "Han påpekade att de redan stod vid gränsen och att alla de miljoner som judarna hade betalat för mark och ekonomisk utveckling skulle bli ett lätt byte, för det skulle bli en enkel sak att kasta judarna i Medelhavet. ... Araberna i Palestina fick ett broderligt råd att lämna sitt land, sina hem och sin egendom och tillfälligt stanna i arabiska grannstater, för att inte mejas ner av de arabiska invasionsarméernas kanoner."

Arabernas rädsla förvärrades naturligtvis av de påhittade historierna om judiska grymheter efter attacken mot Deir Yassin. Den infödda befolkningen saknade ledare som kunde lugna dem; deras talesmän, som Högre arabkommittén, opererade från tryggheten i staterna omkring och gjorde mer för att väcka fruktan än lugna dem. Lokala militära ledare var till föga eller ingen tröst. Vid ett tillfälle åkte befälhavaren över de arabiska trupperna i Safed till Damaskus. Dagen därpå drog sig hans trupper tillbaka från staden. När invånarna insåg att de var försvarslösa, flydde de i panik.³³

Enligt dr Walid al-Qamhawi, tidigare medlem i PLO:s exekutivkommitté, var det "en kollektiv fruktan, moraliskt sönderfall och kaos på varje område som tvingade ut araberna i Tiberias, Haifa och dussintals andra städer och byar."³⁴

När paniken spred sig genom Palestina blev den tidiga tillrännilen en flyktingvåg, över 200.000 när den provisoriska regeringen utropade självständighet för staten Israel.

Till och med Jordaniens kung Abdullah lade i sina memoarer skulden för flyktingproblemet på de palestinska ledarna:

Palestiniernas tragedi var att de flesta av deras ledare hade förklarat dem med falska och ogrundade löften om att de inte var ensamma; att 80 miljoner araber och 400 miljoner muslimer omedelbart och mirakulöst skulle komma till deras räddning.³⁵

"Arabarméerna gick in i Palestina för att skydda palestinierna från det sionistiska tyranniet men övergav dem i stället, tvingade dem att emigrera och lämna sitt hemland, och kastade dem i fångelser som liknade de ghetton som judarna brukade bo i."

– PLO:s talesman Mahmud Abbas
("Abu Mazen")³⁶

Myt

"Palestina-araberna tvingades fly för att inte massakreras som de fredliga invånarna i byn Deir Yassin."

Fakta

FN beslutade att Jerusalem skulle bli en internationell stad skiljd från de arabiska och judiska staterna som stakats ut i delningsresolutionen. De 150.000 judiska invånarna stod under ständig militär press; de 2.500 judarna som bodde i Gamla Jerusalem blev offer för en arabisk blockad som varade i fem månader innan de tvingades att kapitulera den 29 maj 1948. Före kapitulationen och under hela belägringen av Jerusalem, försökte judiska konvojer nå staden för att lindra bristen på mat, som i april hade blivit kritisk.

Under tiden inledde de arabiska styrkorna, som hade genomfört sporadiska och oorganiserade bakhåll sedan december 1947, ett organiserat försök att skära av motorvägen som band samman Tel Aviv och Jerusalem – stadens enda försörjningskanal. Araberna kontrollerade flera strategiska punkter med utsikt över vägen, vilket gjorde att de kunde beskjuta konvojerna som försökte nå den belägrade staden med förnödenheter. Deir Yassin låg på en höjd, omkring 800 meter hög, med en vid utsikt över området och ungefär en och en halv kilometer från Jerusalems förorter. Befolkningen uppgick till 750 personer.³⁷

Den 6 april inleddes Operation Nachshon för att öppna vägen till Jerusalem. Byn Deir Yassin fanns med på listan över arabiska byar som skulle ockuperas som en del av den operationen.

Irgun beslöt att anfälla Deir Yassin den 9 april, medan Haganah fortfarande var inbegripet i slaget om Kastel. Detta var Irguns första

stora attack mot araberna. Tidigare hade Irgun och Lehi koncentrerat sina attacker mot briter.

Enligt Irguns ledare Menachem Begin utfördes anfallet av 100 av organisationens medlemmar; andra författare säger att det var så många som 132 män från båda grupperna. Begin sade att en liten öppen lastbil utrustad med högtalare kördes fram till infarten till byn före attacken, där den gav civila en varning om att evakuera området, vilket många gjorde.³⁸ De flesta som skrivit om händelsen säger att varningen aldrig framfördes, eftersom lastbilen med högtalaren rullade ner i ett dike innan varningen kunde ges.³⁹ En av de stridande männen sade att diket fylldes igen och lastbilen fortsatte fram till byn. ”En av oss talade i högtalaren på arabiska, och sade till invånarna att lägga ner vapnen och fly. Jag vet inte om de hörde det, och jag vet att uppmaningarna inte fick någon effekt.”⁴⁰

Tvärtom mot revionistiska påståenden om att staden var full av fredliga, oskyldiga människor, öppnade invånarna och främmande trupper eld mot angriparna. En av de stridande beskrev upplevelsen:

Min enhet stormade och passerade den första raden med hus. Jag var bland de första som kom in i byn. Jag hade några andra med mig, och vi uppmuntrade varandra att rycka framåt. Längst bort på gatan såg jag en khakiklädd man springa framåt. Jag trodde att det var en av de våra. Jag sprang efter honom och sade till honom: ”Avancera till det där huset.” Plötsligt vände han sig om, siktade med geväret och sköt. Han var en irakisk soldat. Jag blev träffad i foten.⁴¹

Striderna blev våldsamma och varade i flera timmar. Av Irguns män sårades 37 och 4 dödades.

Förvånansvärt nog eskorterade Irgun efter ”massakern” en representant för Röda korset genom staden, och höll en presskonferens. *New York Times* beskrivning av slaget efteråt överensstämde i stort sett med Begins. Tidningen sade att över 200 araber dödades, 40 togs tillfånga och 70 kvinnor och barn släpptes. Någon massaker nämndes över huvud taget inte i rapporten.

”Paradoxalt nog säger judarna att omkring 250 av 400 bybor [dödades], medan arabiska överlevande bara uppger 110 av 1.000.”⁴²

En studie genomförd av Bir Zeit-universitetet, baserad på samtal med varje familj i byn, kom fram till att 107 arabiska civila dödats och 12 sårats, förutom 13 ”krigare”, vilket är bevis på att antalet döda var mindre än man påstod, samt att det fanns trupper stationerade i byn.⁴³ Andra arabiska källor har senare antytt att antalet kan ha varit ännu lägre.⁴⁴

Angriparna lämnade faktiskt en flyktkorridor från byn öppen, och över 200 invånare lämnade byn oskadda. Ett exempel: Klockan 9.30 på förmiddagen, omkring fem timmar efter att striderna inleddes, evakuerade Lehi 40 gamla män, kvinnor och barn på lastbilar och förde dem till en bas i Sheikh Bader. Senare fördes araberna till Östra Jerusalem. Att se araber i judarnas händer höjde också stridsviljan bland folket i Jerusalem, som var modfällna efter alla bakslag i striderna så långt.⁴⁵ En annan källa uppger att 70 kvinnor och barn fördes bort och överlämnades till briter.⁴⁶ Om avsikten var att massakrera invånarna, skulle ingen ha evakuerats.

Efter att de kvarvarande araberna låtsats kapitulera för att sedan öppna eld mot judiska trupper, dödades några judar arabiska soldater och civila urskillningslöst. Ingen källa anger hur många kvinnor och barn som dödades (*Times* rapport sade att det var omkring hälften av offren; deras ursprungliga uppgift om antalet skadade och dödade kom från Irguns källa), men det fanns några bland offren.

Åtminstone några av de kvinnor som dödades blev måltavlor på grund av att män försökte förklä sig till kvinnor. Irguns befälhavare rapporterade till exempel att angriparna ”hittade män klädda som kvinnor, och började därför skjuta på kvinnor som inte skyndade sig att gå ner till den plats som angetts som samlingsplats för fångarna”.⁴⁷ En Haganah-medlem berättade om att han hört en grupp araber från Deir Yassin säga att ”judarna upptäckte att arabiska krigare hade klätt ut sig till kvinnor. Judarna visiterade även kvinnorna. En av dem som kontrollerades insåg att han åkt fast, tog fram en pistol och sköt den judiske befälhavaren. Hans kamrater blev som tokiga av vrede och sköt åt alla håll och dödade araberna i området.”⁴⁸

I motsats till påståenden från arabiska propagandister på den tiden, och vissa sedan dess, har det aldrig framkommit några bevis för att några kvinnor blev våldtagna. Tvärtom har varje bybo som någonsin intervjuats förnekat dessa anklagelser. Liksom många

andra påståenden var detta en medveten propagandakampanj, men en som slog tillbaka på araberna själva. Hazam Nusseibeh, som arbetade för den palestinska radion 1948, erkände att han blivit tillsagd av Hussein Khalidi, en palestinsk arabledare, att fabricera påståendena om begångna grymheter. Abu Mahmud, som bodde i Deir Yassin 1948, sade till Khalidi att "det förekom inga våldtäkter", men Khalidi svarade: "Vi måste säga det, så att de arabiska arméerna kommer för att befria Palestina från judarna." 50 år senare sade Nusseibeh till BBC: "Detta var vårt största misstag. Vi insåg inte hur vårt folk skulle reagera. Så snart de hörde att kvinnor hade blivit våldtagna i Deir Yassin, flydde palestinerna skräckslagna."⁴⁹

Jewish Agency uttryckte genast sin "fasa och avsky" när de fick höra talas om attacken. Man skickade även ett brev till Transjordaniens kung Abdullah, där man gav uttryck för organisationens chock och ogillande.

Högre arabkommittén hoppades att överdrivna rapporter om en "massaker" i Deir Yassin skulle chocka befolkningen i arabländerna så att de satte tryck på sina regeringar att ingripa i Palestina. I stället blev den omedelbara följden att palestinerna drevs till ett nytt exodus.

Endast fyra dagar efter att rapporterna från Deir Yassin publicerades, låg en arabisk styrka i bakhåll för en judisk konvoj på väg till Hadassah-sjukhuset och dödade 77 judar, däribland läkare, sköterskor, patienter samt sjukhusdirektören. Ytterligare 23 personer sårades. Denna *massaker* fick föga uppmärksamhet och nämns aldrig av dem som är snabba att ta upp Deir Yassin. Och trots attacker som den här mot den judiska befolkningen i Palestina, där över 500 judar dödades enbart under de första fyra månaderna efter delningsbeslutet, flydde inte judarna.

Palestinerna visste, trots att retoriken påstod motsatsen, att judarna inte försökte utplåna dem; annars skulle de inte ha tillåtit evakuera Tiberias, Haifa eller någon av de andra städerna som judarna intog. Dessutom kunde palestinerna söka skydd i närliggande länder, medan judarna inte hade någonstans att fly om de hade velat. De var beredda att slåss till döds för sitt land. Så blev det också för många, eftersom araberna *var* intresserade av att utplåna judarna, vilket Arabförbundets generalsekreterare Azzam Pasha klargjorde i

en intervju för BBC kvällen innan kriget började (15 maj 1948): "Araberna tänker utkämpa ett utrotningskrig och en mycket betydelsefull massaker som kommer att bli lika omtalad som mongolernas massakrer och korstågen."

Anspelningar på Deir Yassin har förblivit ett stående inslag i den anti-israeliska propagandan i årtionden eftersom händelsen var så unik.

Myt

"Israel vägrade att låta palestinierna återvända till sina hem för att judarna skulle kunna stjäla deras egendom."

Fakta

Israel kunde helt enkelt inte gå med på att låta alla palestinier komma tillbaka, men försökte ständigt hitta en lösning på flyktingproblemet. David Ben-Gurion beskrev Israels inställning (1 augusti 1948):

När arabstaterna är beredda att ingå ett fredsavtal med Israel, kommer den här frågan att tas upp för att nå en konstruktiv lösning som en del av en allmän uppgörelse. I det här sammanhanget har vi motanspråk som gäller judiska människoliv och förstörd judisk egendom; den judiska och arabiska befolkningens långsiktiga intressen; staten Israels stabilitet och varaktigheten för grunden för en fred mellan staten och dess grannar; de judiska befolkningsgruppernas faktiska ställning och öde i arabländerna; samt de arabiska regeringarnas ansvar för sitt anfallskrig och för utbetalning av krigsskadestånd. Alla dessa frågor kommer att vara relevanta för frågan om, i vilken utsträckning och under vilka villkor som de tidigare arabiska invånarna på israeliskt territorium bör tillåtas återvända.⁵⁰

Den israeliska regeringen var inte likgiltig för flyktingarnas lidande; man godkände en förordning som tillsatte en "tillsyningsman för övergiven egendom" som skulle "förhindra olaglig ockupation av tomma hus och affärslokaler, administrera egendom som saknar ägare, och även tillse brukandet av övergivna åkrar och rädda skördarna..."⁵¹

Den fara som ett återvändande utgjorde hindrade inte Israel från att låta vissa flyktingar återvända. De erbjöd sig även att släppa in ett avsevärt antal som villkor för att underteckna ett fredsavtal. År 1949 erbjöd sig Israel att låta familjer som blivit åtskiljda under kriget återvända, öppna flyktingars konton som frysts i israeliska banker (dessa öppnades till sist 1953), betala ut ersättning för övergiven mark och låta 100.000 flyktingar återvända.⁵²

Araberna förkastade alla israeliska kompromisser. De ville inte agera på något sätt som skulle kunna tolkas som ett erkännande av Israel. De gjorde återvändandet till ett villkor för förhandlingar, vilket Israel avvisade. Följden blev att flyktingarna hölls instängda i läger.

Trots den ställning som arabstaterna intog, öppnade Israel ändå de arabiska flyktingarnas frysta bankkonton, vilka uppgick till över 10 miljoner dollar, man betalade ut kontant ersättning till tusentals personer som gjorde anspråk på det, samt avdelade tusentals tunnland mark till alternativa jordegendomar.

Myt

"FN-resolutionerna uppmanar Israel att låta alla palestinska flyktingar återvända."

Fakta

Förenta nationerna tog upp flyktingfrågan och antog resolution 194 den 11 december 1948. Där uppmanades arabstaterna och Israel att lösa alla olösta frågor genom förhandlingar antingen direkt eller med hjälp av FN:s medlingskommission för Palestina som grundades i och med resolutionen. Dessutom fastslår punkt 11:

att de flyktingar som önskar återvända till sina hem *och leva i fred* med sina grannar bör tillåtas detta vid tidigaste tillämpbara datum och att kompensation bör utbetalas för egendom av ansvariga regeringar eller myndigheter, i enlighet med gällande internationell rätt eller sedvänja. Uppdrar åt medlingskommissionen att underlätta återvändandet, *omflyttningen* samt ekonomisk och social rehabilitering av flyktingar och utbetalning av kompensation... (förf betoning).

De kursiverade orden visar att FN erkände att Israel inte kunde förväntas ta emot en fientligt sinnad befolkning som skulle kunna äventyra landets säkerhet. Lösningen på problemet, liksom på alla tidigare flyktingproblem, skulle kräva att åtminstone vissa palestinier fick slå sig ner i arabländerna. Dessutom använder resolutionen ordet "bör" i stället för "skall", vilket i juridiskt språkbruk inte är bindande.

Resolutionen tillmötesgick de flesta av Israels farhågor angående flyktingarna, som de betraktade som en potentiell femtekolonn om de tilläts återvända utan några förbehåll. Israelerna betraktade uppgörelsen i flyktingfrågan som en förhandlingsbar del av en övergripande fredsuppgörelse. Som president Chaim Weizmann förklarade: "Vi vill gärna underlätta för en sådan återflyttning, under förutsättning att vi uppnår verklig fred och att arabstaterna gör sin del av jobbet. Lösningen på arabproblemet kan endast nås genom en heltäckande utvecklingsplan för hela Mellanöstern, en plan som både FN, arabstaterna och Israel ger sitt bidrag till."⁵³

Då väntade sig israelerna inte att flyktingarna skulle bli en stor fråga; de trodde att arabstaterna skulle ta emot majoriteten av dem och att man skulle kunna arbeta fram någon sorts kompromiss angående återstoden, inom ramen för en heltäckande uppgörelse. Men araberna var inte mer kompromissvilliga 1949 än de varit 1947, utan förkastade faktiskt enhälligt FN:s resolution.

Flyktingdiskussionerna i FN hade börjat sommaren 1948, innan Israel hade slutfört sin militära seger; därför trodde araberna fortfarande att de kunde vinna kriget och låta flyktingarna återvända i triumf. Arabernas hållning beskrevs av Emile Ghoury, sekreterare i Högre arabkommittén:

Det är otänkbart att flyktingarna ska skickas tillbaka till sina hem medan de är ockuperade av judarna, eftersom de senare skulle hålla dem som gisslan och behandla dem illa. Förslaget i sig innebär att de som är ansvariga undviker att ta ansvar. Det tjänar som ett första steg mot ett arabiskt godkännande av staten Israel och en delning.⁵⁴

Araberna krävde att FN skulle slå fast palestiniernas "rätt" att återvända till sina hem, och ville inte acceptera något mindre förrän efter

att deras nederlag blivit uppenbart. Då omtolkade araberna resolution 194 till att ge flyktingarna en absolut rätt att återvända, och man har sedan hela tiden krävt att Israel ska acceptera denna tolkning. Oavsett vilken tolkning man gör, är resolution 194, liksom andra resolutioner från Generalförsamlingen, inte juridiskt bindande.

"Palestiniernas krav på 'rätten att återvända' är totalt orealistisk och måste lösas genom ekonomisk kompensation och omflyttning till olika arabländer."

– Egyptens president Hosni Mubarak⁵⁵

Myt

"Israel blockerade förhandlingar med FN:s medlingskommission för Palestina."

Fakta

I början av 1949 inledde FN:s medlingskommission för Palestina förhandlingar i Lausanne. Araberna insisterade på att Israel skulle lämna ifrån sig de territorier som man vann i striderna 1948, samt gå med på ett återvändande. Israelerna meddelade kommissionen att lösningen på flyktingproblemet var beroende av att man kunde sluta fred.

Israel lade fram ett erbjudande om ett omfattande återvändande under dessa förhandlingar. Regeringen sade att den skulle ta emot 100.000 flyktingar som en allmän lösning av problemet. Israel hoppades att varje arabstat skulle göra ett liknande åtagande. Detta erbjudande förkastades.

Den 1 april 1950 antog Arabförbundet en resolution där man förbjöd sina medlemmar att förhandla med Israel.

Kommissionen gjorde ännu ett försök att föra samman parterna 1951, men gav till slut upp. Man meddelade:

De arabiska regeringarna ... är inte beredda att till fullo förverkliga paragraf 5 i sagda resolution, som uppmanar till en slutlig uppgörelse i alla frågor som återstår att lösa mellan dem och Israel. De arabiska regeringarna har i sina kontakter med

kommissionen inte visat någon vilja att uppnå ett sådant fredsavtal med Israels regering.⁵⁶

Myt

"Palestinierna som ville återvända till sina hem utgjorde ingen fara för Israels säkerhet."

Fakta

När planerna på att skapa en stat drogs upp i början av 1948, förväntade sig de judiska ledarna i Palestina att den nya nationen skulle omfatta en betydande arabisk befolkning. Ur ett israeliskt perspektiv hade flyktingarna fått en möjlighet att stanna kvar i sina hem och bli en del av den nya staten. Omkring 160.000 araber hade valt att göra det. Att låta dem som hade flytt återvända skulle, med utrikesminister Moshe Sharets ord, vara "livsfarligt och dåraktigt".⁵⁷

I arabvärlden betraktades flyktingarna som en potentiell femtekolonn inne i Israel. Som en libanesisk tidning skrev:

Flyktingåtervändandet bör skapa en stor arabisk majoritet. Den skulle utgöra det mest effektiva redskapet för att återuppväcka Palestinas arabiska karaktär, samtidigt som den skulle vara en stark femtekolonn för hämnadens och räkenskapens dag.⁵⁸

Araberna menade att flyktingarnas återvändande praktiskt tagit skulle garantera Israels utplåning, en åsikt som Egyptens utrikesminister Muhammad Salah al-Din gav uttryck för:

Det är väl känt och förstått att araberna med sitt krav på att flyktingarna ska få återvända till Palestina, menar att de ska återvända som herrar i sitt Hemland och inte som slavar. För att vara ännu tydligare: de menar staten Israels utplåning.⁵⁹

Flyktingarnas situation förblev oförändrat svår efter Suezkriget. Till och med retoriken förblev densamma. År 1957 antog flyktingkonferensen i Homs, Syrien, en resolution som sade:

Varje diskussion med målet att hitta en lösning på Palestina-problemet som inte grundas på att flyktingarna får rätt att utplåna Israel, kommer att betraktas som ett vanhelgande av det arabiska folket och förräderi.⁶⁰

Man kan dra en parallell till den amerikanska revolutionen, då många nybyggare som var lojala med England flydde till Kanada. Engelsmännen ville att den nybildade republiken skulle låta lojalisterna återvända och göra anspråk på sin egendom. Benjamin Franklin förkastade förslaget i ett brev till Richard Oswald, den brittiske förhandlaren, den 26 november 1782:

Era ministrar kräver att vi än en gång ska ta dem som varit våra bittraste fiender till vårt bröst, och lämna tillbaka deras egendom som har förstört vår: och detta medan de sår de åsamkat oss fortfarande blöder!⁶¹

Myt

"De palestinska flyktingarna ignoreras av en känslokall värld."

Fakta

Generalförsamlingen röstade så småningom, den 19 november 1948, för att upprätta UNRPR, FN:s hjälporganisation för Palestinaflyktingar. Den 8 december 1949 ersattes UNRPR av UNWRA, och fick en budget på 50 miljoner dollar.

UNWRA bildades för att fortsätta det biståndsprogram som UNRPR initierat, och ersätta direkt nödhjälp med arbetstillfällen i offentlig sektor och arbeta för ekonomisk utveckling. Planens förespråkare såg framför sig att direkt nödhjälp nästan helt skulle ersättas av arbetstillfällen i offentlig sektor, och att det bistånd som fortfarande behövdes skulle komma från arabländernas regeringar.

UNWRA hade emellertid inte stor chans att lyckas, eftersom man försökte lösa ett politiskt problem med ekonomiska metoder. I mitten av 50-talet blev det uppenbart att varken flyktingarna eller arabstaterna var beredda att samarbeta i de storskaliga utvecklingsprojekt som FN-organet ursprungligen förutspått skulle bidra till att förbättra palestiniernas situation. De arabiska regeringarna, och flyktingarna

själva, var ovilliga att bidra till någon plan som kunde tolkas som ett stöd för en integrering av flyktingarna. De föredrog att klänga sig fast vid sin tolkning av resolution 194, som de till sist trodde skulle leda till att de kunde återvända.

Palestinska flyktingar registrerade av UNWRA⁶²

Verksamhetsområde	Officiella läger	Registrerade flyktingar	Registrerade flyktingar i läger
Jordanien	10	1.639.718	287.951
Libanon	12	382.973	214.728
Syrien	10	391.651	109.466
Västbanken	19	607.770	163.139
Gazaremsan	8	852.626	460.031
Totalt	59	3.874.738	1.235.315

Myt

"Arabstaterna har bidragit med merparten av pengarna för att hjälpa de palestinska flyktingarna."

Fakta

De judiska flyktingarna från arabländerna fick ingen internationell hjälp, medan palestinierna fick miljontals dollar genom UNWRA. Inledningsvis bidrog USA med 25 miljoner och Israel med nästan 3 miljoner. Araberna förband sig totalt att bidra med omkring 600.000 dollar. Under de första 20 åren stod USA för över två tredjedelar, medan arabstaterna fortsatte att bidra med en liten bråkdel. Israel donerade mer pengar till UNWRA än de flesta arabstater gjorde. Saudierna kom inte upp i Israels bidragsstorlek förrän 1973; Kuwait och Libyen inte förrän 1980. Så sent som 1994 gav Israel mer till UNWRA än alla arabländer utom Saudiarabien, Kuwait och Marocko.

USA är fortfarande organisationens absolut största bidragsgivare, och donerade närmare 90 miljoner dollar år 2000, omkring 31 procent

av de 293 miljoner som organisationen fick. Men trots allt sitt retoriska stöd till palestinierna, bidrog arabstaterna enbart med 2 procent av UNWRA:s budget. Israel och de andra värdländerna ger bidrag in natura i stället för i pengar, och Israel har dramatiskt minskat sitt stöd sedan de överlät ansvaret för territorierna till den palestinska myndigheten.⁶³

Myt

"Arabstaterna har alltid välkomnat palestinierna och gjort sitt bästa för att integrera dem."

Fakta

Jordanien var det enda arabland som välkomnade palestinierna och gav dem medborgarskap (än idag är Jordanien det enda arablandet där palestinierna *som grupp* kan bli medborgare). Kung Abdullah betraktade Palestina-araberna och jordanierna som ett folk. År 1950 annekterade han Västbanken och förbjöd användandet av ordet Palestina i officiella dokument.⁶⁴

Trots att demografiska uppgifter visade att det fanns gott om plats för palestinierna att bosätta sig i Syrien, vägrade Damaskus överväga att ta emot några flyktingar, förutom dem som skulle kunna vägra att slå sig ner där för gott. Syrien avböjde också att integrera 85.000 flyktingar 1952-54, trots att landet erbjudits internationella medel för att betala för projektet. Irak förväntades också ta emot ett stort antal flyktingar, men visade sig ovilliga till det. Libanon insisterade på att de inte hade plats för palestinierna. År 1950 försökte FN låta 150.000 flyktingar från Gaza bosätta sig i Libyen, men man hindrades av Egypten.

Efter kriget 1948 kontrollerade Egypten Gazaremsan och dess drygt 200.000 invånare, men man vägrade släppa in palestinierna i Egypten eller låta dem flytta någon annanstans. Egyptens behandling av palestinierna i Gaza var så dålig att den saudiska radion jämförde Nassers regim i Gaza med Hitlers styre i det ockuperade Europa under Andra världskriget.⁶⁵

År 1952 bildade UNWRA en fond på 200 miljoner dollar för att ge flyktingarna hem och arbete, men pengarna rördes aldrig.

”Arabstaterna vill inte lösa flyktingproblemet. De vill hålla det som ett öppet sår, som ett hån mot FN och som ett vapen mot Israel. Arabiska ledare struntar fullständigt i om flyktingarna lever eller dör.”

– **förre chefen för UNWRA,
Ralph Garroway, i augusti 1958**⁶⁶

Det är inte mycket som förändrats med åren. Arabiska regeringar har ofta erbjudit arbete, bostäder, mark och andra fördelar till araber och icke-araber, *men inte* till palestinier. Saudiarabien valde till exempel att inte använda arbetslösa palestinska flyktingar för att avhjälpa bristen på arbetskraft i slutet av 70-talet och början av 80-talet. I stället rekryterades tusentals sydkoreaner och andra asiater för att fylla behoven.

Situationen blev än värre i kölvattnet av Gulfkriget. Kuwait, som anställt ett stort antal palestinier men nekat dem medborgarskap, utvisade över 300.000 av dem. ”Om människor utgör ett hot mot säkerheten, har vi som självständig stat rätt att utvisa dem vi inte vill ha här”, sade Kuwaits ambassadör i USA, Saud Nasir Al-Sabah.⁶⁷

Idag har palestinska flyktingar i Libanon inga sociala och medborgerliga rättigheter, och de har mycket begränsad tillgång till offentlig hälsovård och utbildning. Majoriteten är fullständigt beroende av UNWRA som sin enda källa till utbildning, hälsovård, nödhjälp och social service. De betraktas som utlänningar och är enligt lag förbjudna att arbeta inom över 70 branscher och yrken.⁶⁸

De palestinska flyktingarna menade att ansvaret för att förbättra deras situation låg hos FN, men många palestinier var ändå missnöjda med hur de behandlades av sina arabiska bröder. Vissa, som den palestinske nationalistledaren Musa Alami, kunde inte tro det: ”Det är skamligt att de arabiska regeringarna hindrar de arabiska flyktingarna från att arbeta i sina länder, och stänger dörren i ansiktet på dem och fängslar dem i läger.”⁶⁹ Merparten av flyktingarna riktade emellertid sitt missnöje mot ”sionisterna”, som de gav skulden för sin belägenhet, i stället för mot de besegrade arabarméerna.

Myt

"Miljontals palestinier sitter instängda i eländiga flyktingläger."

Fakta

I mitten av 2001 hade antalet palestinska flyktingar på UNWRA:s listor stigit till 3,9 miljoner, fem eller sex gånger det antal som lämnade Palestina 1948. En tredjedel av de registrerade Palestinaflyktingarna, omkring 1,2 miljoner, bor i 59 erkända flyktingläger i Jordanien, Libanon, Syrien, på Västbanken och Gazaremsan. De andra två tredjedelarna av de registrerade flyktingarna bor i och omkring större och mindre städer i värdländerna samt på Västbanken och Gazaremsan, ofta i närheten av offentliga läger.⁷⁰

Myt

"Israel tvingade de palestinska flyktingarna att stanna i läger på Gazaremsan."

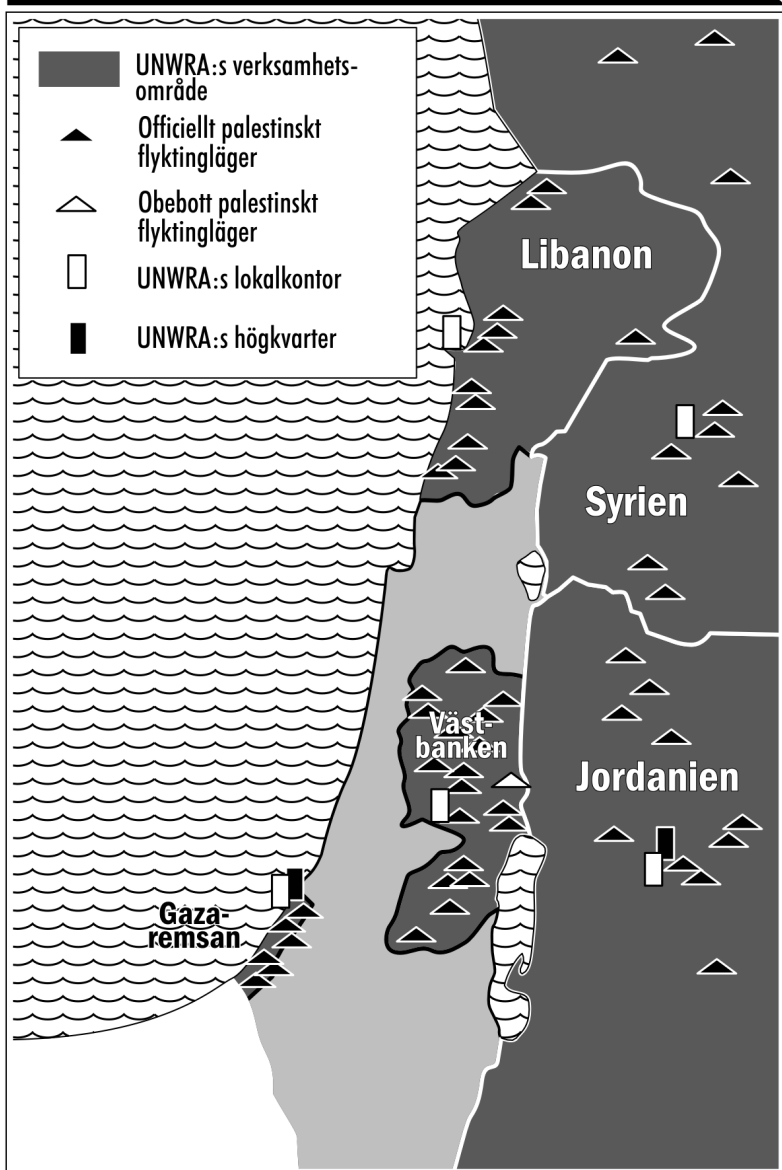
Fakta

Under de år som Israel kontrollerade Gazaremsan, gjorde man ständiga försök att få palestinerna till permanenta bostäder. Palestinierna motsatte sig tanken, eftersom de frustrerade och bittra invånarna i lägren kunde rekryteras till de olika terroristfraktionerna. Dessutom pressade arabstaterna rutinmässigt på för att FN skulle anta resolutioner som krävde att Israel skulle avstå från att flytta palestinska flyktingar från läger i Gaza och på Västbanken. De föredrog att hålla palestinerna som symboler för israeliskt "förtryck".

Nu är lägren i den palestinska myndighetens händer, men det görs inte mycket för att förbättra situationen för de palestinier som bor där. Journalisten Netty Gross besökte Gaza och frågade en tjänsteman varför lägren där inte hade avvecklats. Hon fick veta att den palestinska myndigheten fattat ett "politiskt beslut" att inte göra någonting för de över 400.000 palestinerna i lägren förrän samtalen med Israel om områdernas slutliga status ägde rum.⁷¹ Än idag har den palestinska myndigheten inte använt ett öre av de miljarder dollar som den fått i utländskt stöd till att bygga permanenta bostäder för flyktingarna.

Karta 21

UNWRA:s flyktingläger
(år 2000)

Myt

"Flyktingar har alltid fått komma tillbaka; det är bara palestinierna som hindrats från att återvända till sina hem."

Fakta

Trots arabernas orubbliga inställning, var det ingen som trodde att flyktingproblemet skulle bli långvarigt. John Blandford Jr, UNWRA:s chef, skrev i sin rapport den 29 november 1951 att han förväntade sig att arabländerna skulle ta ansvar för flyktinghjälpen från och med juni 1952. Blandford betonade också behovet av att upphöra med biståndet: "I utdragna biståndsprojekt finns alltid ett embryo till mänskligt förfall."⁷²

Palestinierna är faktiskt de enda flyktingar som världssamfundet blivit förmyndare för.

Israel gick med på att betala ut ersättning till de palestinier som flydde 1948, vilket kan jämföras med hur de 12,5 miljoner tyskarna i Polen och Tjeckoslovakien behandlades. De utvisades efter Andra världskriget, och tilläts bara ta med sig de ägodelar som de kunde bära. De fick ingen ersättning för konfiskerad egendom. Andra världskrigets effekter på Polens gränser och befolkning betraktades som ett fullbordat faktum som inte kunde återställas efter kriget.

Ett annat land som påverkades mycket negativt av kriget var Finland, som tvingades ge upp närmare en åttondel av sitt land och ta emot över 400.000 flyktingar (11 procent av landets befolkning) från Sovjetunionen. Till skillnad från Israel var dessa krigets *förlorare*. Det fanns ingen ekonomisk hjälp för att ta emot dem.

En kanske än bättre jämförelse hittar vi i Turkiets integration av 150.000 flyktingar från Bulgarien 1950. Skillnaden mellan Turkiets sätt att hantera sina flyktingar, och arabstaternas behandling av palestinerna, låg i attityden hos respektive regeringar.

Turkiet har ett större flyktingproblem än både Syrien och Libanon, och nästan lika stort som Egypten. ... Men man hör sällan talas om dem eftersom turkarna har gjort ett så bra arbete med att integrera dem. ... Den stora skillnaden ligger i attityden. Turkarna var visserligen motvilliga att ta sig an

bördan, men accepterade det som sitt ansvar och satte igång med att rensa upp det så snabbt som möjligt.⁷³

Om arabstaterna hade velat lindra flyktingarnas lidande, kunde de lätt ha intagit en hållning liknande Turkiets.

En annan massiv befolkningsomflyttning kom som en följd av delningen av Indien och Pakistan 1947. De åtta *miljoner* hinduer som flydde från Pakistan och de sex *miljoner* muslimer som lämnade Indien var rädda för att bli en minoritet i sina respektive länder. I likhet med palestinerna ville de undvika att hamna mitt i den våldsvåg som översköljde deras länder. Men till skillnad från den arabisk-israeliska konflikten ansåg man här att den bästa lösningen på relationsproblemen mellan olika folkgrupper i de två staterna var att byta befolkningsgrupper. Trots det enorma antalet flyktingar och de två staternas relativa fattigdom, inrättades inga särskilda internationella biståndsorganisationer för att hjälpa dem med integrationen.

Myt

"Om de palestinska flyktingarna hade fått återvända, kunde konflikten mellan araber och israeler ha avslutats."

Fakta

Israel försökte ständigt få en lösning på flyktingproblemet, men man kunde helt enkelt inte gå med på att alla palestinier skulle få återvända.

Ingen nation, oavsett tidigare rätt eller fel, skulle kunna överväga att ta in en femtekolonn av den här storleken. Och en femtekolonn är vad det skulle vara – människor som i 20 år [1967] fostrats till hat mot landet och fullständigt överlåten till att förgöra det. Att låta flyktingarna komma tillbaka vore detsamma som att USA skulle släppa in närmare 70.000.000 svurna fiender till nationen.⁷⁴

Samtidigt vägrade araberna hårdnackat att förhandla fram en separat överenskommelse. Den springande punkten var arabstaternas ovilja

att acceptera Israels existens. Detta illustrerades av Egyptens president Nassers stridslystna agerande gentemot den judiska staten, något som inte alls hade med palestinierna att göra. Han var enbart intresserad av flyktingarna i den utsträckning som de kunde bidra till förverkligandet av hans slutgiltiga mål. Som han sade i en intervju den 1 september 1961: "Om flyktingarna återvänder till Israel, kommer Israel att upphöra att existera."⁷⁵

Myt

"Israel utvisade fler palestinier 1967."

Fakta

Efter att ha ignorerat Israels varningar att hålla sig utanför kriget, genomförde kung Hussein en attack mot Jerusalem, Israels huvudstad. UNWRA uppskattade att 175.000 av de flyktingar man registrerat flydde en andra gång och omkring 350.000 flydde för första gången under stridigheterna. Omkring 200.000 flyttade till Jordanien, 115.000 till Syrien och ungefär 35.000 lämnade Sinai och tog sig till Egypten. Flertalet av araberna som gav sig iväg kom från Västbanken.

Israel lät vissa av araberna från Västbanken komma tillbaka. År 1967 återförenades över 9.000 familjer, och 1971 hade Israel låtit 40.000 flyktingar återvända. I juli 1968 förbjöd Jordanien däremot människor som ville stanna på Östbanken att emigrera från Västbanken och Gaza.⁷⁶

När Säkerhetsrådet gav U Thant mandat att sända en representant för att undersöka hur civilbefolkningen hade det i spåren av kriget, instruerade han delegationen att undersöka hur judiska minoriteter i arabländerna behandlades, samt även araber i områden som ockuperats av Israel. Syrien, Irak och Egypten vägrade låta FN:s representant genomföra sin undersökning.⁷⁷

Myt

"UNWRA är en rent humanitär organisation som inte har något ansvar för den terror och uppvigling som har sin källa i flyktinglägren."

Fakta

Chefen för UNWRA:s informationskontor, Paul McCann, försäkrade: "UNWRA är ytterst noga med att skydda sina installationer mot missbruk av någon person eller grupp. Vid ett enda tillfälle, i Libanon 1982, har det funnits trovärdiga bevis för ett sådant missbruk från palestiniernas sida, och det tog vi itu med omgående."⁷⁸

Faktum är att flyktinglägren länge varit terroristnästen, men bevisen publicerades inte förrän efter Israels Operation Försvarssköld i början av 2002. De läger på Västbanken som administreras av UNWRA visade sig ha fabriker för mindre vapenslag, sprängsämneslaboratorier, hemliga vapenlager och ett stort antal självmordsbombare och andra terrorister som utnyttjade lägren som sköldar.

UNWRA:s underlåtenhet att rapportera om denna verksamhet eller förhindra den, är ett brott mot FN:s egna konventioner. Säkerhetsrådets resolutioner ålägger UNWRA:s representanter att vidta "lämpliga åtgärder för att bidra till att skapa en säker miljö" i alla "situationer där flyktingar [är] ... sårbara för infiltration av väpnade element." FN:s generalsekreterare Kofi Annan sade angående Afrika att flyktinglägren bör "hållas fria från all militär närvaro och utrustning, inklusive vapen och ammunition".⁷⁹ Samma regel gäller de omtvistade områdena.

Skolor under UNWRA:s jurisdiktion utgör också ett problem. UNWRA berömmar sig av att bidra till utvecklingen av en palestinsk läroplan, en läroplan som bland annat utelämnar Israel på alla kartor. Skolorna är också fulla av affischer och minnesmärken för att hylla självmordsbombare. År 1998 begärde amerikanska UD att UNWRA skulle utreda anklagelser om att den palestinska myndighetens läromedel innehöll antisemitiskt material. I en bok stod det: "Förräderi och trolöshet är judiska karaktärsdrag", men UNWRA sade att detta inte var stötande eftersom det beskrev faktiska "historiska händelser". Utrikesdepartementet rapporterade i slutänden till Kongressen att "UNWRA:s granskning avslöjade exempel på antisemitiska beskrivningar och antisemitiskt innehåll" i den palestinska myndighetens läromedel.⁸⁰

Noter kap 14.

1. Arieh Avneri, *The Claim of Dispossession*, (New Jersey: Transaction Books, 1984), s. 272; Kedar, Benjamin, *The Changing Land Between the Jordan and the Sea*, (Israel: Yad Izhak Ben-Zvi Press, 1999), s. 206; Paul Johnson, *A History of the Jews*, (New York: Harper & Row, 1987), s. 529.
2. "Progress Report of the United Nations Mediator on Palestine", överlämnad till generalsekreteraren för vidare befordran till FN:s medlemsstater, Generalförsamlingen, Official Records: Third session, Supplement 11 (A/648), Paris, 1948, s. 47 och Supplement 11A (A/689 och A/689/Add. 1, s. 5; "Conclusions From Progress Report of the United Nations Mediator on Palestine", (16 september 1948), FN-dokument A/648 (del ett, s. 29; del två, s. 23 och del tre, s. 11), (18 september 1948).
3. *New York Times*, (25 november 1947).
4. Avneri, s. 276.
5. David Ben-Gurion, *Rebirth and Destiny of Israel*, (New York: Philosophical Library, 1954), s. 220.
6. Isi Liebler, *The Case For Israel*, (Australien: The Globe Press, 1972), s. 43.
7. Joseph Schechtman, *The Refugee in the World*, (New York: A.S. Barnes and Co., 1963), s. 184.
8. I.F. Stone, *This is Israel*, (New York: Boni and Gaer, 1948), s. 27.
9. *Ash Sha'ab*, (30 januari 1948).
10. *As Sarah*, (30 mars 1948).
11. Avneri, s. 270.
12. *London Daily Mail*, (12 augusti 1948).
13. *New York Times*, (23 april 1948).
14. Howard Sachar, *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 332; Avneri, s. 270.
15. Hemlig minnesanteckning daterad 26 april 1948 från polischefen, angående den allmänna situationen i Haifa. Se även hans minnesanteckning från den 29 april.
16. Golda Meir, *My Life*, (New York: Dell, 1975), s. 267-268.
17. *New York Times*, (23 april 1948).
18. *London Times*, (24 april 1948).
19. Schechtman, s. 190.
20. *Foreign Relations of the U.S. 1948*, vol V, (District of Columbia: GPO, 1976), s. 838.
21. Tom Segev, *1949: The First Israelis*, (New York: The Free Press, 1986), s. 27-28.

22. Yigal Allon i *Sefer ha-Palmach*, citerad i Larry Collins och Dominique Lapierre, *O Jerusalem!*, (New York: Simon and Schuster, 1972), s. 337; Yigal Allon, *My Father's House*, (New York: W.W Norton and Company, Inc., 1976), s. 192.
23. Benny Morris, "Operation Dani and the Palestinian Exodus from Lydda and Ramle in 1948", *Middle East Journal*, (vintern 1986), s. 82-83.
24. *Middle East Journal*, (oktober 1949).
25. Terence Prittie, "Middle East Refugees", i Michael Curtis, et al., *The Palestinians*, (New Jersey: Transaction Books, 1975), s. 52.
26. *New York Times*, (4 mars 1949).
27. *Middle Eastern Studies*, (januari 1986).
28. Myron Kaufman, *The Coming Destruction of Israel*, (New York: The American Library Inc., 1970), s. 26-27.
29. Edward Atiyah, *The Arabs*, (London: Penguin Books, 1955), s. 183.
30. *The Guardian*, (21 februari 2002).
31. *The Memoirs of Haled al Azm*, (Beirut 1973), Del 1, s. 386-387.
32. Samuel Katz, *Battleground-Fact and Fantasy in Palestine*, (New York: Bantam Books 1985), s. 15.
33. Kung Abdallah, *My Memoirs Completed*, (London: Longman Group, Ltd., 1978), s. xvi. [Vanligtvis Abdullah, men stavat Abdallah i hans memoarer.]
34. Schechtman, s. 186.
35. Yehoshofat Harkabi, *Arab Attitudes To Israel*, (Jerusalem: Israel Universities Press, 1972), s. 364.
36. *Falastin a-Thaura*, (mars 1976).
37. "Dayr Yasin", Bir Zeit-universitetet.
38. Dan Kurzman, *Genesis 1948*, (Ohio: New American Library, inc., 1970), s. 141.
39. Menachem Begin, *The Revolt*, (New York: Nash Publishing, 1977), s. xx-xxi, 162-163.
40. Se exempelvis Amos Perlmutter, *The Life and Times of Menachem Begin*, (New York: Doubleday, 1987), s. 214; J. Bowyer Bell, *Terror Out Of Zion*, (New York: St. Martin's Press, 1977), s. 292-96; Kurzman, s. 142.
41. Uri Milstein, *History of Israel's War of Independence*, Vol. IV, (Lanham: University Press of America, 1999), s. 262.
42. Milstein, s. 262.
43. Sharif Kanaana och Nihad Zitawi, "Deir Yassin", monografi nr 4, "Destroyed Palestinian Villages Documentation Project", (Bir Zeit: Documentation Center of Bir Zeit University, 1987), s. 55.

44. Sharif Kanaana, "Reinterpreting Deir Yassin", Bir Zeit-universitetet, (april 1998).
45. Milstein, s. 267.
46. Rami Nashashibi, "Deyr Yasin", Bir Zeit-universitetet, (juni 1996).
47. Yehoshua Gorodenchiks vittnesmål i Jabotinsky-arkiven.
48. Milstein, s. 276.
49. "Israel and the Arabs: The 50 Year Conflict", BBC.
50. Sachar, s. 335.
51. Schechtman, s. 268.
52. Prittie i Curtis, s. 66-67.
53. *New York Times*, (17 juli 1949).
54. *Telegraph*, (Beirut), (6 augusti 1948), citerad i Schechtman, s. 210-211.
55. *Jerusalem Post*, (26 januari 1989).
56. Medlingskommissionen för Palestinas rapport, Generalförsamlingen, Official Records, Supplement 18, Sixth Session (A/1985), citerad i Pablo Azcarate, *Mission in Palestine 1948-1952*, (District of Columbia: Middle East Institute, 1966), s. 177.
57. Moshe Sharett, "Israel's Position and Problems", *Middle Eastern Affairs*, (maj 1952), s. 136.
58. Den libanesiska dagstidningen *Al Said*, (6 april 1950), citerad i Prittie i Curtis, s. 69.
59. *Al-Misri*, (11 oktober 1949).
60. *Beirut al Massa*, (15 juli 1957).
61. *The Writings of Benjamin Franklin*, (New York: The Macmillan Company, 1905), s. 626.
62. UNWRA, (från juni 2001).
63. Rapport från UNWRA:s generalkommissarie, 1 juli 2000-30 juni 2001.
64. Tal till parlamentet, 24 april 1950, kung Abdullahs memoarer, s. 13; Aaron Miller, *The Arab States and the Palestine Question*, (District of Columbia: Center for Strategic and International Studies, 1986), s. 29.
65. Leibler, s. 48.
66. Prittie i Curtis, s. 55.
67. Jerusalem Report, (27 juni 1991).
68. UNWRA.
69. Musa Alami, "The Lesson of Palestine", *Middle East Journal*, (oktober 1949), s. 386.
70. UNWRA.

MYTER OCH FAKTA

71. *Jerusalem Report*, (6 juli 1998).
72. Schechtman, s. 220.
73. *Des Moines Register*, ledarsidan, (16 januari 1952).
74. *New York Times*, ledarsidan, (14 maj 1967).
75. Leibler, s. 45.
76. UNWRA:s årsrapporter, (1 juli 1966-30 juni 1967), s. 11-19; (1 juli 1967-30 juni 1968), s. 4-10; (1 juli 1968-30 juni 1969), s. 6; (1 juli 1971-30 juni 1972), s. 3.
77. Maurice Roumani, *The Case of the Jews from Arab Countries: A Neglected Issue*, (Tel Aviv: World Organization of Jews from Arab Countries, 1977), s. 34.
78. Paul McCann, insändare i *Weekly Standard*, (28 maj 2002).
79. Isabel Kershner, "The Refugees' Choice?", *Jerusalem Report*, (12 augusti 2002), s. 24.
80. David Tell, svar till McCann, *The Weekly Standard*, (28 maj 2002).

15. Hur judarna behandlats i arabiska/muslimska länder

Myt

"Araberna kan omöjligt vara antisemiter eftersom de själva är semiter."

Fakta

Begreppet "antisemit" myntades i Tyskland 1879 av Wilhelm Marr för att beskriva de antijudiska manifestationerna under den perioden och ge judehatet en mer vetenskapligt klingande benämning.¹ "Antisemitism" har accepterats och kommit att betyda hat mot det judiska folket. Uppslagsböcker definierar ordet som: "Teori, handling eller praxis riktad mot judarna" och "Fientlighet mot judar som religiös eller rasmässig minoritetsgrupp, ofta åtföljd av social, ekonomisk och politisk diskriminering."²

Påståendet att araberna i egenskap av "semiter" omöjligt kan vara antisemiter, är en semantisk förvrängning som bortser från verkligheten i arabernas diskriminering och fientlighet mot judarna. Araberna kan, precis som alla andra folk, vara antisemiter.

"Arabvärlden är den sista bastionen för ohämmad, ogenerad, öppen och otrolig antisemitism. Hitlers myter publiceras i populärpressen som ovedersägliga sanningar. Förintelsen antingen bagatelliseras eller förnekas. ... Det är svårt att förstå hur arabvärlden någonsin ska komma på god fot med Israel när israelerna utmålas som djävulen förkroppsligad."

– kolumnist Richard Cohen³

Myt

"Moderna arabnationer är bara anti-israeliska och har aldrig varit anti-judiska."

Fakta

Olika arabledare har upprepade gånger klargjort sin fientliga hållning gentemot judarna och judendomen. Ett exempel: Den 23 november 1937 sade Saudiarabiens kung Ibn Saud till den brittiske översten H.R.P. Dickson: "Vårt hat mot judarna går tillbaka till när Gud fördömde dem för att de förföljt och förkastat Isa (Jesus) och senare förkastat Hans utvalde Profet." Han tillade, att "om en muslim dödar en jude, eller dödas av en jude, är han garanterad att komma till himlen och in i Gud den Allsmäktiges vörnadsvärda närvaro".⁴

När Hitler presenterade raslagarna i Nürnberg 1935, fick han gratulationstelegram från arabvärldens alla hörn.⁵ Senare, under kriget, var en av hans varmaste anhängare muftin i Jerusalem.

Judarna tilläts aldrig bosätta sig i Jordanien. Lag nr 6 inom civilrätten som behandlade den Jordanien-ockuperade Västbanken, säger uttryckligen: "Varje man blir jordansk medborgare om han inte är jude."⁶

Arabländerna ser till att även små skolbarn får lära sig hata judarna. Syriens utbildningsminister skrev 1968: "Hatet som vi indoktrinerar i våra barns sinnen från födseln är heligt."⁷

Efter Sexdagarskriget 1967 hittade israelerna läroböcker i de offentliga skolorna som hade använts i utbildningen av arabiska barn på Västbanken. De kryllade av rasistiska och hatiska beskrivningar av judar:

"Judarna är spridda till jordens ändar, där de bor i exil, föraktade, eftersom de av naturen är onda, giriga och mänsklighetens fiender, av naturen frestades de att stjäla ett land som fristad för sin vanära."⁸

"Analysera följande meningar:

1. Handelsmannen själv reste till den afrikanska kontinenten.
2. Vi ska kasta ut alla judar från arabländerna."⁹

"Vår tids judar är avkomlingar till de judar som skadade profeten Muhammed. De förrådde honom, bröt avtalet med honom och gick samman med hans fiender för att bekämpa honom...."¹⁰

”Europas judar blev förföljda och föraktade på grund av sin korruption, sin elakhet och sitt förräderi.”¹¹

Enligt en studie av syriska textböcker ”utvidgar det syriska utbildningssystemet hatet mot Israel och sionismen till antisemitism riktad mot alla judar. Den antisemitismen framkallar urgamla muslimska teman för att beskriva judarnas oföränderliga och förrådiska natur. Den oundvikliga slutsatsen blir att alla judar måste utplånas.”¹² För att citera ett exempel, påstår en lärobok för elfte klass att judarna hatade muslimerna och drevs att inleda fientligheter mot dem på grund av avundsjuka:

Judarna sparar ingen möda att bedra oss, förneka vår Profet, uppvigla mot oss, och förvränga de heliga skrifterna. Judarna samarbetar med polyteisterna och de otrogna mot muslimerna eftersom de vet att islam avslöjar deras listiga vägar och usla karaktärsdrag.¹³

En arabisk översättning av Adolf Hitlers *Mein Kampf* har distribuerats i Östra Jerusalem och de områden som kontrolleras av den palestinska myndigheten, och den har blivit en bestseller.¹⁴

Då och då kommer den arabiska antisemitismen upp till ytan i FN. I mars 1991 läste exempelvis en syrisk delegat i Kommissionen för mänskliga rättigheter upp ett uttalande där man rekommenderade att kommissionens medlemmar skulle läsa ”en värdefull bok” som hette *The Matzoh of Zion*, skriven av Syriens försvarsminister Mustafa Tlas. Boken försvarar anklagelserna om ritualmord som framfördes mot judarna i Damaskus 1840.¹⁵ (Judarna anklagades för att döda kristna barn för att använda deras blod till ritualen att laga *matzot* vid påskhögtiden.)

Kung Faisal av Saudiarabien framförde liknande förtal i en intervju 1972:

Israel har haft onda avsikter sedan urminnes tider. Deras mål är att förgöra alla andra religioner. ... De betraktar de andra religionerna som lägre stående än sin egen, och andra folk som underlägsna deras nivå. Och när det gäller hämnd – de har en viss dag då de blandar blodet från icke-judar i brödet och äter det. Det

hände för två år sedan, när jag var på besök i Paris, att polisen hittade fem mördade barn. De hade tömts på blod, och det visade sig att några judar hade mördat dem för att ta deras blod och blanda det med det bröd som de äter den dagen. Det här visar omfattningen av deras hat och ondska mot icke-judiska folk.¹⁶

Under ett framträdande i Gaza den 11 november 1999 tillsammans med USA:s presidentfru Hillary Rodham Clinton, sade Suha Arafat, hustru till den palestinska myndighetens ordförande Yassir Arafat: "Vårt folk har underkastats daglig och omfattande användning av giftgas av israeliska styrkor, vilket har lett till en ökning av antalet cancerfall bland kvinnor och barn." Liknande falska anklagelser har framförts av andra palestinska företrädare.¹⁷

Den arabiska/muslimska pressen, som nästan uteslutande kontrolleras av regeringarna i de olika nationerna i Mellanöstern, publicerar regelbundet antisemitiska artiklar och tecknade serier. Idag är det fortfarande vanligt att hitta antisemitiska publikationer i Egypten. Den statliga dagstidningen *Al-Ahram* publicerade till exempel en artikel där man gav den "historiska" bakgrunden till traditionen att använda icke-judars blod i bröd, samtidigt som man anklagade Israel för att än idag använda palestinska barns blod för att laga *matzot*.¹⁸ Antisemitiska artiklar förekommer också regelbundet i jordansk och syrisk press. Många av attackerna handlar om att man förnekar Förintelsen, beskriver hur den "exploaterats" av sionismen, och man jämför sionismen och Israel med nazismen.

I november 2001 sändes en satirisk sketch på den näst mest populära TV-kanalen i arabvärlden, där man visade en karaktär som skulle föreställa Ariel Sharon drickande arabiska barns blod medan en ortodox jude med groteskt utseende såg på. Abu Dhabis television visade också en sketch där Drakula kommer för att ta ett bett av Sharon, men dör eftersom Sharons blod är förorenat. Protester som gjorde gällande att programmen var antisemitiska ignorerades av TV-stationen.¹⁹

Den palestinska myndighetens medier har också innehållit provocerande och antisemitiskt material. En fredagspredikan i Zayed bin Sultan Aal Nahyan-moskén i Gaza som uppmanade till mord på judar och amerikaner, direktsändes på den palestinska myndighetens officiella TV-kanal:

Ha inget förbarmande med judarna, oavsett var de befinner sig, i alla länder. Bekämpa dem, var ni än är. Varhelst ni möter dem, döda dem. Varhelst ni är, döda dessa judar och amerikanerna som är som de, och dem som står vid deras sida; de är alla i samma skyttegrav, mot araberna och muslimerna för de etablerade Israel här, mitt i arabvärldens pulserande hjärta, i Palestina...²⁰

Man använder till och med palestinska korsord för att förmedla en negativ syn på Israel och attackera judarna, där man till exempel ger ledord som antyder att ett judiskt karaktärsdrag är "förräderi".²¹

"På lördagen [5 maj] gav Syriens president Bashar Assad en livlig, om än illasinnad, demonstration av varför han och hans regering är ovärdig respekt eller goda relationer med USA eller något annat demokratiskt land. När han välkomnade påven Johannes Paulus II i Damaskus, genomförde Assad en attack mot judarna som kan rankas som det mest okunniga och grova tal som hållits inför påven under de två årtionden som han rest i världen. Assad jämförde palestiniernas lidande med Jesu Kristi lidande, och sade att judarna försökte döda alla religioners principer med samma mentalitet som de förrådde Jesus Kristus med, och på samma sätt som de försökte förråda och döda Profeten Muhammed.' Med den ärekränkningen besudlade den syriske presidenten såväl sitt eget land som påven...."

**– Washington Posts ledarsida,
(8 maj 2001)²²**

Myt

"Judar som bodde i muslimska länder behandlades väl av araberna."

Fakta

Även om judiska grupper i muslimska länder generellt sett hade det bättre än judar i kristna länder i Europa, var judarna inte främmande för förföljelse och förnedring bland araberna. Som historikern Bernard Lewis vid Princeton-universitetet har skrivit: "De lika rättig-

heternas guldålder var en myt, och tron på den var en följd av, mer än en orsak till, judarnas sympati för islam.”²³

Muhammed, islams grundare, reste till Medina år 622 e Kr för att skaffa anhängare till sin nya tro. När judarna i Medina vägrade erkänna Muhammed som sin profet, utvisades två av de större judiska stammarna; år 627 dödade Muhammeds anhängare mellan 600 och 900 av männen, och delade upp överlevande judiska kvinnor och barn mellan sig.²⁴

Muslimernas attityd gentemot judarna återspeglas i olika verser genom hela Koranen, islams heliga bok. ”De [Israels barn] har ådragit sig fördömelse, förödmjukelse och vanära, och har gjort sig själva till föremål för GUDs vrede. Det är på grund av att de förkastade GUDs uppenbarelser, och dödade profeterna orättmätigt. Det är för att de inte lydde, och för att de överträdde” (sura 2:61). Judarna ”begär ondska” enligt Koranen (5:64), de har varit olydiga (5:78), och de motarbetar Allah, hans änglar och hans budbärare (2:97-98).

Judarna betraktades i allmänhet med förakt av sina muslimska grannar; fredlig samexistens mellan de två grupperna innebar att judarna hade en underordnad ställning och förnedrades. På 800-talet lät Bagdadkalifen al-Mutawakkil göra ett gult märke åt judarna, vilket århundraden senare blev förebilden för Nazitysklands judestjärnor.²⁵

Under vissa perioder levde judarna i muslimvärlden i relativ fred, och blomstrade kulturellt och ekonomiskt. Men judarnas ställning var aldrig trygg, och förändringar i det politiska eller sociala klimatet ledde ofta till förföljelse, våld och död.

När man ansåg att judarna hade uppnått en alltför bekväm position i det muslimska samhället kom antisemitismen upp till ytan, ofta med förödande resultat. Den 30 december 1066 korsfästes Joseph HaNagid, den judiske visiren i Grenada, Spanien, av en arabisk mobb som sedan fortsatte med att jämna den judiska delen av staden med marken och slakta dess 5.000 invånare. Initiativet till upploppet kom från muslimska predikanter som ilsket protesterat mot vad de ansåg vara en alltför stor judisk politisk makt.

På liknande sätt slaktade arabiska folkmassor i Fez tusentals judar år 1465 (endast 11 överlevde), efter att en judisk vicevisir behandlat en muslimsk kvinna ”på ett stötande sätt”. Morden startade en våg av liknande massakrer över hela Marocko.²⁶

Andra massmord på judar i arabvärlden inträffade i Marocko på 700-talet, där hela samhällen utplånades av den muslimske härskaren Idris I; Nordafrika på 1100-talet, där almohaderna antingen tvångsomvände eller avrättade delar av flera samhällen; Libyen 1785, där Ali Burzi Pasha mördade hundratals judar; Alger, där judar massakrerades 1805, 1815 och 1830; och Marrakech, Marocko, där över 300 judar mördades mellan 1864 och 1880.²⁷

Påbud om att synagogor skulle förstöras utfärdades i Egypten och Syrien (1014, 1293-94, 1301-02), Irak (854-859, 1344) och Jemen (1676). Trots att Koranen förbjuder det, tvingades judar konvertera till islam eller möta döden i Jemen (1165 och 1678), Marocko (1275, 1465 och 1790-92) och Bagdad (1333 och 1344).²⁸

Situationen för judar i arabländerna nådde ett bottenläge under 1800-talet. Judar i större delen av Nordafrika (däribland Algeriet, Tunisien, Egypten, Libyen och Marocko) tvingades bo i ghetton. I Marocko, som hade den största judiska befolkningen under den muslimska diasporan, tvingades judar gå barfota eller bära skor av halm när de gick utanför ghettot. Till och med muslimska barn deltog i förnedringen av judarna, genom att kasta sten på dem eller trakassera dem på andra sätt. Det antijudiska våldet blev allt vanligare, och många judar avrättades anklagade för avfall. Anklagelser om judiska ritualmord blev vanliga i det Osmanska riket.²⁹

Som den framstående orientalisterna G.E. von Grunebaum har skrivit:

Det vore inte svårt att samla namnen på ett mycket stort antal judiska undersåtar eller medborgare i det muslimska området som har uppnått hög rang, makt, stort ekonomiskt inflytande, avsevärda och erkända intellektuella färdigheter; man skulle kunna göra detsamma med kristna. Men det vore inte heller svårt att sätta samman en lång lista över förföljelse, godtyckliga konfiskationer, försök till tvångsomvändelser eller pogromer.³⁰

Faran för judarna blev än större när en kraftmätning närmade sig i FN. Syriens delegat, Faris el-Khoury, varnade dem: "Om inte Palestinafrågan får en lösning, får vi svårt att skydda och garantera säkerheten för judarna i arabvärlden."³¹

Över ettusen judar dödades i antijudiska upplopp på 40-talet i Irak, Libyen, Egypten, Syrien och Jemen.³² Detta bidrog till massutvandringen av judar från olika arabländer.

Myt

”Som ’Bokens folk’ är judar och kristna skyddade enligt muslimsk lag.”

Fakta

Det här argumentet är rotat i det traditionella begreppet *dhimma* (”påbud om beskydd”), en ställning som gavs till kristna och judar av muslimska erövrare i utbyte mot att de underordnade sig muslimerna. Men, som den franske auktoriteten på området, Jacques Ellul, har påpekat: ”Man måste fråga sig: ’Skyddade mot vem då?’ När denne ’främling’ bor i muslimska länder, kan svaret bara bli: mot muslimerna själva.”³³

Folk som underlades muslimsk styre fick vanligen välja mellan att dö eller konvertera, men judar och kristna, som höll sig till Skriften, tilläts vanligtvis utöva sin tro som *dhimmis* (skyddade personer). Detta ”skydd” gjorde emellertid inte mycket för att judar och kristna skulle behandlas väl av muslimerna. Tvärtom: en väsentlig aspekt av begreppet *dhimma* var att de, i egenskap av otrogna, öppet blev tvungna att erkänna de sanna troendes, muslimernas, överlägsenhet.

Under den muslimska erövringens första år symboliserades *dhimmis* underordnande av *jizya*, en årlig personlig skatt som betalades varje år.³⁴

Senare förstärktes judars och kristnas lägre status genom en serie regler som styrde *dhimmis* liv. Det var belagt med dödsstraff för *dhimmis* att håna eller kritisera Koranen, islam eller Muhammed, att försöka omvända muslimer, eller röra en muslimsk kvinna (men en muslimsk man kunde ta en icke-muslim till hustru).

Dhimmis var utestängda från offentliga poster och militärtjänst, och förbjöds bära vapen. De fick inte rida på hästar eller kameler, bygga synagogor eller kyrkor som var högre än moskéerna, bygga sina hus högre än muslimernas eller dricka vin offentligt. De tvingades bära särskilda kläder och fick inte be eller sörja med hög röst – eftersom det skulle kunna väcka anstöt hos muslimerna. *Dhimmi* måste också visa

aktning mot muslimer offentligt, exempelvis genom att alltid låta dem gå mitt på vägen. *Dhimmi* fick inte vittna i domstol mot en muslim, och hans ed accepterades inte i en muslimsk domstol. För att försvara sig var en *dhimmi* tvungen att köpa muslimska vittnen för höga belopp. Det gjorde att en *dhimmi* inte hade särskilt stora juridiska möjligheter om han skadades av en muslim.³⁵

På 1900-talet hade *dhimmis* status i muslimska länder inte förbättrats nämnvärt. H.E.W. Young, briterernas vicekonsul i Mosul, skrev 1909:

Muslimernas attityd gentemot de kristna och judarna är som en herreman mot sina slavar, som han behandlar med viss högdragen tolerans så länge de håller sig på sin plats. Varje tecken på anspråk på jämlikhet kuvas omgående.³⁶

Myt

"Muslimska skolor i USA lär ut tolerans mot judendomen och andra religioner, och främjar en samexistens med Israel."

Fakta

Det är väl känt att många muslimska skolor i arabiska och muslimska länder indoktrinerar eleverna med hat mot judarna och Israel, men det var först nyligen som det blev känt att liknande undervisning är vanligt förekommande i USA. Muslimska skolor i Virginia har till exempel kartor över Mellanöstern i klassrummen där Israel saknas. På en karta hade man täckt över Israel med svart och ersatt det med "Palestina". En lärobok för elfte årskursen säger att ett tecken på Domens dag blir att muslimer bekämpar och dödar judar, som kommer att gömma sig bakom träd som säger: "Å muslim, å Guds tjänare, en jude gömmer sig bakom mig. Kom hit och döda honom."³⁷

Attackerna är inte bara riktade mot judar, utan även mot kristna. Eleverna får exempelvis lära sig att Domens dag inte kommer förrän Jesus Kristus återvänder till jorden, bryter sönder korset och omvänder alla till islam.

Det är enligt lag tillåtet för privatskolor att lära ut vad de vill, så länge de uppfyller statens krav.

DAGENS SITUATION³⁸

Judarna i Algeriet

Judisk befolkning 1948: 140.000

2001: mindre än 100

Judarnas historia i dagens Algeriet kan spåras tillbaka till de första århundradena efter Kristus. När situationen i Spanien förvärrades på 1300-talet, flyttade många spanska judar till Algeriet. Bland dem fanns ett antal framstående vetenskapsmän, bland andra Rav Yitzchak ben Sheshet Perfet (Ribash) och Rav Shimon ben Zemah Duran (Rashbatz). Efter Frankrikes ockupation av landet 1830, anammade judarna gradvis den franska kulturen och fick franskt medborgarskap.³⁹

År 1934 anstiftade nazisterna en pogrom i Constantine där 25 judar dödades och tjugotals skadades. Efter att Algeriet fick sin självständighet 1962, trakasserade de algeriska myndigheterna den judiska befolkningsgruppen och berövade judarna deras ekonomiska rättigheter. Följden blev att närmare 130.000 algeriska judar immigrerade till Frankrike. Sedan 1948 har 25.681 algeriska judar utvandrat till Israel.

Av de återstående judarna bor merparten i Alger, men det finns enskilda judar i Oran och Blida. Judar kan fritt utöva sin religion, och lokala judiska ledare innehar ceremoniella statliga funktioner. Det finns ingen rabbin som bor i landet.⁴⁰

År 1994 tillkännagav terroristorganisationen GIA – Väpnade islamiska gruppen – sin intention att utplåna judarna i Algeriet, men hittills har inga attacker rapporterats.⁴¹ Efter tillkännagivandet lämnade många judar Algeriet, och den enda synagogan som fanns kvar övergavs.⁴² Alla andra synagogor hade tidigare övertagits för att användas som moskéer.

Judarna i Egypten

Judisk befolkning 1948: 75.000

2001: 100

Mellan juni och november 1948 detonerade bomber i de judiska kvarteren i Kairo och dödade över 70 judar och sårade närmare 100.⁴³ År 1956 använde Egyptens regering Sinaikriget som förevändning för att

utvisa nästan 25.000 egyptiska judar och konfiskera deras egendom. Ytterligare omkring 1.000 judar sattes i fängelse och interneringsläger. Den 23 november 1956 deklarerade en proklamation som undertecknats av ministern för religiösa frågor, och som lästes upp i moskéer över hela Egypten, att "alla judar är sionister och statens fiender", och lovade att de snart skulle utvisas. Tusentals judar fick order om att lämna landet. De fick bara ta med sig en resväska och en liten summa kontanter, och tvingades underteckna en försäkran om att de "donerade" sin egendom till de egyptiska myndigheterna. Utländska observatörer rapporterade att medlemmar i judiska familjer togs som gisslan, uppenbarligen för att man ville försäkra sig om att de som lämnade landet inte sade något negativt om Egyptens regering.⁴⁴

När kriget bröt ut 1967, konfiskerades judiska hem och judisk egendom. Egyptens attityd gentemot judarna vid den tiden återspeglades i hur man behandlade före detta nazister. Hundratals tilläts bosätta sig i Egypten och fick positioner inom statsapparaten. Chefen för det polska Gestapo, Leopold Gleim (som hade dömts till döden i sin frånvaro), kontrollerade Egyptens hemliga polis.

År 1979 blev den judiska befolkningsgruppen i Egypten den första i arabvärlden som etablerade en officiell kontakt med Israel. Israel har nu en ambassad i Kairo och en generalkonsul i Alexandria. För närvarande är de fåtal judar som finns kvar fria att utöva judendomen utan restriktioner eller trakasserier. Shaar Hashamayim är den enda fungerande synagogan i Kairo. Av de många synagogorna i Alexandria är bara Eliahu Hanabi öppen för gudstjänstutövning.⁴⁵

Antisemitismen i den egyptiska pressen finns huvudsakligen, men inte enbart, i oppositionspartiernas icke-officiella tidningar. Regeringen har fördömt antisemitismen och rätt journalister och serie-tecknare att undvika den. Det har inte förekommit några antisemitiska incidenter riktade mot den lilla judiska enheten på senare år.⁴⁶

I september 2000 inleddes byggandet av en motorvägsbro genom den gamla judiska begravningsplatsen Basatin i Kairo. Det egyptiska bostadsministeriet och en amerikansk ultraortodox judisk Athra Kadisha-grupp finansierade och samarbetade om projektet. Planerna kommer inte att skada några gravar, och de kommer att ta hänsyn till de judiska lagarna för begravningsplatser.

Antisemitismen är mycket utbredd i den regeringskontrollerade pressen, och ökade i slutet av 2000 och under 2001 efter våldsbrottet i Israel och territorierna. I april 2001 beklagade kolumnist Ahmed Ragheb att Hitler inte lyckades slutföra jobbet att utplåna judarna. I maj 2001 attackerade en artikel i *Al-Akhhbar* européer och amerikaner för att tro på den påhittade Förintelsen.⁴⁷

Judarna i Iran

Judisk befolkning 1948: 100.000 2001: 11.500

Den judiska befolkningen i Persien, dagens Iran, är en av de äldsta diasporan, och dess historiska rötter sträcker sig tillbaka till 500-talet f Kr och det första templet. Deras historia under för-islamisk tid är sammanflätad med judarnas historia i grannlandet Babylon. Kyros, den förste regenten i det akemenidiska riket, erövrade Babylon år 539 f Kr, och lät judarna i exil återvända till Israels land. Därigenom avslutades den första exilen. De judiska kolonierna spreds från centra i Babylon till persiska provinser och städer som Hamadan och Susa. Böckerna Ester, Esra, Nehemja och Daniel i Gamla testamentet ger en positiv beskrivning av judarnas relation till akamenidernas hov i Susa.

Under Sasaniderdynastin (226-642 e Kr) växte den judiska befolkningen i Persien kraftigt och spred sig i regionen, men då och då utsattes judarna för förtryck och förföljelse. De arabiska muslimernas invasion 642 e Kr innebar slutet för Persiens självständighet och införandet av islam som statsreligion. Den fick även en stark inverkan på judarna genom att den förändrade deras sociopolitiska status.

Under hela 1800-talet blev judar förföljda och utsatta för diskriminering. Ibland tvingades hela samhällen att konvertera. Under 1800-talet förekom en avsevärd emigration till landet Israel, och den sionistiska rörelsen spreds genom den judiska befolkningsgruppen.

Under Pahlavi-dynastin, grundad 1925, sekulariserades landet och blev mer västorienterat. Detta var till stor fördel för judarna, som blev friare och spelade en viktig roll i det ekonomiska och kulturella livet. Före den islamiska revolutionen 1979 bodde 80.000 judar i Iran. I

kölvattnet av den politiska omvälvningen lämnade tiotusentals judar landet, i synnerhet de välbärgade, och de lämnade enorma tillgångar bakom sig.

Judiska rådet, som grundades efter Andra världskriget, utgör gruppens representativa organ. Judarna har också en representant i parlamentet som enligt lag är skyldig att stödja iransk utrikespolitik och dess antisionistiska hållning. Övriga judar manövrerades bort från höga statliga poster efter revolutionen.

Trots att man officiellt skiljer mellan ”judar”, ”sionister” och ”Israel”, är den vanligaste anklagelsen som judar möter att de har kontakter med sionisterna. Judarna har ett mått av religiös frihet, men möts ständigt av misstankar om att de samarbetar med den sionistiska staten och med ”det imperialistiska Amerika” – två verksamheter som är belagda med dödsstraff. Judar som ansöker om ett pass för att resa utomlands måste göra det på ett speciellt kontor och sätts genast under övervakning. Myndigheterna tillåter i allmänhet inte alla medlemmar i en familj att resa utomlands samtidigt, för att förhindra judisk emigration. Här lever judarna återigen som *dhimmi*, med de restriktioner som gäller för religiösa minoriteter. Judiska ledare är rädda för repressalier från myndigheterna om de fäster uppmärksamheten på att deras folk behandlas illa från officiellt håll.

Irans regeringskontrollerade medier publicerar ofta antisemitisk propaganda. Ett ypperligt exempel var när regeringen publicerade Sions Visas protokoll, en ökad förfalskning från tsartidens Ryssland, 1994 och 1999.⁴⁸ Judar utsätts också för varierande grader av officiellt sanktionerad diskriminering, i synnerhet inom arbetslivet, utbildningsväsendet och den offentliga bostadspolitiken.⁴⁹

Islamiseringen av landet har lett till en strikt kontroll av judiska utbildningsinstitutioner. Före revolutionen fanns ett 20-tal fungerande judiska skolor på olika håll i landet. På senare år har de flesta tvingats stänga. I de som återstår har judiska rektorer ersatts av muslimer. I Teheran finns det fortfarande tre skolor där judiska elever utgör en majoritet. Läroplanen är muslimsk, och persiska är förbjudet som undervisningsspråk för judiska studier. Särskilda lektioner i hebreiska hålls på fredagar av den ortodoxa organisationen Otzar ha-Torah, som ansvarar för judisk religiös utbildning. Lördagen erkänns inte längre officiellt som den judiska sabbaten, och judiska

elever måste gå i skolan den dagen. Det finns tre synagogor i Teheran, men det har inte funnits någon rabbin i Iran sedan 1994, och *bet din* är inte i funktion (en rabbinisk domstol, övers anm).⁵⁰

Efter att shahen av Iran störtats och man utropat en islamisk stat 1979, bröt Iran relationerna med Israel. Landet har sedan stött många av de muslimska terroristorganisationerna som riktar in sig på judar och israeler, i synnerhet den Libanonbaserade Hisbollah. Men Irans judiska befolkning är ändå den största i Mellanöstern om man undantar Israel.

På påskkvällen 1999 arresterades 13 judar från Shiran och Isfahan i södra Iran och anklagades för att ha spionerat för Israels och USA:s räkning. Bland de arresterade fanns bland annat en rabbin, en rituell slaktare och några lärare. I september 2000 fastställde en iransk appellationsdomstol beslutet att fängsla tio av de tretton judarna som anklagades för spioneri för Israel. I domstolen dömdes tio av de anklagade skyldiga till att ha samarbetat med Israel, och dömdes till fängelse i två till nio år. Tre av de anklagade befanns vara oskyldiga i den första rättegången.⁵¹ I mars 2001 släpptes en av de fängslade judarna, och en andra fånge släpptes i januari 2002.⁵²

Minst 13 judar har avrättats i Iran sedan den islamiska revolutionen för 19 år sedan, de flesta antingen av religiösa skäl eller för sitt samröre med Israel. I maj 1998 hängdes till exempel den judiske affärsmannen Ruhollah Kakhodah-Zadeh i fängelse utan en offentlig anklagelse eller rättslig process, uppenbarligen för att ha hjälpt judar att emigrera.⁵³

Judarna i Irak

Judisk befolkning 1948: 150.000 2001: Ca 100

Den 2.700 år gamla judiska befolkningsgruppen i Irak har lidit fruktansvärd förföljelse i dagens Irak. I juni 1941 blev Rashid Alis mufti-inspirerade, pro-nazistiska kupp den tändande gnistan för upplopp och en pogrom i Bagdad. Beväpnade irakiska folkskaror mördade med hjälp av polis och militär 180 judar, och sårade närmare 1.000. Ytterligare utbrott av antijudiska upplopp inträffade 1946-49. Efter Israels grundande 1948, belades sionism med dödsstraff.

År 1950 tilläts Iraks judar lämna landet inom ett år, under förutsättning att de gav upp sitt medborgarskap. Men ett år senare frystes de emigrerande judarnas tillgångar och man införde restriktioner mot de judar som valt att stanna i landet. Från 1949 till 1951 evakuerades 104.000 judar från Irak i operationerna Esra och Nehemja; ytterligare 20.000 smugglades ut via Iran.⁵⁴

År 1952 förbjöd Iraks regering judar att emigrera, och man hängde två judar offentligt efter att falskt ha anklagat dem för att ha kastat en bomb mot USA:s informationskontor i Bagdad.

I och med framväxten av rivaliserande Baath-fraktioner 1963, infördes ytterligare restriktioner mot Iraks kvarvarande judar. De förbjöds sälja sin egendom och alla judar tvingades bära gula identitetskort. Efter Sexdagarskriget infördes fler repressiva åtgärder: judisk egendom beslagtogs; judiska bankkonton frystes; judar avskeddades från offentliga poster; affärsrörelser stängdes; handelstillstånd drogs in; telefoner stängdes av. Judar sattes i husarrest under långa perioder eller fick bara vistas i städerna.

Förföljelsen var som värst i slutet av 1968. Tiotals judar fängslades när man upptäckte en lokal "spionring" bestående av judiska affärsmän. Fjorton män – varav elva judar – dömdes till döden i arrangerade rättegångar och hängdes på torgen i Bagdad; andra dog av tortyr. Den 27 januari 1969 uppmanade Bagdads radio irakierna att "komma och njuta av festen". Omkring 500.000 män, kvinnor och barn paraderade och dansade förbi galgarna där de hängda judarnas kroppar gungade; mobben skanderade: "Död åt Israel" och "Död åt alla förrädare." Denna uppvisning ledde till högljudda protester över hela världen, protester som Radio Bagdad avfärdade: "Vi hängde spioner, men judarna korsfäste Kristus."⁵⁵ Judarna utsattes även i fortsättningen för konstant övervakning av de irakiska myndigheterna. En irakisk jude (som senare flydde) skrev i februari 1970 i sin dagbok:

Magsår, hjärtattacker och nervösa sammanbrott blir alltmer vanligt bland judarna ... avhumaniseringen av den judiska personligheten på grund av den ständiga förnedringen och plågan ... har dragit ner oss till en fysisk och psykisk bottennivå, och berövat oss kraften att återhämta oss.⁵⁶

Som svar på internationella påtryckningar lät Bagdadregeringen i tysthet större delen av de kvarvarande judarna emigrera i början av 70-talet, men lät samtidigt andra restriktioner kvarstå. De flesta av Iraks återstående judar är nu för gamla för att ge sig av. De har presats av regeringen att utan ersättning lämna ifrån sig äganderätten till gemensam judisk egendom till ett värde av över 200 miljoner dollar.⁵⁷

Regeringen inlåter sig också i antisemitisk retorik. Ett uttalande år 2000 beskrev judarna som "avkomlingar till apor och grisar, och den otrogne tyrannens tillbedjare".⁵⁸

År 1991, före Gulfkriget, sade Iraks utrikesdepartement: "Det finns inga bevis för öppen judeförföljelse på senare tid, men regimen har infört restriktioner på resande (i synnerhet till Israel) och kontakter med judiska grupper utomlands."

Nyligen rapporterade *Jerusalem Post* att 75 judar har flytt från Irak under de senaste fem åren, och de flesta har bosatt sig i Holland eller England. Ett 20-tal emigrerade till Israel.⁵⁹

Vid en tidpunkt var Bagdad till en femtedel judiskt; andra judiska kolonier etablerades redan för 2.500 år sedan. I dag finns omkring 100 judar kvar i hela Irak.

Det finns bara en synagoga i funktion i dagens Irak, "en sönderfallande brungul byggnad undanstoppad på en bakgata" i Batawan, en gång Bagdads främsta judiska kvarter. Enligt mannen som förestår synagogan finns det "få barn som ska göra sin bar-mitzva, och få par som gifter sig. Judar kan utöva sin religion men får inte arbeta i statliga företag eller gå med i armén."⁶⁰ Rabbinen dog 1996, ingen av de kvarvarande judarna kan utföra liturgin och bara ett par kan hebreiska. Det sista bröllopet hölls 1980.⁶¹

Judarna i Libanon

Judisk befolkning 1948: 20.000 2001: Färre än 100

När de kristna araberna styrde Libanon, åtnjöt judarna relativ tolerans. I mitten av 50-talet bodde omkring 7.000 judar i Beirut. Men som judar i ett arabland var deras situation aldrig trygg, och majoriteten gav sig av 1967.

Striderna i inbördeskriget mellan muslimer och kristna 1975-76 virvlade runt de judiska kvarteren i Beirut och skadade många judiska hem, butiker och synagogor. Större delen av de 1.800 libanesiska judar som fanns kvar i landet emigrerade 1976, av rädsla för att den växande syriska närvaron i Libanon skulle begränsa deras frihet att emigrera.

I mitten av 80-talet kidnappade Hisbollah flera framstående judar från Beirut – de flesta var ledare för det som återstod av landets lilla judiska befolkning. Fyra av judarna hittades senare mördade. Nästan samtliga av de kvarvarande judarna bor i Beirut, där det finns en kommitté som representerar dem.⁶² På grund av den rådande politiska situationen, kan judarna inte öppet praktisera judendomen.

Judarna i Libyen

Judisk befolkning 1948: 38.000

2001: Troligen 0

I en barbarisk pogrom i Tripoli den 5 november 1945 dödades över 140 judar och hundratals sårades. Nästan varenda synagoga plundrades. I juni 1948 mördade upploppsmakare ytterligare 12 judar och förstörde 280 judiska hem.⁶³

Tusentals judar flydde ur landet efter att Libyen blev självständigt och medlem i Arabförbundet 1951. Efter Sexdagarskriget utsattes den judiska befolkningen på 7.000 personer återigen för pogromer där 18 personer dödades och många fler skadades, vilket utlöste en nästan total utvandring så att mindre än 100 judar fanns kvar i Libyen.

När överste Khadaffi kom till makten 1969 konfiskerades all judisk egendom, och alla skulder till judar annullerades. År 1999 renoverades synagogan i Tripoli, men den öppnades inte igen.⁶⁴ Den sista juden i Libyen, Esmeralda Meghnagi, dog i februari 2002. Det innebar slutet för en av världens äldsta judiska kolonier, vars ursprung gick tillbaka till 200-talet före Kristus.⁶⁵

Judarna i Marocko

Judisk befolkning 1948: 265.000 2001: 5.700

I juni 1948 dödades 44 judar och tiotals skadades i blodiga upplopp i Oujda och Djerada. Samma år infördes en inofficiell ekonomisk bojkott mot Marockos judar.

År 1956 förklarade Marocko sig självständigt, och den judiska immigrationen till Israel stängdes. Utvandringen återupptogs 1963, då över 100.000 marockanska judar tilläts åka till Israel.⁶⁶

År 1965 beskrev den marockanske författaren Said Ghallab sina medmuslimers inställning till sina judiska grannar:

Den absolut värsta förolämpning en marockan kunde utsätta någon för var att behandla personen som jude. ... Mina barn-
domskamrater är fortfarande antijudiska. De döljer sin hätska
antisemitism genom att hävda att staten Israel var västimperialis-
mens skapelse. ... En hel Hitlermyt odlas bland befolk-
ningen. Hitlers massakrer på judar upphöjs extatiskt. Man
påstår till och med att Hitler inte är död, utan lever i högönskelig
välmåga, och man väntar på att han ska komma och befria
araberna från Israel.⁶⁷

Men fram till sin död 1999 försökte ändå kung Hassan skydda den judiska befolkningen, och för närvarande har Marocko en av de mest toleranta miljöerna för judar i hela arabvärlden. Marockanska judar som emigrerat, även de som fått israeliskt medborgarskap, kan fritt besöka vänner och släktingar i Marocko. Marockanska judar innehar ledande positioner inom näringslivet och statsapparaten. Den största organisationen som representerar judarna är "Conseil des Communautes Israelites" i Casablanca. Dess verksamhet omfattar bland annat externa relationer, allmänna gemensamma frågor, det judiska arvet, ekonomi, underhåll av heliga platser, ungdomsarbete och det kulturella och religiösa livet.⁶⁸

"Judarna bor inte längre i de traditionella judiska *mellahs* [judiska samhällen, övers anm], men blandäktenskap är nästan

helt okänt. De har alltid varit religiösa och toleranta. ... Den yngre generationen föredrar att fortsätta sin högre utbildning utomlands, och tenderar att inte återvända till Marocko. Därför är den judiska komuniteten inne i en process av åldrande.”⁶⁹

Det finns synagogor, ritualbad, ålderdomshem och kosher-restauranger i Casablanca, Fez Marrakech, Mogador, Rabat, Tetuan och Tanger. Men 1992 stängdes de flesta judiska skolorna. Bara de i Casablanca – Chabad-, ORT-, Allians- och Otzar Ha-Torah-skolan – fungerar fortfarande. Samtliga fyra får stöd från staden.

”Den judiska befolkningen utvecklade en fascinerande tradition av ritualer och pilgrimsresor till heliga visa mäns gravar. Det finns 13 sådana berömda platser, hundratals år gamla, som hålls i gott skick av muslimerna. Särskilda dagar varje år samlas mängder av marockanska judar från hela världen, även från Israel, vid dessa gravar. En unik marockansk högtid, Mimunah, firas i Marocko och Israel.”⁷⁰

Marocko är kanske Israels närmaste vän i arabvärlden. Kung Hassan försökte ofta vara en katalysator bakom kulisserna i den arabisk-israeliska fredsprocessen. I juli 1986 stod han värd för Israels premiärminister Shimon Peres i ett försök att stimulera till framsteg. Två månader senare mötte Hassan en delegation judar med marockanskt ursprung, däribland en ledamot av det israeliska Knesset. Efter att ha undertecknat överenskommelsen med PLO 1993, avlade premiärminister Yitzhak Rabin ett formellt besök i Marocko.

I maj 1999 arrangerade kung Hassan det första mötet för ”Marockanska judars världsunion” i Marrakech.

I april och maj 2000 stod den marockanska regeringen bakom en serie arrangemang och föreläsningar för att främja respekten mellan olika religioner.⁷¹ Andre Azoulay, kunglig rådgivare och ledande judisk medborgare, talade om behovet av ömsesidig respekt och dialog mellan olika religioner. I oktober 2000 försökte två marockanska ungdomar vandalisera Tangers synagoga. I ett TV-tal den 6 november 2000 deklarerade Kung Mohamed VI offentligt att landets

ledning inte tänkte tolerera att Marockos judar behandlades illa. Ungdomarna dömdes senare till ett års fängelse.⁷²

Judarna i Syrien

Judisk befolkning 1948: 30.000

2001: Färre än 100

År 1944, efter att Syrien blev självständigt från Frankrike, förbjöd den nya regeringen judisk immigration till Palestina, och införde stränga restriktioner för undervisningen i hebreiska i judiska skolor. Attackerna mot judarna trappades upp, och man uppmanade till bojkotter mot deras företag.

När delningen tillkännagavs 1947, skövlade arabiska upploppsmakare i Aleppo den 2.500 år gamla judiska komuniteten. Dussintals judar dödades och mer än 200 hem, butiker och synagogor förstördes. Tusentals judar flydde illegalt från Syrien för att åka till Israel.⁷³

Kort därefter intensifierade den syriska regeringen förföljelsen mot den judiska befolkningen. Rörelsefriheten begränsades kraftigt. Judar som försökte fly dömdes antingen till döden eller till fängelse med hårt straffarbete. Judar fick inte arbeta för staten eller för banker, kunde inte skaffa telefon eller körkort, och förbjöds att köpa mark. Judiska bankkonton frystes. Man drog en väg till flygplatsen i Damaskus över en judisk begravningsplats. Judiska skolor stängdes och överlämnades till muslimer.

Syriens attityd mot judarna återspeglades i att man skyddade Alois Brunner, en av de mest ökända nazistförbrytarna. Brunner, som var chefsadjutant hos Adolf Eichmann, arbetade som rådgivare åt Assad-regimen.⁷⁴

År 1987-88 grep Syriens hemliga polis 10 judar misstänkta för att ha brutit mot rese- och emigrationslagarna, planerat att fly och gjort otillåtna resor utomlands. Flera av dem som släpptes rapporterades ha torterats i fängelset.⁷⁵

I november 1989 lovade den syriska regeringen att hjälpa 500 ensamstående judiska kvinnor att emigrera, då kvinnorna var många fler än de judiska männen och inte kunde hitta lämpliga män att gifta

sig med. Tjugofyra av dem tilläts emigrera under hösten 1989 och ytterligare 20 under 1991.⁷⁶

I många år levde judarna i Syrien i extrem fruktan. De judiska kvarteren i Damaskus stod under ständig övervakning av hemliga polisen, som var närvarande vid gudstjänster i synagogorna, vid bröllop, bar-mitzvas och andra judiska samlingar. Kontakter med utlänningar övervakades noga. Resor utomlands tilläts i undantagsfall, men bara om man lämnade kvar en säkerhet på 300-1.000 dollar, tillsammans med familjemedlemmar som fungerade som gisslan. Amerikanska påtryckningar under fredsförhandlingarna bidrog till att övertala president Hafez Assad att lätta på dessa restriktioner, och på dem som förbjöd judarna att köpa och sälja mark, i början av 1990-talet.

Vid en hemlig operation i slutet av 1994 fördes 1.262 judar till Israel. De syriska judarnas andlige ledare under 25 år, rabbin Avraham Hamra, fanns bland dem som lämnade Syrien och reste till New York (nu bor han i Israel). Syrien hade beviljat utresetillstånd under förutsättning att judarna inte åkte till Israel.⁷⁷ Beslutet att slutligen släppa judarna kom till stor del som ett resultat av påtryckningar från USA efter fredskonferensen i Madrid 1991.

I slutet av 1994 övergavs Joab Ban Zeruih-synagogan i Aleppo, som varit i funktion i 1.600 år. Ett år senare fanns omkring 250 judar kvar i Damaskus, judar som uppenbarligen valt att stanna.⁷⁸ I mitten av 2001 uppskattade rabbin Huder Shahada Kabariti att det bodde 150 judar i Damaskus, 30 i Haleb och 20 i Kamashili. Varannan eller var tredje månad besöks de av en rabbin från Istanbul, Turkiet. Han övervakar beredningen av kosherkött, som invånarna fryser in och använder tills nästa besök. Två synagogor hålls fortfarande öppna i Damaskus.⁷⁹

Även om judar då och då utsätts för våld från palestinska demonstranter i Syrien, har regeringen vidtagit strikta skyddsåtgärder; man har bland annat arresterat angripare och vaktat de synagogor som finns kvar.⁸⁰

Enligt Syriens utrikesdepartement har judarna fortfarande en särskild lågstadieskola för religiös undervisning i judendom, och de tilläts lära ut hebreiska på vissa skolor. Omkring ett dussin elever går fortfarande på den judiska skolan, som hade 500 elever så sent som

1992. Judar och kurder är de enda minoriteter som inte tillåts delta i det politiska systemet. Dessutom "är de få kvarvarande judarna i allmänhet utestängda från statliga arbeten, och de är inte ålagda att göra militärtjänst. De är den enda minoritet vars pass och identitetskort anger deras religion."⁸¹

Judarna i Tunisien

Judisk befolkning 1948: 105.000 2001: 1.500

Efter att Tunisien blev självständigt 1956, utfärdades en rad antijudiska påbud från regeringen. År 1958 upplöstes Tunisiens judiska råd av regeringen, och urgamla synagogor, begravningsplatser och judiska kvarter förstördes för att ge plats för "urban förnyelse".⁸²

Den alltmer instabila situationen fick över 40.000 tunisiska judar att utvandra till Israel. År 1967 hade landets judiska befolkning krympt till 20.000.

Under Sexdagarskriget attackerades judar av arabiska upploppsmakare, och synagogor och affärer brändes. Regeringen fördömde våldet, och president Habib Bourguiba bad om ursäkt till chefsrabbinen. Regeringen värdjade till den judiska befolkningen att stanna kvar, men hindrade dem inte att lämna landet. Därefter utvandrade 7.000 judar till Frankrike.

År 1982 förekom attacker mot judar i städerna Zarzis och Ben Guardane. Enligt utrikesdepartementet "agerade den tunisiska regeringen beslutsamt för att skydda den judiska befolkningen".⁸³

År 1985 öppnade en tunisisk vakt eld mot bedjare i en synagoga i Djerba och dödade fem personer, varav fyra var judar. Sedan dess har myndigheterna försök förhindra fler tragedier genom att ge de tunisiska judarna kraftigt beskydd när det har behövts. Efter att Israel bombade PLO:s högkvarter i närheten av Tunis den 1 oktober 1985, "vidtog regeringen extraordinära åtgärder för att skydda den judiska befolkningen".⁸⁴ Efter tragedin på Tempelberget i oktober 1990, "placerade myndigheterna ut tungt beväpnad säkerhetspersonal runt Tunis största synagoga".⁸⁵

Djerba har en judisk förskola. Det finns också sex judiska lågstadieskolor (tre i Tunis, två i Djerba och en i kuststaden Zarzis), och

fyra mellan- och högstadieskolor (två i Tunis och två i Djerba). Det finns också yeshiva-skolor i Tunis och Djerba. Man har även två ålderdomshem. Landet har flera kosher-restauranger och fem tjänstgörande rabbiner: chefsrabbinen i Tunis, en rabbin i Djerba samt fyra andra i Tunis. Majoriteten av judarna följer kashrut-lagarna (judiska matregler, övers anm).

”Många turister kommer för att besöka El Ghirba-synagogan i Djerba, i byn Hara Sghira. Den nuvarande byggnaden uppfördes visserligen 1929, men man tror att det funnits en synagoga som varit i bruk på platsen under de senaste 1.900 åren. Tunisiska judar har många unika och färgstarka ritualer och högtider, bland annat den årliga pilgrimsresan till Djerba som inträffar under Lag BaOmer. Bardo-muséet i Tunis innehåller en utställning som enbart handlar om judiska rituella föremål.”⁸⁶

Idag utgör de 1.300 judarna landets största infödda religiösa minoritet. ”Regeringen garanterar judarna rätten att utöva sin religion och betalar storrabbinens lön.”⁸⁷

I oktober 1999 valde den judiska kommuniteten en ny styrelse för första gången sedan Tunisien blev självständigt 1956. De gav också styrelsen ett nytt namn: ”Tunisiens judiska kommitté”.⁸⁸

Den 11 april 2002 exploderade en lastbil med naturgas vid Ghriba-synagogans yttre mur på semesterön Djerba. Tunisiska talesmän sade först att lastbilen körde in i synagogans mur av misstag, men en grupp med kopplingar till Usama bin Ladins nätverk al-Qaida tog på sig ansvaret för vad som faktiskt var en terroristattack mot Afrikas äldsta synagoga. I explosionen dödades 17 personer, däribland 11 tyska turister.⁸⁹

Judarna i Jemen

Judisk befolkning 1948: 55.000 (i Aden: ytterligare 8.000)

2001: Färre än 200

År 1922 återinförde Jemens regering en gammal muslimsk lag som krävde att judiska föräldralösa barn under 12 års ålder skulle tvångsomvändas till islam.

Efter delningsomröstningen 1947 gjorde muslimska upploppsmakare gemensam sak med den lokala polisen, och genomförde en blodig pogrom i Aden som dödade 82 judar och förstörde hundratals judiska hem. Adens judiska befolkning blev ekonomiskt förlamad, eftersom de flesta judiska butiker och företag förstördes. I början av 1948 ledde en falsk anklagelse om ritualmord på två flickor till plundringar.⁹⁰

Den allt farligare situationen ledde till att praktiskt taget hela Jemens judiska befolkning – närmare 50.000 – emigrerade mellan juni 1949 och september 1950 i Operation Magiska mattan. En mindre, ständig utflyttning tilläts pågå till 1962, då ett inbördeskrig abrupt satte stopp för all judisk emigration.

Fram till 1976, då en amerikansk diplomat stötte på en liten judisk grupp i en avlägsen region i norra Jemen, trodde man att de jemenitiska judarna dött ut. Därför visste världen utanför ingenting om deras lidande.

Det visade sig att vissa hade stannat kvar under Operation Magiska mattan, eftersom familjemedlemmar inte ville lämna sjuka eller äldre släktingar. Dessa judar förbjöds att emigrera och tilläts inte ha kontakt med släktingar utomlands. De levde isolerade och instängda, spridda över bergstrakterna i norra Jemen där de saknade mat, kläder, sjukvård och religiösa föremål. Följden blev att vissa jemenitiska judar övergav sin tro och konverterade till islam.

Under en kort period tilläts judiska organisationer resa öppet i Jemen och dela ut hebreiska böcker och annat material till judarna där.⁹¹

Idag är judarna landets enda infödda religiösa minoritet, förutom ett litet antal kristna, hinduer och anhängare till bahai. Den lilla grupp som finns kvar i norra Jemen tolereras och tilläts utöva judendomen. Men de behandlas fortfarande som andra klassens medborgare och kan inte tjänstgöra i armén eller väljas till politiska poster. Judarna har traditionellt tvingats bo i en viss del av en stad eller by, och är begränsade i vilka yrken de kan välja, vanligtvis jordbruk eller hantverk. Judar får äga mark, vilket de också gör.⁹²

Judarna bor utspridda och någon gemensam struktur finns inte längre. De jemenitiska judarna har inte mycket social kontakt med sina muslimska grannar och hindras vanligtvis från att kommunicera

med judar i omvärlden. Man tror att det fortfarande finns två fungerande synagogor i Saiqaya och Amlah.

Det religiösa livet har inte förändrats särskilt mycket i Jemen. Judar får inte äta tillsammans med muslimer och giftermål utanför den egna religionen är absolut förbjudet.

Under de senaste åren har omkring 400 judar utvandrat till Israel, trots det officiella förbudet mot emigration.⁹³

I mitten av år 2000 meddelade Jemens utrikesdepartement: "...regeringen upphäver sin policy att låta personer med israeliskt pass och jemenitiskt ursprung resa till Jemen på laissez-faire-dokument. Men jemenitiska, israeliska och andra judar får resa fritt till och inom Jemen på icke-israeliska pass."⁹⁴

I januari 2001 satte det regerande "Allmänna folkets parti" en jemenitisk jude på kandidatlistan till parlamentsvalet för första gången. Kandidaten, Ibrahim Ezer, sades ha rekommenderats av president Ali Abdallah Salah som en gest mot den kommande Bushadministrationen, i ett försök att få ekonomiskt stöd till landet. Valkommittén förkastade senare Ezers kandidatur med förklaringen att en kandidat måste ha två muslimska föräldrar. Politiska analytiker spekulerade i om det verkliga skälet var att man inte ville etablera ett prejudikat där man lät en jude kandidera till ett offentligt ämbete.⁹⁵

Noter kap 15.

1. Vamberto Morais, *A Short History of Anti-Semitism*, (New York: W.W Norton and Co., 1976), s. 11; Bernard Lewis, *Semites & Anti-Semites*, (New York: W.W Norton & Co., 1986), s. 81.
2. *Oxford English Dictionary*; Webster's Third International Dictionary.
3. *Washington Post*, (30 oktober 2001).
4. Officiellt brittiskt dokument, UD:s File No. 371/20822 E 7201/22/31; Elie Kedourie, *Islam in the Modern World*, (London: Mansell, 1980), s. 69-72.
5. Howard Sachar, *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 196.
6. Jordaniens nationalitetslag, Offentlig publikation, nr 1171, artikel 3(3) i Lag nr 6, 1954, (16 februari 1954), s. 105.
7. Ur ett brev till M. Rene Mheu, UNESCO:s generaldirektör, återgivet i *Al-Thawra*, (3 maj 1968).

8. *The Religious Ordinances Reader*, (Syriens utbildningsministerium, 1963-1964), s. 138.
9. *Basic Syntax and Spelling*, Syriens utbildningsministerium, 1963.
10. *Religious Teaching*, Egyptens utbildningsministerium, 1966.
11. *Modern World History*, Jordaniens utbildningsministerium, 1966, s. 150.
12. Meyrav Wurmser, *The Schools of Ba'athism: A Study of Syrian Schoolbooks*, (Washington, D.C.: Middle East Media and Research Institute, 2000), s. xiii.
13. Wurmser, s. 51.
14. Middle East Media and Research Institute (MEMRI), ; *Parade*, (23 juni 2002), s. 13.
15. Jewish Telegraphic Agency, (4 mars 1991).
16. *Al-Mussawar*, (4 augusti 1972).
17. Middle East Media and Research Institute (MEMRI).
18. *Al-Ahram*, (28 oktober 2000).
19. *Jerusalem Post*, (19 november 2001).
20. Den palestinska myndighetens television, (14 oktober 2000).
21. Palestinian Media Watch, , (15 mars 2000).
22. *Washington Post*, (8 maj 2001).
23. Bernard Lewis, *"The Pro-Islamic Jews"*, *Judaism*, (hösten 1968), s. 401.
24. Bat Ye'or, *The Dhimmi*, (New Jersey: Fairleigh Dickinson University Press, 1985), s. 43-44.
25. Bat Ye'or, s. 185-86, 191, 194.
26. Norman Stillman, *The Jews of Arab Lands*, (Pennsylvania: The Jewish Publication Society of America, 1979), s. 84; Maurice Roumani, *The Case of the Jews from Arab Countries: A Neglected Issue*, (Tel Aviv: World Organization of Jews from Arab Countries, 1977), s. 26-27; Bat Ye'or, s. 72; Bernard Lewis, *The Jews of Islam*, (New Jersey: Princeton University Press, 1984), s. 158.
27. Stillman, s. 59, 284.
28. Roumani, s. 26-27.
29. G.E. von Grunebaum, "Eastern Jewry Under Islam", *Viator*, (1971), s. 369.
30. *New York Times*, (19 februari 1947).
31. Roumani, s. 30-31; Norman Stillman, *The Jews of Arab Lands in Modern Times*, (New York: Jewish Publication Society, 1991), s. 119-122.
32. Bat Ye'or, s. 61.
33. Bat Ye'or, s. 30.
34. Louis Gardet, *La Cite Musulmane: Vie sociale et politique*, (Paris: Etudes musulmanes, 1954), s. 348.

35. Bat Ye'or, s. 56-57.
36. *Middle Eastern Studies*, (1971), s. 232.
37. *Washington Post*, (25 februari 2002).
38. Samtliga befolkningsuppgifter från 2001 från David Singer och Lawrence Grossman, red., *American Jewish Year Book 2001*, (New York: American Jewish Committee, 2001), s. 540-563.
39. Judiska världskongressen, Jewish Communities of the World, (<http://www.virtual.co.il/communities/wjcbook/index.htm>).
40. "Country Reports on Human Rights Practices for 1991", (District of Columbia: Department of State, 1992), s. 1339.
41. Amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 1997".
42. Amerikanska UD, "2000 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 5 september 2000).
43. Howard Sachar, *A History of Israel*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 401.
44. AP, (26 november 1956); New York World Telegram, (29 november 1956).
45. Jewish Communities of the World.
46. Amerikanska UD, "2000 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 5 september 2000).
47. Amerikanska UD, "2000 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 26 oktober 2001).
48. Amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 1997".
49. AP, "Many Jews Choose to Stay in Iran", (18 januari 1998).
50. *Jewish Communities of the World*, Omtryckt med tillåtelse från Judiska världskongressen. Copyright 1997; Institute of the World Jewish Congress. Amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 1997".
51. Schneider, Howard, "Iran Court Reduces Penalties for Jews", *Washington Post*, (22 september 2000).
52. *Jerusalem Post*, (16 januari 2002).
53. Amerikanska UD, "2001 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 26 oktober 2001).
54. *Jerusalem Post*, (13 december 1997); Arieh Avneri, *The Claim of Dispossession*, (Tel Aviv: Hidekel Press, 1984), s. 274; Maurice Roumani, *The Case of the Jews from Arab Countries: A Neglected Issue*, (Tel Aviv: World Organization of Jews from Arab Countries, 1977), s.

- 29:30; Norman Stillman, *The Jews of Arab Lands in Modern Times*, (New York: Jewish Publication Society, 1991), s. 117-119; Howard Sachar, *A History of Israel*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 399.
55. Judith Miller och Laurie Mylroie, *Saddam Hussein and the Crisis in the Gulf*, (New York: Random House, 1990), s. 34.
56. Max Sawadayee, *All Waiting to be Hanged*, (Tel Aviv: Levanda Press, 1974), s. 115.
57. *New York Times*, (18 februari 1973).
58. Amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 1997".
59. *Jerusalem Post*, (13 december 1997).
60. *New York Times Magazine*, (3 februari 1985).
61. AP, (28 mars 1998).
62. *Maariv*, (21 juni 1991); Jewish Telegraphic Agency, (22 juli 1993); *Jewish Communities of the World*.
63. Sachar, s. 400; Stillman, s. 145.
64. Amerikanska UD, "2000 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 5 september 2000).
65. *Jerusalem Report*, (11 mars 2002).
66. Roumani, s. 32-33.
67. Said Ghallab, "Les Juifs sont en enfer", *Les Temps Modernes*, (april 1965), s. 2247-2251.
68. Amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 1996"; *Jewish Communities of the World*; Amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 1997".
69. *Jewish Communities of the World*.
70. *Jewish Communities of the World*.
71. Amerikanska UD, "2000 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 5 september 2000).
72. Amerikanska UD, "2001 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 26 oktober 2001).
73. Sachar, s. 400; Roumani, s. 31; Stillman, s. 146.
74. *Newsday*, (1 november 1987); information tillhandahållen från republikanen Michael McNulty.
75. Middle East Watch, *Human Rights in Syria*, (New York: Middle East Watch, 1990), s. 94.

76. "Country Reports on Human Rights Practices for 1991", (District of Columbia.: Amerikanska UD, 1992), s. 1610.
77. *Jerusalem Post*, (18 oktober 1994).
78. *Jerusalem Post*, (27 maj 1995).
79. AP, (27 januari 2000).
80. Amerikanska UD, "2000 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 5 september 2000).
81. Amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 2001".
82. Roumani, s. 33; Stillman, s. 127.
83. "Country Reports on Human Rights Practices for 1982", (District of Columbia.: amerikanska UD, 1983), s. 1290-91.
84. "Country Reports on Human Rights Practices for 1985", (District of Columbia.: amerikanska UD, 1986), s. 1321.
85. "Country Reports on Human Rights Practices for 1990", (District of Columbia.: amerikanska UD, 1991), s. 1664-65.
86. *Jewish Communities of the World*.
87. Amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 1997".
88. Amerikanska UD, "2000 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 5 september 2000).
89. *Washington Post*, (17 och 23 april 2002).
90. Sachar, s. 397-98; Roumani, s. 32-33; Stillman, s. 498.
91. *Jerusalem Post*, (15 februari 1992); Jewish Telegraphic Agency, (26 februari 1992).
92. *Jewish Communities of the World*; amerikanska UD, "Report on Human Rights Practices for 1997".
93. *Jewish Communities of the World*.
94. Amerikanska UD, "2000 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: 5 september 2000).
95. *Jerusalem Post*, (30 januari 2001).

16. Mänskliga rättigheter i arabländerna

Myt

"Arabstaternas regeringar tillgodoser sina medborgares grundläggande mänskliga rättigheter."

Fakta

Medan mycken uppmärksamhet har riktats mot påstådda brott mot mänskliga rättigheter från Israels sida på den oroliga Västbanken och Gazaremsan, har populärpressen valt att praktiskt taget ignorera brott mot grundläggande mänskliga rättigheter som begås dagligen i nästan varje arabland. Enligt årsrapporter sammanställda av amerikanska UD styrs merparten av arabstaterna av diktatoriska förtryckarregimer, som nekar sina medborgare grundläggande rättigheter som rätten att uttrycka sina politiska åsikter, yttrandefrihet, pressfrihet och rätt till korrekt juridisk behandling. Arab Human Development Report, publicerad av en grupp arabiska forskare från FN:s utvecklingsprogram, konstaterade att av världens sju regioner hade arabländerna den lägsta "frihetspoängen". De låg också lägst när det gällde "medbestämmande och ansvarighet", ett mått på olika aspekter av den politiska processen, medborgerlig frihet, politiska rättigheter och mediernas oberoende.¹

Myt

"Kvinnors rättigheter skyddas numera i arabvärlden."

Fakta

I de flesta arabländer definieras reglerna för traditionellt socialt beteende av *shari'a*, eller islamisk lag. Enligt den ges kvinnorna en roll som är underlägsen männens, och de blir därför diskriminerade när det gäller personliga fri- och rättigheter.

Som Mellanösternexperten Daniel Pipes förklarar: "Enligt det islamiska synsättet ... anses den kvinnliga sexualiteten så stark att den utgör en verklig fara för samhället." Därför är otyglade kvinnor "den farligaste utmaningen som män möter när de försöker utföra Guds befallningar". Kombinationen av "kvinnors begär och deras oemotståndliga attraktion ger dem en makt över männen som konkurrerar med Guds".²

"Lämnade åt sig själva", fortsätter Pipes, "kan män mycket väl falla offer för kvinnor och lämna Gud", vilket leder till oordning bland de troende. Enligt traditionellt tänkande, konstaterar Pipes, utgör kvinnorna ett internt hot mot det muslimska samhället liknande det externa hot som representeras av de otrogna.

Enligt traditionen gifter en arabisk kvinna vid unga år med en man som hennes far valt. En man har rätt att skilja sig när som helst, även mot sin frus vilja, genom att helt enkelt säga att det är hans avsikt.

Även om bilden av den jämlikhetssträvande kvinnan sakta växer fram i vissa mer sekulariserade arabstater, sker detta i huvudsak endast i storstäder och bland överklassen. Rituell omskärelse av kvinnor är fortfarande vanligt på landsbygden i Egypten, Libyen, Oman och Jemen.

Dessutom är fortfarande lagar som begränsar kvinnors rättigheter i kraft i nästan alla arabländer. I Syrien kan en man förhindra att hans fru lämnar landet. I Egypten, Irak, Libyen, Jordanien, Marocko, Oman och Jemen måste gifta kvinnor ha skriftligt tillstånd från sin man för att få resa utomlands, och de kan förhindras att göra det av vilket skäl som helst. I Saudiarabien måste kvinnor få skriftligt tillstånd från sin närmaste manliga släkting för att få lämna landet eller resa med allmänna färdmedel mellan olika delar av riket.

Enligt FN är "utnyttjandet av arabiska kvinnors förmågor och möjligheter genom deltagande i det politiska och ekonomiska livet fortfarande det lägsta i världen kvantitativt sett. ... I vissa länder med valda nationalförsamlingar, har kvinnor fortfarande inte rösträtt eller rätt att inneha ett ämbete. Och varannan arabkvinna kan varken läsa eller skriva."³

I en saudisk shariadomstol har en mans vittnesmål samma värde som två kvinnors. I Kuwait tillåts den manliga delen av befolkningen att rösta, medan kvinnor fortfarande saknar rösträtt. Egypten,

Marocko, Jordanien och Saudiarabien har alla lagar som säger att en kvinnas arv måste vara mindre än hennes manliga syskons (vanligtvis ungefär hälften så stort). Enligt marockansk lag ursäktas ett mord eller en skada på en kvinna som ertappas med att begå äktenskapsbrott; kvinnor straffas om de skadar sina män under samma omständigheter.

Hustrumisshandel är relativt vanligt förekommande i arabländerna, och misshandlade kvinnor har små möjligheter till upprättelse. Som amerikanska UD har konstaterat angående Jordanien (och större delen av arabvärlden): "Hustrumisshandel är tekniskt sett laga skäl för en skilsmässa, men mannen kan försöka visa att han enligt Koranen har rätt att tillrättavisa en ogudaktig eller olydig hustru genom att slå henne."⁴

I Saudiarabien är restriktionerna mot kvinnor bland de mest extrema i arabvärlden. Saudiska kvinnor får inte gifta sig med icke-saudier utan myndigheternas tillstånd (vilket sällan ges); de är förbjudna att köra motorfordon eller åka cykel; de får inte använda offentliga toaletter när det finns män närvarande; och de tvingas sitta längst bak i offentliga bussar, skilja från männen. Vid Kung Saud-universitetet i Riyadh föreläser professorerna inför salar med enbart män, medan kvinnorna lyssnar via intern-TV i klassrum med endast kvinnor långt därifrån.⁵ "[Muslimska] rådgivningsspalter" i den saudiarabiska pressen rekommenderar sträng fostran av kvinnor som en del av ett korrekt äktenskap. Kvinnor måste skylla hela sin kropp och sitt ansikte när de rör sig bland folk, och de som inte gör det utsätts för fysiska trakasserier av Saudiarabiens religiösa polis, kallad Mutaaw'in. Saudierna vidgar till och med sin diskriminerande behandling av kvinnor till att gälla utanför landets gränser. Under ett besök i USA av kronprins Abdullah, begärde prinsens adjutanter exempelvis att inga kvinnliga trafikledare skulle tillåtas kontrollera hans flyg till Texas där han skulle träffa president Bush. De begärde också att inga kvinnor skulle släppas in på flygplansplattan.⁶

Arabregimerna hittar olika sätt att hantera de internationella påtryckningarna om att förbättra kvinnornas rättigheter. De föredrar ofta att införa milda förbättringar i kvinnans status, i stället för att genomföra radikala reformer som skulle kunna stå i strid med deras ideologi och möta motstånd från konservativa element inom landet.

Myt

"Palestiniernas frihet under den palestinska myndigheten omfattar rätten att sälja mark till judar."

Fakta

År 1996 utfärdade den palestinska myndighetens mufti, Ikrama Sabri, en *fatwa* (religiöst påbud), som förbjöd försäljning av arabisk och muslimsk egendom till judar. Den som bröt mot ordern skulle dödas. Åtminstone sju markförsäljare dödades det året. Sex år senare erkände chefen för den palestinska myndighetens allmänna underrättelsetjänst på Västbanken, general Tawfik Tirawi, att hans män var ansvariga för mordet.⁷

Den 5 maj 1997 tillkännagav den palestinska myndighetens justitieminister Freih Abu Middein att dödsstraff skulle tillämpas på alla som dömdes för att ha överlåtit "en tum" till Israel. Senare samma månad dödades två arabiska markförsäljare. Företrädare för den palestinska myndigheten förnekade all inblandning i mordet. Ett år senare mördades ytterligare en palestinier misstänkt för att ha sålt mark till judar. Den palestinska myndigheten har även anhållit misstänkta markförsäljare för att de brutit mot jordansk lag (som gäller på Västbanken), som förbjuder försäljning av mark till utlänningar.⁸

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I ENSKILDA LÄNDER

(Om inget annat anges kommer all information från amerikanska UD:s "Reports on Human Rights Practices for 2000-2001".)

Saudiarabien

Saudiarabien är en dynasti-monarki, där kung Fahd Bin Abd Al-Aziz Al Saud regerar. Landets konstitution utgörs av Koranen och profeten Muhammeds Sunna (tradition), och landet styrs alltså i enlighet med en strikt tolkning av muslimsk lag. Eftersom det inte finns några demokratiska institutioner, har medborgarna ingen roll i landets styre. Landets säkerhet upprätthålls av både en sekulär säkerhetsstyrka och Mutawwa'in, den religiösa polisen, som även omfattar "Kommittén för att främja dygd och förhindra syndigt leverne".

Eftersom den traditionella islamiska synen på mänskliga rättigheter inte stämmer överens med den moderna synen, har regeringen tillåtit både de sekulära och religiösa säkerhetsstyrkorna att begå allvarliga övergrepp.

Juridiska rättigheter

Tortyr, misshandel och andra övergrepp på fångar utförs regelbundet av såväl Mutawwa'in som tjänstemän inom inrikesministeriet. Dessutom döddes åtminstone en person nyligen av Mutawwa'in för ett mycket lindrigt religiöst brott. Andra avrättningar under år 2000 skedde för olika typer av brott, från "avvikande sexuellt beteende" till trolldom, och genomfördes genom stening, halshuggning eller exekution; vissa fångar straffades med amputation eller med att förlora ett öga. Fångar hålls ibland inspärrade under lång tid utan åtal eller rättegång.

Yttrande- och pressfriheten är kraftigt begränsad i Saudiarabien – att kritisera islam eller den kungliga familjen är olagligt, och kan leda till långa fängelsevistelser utan rättegång. TV, radio, internet och litteratur är alla kraftigt censurerade. Mötes- och föreningsfriheten är också begränsad, och där gäller regler som exempelvis att män och kvinnor ska vara åtskiljda vid möten.

Behandling av kvinnor

Kvinnorna är offer för systematisk diskriminering i Saudiarabien. Våld och våldtäkt i hemmet är ett utbrett problem, och kvinnor får ingen upprättelse vid sådana brott. Kvinnor kan inte resa, komma in på sjukhus eller köra bil utan sin mans tillåtelse. Bussarna är segregerade, och kvinnorna måste sitta i bakre delen. De kvinnor som inte bär en *abaya* (ett svart plagg som täcker hela kroppen) och döljer sina ansikten och sitt hår trakasseras av Mutawwa'in.

De lagar som diskriminerar kvinnor gäller bland annat äganderätten, rätten att vittna i domstol, arvsrätten, och vårdnaden om barn i händelse av skilsmässa. Kvinnor utgör endast fem procent av arbetskraften, och det är hart när omöjligt för kvinnor att få anställning för något annat än de enklaste sysslor. Kvinnlig könsstympning är också tillåten och tillämpas i vissa delar av Saudiarabien.

Kvinnor från andra länder måste också följa Saudiarabiens stränga lagar, och den amerikanska armén har gått så långt att man kräver att de egna kvinnliga soldaterna klär sig restriktivt, åker i baksätet i bilar och har manlig eskort utanför baserna. År 2001 stämde den högst rankade kvinnliga piloten inom det amerikanska flygvapnet den amerikanska regeringen. Syftet var att förändra dess policy eftersom den diskriminerar kvinnor, kränker deras religionsfrihet och tvingar dem att följa sederna i en religion som inte är deras egen. Pentagon kräver inte längre att kvinnorna ska bära den svarta fotsida abayan som de saudiska kvinnorna bär, men de andra restriktionerna gäller fortfarande.⁹

Arbetares rättigheter

Det finns ingen arbetslagstiftning, inga fackföreningar och inga kollektivavtal i Saudiarabien. Tvångsarbete är tekniskt sett olagligt, men utländska arbetare och tjänare tvingas ibland arbeta upp till sexton timmar om dagen, sju dagar i veckan. Betalningen kan hållas inne i veckor eller månader i sträck.

Obekräftade uppgifter tyder på att kvinnor ibland smugglas in i Saudiarabien för att arbeta som prostituerade, och barn smugglas in för att arbeta i organiserade tiggargligor. Officiellt är människohandel olagligt enligt saudisk lag.

Behandling av minoriteter

Det råder ingen religionsfrihet i Saudiarabien. Alla medborgare måste vara muslimer, och sunnigrenen är den enda som kan utövas offentligt. Det råder institutionell diskriminering av shiamuslimer. Andra religioner än islam tolereras om de utövas diskret; ett antal kristna utvisades år 2000 för att ha utövat "avfall" på ett alltför offentligt sätt.

Asiatiska och afrikanska arbetare i Saudiarabien vittnar om utbredd diskriminering och svårigheter att få upprättelse vid missförhållanden

Jordanien

Det hashemitiska kungariket Jordanien är en konstitutionell monarki som styrs av kung Abdullah bin Hussein. Man använder direkta val för att utse de 104 representanterna i parlamentets underhus som inte har något egentligt inflytande, medan överhuset, senaten med sina 40 platser, utses av kungen. Praktiskt taget all makt är koncentrerad till kungen, som kan avskeda en enskild representant eller upplösa hela parlamentet, vilket han också gjorde i juni 2001. Jordaniens medborgare kan alltså inte ändra landets styre. Många allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna förekommer i Jordanien med regeringens goda minne.

Juridiska rättigheter

Jordanska säkerhetsstyrkor använder regelmässigt tortyr, vilket nyligen lett till flera dödsfall. Personer hålls ofta fångna utan åtal, de tillåts inte träffa någon advokat och lever under osanitära förhållanden; detta gäller även journalister som anklagas för "ärekränkning", vilket innebär att de kritiserat regeringen eller kungen. Olika terroristgrupper är väl representerade i Jordanien. "Jordaniens islamiska rörelse" ("Ahmed Al Daganesh-gruppen") och "Jordaniens ädlingar" tog till exempel på sig ansvaret för mordet på en israelisk affärsman i Amman i augusti 2001. Regeringen förnekade att mordet var politiskt, och har inte gjort några gripanden i ärendet.

Mötes- och föreningsfrihet, press- och yttrandefrihet är alla begränsade av myndigheterna; den som skriver artiklar som är kritiska eller satiriska mot regeringen anhålls och fängslas ofta. I augusti 2002 drog man in TV-kanalen al-Jaziras sändningsrättigheter för att de sänt åsikter som var kritiska mot regeringen.¹⁰

Kvinnors rättigheter

Jordanska kvinnor missgynnas tydligt juridiskt. Våldtäkt inom äktenskapet är tillåtet, hustrumisshandel är vanligt förekommande och ofta tillåtet i lagen, och hedersrelaterade brott (våld mot kvinnor i hemmet utfört av män som upplever att kvinnorna har undergrävt deras heder genom ett "omoraliskt beteende") ger minimala straff.

Hedersrelaterade brott har blivit så vanliga att de utgör 25 procent av det totala antalet mord begångna i Jordanien år 2000, enligt en undersökning.

Även ekonomiskt har kvinnorna ett sämre juridiskt utgångsläge. Männen gynnas i fråga om social trygghet, arvsrätt, skilsmässa och vittneslagar. Kvinnor tjänar mindre än män för likvärdiga arbeten, och är underrepresenterade i arbetslivet.

Kvinnlig könsstympning, som tidigare var utbrett i Jordanien, har i stort sett stoppats. Men vissa stammar tillämpar det fortfarande. Något som är mycket vanligare är övergrepp på flickor, i synnerhet sexuellt utnyttjande. Lagen kräver stränga straff i sådana fall, men det är få som någonsin utreds.

Arbetares rättigheter

Arbetslagstiftningen är generellt sett bra, men det finns undantag. Tvångsarbete är visserligen förbjudet i Jordanien, men många utländska tjänare arbetar under förhållanden som är likställda med tvångsarbete. Dessutom är barnarbete vanligt förekommande, även om regeringen har vidtagit åtgärder för att stoppa det.

Behandling av minoriteter

Religionsfriheten respekteras för det mesta i Jordanien. Även om endast de tre "stora monoteistiska religionerna" (islam, judendom och kristendom) är officiellt erkända av myndigheterna, tillåts ett fritt utövande av alla andra religioner, och man har lika rättigheter. Enda undantaget är bahai, vars medlemmar utsätts för offentlig, systematisk diskriminering. De tillåts emellertid öppet utöva sin religion.

Efter kriget 1948, och även efter kriget 1967, gav Jordanien palestinska flyktingar som flydde från Israel jordanskt medborgarskap. Men flyktingar som kommit senare har inte fått det, och utsätts för utbredd diskriminering.

Libanon

Sedan det 16 år långa inbördeskriget tog slut 1991, har Libanon i huvudsak kontrollerats av Syrien, som har 25.000 soldater stationerade i landet. Så även om Libanon tekniskt sett är en parlamentarisk

republik, har varken medborgare eller regeringsföreträdare någon egentlig roll i att förändra landets styre, eftersom Syrien fattar alla policybeslut och har stort inflytande över valen. Den libanesiska regeringen och armén respekterar inte mänskliga rättigheter, och de många terroristorganisationerna som har sina högkvarter i Libanon begår också övergrepp.

Juridiska rättigheter

Även om mord beordrade av myndigheterna är något okänt i Libanon, har det förekommit ett stort antal försvinnanden och dödsfall bland politiska fångar som suttit fängslade i väntan på rättegång. Godtyckliga arresteringar är vanligt förekommande, och vissa personer hålls fångna under långa tider utan rättegång och utan att anklagas för något brott. Användningen av tortyr rapporteras vara utbredd. I de områden av landet som kontrolleras av den Syrien-stödda Hisbollah-milisen tillämpas enbart islamisk lag; i de oberoende palestinska flyktinglägren i söder tillämpas inget särskilt juridiskt system. I samtliga dessa områden är brott mot de mänskliga rättigheterna mycket vanliga.

Press- och yttrandefriheten finns inskriven i lagen, och respekteras i stort sett, men censur är vanligt förekommande. Mötesfrihet råder enligt lag, men begränsas av myndigheterna. I augusti 2001 genomförde till största delen kristna studenter en icke-våldsdemonstration mot Syriens roll i Libanon, och blev misshandlade av säkerhetsstyrkor. Några dagar tidigare hade andra antisyriska aktivister arresterats.¹¹

I augusti 2001 anhöll libanesiska säkerhetsstyrkor en kristen journalist i ett tillslag mot kristna antisyriska dissidenter. Veckan innan greps ungefär 200 medlemmar av kristna oppositionsgrupper som motsätter sig Syriens kontroll över Libanon.¹²

Libanons invånare har drabbats av motsättningarna mellan rivaliserande terroristgrupper som opererar inne i Libanon. Dessa grupper attackerar antingen mål inne i landet eller anfaller Israel i söder; när de gör det senare drabbas Libanons befolkning värst av repressalierna. Men antalet attacker mot Israel av det syrisk-stödda

Hisbollah och andra terroristgrupper har minskat avsevärt efter Israels tillbakadragande från södra Libanon i maj 2000.

Kvinnors rättigheter

Våld och våldtäkter i hemmet är ett allvarligt socialt problem, som påverkar en stor del av befolkningen. Hedersrelaterade brott är olagliga, men man tillämpar reducerade straff i sådana fall.

Kvinnor kan tekniskt sett välja vilket yrke de vill, men det finns ett starkt socialt tryck som förhindrar de flesta kvinnor från att göra det. Många andra lagar i Libanon är baserade på islamisk lag, och diskriminerar kvinnor och barn.

Arbetares rättigheter

Tvångsarbete är inte olagligt, och många utländska tjänare, kvinnor och barn tvingas arbeta mot sin vilja. Barnarbete är allmänt förekommande. Barnen lider under libanesisk lag även på andra sätt: övergrepp på barn, kidnappningar och till och med försäljning av barn till adoptionsbyråer är relativt vanliga, och ignoreras av myndigheterna.

Behandling av minoriteter

Religionsfriheten respekteras i allmänhet, även om viss diskriminering finns inbyggd i det juridiska systemet; vissa regeringsposter kan exempelvis enbart innehas av vissa typer av muslimer. Palestinska flyktingar som bor i Libanon har inga rättigheter, och kan inte bli medborgare i landet.

Syrien

Tekniskt sett är Syrien en parlamentarisk demokrati där olika poster tillsätts genom direkta val; i verkligheten har president Bashar Assad praktiskt taget absolut makt. När hans far Hafez Assad dog den 10 juni 2000, efter 30 år vid makten, kandiderade Bashar ensam till posten, och den lagstadgade minimiåldern för att bli president sänktes följaktligen från 40 till 34 år, alltså Bashars ålder. Eftersom militärt undantagstillstånd har rått i landet sedan 1963, opererar starka säkerhetsstyrkor och milisgrupper oberoende av varandra,

och utan att hindras av regeringen. De mänskliga rättigheterna begränsas avsevärt av myndigheterna, och säkerhetsstyrkorna begår också allvarliga övergrepp.

Juridiska rättigheter

På grund av säkerhetsstyrkornas starka ställning upprätthålls inte de syriska medborgarnas juridiska rättigheter. Godtyckliga arresteringar, tortyr och försvinnanden bland fångar förekommer regelbundet. Syriska, libanesiska och jordanska politiska fångar har hållits isolerade från omvärlden av myndigheterna under långa perioder, liksom saknade israeliska soldater som tagits tillfånga av Syrien och Hisbollah, den terroristorganisation som landet understöder i Libanon. Personer som tillfångatagits för så länge som tjugo år sedan är fortfarande försvunna.

Press- och yttrandefriheten finns inskriven i lagen, men är kraftigt begränsad. Publicering av "falsk information" som motsätter sig "revolutionens mål" bestraffas med långa fängelsestraff. Alla tidningsföretag ägs och drivs av regeringen. År 2001 arresterades tio pro-demokratiska aktivister och dömdes för anstiftan till uppror, spridande av lögn och försök att förändra konstitutionen med våld.¹³

Föreningsfriheten begränsas kraftigt av myndigheterna och någon mötesfrihet existerar inte.

Kvinnors rättigheter

Våld i hemmet förekommer i Syrien, men man vet inte mycket om hur utbrett det är. Våldtäkt mellan makar är inte förbjudet, och hedersrelaterade brott förekommer. Juridiskt sett diskrimineras kvinnor av många ekonomiska lagar, som arvsrätt och social trygghet, och straffet för äktenskapsbrott är dubbelt så strängt mot kvinnor som mot män. Kvinnor kan inte resa ur landet utan sin mans tillåtelse. Det finns kvinnor anställda inom alla områden, men de är underrepresenterade i de flesta branscher.

Arbetares rättigheter

Barnarbete är vanligt, trots lagar som förbjuder det. Dessutom är rättigheten att bilda fackföreningar och sluta kollektivavtal begränsad.

Behandling av minoriteter

Religionsfriheten respekteras generellt, med två undantag: judar utestängs systematiskt från landets styre, och saknar många grundläggande rättigheter; och extrema islamiska grupper är ofta måltavla för attacker och diskriminering, på grund av de många islamiska terroristgrupper som motarbetar regeringen.

Kurderna förtrycks systematiskt i Syrien: de kan inte bli syriska medborgare, de har få rättigheter och är förbjudna av myndigheterna att lära ut sitt språk och sin kultur.

Irak

Iraks konstitution tillerkänner det arabiska Baath-partiet regeringsmakten, ett socialistiskt parti som domineras av Saddam Hussein och hans släktingar. Hussein försöker legitimera sin ställning genom att hänvisa till en "folkomröstning" från oktober 1995, där han fick 99,9 procent av rösterna. Men det valet hade varken hemliga valurnor eller några motkandidater, och irakiska medborgare vittnade om att de var rädda för repressalier om de röstade på någon annan. Iraks historia när det gäller mänskliga rättigheter visar att rädslan var befogad – de irakiska myndigheterna begår allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna, främst genom de olika milisgrupper som är verksamma i landet. Dessa grupper bidrar till att upprätthålla en atmosfär av fruktan och förtryck.

Juridiska rättigheter

Regeringens polisiära taktik är bland de mest brutala i världen. Medborgare grips och avrättas regelmässigt för brott som desertering, kritik mot regeringen och prostitution. Många brottslingar som dömts för mindre brott dödas rutinmässigt i stora grupper som en del av ett "upprensningssystem", avsett att minska antalet fångar på anstalterna. Politiska eller religiösa personligheter som betraktas som ett hot mot Saddam eller andra högt uppsatta personer dödas utan betänkligheter, och utan att anklagas för något specifikt brott. De som anklagas för specifika brott får sällan en rättvis rättegång, eftersom varje domstolsbeslut kan ändras av presidenten. Ibland hålls

ingen rättegång över huvud taget. Tortyr används systematiskt i irakiska fängelser.

Officiellt respekterar myndigheterna yttrande-, press-, mötes- och föreningsfriheten, men alla dessa rättigheter är i praktiken begränsade. Regeringen äger alla dagstidningar i landet, och använder dem som propagandakällor. Varje kritiskt uttalande mot regeringen bestraffas hårt, och invånare som genomfört fredliga samlingar har kuvats och ibland attackerats av regeringstrogen milis.

Anklagelser om allvarliga krigsförbrytelser har ofta riktats mot Irak. Grymheter begångna under Iran-Irak-kriget 1980-1988 samt under Gulfkriget 1991 upprepas än idag; irakiska styrkor slåss mot den kurdiska armén som kontrollerar norra Irak, och anfaller regelmässigt civila och placerar ut minor i civila områden. FN-inspektörer som övervakade Iraks militära anläggningar och fabriker för kemiska vapen utvisades utan vidare ur landet 1997.

Kvinnors rättigheter

Våld i hemmet förekommer i Irak, men det finns ingen statistik över hur utbrett det är. Hedersrelaterade brott är tillåtna enligt irakisk lagstiftning, och brott som prostitution bestraffas ofta med halshuggning. Det finns ett antal lagar som garanterar kvinnors rättigheter i arbetslivet, men det är svårt att avgöra hur framgångsrika de varit i att åstadkomma jämställdhet.

Arbetares rättigheter

Arbetare har praktiskt taget inga rättigheter i Irak. Fackföreningar är olagliga, och även om tvångsarbete tekniskt sett är förbjudet, kan man dömas till fängelse om man säger upp sig från sitt arbete. Barnarbete är inte ovanligt, trots regler och lagar som säger motsatsen.

Behandling av minoriteter

Det råder tekniskt sett religionsfrihet, men den respekteras inte av myndigheterna. Majoriteten av befolkningen består av shiamuslimer, men det är den sunnitiska minoriteten som kontrollerar Baath-partiet. Därför mördas eller förtrycks ofta religiösa ledare och lekmanaledare inom shia. Den lilla kristna befolkningen har också utsatts för övergrepp.

Kurderna, som kontrollerar norra Irak, har utsatts för hårt förtryck. Kurder är förbjudna att bo inne i själva Irak, och de i norr har utsatts för grymheter av irakisk militär, bland annat tortyr, summariska avrättningar och attacker mot civila befolkningscentra med kemiska vapen.

Egypten

Enligt Egyptens konstitution är landet en social demokrati med islam som statsreligion. Presidenten och hans nationaldemokratiska parti kontrollerar emellertid den politiska scenen i sådan omfattning att medborgarna inte har någon egentlig möjlighet att förändra landets styre. Det har rått undantagstillstånd sedan 1981, vilket har gjort det möjligt för myndigheterna att godtyckligt hålla människor fängslade utan att anklaga dem för något brott, och att regelmässigt förneka egyptiska medborgare deras juridiska rättigheter.

Juridiska rättigheter

Press- och yttrandefriheten garanteras av konstitutionen, men inskränks ofta i praktiken. Regeringen äger och kontrollerar de tre största dagstidningarna, och har monopol på tryckning och distribution. Därför är det sällsynt att dagstidningar kritiserar regeringen, och oppositionspartiernas utgivning av egna tidningar är begränsad. Vetenskapsmän och statsanställda som kritiserar regeringen anklagas ofta för brotten ärekränkning eller förtal, eller för att ha "spridit falsk information om Egypten", och fängslas. Förenings- och mötesfriheten är kraftigt begränsad.

Psykisk eller fysisk tortyr är officiellt olagligt men ändå vanligt förekommande, och det förekommer uppgifter om att åtminstone åtta fångar torterades till döds under år 2000. Förhållandena i fängelserna är eländiga. Den egyptiska polisen genomför rutinmässigt godtyckliga arresteringar, och håller ofta människor fångna under lång tid utan åtal, rättegång och tillgång till advokat.

"[Egyptens] autokratiska regim, etablerad för ett halvt århundrade sedan under den arabiska nationalismens och socialis-

mens fana, är politiskt utmattad och moraliskt bankrutt. Mr Mubarak, som enbart lyckades hålla de islamiska extremisterna i schack i Egypten genom tortyr och massakrer, har inget modernt politiskt program eller en modern framstegsvision att erbjuda sitt folk som ett alternativ till Usama bin Ladins muslimska offermentaltitet. De egyptier som har försökt verka för ett sådant program ... sätts utan orsak i fängelse. I stället lutar sig Mubarak mot 2 miljarder dollar årligen i stöd från USA, samtidigt som han tillåter och till och med uppmuntrar statskontrollerade präster och medier att sprida de islamiska extremisternas antivästliga, anti-moderna och antijudiska propaganda. Den politiken tjänar hans syften genom att avleda allmänhetens frustration över bristen på politisk frihet eller ekonomisk utveckling i Egypten. Den förklarar också varför så många av Usama bin Ladins rekryter kommer från Egypten.”

– *Washington Posts* ledarsida,
11 oktober 2001¹⁴

Kvinnors rättigheter

Väld i hemmet är ett allvarligt socialt problem i Egypten; en rapport konstaterade att en av tre gifta kvinnor har blivit slagna av sina män. Dessutom är våldtäkt inom äktenskapet tillåtet. Kvinnlig könsstämpling förekommer fortfarande, och en majoritet av kvinnorna genomgår ingreppet. Inom affärsvärlden garanteras kvinnor lika lön som männen, men det finns ett starkt samhälleligt tryck mot att anställa kvinnor. Juridiskt sett gynnar många lagar, i synnerhet arvslagar, männen, och män som begår hedersmord på kvinnor får avsevärt mildare straff än kvinnor som dödar män under liknande omständigheter.

Arbetares rättigheter

Egyptens arbetslagstiftning ger inte fackföreningsmedlemmar tillräckligt stöd; strejker är inte tillåtna och bestraffas med fängelse. Många arbetslivslagar som tillkommit på regeringens uppdrag tillämpas inte, som minimilöner och maximal arbetstid. Barnarbete har tidigare varit ett problem i Egypten, men där har man gjort tydliga förbättringar på senare tid.

Behandling av minoriteter

Egypten garanterar religionsfrihet i landet, och judar och kristna behandlas i allmänhet väl. Men den kristna minoriteten vittnar ändå om att den ibland blir diskriminerad, och det har förekommit uppgifter om tvångsomvändelser till islam. Medlemmar av bahai förbjuds kategoriskt utöva sin religion eller bo i Egypten.

Den palestinska myndigheten

Den palestinska myndighetens negativa historia när det gäller mänskliga rättigheter förvärrades efter "al-Aqsa-intifadans" början. I september 2000 deltog medlemmar i de palestinska säkerhetsstyrkorna och Fatahs Tanzim i våldsamma attacker mot israeliska civila och soldater. Eftersom väpnade palestinier ofta iscensatte sina attacker i närheten av civila palestiniers hem, hamnade invånarna där ibland i skottlinjen när Israel genomförde vedergällningsattacker. Palestinska säkerhetsstyrkor lyckades inte heller hindra beväpnade palestinier från att öppna eld mot israeler på platser där det fanns kringstående personer.

Juridiska rättigheter

Den 2 december 2001 införde den palestinska myndighetens ordförande Yassir Arafat undantagstillstånd och gav sig själv stora juridiska befogenheter.

Den palestinska myndighetens säkerhetsstyrkor arresterar och fängslar godtyckligt människor, och längre fängelsevistelser och brist på en korrekt rättsprocess är vanligt förekommande. Domstolarna är ingen garant för rättvisa och snabba rättegångar. Den palestinska myndighetens verkställande organ och säkerhetstjänst ignorerar ofta domstolsbeslut, eller låter bli att verkställa dem.

Den palestinska myndigheten förbjuder inte användning av tortyr eller våld mot fångar enligt lag, och dess säkerhetsstyrkor har rapporterat bära ansvaret för tortyr och utbredda övergrepp mot palestinska fångar. Internationella grupper som övervakar hur de mänskliga rättigheterna efterlevs, har dokumenterat ett utbrett godtycke och övergrepp inom den palestinska myndigheten. Dessa organisationer säger att användandet av tortyr är utbrett och inte begränsat till

personer som sitter fängslade anklagade för brott mot säkerheten. Minst fem palestinier dog i den palestinska myndighetens fängelser under 2001.

Den palestinska myndighetens säkerhetsstyrkor har inkräktat på medborgares rätt till personlig integritet och begränsat yttrande- och pressfriheten genom att stänga mediakanaler, förbjuda publikationer eller radio- och TV-sändningar, och tidvis trakassera eller fängsla personer inom medierna. Ett exempel: Efter det brutala mordet på två reservsoldater i den israeliska armén vid en polisstation i Ramallah den 12 oktober 2002, konfiskerade palestinsk polis film från flera journalister som befunnit sig på platsen. Den 4 oktober filmade en utländsk journalist tre medlemmar ur de palestinska säkerhetsstyrkorna när de delade ut molotovcocktails till flera barn. Säkerhetsstyrkorna fängslade journalisten och hans team i flera timmar och förstörde filmen. Trakasserier från den palestinska myndigheten bidrog till en självzensur bland många palestinska kommentatorer, reportrar och kritiker.

Våld mot israeler

Det palestinska våldet under "al-Aqsa-intifadan" innebar bland annat våldsamma demonstrationer, skottlossning och incidenter där palestinier vanligtvis kastade sten och molotovcocktails mot den israeliska arméns vägspärrar. Israeliska civila och judar i territorierna blev ofta måltavlor för beskjutning från förbipasserande bilar och bakhåll, självmordsbombare och andra bombdåd, attacker med granatkastare samt väpnade anfall mot bosättningar och militärbaser. Palestinier som handlade på eget bevåg eller i oorganiserade eller små grupper, däribland några medlemmar ur palestinska säkerhetsstyrkor, dödade 87 israeler i territorierna under 2001. Medlemmar ur den palestinska myndighetens säkerhetsstyrkor och i ordförande Arafats Fatah-fraktion har också deltagit i vissa av dessa attacker när de inte var i tjänst.

Flera palestinska terroristgrupper, däribland Hamas, Islamiska jihad, Folkfronten för Palestinas befrielse (PFLP), Demokratiska folkfronten för Palestinas befrielse (DFLP) samt grupper med kopplingar till Fatah, som al-Aqsa-brigaden, har också tagit på sig ansvaret för attacker särskilt riktade mot civila inne i själva Israel. Vid årets slut

hade den palestinska myndigheten inte gjort många arresteringar med anledning av dessa mord.

Uppskattningsvis hölls 340 misstänkta kollaboratörer och 180 till 200 politiska fångar i den palestinska myndighetens fängelser i slutet av år 2001. Ett antal palestinier som misstänktes för samröre med de israeliska myndigheterna arresterades, dömdes och avrättades. Ytterligare tiotals personer mördades helt enkelt.¹⁵

Kvinnors rättigheter

Övergripping inom äktenskapet, sexuella övergrepp och hedersmord förekommer, men det samhälleliga trycket gör att de flesta incidenter inte anmäls, och de flesta fall hanteras inom berörda familjer, vanligtvis av manliga familjemedlemmar.

Palestinska kvinnor utsätts för olika former av sociala fördomar och förtryck i det egna samhället. Eftersom man gifter sig tidigt avslutar flickorna ofta inte grundskolan. Kulturella restriktioner hindrar ibland kvinnor från att gå på högstskolor och universitet. Det finns visserligen en aktiv kvinnorörelse på Västbanken, men det är först på senare tid som fokus flyttats från nationalistiska strävanden till frågor som i hög grad berör kvinnor, som våld i hemmet, lika tillgång till utbildning och arbete, och de lagar som berör äktenskap och arvsrätt. Kvinnor som gifter sig utanför den egna religionen, i synnerhet kristna kvinnor som gifter sig med muslimska män, förkastas ofta av sina familjer, och blir ibland trakasserade och hotade till livet.

Ett växande antal palestinska kvinnor arbetar utanför hemmet, där de tenderar att möta diskriminering. Det finns inga särskilda lagar som reglerar kvinnors rättigheter i arbetslivet. Kvinnor är underrepresenterade inom de flesta yrken.

Arbetares rättigheter

Barnarbete utgör ett problem. Det finns inte heller några minimilöner på Västbanken och Gazaremsan, och inga lagar som skyddar strejkande arbetares rättigheter. I praktiken har sådana arbetare föga eller inget skydd mot en arbetsgivares hämnd. I början av år 2000 genomförde lärare på Västbanken en strejk. Den 5 maj 2000 arresterade

företrädare för den palestinska myndigheten en av strejkledarna för att ha kritiserat den palestinska myndigheten i en radiointervju. Radiostationen stängdes också. Lärarna avslutade sin strejk den 17 maj, trots att de inte fått gehör för några av sina krav.

Behandling av minoriteter

Det finns inga lagar inom den palestinska myndigheten som skyddar religionsfriheten, men den respekteras i allmänhet inom myndigheten. Under senare år har det förekommit anklagelser om att flera **Non-Profit** **Organization** från islam till kristendomen tidvis utsätts för social diskriminering och trakasserier. Rep för etrådare för den palestinska myndigheten. Det finns **the Wall** **tidningen** **mönster** av diskriminering och trakasserier av kristna från den palestinska myndighetens sida.

3. "Arab Human Development Report 2002", (New York: FN, 2002).
4. Amerikanska UD, "Reports on Human Rights Practices for 1999".
5. Martin Peretz, "Remembering Saudi Arabia", *The New Republic*, (28 januari 2002).
6. *USA Today*, (29 april 2002).
7. *Jerusalem Post*, (19 augusti 2002).
8. Amerikanska UD, "Human Rights Report for the Occupied Territories", 1997, 1998.
9. *Washington Post*, (4 december 2001).
10. Jewish Telegraphic Agency, (9 augusti 2002).
11. *Jerusalem Report*, (25 mars 2002).
12. CNN, (16 augusti 2001).
13. *Jerusalem Post*, (1 juli 2002); BBC News, (11 augusti 2002).
14. *Washington Post*, (11 oktober 2001).
15. Isabel Kershner, "Below the Law", *Jerusalem Report*, (22 april 2002), s. 32-33.

17. Mänskliga rättigheter i Israel och territorierna

Myt

”Israel diskriminerar sina arabiska medborgare.”

Fakta

Israel är ett av världens mest öppna samhällen. Av en befolkning på 6,3 miljoner är omkring 1,1 miljon – 18 procent av befolkningen – icke-judisk (945.000 muslimer, 130.000 kristna och 100.000 druser).¹

Araberna i Israel har lika rösträtt; det är faktiskt en av få platser i Mellanöstern där arabiska kvinnor får rösta. Araberna har för närvarande 10 platser i Knesset med 120 ledamöter. Israeliska araber har även innehaft olika myndighetsposter, bland annat en som tjänstgjorde som Israels ambassadör i Finland. Ariel Sharons ursprungliga regering innehöll landets första arabiska minister, Salah Tarif, en drus som tjänstgjorde som minister utan portfölj. En arab är också domare i Högsta domstolen. Arabiskan är, tillsammans med hebreiskan, officiellt språk i Israel. Över 300.000 arabiska barn går i israeliska skolor. Vid tiden för Israels grundande, fanns det ett arabiskt gymnasium i landet. Idag finns det hundratals arabiska skolor.²

Den enda juridiska skillnaden mellan judiska och arabiska medborgare i Israel är att de senare inte är skyldiga att tjänstgöra i den israeliska armén. Detta för att de arabiska invånarna inte ska behöva ta till vapen mot sina bröder. Men det finns ändå beduiner som har tjänstgjort i fallskärmstrupperna, och andra araber har frivilligt anmält sig till militärtjänst. För de drusiska och tjerkessiska grupperna är militärtjänsten obligatorisk, på deras egen begäran.

Vissa ekonomiska och sociala klyftor har uppstått mellan israeliska judar och araber som en följd av att de senare inte tjänstgör i armén. Veteraner är berättigade till många förmåner som inte är tillgängliga för icke-veteraner. Dessutom bidrar armén till den sociala anpassningsprocessen.

Å andra sidan har araberna en fördel när det gäller att få vissa jobb under de år då israelerna tjänstgör i armén. Dessutom har industrier som bygg- och lastbilsindustrin kommit att domineras av israeliska araber.

Även om det har hänt att israeliska araber varit inblandade i terroristverksamhet, har de i allmänhet uppträtt som lojala medborgare. Under krigen 1967, 1973 och 1982 var ingen engagerad i några sabotage eller illojala aktioner. Ibland erbjöd sig araber faktiskt frivilligt att ta över civila funktioner i reservisternas ställe. Under våldsutbrottet i territorierna som inleddes i september 2000, var israeliska araber för första gången inblandade i utbredda protester med visst våld.

USA har varit självständigt i 226 år, och har fortfarande inte integrerat alla sina olika befolkningsgrupper. Än idag, närmare 40 år efter att medborgarrätts-lagstiftningen antogs, har man inte utplånat diskrimineringen. Det borde inte förvåna någon att Israel inte har löst alla sina sociala problem efter bara 54 år.

Myt

"Israel diskriminerar israeliska araber genom att förbjuda dem att köpa mark."

Fakta

I början av seklet grundades Judiska nationalfonden av Judiska världskongressen, i syfte att köpa mark i Palestina för att judar skulle kunna bosätta sig där. Den marken, och den som köptes efter Israels självständighetskrig, övertogs av regeringen. Av Israels totala yta tillhör 92 procent staten och administreras av en särskild myndighet. Den marken är inte till salu till någon, varken jude eller arab. De återstående 8 procenten av landet är privatägd mark. Det arabiska Waqf (muslimsk stiftelse för välgörande ändamål), till exempel, äger mark som uttryckligen ska användas och vara till nytta för muslimska araber. Statens mark kan arrenderas av vem som helst, oavsett ras, religion eller kön. Alla arabiska medborgare i Israel har rätt att arrendera statligt ägd mark.

Myt

"Israeliska araber diskrimineras inom arbetslivet."

Fakta

Israelisk lagstiftning förbjuder diskriminering inom arbetslivet. Enligt utrikesdepartementet kan alla israeliska arbetare "fritt gå med i och starta fackföreningar". De flesta fackföreningar är med i Histadrut eller det mindre Histadrut Haovdim Haleumit (Nationella arbetar federationen), som båda står fria gentemot statsmakten.

Myt

"Araber som hålls i israeliska fängelser torteras, misshandlas och dödas."

Fakta

Ett fängelse är ingen trevlig plats för någon, och klagomålen på hur fångar behandlas i amerikanska fängelser är många. Israels fängelser är troligen bland dem som utsatts för den mest ingående granskningen i världen. Ett skäl till det är att regeringen har tillåtit representanter för Röda korset och andra grupper att inspektera dem regelbundet.

Enligt israelisk lag är det förbjudet att arresteras medborgare godtyckligt, anklagade betraktas som oskyldiga tills skuld bevisats, de har rätt att få sitt frihetsberövande prövat i domstol och rätt till andra procedurmässiga säkerhetsåtgärder. Israel har inga politiska fångar och upprätthåller en oberoende dommark.

Vissa fångar, i synnerhet araber som misstänktes för inblandning i terrorism, förhördes med hårda metoder som har kritiserats för att innebära övervåld. Israels högsta domstol fattade ett historiskt beslut 1999, då man förbjöd användandet av ett antal kränkande metoder.

Dödsstraffet har bara tillämpats en gång, i fallet Adolf Eichmann, mannen som bar det största ansvaret för "den slutliga lösningen". Ingen arab har någonsin dömts till döden, inte ens efter de mest fruktansvärda terroristdåd.

Myt

"Israel använder administrativ internering för att fångsla fredliga araber utan rättegång."

Fakta

Israel ärvde och upprätthöll vissa lagar som antagits av britterna, bland annat tillämpningen av administrativ internering, som tillåts under vissa omständigheter i fall som rör säkerheten. Den fängslade har rätt att företrädas av en advokat, och kan överklaga till Israels högsta domstol. Bevisbördan för att få hålla förhandlingarna bakom lyckta dörrar ligger hos åklagaren. Polis och åklagare menar, att om man skulle presentera bevisen i en öppen domstol, skulle det ofta avslöja vilka metoder man använder för att samla in uppgifter, och utsätta personer för livsfara som har lämnat information om planerade terroristaktiviteter.

I en stor del av arabvärlden, däremot, är administrativ internering inte nödvändigt eftersom myndigheterna ofta griper människor och kastar dem i fängelse utan en korrekt rättsprocess. Inga advokater, organisationer för mänskliga rättigheter eller oberoende medier kan protestera. Till och med i USA, med dess exceptionellt liberala borgenssystem, kan människor hållas fängslade under långa perioder i väntan på rättegång, och särskilda juridiska normer har tillämpats för att möjliggöra att de talibaner och al-Qaida-medlemmar som tillfångatogs i Afghanistan ska kunna hållas inspärrade under en längre tid.

”Man dömer inte en demokrati efter hur dess soldater omedelbart reagerar, unga män och kvinnor som blir oerhört provocerade. Man dömer en demokrati efter hur dess domstolar reagerar, i de juridiska kamrarnas sakliga svalka. Och Israels högsta domstol och andra domstolar har reagerat på ett strålande sätt. För första gången i Mellanösterns historia, finns det en oberoende rättsinstans som är villig att lyssna på arabers klagomål – och den instansen heter Israels högsta domstol.”

– Alan Dershowitz³

Myt

”Israel har länge velat förneka invånarna på Västbanken och Gazaremsan deras politiska rättigheter.”

Fakta

Medan man försvarade sitt lands existens mot fientliga arabstyrkor, tog Israel kontroll över Västbanken och Gazaremsan. Då man ställts inför ett våldsamt uppror, har Israel tvingats begränsa viss verksamhet bland palestinierna. Israel kan inte gå med på att ge palestinierna alla de rättigheter som amerikaner tar för givna i en nation som inte befinner sig i krig, medan arabstaterna intar en fientlig hållning gentemot Israel, och palestinier utövar terrorism mot israeler.

Inom ramen för de begränsningar som Israels säkerhetskrav utgör, ansträngde man sig från början för att ge palestinierna största möjliga frihet. Efter Sexdagarskriget fortsatte det av tradition pro-jordanska ledarskapet att inneha många befattningar inom statsförvaltningen, och de fick lön från Jordanien. Kommunval hölls 1972 och 1976. För första gången fick kvinnor och icke jordägande personer rösta.

I valet 1976 kom arabiska borgmästare som representerade olika PLO-fraktioner till makten. Muhammad Milhem i Halhoul, Fahd Kawasmeh i Hebron och Bassam Shaka i Nablus hade samröre med Fatah. Karim Khalaf i Ramallah representerade Folkfronten för Palestinas befrielse, och Ibrahim Tawil i El-Bireh hade kopplingar till Demokratiska folkfronten för Palestinas befrielse.⁴

År 1978 bildade dessa borgmästare och andra radikaler "National Guidance Committee", som kraftigt motsatte sig varje kompromiss med Israel, försökte uppbåda ett brett stöd för PLO på Västbanken och argumenterade hetsigt för att fredsavtalet mellan Egypten och Israel skulle förkastas. År 1981 utvisade Israel Milhem och Kawasmeh. De tilläts återvända för att överklaga utvisningsbeslutet, men det fastslogs av Högsta domstolen i Israel.

Två veckor efter utvisningen sade Milhem: "Det finns inte plats för sionisterna att existera i en situation av verklig fred. De kan bara existera i en situation av spänning och krig ... och det gäller samtliga partier ... [de är] varken duvor eller hökar, bara svin."⁵

Kawasmeh utsågs till ledamot i PLO:s exekutivkommitté 1984. Senare samma år mördades han av palestinska radikaler i Amman.

Som en del av förhandlingarna i Camp David föreslog Israel en plan för självbestämmande, som skulle ge palestinierna större kontroll över sina egna angelägenheter. Palestinierna förkastade

emellertid självbestämmandet som sådant, och höll fast vid hoppet om en palestinsk stat.

Under resten av det årtiondet försökte Israel ändå flytta över alltmer ansvar från militären till civila administratörer och till palestinerna. Försöken att ge palestinerna större ansvar för sina angelägenheter underminerades av intifadan. Under upproret utsattes palestinska araber som ville samarbeta med Israel för attacker, och tystades antingen genom skrämseltaktik eller mord. Israeliska regeringsföreträdare försökte upprätthålla en dialog med många palestinier, men de vars identitet avslöjades blev måltavlor.

I hemliga förhandlingar i Oslo 1993, kom israeliska och palestinska förhandlare överens om en plan som skulle ge de senare ett begränsat självstyre. Senare förhandlingar har lett till att Israel dragit sig tillbaka från nästan halva Västbanken och större delen av Gaza-remsan, och gett palestinerna större kontroll över sina egna angelägenheter. Den palestinska myndigheten styr nu praktiskt taget alla civila frågor för omkring 98 procent av palestinerna i territorierna. Man väntar sig att en slutlig politisk uppgörelse ska leda till bildandet av en palestinsk stat i de flesta områden som en gång kontrollerades av Israel.

Myt

"Israel stjälar vatten från araberna i territorierna. Israel tillåter judar att borra brunnar, men hindrar araber från att göra det."

Fakta

Under åren omedelbart efter kriget 1967 förbättrades vattenresurserna för Västbanken avsevärt. Vattensystemet i södra Hebronregionen utvidgades exempelvis. Nya brunnar borrades i närheten av Jenin, Nablus och Tulkarm. Över 60 städer på Västbanken fick nya vattenförsörjningssystem, eller fick föråldrade system moderniserade av den israeliska administrationen i territorierna.

Men mot slutet av 70-talet och början av 80-talet drabbades Mellanöstern av en av de värsta torrperioderna i modern tid. Vattnet i Jordanfloden och Galileiska sjön sjönk till kritiska nivåer. Situationen blev ännu värre i början av 90-talet, och är fortsatt ett problem under det nya årtusendet.

Under dessa omständigheter begränsade de israeliska myndigheterna borrhandet av nya brunnar på Västbanken. Man hade egentligen inget val, eftersom Västbanken och Israel delar samma vattentillgångar, och en tömning av färskvattenresurserna skulle kunna leda till att saltvatten läcker in.

Arabiska bönder på Västbanken har omkring 100 källor och 300 brunnar; många av dem grävdes för tiotals år sedan och nu är överutnyttjade. Restriktionerna mot överexploatering av grunda brunnar var ämnade att förhindra saltvattenläckage eller totalt inflöde av saltvatten. Vissa brunnar var grävda så att judiska byar kunde ta vatten från nya, djupa berggrum som aldrig tidigare använts. Dessa reservoarer drar i regel inte vatten från de grundare arabiska källorna.

Mot slutet av 1991 hade man planerat en konferens i Turkiet för att diskutera de regionala vattenproblemen. Mötet torpederades av Syrien. Syrierna, jordanierna och palestinierna bojkottade alla de multilaterala samtalen i Moskva i januari 1992, där man bland annat hade en arbetsgrupp för vattenfrågor.

Efter Osloavtalet blev palestinierna mer intresserade av att samarbeta i vattenfrågor. Vid den multilaterala arbetsgruppens möte i Oman april 1994, godkändes ett israeliskt förslag om att restaurera och effektivisera vattensystemen i medelstora samhällen (på Västbanken/i Gaza, Israel och på andra håll i regionen). Ungefär samtidigt skapades en palestinsk vattenmyndighet, vilket man beslutat i den israelisk-palestinska principdeklarationen.

I november 1994 möttes arbetsgruppen i Grekland och israeler, jordanierna och palestinier kom överens om att inleda diskussioner om principer eller riktlinjer för ett samarbete i vattenfrågor. Ytterligare framsteg gjordes i ett antal frågor under mötet i Amman 1995 och i Tunisien 1996. Sedan dess har arbetsgrupperna inte träffats.

Israel har inte minskat mängden vatten som tilldelats den palestinska myndigheten, och planerar att undersöka möjligheten att öka den trots minskningen i vattentilldelningen i Israel, och kravet att förse Jordanien med avsevärda mängder vatten i enlighet med fredsavtalet.

I motsats till påståenden från den palestinska sidan, bestämde Israel inte ens vilken vattenmängd som skulle tilldelas territorierna. Mängden specificerades i förhandlingar mellan de två sidorna, där

amerikanerna deltog. Båda parter kom överens om att mängden vatten skulle ökas i relation till situationen som rådde före interimsavtalet. Man bestämde också en formel för att gradvis öka vattentilldelningen under interimspenoden.

Förhandlingarna ledde även till överenskommelser där man definierade antalet brunnar som Israel är skyldiga att gräva, och det antal som den palestinska myndigheten och internationella organ är skyldiga att gräva. Man definierade samarbetet i avlopps- och miljöfrågor. Man beslöt också att jurisdiktionen över vattnet skulle övergå till palestinierna inom ramen för att civila befogenheter överfördes, och att vattenfrågan skulle övervakas av team med medlemmar från båda sidor.

Israel har uppfyllt alla sina åtaganden enligt interimsavtalet. Den vattenkvot man kommit överens om, och ännu mer, levereras. Jurisdiktionen över vattnet överfördes till fullo och i tid, och Israel godkände grävandet av ytterligare brunnar. Israel och den palestinska myndigheten genomför gemensam patrullering för att lokalisera fall av vattenstöld och andra vattenrelaterade problem.

Myt

"Israel använder deportationer vilket är ett brott mot fjärde Genèvekonventionen."

Fakta

Syftet med Genèvekonventionen, som antogs 1949, var att förhindra en upprepning av nazisternas massdeportationer av oskyldiga civila till slavarbete och koncentrationsläger. Israel gör naturligtvis inget sådant. Det man då och då gör, är att utvisa ett utvalt fåtal individer som anstiftar våld både mot judar och araber.

Genèvekonventionen i sig ger utrymme för en ockupationsmakt att "vidta total eller delvis evakuering av ett givet område om befolkningens säkerhet så kräver eller tvingande militära skäl föreligger." Israels högsta domstol har tolkat detta som att Israel får utvisa personer som anstiftar våld om det är nödvändigt för att upprätthålla allmän ordning eller för att skydda befolkningen från ytterligare våld. Alla som deporterats har rätt att överklaga utvisningsbeslutet till israeliska rättsinstanser, men många palestinier föredrar att inte göra det.

Myt

"Israels behandling av palestinierna påminner om hur svarta behandlades under apartheittiden i Sydafrika."

Fakta

Redan innan staten Israel grundades försökte judiska ledare medvetet undvika den situation som rådde i Sydafrika. Som David Ben-Gurion sade till den palestinske nationalisterna Musa Alami 1934:

Vi vill inte skapa en situation som den i Sydafrika, där de vita är ägarna och härskarna, och de svarta är arbetarna. Om vi inte utför alla slags arbeten, lätta som svåra, kvalificerade som okvalificerade, om vi bara blir jordägare, så är inte detta vårt hemland.⁶

Idag är judarna i majoritet inne i Israel, men den arabiska minoriteten är fullständiga medborgare med lika rättigheter. Araberna finns representerade i Knesset, och har suttit i regeringen, på högt uppsatta utrikespolitiska poster (t ex som ambassadör i Finland) och i Högsta domstolen. Under apartheittiden fick svarta sydafrikaner inte rösta och de var inte medborgare i det land där de utgjorde den överväldigande majoriteten. Lagar dikterade var de fick bo, arbeta och resa. Och i Sydafrika dödade myndigheterna svarta som protesterade mot dess politik. Israel å sin sida tillåter fri rörlighet samt mötes- och yttrandefrihet. Några av regeringens hårdaste kritiker är israeliska araber som är ledamöter i Knesset.

Palestiniernas situation i territorierna är annorlunda. Nationens säkerhet och ett våldsamt uppror i territorierna tvingade Israels regering att införa restriktioner för de araber som bodde på Västbanken och Gazaremsan och som inte behövs innanför Israels gränser före 1967. Palestinierna i territorierna ifrågasätter i allmänhet Israels rätt att existera, medan de svarta inte strävade efter att förgöra Sydafrika, utan bara apartheidregimen.

Om Israel skulle ge palestinierna fullt medborgarskap, skulle det innebära att territorierna annekterades. Det steget har ingen israelisk regering varit beredd att ta. I stället gick Israel i förhandlingar med på att ge palestinierna en större bestämmanderätt över sina egna angelä-

genheter. Det är troligt att en slutuppgörelse låter de flesta palestinier bli medborgare i en egen stat.

”Det finns en fråga som framträtt ur nationernas katastrof som ännu inte fått sin lösning, och vars djupa tragedi endast en jude kan förstå. Den frågan gäller Afrika. Bara tänk på alla dessa fruktansvärda händelser under handeln med slavar, med människor som, enbart på grund av att de var svarta, stals som boskap, togs tillfånga och såldes. Deras barn växte upp i främmande länder, utsattes för förakt och fiendtligheter för att deras hudfärg var annorlunda. Jag skäms inte för att säga, även om jag kanske kommer att hånas för att jag säger det, att när jag väl bevittnat judarnas, mitt folks, förlösning, vill jag också bidra till afrikansernas förlösning.”

– Theodor Herzl⁷

Myt

”Israel tillämpar en folkmordspolitik mot palestinerna som är jämförbar med hur nazisterna behandlade judarna.”

Fakta

Det här är kanske det mest motbjudande påståendet från Israels belackare. Nazisternas mål var att systematiskt utrota varje jude i Europa. Israel vill ha fred med sina palestinska grannar. Över en miljon araber lever som fria och likvärdiga medborgare i Israel. Av palestinerna i territorierna lever 98 procent under den palestinska myndighetens civila administration. Även om Israel ibland vidtar hårda metoder mot palestinier i territorierna för att skydda israeliska medborgare – judar som icke-judar – från den oupphörliga terrorkampen som den palestinska myndigheten och islamiska radikaler genomför, har man inga planer på att förfölja, utrota eller utvisa det palestinska folket.

Noter kap 17.

1. Israels statistiska centralbyrå.
2. Israels statistiska centralbyrå.
3. Tal inför AIPAC:s policykonferens, (23 maj 1989).
4. *Newsview*, (23 mars, 1982).
5. *El-Wahda*, (Abu Dhabi).
6. Shabtai Teveth, *Ben-Gurion and the Palestinian Arabs: From Peace to War*, (London: Oxford University Press, 1985), s. 140.
7. Golda Meir, *My Life*, (New York: Dell Publishing Co., 1975), s. 308-309.

18. De palestinska upproren

Myt

"Intifadan var ett spontant uppror och enbart ett resultat av arabernas vrede över israeliska grymheter."

Fakta

Falska anklagelser om israeliska grymheter och uppvigling från det muslimska prästerskapet i moskéerna spelade en viktig roll när det gällde att starta intifadan (som brukar översättas med "uppror", men som bokstavligen betyder "skaka av sig"). Den 6 december 1987 knivhögs en israel till döds under en shoppingtur i Gaza. Dagen därpå dödades fyra personer från flyktinglägret Jabalya i Gaza i en trafikolycka. Rykten om att de fyra hade dödats av israeler som en medveten hämndaktion började spridas bland palestinierna.¹ Massupplopp utbröt i Jabalya på morgonen den 9 december, och en 17-åring dödades av en israelisk soldat efter att ha kastat en molotovcocktail mot en armépatrull.² Detta utlöste en våg av oroligheter som sköljde över Västbanken, Gaza och Jerusalem.

Myt

"Intifadan bestod av passivt motstånd. Som värst innebar den bara att barn kastade sten mot tungt beväpnade soldater."

Fakta

Intifadan var våldsamt från första början. Under upprorets fyra första år, rapporterade den israeliska armén om över 3.600 attacker med molotovcocktails, 100 attacker med handgranater och 600 överfall med skjutvapen eller sprängämnen. Våldet riktades mot såväl soldater som civila. Mellan den 9 december 1987 och undertecknandet av Oslo-avtalet (13 september 1993), dödades 160 israeler, däribland 100 civila. Tusentals skadades.³

Myt

"PLO hade ingen roll i att underblåsa våldet under intifadan."

Fakta

Under hela intifadan spelade PLO en ledande roll i att dirigera upproret. Det PLO-dominerade ledarskapet för intifadan (UNLI) framställde till exempel ofta flygblad där man dikterade vilka dagar som våldet skulle trappas upp, och vilka som skulle bli måltavlor för det.

År 1989 deklarerade PLO till exempel den 13 februari som en dag då man skulle "trappa upp attackerna mot kollaboratörerna" och "förrädarna" som arbetade för den civila administrationen i territorierna. PLO:s Bagdadbaserade radiostation beskrev metoder för mordbränning genom vilka "den sionistiska fiendens fruktträdgårdar och åkrar kan sättas i brand".⁴

New York Times beskrev upptäckten av ett "gömställe med detaljerade hemliga dokument som visar att PLO anlitat lokala mördare för att döda andra palestinier och genomföra 'militära aktioner' mot israeler". Ett dokument beskrev hur PLO ville att attackerna skulle tillskrivas fiktiva grupper för att inte störa dialogen mellan USA och PLO.⁵

Yassir Arafat försvarade dödandet av araber som bedömdes "samarbeta med Israel". Han delegerade befogenheten att genomföra avrättningar till intifadans ledarskap. Efter ett mord skickade PLO:s dödspatrull mappen om fallet till PLO. "Vi har studerat de avrättades akter, och funnit att endast två av de 118 som avrättades var oskyldiga", sade Arafat. PLO utropade de oskyldiga offren som "martyrer i den palestinska revolutionen".⁶

Palestinier knivhöggs, hackades ihjäl med yxor, sköts, klubbades och brändes med syra. Förklaringarna till morderna varierade. Ibland räckte det att man varit anställd av den civila administrationen på Västbanken eller Gazaremsan. I andra fall renderade kontakter med judar en dödsdom. I oktober 1989 knivhöggs en palestinsk sjubarnsfar till döds i Jeriko efter att ha sålt blomsterdekorationer till judar som byggde en *succah*. Anklagelser om "samarbeta" med Israel användes ibland som en förevändning för personliga hämndaktioner. Kvinnor som ansågs ha uppträtt "omoraliskt" fanns också bland offren.⁷

UNLI:s uppmaningar till våld tilltog efter upploppet på Tempelberget 1990, då 17 araber dödades. Yasser Abd-Rabbo – PLO:s förre

samtalspartner i dialogen med USA – deklarerade att ”kriget då vi ska knivhugga Jerusalems inkräktare har bara börjat”.⁸

PLO fortsatte sina ansträngningar att underblåsa våldet under 1991. Den 3 mars utfärdade UNLI en kommuniké som uppmanade till ”ökad konfrontation” med israeliska styrkor på Västbanken och i Gaza. Ett annat flygblad från PLO, från september månad, uppmanade till ”avrättning” av alla som säljer egendom i Jerusalem till judar.⁹

Enligt israeliska myndigheter genomförde PFLP ensamt 122 terroristattacker under 1991, vilka fick till följd att 18 invånare i Israel och territorierna dödades. Brott begångna av Fatah omfattade bland annat mordet på en 61-årig arabisk bybo i närheten av Jenin den 4 juli; mordet i september på den israeliske sergeanten Yoram Cohen och mordet i oktober på en man som hittades knivskuren till döds på en gata i Gaza, med en säck över huvudet. En lapp med texten ”Styrka 17”, alltså Arafats personliga livvakt, hittades på kroppen.¹⁰

Senare under intifadan började Hamas konkurrera med PLO om kontrollen över upprорот. I december 1992 började Hamas till exempel rikta attacker mot israeliska armétrupper, och dödade fyra soldater i våghalsiga bakhåll.

Myt

”Alla palestinier som dog under intifadan dödades av israelerna.”

Fakta

I inledningsskedet dog fler palestinier i sammanstötningar med israeliska trupper – strider som vanligtvis utlöstes av arabiska attacker mot soldater – än de som dödades av sina palestinska medbröder under *intra* fadan. Detta förändrades drastiskt i början av 1990. Under det året sjönk antalet palestinier som dog i sammanstötningar med israeler till mindre än hälften. Fler palestinier mördades av palestinier under denna period av intifadan. Det inbördes dödandet tilltog under 1991, då 238 palestinier (en ökning från 156) dog i intrafadan, mer än tre gånger så många som dödades av israelerna.¹¹

Närmare 200 palestinier dödades av andra palestinier under 1992, mer än dubbelt så många som dödades i sammanstötningar med israeliska säkerhetsstyrkor. Enligt Steven Emerson var de mordmetoder

som användes bland annat halshuggning, stympning, avskurna öron och andra kroppsdelar, samt att hälla syra på offrets ansikte.¹²

Terrorvåldet blev så allvarligt att vissa palestinier gav uttryck för allmänhetens oro över oordningen. PLO började uppmana till ett slut på våldet, men morderna på organisationens egna medlemmar och dess rivaler fortsatte.

New York Times skrev att många palestinier som hörde en knackning på dörren sent på natten blev lättade över att möta en israelisk soldat i stället för en maskerad palestinier utanför.¹³ Även efter att intifadan avtog efter undertecknandet av principdeklarationen 1993, fortsatte de inbördes stridigheterna palestinier emellan, och de gör så än idag.

Myt

”Israel stängde skolorna på Västbanken under intifadan för att beröva palestinierna en utbildning.”

Fakta

Möjligheterna till utbildning i territorierna förbättrades avsevärt under israeliskt styre. Antalet grund- och gymnasieskolor ökade med mer än en tredjedel 1967-88. Kvinnorna gynnades mest av uppsvinget. Mellan 1970 och 1986 minskade exempelvis den procentuella andelen kvinnor som inte gått i skolan med mer än hälften, från 67 till 32 procent. Före 1967 fanns inga universitet på Västbanken; sex stycken byggdes under den israeliska administrationen.

Trots intifadan hölls daghem, förskolor och flertalet yrkesskolor på Västbanken öppna, eftersom inga av dem användes för att anstifta våld. Gazas skolor hölls också öppna eftersom militanta islamistiska fundamentalister där använde moskéerna, och inte skolorna, för att uppvigla sina anhängare.

PLO använde emellertid många skolor för att stimulera attacker mot israeler. Lager med knivar, klubbor och järnstänger hittades gömda i skolbyggnader. ”Skolorna är den naturliga platsen för att inleda demonstrationer”, skrev den palestinske journalisten Daoud Kuttab. ”I skolan är demonstrationer och stenkastning en del av en tradition. ... Att träffa en israelisk bil är detsamma som att bli hjälte.”¹⁴

År 1988 stängde Israel vissa högstadie-, gymnasie- och högskolor på Västbanken som användes för att arrangera upproret. Efter att stängningarna tillkännagavs erbjöd sig Israel att öppna varje skola vars rektor kunde garantera att hans skola skulle användas till utbildning av barn, och inte till att uppmuntra till upplopp. Men skolledarna, som i många fall kuvats av upprorets ledare, var tysta. När våldet avtog öppnade Israel samtliga gymnasier, högskolor och universitet igen.

Värt att notera är att när den USA-ledda koalitionen anföll Afghanistan i oktober 2001, reagerade den palestinska myndigheten mot våldsamma protester bland palestinier på Gazaremsan genom att stänga universitet och skolor där.¹⁵

Myt

"Våldsutbrottet i slutet av år 2000, som av araberna kallas 'al-Aqsa-intifadan', provocerades fram av Ariel Sharons besök på Tempelberget."

Fakta

Om man ska tro palestinska talesmän orsakades våldet av att en muslimsk helig plats – Haram al-Sharif (Tempelberget) – vanhelgades av likuds ledare Ariel Sharon och de "tusentals israeliska soldater" som åtföljde honom. Våldet orsakades av oprovocerade attacker från israeliska styrkor, som invaderade palestinsk-kontrollerade områden och "massakrerade" försvarslösa palestinska civila, som bara kastade sten i självförsvar. Enda sättet att få stopp på våldet var alltså att Israel upphörde med eldgivningen och drog tillbaka sina trupper från de palestinska områdena.

Sanningen är en helt annan.

Flera månader efter Sharons besök erkände Imad Faluji, den palestinska myndighetens kommunikationsminister, att våldet hade planerats i juli, långt innan Sharons "provokation". "Det [upproret] hade planerats sedan ordförande Arafats återkomst från Camp David, då han på nytt fick övertaget över USA:s förre president och förkastade de amerikanska villkoren."¹⁶

"Sharons besök var inte orsak till 'al-Aqsa-intifadan'."

- slutsats i Mitchellrapporten¹⁷

Våldet startade före Sharons besök på Tempelberget den 28 september 2000. Dagen innan dödades till exempel en israelisk soldat vid vägkorsningen vid Netzarim. I Kalkilya, en stad på Västbanken, öppnade följande dag en palestinsk polisman som arbetade tillsammans med en israelisk polis under en gemensam patrullering eld och dödade sin israeliske kollega.

Den palestinska myndighetens officiella medier uppmanade palestinerna att ta till våld. Den 29 september sände "Palestinas röst", den palestinska myndighetens officiella radiostation, uppmaningar "till alla palestinier att komma och försvara al-Aqsa-moskén". Den palestinska myndigheten stängde sina skolor och körde palestinska studenter i buss till Tempelberget för att delta i de organiserade upploppen.

Alldeles före Rosh Hashanah (30 september), det judiska nyåret, när hundratals israeler bad vid Västra muren, började tusentals araber kasta tegelstenar och vanliga stenar mot israelisk polis och judiska bedjare. Upploppen spreds senare till städer och byar över hela Israel, Västbanken och Gazaremsan.

Ministern för interna säkerhetsfrågor, Shlomo Ben-Ami, gav tillåtelse till Sharon att åka till Tempelberget – judendomens heligaste plats – först efter att ha ringt palestinernas säkerhetschef Jabril Rajoub och fått en försäkran att om Sharon bara inte gick in i moskéerna, skulle det inte uppstå några problem. Behovet av att skydda Sharon uppstod när Rajoub senare sade att den palestinska polisen inte skulle göra någonting för att förhindra våldsamheter under besöket.

"Det är inget misstag att Koranen varnar oss för judarnas hat och sätter dem överst på listan över islams fiender. Idag värvar Israel världen mot muslimerna och använder alla möjliga vapen. De plundrar muslimernas käraste plats efter Mecka och Medina, och hotar den plats som muslimerna först vände sig mot när de bad, och den tredje heligaste staden efter Mecka och Medina. De vill resa sitt tempel på den platsen. ... Muslimerna är

*beredda att offra sina liv och sitt blod för att skydda Jerusalems
och al-Aqsas islamiska prägel!"*

**– shejk Hian Al-Adrisi, utdrag ur ett tal
i al-Aqsa-moskén (29 september 2000)¹⁸**

Sharon försökte inte gå in i någon moské, och hans 34 minuter långa besök på Tempelberget genomfördes på normal tid när området är öppet för turister. Palestinska ungdomar – till sist så många som 1.500 – ropade slagord i ett försök att underblåsa situationen. Omkring 1.500 israeliska poliser fanns på plats för att förhindra våldsamheter.

Det förekom begränsade oroligheter under Sharons besök, mest i form av stenkastning. Under resten av dagen förekom utbrott av stenkastning på och omkring Tempelberget, vilket resulterade i 28 skadade israeliska poliser, varav tre fick föras till sjukhus. Det finns inga uppgifter om skadade palestinier den dagen. Följande dag efter fredagsbönen startade palestinier större och organiserade våldsamheter.

Det verkliga vanhelgandet av heliga platser utfördes av palestinier, inte israeler. I oktober 2000 förstörde palestinska våldsverkare en judisk helgedom i Nablus – Josefs grav – där de rev sönder och brände judiska bönböcker. De stenade bedjare vid Västra muren och attackerade Rakels grav i Betlehem med brandbomber och automatvapen.

Ingen av de våldsamma attackerna initierades av israeliska säkerhetsstyrkor, som i samtliga fall gensvarade på palestinskt våld som gick långt utöver stenkastning. Det förekom massiva attacker med automatvapen och lynchningar av israeliska soldater. Merparten av de beväpnade palestinska angriparna tillhörde Tanzim – Arafats egen milis.

Eftersom samtliga attacker initierades av palestinier under Arafats befäl, har bara Arafat makt att få stopp på våldet. Israel och USA har upprepade gånger uppmanat honom att göra det och förnya fredsprocessen.

Myt

"En handfull israeler har dödats under upproret, medan tusentals oskyldiga palestinier har mördats av israeliska trupper."

Fakta

Under "al-Aqsa-intifadan" har antalet dödade och sårade palestinier varit högre än antalet israeler; men skillnaden har minskat i takt med att palestinska självmordsbombare har använt allt kraftigare bomber och dödat fler israeler i sina terrorattacker. I mitten av september 2002 hade 1.868 palestinier och 617 israeler dödats.¹⁹

Det större antalet palestinska dödsoffer är huvudsakligen en följd av det antal palestinier som deltagit i våldsamheterna, och ett oundvikligt resultat av att en irreguljär, dåligt tränad milis attackerar en välutbildad reguljär armé. Att icke stridande personer olyckligtvis dödas beror i hög grad på att palestinska revolvermän och terrorister har för vana att använda civila som mänskliga sköldar.

Något som emellertid är än mer avslöjande än de tragiska dödssiffrorna totalt sett, är uppdelningen av dödsoffren i olika kategorier. Enligt en studie har de icke stridande palestinierna till största delen varit tonårspojkar och unga män. "Detta motsäger fullständigt anklagelser om att Israel 'urskillningslöst skjutit på kvinnor och barn'", enligt studien. "Det tycks bara finnas en rimlig förklaring till detta mönster: att palestinska män och pojkar varit involverade i verksamhet som ställde dem i konflikt med Israels väpnade styrkor."

Antalet kvinnor och äldre bland de icke stridande israeler som dödas visar hur slumpartade de palestinska attackerna varit, och i vilken grad som terroristerna har dödat israeler enbart på grund av "brottet" att de är israeler.²⁰ Israeliska trupper har inte oskyldiga palestinier som mål, men palestinska terrorister slår medvetet just mot israeliska civila.

Myt

"Våld är en förståelig och berättigad reaktion på den israeliska politiken."

Fakta

Grunden för fredsprocessen är att dispyter ska lösas i förhandlingar. Ett av de villkor som Israel satte upp innan man gick med på att förhandla med PLO var att organisationen skulle fördöma terrorismen. Det gjorde man också formellt; men PLO och andra palestinska grupper och enskilda personer har ständigt tagit till våld sedan

Osloprocessen inleddes 1993. Oavsett om Israel gjorde några eftergifter eller ej, har palestinierna ändå utfört fruktansvärda attacker. Vid vissa tillfällen begås grymheter på grund av påstådda missförhållanden; i andra fall är de medvetna försök att sabotera förhandlingarna. Oavsett vilket måste den palestinska myndigheten, som har en polisstyrka på närmare 40.000 man (vilket är mer än vad fredsöverenskommelsen tillåter), och flera underrättelsetjänster, hållas ansvarig för att freden upprätthålls.

Myt

"Al-Aqsa-upproret har enbart pågått i de omtvistade områdena, och har inte haft någon inverkan på Israel."

Fakta

Det palestinska våldet på Västbanken och Gazaremsan har tagit ett stort antal civila och soldaters liv. Dessutom har terrorister utfört fruktansvärda attacker inne i Israel i upprorets namn. Våldet har också haft en indirekt inverkan på israelernas psyke, på militären och ekonomin.

Israeler måste numera vara försiktiga när de reser genom många delar av Israel och territorierna som egentligen borde vara säkra områden. Palestinier har också skjutit från bakhåll mot judar i städer som Gilo, som ligger utanför territorierna. Våldet har allvarligt undergrävt den tro som israelerna hade på att om de gjorde territoriella eftergifter, skulle en fred med palestinierna vara möjlig.

Upproret påverkar också den militära beredskapen, eftersom trupper måste avdelas från träning och förberedelser inför hot från fientligt sinnade nationer, och i stället fokusera på att kväva uppror och bekämpa terrorism.

Slutligen har våldet också orsakat en kraftig nedgång i turistbranschen, och skadat närliggande branscher. Tiotusentals israeler har förlorat sina jobb på grund av det palestinska upproret.

Det är inte bara israelerna som lider. Nedgången inom turismen skadar också palestinierna. Antalet besökare i Betlehem vid jul var exempelvis avsevärt lägre än normalt. Detsamma gäller andra pilgrimsorter inom den palestinska myndigheten. Palestinska butiksägare på platser som Gamla Jerusalem påverkas också av nedgången

i turistsektorn. Terrorrkampanjen tvingade Israel att kraftigt begränsa antalet palestinska arbetare som släpps in i Israel, vilket varit till skada för enskilda personer som försöker försörja sig och sina familjer.

Myt

"Israel använder övervåld mot barn som bara kastar sten."

Fakta

Palestinier, unga som gamla, angriper israeliska civila och soldater med en mängd olika vapen. När de kastar sten, är det inte fråga om småsten, utan stora stenar som kan ge, och också ger, allvarliga skador.

Vanligtvis har de israeliska trupper som attackerats varit färre än 20 personer, medan angrifarna, beväpnade med molotovcocktails, pistoler, maskingevär, handgranater och sprängämnen, har varit hundratal. Inne bland stenkastarna har det dessutom funnits palestinier, ofta poliser, beväpnade med skjutvapen. Och de israeliska poliserna och soldaterna som möter en ilsken, våldsamm mobb har ofta inget annat val än att försvara sig med gummikulor och, i livshotande situationer, skarp ammunition.

Användandet av skarp ammunition bland palestinerna har i praktiken inneburit att israeliska styrkor tvingats hålla ett visst avstånd till dem som initierat våldet. Dessutom har hotet mot israelerna varit ett dödligt hot. Båda dessa faktorer har gjort att man inte har kunnat använda sig av traditionella metoder för att kontrollera upploppen.

Enligt reglerna som gäller för israeliska trupper i territorierna, får vapen endast användas i livshotande situationer eller, med avsevärda begränsningar, för att arrestera en enskild person som misstänks ha begått allvarliga brott mot säkerheten. I samtliga dessa fall har arméns handlande styrts av en överskuggande återhållsam politik, kravet på proportionalitet och nödvändigheten av att vidta alla möjliga åtgärder för att förhindra att oskyldiga civila skadas.

Samtidigt har palestinerna trappat upp sina våldsamma attacker mot israeler genom att använda granatkastare och pansarvärnsrobotar som olagligt smugglats in till Gazaremsan. Palestinier har avfyrat granater mot judiska samhällen i Gaza och själva Israel, och

uppgifter från den israeliska armén visar att pansarvärnsrobotar avfyrats mot israeliska styrkor i Gaza. Den palestinska myndigheten har också byggt upp lager av vapen som smugglats in i Gaza havsvägen och via underjordiska tunnlar från Egypten.

Att palestinerna innehar och använder dessa och andra vapen, är ett brott mot de åtaganden de gjort i olika överenskommelser med Israel. Enligt Osloavtalet är de enda vapen som tillåts i de palestinsk-kontrollerade områdena handeldvapen, gevär och maskingevär, och dessa får enbart innehållas av den palestinska myndighetens säkerhetspolis. Den senaste tidens våldsamheter visar tydligt att förutom polisen, har även palestinska civila och medlemmar i milisgrupper som Tanzim sådan vapen.²¹

Antalet dödade palestinier i sammanstötningar med israeler är beklagansvärt, men det är viktigt att komma ihåg att inga palestinier skulle utsättas för någon fara eller riskera att bli skadade om de inte genomförde en terrorkampanj. Om barnen befann sig i skolan eller hemma med sina familjer, i stället för att kasta sten på gatorna, skulle de inte ha mycket att frukta. Och barn kastar inte bara sten. Abu Mazen, Yassir Arafats ställföreträdare, avslöjade att barn får betalt för att utföra terroristattacker mot Israel. Han sade till en jordansk tidning att ”minst 40 barn i Rafah förlorade ena armen när de kastade Bangalore-torpeder. De fick fem shekel [ungefär 1 dollar] för att kasta dem.”²²

Och medan antalet palestinier som dött är högre än antalet israeler, bör det inte förringa de traumatiska förlusterna av människoliv på den israeliska sidan. Från den 29 september 2000 till mitten på september 2002, mördades över 600 israeliska judar, däribland 430 civila, av palestinier. I motsats till palestinska påståenden om att man utkämpar ett krig mot väpnade styrkor, har mindre än en tredjedel av de dödade israelerna varit soldater. Bara under första halvåret 2002 genomförde palestinier över 91 självmordsattacker.²³

Det är också värt att fundera över hur polisen i USA och andra nationer reagerar på mobbvåld. Övergrepp förekommer ibland när poliser attackerar, men ingen förväntar sig att de ska stå passiva och riskera sina egna liv för att blidka den internationella opinionen. Faktum är att den palestinska myndigheten själv inte tvekar att använda dödligt våld mot demonstranter. Efter att den USA-ledda

koalitionen anföll Afghanistan, organiserade exempelvis Hamas en demonstration på Gazaremsan där tusentals palestinier tågade till stöd för den misstänkte terrorledaren Usama bin Ladin. Palestinsk polis dödade två demonstranter när de försökte skingra demonstrationen.²⁴

Det är bara israelerna som förvägras sin rätt till självförsvar, eller som ser den användas som ett propagandavapen mot sig själva.

Myt

"Dödsskjutningen av ett barn som skyddades av sin far, som visades på TV, bevisar att Israel inte tvekar att döda oskyldiga palestinska barn."

Fakta

Den kanske mest talande bilden från "al-Aqsa-intifadan" var filmen där en palestinsk pappa utan framgång försöker skydda sin son under en eldstrid. Israel fick allmänt skulden för 12-åriga Mohammed Alduras död, men senare utredningar visade att pojken sannolikt dödats av palestinska kulor.

Far och son sökte skydd intill en palestinsk ställning vid korsningen Netzarim på Gazaremsan. Efter att palestinska poliser öppnat eld från den positionen och i närheten av den mot en israelisk ställning mittemot, besvarade israeliska soldater elden mot de platser som eldgivningen kom ifrån. Under skottväxlingen träffades och dödades det palestinska barnet.

Resultatet av en utredning genomförd av den israeliska armén den 27 november 2000, visade att Aldura med största sannolikhet dödades av en palestinsk polisman och inte av den israeliska armén. Rapporten bekräftades av en oberoende utredning som den tyska TV-kanalen ARD gjorde. De sade att filmningen av Alduras död hade klippts av palestinerna för att ge intryck av att han hade dödats av israeler, fast hans död egentligen orsakats av palestinsk eldgivning.²⁵

Myt

"Israel använder gummikulor för att lemlästa och döda obehäpnade palestinier."

Fakta

Gummikulor är ett ofullkomligt sätt att lugna en våldsamm mobb. De är utformade för att minimera risken för allvarliga skador, men kan inte helt utesluta den. I en överväldigande majoritet av alla fall orsakar gummikulor inte dödsfall eller allvarliga skador. Många gånger kan de vara det enda möjliga alternativet till skarp ammunition. Barn som använder skjutvapen, eller har för avsikt att på något annat sätt orsaka skada eller död hos sin måltavla, utgör ett dödligt hot, särskilt när det hotet tar formen av en attack i stor skala.

Många polisstyrkor världen över använder gummikulor för att skingra våldsamma folkmassor. Ett exempel: Efter Los Angeles Lakers seger i NBA-slutspelet i basket 2001, använde Los Angelespolisen gummikulor för att få stopp på våldsamma glädjeyttringar från stökiga fans.²⁶ Polisen kände sig tvingad att använda den här metoden på en grupp alltför översvallande basketfans som blev våldsamma när de firade sitt lags seger; Israel använder den mot en fientligt inställd befolkning som man i allt väsentligt ligger i krig med.

Myt

"Mitchellrapporten klargjorde att Israels bosättningspolitik har lika stor skuld för fredsprocessens sammanbrott som det palestinska våldet, och att en frysning av bosättningarna är nödvändig för att få slut på våldet."

Fakta

I november 2000 utsågs den förre amerikanske senatoren George Mitchell att leda en undersökningskommitté för att utreda orsaken till "al-Aqsa-intifadan" och undersöka hur man skulle kunna förhindra våldsamheter i framtiden. Den rapport som hans kommitté offentliggjorde den 30 april 2001, rekommenderade visserligen en frysning av bosättningarna – som en av mer än 15 förtroendeskapande åtgärder – men Mitchell och Warren Rudman, en annan medlem i kommittén, skrev uttryckligen i ett brev som klargjorde deras ståndpunkt: "Vi vill gå längre och klargöra att vi inte på något sätt likställer palestinsk terrorism med israelisk bosättningsverksamhet, 'skenbart' eller på annat sätt."

Mitchell och Rudman ifrågasatte också tanken att det fanns en koppling mellan att byggandet av nya bosättningar upphörde och terrorismen. "Det omedelbara målet måste vara att få slut på våldet. ... En del i ansträngningarna att stoppa våldet måste vara ett omedelbart återupptagande av säkerhetssamarbetet mellan Israels regering och den palestinska myndigheten, med syftet att förhindra våldsamheter och bekämpa terrorismen." De tillade: "Vad gäller terrorismen, uppmanar vi den palestinska myndigheten att som en förtroendeskapande åtgärd visa, i konkret handling, för såväl israeler som palestinier, att terror är klandervärdt och oacceptabelt, och den palestinska myndigheten ska göra ett helhjärtat försök att förhindra terroristdåd och straffa förövare som agerar inom dess område."²⁷

Myt

"Israels användande av F-16-plan illustrerar det oproportionerliga våld som Israel använder mot oskyldiga palestinska civila."

Fakta

Hur avgör man vad som är proportionerligt militärt våld? När palestinska terrorister placerar ut bomber i israeliska shoppingcentra och dödar och lemlästar tiotals civila, skulle då ett proportionerligt gensvar från israelerna vara att placera ut bomber i palestinska shoppingcentra? Ingen i Israel menar att det skulle vara att använda legitimt våld. Det som återstår för Israel är att genomföra väl avvägda aktioner mot specifika mål i ett försök att antingen avskräcka palestinskt våld, eller stoppa det.

Just i fallet med de israeliska F-16-planen, förklarade generalmajor Giora Eiland, chef för den israeliska arméns operativa gren, hur Israel resonerade:

Jag vet att F-16-planen inte är gjorda för att angripa mål i palestinska städer. Men vi måste komma ihåg att även om vi använder den här typen av flygplan, är de fortfarande mycket exakta. Alla mål var militära mål ... det var snarare ett taktiskt beslut, helt enkelt för att målen var tillräckligt stora, tillräckligt starka eller tillräckligt stabila för att attackhelikoptrar inte ansågs effektiva nog för att kunna tränga igenom eller träffa

dess specifika mål. Så när vi beslöt eller valde dessa mål, sökte vi också efter den bästa ammunitionen för dem, och i just det här fallet var det F-16.²⁸

När Israel satte in stridsflygplanen hade 88 israeler redan förlorat livet, däribland 55 civila. De civila hade inte dödats av en slump; man hade medvetet valt ut dem till måltavlor. Under de föregående 2,5 månaderna hade palestinier försökt placera ut 28 bomber inne i Israel. Attacken med F-16-planen kom som ett direkt svar på en bomb som exploderat i ett shoppingcentra i Netanya den 18 maj 2001 och dödat fem israeler.

En månad innan planen sattes in, anklagade amerikanska UD Israel för ha reagerat "överdrivet och oproportionerligt" på palestinskt våld när man genomförde luftanfall mot mål i Gaza, trots att talesmannen erkände att vedergällningen "framkallats av de provocativa palestinska granatattackerna mot Israel".²⁹ Den amerikanska inställningen är ironisk med tanke på den så kallade Powell-doktrinen som utrikesminister Colin Powell formulerade, som säger att "Amerika bör gå in i strid med all tillgänglig styrka eller inte alls".³⁰ Fundera över några exempel på hur denna doktrin tillämpats:

◆ General Powell insisterade på att man skulle sätta in en förkrossande styrka innan man gick i krig mot Irak i Gulfkriget. De allierade styrkorna på över en halv miljon soldater krossade Saddam Husseins armé till en kostnad av mindre än 200 amerikaners liv, medan omkring 35.000 irakier dödades, däribland många civila.

◆ Powell övervakade även invasionen i Panama, som krävde att man satte in 25.000 man och stealthflygplan av typen F-117 för första gången. Tusentals civila i Panama skadades och tvingades lämna sina hem, och åtminstone 100 dödades. Han sade senare: "Använd all den kraft som behövs, och be inte om ursäkt för att gå in stort om så krävs. En kraftfull insats får snabbt slut på ett krig, och räddar i det långa loppet människoliv."³¹

◆ Som en reaktion på ett försök att mörda president Bush 1993, avfyra USA 23 kryssningsrobotar mot Iraks underrättelsehögkvarter

och träffade samtidigt ett civilt kvarter. Powell sade senare att detta varit en "passande, proportionerlig" respons.³²

◆ USA använde också en massiv styrka på Balkan, och 1999 bombade man av misstag kinesiska ambassaden i Belgrad och dödade tre och sårade tjugo personer.

◆ USA har till stor del förlitat sig på strids- och bombflygplan i kriget i Afghanistan efter den 11 september. Man har senare fått rapporter om ett antal incidenter där civila har dödats, bland annat då en bröllopsfest bombades och 48 personer dog.³³

USA har inte tvekat att använda överväldigande stridskrafter mot sina motståndare, trots att hoten har varit avlägsna och inte på något sätt utgjort en fara för nationens existens eller dess medborgares säkerhet. USA:s militära mål har uppnåtts, men har också rutinmässigt åtföljts av misstag och icke avsedda skador som resulterat i förluster av civila människoliv.

Israel befinner sig i ett annat läge. Hotet som man möter är omedelbart både i tid och i fysisk närhet, och utgör en direkt fara för israeliska medborgare. Men Israel har ändå inte använt sin fulla styrka som Powell-doktrinen föreskriver. Våldsanvändningen har varit välbetänkt och precis. Vid de tillfällen då man begått misstag – vilket är oundvikligt i krig – utreds händelserna.

Slutsatsen blir att Israel inte skulle behöva gensvara med militärt våld om palestinierna inte attackerade dess medborgare och soldater.

Myt

"Arafat kan inte kontrollera militanta palestinier."

Fakta

Förutsättningen för fredsprocessen var att man genom att nå en överenskommelse med Yassir Arafat skulle kunna kontrollera våldet. Om han inte kan kontrollera de människor som står under hans auktoritet, är överenskommelserna inte mycket värda. Om han å andra sidan *har* kontroll, så är det uppenbart att han använder den för att underblåsa våldet i stället för att förhindra det.

Bevisen pekar på att Arafat har kontroll över större delen av palestiniernas verksamhet på Västbanken och Gazaremsan. Arafat har uppvisat en förmåga att snabbt eliminera palestinier som utmanar hans styre genom att arresteras och, i vissa fall, avrättas dem. När han så vill har han också gripit medlemmar i olika terroristgrupper, men han har också rutinmässigt släppt dem igen så att de kan fortsätta attackera Israel. Han har låtit terroristorganisationerna producera sprängämnen, bygga granatkastare, träna sina medlemmar och rekrytera ungdomar till självmordsuppdrag.

Myt

"Israel har hela tiden vägrat ta steg för att lugna ner situationen, och landets hänsynslösa attacker provocerade fram palestinskt våld trots Yassir Arafats vädjanden om återhållsamhet."

Fakta

Den 22 maj 2001 utropade premiärminister Ariel Sharon ett ensidigt eldupphör i ett försök att lugna ner situationen, och i hopp om att palestinierna skulle återgälda gesten med att upphöra med sina våldsamma attacker mot israeler. Men palestinierna höjde i stället nivån av våld riktat mot civila israeler. Yassir Arafat gjorde ingenting för att stoppa eller motverka angreppen. Över 70 attacker rapporterades under de följande 10 dagarna, då Israel höll tillbaka sin eldgivning och avhöll sig från all vedergällning. Den palestinska terrorkampanjen under det israeliska eldupphöret kulminerade i självmordsbomben på ett diskotek i Tel Aviv den 1 juni, som dödade 20 personer och sårade över 90, de flesta tonåringar. Inför massiva internationella påtryckningar på grund av den fruktansvärda attacken, och av rädsla för en israelisk motattack, proklamerade Arafat till sist ett eldupphör. Det blev inte heller långvarigt.

"Israel befinner sig i krig mot en fiende som, i sin list och feghet, avböjer att slåss mot israeliska soldater, utan i stället mördar civila, dess kvinnor och barn."

– Michael Kelly³⁴

Myt

"Israel kan inte rättfärdiga att man håller inne med skattepengar som rätteligen tillhör den palestinska myndigheten."

Fakta

I början av 2001 bestämde Israel att man skulle hålla inne över 50 miljoner dollar i skatter som man var skyldig den palestinska myndigheten, som en reaktion på de pågående våldsamheterna. Amerikanska talesmän och andra satte press på Israel att överföra pengarna på grund av den palestinska myndighetens kritiska ekonomiska läge och dess oförmåga att betala många av sina räkningar. Israel erkände att åtgärden var hård, men menade att den var nödvändig för att visa palestinerna att deras ovilja att stoppa våldet hade ett pris. Israel måste använda alla påtryckningsmedel man har för att skydda sina medborgare, och den ekonomiska sanktionen var en mildare reaktion än en militär aktion.

På grund av sitt handlande fick Israel skulden för den palestinska ekonomins sorgliga tillstånd, medan sanningen var den att arabländerna höll inne med hundratals miljoner dollar som samlats in som gåvor och var avsedda för den palestinska myndigheten. Arabstaterna försvarade sitt handlande med att de var oroliga för att medlen skulle förskingras och uppmuntra till ytterligare korruption inom den palestinska myndigheten. En kuwaitisk dagstidning skrev till exempel att Yassir Arafat stal över 5 miljoner dollar i stöd från utlandet, pengar som var avsedda för behövande palestinier.³⁵ I juli 2002 gick Israel med på att överföra en del av palestinernas skattepengar som en förtroendeskapande åtgärd efter att det palestinska våldet avtagit, och man kom överens om att utse en kommitté bestående av amerikanska representanter, som skulle övervaka transaktionen.³⁶

Fallstudie:

Talmannen i Palestinas lagstiftande råd, Ahmed Karia, flyttade plötsligt från sin villa i Jeriko som han byggt för 1,5 miljoner dollar, efter att president Bush tog upp frågan om korruption inom den palestinska myndigheten. En skylt på dörren meddelade att villan blivit en välgörenhetsinstitution för släktingar till palestinier som dödats i terrorattacker.³⁷

Myt

"Palestinierna har hållit det eldupphör som förhandlades fram av CIA-chefen George Tenet."

Fakta

I juni 2001 reste CIA-chefen George Tenet till Mellanöstern i ett försök att befästa ett eldupphör mellan Israel och den palestinska myndigheten, och lägga grunden för ett återupptagande av fredssamtalen. Tenet-planen uppmanade parterna att upphöra med alla våldshandlingar. Men under de närmaste sex veckorna efter Tenets besök, genomförde palestinierna 850 terroristattacker som ledde till att 94 israeler skadades, varav 17 dog av sina skador.³⁸

Myt

"Israels politik att mörda palestinska terrorister är omoralisk och kontraproduktiv."

Fakta

Israel står inför en närmast omöjlig situation då man försöker skydda sin civilbefolkning från palestinier som är beredda att spränga sig själva i luften för att mörda oskyldiga judar. Fredsprocessen har varit en strategi för att handskas med problemet. Sedan 1993 trodde Israel att förhandlingar var bästa sättet att uppnå fred med palestinierna, men efter att Israel återlämnat en stor del av Västbanken och Gaza-remsan, och erbjudit palestinierna praktiskt taget hela återstoden, förkastade palestinierna deras eftergifter och valde våldsvägen för att försöka tvinga Israel att kapitulera för alla deras krav.

En andra strategi för Israel är att "visa återhållsamhet", alltså inte gensvara på palestinskt våld. Världssamfundet berömmar Israel när landet helt enkelt vänder andra kinden till efter fruktansvärda attacker. Återhållsamheten kanske leder till lovord från olika världsledare, men den gör ingenting för att lindra smärtan hos de drabbade eller förhindra ytterligare attacker. Samma nationer som manar Israel till återhållsamhet har dessutom själva ofta agerat kraftfullt när de hamnat i liknande situationer. Ett exempel är hur britterna lönmördade nazister efter Andra världskriget och gjorde IRA-terrorister till måltavlor på Nordirland. Och i kölvattnet av den fruktansvärda terro-

ristattacken mot World Trade Center och Pentagon, visade det sig att Clintonadministrationen hade försökt mörda den saudiske terroristen Usama bin Ladin 1998, som en hämnd för dennes roll i bombdåden mot USA:s ambassader i Tanzania och Kenya. George W. Bushs administration har sagt att inte heller den skulle tveka att döda bin Ladin.³⁹

"Om man till exempel har en organisation som har planlagt eller planlägger någon slags självmordsattack, och [israelerna] har konkreta bevis för vem det är och var de befinner sig, tror jag att man i viss mån kan försvara deras försök att skydda sig själva genom att föregripa dem."

– USA:s vicepresident Dick Cheney⁴⁰

I april 1986, efter att USA slagit fast att Libyen hade lett terroristattentatet mot ett diskotek i Västberlin som dödade en amerikan och skadade ytterligare 200 personer, genomförde man en räd mot ett antal libyska mål, däribland president Moammar Khadaffis hem. Detta betraktades allmänt som ett mordförsök. Khadaffi kom undan, men hans lilla dotter dödades och två av hans andra barn skadades. Dessutom kom en robot ur kurs och dödade personer i ett civilt bostadskvarter. Reagan försvarade aktionen som självförsvar mot Libyens statsstödda terrorism. "Varje nation som faller offer för terrorism har en inneboende rätt att i självförsvar gensvara med kraft för att avskräcka nya terrorhandlingar. Jag upplever att vi måste visa Khadaffi att det fanns ett pris som han måste betala för den typen av beteende, och att vi inte tänkte låta honom komma undan med det."⁴¹

Israel har valt ett tredje alternativ – att eliminera dem som planlägger terroristattackerna. Det är en politik som har orsakat häftig debatt i Israel, men som stöds av en stor majoritet av folket (70 procent i en attitydundersökning genomförd av *Ha'aretz* i augusti 2001). Politiken har även stöd bland den amerikanska allmänheten, enligt en undersökning från augusti 2001 utförd av America Middle East Information Network. Undersökningen visade att 73 procent av dem som svarade upplevde att Israel var berättigade att döda terrorister om man hade bevis för att de planerade bombdåd eller andra attacker som skulle kunna döda israeler.⁴²

Ställföreträdande stabschef generalmajor Moshe Ya'alon förklarade politiken så här:

Det förekommer inga avrättningar utan rättegång. Det förekommer ingen hämnd mot någon som utförde en attack för en månad sedan. Vi agerar mot dem som utkämpar ett terrorkrig mot oss. Vi föredrar att arrestera dem och har fängslat över 1.000 av dem. Men om vi inte kan göra det, och palestinierna inte vill göra det, då har vi inget annat val än att försvara oss.⁴³

Den israeliska regeringen genomgick också en juridisk process innan man började tillämpa taktiken med riktade mord. Israels justitiekansler bedömde politiken och fastslog att den är laglig i enlighet med israelisk och internationell rätt.⁴⁴

Att rikta in sig på terroristerna har ett antal fördelar. För det första sätter det ett pris på terrorn: man kan inte längre ostraffat attackera israeler, för terroristerna vet att om de angriper andra, blir de själva mål för attacker. För det andra är det en slags självförsvar: föregripande attacker eliminerar de människor som annars skulle mörda judar. Visserligen finns det andra som kan ta deras plats, men de gör det i vetskapen att de också kommer att bli måltavlor. För det tredje får det terroristerna ur balans. Extremisterna kan inte längre vara nonchalanta i sin planering av en operation; de måste i stället hålla sig rörliga, hela tiden se sig över axeln, och arbeta mycket hårdare för att genomföra sina planer.

"Jag menar, att när man attackeras av en terrorist och vet vem terroristen är, och man kan spåra honom hela vägen tillbaka till terrorns källa, då ska man gensvara."

– USA:s utrikesminister Colin Powell⁴⁵

Taktiken har naturligtvis också sitt pris. Förutom internationella fördömanden riskerar Israel att avslöja uppgiftslämnare, som ofta lämnar den information man behöver för att hitta terroristerna. Det händer också att soldater måste utföra högriskoperationer som ibland leder till tragiska fall där allmänheten drabbas.

Den vanligaste kritiken mot "riktade mord" är att de inte åstadkommer något gott eftersom de fortsätter en våldsspiral så att terroristerna kan söka hämnd. Detta är förmodligen det minst övertygande argumentet mot politiken, för människor som spränger sig i luften för att bli martyrer kan alltid hitta något sätt att rättfärdiga sina handlingar. De är fast beslutna att bomba judarna ut ur Mellanöstern, och slutar inte förrän de uppnått sitt mål.

Myt

"Israel mördar terrorister och civila palestinier urskillningslöst."

Fakta

Det är alltid en tragedi när oskyldiga civila dödas i en operation mot terrorism. Men civila skulle inte utsättas för risker om den palestinska myndigheten arresterade terroristerna, om mördarna inte valde att gömma sig bland icke stridande, och om de civila vägrade att skydda mördarna.

Israel attackerar inte palestinska områden urskillningslöst. Tvärtom är den israeliska armén mycket noga med att inrikta sig på människor som planerar terroristattacker mot civila israeler. De israeliska styrkorna är kända för sin precision i sådana attacker, men det händer ändå att man begår misstag. Medan terroristerna inte ber om ursäkt för sina attacker mot civila, utan medvetet attackerar dem, utreder Israel alltid orsakerna till varje misstag, och vidtar åtgärder för att förhindra att de upprepas.

Israel är inte ensamma om att använda militära medel mot terrorister eller ibland oavsiktligt skada människor som inte utgör deras egentliga mål. Samma dag som amerikanska talesmän fördömde Israel för att ett antal civila dödats när Israel mördade ledaren för Hamas militära gren, avslöjade medierna att USA bombat en by i Afghanistan i en operation riktad mot en talibanledare som i stället dödade 48 afghanska civila på en bröllopsfest. I båda fallen spelade bristfälliga underrättelser en roll i de tragiska misstagen.

"I Gaza jublade och sjöng skaror av barn i förra veckan medan vuxna kastade godis över dem. Orsaken till firandet: att åtminstone sju personer – varav fem amerikaner – kallblodigt mördats och ytterligare 80 lemlästats av en terroristbomb på Hebreiska universitetets campusområde i Jerusalem."

– Micheal Oren, israelisk forskare⁴⁶

Myt

"Israels användande av amerikansk-tillverkade vapen i vedergällningsattacker mot palestinier är olagligt."

Fakta

USA har noga övervakat israeliska operationer. Republikanen Jon Conyers skrev ett brev till utrikesminister Colin Powell där han frågade om Israel bröt mot amerikansk lag genom att använda amerikanskt krigsmateriel i sina attacker mot palestinska terrorister. Powell svarade i ett brev daterat den 17 augusti 2001 att Israels handlande inte bröt mot amerikansk lag.

Lagen ifråga är Lagen om vapenexportkontroll ("Arms Export Control Act") som säger att försvarsmateriel enbart får användas för specificerade syften, bland annat intern säkerhet och legitimt självförsvar. Israel har hävdats att man har handlat i självförsvar, och Bushadministrationen delar den uppfattningen.⁴⁷

Myt

"Israel utförde en massaker i flyktinglägret i Jenin i april 2002."

Fakta

USA:s utrikesminister Colin Powell avvisade bestämt palestinska påståenden att Israel gjort sig skyldigt till grymheter i Jenin. "Jag finner inga bevis som skulle stödja att en massaker ägt rum."⁴⁸ Powells åsikt bekräftades senare av FN, Human Rights Watch och en utredning tillsatt av EU.⁴⁹

Palestinierna hävdade gång på gång att en massaker genomförts under dagarna omedelbart efter striderna. Talesman Saeb Erekat

sade exempelvis till CNN den 17 april att minst 500 personer hade massakrerats och 1.600 människor, däribland kvinnor och barn, saknades. Palestinierna backade snabbt från sina påståenden då det stod klart att de inte kunde lägga fram några bevis till stöd för den grova anklagelsen; deras egen undersökningskommitté rapporterade att 56 personer dödats, varav 34 varit stridande. Inga kvinnor eller barn hade anmälts saknade.⁵⁰

Israel hade inte godtyckligt valt ut flyktinglägret i Jenin. Man hade inte mycket att välja på efter att en serie självmordsbomber hade terroriserat civila israeler under de föregående 18 månaderna. För att försvara sig och skapa hopp om fred, gick israeliska styrkor in i Jenin för att utrota en av de viktigaste terroristbaserna.

Den palestinska myndighetens egna dokument kallar Jenin för "självmördarnas huvudstad". Lägret har en lång historia som bas för extremister, och inte mindre än 28 självmordsattacker genomfördes från detta terrornäste under den våg av våldsamheter som föregick Israels aktion. Dessa terrorister bröt mot det eldupphör som Israel gått med på, och undergrävde israeliska försök att återuppta politiska förhandlingar om ett slutligt fredsavtal.

Palestinska prickskyttar sköt på soldater från en flickskola, en moské och en byggnad som tillhörde UNWRA, och när man besvarade elden och förföljde terroristerna träffades några icke stridande personer. Varje civilt dödsfall är en tragedi, men vissa var oundvikliga eftersom palestinska terrorister använde civila som sköldar. Majoriteten av de som dödades var beväpnade.

Israel kunde ha valt att bomba hela lägret, och alltså tillämpa samma strategi som USA gjorde i Afghanistan, men den israeliska armén valde medvetet en mer riskabel väg för att minska sannolikheten för att utsätta civila för fara. Soldater gick från hus till hus, och 23 dödades i bittra strider med palestinska terrorister som använde bomber, granater, dolda minor och maskingevär för att förvandla lägret till en krigszon.

Bilderna i TV gav också ett förvridet perspektiv på skadorna i lägret. Jenin förstördes inte. Den israeliska operationen genomfördes i en begränsad del av flyktinglägret, som i sig utgör en liten del av själva staden. Den förstörelse som förekom i lägret orsakades till stor del av palestinska bomber.

Genom att vid tidigare tillfällen fabricera berättelser om påstådda grymheter, har palestinierna lärt sig att en falsk anklagelse mot Israel omedelbart får uppmärksamhet i medierna, och skapar sympati för deras sak. De rättelser som oundvikligen följer på dessa skenbart riktiga anklagelser blir sällan sedda, lästa eller uppmärksammade.

Myt

"Israel motsatte sig en utredning av FN för att man ville dölja de brott som man begått i Jenin."

Fakta

Israel hade ingenting att dölja, utan inbjöd en opartisk undersökningskommitté att besöka Jenin.⁵¹ Olika FN-organs fientliga hållning gentemot Israel bakåt i tiden väckte emellertid vissa frågor om dess representanters opartiskhet. Dessa tvivel växte när FN vägrade låta några experter på militära frågor eller terrorismbekämpning ingå i det föreslagna teamet, experter som kunde ha bedömt det terroristhot som riktades mot Israel från Jenin. En av delegaterna som utsetts till teamet hade tidigare jämfört Davidsstjärnan med ett hakkors.⁵²

Hyckleriet hos FN och andra som uttrycker oro över Jenin framgår tydligt av det faktum att de aldrig fördömer eller utreder de upprepade massakrer som palestinska självmordsbombare genomför.

Myt

"Israel hindrar palestinska ambulanser från att föra sjuka och sårade palestinier till sjukhus."

Fakta

En av de olyckliga följderna av våldsamheterna under "al-Aqsa-intifadan" har varit anklagelserna om att Israel trakasserar ambulanser från palestinska Röda halvmånen, vilket man påstår har lett till obehag, medicinska komplikationer och till och med dödsfall bland de sjuka passagerarna. Skildringarna tenderar att framställa förseeningarna som medveten grymhet från israeliska soldaters sida mot palestinier i behov av medicinsk vård.

Anklagelserna stämmer på en punkt: ambulanser stoppas och genomsöks verkligen vid israeliska vägspärrar. Men anklagelserna

underlåter att sätta in fakta i ett större sammanhang. Orsaken till att ambulanser har hållits kvar och genomsökts vid vägspärrarna är det högst påtagliga hot som de utgör mot Israel och dess medborgare. Ambulanser har ofta använts för att transportera terroristbomber, och många av de militanta personer som sprängt självmordsbomber inne Israel kom in genom att köra eller åka i en av Röda halvmånens ambulanser. Några exempel:

◆ I oktober 2001 greps Nidal Nazal, en Hamasmedlem i Kalkilya, av den israeliska armén. Han var ambulansförare för palestinska Röda halvmånen, och uppgifter gör gällande att han utnyttjade rätten att resa obegränsat till att fungera som budbärare mellan Hamas högkvarter i flera städer på Västbanken.⁵³

◆ I januari 2002 sprängde Wafa Idris sig själv i luften i folkvimlet på Jaffa Street i Jerusalem, och blev därigenom en av de första kvinnliga självmordsbombarna. Hon var ambulansförare för palestinska Röda halvmånen, liksom Mohammed Hababa, Tanzimaktivist som skickade ut henne på uppdraget. Hon lämnade Västbanken med hjälp av en ambulans.⁵⁴

◆ Den 17 maj 2002 hittades ett bälte med sprängämnen i en av Röda halvmånens ambulanser vid en vägspärr i närheten av Ramallah. Bomben, som var av samma typ som generellt används i självmordsattacker, låg gömd under en bår där ett sjukt barn låg. Föraren, Islam Jibril, var redan eftersökt av den israeliska armén, och erkände att detta inte var första gången som en ambulans hade använts för att transportera sprängämnen eller terrorister.

◆ Bomben fördes ut ur ambulansen och utlöstes i närvaro av en representant från Internationella Röda kors-kommittén. I ett uttalande samma dag, sade kommittén att den "förstår de israeliska myndigheternas säkerhetssituation, och har alltid erkänt deras rätt att kontrollera ambulanser, under förutsättning att detta inte försenar medicinska transporter på ett otillbörligt sätt." De sjuka passagerarna i ambulansen eskorterades av soldater till ett sjukhus i närheten.⁵⁵

◆ Den 30 juni hittade israeliska trupper 10 misstänkta palestinska terrorister gömda i två ambulanser i Ramallah. De upptäcktes när soldaterna stoppade fordonen för en rutinkontroll.⁵⁶

Anklagelserna som riktas mot Israel från dess kritiker har ofta baserats på skrivningar i internationell lagstiftning, som fjärde Genèvekonventionen. Det stämmer visserligen att Genèvekonventionen lägger särskild vikt vid att ambulanser och medicinsk akutpersonal ska ha immunitet och vara neutrala. Men slutsatsen att Israel måste ignorera en tydlig och påtaglig fara för sina medborgare, om man inte vill bryta mot internationell rätt, är att förvanska lagstiftningen. Det är de palestinska terroristerna, som använder ambulanser för att smugla in sprängämnen i Israel, som komprometterar Röda halvmånens immunitet och neutralitet.

Noter kap 18.

1. *New York Times*, (14 december 1987).
2. UPI, (9 december 1987).
3. *Al-Hamishmar*, (6 december 1991); B'Tselem.
4. *Baghdad Voice of the PLO*, (12 maj 1989).
5. *New York Times*, (24 oktober 1989).
6. *Al-Mussawar*, (19 januari 1990).
7. *Wall Street Journal*, (21 februari 1990).
8. Radio Monte Carlo, (23 oktober 1990).
9. *Jerusalem Post*, (14 september 1991).
10. *Jerusalem Post*, (6 juli och 5 oktober 1991).
11. *Near East Report*, Year End Reports, (1991-1993).
12. *The New Republic*, (23 november 1992).
13. *New York Times*, (12 juni 1991).
14. Daoud Kuttab, "A Profile of the Stonethrowers", *Journal of Palestine Studies*, (våren 1988), s. 15.
15. AP, (10 oktober 2001).
16. *Jerusalem Post*, (4 mars 2001).
17. Sharm el-Sheikh Fact-Finding Committee Final Report, (30 april 2001).
18. Citerad i "Sharm el-Sheikh Fact-Finding Committee First Statement of the Government of Israel", Israels utrikesministerium, (28 december 2000).
19. AP, (19 september 2002).
20. "An Engineered Tragedy: Statistical Analysis of Casualties in the Palestinian-Israeli Conflict, September 2000-June 2002", International Policy Institute for Counter-Terrorism, (juni 2002).
21. *Near East Report*, (5 mars 2001).

22. *Almazen* [Kuwait], (20 juni 2002).
23. *Jerusalem Report*, (25 februari 2002); Ma'ariv (31 juli 2002); Israels försvarsstyrkor.
24. Jewish Telegraphic Agency, (8 oktober 2001).
25. CNN, Israel Defence Forces, *Jerusalem Post*, (28 november 2002); Jewish Telegraphic Agency, (21 mars 2002).
26. *Washington Post*, (17 juni 2001).
27. Brev från George Mitchell och Warren Rudman till ADL-chefen Abraham Foxman, (11 maj 2001).
28. Briefing av generalmajor Giora Eiland, chef för IDF:s operativa gren, till Foreign Press Association, Jerusalem, (20 maj 2001).
29. Briefing från amerikanska UD, (17 april 2001).
30. *Time*, (19 april 2001).
31. Colin Powell, *My American Journey*, (New York: Random House, 1995), s. 434.
32. *Washington Post*, (28 juni 1993).
33. CNN, (16 juli 2002).
34. *Washington Post*, (15 augusti 2001).
35. *Al-Watan* (Kuwait), (7 juni 2002).
36. *Jerusalem Post*, (21 juli 2002).
37. Jewish Telegraphic Agency, (11 juni 2002).
38. *Jerusalem Post*, (2 augusti 2001).
39. *Washington Post*, (14 och 18 september 2001).
40. *Fox News*, (3 augusti 2001).
41. RonaldReagan.com; *Washington Post* och andra nyhetskällor.
42. *Jewish Telegraphic Agency*, (30 augusti 2001).
43. *Jerusalem Post*, (10 augusti 2001).
44. *Jewish Telegraphic Agency*, (30 november 2001).
45. Presskonferens, (12 september 2001).
46. Michael Oren, "Palestinians Cheer Carnage", *Wall Street Journal*, (7 augusti 2002).
47. *Jerusalem Post*, (24 augusti 2001).
48. *Jerusalem Post*, (25 april 2002).
49. *Jerusalem Post*, (28 april 2002); MSNBC, (31 juli 2002).
50. *New York Post*, (3 maj 2002).
51. *New York Times*, (20 april 2002).
52. *Washington Post*, (26 april 2002).
53. Israels utrikesministerium.

MYTER OCH FAKTA

54. *Washington Post*, (31 januari 2002).

55. "Bomb found in Red Crescent Ambulance", *Ha'aretz*, (12 juni 2002).

56. Jewish Telegraphic Agency, (30 juni 2002).

19. Jerusalem

Myt

"Jerusalem är en arabisk stad."

Fakta

Judarna har bott i Jerusalem oavbrutet i nästan tvåtusen år. De har utgjort den största enskilda befolkningsgruppen där sedan 1840-talet. I Jerusalem finns Tempelbergets västra mur, judendomens heligaste plats.

Jerusalem har aldrig varit huvudstad i en arabisk statsbildning, utan har faktiskt varit arabiskt bakvatten under större delen av deras historia. Jerusalem har aldrig varit provinshuvudstad under muslimsk styre, och har heller aldrig varit något muslimskt kulturcenter. För judarna är hela staden helig, men muslimerna vördar en plats – Klippmoskén – inte staden som sådan. "För en muslim", skrev den brittiske skribenten Christopher Sykes, "finns en djup skillnad mellan Jerusalem och Mecka eller Medina. De senare är heliga områden som innehåller heliga platser." Bortsett från Klippmoskén, påpekade han, har Jerusalem ingen större betydelse inom islam.¹

Jerusalems befolkning²

År	Judar	Muslimer	Kristna	Totalt
1844	7.120	5.000	3.390	15.510
1876	12.000	7.560	5.470	25.030
1899	28.112	8.560	8.748	45.420
1922	33.971	13.411	4.699	52.081
1931	51.222	19.894	19.335	90.451
1948	100.000	40.000	25.000	165.000
1967	195.700	54.963	12.646	263.309
1987	340.000	121.000	14.000	475.000
1990	378.200	131.800	14.400	524.400
2000	530.400	204.100	14.700	758.300

Myt

"Jerusalem behöver inte vara Israels huvudstad."

Fakta

Ända sedan kung David gjorde Jerusalem till Israels huvudstad för över 3.000 år sedan, har staden spelat en central roll för det judiska folket. Västra muren i Gamla Jerusalem – den sista kvarvarande muren av det gamla judiska templet, judendomens heligaste plats – är föremål för judarnas vördnad och fokus för judiska böner. Tre gånger om dagen, i tusentals år, har judar bätt: "Till Jerusalem, din stad, skall vi återvända med glädje", och de har upprepat psalmistens ed: "*Om jag glömmet dig, Jerusalem, må min högra hand glömma att spela.*"

Jerusalem "har bara haft två perioder av sann storhet, och det var 2.000 år mellan dem. Storheten har bara funnits där under judiskt styre", skrev Leon och Jill Urin i *Jerusalem*. "Det beror på att judarna har älskat henne mest, och har förblivit trogna den kärleken genom århundraden av förskingring. ... Det är den längsta, djupaste kärleksaffären i historien."³

I tretusen år har Jerusalem varit centrum för judarnas hopp och längtan. Ingen annan stad har spelat en så dominerande roll i ett folks historia, kultur, religion och medvetande som Jerusalem har spelat i judarnas och judendomens liv. Genom århundraden av exil, hölls Jerusalem levande i judarnas hjärtan överallt, som den judiska historiens fokus, symbolen för fordom härlighet, andlig fullbordan och modern förnyelse. Detta det judiska folkets hjärta och själ föder tanken att om du vill ha ett enda ord som symbol för hela den judiska historien, skulle det ordet vara "Jerusalem".

– Teddy Kollek⁴

Myt

"Araberna var beredda att acceptera en internationalisering av Jerusalem. Judarna motsatte sig den tanken. På grund av sin oförsönliga attityd, ockuperar Israel idag olagligen hela staden."

Fakta

När Förenta nationerna tog upp frågan om Palestina 1947, rekommenderade de att hela Jerusalem skulle internationaliseras. Vati-

kanen och många i huvudsak katolska delegationer kämpade för en sådan status, men ett huvudskäl till FN:s beslut var Sovjetblockets önskan att genera Transjordanien kung Abdullah och hans brittiska beskyddare, genom att förvägra Abdullah kontrollen över staden.

Jewish Agency gick, efter mycken vanda, med på att acceptera en internationalisering i hopp om att det på kort sikt skulle skydda staden från blodutgjutelse, och den nya staten från konflikter. Eftersom delningsresolutionen talade om en folkomröstning om stadens status efter 10 år, och judarna utgjorde en betydande majoritet, väntade man sig att staden senare skulle införlivas i Israel. Arabstaterna var lika bittert emot en internationalisering av Jerusalem som de var emot resten av delningsplanen.⁵

I maj 1948 invaderade och ockuperade Jordanien Östra Jerusalem, vilket gjorde att staden delades för första gången i historien, och tusentals judar – vars familjer hade bott i staden i århundraden – tvingades i exil. FN:s delningsplan, inklusive förslaget att Jerusalem skulle internationaliseras, hade passerats av händelseutvecklingen.

Efter att arabstaterna förkastat FN-resolution 181 och, den 11 december 1948, även resolution 194, som grundade FN:s medlingskommission för Palestina, deklarerade premiärminister David Ben-Gurion att Israel inte längre tänkte acceptera en internationalisering av Jerusalem.

Åren 1948-1967 var staden delad mellan Israel och Jordanien. Israel gjorde västra Jerusalem till sin huvudstad; Jordanien ockuperade den östra delen. Eftersom Jordanien – liksom samtliga arabstater på den tiden – upprätthöll krigstillstånd med Israel, blev staden i praktiken två väpnade läger, full av betongmurar och bunkrar, taggtrådsstängsel, minfält och andra militära befästningar.

"Ni bör låta judarna få Jerusalem; det var de som gjorde staden berömd."

– Winston Churchill till diplomaten
Evelyn Shuckburgh, 1955⁶

År 1967 ignorerade Jordanien Israels vädjanden om att hålla sig utanför Sexdagarskriget, och anföll den västra delen av staden. Jordanierna led ett förkrossande nederlag mot de israeliska styrkorna och

drevs ut ur Östra Jerusalem, och staden kunde återigen enas. Teddy Kollek, Jerusalems borgmästare under 28 år, kallade stadens enande för ”det praktiska förverkligandet av den sionistiska rörelsens mål”.

Steven Schwebel, expert på internationell rätt, skrev att eftersom Israel försvarade sig mot angrepp i krigen 1948 och 1967, har landet en större rätt än sina arabiska grannar att göra anspråk på suveränitet över Jerusalem.⁷

Myt

”Jordanien accepterade internationaliseringen.”

Fakta

Jordanien motsatte sig redan från början en internationalisering när man tillsammans med de andra arabstaterna förkastade delningsförslaget. Den 6 december 1949 sade Jordaniens delegat, Fawzi Pasha Malki, rakt ut till den specialtillsatta politiska FN-kommittén:

Min delegation menar att ingen form av internationalisering ... tjänar något syfte, eftersom de heliga platser som står under min regerings beskydd och kontroll är säkra och trygga, och något särskilt styre är inte nödvändigt.⁸

När FN:s förvaltarskapsråd möttes i Genève i början av 1950 för att utforma en ny lag för Jerusalem, vägrade Jordanien tillåta någon som helst övervakning från FN:s sida.⁹

Samma år annekterade Jordanien hela det område som man ockuperade väster om Jordanfloden, inklusive Östra Jerusalem. Arabländerna erkände inte formellt den jordanska åtgärden, och Arabförbundet övervägde att utesluta Jordanien från organisationen. Till slut utarbetade man en kompromiss där de andra arabiska regeringarna gick med på att betrakta Västbanken och Östra Jerusalem som hållna ”i förtroende” av Jordanien för palestiniernas räkning.

Myt

”Från 1948 till 1967 svarade Jordanien för att man fritt kunde utöva alla religioner i Jerusalem.”

Fakta

I ett brott mot vapenstilleståndsavtalet från 1949 förvägrade Jordanien israelerna tillträde till Västra muren och begravningsplatsen på Oljeberget, där judar har begravt sina döda i över 2.500 år.

Enligt paragraf åtta i avtalet, hade Jordanien och Israel enats om att bilda kommittéer som skulle samordna en normalisering av kulturella och humanitära institutioner på Scopusberget, och fritt tillträde till det området, samt användandet av begravningsplatsen på Oljeberget och fritt tillträde till heliga platser och kulturella institutioner.

Under jordanskt styre "infördes vissa restriktioner för israeliska kristna under deras pilgrimsresor till sina heliga platser vid vissa tider på året" i Jerusalem, påpekade Teddy Kollek. "Man tillät motvilligt endast ett begränsat antal att en kort stund besöka Gamla Jerusalem och Betlehem vid jul och påsk."¹⁰

År 1955 och 1964 införde Jordanien lagar om strikt myndighetskontroll över kristna skolor, bland annat restriktioner för att starta nya skolor, statlig kontroll över skolornas ekonomi och tillsättandet av lärare, samt ett krav att man skulle undervisa i Koranen. År 1953 och 1965 antog Jordanien lagar som avskaffade rätten för kristna religiösa institutioner och välgörenhetsorganisationer att köpa fast egendom i Jerusalem.

År 1958 grep polisen den nyligen utsedde armeniske patriarken och deporterade honom från Jordanien, vilket banade vägen för att en patriark stödd av kung Husseins regering kunde väljas i stället. På grund av denna repressiva politik emigrerade många kristna från Jerusalem. Antalet minskade från 25.000 1949 till mindre än 13.000 1967.¹¹

Dessa diskriminerande lagar upphävdes av Israel efter att staden återförenades 1967.

Myt

"Jordanien skyddade judiska heliga platser."

Fakta

Jordanien vanhelgade judiska heliga platser. Kung Hussein tillät byggandet av en väg till Intercontinental Hotel tvärs över begravningsplatsen på Oljeberget. Hundratals judiska gravar förstördes av en motorväg som med lätthet hade kunnat byggas någon annanstans.

Gravstenarna, som hedrade minnet av rabbiner och lärda män, användes av den jordanska Arablegionens ingenjörstrupper till vägbeläggning och latriner i deras arméläger (inskriftionerna på stenarna syntes fortfarande när Israel befriade staden).

De urgamla judiska kvarteren i Gamla Jerusalem plundrades, 58 synagogor i Jerusalem – vissa hundratals år gamla – förstördes eller lades i ruiner, medan andra gjordes om till stall eller kycklingfarmer. Man byggde slumbostäder alldeles intill Västra muren.¹²

Myt

"Jordanien ansträngde sig för att förbättra förhållandena i det arabiska Östra Jerusalem. De israeliska myndigheterna däremot jämnade hundratals arabiska hem i den delen av staden med marken, och gjorde många araber hemlösa."

Fakta

Precis som tidigare muslimska härskare, hade kung Hussein försummat Jerusalem. Efter erövringen av Gamla Jerusalem 1967, blev vidden av hans brist på engagemang tydlig; Israel upptäckte att en stor del av staden saknade till och med den mest grundläggande kommunala servicen – en stabil vattenförsörjning, avlopp och elektricitet.¹³ Ett resultat av återföreningen blev att dessa och andra mycket viktiga delar av den kommunala servicen utökades även till arabiska hem och företag i Östra Jerusalem.

De israeliska myndigheterna upptäckte att hundratals ockupanter hade slagit sig ner i de judiska kvarteren. Civila israeliska ingenjörsgrepp rensade upp i de förfallna kvarteren för att bygga upp dem igen, men först efter att man erbjudit ockupanterna kompensation eller alternativa bostäder.

Myt

"Under israeliskt styre har den religiösa friheten inskränkts i Jerusalem."

Fakta

Efter kriget 1967 upphävde Israel alla de diskriminerande lagar som Jordanien infört, och införde en egen tuff standard för att garantera

ett fritt tillträde till de religiösa heliga platserna. ”Den som gör något som kan kränka rätten att besöka de platser som är heliga för anhängare av olika religioner”, säger israelisk lag, ”kan dömas till fängelse i fem år.” Israel anförtrodde även administrationen över de heliga platserna till respektive religiös myndighet. Det muslimska Waqf har alltså exempelvis ansvaret för moskéerna på Tempelberget.

USA:s förre president Jimmy Carter erkände att religionsfriheten förbättrats under israeliskt styre. Det ”råder inget tvivel” om att Israel gjorde ett bättre jobb än Jordanien när det gällde att garantera tillträdet till stadens heliga platser. ”Idag råder fritt tillträde”, konstaterade Carter. ”Det gjorde det inte 1948-1967.”¹⁴

Amerikanska UD noterar att Israel visserligen saknar en konstitution, men lagen ger medborgarna frihet att utöva sin religion, och regeringen respekterar denna rättighet.¹⁵

Myt

”Israel nekar muslimer och kristna fritt tillträde till deras heliga platser.”

Fakta

Sedan 1967 har hundratusentals muslimer och kristna – många från arabländer som fortfarande befinner sig i krig med Israel – kommit till Jerusalem för att besöka sina heliga platser. Arabiska ledare kan fritt besöka Jerusalem för att be om de så önskar, vilket Egyptens president Anwar Sadat också gjorde vid al-Aqsa-moskén. Av säkerhetsskäl införs ibland restriktioner vid Tempelberget under en begränsad tid, men rätten att be där inskränks inte och andra moskéer är öppna för besök även under perioder med starka spänningar.

Enligt islam fördes profeten Muhammed på ett mirakulöst sätt från Mecka till Jerusalem, och det var därifrån som han gjorde sin himmelsfärd. Klippmoskén och al-Aqsa-moskén, som båda byggdes på 600-talet, befäste uppfattningen att Jerusalem är den ”avlägsna plats” som står omnämnd i Koranen, vilket alltså gjorde staden till en helig plats efter Mecka och Medina. Muslimernas rättigheter på Tempelberget, där de två helgedomarna är byggda, har inte begränsats. Trots att det är judendomens heligaste plats, har Israel låtit kontrollen över Tempelberget kvarstå under islams religiösa myndigheter.

För de kristna är Jerusalem den plats där Jesus bodde, predikade, dog och uppstod. Även om Kyrkan betonar det himmelska Jerusalem snarare än det jordiska, har olika platser som finns omnämnda i Nya testamentet som platser där Jesus verkade, dragit till sig pilgrimer och hängivna bedjare i århundraden. Några av dessa platser är Heliga gravens kyrka, Getsemane, platsen för den sista måltiden, och Via Dolorosa med sina fjorton stationer längs korsets väg.

De olika kristna kyrkornas rådanderätt över kristendomens heliga platser i Jerusalem definierades under 1800-talet, då Jerusalem utgjorde en del av det Osmanska riket. Dessa rättigheter, kända som "status quo-ordningen för kristendomens heliga platser i Jerusalem", var fortfarande i kraft under det brittiska mandatet, och upprätthålls än i dag i Israel.

Myt

"Israels politik uppmuntrar judiska fanatiker att attackera muslimska och kristna invånare och deras heliga platser."

Fakta

De israeliska myndigheterna har ständigt försökt hindra fanatiker – från alla religioner – att vanhelga religiösa platser eller begå våldshandlingar i närheten av dem. När man inte lyckats förhindra att sådana dåd begåtts, har Israel straffat förövarna hårt. Allen Goodman, en sinnesförvirrad israel som sköt vilt omkring sig på Tempelberget 1982, dömdes exempelvis till livstids fängelse.

År 1984 infiltrerade israeliska myndigheter en judisk grupp som planerade våldshandlingar mot icke-judiska platser och civila. Terroristerna dömdes och fängslades.

År 1990 försökte Tempelbergets trogna, en judisk extremistgrupp, marschera till Tempelberget under lövhyddohögtiden för att lägga ner hörnstenen till det tredje templet. Polisen var orolig för att en sådan marsch skulle reta upp muslimerna och förvärra en redan spänd situation på grund av intifadan och händelserna i Persiska viken, och gav dem inte tillstånd att marschera. Beslutet fastställdes av Högsta domstolen, vilket man omedelbart meddelade muslimernas religiösa ledare och den arabiska pressen. Trots att Israel alltså vidtagit föregripande åtgärder, "framhärddade muslimska ledare

och intifada-aktivister i att uppvigla sina trogna till en konfrontation".¹⁶ Resultatet blev ett tragiskt upplopp där 17 araber dödades.

Sedan dess har Israel varit extra vaksamt och gjort allt man kunnat för att förhindra varje provokation från grupper eller enskilda personer som skulle kunna hota någon religions heliga platser.

Myt

"Israel har begränsat de palestinska arabernas politiska rättigheter i Jerusalem."

Fakta

Förutom religionsfriheten har de palestinska araberna i Jerusalem större politiska rättigheter än någonsin. De arabiska invånarna fick välja om de ville bli israeliska medborgare eller ej. De flesta valde att behålla sitt jordanska medborgarskap. Men oavsett om de är israeliska medborgare eller ej får araberna i Jerusalem rösta i kommunalvalen, och spela en aktiv roll i stadens administration.

Myt

"Enligt FN:s resolution 242 betraktas Östra Jerusalem som 'ockuperad mark'. Israels annektering av Jerusalem är därför ett brott mot FN-resolutionen."

Fakta

En av dem som utformade FN-resolutionen var USA:s dåvarande FN-ambassadör Arthur Goldberg. Enligt honom "nämner resolution 242 ingenting om Jerusalem, vilket var medvetet ... Jerusalem var en diskret fråga, inte kopplad till Västbanken." Goldberg höll flera tal i FN under 1967, och sade senare: "Jag sade upprepade gånger att vapenstillståndslinjerna från 1948 var avsedda att vara temporära. Detta gällde naturligtvis i synnerhet Jerusalem. Inte vid något tillfälle i alla dessa tal benämnde jag Östra Jerusalem som ockuperad mark."¹⁷

Efter 1948 röstade FN:s generalförsamling om tre resolutioner som uppmanade till en internationalisering av Jerusalem. Frågan släpptes tills Israel fick kontroll över staden. Sedan 1967 har FN, som ignorerade Jordaniens ockupation av staden under 19 år, antagit flera resolutioner där man kritiserar Israel för att ha ändrat Jerusalem's status.

”Grunden för vår inställning kvarstår, att Jerusalem aldrig mer får bli en delad stad. Vi var inte positiva till status quo före 1967, och vi förespråkar på intet sätt en återgång till det nu.”

– president George Bush¹⁸

Myt

”Östra Jerusalem bör ingå i en palestinsk stat, eftersom alla invånare där är palestinska araber och det aldrig har bott några judar där.”

Fakta

Före 1865 bodde hela Jerusalemets befolkning innanför murarna till Gamla Jerusalem (som idag skulle betraktas som en del av Östra Jerusalem). Senare började staden växa utanför murarna på grund av befolkningstillväxten, och såväl judar som araber började bebygga nya områden av staden.

Vid tiden för delningen fanns en blomstrande judisk kommunitet i den östra delen av Jerusalem, ett område som bland annat omfattade de judiska kvarteren i Gamla Jerusalem. I den delen av staden ligger också många platser som är viktiga för judendomen, bland annat Davids stad, Tempelberget och Västra muren. Dessutom ligger stora institutioner, som Hebreiska universitetet och det ursprungliga Hadassah-sjukhuset, på Scopusberget – i Östra Jerusalem.

Den enda period då den östra delen av Jerusalem varit exklusivt arabisk, var mellan 1949 och 1967, och det berodde på att Jordanien ockuperade området och tvingade ut alla judar.

Myt

”USA anser inte att Jerusalem ska vara Israels ende huvudstad.”

Fakta

Det är bara två länder som har sina ambassader i Jerusalem: Costa Rica och El Salvador. Av de 180 nationer som USA har diplomatiska relationer till, är Israel den enda vars huvudstad inte erkänns av den amerikanska regeringen. I likhet med de flesta andra ligger USA:s

ambassad i Tel Aviv, drygt sex mil från Jerusalem. USA har emellertid ett konsulat i Östra Jerusalem som handhar frågor som rör palestinerna i territorierna och som arbetar fristående från ambassaden och rapporterar direkt till Washington. Idag har vi alltså en orimlig situation där amerikanska diplomater vägrar träffa israelerna i deras huvudstad på grund av att Jerusalems status är omtvistad, men som samtidigt sköter sina kontakter med palestinerna i samma stad.

År 1990 antog Kongressen en resolution som sade: "Jerusalem är och skall förbli staten Israels huvudstad" och "måste förbli en odelad stad där varje etnisk och religiös grupps rättigheter skyddas." Under presidentvalskampanjen 1992 sade Bill Clinton: "Jag erkänner Jerusalem som en odelad stad, Israels eviga huvudstad, och jag tror på principen att flytta vår ambassad till Jerusalem." Han upprepade aldrig den åsikten som president; därför förblev USA:s officiella hållning att Jerusalems status är en förhandlingsfråga.

I ett försök att förändra situationen godkände amerikanska kongressen med överväldigande majoritet "The Jerusalem Embassy Act" 1995. Lagen var en milstolpe som sade att USA:s officiella hållning var att Jerusalem skulle erkännas som Israels odelade, eviga huvudstad. Den krävde också att USA:s ambassad i Israel skulle förläggas till Jerusalem senast i maj 1999. I lagen fanns också en skrivning som gav utrymme för presidenten att i själva verket ignorera den om han bedömde att det var det bästa för USA:s intressen. President Clinton utnyttjade den möjligheten.

Under presidentvalskampanjen 2000 lovade George W. Bush att han som president omedelbart skulle "inleda processen att flytta USA:s ambassadör till den stad som Israel valt som sin huvudstad".¹⁹ Men i juni 2001 följde Bush Clintons exempel och utnyttjade sin möjlighet att förhindra att ambassaden flyttades.

De som kritiserar Kongressens försök att tvinga administrationen att erkänna Jerusalem som Israels huvudstad, vidhåller att en sådan flytt skulle skada fredsprocessen, men de som stöder lagen menar att det är tvärtom. Genom att USA klagör sin inställning att Jerusalem bör förbli en enad stad under israeliskt styre, menar man att orealistiska palestinska förväntningar angående staden kan dämpas, vilket i sin tur kan förbättra utsikterna till en slutlig överenskommelse.

Myt

”Tempelberget har alltid varit en helig plats för muslimerna, och judendomen har ingen koppling till platsen.”

Fakta

Under toppmötet i Camp David år 2000, sade Yassir Arafat att det aldrig existerat något judiskt tempel på Tempelberget.²⁰ Ett år senare sade Ikrama Sabri, som utsett till Jerusalems mufti av den palestinska myndigheten, till den tyska tidningen *Die Welt*: ”Det finns inte [ens] det minsta tecken på att det tidigare existerat något judiskt tempel på den här platsen. I hela staden finns inte ens en enda sten som ger stöd för en judisk historia.”

Dessa åsikter motsägs i en bok med titeln *A Brief Guide to al-Haram al-Sharif* (ung. En kort guide till al-Haram al-Sharif, sv.), utgiven av Högsta muslimska rådet 1930. Rådet, som var muslimernas högsta organ i Jerusalem under det brittiska mandatet, sade i guiden att Tempelberget ”är ett av världens äldsta. Dess helighet daterar sig från urminnes tider. Att detta är platsen för Salomos tempel står utom allt tvivel. Detta är enligt den allmänna uppfattningen också platsen där David byggde ett altare åt Herren, och frambar brännoffer och fridsoffer.”

I en beskrivning av det område som kallas Salomos stallar, och som företrädare för det muslimska Waqf omvandlade till en ny moské 1996, säger guiden: ”...man vet inte mycket med säkerhet om kammarens tidigaste historia. Dess ursprung går troligen så långt tillbaka som till tiden för uppförandet av Salomos tempel. ... Enligt Josefus fanns den och användes som en tillflyktsplats för judarna när Jerusalem erövrades av Titus år 70 e Kr.”²¹

En källa med ännu högre auktoritet, nämligen Koranen – islams heliga skrift – beskriver Salomos uppförande av det första templet (34:13) och återger förstörandet av det första och andra templet (17:7).

Judarnas koppling till Tempelberget går mer än 3.000 år tillbaka i tiden, och är rotad både i traditionen och historien. När Abraham band sonen Isak på ett altare som ett offer åt Gud, tror man att det skedde på Moria berg, dagens Tempelberg. Den ursprungliga förbundsarken stod i det allraheligaste i det första templet, och både det första och andra templet utgjorde centra för judarnas religiösa

och sociala liv fram till att romarna förstörde det andra templet. Efter det andra templets förstöring passerade kontrollen över Tempelberget genom flera erövrarmaktens händer. Det var under den tidiga perioden av muslimsk kontroll som Klippmoskén byggdes på platsen för de forntida templen.

"Jag vore blind om jag förnekade judarnas anknytning till Jerusalem."

– Sari Nusseibeh,
den palestinska myndighetens representant i Jerusalem²²

Myt

"Israel bör inte tillåtas kontrollera Tempelberget, eftersom man inte ger muslimerna tillträde till deras heliga platser."

Fakta

Israel har delat kontrollen över Tempelberget sedan Jerusalem återförenades 1967, då försvarsminister Moshe Dayan lät den muslimska myndigheten, Waqf, fortsätta sin civila kontroll över Tempelberget. Waqf bevakar all daglig aktivitet på platsen. Det finns en israelisk närvaro stationerad vid ingången till Tempelberget för att garantera att människor av alla religioner har tillträde dit.

De enda tillfällen då Israel har förhindrat muslimer att gå in på Tempelberget har varit under perioder av starka spänningar, när hotet om våld har gjort restriktioner för tillträde till området nödvändiga. Åtgärderna har vidtagits för att skydda personer från olika religioner, samt helgedomarna i Gamla Jerusalem. De har vanligtvis varit i en eller två dagar.

Myt

"Palestinierna har varit noga med att bevara arkeologiska fynd från Tempelberget."

Fakta

Trots att man har vägrat erkänna den israeliska överhögheten över Tempelberget, samarbetade Waqf med israeliska inspektörer när

man utförde olika arbeten på den heliga platsen. Men efter Osloavtalet 1993 ersattes det Jordanienkontrollerade Waqf med representanter som var lojala mot den palestinska myndigheten. Efter upploppen som följde på Israels beslut att öppna en utgång från tunneln vid Västra muren, slutade Waqf att samarbeta med Israel.

Waqf har sedan hindrat israeliska inspektörer från att övervaka de arbeten som genomförts på Tempelberget, arbeten som man tror orsakat irreparabla skador på arkeologiska lämningar från perioderna för det första och andra templet. Israeliska arkeologer hävdar att tusentals ton grus – som skulle kunna innehålla viktiga relikier – har fraktats bort från Tempelberget och tippats som avfall under de omfattande byggarbetena. Experter menar att även om föremål inte förstörs, betraktas de som arkeologiskt värdelösa eftersom de palestinska byggarbetarna blandar fynd från skilda tidsperioder när de gräver upp jorden med bulldozrar.²³

Med tanke på Tempelbergets känslighet, och de spänningar som redan råder mellan israeler och palestinier angående Jerusalem, har de israeliska myndigheterna inte lagt sig i Waqfs verksamhet. Under tiden fortsätter förstörandet av det förgångna.

Myt

”När Israel grävde ut tunneln vid Västra muren, hotade det Tempelbergets och al-Aqsa-moskéns integritet, och projektet fördömdes därför av FN:s säkerhetsråd.”

Fakta

Den mest välkända delen av det som finns kvar av byggnaderna från Herodes tid på Tempelberget är judarnas traditionella böneplats vid Västra muren, som varit synlig ovanför marknivå i tvåtusen år. När Gamla Jerusalem intogs under Sexdagarskriget, fick man möjlighet att undersöka fortsättningen av Västra muren norrut från böneområdet. Långa sektioner av Tempelbergets södra mur och sydvästra hörn frilades under 1970-talet, vilket gav en omfattande bild av de monumentala murar som omgav Tempelberget på Herodes tid, och de vidsträckta områdena utanför som var planerade och byggda för allmänheten.

En tunnel gör det möjligt för fotgängare att gå på 2000-åriga stenar längs en av de äldsta underjordiska gångarna i Jerusalem, med början vid den öppna platsen vid Västra muren och slut vid Via Dolorosa. Under många år höll Israel utgången stängd för att inte provocera de palestinier som redan retats upp av utgrävningen. Det gjorde att besökarna i tunneln var tvungna att återvända samma väg som de kommit, och ibland bokstavligen gå sidledes och tränga sig förbi personer som gick åt andra hållet.

I september 1996 beslöt premiärminister Benjamin Netanyahu att öppna utgången. Detta gjordes sent på kvällen för att minimera risken för våldsamheter, men gav samtidigt intryck av att han gjorde något i smyg. Palestinierna (och muslimer på andra håll) såg åtgärden som ett provokativt brott mot fredsavtalen och en del av en israelisk kampanj för att underminera muslimernas heliga platser. Palestinierna gjorde uppror som en reaktion på israelernas agerande.

FN:s säkerhetsråd antog resolution 1093 efter att Saudiarabiens representant beklagat sig över att Israel öppnat en tunnel ”i närheten av al-Aqsa-moskén”. Faktum är att tunneln är en arkeologisk lämning som inte har någonting med moskén att göra. Restaureringen av tunneln vid Västra muren ingick i ett pågående försök från Israels sida att blottlägga större arkeologiska fynd i Jerusalem samt förbättra infrastrukturen för turismen i Gamla Jerusalem.

Nyutgrävningen av tunneln genomfördes under överinseende av arkeologer och ingenjörer. Inga arkeologiska eller religiösa platser skadades under byggtiden. Tunneln går inte under Tempelberget, och restaureringen utgjorde ingen fara för några hus eller andra byggnadsverk i Gamla Jerusalem. Ingen privat egendom beslagtogs, revs eller konfiskerades på annat sätt för att genomföra projektet.

Dessutom utgjorde restaureringen av tunneln inget brott mot interimsavtalet mellan Israel och palestinier, eftersom arkeologiska restaureringar i Jerusalem inte omfattas av det dokumentet.

Kontroversen dog så småningom ut, och idag kan man som turist besöka tunneln. Genom att öppna utgången har turisterna lättare att komma till Via Dolorosa från den öppna platsen vid Västra muren, något som faktiskt gynnar handlare i de muslimska kvarteren där besökarna kommer ut.

Myt

"En internationalisering är den bästa lösningen på de motstridiga anspråken på Jerusalem."

Fakta

Då det kan förefalla omöjligt att lösa de motstridiga anspråken på Jerusalem, har vissa personer återuppväckt tanken på att internationalisera staden. Ironiskt nog fick idén inte mycket stöd under de 19 år då Jordanien kontrollerade Gamla Jerusalem och utestängde judar och israeliska muslimer från deras heliga platser.

Det faktum att Jerusalem är omtvistat, eller att den är viktig för andra människor än de israeliska judarna, innebär inte att staden tillhör andra, eller borde styras av något slags internationell regim. Det finns inget exempel på ett sådant arrangemang någon annanstans. Det närmaste man kommer en internationell stad är Berlin efter kriget, då de fyra segrarmakterna delade på kontrollen av staden, ett experiment som visade sig bli en katastrof.

Även om Israel skulle vara öppna för en sådan tanke, vilken tänkbar internationell grupp skulle kunna anförtros att skydda de friheter som Israel redan garanterar? Definitivt inte FN, som inte har visat någon förståelse för Israels farhågor sedan delningen. Israel kan bara räkna med stöd från USA, och det är bara i Säkerhetsrådet som ett amerikanskt veto kan skydda Israel från politiska angrepp från andra nationer.

Myt

"Israel försökte bränna ner al-Aqsa-moskén 1969."

Fakta

Arabledarnas taktik att tillämpa lögner i sin propaganda blev uppenbar då Nasser och andra ledare manade till heligt krig mot Israel när en mordbrännare satte eld på al-Aqsa-moskén i augusti 1969. Den skyldige var en kristen turist från Australien, Michael Rohan, som erkände sig skyldig. Den anklagade ställdes inför rätta och bedömdes vara sinnessjuk.

Noter kap 19.

1. *Encounter*, (februari 1968).
2. John Oesterreicher och Anne Sinai, red., *Jerusalem*, (New York: John Day, 1974), s. 1; Israels Statistiska centralbyrå; Jerusalem Foundation; Jerusalems kommunala styre. Uppgifterna från år 2000 omfattar 9.000 personer som inte angett någon religion.
3. Leon och Jill Uris, *Jerusalem*, (New York: Doubleday and Company, 1982).
4. Teddy Kollek, *Jerusalem*, (District of Columbia: Washington Institute For Near East Policy, 1990), s. 19-20.
5. Kollek, s. 20-24.
6. Sir Evelyn Shuckburgh, *Descent to Suez; Diaries 1951-56*, (London, 1986).
7. *American Journal of International Law*, (april 1970), s. 346-47.
8. *New York Times*, (7 december 1949).
9. Förvaltarekapsrådets särskilda rapport, (14 juni 1950).
10. Kollek, s. 15.
11. Kollek, s. 16.
12. Kollek, s. 15.
13. Meron Benvenisti, *Jerusalem, The Torn City*, (Minnesota: University of Minnesota Press, 1976), s. 44, 60-61.
14. *Near East Report*, (2 april 1990).
15. Amerikanska UD, "2001 Annual Report on International Religious Freedom", publicerad av Bureau for Democracy, Human Rights, and Labor, (Washington, D.C.: december 2001).
16. Kollek, s. 62.
17. *New York Times*, (12 mars 1980).
18. Brev från president George Bush till Jerusalems borgmästare Teddy Kollek, (20 mars 1990).
19. Tal till AIPAC:s policykonferens, (22 maj 2000).
20. Intervju med Dennis Ross, Fox News Sunday, (21 april 2002).
21. *Jerusalem Post*, (26 januari 2001).
22. *Jerusalem Post*, (12 november 2001).
23. Jewish Telegraphic Agency, (12 februari 2001).

20. USA:s Mellanösternpolitik

Myt

"Bildandet av staten Israel var enbart ett resultat av amerikanska påtryckningar."

Fakta

När FN tog upp frågan om Palestina, sade president Harry Truman uttryckligen att USA inte skulle "använda hotelser eller otillbörliga påtryckningar av något slag på andra delegationer".¹ Ett visst tryck utövades ändå, och USA spelade en avgörande roll i att säkra ett stöd för delningsresolutionen. Det amerikanska inflytandet var emellertid begränsat, vilket stod klart då stater som var beroende av USA, som Kuba och Grekland, röstade emot en delning, och El Salvador och Honduras lade ner sina röster.

Många inom Trumanadministrationen motsatte sig en delning, bland andra försvarsminister James Forrestal, som menade att sionismens mål hotade USA:s oljeförsörjning och landets strategiska position i regionen. Den högsta militärledningen var oroliga för att araberna skulle liera sig med ryssarna om västmakterna fjärmade sig från dem. Dessa interna motståndare bidrog starkt till att undergräva USA:s stöd för grundandet av en judisk stat.²

Mycket har skrivits om den taktik som användes av dem som stödde en delning, men man har i stort sett ignorerat arabstaternas agerande. Faktum är att de var aktivt involverade i att vrida om armen på sina egna i FN, i ett försök att torpedera en delning.³

Myt

"USA favoriserade Israel framför araberna 1948, på grund av påtryckningarna från den judiska lobbyen."

Fakta

Truman stödde sionismen eftersom han ansåg att det var världssamfundets plikt att uppfylla det löfte man gett i Balfour-deklarationen, och att det var det humanitärt riktiga att göra för att lindra lidandet för

de judar som överlevt Förintelsen. Han ansåg inte att arabernas rättigheter borde eller skulle komma att äventyras. Man får en glimt av hans inställning i ett uttalande som han gjorde angående förhandlingar om gränserna för en judisk stat:

Hela regionen väntar på att utvecklas, och om frågan hanteras på samma sätt som vi utvecklade området längs Tennessee-floden, skulle regionen kunna försörja mellan 20 och 30 miljoner fler människor. Att öppna dörren för en sådan framtid vore definitivt det mest konstruktiva och humanitärt riktiga, och det skulle också innebära att man infriar de löften som gavs vid tiden för Första världskriget.⁴

Den amerikanska allmänheten stödde presidentens politik. Enligt opinionsundersökningarna stödde 65 procent av det amerikanska folket bildandet av en judisk stat. Bara under det tredje kvartalet 1947 översvämmades Vita huset av 62.850 vykort, 1.100 brev och 1.400 telegram, varav de flesta uppmanade presidenten att använda USA:s inflytande i FN.⁵

Allmänhetens stöd återspeglades i Kongressen, där man 1922 antog en resolution som godkände Balfour-deklarationen. År 1944 förespråkade både det republikanska och demokratiska partiet ett upprättande av det judiska samväldet, och 1945 antogs en liknande resolution av Kongressen.

I stället för att ge efter för påtryckningarna, reagerade Truman snarare negativt på "den judiska lobbyen". Han klagade flera gånger över att utsättas för den pressen, och talade om att lägga propagandan från judarna i en hög och sätta en tändsticka till den. I ett brev till republikanen Claude Pepper skrev Truman: "Om det inte hade varit för sionisternas omotiverade inblandning, skulle vi ha avslutat frågan för ett och ett halvt år sedan."⁶ Det var knappast attityden hos en politiker som var överdrivet angelägen om judarnas röster.

Myt

"De flesta amerikaner motsätter sig en nära relation mellan USA och Israel."

Fakta

Stödet för Israel är inte begränsat till den judiska befolkningsgruppen. Amerikaner i alla åldrar, av alla raser och religioner sympatiserar med Israel. Stödet är inte heller partibundet; en stor majoritet av såväl demokrater som republikaner favoriserar troget Israel framför araberna.

Det främsta tecknet på amerikanens attityd gentemot Israel ser vi i svaret på den mest ställda frågan om Mellanöstern: "Ligger dina sympatier mest hos Israel eller arabländerna i situationen i Mellanöstern?" Den organisation som genomfört flest opinionsundersökningar är Gallup. Stödet för Israel i Gallups mätningar har legat stadigt runt 50-procentstrecket sedan 1967.

I 63 Gallupundersökningar, med början 1967, har Israel fått stöd av i genomsnitt 46 procent av det amerikanska folket, jämfört med endast drygt 12 procent för arabstaterna/palestinierna. Amerikanerna har något mer sympati för palestinierna än för arabstaterna, men resultaten då man bett de svarande att välja mellan Israel och palestinierna har inte skiljt sig särskilt mycket från de andra undersökningarna.

Vissa människor har den felaktiga uppfattningen att sympatierna för Israel tidigare var mycket större, men sanningen är en annan: Före Gulfkriget var det högsta värdet 56 procent, vilket uppnåddes alldeles efter Sexdagarskriget. I januari 1991 nådde sympatierna för Israel en rekordnotering på 64 procent, enligt Gallup. Samtidigt sjönk stödet för araberna till 8 procent, och skillnaden var alltså rekordstor, 56 procentenheter.

Gallups senaste opinionsmätning, publicerad i juni 2002, visade att stödet för Israel låg på 49 procent, jämfört med bara 14 procent för palestinierna. De flesta som svarade anser inte att USA ska välja sida i konflikten, men de som ändå väljer sida väljer Israel med siffrorna 10 till 1 (Gallup, april 2002). Mer än tre fjärdedelar av det amerikanska folket tycker också att en fred mellan Israel och palestinierna är ganska eller mycket viktig för USA.

Olika opinionsundersökningar visar också att allmänheten betraktar Israel som en pålitlig allierad till USA, en känsla som växte sig starkare under gulfkrisen. En mätning genomförd av opinionsinstitutet Harris visade exempelvis att 86 procent av det amerikanska

folket betraktar Israel som "en nära allierad" eller "vänligt inställd". Det var det högsta värdet som någonsin registrerats i Harris mätningar. Så sent som i maj 2002 visade en undersökning från ADL att 64 procent av amerikanerna instämde i påståendet att "Vi kan räkna med Israel som en lojal allierad."

Myt

"Den amerikanska politiken har alltid varit fientligt inställd till araberna."

Fakta

Araberna erkänner sällan USA:s roll i att hjälpa arabstaterna till självständighet. President Wilsons ställning för självbestämmande för alla nationer, och USA:s inträde i Första världskriget, bidrog till det Osmanska väldets upplösning, och stimulerade utvecklingen mot självständighet i arabvärlden.

Araberna har alltid hävdat att Mellanösternpolitiken måste vara ett nollsummespel, där stödet till deras fiende, Israel, med nödvändighet innebär att de missgynnas. Därför har olika arabstater försökt tvinga USA att välja mellan stödet för dem eller för Israel. USA har vanligtvis vägrat gå i den fällan. Det faktum att USA har en nära allians med Israel, samtidigt som man upprätthåller goda relationer med flera arabstater, bevisar att de två inte är oförenliga.

USA har länge sökt goda relationer med olika arabledare, och har, vid en eller annan tidpunkt, stått på god fot med de flesta arabstater. På 1930-talet ledde upptäckten av oljefyndigheter till att amerikanska företag blev nära involverade med araberna i Persiska viken. På 1950-talet ledde USA:s strategiska mål till ett försök att bilda en allians med pro-västliga arabstater. Länder som Irak och Libyen var vänner till USA innan radikala ledare tog över makten där. Egypten, som var fientligt inställda till USA på Nassers tid, gick över till det pro-västliga lägret under Sadat.

Sedan Andra världskriget har USA pumpat in ekonomiskt och militärt stöd i regionen, och landet är idag den främsta understödjaren av nationer som Jordanien, Saudiarabien, Marocko, Egypten och shejkdömena i Persiska viken. Arabstaterna skyllde på USA för nederlagen i de krig som de startat med Israel, men sanningen är att merparten

av angriparna antingen fått eller erbjudits amerikanskt stöd vid något tillfälle.

Det har hänt att USA har förefallit se genom fingrarna med arabiska angrepp på andra araber. År 1963 erkände USA exempelvis den marionettregim som Egypten tillsatte i Jemen. Och 1991 valde Bushadministrationen att se åt andra hållet när Syrien fullbordade det som i själva verket var en annektering av Libanon, samtidigt som man slog tillbaka Saddam Husseins aggression i Persiska viken.

Medan Israel enbart har kunnat lita på USA för hjälp och stöd, har arabstaterna alltid kunnat räkna med ett antal västländer såväl som Sovjetunionen som sina allierade.

”De allierade länderna är, med vår regerings och vårt folks fulla stöd, överens om att man i Palestina ska lägga grunden för ett judiskt samväldie.”

– President Woodrow Wilson,
3 mars 1919⁷

Myt

”USA har automatiskt stött Israel ända sedan 1948.”

Fakta

USA har varit Israels närmast allierade genom hela landets historia, men USA har ändå agerat mot den judiska statens önskingar vid många tillfällen.

De amerikanska försöken att balansera stödet för Israel genom att blidka araberna inleddes 1948, då Truman visade tecken på att tveka inför delningen och i stället förespråkade en internationell förvaltning. Efter att de omgivande arabstaterna invaderade Israel, upprätt-höll USA ett vapenembargo som kraftigt begränsade judarnas förmåga att försvara sig.

Ända sedan kriget 1948 har USA varit ovilligt att insistera på projekt som syftar till att etablera de arabiska flyktingarna i de länder där de bor. USA har också varit motvilliga när det gäller att utmana arabiska brott mot FN-stadgan och FN:s resolutioner. Araberna tilläts exempelvis komma undan med sin blockad av Suezkanalen, den bojkott som de införde mot Israel samt terrorhandlingar man begick.

I FN har USA faktiskt intagit en hållning *mot* Israel oftare än tvärtom, och man använde inte sin vetorätt i Säkerhetsrådet för att blockera en anti-israelisk resolution förrän 1972.

Det kanske mest dramatiska exemplet på tillfällen då USA:s politik skiljt sig från Israels inträffade under Suezkriget när president Eisenhower kraftfullt tog ställning mot Storbritannien, Frankrike och Israel. Efter kriget tvingade amerikanska påtryckningar Israel att dra sig tillbaka från det område som man erövrat. David Ben-Gurion litade på tvivelaktiga amerikanska garantier som blev fröet till konflikten 1967.

Vid flera andra tillfällen har amerikanska presidenter agerat mot Israel. År 1981 upphävde Ronald Reagan exempelvis ett strategiskt samarbetsavtal efter att Israel annekterat Golanhöjderna. En annan gång höll han tillbaka en leverans stridsflygplan för att han var missnöjd med en israelisk räd in i Libanon.

År 1991 höll president Bush en presskonferens där han bad om att få vänta med att ta ställning till Israels begäran om lånegarantier för att kunna absorbera sovjetiska och etiopiska judar, med förklaringen att han ogillade Israels bosättningspolitik. Bush satte sin prestige på spel genom förseningen, och använde ett obehärskat språk som fick känslor att svalla och skapade oro bland USA:s judar att antisemitismen skulle väckas i landet.

Trots att han ofta beskrivs som den mest pro-israeliske presidenten i historien, var Bill Clinton också kritisk mot Israel vid många tillfällen. George W. Bushs administration har inte heller tvekat att kritisera Israel för åtgärder som den anser motverkar USA:s intressen, men den har generellt sett varit mer reserverad i sina offentliga uttalanden.

Myt

"USA har alltid gett Israel vapen för att de ska ha ett kvalitativt försprång framför araberna."

Fakta

Före 1962 försåg USA Israel med endast en begränsad mängd vapen, bland annat ammunition och rekylfria gevär. Det året sålde president

Kennedy luftförsvarsrobotar av typen HAWK, men först efter att Sovjetunionen försett Egypten med bombflyg med lång räckvidd.

År 1965 hade USA blivit Israels främsta leverantör av krigsmateriel. Det blev nödvändigt delvis beroende på att Västtyskland gav efter för arabiska påtryckningar och slutade sälja stridsvagnar till Israel. Under större delen av Lyndon Johnsons tid som president balanse-rades emellertid vapenförsäljningen till Israel av motsvarande leveranser till araberna. När USA exempelvis sålde stridsvagnar till Israel för första gången, 1965, uppvägdades det alltså av en liknande affär med Jordanien.⁸

USA försåg inte Israel med några flygplan förrän 1966. Och då ingicks hemliga avtal om att sälja samma plan till Marocko och Libyen, samt skicka ytterligare militär utrustning till Libanon, Saudiarabien och Tunisien.⁹

Precis som 1948 införde USA ett vapenembargo mot Israel under Sexdagarskriget, medan araberna fortsatte att få sovjetiska vapen. Israels position försvagades ytterligare av fransmännens beslut att lägga embargo på vapenleveranser till den judiska staten, vilket effektivt avslutade deras roll som Israels enda större vapenleverantör vid sidan av USA.

Först efter att det stod klart att Israel inte hade några andra vapenkällor, och att Sovjetunionen inte hade något intresse av att begränsa försäljningen till regionen, gick president Johnson med på att sälja Phantom-plan till Israel, plan som gav den judiska staten dess första kvalitativa övertag. ”Vi kommer hädanefter att vara Israels främsta leverantör av vapen”, sade biträdande försvarsminister Paul Warnke till Israels ambassadör Yitzhak Rabin, ”och engagera oss på ett mer nära sätt i Israels säkerhetssituation, och mer direkt involvera USA:s säkerhet.”¹⁰

Från den punkten började USA tillämpa en politik där man upprätthöll Israels kvalitativa försprång. Men USA har också fortsatt att upprusta arabländerna, och har försett Jordanien, Marocko, Egypten, Saudiarabien och gulfstaterna med sofistikerade robotar, stridsvagnar och flygplan. Så när Israel fick F-15-plan 1978, sålde man sådana även till Saudiarabien (Egypten fick F-5E:or). År 1981 fick Saudiarabien för första gången ett vapensystem som gav landet en kvalitativ fördel framför Israel – radarplan av typen AWACS.

Idag köper Israel amerikansk utrustning av nästan högsta klass, men många arabstater får också vissa av USA:s bästa stridsvagnar, flygplan och robotar. Man kanske bibehåller sitt kvalitativa försprång, men det är definitivt inte stort.

"Vårt samhälle är upplyst av de hebreiska profeternas andliga insikt. Amerika och Israel har samma kärlek till mänsklig frihet, och vi delar en gemensam tro på en demokratisk livsstil..."

– President Lyndon Johnson¹¹

Myt

"Det amerikanska biståndet i Mellanöstern har alltid varit ensidigt; araberna får praktiskt taget ingenting."

Fakta

Efter Israels seger i Självständighetskriget, svarade USA på en vädjan om ekonomiskt bistånd för att kunna absorbera invandrare genom att godkänna ett lån på 135 miljoner dollar från Ex-Im Bank (amerikansk institution för exportfinansiering, övers anm), samt besluta om försäljning av överskottsprodukter. Under dessa första år av staten Israels existens (liksom idag), betraktades det amerikanska stödet som ett sätt att verka för fred.

År 1951 röstade Kongressen för att hjälpa Israel med den ekonomiska börda som landet hamnade under på grund av inflödet av judiska flyktingar som kom från interneringslägren i Europa och ghettona i arabländerna. Araberna klagade då över att USA försummade dem, trots att de då inte hade något intresse eller behov amerikanskt stöd. År 1951 förkastade Syrien erbjudanden om amerikanskt bistånd. De oljerika länderna Irak och Saudiarabien behövde ingen ekonomisk hjälp från USA, och Jordanien var, fram till slutet av 1950-talet, Storbritanniens skyddsling. Efter 1957, när USA tog på sig ansvaret för att stödja Jordanien och började ge ekonomiskt bistånd till Egypten, sköt stödet till arabstaterna i höjden. USA var även den absolut största bidragsgivaren till palestinierna genom UNWRA, en position som landet fortfarande innehar.

Israel har fått mer direkt stöd från USA efter Andra världskriget än något annat land, men beloppen var relativt små under den första halvan av den perioden. Mellan 1949 och 1973 gav USA Israel i genomsnitt ungefär 122 miljoner dollar per år, totalt 3,1 miljarder (där mer än 1 miljard faktiskt utgjorde lån till militär utrustning 1971-1973). Före 1971 mottog Israel bara 277 miljoner dollar totalt i militärt stöd, allt i form av vapenköp på kredit. Merparten av det ekonomiska stödet var också lån till Israel. En jämförelse visar att arabstaterna fick närmare tre gånger så mycket stöd före 1971, 4,4 miljarder dollar, eller 170 miljoner per år. Och till skillnad från Israel, som får nästan allt sitt stöd från USA, har arabländerna fått hjälp från Asien, Östeuropa, Sovjetunionen och den Europeiska gemenskapen.

”Det är mitt ansvar att se till att vår politik i Israel passar ihop med vår politik över hela världen; för det andra vill jag bidra till att bygga en stark, blomstrande, fri och självständig demokratisk stat i Palestina. Den måste vara tillräckligt stor, tillräckligt fri och tillräckligt stark för att kunna göra sitt folk självförsörjande och ge det trygghet och säkerhet.”

– President Truman¹²

Israel började inte få stora belopp i ekonomiskt stöd förrän 1974, efter kriget 1973, och dessa ökade dramatiskt efter Camp David-avtalen. Totalt har Israel fått över 90 miljarder i bistånd sedan 1949. De totala beloppen är visserligen imponerande, men värdet på hjälpen till Israel har ätits upp av inflationen.

De arabstater som har ingått avtal med Israel har också blivit belönade. Efter att man skrev under fredsavtalet med Israel, har Egypten varit den näst största mottagaren av utrikesstöd från USA (2 miljarder år 2002; Israel fick 2,8 miljarder). Stödnivåerna till Jordanien har också höjts sedan man undertecknade ett avtal med Israel (en ökning från knappt 40 miljoner dollar till över 225 miljoner). De båda ländernas skulder till USA på flera miljarder efterskänktes också.

Efter Osloavtalet började USA också stödja palestinierna ekonomiskt. Nu bidrar man med 80 miljoner dollar i humanitärt bistånd via det amerikanska ”Agency for International Development”. Man ger inget direkt bistånd till den palestinska myndigheten, eftersom man

anser den vara korrumberad. President Bush varnade uttryckligen palestinierna och sade att de måste förändra sitt ledarskap och genomföra reformer för att få hjälp i framtiden. ”Jag kan försäkra er”, sade Bush, ”vi kommer inte att lägga pengar på ett samhälle som inte är transparent och [som är] korrumberat.”¹³

Myt

”USA har alltid gett Israel miljarder dollar utan att förvänta sig någon återbetalning.”

Fakta

De ekonomiska bidragen till Israel upphörde 1959. Därefter och fram till 1985 bestod den amerikanska hjälpen till Israel i huvudsak av lån, som Israel betalade tillbaka, och överskottsprodukter som Israel köpte. Israel började köpa vapen från USA 1962, men fick inga rena militära biståndspengar förrän efter Yom Kippur-kriget 1973. Israel tvingades därför sätta sig i svår skuld för att finansiera sin ekonomiska utveckling och sina vapenköp. Beslutet att omvandla det militära stödet till bistånd det året grundades på den rådande uppfattningen i Kongressen att ett krig i Mellanöstern var mer sannolikt utan ett starkt Israel, och att USA skulle drabbas av högre direkta utgifter i en sådan situation.

I flera år gick merparten av det ekonomiska biståndet till Israel till att betala gamla skulder. År 1984 antogs en ändring i den amerikanska lagstiftningen om bistånd till utlandet (”Cranston Amendment”, efter initiativtagaren i Senaten). Den sade att USA skulle förse Israel med ekonomisk hjälp ”som inte understiger” Israels ränte- och kreditkostnader till USA varje år.

Myt

”Israel fortsätter att kräva stora belopp i ekonomiskt bistånd trots att man nu är ett rikt land som inte längre behöver hjälp.”

Fakta

Från budgetåret 1987 och framåt mottog Israel 1,2 miljarder dollar årligen i ekonomiska bidrag, och 1,8 miljarder i militärt stöd. År 1998 erbjöd sig Israel frivilligt att minska sitt beroende av ekonomiskt stöd

från USA. Enligt en överenskommelse med Clintonadministrationen och Kongressen, kommer det ekonomiska stödpaketet på 1,2 miljarder att minskas med 120 miljoner per år, så att det fasas ut över en tioårsperiod.

Halva minskningen av det ekonomiska stödet varje år (60 miljoner dollar) kommer att läggas till det militära stödpaketet till Israel, på grund av dess ökade säkerhetsbehov. År 2001 fick Israel 840 miljoner dollar i ekonomiskt bistånd, och 1,98 miljarder i militärt stöd. År 2002 minskades det ekonomiska stödet till 720 miljoner, och det militära stödet till Israel budgeterades till 2,04 miljarder.

Israel gjorde detta erbjudande eftersom man inte har samma behov av hjälp som man förut hade. Grunden för Israels ekonomi är idag stark; ändå dras Israel fortfarande med tidigare skulder till USA, skulder som till skillnad från Jordaniens och Egyptens inte blivit efterskänkta. Dessutom har Israel fortfarande användning för hjälp från USA. Landet har fortfarande en enorm kostnadsbörda för att integrera tiotusentals invandrare från före detta Sovjetunionen, man har en mycket hög arbetslöshet och ett oroväckande stort antal människor som lever under fattigdomsgränsen. Situationen har förvärrats ytterligare av våldsamheterna under de senaste två åren, som har ödelagt turistindustrin och alla delar av servicesektorn som är förknippade med den. Dessutom har de eftergifter man gjort i freds-förhandlingarna krävt att man nedmonterat militärbaser och förlorat viktiga tillgångar som måste ersättas.

Myt

"Israel skryter över att man är den fjärde starkaste nationen i världen, så landet behöver definitivt inte militärt stöd från USA."

Fakta

Israel har endast fredsavtal med två av sina grannar. Tekniskt sett befinner man sig fortfarande i krig med resten av arabvärlden/den muslimska världen, och flera länder, bland andra Iran och Irak, är öppet fiendliga. Med tanke på de potentiella hoten är det nödvändigt för Israel att upprätthålla ett starkt försvar. Israel är ett starkt land, men som översikten över vapenbalansen bland bilagorna i slutet av boken visar, är man fortfarande underlägsna sina fiender både nume-

rärt och ifråga om utrustning. Därför måste man förlita sig på sitt kvalitativa försprång för att försäkra sig om att man kan besegra sina fiender, och det försprånget kan bara garanteras genom fortsatta inköp av de senaste vapenslagen. Nya stridsvagnar, robotar och flygplan har emellertid stora prislappar, och Israel har inte råd att på egen hand köpa det man behöver, så fortsatt stöd från USA är avgörande för landets säkerhet. Dessutom har Israels fiender ett stort antal leverantörer, medan Israel måste förlita sig nästan enbart på USA för sin militära hårdvara.

Myt

"USA:s militära bistånd subventionerar den israeliska försvarsindustrin på den amerikanska industrins bekostnad."

Fakta

Tvärt emot den allmänna uppfattningen, skriver USA inte bara ut miljarddollar-checkar och lämnar över dem till Israel att använda som de vill. Bara 26 procent av det Israel får i militärt stöd kan användas i landet för militära inköp. Återstående 74 procent används i USA för att generera vinster och arbetstillfällen. Över 1.000 företag i 47 delstater, District of Columbia och Puerto Rico har skrivit kontrakt värda miljarder dollar genom det här programmet under de senaste åren. Uppgifterna för 2001 ser ut på följande sätt:

Värdet på militär finansiering från USA:s delstater (angett i dollar)¹⁴

Alabama	15.010.584	Montana	30.350
Arkansas	496.212	North Carolina	38.944.632
Arizona	23.053.020	Nebraska	3.654
California	155.969.600	New Hampshire	17.254.145
Colorado	33.864.588	New Jersey	52.750.873
Connecticut	510.697.156	New Mexico	55.554
Delaware	367.011	Nevada	1.043.287

District of Columbia	3.609.508	New York	110.854.412
Florida	94.222.258	Ohio	42.646.748
Georgia	158.911.735	Oklahoma	132.572
Iowa	4.830	Oregon	5.512.292
Idaho	151.977	Pennsylvania	11.478.193
Illinois	57.492.657	Rhode Island	841.354
Indiana	46.200.627	South Carolina	4.598.444
Kansas	91.328	South Dakota	4.893.179
Kentucky	1.539.095	Tennessee	7.752.077
Louisiana	145.824	Texas	62.854.229
Massachusetts	25.080.078	Utah	257.378
Maryland	62.805.516	Virginia	28.575.976
Maine	33.201.400	Vermont	2.062.222
Michigan	67.447.234	Washington	3.844.029
Minnesota	10.886.633	Wisconsin	6.407.070
Missouri	1.927.615	West Virginia	73.746
Mississippi	2.571.630	Wyoming	14.500

Myt

"USA:s lånegarantier försåg Israel med miljarder dollar från amerikanska skattebetalare som användes till att bygga bosättningar för sovjetiska judar på Västbanken och Gazaremsan."

Fakta

Sedan 1989 har omkring en miljon judar invandrat till Israel. Majoriteten av dessa, ungefär 80 procent, har kommit från före detta Sovjetunionen. Israel måste ge dessa immigranter mat, tak över huvudet, arbete och utbildning. Utmaningen blir ännu större när det handlar om att absorbera judar från relativt outvecklade länder som Etiopien, som ofta måste lära sig allt, från att använda en vattentoalett till att ta ut pengar på banken. För att möta dessa utmaningar har Israel inve-

sterat flera miljarder dollar. Dessutom har USA:s judar bidragit med hundratal miljoner dollar genom olika bidragsgivare.

Men uppgiften var ändå så överväldigande att Israel vände sig till USA för att få hjälp. För att sätta in utmaningen i ett rätt perspektiv, tänk då att USA – ett land med 250 miljoner invånare och en BNP på biljontals dollar – tar emot omkring 125.000 flyktingar per år. Enbart under 1990 invandrade 185.000 judar till Israel.

USA hade en ledande roll i den fria världen då de sovjetiska judarna fick sin frihet. Med början 1972, avsatte Kongressen medel för att hjälpa ryska judar att bosätta sig i Israel. Sedan 1992 har 80 miljoner dollar öronmärkts för det syftet.

Efter att Sovjetunionen öppnade portarna blev rännilen av immigranter till en flod; antalet sköt i höjden från färre än 13.000 personer 1989 till över 185.000 1990. Israel bad då om en annan slags hjälp. USA gensvarade 1990 med att godkänna 400 miljoner dollar i lånegarantier för att hjälpa Israel att ge sina nykomlingar tak över huvudet.

Garantier är inte detsamma som bidrag – inte en penny av statliga amerikanska medel överförs till Israel. USA skriver helt enkelt under lån tillsammans med Israel, så att bankerna vågar låna ut pengar till Israel till mer förmånliga villkor: lägre räntor och längre återbetalningsperioder – så mycket som 30 år i stället för bara fem eller sju. Dessa lånegarantier har ingen inverkan på nationella program eller garantier i USA. De påverkar inte heller amerikanska skattebetalare, om inte Israel skulle underlåta att betala tillbaka sina lån, något som aldrig inträffat. Dessutom används en stor del av de pengar som Israel lånar för inköp av amerikanska varor.

När det stod klart att floden av flyktingar var ännu större än väntat, och tiotusentals människor fortsatte att komma månad för månad, insåg Israel att man behövde mer hjälp, och bad USA om ytterligare 10 miljarder dollar i lånegarantier.

År 1992 gav Kongressen presidenten rätt att ge Israel lånegarantier på grund av Israels extrema humanitära insatser för att ta emot och integrera invandrare. Garantierna blev tillgängliga i form av ytterligare 2 miljarder dollar per år i fem år. Kostnaden för den amerikanska staten blev noll, medan Israel årligen betalade USA avgifter som uppgick till flera hundra miljoner dollar för att täcka administrativa och andra kostnader.

Enligt nuvarande riktlinjer får ingen del av det amerikanska stödet till Israel användas utanför de gränser som Israel hade före 1967. Och för att markera sitt missnöje med Israels bosättningspolitik, fick presidenten dessutom mandat att reducera de årliga lånegarantierna med ett belopp motsvarande den uppskattade kostnaden för israelisk verksamhet på Västbanken och Gazaremsan under föregående år.

Som tabellen visar fastställde utrikesdepartementet att landet spenderade strax under 1,4 miljarder dollar på bosättningsverksamhet 1993-1996. Presidenten fick emellertid befogenhet att inte reducera garantierna när det låg i USA:s säkerhetsintressen att göra medlen tillgängliga för Israel. President Clinton använde sig av denna befogenhet under programmets sista tre år, så den faktiska reduktionen i garantibeloppen till Israel blev 773,8 miljoner.

Pengarna som hänför sig till bosättningarna hade dessutom ingenting att göra med de nya invandrarna. Ingen av dem tvingades bo i territorierna. Och det var faktiskt bara en bråkdel av dem som *frivilligt* valde att göra det.

USA:s lånegarantiprogram blev på alla sätt en enorm framgång. Israel använde i första hand de lånade medlen till att öka mängden utländsk valuta som fanns tillgänglig för landets näringsliv, samt stödja infrastruktur-relaterade projekt, som vägar, broar, avlopp och kraftverk. Garantierna hjälpte också Israel att förse praktiskt taget alla nyinvandrade med bostäder och arbete.

Myt

"Man ansåg aldrig att Israel hade något strategiskt värde för USA."

Fakta

År 1952 ansåg general Omar Bradley, chef för den högsta militärledningen, att väst behövde 19 divisioner för att försvara Mellanöstern, och Israel skulle kunna bidra med två. Han förväntade sig också att endast tre stater skulle svara för västmakternas flygvapen i försvaret av Mellanöstern 1955: Storbritannien, Turkiet och Israel. Bradleys analys förkastades på grund av att man på politisk nivå beslöt att det var viktigare för USA att samarbeta med Egypten, och senare Irak.

Man var rädd för att stöta bort araberna om man integrerade de israeliska styrkorna i västmakternas strategi.¹⁵

Israels förkrossande seger över arabvärldens samlade styrkor 1967 gjorde att man omprövade sin uppfattning. Året därpå sålde USA sofistikerade flygplan (Phantom-plan) till Israel för första gången. Washington förändrade sin Mellanösternpolitik från att försöka balansera de olika styrkorna till att försäkra sig om att Israel hade ett kvalitativt övertag över sina fiender.

Israel bevisade sitt värde 1970 när USA bad om hjälp att stödja kung Husseins regim. Israels villighet att bistå Amman, och truppflyttningar längs den jordanska gränsen, fick Syrien att dra tillbaka de stridsvagnar som man hade skickat in i Jordanien för att stödja de PLO-styrkor som utmanade kungen under "Svarta september".¹⁶

I början av 1970-talet stod det klart att inget arabland kunde eller ville bidra till västmakternas försvar i Mellanöstern. Bagdadpakten hade för länge sedan upphört, och de regimer som var fredligt sinnade gentemot USA var svaga jämfört med de antivästliga styrkorna i Egypten, Syrien och Irak. Till och med efter Egyptens omorientering efter att man undertecknade fredsavtalet med Israel, räknade USA inte med militärt stöd från någon arabisk regering.

Carter-administrationen började tillämpa en slags strategiskt samarbete (man kallade det inte så) genom att ge Israel rätt att sälja krigsmateriel till USA. Viljan att involvera sig i gemensamma militära projekt av begränsad omfattning, betraktade president Carter som ett sätt att belöna Israel för dess "goda uppförande" i fredssamtalen med Egypten.

Även om man fortfarande inte gärna ville bekräfta relationen formellt, blev det strategiska samarbetet en central fråga i relationen mellan USA och Israel när Ronald Reagan blev president. Innan han valdes skrev Reagan: "Det är bara genom att till fullo erkänna den avgörande roll som staten Israel spelar i våra strategiska kalkyler, som vi kan lägga en grund för att kunna omintetgöra Moskvas planer för områden och resurser som är avgörande för vår egen säkerhet och vårt lands välfärd."¹⁷

”Sedan staten Israels pånyttfödelse har det funnits ett järnband mellan den demokratin och den här.”

– president Reagan,
3 september 1980, tal till B'nai B'rith¹⁸

Reagans uppfattning kulminerade den 30 november 1981, då han undertecknade en avsiktsförklaring om ”strategiskt samarbete”. Den 29 november 1983 undertecknades ett nytt avtal där man skapade JPMG (”Joint Political Military Group”) samt en grupp som skulle ha uppsikt över stödet i säkerhetsfrågor, ”Joint Security Assistance Group” (JSAP).

JPMG bildades ursprungligen för att diskutera vilka möjligheter man hade att bemöta de hot som ett ökat sovjetiskt engagemang i Mellanöstern innebar. Men man har i stället lagt allt större vikt vid bilaterala frågor om spridningen av kemiska vapen och ballistiska robotar.

JSAP bildades som en reaktion på Israels ekonomiska kris i mitten av 1980-talet. Det är en grupp amerikanska och israeliska företrädare som träffas i Washington en gång per år för att gå igenom Israels aktuella och framtida behov av krigsmateriel. Gruppen formulerar också planer för hur man ska fördela USA:s krediter till försäljning av krigsmateriel till utlandet i ljuset av den aktuella hotbilden och USA:s budgetkapacitet.

År 1987 benämnde Kongressen Israel ”en av våra främsta allierade utanför NATO”. Den lag som antogs etablerade formellt Israel som en allierad, och gjorde att landets industrier kunde konkurrera på lika villkor med NATO-länderna och andra nära USA-allierade om kontrakt för att producera ett betydande antal försvarsprodukter.

I april 1988 undertecknade president Reagan ännu en avsiktsförklaring som omfattade alla tidigare avtal. Överenskommelsen etablerade ländernas strategiska relation.

I slutet av Reagans tid som president hade USA placerat utrustning i Israel, man genomförde regelbundna övningar tillsammans, inledde ett gemensamt utvecklingsprojekt för Arrow-roboten och var involverade i en mängd andra militära samarbetsprojekt.

Sedan dess har det strategiska samarbetet mellan USA och Israel utvecklats vidare. Idag är de strategiska banden starkare än någonsin. Israel är nu i praktiken USA:s allierade.

Myt

"Israelerna kan leva ett behagligt liv på grund av hjälpen från USA, och ser inga skäl till att reformera sitt lands ekonomiska system."

Fakta

Israelerna är ett av de högst beskattade folken i världen, med inkomstskatter på upp till 50 procent. Detta i ett land där genomsnittsisraelen tjänar 18.000 dollar om året.

I många år såg israelerna sin levnadsstandard sjunka, huvudsakligen beroende på regeringens avsevärda försvarskostnader, som uppgick till mellan en femtedel och en fjärdedel av den totala budgeten. På senare år har situationen förbättrats, mycket tack vare fredsprocessen, så försvarsutgifterna har minskats till 16 procent av budgeten.

När Israel gav upp de oljefält som man utvecklat i Sinai som en del av fredsavtalet med Egypten, offrade man möjligheten att bli oberoende ifråga om energiförsörjning. Därför drabbas landets ekonomi av svängningar i oljepriset.

Med det stora inflödet av hundratusentals invandrare från före detta Sovjetunionen och Etiopien på senare tid, har israelerna frivilligt accepterat ännu större uppoffringar för att kunna integrera nykomlingarna.

Det israeliska folket har länge insett behovet av att dramatiskt reformera landets ekonomi. År 1985 införde Israel ett stabiliseringsprogram som innehöll flera viktiga punkter: kraftiga nedskärningar i subventionerna till basprodukter och grundläggande tjänster; en stor devalvering följt av en stabil växelkurs gentemot dollarn; löne- och priskontroll och att man upphört med den direkta indexeringen av löner och sparande till inflationen; samt en finanspolitik som skulle kontrollera kreditgivningen och på så sätt driva upp räntorna.

New York Times beskrev senare det israeliska folkets uppoffringar, och budskapet i stabiliseringsprogrammet, som: "Alla tar ett steg bakåt – tillsammans."¹⁹

Israels stabiliseringsprogram fungerade som ett "mini-mirakel". Inflationen föll kraftigt, från tresiffrigt till noll år 2000. Shekelns växel-

kurs stabiliserades, de utländska valutareserverna återhämtade sig, exporten ökade och budgetunderskottet krympte.

Idag kämpar Israel för att komma längre än bara till en stabilisering av läget, till att göra de bakomliggande strukturella förändringar som krävs för en långsiktig ekonomisk tillväxt. Regeringen har fortsatt att minska subventionerna på livsmedel och offentliga tjänster, bland annat inom hälsovård och utbildning, man har slopat priskontrollen och reformerat sin skattestruktur. Regeringen har även vidtagit åtgärder för att privatisera statsägda företag. Det är steg som är smärtsamma att ta, men israelerna inser behovet av sådana svåra åtgärder.

Israel har välkomnat USA som en aktiv partner, och har visat sig vara en av få mottagare av stöd från USA som har gensvarat positivt på de amerikanska förslagen om omfattande ekonomiska reformer.

Myt

"Israel vidtar protektionistiska åtgärder som skapar svårigheter för amerikansk handel."

Fakta

Israel har en av de mest öppna marknaderna för amerikanska varor. En stor del av tillväxten i handeln mellan USA och Israel beror på frihandelsavtalet från 1985. Avtalet ger amerikanska produkter en möjlighet att konkurrera på lika villkor med europeiska varor, som också har fritt tillträde till Israels inhemska marknad. Detta var det första avtalet i sitt slag som USA någonsin ingått med ett annat lands regering.

Efter att avtalet ingicks har den amerikanska exporten till Israel vuxit med 234 procent, samtidigt som den totala handelsvolymen länderna emellan har stigit med 317 procent till närmare 20 miljarder dollar. Tillväxten har lett till större försäljningsvolym och större vinster för amerikanska exportföretag.

Myt

"Det faktum att Israel anställde Jonathan Pollard för att spionera på USA, bevisar att Israel motarbetar amerikanska intressen."

Fakta

I november 1985 arresterade FBI Jonathan Pollard, en underrättelseanalytiker inom den amerikanska marinen, anklagad för att ha sålt hemligstämplat material till Israel. Pollard dömdes senare till livstids fängelse. Hans hustru Anne dömdes till fem års fängelse för att ha hjälpt sin man.

Omedelbart efter att Pollard greps bad Israel om ursäkt och förklarade att operationen inte varit godkänd. "Israels policy är att avhålla sig från all underrättelseverksamhet relaterad till USA", deklarerade ett officiellt regeringsuttalande, "med hänsyn till den nära och särskilda vänskapsrelation" som råder mellan de två staterna. Premiärminister Shimon Peres sade: "Att spionera på USA står i fullständig strid med vår grundläggande inställning."²⁰

USA och Israel samarbetade i utredningen av Pollard-affären. Den israeliska utredningen visade att Pollard inte arbetade för Israels militära underrättelsetjänst eller Mossad. Han anlätades av en liten, oberoende vetenskaplig enhet för underrättelseverksamhet. Det var Pollard som tog initiativet till kontakten med israelerna.

En underkommitté till Knessets "Kommitté för försvars- och utrikesfrågor rörande underrättelseverksamhet och säkerhetstjänst" sammanfattade utredningen: "Det är ställt bortom allt tvivel ... att de operativa nivåerna (den vetenskapliga sambandsenhet som leddes av Rafael Eitan) beslöt att rekrytera och hantera Pollard utan att kontrollera frågan eller konsultera den politiska nivån och utan dess direkta eller indirekta godkännande." Knesset-kommittén ställde regeringen till svars för att inte ha övervakat den vetenskapliga enheten på ett korrekt sätt.

I enlighet med det löfte man gav den amerikanska regeringen upplöstes den spionerhet som ledde Pollards verksamhet, de som skött kontakterna med honom bestraffades och de stulna dokumenten återlämnades.²¹ Den sista punkten var avgörande för det amerikanska justitiedepartementets process mot Pollard.

Pollard förnekade att han spionerat "på" USA. Han sade att han endast hade förmedlat information som han menade var avgörande för Israels säkerhet, och som Pentagon undanhöll dem, bland annat information om sovjetiska vapenleveranser till Syrien, kemiska vapen

i Irak och Syrien, det pakistanska atombombsprojektet och Libyens luftförvarssystem.²²

Pollard dömdes för spioneri. Livstidsdomen mot honom var den hårdaste som någonsin utdömts för spioneri mot en allierad. Den var också mycket hårdare än genomsnittsstraffet för spioneri för Sovjetunionens räkning och andra fiender till USA.²³

Till en början undvek Israel frågan, men Benjamin Netanyahus regering erkände att Pollard hade arbetat för den israeliska underrättelsetjänsten och gav honom israeliskt medborgarskap. Netanyahu bad om nåd för Pollard under fredssamtalen om Mellanöstern i Wye i Maryland 1998. Sedan dess har israeliska företrädare framfört nya vädjanden för Pollard.

De som stöder Pollard i USA ber också med jämna mellanrum om att han ska bli benådad. President Clinton har enligt uppgift övervägt en benådning, men tjänstemän inom olika försvars- och underrättelseavdelningar motsatte sig energiskt tanken. Mot slutet av Clintons tid som president kom frågan upp igen, och senator Richard Shelby, ordförande för Senatens särskilda utskott i underrättelsefrågor, argumenterade tillsammans med en majoritet av senatorerna emot en benådning. "Pollard är dömd för spioneri, och har äventyrat vårt lands säkerhet och riskerat vår underrättelsepersonals liv", sade Shelby. "Det finns inte ord starka nog att uttrycka min åsikt att Pollard bör avtjäna varje minut av sitt straff..."²⁴

Myt

"Israel lurade USA att sälja vapen till Iran i utbyte mot en gisslan, och de hjälpte till att överföra vinsten till Contras."

Fakta

Enligt den rapport som kongresskommittén som utredde Iran-Contras-affären offentliggjorde i november 1987, inleddes försäljningen av amerikanska vapen till Iran via Israel sommaren 1985, efter ett godkännande från Ronald Reagan. Rapporten visar att Israel samma år dragits in i affären efter att ha kontaktats både av den iranske vapenhandlaren Manucher Ghorbanifar och en konsult för Nationella säkerhetsrådet i USA, Michael Ledeen. Den sistnämnde arbetade för Robert McFarlane, rådgivare inom Nationella säkerhetsrådet (NSC). När

Ledeeen bad premiärminister Shimon Peres om hjälp, gick den israeliske ledaren med på att sälja vapen till Iran å USA:s vägnar, under förutsättning att försäljningen var godkänd på hög nivå i USA.²⁵

Rapporten säger, att innan israelerna var beredda att delta, krävde de "ett tydligt, uttalat och bindande godkännande från den amerikanska regeringen". McFarlane sade till kongresskommittén att han fick president Reagans godkännande för första gången i juli 1985. I augusti gav Reagan på nytt ett muntligt godkännande av den första vapenförsäljningen till Iran, trots protester från försvarsminister Caspar Weinberger och utrikesminister George Shultz.²⁶ På grund av den här affären släpptes pastor Benjamin Weir, som suttit fången i Libanon i 16 månader.

När förslaget om en leverans av HAWK-robotar kom i november samma år, krävde försvarsminister Yitzhak Rabin återigen ett uttalat amerikanskt godkännande. Enligt McFarlane gav presidenten sitt stöd till affären.

I december 1985 hade presidenten beslutat att kommande vapenförsäljningar till Iran skulle komma direkt från amerikanska lager.

Enligt kommitténs rapport överförde överstelöjtnant Oliver North på NSC pengar från Iran-operationen till motståndsrörelsen i Nicaragua för första gången i november 1985. Senare vittnade han emellertid om att det var Ghorbanifar som föreslagit att pengar skulle skickas till Contras under ett möte i januari 1986.

Kongressens och Senatens gemensamma kommitté lovordade den israeliska regeringen för att den försett dem med detaljerad information om händelseförloppet, grundad på aktuella dokument och intervjuer med olika nyckelpersoner i operationen. Rapporten bekräftade också Towerkommissionens slutsats: "De amerikanska beslutsfattarna fattade sina egna beslut och måste ta ansvar för konsekvenserna."²⁷

Myt

"USA:s beroende av den arabiska oljan har minskat med åren."

Fakta

År 1973 blev det arabiska oljeembargot ett hårt slag mot den amerikanska ekonomin. I kombination med OPEC:s efterföljande prishöj-

ningar och ett ökat amerikanskt beroende av olja från utlandet, blev detta den utlösande faktorn för recessionen i början av 70-talet.

År 1973 svarade utländsk olja för 35 procent av USA:s totala oljebehov. År 2001 hade den siffran ökat till 53 procent, och OPEC stod för 45 procent av den amerikanska importen. Saudiarabien kom trea, och Irak (6:a) och Kuwait (12:a) fanns bland de 20 största leverantörerna av oljeprodukter till USA år 2001. Bara gulfstaterna står för 29 procent av den amerikanska oljeimporten.²⁸

Det ökande beroendet av importerad olja har även gjort USA:s ekonomi än mer känslig för snabba prisstegringar, som har inträffat 1979, 1981, 1982, 1990 och 2000. Oljeprisökningarna har även gett enorma statliga inkomster till de arabiska oljeländerna på de amerikanska konsumenternas bekostnad. Dessa vinster har subventionerat stora vapeninköp och program för icke-konventionella vapen som Iraks.

USA:s beroende av arabisk olja har då och då gett upphov till förnyade försök att utöva utpressning mot USA att överge stödet för Israel. I april 2002 höll Irak till exempel inne med oljeleveranser i en månad, i protest mot Israels operation för att utrota terrorister på Västbanken. Inga andra arabiska oljeproducenter följde Iraks exempel, och den irakiska aktionen hade föga inverkan på oljemarknaden och ingen effekt alls på USA:s politik.

Den goda nyheten för amerikanerna är att tre av USA:s främsta oljeleverantörer idag – Kanada, Venezuela och Mexico – är mer pålitliga och bättre allierade än nationerna i Persiska viken.

Myt

"De stora amerikanska oljebolagen tar aldrig ställning i konflikten mellan araber och israeler."

Fakta

Egyptens president Sadat övertalade Saudiarabiens förre kung Faisal att hota med att hålla inne med oljan till väst, för att utnyttja den industrialiserade västvärldens växande beroende av arabisk olja till sin politiska fördel. Taktiken var effektiv: snart ställde sig de stora amerikanska oljebolagen bakom arabernas sak offentligt, och privat arbetade man för att försvaga USA:s stöd till Israel.²⁹

År 1974 släpptes en rapport om multinationella företag av ett utskott till Senatens kommitté för utländska relationer. Enligt den försökte ARAMCO-konsortiet – Exxon, Mobil, Texaco och SOCAL – blockera USA:s akuta luftbro till Israel under kriget 1973. Bolagen hade även ett nära samarbete med Saudiarabien för att inte leverera olja och bränsle till den amerikanska marinen.³⁰

Vid andra tillfällen har de stora oljebolagen talat för arabländernas inställning, i synnerhet Saudiarabiens. De ledande oljebolagen utövade energisk lobbyverksamhet i Kongressen till förmån för att USA skulle sälja F-15-plan 1978 och AWACS-plan 1981. Tillsammans med utländska saudiska agenter värvade dessa bolag många andra amerikanska företag som skulle utöva påtryckningar å Saudiarabiens vägnar.³¹ Saudiarabien har en mäktig lobbyverksamhet i USA eftersom hundratals av USA:s största företag gör affärer för många miljarder dollar med kungariket. ”Och vart och ett av dessa företag”, påpekar Hoag Levins, ”hade hundratals underleverantörer och återförsäljare som var lika beroende av muslimska ledares välvilja i de länder som nu tillsammans representerar världens rikaste enskilda marknad.”³²

Saudierna attackerar ofta det som de hävdar är ett alltför stort inflytande från dem som stöder Israel i USA, men den undersökande journalisten Steve Emerson vände upp-och-ner på det påståendet. Efter att ha granskat många av banden mellan saudiarabiska och amerikanska företag, universitet, lobbyister och tidigare högt uppsatta regeringstjänstemän, konstaterade han:

Vidden och omfattningen av oljepengarnas inflytande är bortom all juridisk räddning. Eftersom så många företag, institutioner och enskilda personer törstar efter – och får – oljepengar, har dessa pengar ett inflytande överallt i det amerikanska samhället. Följden blir ett utbredd, spontant stöd för Saudiarabiens och andra arabiska oljeproducenters politik hos amerikanska institutioner, alltifrån universitet till Kongressen. Alla dessa band har gjort att särintressen blandats samman med nationella intressen.

Aldrig tidigare i USA:s historia har någon främmande ekonomisk makt varit lika framgångsrik som Saudiarabien i att nå och

bearbeta mäktiga understödjare över hela landet. Saudierna har upptäckt att kopplingen mellan oljepengarna och en av de största amerikanska svagheter, kärleken till pengar, har spritts över hela USA.³³

Myt

”USA och Israel har ingenting gemensamt.”

Fakta

Relationen mellan USA och Israel vilar på två pelare: samma värderingar och gemensamma intressen. Med tanke på det borde det inte överraska någon att stödet för Israel är en av det amerikanska folkets mest tydliga och konsekventa värderingar i utrikespolitiska frågor.

Trots Israels geografiska läge i en region som är relativt underutvecklad och befinner sig närmare Tredje världen än västvärlden, har Israel på mindre än 50 år framträtt som en avancerad nation med det västerländska samhällets särdrag. Detta beror delvis på att en stor del av befolkningen kom från Europa eller Nordamerika och förde med sig politiska och kulturella normer från väst. Det är också ett resultat av det judisk-kristna arv som man har gemensamt.

Samtidigt är Israel ett mångkulturellt samhälle med människor från över 100 nationer. Idag är närmare hälften av alla israeler judar från öst eller Orienten, judar vars ursprung går tillbaka till de tidiga judiska samhällena i muslimländerna i Nordafrika och Mellanöstern.

De bor i en region präglad av autokratier, men Israel är minst lika passionerade anhängare av demokratin som amerikanerna. Alla israeliska medborgare, oavsett ras, religion eller kön, garanteras likhet inför lagen och fullständiga demokratiska rättigheter. Yttrandefriheten, mötesfriheten och pressfriheten finns förverkligade i landets lagstiftning och traditioner. Israels oberoende rättssystem upprätthåller kraftfullt dessa rättigheter.

Det politiska systemet skiljer sig visserligen från USA:s – Israel är en parlamentarisk demokrati – men det grundas fortfarande på fria val med skilda partier. Och även om Israel inte har någon formell ”konstitution”, har landet antagit grundlagar som fastställer liknande juridiska garantier.

Det amerikanska folket har länge betraktat israelerna med beundran, åtminstone delvis för att de ser så mycket av sig själva i israelernas pionjäranda och kamp för självständighet. I likhet med USA är Israel också en nation av invandrare. Trots den tunga bördan av att lägga nästan en femtedel av budgeten på försvaret, har man haft en fantastisk ekonomisk tillväxt under större delen av sin historia. Man har också lyckats sätta de flesta av nykomlingarna i arbete. Liksom i USA har invandrarna i Israel försökt skapa ett bättre liv för sig och sina barn. Vissa har kommit praktiskt taget tomhänta och utbildade från relativt underutvecklade samhällen som Etiopien eller Jemen, och blivit ett produktivt bidrag i det israeliska samhället.

Israelerna delar också det amerikanska folkets passion för utbildning. Israelerna är bland de mest välutbildade folken i världen.

Israel hade från början en blandekonomi, där man kombinerade kapitalism och socialism enligt den brittiska modellen. De ekonomiska svårigheter som Israel har genomgått – till stor del orsakade av ökade oljepriser i kölvattnet av Yom Kippur-kriget 1973, samt behovet att lägga en oproportionerligt stor del av landets BNP på försvaret – har lett till en gradvis rörelse mot en fri marknadsekonomi liknande den som råder i USA. I den processen har USA varit en hjälp för Israel.

På 1980-talet vändes uppmärksamheten alltmer mot den ena pelaren i relationen – gemensamma intressen. Detta på grund av hoten mot regionen, och på grund av att verktygen för strategiskt samarbete enklast hanteras genom juridiska initiativ. Trots att det kalla kriget är över, har Israel fortfarande en viktig roll i de gemensamma ansträngningarna för att skydda amerikanska intressen, bland annat genom ett nära samarbete i kriget mot terrorismen. Det strategiska samarbetet har utvecklats till en punkt där man i praktiken har ingått en allians. Relationen präglas av konsekvens och förtroende: USA vet att de kan lita på Israel.

Det är svårare att utforma program som fokuserar på de två ländernas gemensamma värderingar än på säkerhetsfrågor, men det finns ändå sådana program. Dessa initiativ täcker faktiskt ett brett spektrum av områden, som miljö, energi, rymdfrågor, utbildning, arbetsmiljöfrågor och hälsovård. Närmare 400 amerikanska institutioner i 47 stater, District of Columbia och Puerto Rico har fått bidrag

från tvånationsprogram med Israel. Det finns tämligen okända avtal, program och avsiktsförklaringar med praktiskt taget alla amerikanska regeringsorgan som illustrerar djupet i denna speciella relation. Än viktigare är kanske de breda banden mellan Israel och var och en av USA:s 50 delstater och District of Columbia.

Myt

"Det amerikanska stödet till Israel är orsaken till att terroristerna attackerade World Trade Center och Pentagon den 11 september."

Fakta

De fruktansvärda attackerna mot USA genomfördes av muslimska fanatiker som hade en mängd motiv för dessa och andra terroristattacker. Dessa muslimer gör en förvriden tolkning av islam och tror att de måste attackera otrogna, i synnerhet amerikaner och judar, som inte delar deras tro. De motsätter sig västerländsk kultur och demokrati och protesterar mot varje amerikansk närvaro i muslimska nationer. Något som särskilt retar dem är förekomsten av amerikanska militärbaser i Saudiarabien och andra områden av Persiska viken. Dessa omständigheter skulle vara desamma oavsett USA:s hållning i konflikten mellan Israel och palestinierna. Men det faktum att USA är en allierad till Israel är förstas ytterligare en ursäkt för deras fanatism. Tidigare attacker mot amerikanska mål, som attackerna mot fartyget USS Cole och de amerikanska ambassaderna i Kenya och Tanzania, genomfördes av självmordsbombare vars vrede mot USA hade föga eller ingenting med Israel att göra.

"Usama bin Ladin sprängde sina bomber och började sedan tala om palestinierna. Innan dess nämnde han dem aldrig."

– Egyptens president Hosni Mubarak³⁴

Usama bin Ladin påstod sig handla å palestiniernas vägnar, och sade att hans vrede mot USA orsakats av det amerikanska stödet till Israel. Detta var ett nytt påfund av bin Ladin, helt klart avsett att vinna stöd från den arabiska allmänheten och rättfärdiga hans terroristdåd. Faktum är att bin Ladins antipatier mot USA aldrig har hängt samman med den arabisk-israeliska konflikten. Även om många araber tog

intryck av bin Ladins genomskinliga försök att dra in Israel i sitt krig, var dr Abd Al-Hamid Al-Ansari, dekanus i sharia och juridik vid Qatars universitet, kritisk: "I sitt hyckleri kopplade många [arabiska] intellektuella ihop 11 september och det palestinska problemet – något som fullständigt motsäger sju års al-Qaida-litteratur. Al-Qaida har aldrig kopplat någonting till Palestina."³⁵

Myt

"Kapningen av fyra trafikflygplan på samma dag, den 11 september, var en terrorhandling utan motstycke i historien."

Fakta

Omfattningen av massakern och förödelsen den 11 september var verkligen större än någonsin tidigare, och det har aldrig tidigare hänt att man använt civila flygplan som bomber. Men samordningen av flera kapningar var inget nytt.

Den 6 september 1970 kapade Folkfronten för Palestinas befrielse (PFLP) tre flygplan (Swissair, TWA och Pan Am) med över 400 passagerare under flygningar till New York. Ett fjärde plan, från El Al, skulle också ha kapats, men israeliska säkerhetsagenter stoppade kapningen i luften och dödade en av de två terroristerna när de försökte storma cockpiten. Den 9:e kapades ett brittiskt BOAC-plan också av PFLP.³⁶

FN kunde inte förmå sig att fördöma kapningarna. En resolution från Säkerhetsrådet gick bara så långt att man uttryckte stark oro, och man höll inte ens en omröstning i frågan.

I stället för att flyga planen in i byggnader, lät man dem landa på flygfält (tre i Jordanien, ett i Kairo). Samtliga fyra plan sprängdes på marken – efter att passagerarna förts ut – den 12 september.

Mer än tre dussin amerikaner fanns bland passagerarna som sedan hölls som gisslan i Jordanien medan terroristerna försökte idka utpressning mot regeringarna i väst och Israel att utväxla gisslan mot palestinska terrorister som hölls i ländernas fängelser. Efter att ha släppt alla utom 55 personer i gisslan den 14 september, sade terroristerna att alla amerikaner i gisslan skulle behandlas som israeler.

Ett spänt, låst läge uppstod. Sju terrorister släpptes så småningom av Storbritannien, Tyskland och Schweiz i utbyte mot gisslan.³⁷

Efter kapningarna krävde chockade kongressmedlemmar ett omedelbart och kraftfullt agerande från USA och världssamfundet. De insisterade på att man snabbt skulle vidta åtgärder för att förhindra luftpirater, straffa förövarna och ställa de nationer som hyser dem som ansvariga för det.³⁸ Praktiskt taget ingenting gjordes förrän 31 år senare.

Myt

"Grupper som Hisbollah, Islamiska jihad, Hamas och PFLP borde undantas från USA:s krig mot terrorismen eftersom de är 'frihetskämpar' och inte terrorister."

Fakta

När USA förklarade krig mot terroristerna och de nationer som hyser dem efter den 11 september, menade olika arabstater och deras sympatisörer att många av de organisationer som är involverade i våldshandlingar mot amerikaner och israeler inte borde bli måltavlor för detta nya amerikanska krig, eftersom de snarare är "frihetskämpar" än terrorister. Det här har varit terroristernas eget mantra; de påstår att deras handlingar utgör ett legitimt motstånd mot en israelisk ockupation.

"Man kan inte säga att det finns goda terrorister och onda terrorister."

– Condoleezza Rice,
amerikansk säkerhetsrådgivare³⁹

Det här argumentet är djupt felaktigt. För det första kategoriserar Israels fiender alla attacker som legitima på grund av verkliga och inbillade synder begångna av judar sedan början av 1900-talet. Därför har arabblocket och dess understödjare i FN lyckats blockera varje fördömande av terroristattacker mot Israel. I stället stöder de vanemässigt resolutioner som kritiserar Israel när de slår tillbaka.

För det andra betraktas inte mord på oskyldiga män, kvinnor och barn som "en legitim form av motstånd" någon annanstans i världen. Den långa listan över fruktansvärda brott innefattar prickskyttar som skjuter småbarn, självmordsbombare som spränger pizzerior och diskotek i luften, kapare som tar gisslan och dödar den, och infiltra-

törer som mördar olympiska idrottsutövare. Hisbollah, Islamiska jihad, Hamas, PFLP och ett antal andra grupper, de flesta palestinska, har sysslat med sådan verksamhet i årtionden och har sällan fördömts eller ställts inför rätta. Samtliga kvalificerar sig som terroristgrupper enligt den amerikanska regeringens egen definition – ”Terrorism är ett olagligt användande av våld mot personer eller egendom för att skrämma eller betvinga en regering, civilbefolkningen eller någon del av den, för att främja politiska eller sociala mål”⁴⁰ – och därför bör de utsättas för USA:s ansträngningar att skära av deras finansiering, utrota deras ledarskap och ställa dem inför rätta.

Vad gäller de palestinska grupperna är det ingen hemlighet vilka som är deras ledare, var pengarna kommer ifrån och vilka länder som hyser dem. Amerikanska välgörenhetsorganisationer har kopplats till finansieringen av vissa av dessa grupper, och Saudiarabien, Syrien, Libanon, Irak, Iran och den palestinska myndigheten är alla med och hyser och/eller stöder dem ekonomiskt eller logistiskt.

Myt

”Israeliska Mossad utförde bombdådet mot World Trade Center för att provocera fram ett arabhat i USA.”

Fakta

Syriens försvarsminister Mustafa Tlas sade till en delegation från Storbritannien att Israel bar ansvaret för attackerna mot USA den 11 september. Han påstod att Mossad hade sagt till tusentals judiska anställda att inte gå till jobbet på World Trade Center den dagen. Han var den högst uppsatte företrädaren i arabvärlden som offentligt gav uttryck för en åsikt som enligt uppgift var utbredd i arabvärlden, nämligen att attackerna ingick i en judisk konspiration för att provocera fram en amerikansk vedergällning mot arabvärlden, och vända den allmänna opinionen i USA mot muslimerna. En attitydundersökning som publicerades i den libanesiska dagstidningen *An Nahar*, fann till exempel att 31 procent av dem som svarat trodde att Israel bar ansvaret för kapningarna, medan endast 27 procent lade skulden på Usama bin Ladin. En mätning i tidskriften *Newsweek* kom fram till

att en övervägande del av det egyptiska folket trodde att judarna var ansvariga för attacken mot World Trade Center.⁴¹

Konspirationsteorin cirkulerar även bland muslimska ledare i USA. Imamen Mohammed Asi vid Islamic Center i Washington sade att israelerna beslöt genomföra attacken efter att USA vägrat gå med på deras begäran om att slå ner den palestinska intifadan. ”Om inte vi ska kunna känna oss säkra, ska inte ni heller göra det”, tänkte israelerna efter USA:s svar, enligt Asi.⁴²

Det finns ingen myndighet i USA som har antytt, och det har heller inte framkommit några bevis, för att någon israel eller jude hade någon roll i terroristdåden. Konspirationsteorierna är fullständigt nonsens och återspeglar i vilken grad många människor i arabvärlden är beredda att godta hopdiktade antisemitiska lögnar och myten om judarnas makt. Kanske återspeglar de också en vägran att tro att muslimer skulle kunna vara ansvariga för dessa grymheter, och ett hopp om att skulden kan läggas på judarna.

Myt

”Amerikanska universitet borde bojkotta företag som gör affärer med Israel, för att tvinga fram ett slut på den israeliska ’ockupationen’ och brott mot de mänskliga rättigheterna.”

Fakta

Ordet ”fred” förekommer inte i uppmaningarna till bojkott, vilket tydligt visar att syftet inte är att lösa konflikten utan att beröva Israel dess legitimitet. De som framför sådana förslag lägger skulden på Israel för bristen på fred, och kräver att landet ska göra ensidiga eftergifter utan att kräva något av palestinierna, inte ens att de ska upphöra med terrorismen. Bojkottförespråkarna bortser också från Israels ansträngningar under fredsprocessen i Oslo, och vid toppmöten med president Clinton, att nå historiska kompromisser med palestinierna som skulle ha lett till bildandet av en palestinsk stat.

Bojkotten mot Sydafrika riktades särskilt mot företag som utnyttjade landets raslagar till sin egen fördel. I Israel finns inga sådana raslagar; dessutom följer de företag som gör affärer där samma arbetsrättsliga regler som tillämpas i USA.

Presidenten vid Harvard-universitetet, Lawrence Summers, påpekade att bojkottförsöken är ett uttryck för antisemitism. ”Djupt antiisraeliska åsikter får allt större stöd i progressiva intellektuella kretsar”, sade Summers. ”Seriösa och tänkande människor talar och agerar på ett sätt som är antisemitiskt till sin verkan, om inte till sitt syfte.”⁴³

Fred i Mellanöstern kommer enbart som ett resultat av direkta förhandlingar mellan parterna, och enbart efter att arabstaterna erkänner Israels rätt att existera, och palestinierna och andra araber upphör med sitt stöd till terrorn. Amerikanska universitet kan inte hjälpa till genom omdömeslösa bojkottkampanjer som orättvist pekar ut Israel som källan till konflikten i regionen. De som förespråkar en bojkott hoppas kunna svärta ner Israel genom att associera landet med apartheidregimen i Sydafrika, en kränkande jämförelse som bortser från det faktum att alla israeliska medborgare är lika under lagen.

Myt

”Israels förespråkare försöker tysta kritikerna genom att stämpla dem som antisemiter.”

Fakta

Att kritisera Israel gör inte nödvändigtvis någon till antisemit. Det avgörande är personens syfte. Legitima kritiker accepterar Israels rätt att existera; det gör inte antisemiter. Antisemiter är inkonsekventa i sin kritik av Israel; man förnekar exempelvis Israel rätten att kämpa för sina rättmätiga krav, medan man uppmuntrar palestinierna att göra det. Antisemiter förvägrar Israel rätten att försvara sig, och ignorerar judiska offer, medan man skuldbelägger Israel för att jaga deras mördare.

Någon kampanj för att hindra folk från att uttrycka negativa åsikter om Israels politik existerar inte. Faktum är att Israels häftigaste kritiker är israelerna själva, som använder sin yttrandefrihet till att uttrycka sin oro varje dag. En titt i vilken israelisk dagstidning som helst innehåller ett överflöd av artiklar som ifrågasätter någon viss del av regeringens politik. Men antisemiter delar inte israelernas intresse av att förbättra samhället; deras mål är att beröva staten dess

legitimitet på kort sikt, och förgöra den på lång sikt. Det finns ingenting som Israel kan göra för att tillfredsställa dessa kritiker.

Noter kap 20.

1. *Foreign Relations of the United States 1947*, (District of Columbia: GPO, 1948), s. 1173-74, 1198-99, 1248, 1284. [Härefter FRUS 1947.]
2. Mitchell Bard, *The Water's Edge and Beyond*, (New Jersey: Transaction Publishers, 1991), s. 132.
3. FRUS 1947, s. 1313.
4. Harry Truman, *Years of Trial and Hope*, vol. 2, (New York: Doubleday, 1956), s. 156.
5. John Snetsinger, Truman, *The Jewish Vote and the Creation of Israel*, (Kalifornien: Hoover Institution Press, 1974), s. 9-10; David Schoenbaum, "The United States and the Birth of Israel", *Wiener Library Bulletin*, (1978), s. 144.
6. Peter Grose, *Israel in the Mind of America*, (New York: Alfred A. Knopf, 1983), s. 217; Michael Cohen, "Truman, The Holocaust and the Establishment of the State of Israel", *Jerusalem Quarterly*, (våren 1982), s. 85.
7. Mitchell Bard, *U.S.-Israel Relations: Looking to the Year 2000, AIPAC Papers on U.S.-Israel Relations: 17*, (District of Columbia.: American Israel Public Affairs Committee, 1991), s. 3.
8. Memorandum från ett samtal om Harriman-Eshkol-samtalen, (25 februari 1965); Memorandum från samtal mellan ambassadör Avraham Harman och W. Averill Harriman, resande ambassadör, (15 mars 1965), LBJ Library; Yitzhak Rabin, *The Rabin Memoirs*, (Massachusetts: Little Brown and Company, 1979), s. 65-66.
9. Robert Trice, "Domestic Political Interests and American Policy in the Middle East: Pro-Israel, Pro-Arab and Corporate Non-Governmental Actors and the Making of American Foreign Policy, 1966-1971", (Opulerad doktorsavhandling, University of Wisconsin-Madison, 1974), s. 226-230.
10. Memorandum från samtal mellan Yitzhak Rabin et al., och Paul Warnke et al., (4 november 1968), LBJ Library.
11. President Lyndon Johnson, tal till B'nai B'rith, (10 september 1968).
12. President Harry Truman, kampanjtal i Madison Square Garden, (28 oktober 1948).
13. *Jerusalem Post*, (27 juni 2002).
14. Israels försvarsministerium, (<http://www.idf.il>).

15. Dore Gold, *America, the Gulf, and Israel*, (Colorado: Westview Press, 1988), s. 84.
16. Yitzhak Rabin, tal till konferens om "Strategi och försvar i östra Medelhavsområdet", sponsrad av Washington Institute for Near East Policy och Israel Military Correspondents Association, Jerusalem, (9-11 juli 1986).
17. Ronald Reagan, "Recognizing the Israeli Asset", *Washington Post*, (15 augusti 1979).
18. President Ronald Reagan, tal till B'nai B'rith, (3 september 1980).
19. *New York Times*, (9 augusti 1987).
20. Wolf Blitzer, *Territory of Lies*, (New York: Harper & Row, 1989), s. 201.
21. *New York Times*, (2 och 21 december 1985).
22. Blitzer, s. 166-171.
23. Alan Dershowitz, *Chutzpah*, (Massachusetts: Little Brown & Co., 1991), s. 289-312.
24. *Washington Post*, (23 december 2000).
25. En stor del av den här informationen bekräftades genom avslöjandet av ljudupptagningar från samtal mellan nyckelpersoner i skandalen, "Nightline", (2 oktober 1991).
26. Rapport från de kongresskommittéer som utredde Iran-Contras-affären, (District of Columbia: GPO, 1987), s. 164-176.
27. *The Tower Commission Report*, (New York: Bantam Books och Time Books, 1987), s. 84.
28. Energy Information Administration, (<http://www.eia.doe.gov/>).
29. Se Steven Emerson, "The ARAMCO Connection", *The New Republic*, (19 maj 1982), s. 11-16; Russel Howe och Sarah Trott, *The Power Peddlers*, (New York: Doubleday, 1977), s. 342-343; Anti-Defamation League, *The U.S.-Saudi Relationship*, (New York: ADL, 1980), s. 6.
30. Steven Emerson, *The American House of Saud*, (New York: Franklin Watts, 1985), s. 36-37; Steven Spiegel, *The Other Arab-Israeli Conflict: Making America's Middle East Policy from Truman to Reagan*, (Illinois: University of Chicago Press, 1985), s. 258-59; Anthony Sampson, *The Seven Sisters*, (New York: Viking Press, 1975), s. 248-250; Hoag Levins, *Arab Reach: The Secret War Against Israel*, (New York: Doubleday, 1983), s. 51.
31. Steven Emerson, "The Petrodollar Connection", *The New Republic*, (17 februari 1982), s. 18-25; även Emerson, (1985), s. 177-213.
32. Levins, s. 19.
33. Emerson (1985), s. 413.

MYTER OCH FAKTA

34. *Newsweek*, (29 oktober 2001).
35. *Al-Raya* (Qatar), (6 januari 2002).
36. Henry Kissinger, *The White House Years*, (Massachusetts: Little Brown & Co., 1979), s. 600-617.
37. *Guardian Unlimited*, (1 januari 2001).
38. *Near East Report*, (16 september 1970).
39. *Jerusalem Post*, (17 oktober 2001).
40. *Washington Post*, (13 september 2001).
41. *Jerusalem Post*, (19 oktober 2001); attitydundersökning i *Newsweek* citerad i "Protocols", *The New Republic Online*, (30 oktober 2001).
42. Jewish Telegraphic Agency, (2 november 2001).
43. Jewish Telegraphic Agency, (22 september 2002).

21. Fredsprocessen

Myt

"Anwar Sadat ska ha hela äran för fredsavtalet mellan Egypten och Israel."

Fakta

Vägen mot fred inleddes inte med president Anwar Sadats besök i Jerusalem i november 1977. Sadats besök var otvivelaktigt ett modigt agerande av en sann statsman. Men det kom först efter över 50 års försök från de första sionisterna och israeliska ledarna att förhandla om fred med araberna.

"Om Israel skulle agera på motsvarande sätt", sade Israels förre ambassadör i USA, Simcha Dinitz, "skulle vi vara tvungna att förklara krig mot Egypten, inta en aggressiv hållning i årtal, vägra samtala med dem, uppmana till utplåning av deras land, föreslå att man ska kasta dem i havet, genomföra militära operationer och terrorisdåd mot dem, införa ekonomiska bojkotter, stänga Tiransundet för deras fartyg, stänga Suezkanalen för deras trafik, och säga att de är bortstötta från mänskligheten. Sedan skulle Begin åka till Kairo, och hans resa vore lika dramatisk som Sadats. Uppenbarligen kan vi inte göra detta, eftersom vår inställning hela tiden har varit att förhandla."¹

Ändå bevisade Israels premiärminister Menachem Begin att han, liksom Sadat, var beredd att gå en extra mil för att få fred. Trots intensivt motstånd inifrån sitt eget likudparti, fryste Begin de israeliska bosättningarna på Västbanken för att möjliggöra framsteg i förhandlingarna. Trots Carteradministrationens tendens att gynna Egypten under samtalen förblev Begin fast besluten att fortsätta fredsprocessen. Till slut gick han med på att lämna tillbaka det strategiskt viktiga Sinai – 90 procent av det territorium som Israel vann under Sexdagarskriget – till Egypten, i utbyte mot Sadats löfte om fred.

Som ett erkännande av hans vilja att tillsammans med Sadat kompromissa för att få fred, tilldelades Begin och den egyptiske ledaren gemensamt Nobels fredspris 1978.

Myt

"Det var Egypten som gjorde alla eftergifterna för att uppnå fred."

Fakta

Israel gjorde påtagliga eftergifter till Egypten i utbyte mot enbart löften.

Israel – som upprepade gånger utsatts för sjöfartsblockader, militära anfall och terroristattacker iscensatta från det området – gjorde långt större ekonomiska och strategiska uppoffringar när man gav upp Sinai, än Egypten gjorde när man normaliserade relationerna med Israel.

Man fick visserligen ytterligare amerikanskt bistånd när man drog sig tillbaka, men Israel gav upp en stor del av sitt strategiska djup i Sinai, och återlämnade området till en grannstat som upprepade gånger använt det som utgångspunkt för attacker mot Israel. Israel gav även upp den direkta kontrollen över sina fartygsrutter till och från Eilat, 160 mil vägar, bostäder, fabriker, hotell, sjukvårdsanläggningar och jordbruksbyar.

Eftersom Egypten insisterade på att judiska civila skulle lämna Sinai, rycktes 7.000 israeler upp med rötterna med sina hem och företag, som de byggt upp i öknen under många år. Det var en fysiskt och känslomässigt plågsam upplevelse, särskilt för invånarna i Yamit, som tvångsflyttades från sina hem av israelisk militär.

Israel förlorade också elektroniska varningsstationer på bergstoppar i Sinai, som försåg militären med information om militära förflyttningar på västra sidan av Suezkanalen, samt även i områdena omkring Suezviken och Akabaviken, vilket var avgörande för att kunna försvara sig mot en attack österifrån. Israel tvingades flytta mer än 170 militära installationer, flygfält och armébaser efter att man drog sig tillbaka.

"Israel är en elakartad tumör i regionen. Den måste skäras bort. Den måste utplånas."

**– Irans ayatollah Ali Khamenei,
uttalande till personal inom
de väpnade styrkorna, 31 juli 1991**

Genom att överlämna Sinai till Egypten kan Israel ha gett upp sin enda chans att bli oberoende i energihänseende. Oljefältet Alma i södra Sinai, som Israel upptäckte och exploaterade, överlämnades till Egypten i november 1979. När Israel gav upp oljefältet hade det blivit landets största enskilda energikälla, som svarade för hälften av landets energibehov. Israel, som uppskattade värdet av de outnyttjade resurserna på Almafältet till 100 miljarder dollar, hade förutspått att en fortsatt exploatering där skulle ha gjort landet självförsörjande med energi år 1990.

Israel gick också med på att avsluta sitt militära styre på Västbanken och Gaza, dra tillbaka sina trupper från vissa delar av territorierna och arbeta för ett palestinsk självstyre. Detta gjorde Beginregeringen, trots att ingen palestinsk arab som var beredd att erkänna Israel trädde fram som talesman för invånarna i territorierna.

År 1988 gav den judiska staten upp Taba – en semesterort som Israel byggt i det som tidigare varit ett ofruktbart ökenområde i närheten av Eilat – till Egypten. Tabas status hade inte avgjorts i Camp David-avtalet. När en internationell skiljedomstol avgjorde frågan till Egyptens fördel den 29 september 1988, överlämnade Israel staden till Egypten.

Myt

”Om det palestinska problemet fick en lösning, skulle Mellanöstern få fred.”

Fakta

Det palestinska problemet är bara en av många kokande etniska, religiösa och nationalistiska fejder som plågar regionen. Här följer en ofullständig lista över andra konflikter från slutet av 1900-talet: Gulfkriget 1991; kriget mellan Iran och Irak; inbördeskriget i Libanon; Libyens intervention i Tchad; inbördeskriget i Sudan; konflikten mellan Syrien och Irak; och kriget mellan Polisario-gerillan och Marocko.

”Nästan varje gräns i den delen av världen, från Libyen till Pakistan, från Turkiet till Jemen, är antingen dåligt definierad eller omtvistad”, påpekade forskaren Daniel Pipes. ”Men amerikaner har

en benägenhet att bara känna till Israels gränsproblem, och inser inte att de ingår i ett mönster som går igen över hela Mellanöstern.”²

Om Palestina-problemet fick en lösning, skulle det ha en försumbar inverkan på de många inom-arabiska rivaliteter som har gett upphov till ett stort antal krig i regionen. Det skulle inte heller göra slut på det arabiska motståndet mot Israel. Syrien har exempelvis en gränstvist med Israel som inte har med palestinerna att göra. Andra länder, som Iran och Irak, upprätthåller ett krigstillstånd med Israel trots att de inte tvistar om några landområden.

”Israel vill ge palestinerna något som ingen annan gett dem – en stat. Varken turkarna, briterna, egyptierna eller jordanierna gav dem den möjligheten. ... Allt Israel begär är att Arafat överlåter sig till att stoppa terrorn, att leva i fred.”

– premiärminister Ariel Sharon³

Myt

”En palestinsk stat utgör ingen fara för Israel.”

Fakta

Även om det israeliska folket försonats med tanken på bildandet av en palestinsk stat, och hoppas kunna samexistera i fred, ser många israeler ändå en sådan enhet som ett hot mot sin säkerhet. Även efter att man återlämnat en stor del av Västbanken och Gaza, och gett palestinerna självstyre, har terrorismen mot det israeliska folket fortsatt. Hittills har inga eftergifter från Israels sida varit tillräckliga för att förmå Arafat att få slut på våldet. Detta har inte lugnat israelerna; tvärtom har det gjort dem mer motvilliga att ge upp ytterligare områden till en palestinsk stat.

Israelerna fruktar också att en palestinsk stat ska komma att domineras av muslimska extremister, och fungera som utgångspunkt för terrorister. Det farligaste vore emellertid om en palestinsk stat skulle fungera som en framskjuten bas i ett framtida krig mot de arabnationer som har vägrat sluta fred med Israel.

”I israeliska händer utgör Västbanken en enorm försvarsmässig tillgång, som avskräcker arabiska fiender från att ens överväga en

attack längs en 'östfront'", konstaterar en rapport från "Institutet för avancerade strategiska och politiska studier". Idag skulle en arabisk koalition som anfaller från östra sidan av Jordan "ställas inför mycket svåra stridsförhållanden" eftersom "man skulle slåss i uppförslinje, från jordens lägsta belägna punkt: Döda havet och dalsänkan som löper nedanför". Bergskedjorna på Västbanken utgör "Israels främsta försvarslinje mot arabiska arméer från öster".⁴

Myt

"Israel har inte erkänt palestiniernas anspråk på Jerusalem."

Fakta

Jerusalem har aldrig varit huvudstad i någon arabisk statsbildning. Palestinierna har ingen särskild rätt till staden, utan kräver helt enkelt att få ha den som sin huvudstad. Israel har erkänt att staden har en stor palestinsk befolkning, att staden är viktig för muslimerna och att eftergifter när det gäller stadens suveränitet skulle kunna bidra till att lösa konflikten med palestinierna. Problemet har varit att palestinierna inte har visat någon motsvarande uppskattning för stadens judiska majoritet, Jerusalems betydelse för det judiska folket eller det faktum att den redan är nationens huvudstad.

Den principdeklaration som Israel och palestinierna undertecknade 1993 lämnar frågan om Jerusalems status öppen. Artikel 5 säger bara att Jerusalem är en av de frågor som ska diskuteras i förhandlingarna om områdenas permanenta status. De promemorior som man enats om nämner också Jerusalem, och fastställer att Nationella palestinska rådets jurisdiktion inte omfattar staden. Premiärminister Yitzhak Rabin sade: "Vilket organ som än kommer att sköta palestiniernas angelägenheter i territorierna, kommer Jerusalem inte att ingå i dess befogenheter. Jerusalem kommer att kvarstå under israelisk överhöghet."

Avtalet säger också att stadens slutliga status kommer att grundas på Säkerhetsrådets resolutioner 242 och 338, och ingen av dem nämner Jerusalem.

Förutom att man gick med på att diskutera Jerusalemfrågan under den slutliga förhandlingsperioden, gjorde Israel inga andra eftergifter angående stadens status under interimperioden. Israel behåller

rätten att bygga var man vill i Jerusalem, och fortsätter att utöva rådanderätten över den odelade staden. Ingenting i de avtal som Israel och den palestinska myndigheten hittills ingått ändrar på de förhållandena.

De två sidorna kom överens om ett interimistiskt självstyre för palestinerna, upprättandet av en palestinsk myndighet, valet av ett palestinskt råd samt tillbakadragandet av israeliska styrkor från Västbanken och Gaza. Jerusalem utelämnades emellertid uttryckligen från alla dessa arrangemang. Man beslöt också att Nationella palestinska rådet under mellanperioden inte skulle ha någon bestämmanderätt över frågor som skulle avgöras i förhandlingarna om områdets slutliga status, inklusive Jerusalem. Man enades uttryckligen om att den palestinska myndighetens auktoritet enbart skulle omfatta de delar av Västbanken och Gaza som överlämnades till dess kontroll, och alltså inte de områden som skulle diskuteras i förhandlingarna om en permanent status, inklusive Jerusalem och de israeliska bosättningarna.

”Den som ger upp en enda tum av Jerusalem är varken arab eller muslim.”

– Yassir Arafat⁵

En överväldigande majoritet av det israeliska folket motsätter sig varje delning av Jerusalem. Ändå har man gjort försök att hitta någon kompromiss som skulle kunna tillfredsställa palestinernas intressen. Ett exempel: När arbetarpartiet satt vid makten under Yitzhak Rabin och Shimon Peres, rapporteras Yossi Beilin, ledamot av Knesset, ha nått en preliminär överenskommelse där palestinerna skulle få göra anspråk på staden som sin huvudstad, utan att Israel offrade suveräniteten över sin huvudstad. Beilins tanke var att låta palestinerna upprätta sin huvudstad i en förort till Jerusalem på Västbanken – Abu Dis.

Premiärminister Ehud Barak erbjöd dramatiska eftergifter som skulle ha gjort arabkvarteren i Östra Jerusalem till huvudstad i en palestinsk stat, och gett palestinerna kontroll över de muslimska heliga platserna på Tempelberget. De tankarna diskuterades vid toppmötet i Vita huset i december 2000, men förkastades av Yassir Arafat.

Baraks förslag var kontroversiella. Att ge upp kontrollen över Tempelberget skulle placera potentiellt fientligt sinnade araber bokstavligen över huvudena på bedjande judar vid deras heligaste plats. Andra kompromissförslag handlade om att man skulle dela på rådanderätten över Gamla Jerusalem, men det stötte på praktiska svårigheter beroende på stadens labyrintlika karaktär, och på att de muslimska, kristna, judiska och armeniska kvarteren går i varandra.

I februari 2001 kandiderade Ariel Sharon till posten som premiärminister mot Barak – och valdes med överväldigande majoritet – på en valplattform som uttryckligen drog tillbaka de eftergifter som Barak erbjudit sig att göra angående Jerusalem. Utsikterna till en kompromisslösning beror nu till stor del på huruvida palestinierna erkänner judarnas anspråk på Jerusalem och erbjuder egna eftergifter.

"Jag kommer att uppmana muslimerna att utkämpa jihad och använda all sin kapacitet till att upprätta det muslimska Palestina och den heliga al-Aqsa-moskén från de sionistiska inkräktarna och angriparna. Muslimerna måste förenas i konfrontationen med judarna och dem som stöder dem."

– Saudiarabiens kung Fahd⁶

Myt

"Alla palestinska flyktingar har rätt att återvända till sina hem; det är en förutsättning för en slutuppgörelse."

Fakta

Efter kriget 1948 var inte mer än 650.000 palestinier (troligen avsevärt färre) flyktingar. Idag har antalet vuxit till 3,9 miljoner. Har Israel någon skyldighet att ta emot alla dessa? Var skulle de bo?

Israels befolkning uppgår för närvarande till 6 miljoner. Om alla palestinier tilläts flytta till Israel, skulle befolkningen uppgå till närmare 10 miljoner, och över 40 procent skulle vara araber. Med tanke på arabernas avsevärt högre födelsetal, skulle judarna snart bli en minoritet i sitt eget land, just den situation som de kämpade för att undvika 1948, och som FN uttryckligen avfärdade när man beslutade om en delning av Palestina.

Israel har konsekvent försökt åstadkomma en lösning på flyktingproblemet. David Ben-Gurion sade redan den 1 augusti 1948 att flyktingfrågan skulle ingå i den allmänna uppgörelsen "när arabstaterna är beredda att sluta ett fredsavtal".⁷

Araberna å sin sida har emellertid konsekvent förkastat alla israeliska kompromissförslag.

Dessutom bor merparten av palestinierna nu i det historiska Palestina, ett område som omfattar den palestinska myndigheten och Jordanien. Men när palestinierna talar om rätten att återvända, menar de inte bara till Palestina, utan till just de hus som de bodde i före 1948. Dessa bostäder är idag antingen borta eller bebodda.

Till och med respekterade palestinska ledare har börjat erkänna att det är ett misstag att insistera på att miljontals flyktingar ska få återvända till Israel. Palestiniernas representant i Jerusalem, Sari Nusseibeh, sade exempelvis att flyktingarna bör få bosätta sig i en framtida palestinsk stat, "inte på ett sätt som skulle undergräva staten Israels existens som en i huvudsak judisk stat. Vad innebär annars en tvåstatslösning?"⁸

Inom ramen för en fredsuppgörelse kan Israel förväntas ta emot en del flyktingar, som Ben-Gurion sade att han skulle göra för över 50 år sedan. Om och när en palestinsk stat upprättas, bör många av flyktingarna tillåtas att flytta dit, även om det är svårt att föreställa sig hur det område som är tänkt för en sådan stat skulle kunna rymma så många människor, och det palestinska ledarskapet har inte heller gett uttryck för något större intresse att ta emot dem.

"...om det finnes en palestinsk stat, varför skulle dess ledare vilja att deras potentiella medborgare skulle återvända till en annan stat? Ur ett nationsbyggande perspektiv är det ologiskt. De första diskussionerna om ett återvändande hölls faktiskt vid en tidpunkt då det inte fanns något hopp om en palestinsk stat. När möjligheten till en sådan stat vuxit fram, måste palestinierna bestämma sig för om de vill betrakta sig själva som en legitim stat, eller om det är viktigare för dem att behålla sin egendefinerade status som förtryckta, statslösa flyktingar. De kan faktiskt inte vara bådadera."

– Fredelle Spiegel⁹

Paradoxalt nog ger sig tiotusentals palestinier av från Västbanken och Gazaremsan samtidigt som förhandlingarna från den palestinska myndigheten kräver att flyktingarna ska få rätt att återvända. Under början av år 2002 uppskattas 80.000 palestinier ha gett sig av, och ytterligare 50.000 försökte komma in i Jordanien. Den här gången kan palestinerna inte upprepa sina gamla anklagelser om att de blir utvisade. De här palestinerna flyr, liksom majoriteten gjorde 1947-1948, på grund av att de inte vill befinna sig mitt i en konflikt, och för att deras band till landet är svaga.

Jordanierna tar motvilligt emot endast en handfull av dessa nya "flyktingar", och först efter att de lämnat en deposition på 1.000 dinarer (1.400 dollar) som en garant för att de inte kommer att stanna i landet. "Vi har en nationell plikt till Jordanien i första hand, och Palestina i andra hand, att blockera en gradvis överflyttning och förhindra att den palestinska staten förflyttas utanför Palestina, i synnerhet till Jordanien", skrev den jordanske kolumnisten Fahed Fanek.¹⁰

Myt

"En fred med Syrien har endast förhindrats av Israels envetna vägran att dra sig tillbaka från Golanhöjderna."

Fakta

Att ge upp Golan till ett fientligt inställt Syrien innebär för Israel att man äventyrar sitt varningssystem mot ett överraskningsanfall. Israel har byggt radarsystem på berget Hermon, regionens högsta punkt. Om Israel drog sig tillbaka från Golan och blev tvungna att flytta dessa installationer till Galileens lågland, skulle de förlora en stor del av sin strategiska betydelse.

En möjlig kompromiss vore ett delvis tillbakadragande från Israels sida, till de gränser som man kom överens om med Syrien 1974. En annan vore ett fullständigt tillbakadragande där Golan blev en demilitariserad zon.

Efter valförlusten 1999 bekräftade Benjamin Netanyahu uppgifter om att han deltagit i hemliga samtal med Syriens president Hafez Assad om att dra sig tillbaka från Golan och behålla en strategisk varningsstation på Hermon. Utåt fortsatte Assad att insistera på ett

totalt tillbakadragande utan kompromisser, och visade ingen vilja att gå längre än en mycket mer begränsad uppgörelse om "icke-fientlighet" med Israel, i stället för det fullständiga fredsavtal som Israel krävt.

Valet av Ehud Barak som premiärminister gav fredsprocessen ny fart. Man höll intensiva förhandlingar i USA i januari 2000 mellan Barak och Syriens utrikesminister Farouk al-Sharaa. Samtalen väckte nytt hopp om att kunna nå ett fredsavtal, men diskussionerna blev fruktlösa. Hafez Assad dog i juni 2000, och inga nya samtal har hållits sedan Assads son och efterträdare, Bashar, tillträtt och befast sin makt. Bashars uttalanden har inte pekat på någon förändring i Syriens hållning i Golanfrågan.

Israel har klargjort att man är beredd att kompromissa om Golan och göra betydande territoriella eftergifter. Det enda som hindrar är Assads ovilja att säga ja till en fred med Israel.

"Palestina är inte bara en del av vårt arabiska hemland, utan en viktig del av södra Syrien."

– Syriens president Hafez Assad¹¹

Myt

"Israels fortsatta ockupation av libanesiskt territorium är det enda hindret för ett fredsavtal."

Fakta

Israel har aldrig haft några fientliga intentioner gentemot Libanon, men har tvingats slåss på grund av de kaotiska förhållandena i södra Libanon, som har gjort att terrorister, först PLO och nu Hisbollah, har kunnat hota invånarna i norra Israel. År 1983 undertecknade faktiskt Israel ett fredsavtal med Libanon, men Syrien tvingade president Amin Gemayel att bryta det ingångna avtalet.

Israel tog ut samtliga sina trupper från södra Libanon den 24 maj 2000. Det israeliska tillbakadragandet genomfördes i samarbete med FN, och enligt FN hade Israel därigenom fullgjort sina skyldigheter enligt Säkerhetsrådets resolution 425. Ändå insisterar Hisbollah och den libanesiska regeringen på att Israel håller libanesiskt territorium

i ett till största delen obebott område som kallas Shebaa. Påståendet ger Hisbollah en förevändning att fortsätta med sina attacker mot Israel. Israelerna å sin sida hävdar att man erövrade området från Syrien.

Med tanke på Syriens faktiska kontroll över Libanon, kommer Syrien inte att tillåta den libanesiska regeringen att förhandla om fred med Israel förrän landets anspråk på Golanhöjderna får en lösning. När Israel och Syrien väl når en uppgörelse, förväntas Libanon snart göra detsamma.

Myt

"Efter Osloavtalet har palestinierna undervisat sina barn om Israel och en framtida samexistens med Israels judar."

Fakta

I stället för att använda utbildningsväsendet för att främja en fred med sina judiska grannar, har palestinierna enträget indoktrinerat sina barn med antisemitiska schabloner, anti-israelisk propaganda och annat material som främjar fientlighet och intolerans snarare än samexistens.

Ett exempel är ett palestinskt barnprogram på TV som heter "Barnens klubb". Där använder man ett Sesam-liknande koncept med barn, handdockor och påhittade figurer för att uppmuntra till hat och våld mot judar i *jihad* (heligt krig). I en sång får man se små barn som sjunger om att de vill bli "självordskrigare" och använda maskingevär mot israeler. I en annan sång sjunger små barn i en refräng: "När jag vandrar in i Jerusalem, ska jag bli en självmordsbombare." Barnen i programmet säger också: "Vi ska uppfylla våra anspråk med stenar och kulor", och uppmanar till ett "*jihad* mot Israel".

"Vi har hittat böcker med avsnitt som är så antisemitiska att förläggarna skulle åtalas för rasism om de publicerades i Europa."

– Francois Zimeray,
fransk advokat och ledamot av Europaparlamentet¹²

Palestinierna uppmanar också sina ungdomar att gå med i kampen mot Israel i reklamslag i palestinsk TV. Man säger till barnen att släppa sina leksaker, ta upp stenar och strida mot Israel. I en reklamfilm rekonstruerar skådespelare en incident där ett barn dödades av korselden i en konfrontation mellan israeler och palestinier. Inslaget visar barnet i paradiset där han uppmanar andra barn att "följa honom".¹³

Liknande budskap förekommer i palestinska läroböcker, böcker som ofta är framställda av det palestinska utbildningsministeriet. En lärobok för femte klass, *Muqarar al-Tilawa Wa'ahkam Al-Tajwid* beskriver judar som fega människor som Allah har förberett helvetets eld för. I en text för åttondeklassare kallar *Al-Mutala'ah Wa'alnussus al-Adabia* israelerna för "slaktarna i Jerusalem". Berättelser som förhärskar dem som kastar sten mot soldater finns i olika texter. En text för nionde klass i samma bok talar om sionismens bakterie som måste utrotas ur den arabiska nationen.

Nyare läroböcker är mindre högröstade, men fortfarande problematiska. De beskriver exempelvis den palestinska nationen som en nation bestående av muslimer och kristna. Ingenstans nämns judarna eller de judiska samhällen i Palestina som funnits i hundratals år, och som fanns före sionismen. Staten Israel nämns inte heller, trots att många problem i det palestinska samhället kan tillskrivas den arabisk-israeliska konflikten. Om judar nämns är det ofta schablonmässigt och på ett negativt sätt kopplat till deras motstånd mot Muhammed och deras vägran att omvända sig till islam. En lektion i arkitektur beskriver berömda moskéer och kyrkor, men nämner inga judiska heliga platser.¹⁴ En nyligen genomförd studie konstaterar:

Trots en uppenbar minskning av de antisemitiska inslagen jämfört med äldre läroböcker, förstärker historiebegrivningen av relationerna mellan muslimer, kristna och judar i de nya läroböckerna klassiska judiska schabloner i såväl muslimska som kristna kulturer. Kopplingen mellan dagens konflikter och gamla dispyter från Jesu eller Muhammeds tid antyder att ingenting egentligen förändrats.¹⁵

Undervisningen slutar inte i skolan. På sommarläger får palestinska barn lära sig hur de ska göra motstånd mot israelerna, och att den

största äran man kan få är att dö som martyr. Lägerdeltagarna genomför låtsade kidnappningar och lär sig hur man skär halsen av en israel. Fyra ”paradisläger” anordnade av Islamiska jihad på Gazaremsan ger 8-12-åringar militär utbildning och uppmuntrar dem att bli självmordsbombare. BBC filmade barn som marscherade i formation och tränade självförsvar.¹⁶

De palestinska myndigheterna försöker också övertyga barnen om att Israel är ute efter att döda dem med alla möjliga bedrägliga metoder. Den palestinska dagstidningen *Al Hayat Jadida*, rapporterade till exempel att israeliska flygplan släppte ner giftigt godis över grund- och gymnasieskolor på Gazaremsan.¹⁷

Den här typen av undervisning är ett brott mot fredsavtalens bokstav såväl som dess anda.

”Vi lär barnen att självmordsbomber skrämmer det israeliska folket och det får vi göra. ... Vi lär dem att efter att en person blir självmordsbombare når han den högsta nivån i paradiset.”

– en palestinsk rådgivare på ett
”paradisläger” i intervju med BBC¹⁸

Myt

”Israeliska läroböcker är inte bättre än palestiniernas. Judiska barn får inte lära sig tolerans mot araber och muslimer, och de får veta att palestinier inte existerar.”

Fakta

Det bästa hoppet för framtiden är att israeliska och arabiska barn växer upp med större förståelse och tolerans gentemot varandra. Tyvärr gynnar läromedlen i arabländerna, i synnerhet på den palestinska myndighetens områden, inte en samexistens. Israeliska läromedel är däremot mer inriktade mot fred och tolerans. Palestinierna accepteras som palestinier. Islam och den arabiska kulturen behandlas med respekt. Islams heliga platser omnämns tillsammans med judiska. Man undviker schabloner i undervisningen för att motverka fördomar.

Dessutom beskrivs den arabisk-israeliska konflikten sakligt som en pågående konflikt om samma område mellan två nationella enheter. Både de arabiska och israeliska ståndpunkterna presenteras. Man redogör detaljerat för innehållet i fredsavtalen mellan Israel och Egypten och Jordanien, samt deras följder. Överenskommelser med palestinierna diskuteras också, och i den atlas som används i israeliska skolor finns den palestinska myndigheten med.¹⁹

Myt

"Interimsavtalet omfattade bildandet av en palestinsk polisstyrka, och det är exakt vad den palestinska myndigheten har gjort."

Fakta

Israel var tveksamma till att låta den palestinska myndigheten bilda en polisstyrka, på grund av det hot mot Israels säkerhet som väpnade palestinier skulle kunna utgöra. Men Israel förstod att palestinierna behövde ett redskap för att upprätthålla ordningen, och därför godkände avtalet att upp till 12.000 poliser fick placeras på Västbanken och upp till 18.000 på Gazaremsan.

Men palestinierna har i strid med avtalet inte bara skapat en mycket större polisstyrka (den palestinska myndigheten har överlämnat en lista med 39.899 namn), utan även en mängd andra säkerhetsorganisationer. De flesta av dem har bildats inte så mycket för att upprätthålla allmän ordning, som för att garantera Yassir Arafats politiska kontroll.

Israel skulle förmodligen ha överseende med detta brott mot den överenskomna gränsen för antalet poliser, om de tog sitt ansvar att upprätthålla ordningen. Av det våld som förekommit 2000-2002 står det emellertid klart att polisen inte gör sitt jobb. Och vad värre är: polisen har vid många tillfällen deltagit i attackerna mot israeler.

President Bush framhöll att "de palestinska myndigheterna uppmuntrar terrorismen i stället för att motarbeta den", och att "USA inte kommer att stödja bildandet av en palestinsk stat förrän dess ledare aktivt tar upp en långsiktig kamp mot terroristerna och raserar deras infrastruktur." Han tillade att detta förutsatte "externt övervakade insatser för att återuppbygga och reformera de palestinska säkerhetstjänsterna. Säkerhetssystemet måste ha en tydlig auktori-

tetsstruktur och tydliga ansvarsområden, och en enhetlig beslutshierarki.”²⁰

”Vi kommer inte att arrestera vårt folks söner för att blidka Israel. Vårt folk kan vara förvissade om att det inte kommer att ske.”

– chefen för den palestinska myndighetens förebyggande säkerhetstjänst på Västbanken, Jebriil Rajoub²¹

Myt

”Palestinierna har fullgjort sina åtaganden att arrestera och åtala terrorister.”

Fakta

Israel betraktade palestiniernas åtagande att förhindra terrorn som avgörande för att garantera landets medborgare den säkerhet som krävdes för att kunna göra territoriella eftergifter. Palestinierna har då och då gripit misstänkta terrorister, men man har haft en svängdörr som de flesta senare släpps ut igenom. Under tiden efter att förhandlingarna i Camp David bröt samman den 25 juli 2000, och fram till att våldsamheter utbröt i slutet av september 2000, släpptes över 50 medlemmar från Hamas, Islamiska jihad och Folkfronten för Palestinas befrielse ur fängelserna.

Ett exempel på hur man underlätit att agera mot terroristerna är följande: Hamas ledare, shejk Ahmed Yassin, greps inte förrän i slutet av juni 2002, och då sattes han bara i husarrest. Kort därefter deltog han i en demonstration på Gazaremsan.²² Trots att han leder den organisation som bär det största ansvaret för vågen av självmordsbombare mot civila israeler, sitter Yassin fortfarande inte fängslad.

Den palestinska myndighetens behandling av palestinier som misstänks för terrorism mot Israel står i bjärt kontrast till hur den behandlar palestinier som anklagas för att samarbeta med Israel eller hota Yassir Arafats politiska dominans. Palestinier som begår ”brott” mot det palestinska folket arresteras vanligtvis och har i flera fall avrättats kort därefter.²³

Att de som anklagas för våld mot Israel släpps utan motivering, sänder en signal till den palestinska allmänheten att terrorism är acceptabelt. Det gör också att terroristerna själva kan fortsätta sin våldskampanj mot Israel.

Myt

"Palestiniernas användande av våld är berättigat eftersom fredsprocessen inte har hjälpt dem att uppnå sina nationella strävanden."

Fakta

Förutsättningen från början av fredsprocessen i Oslo var att dispyter skulle lösas genom samtal, inte skottlossning. Palestinierna har aldrig accepterat denna mest grundläggande princip för samexistens. Deras svar på klagomål om att Israel inte drar sig tillbaka tillräckligt långt eller tillräckligt snabbt borde vara mer förhandlingar, fler förtroendeskapande åtgärder och fler tecken på att man vill leva tillsammans utan att använda våld.

För att förstå varför Osloprocessen inte har lyckats, och varför palestinier och israeler inte lever fredligt sida vid sida, har vi nytta av att studera den första arabisk-israeliska fredsprocess som verkligen fungerade, nämligen förhandlingarna mellan Egypten och Israel. Även om fredsavtalet hamrades fram i intensiva förhandlingar i Camp David, var vägen till fred lång och plågsam, och det tog år innan man var framme. Men det som gjorde freden möjlig var de båda nationernas överlåtelse till fred, och de åtgärder som de vidtog för att åstadkomma den.

Egypten upprätthöll ett krigstillstånd gentemot Israel i ett drygt kvartssekel, innan Anwar Sadat på allvar började tala om fred. Blodiga konflikter utkämpades 1948, 1956, 1967, 1968-70 och 1973. Och 25 års vrede, smärta och misstroende försvann inte över en natt. Processen inleddes efter kriget 1973, då Henry Kissinger tog initiativ till förhandlingar om ett avtal där båda sidor gjorde betydande eftergifter.

Egypten hade krävt att Israel skulle göra ett omfattande tillbakadragande från Sinai och förbinda sig att överge alla de områden som man vunnit 1967, men Israel gav bara upp en liten del av Sinai. I stället för att ta till våld, inledde Egypten fler förhandlingar.

Det första avtalet undertecknades 1974, och det tog omkring ett och ett halvt år innan man uppnått en andra överenskommelse. Det var inte lätt. Israel kritiserades för att vara "omedgörliga" och egyptierna var inte lättare att ha att göra med. Anwar Sadat gick med på att begränsa den anti-israeliska propagandan i den egyptiska pressen, och avsluta sitt lands deltagande i den arabiska bojkotten. Yitzhak Rabin gjorde också svåra territoriella eftergifter: han gav upp oljefält och två kritiska bergspass i Sinai.

Efter "Sinai II" hade Egypten fortfarande inte fått tillbaka allt sitt territorium. Sadat var missnöjd och hånades av de andra araberna för att han gått så långt som han gjorde mot en fred med Israel. Men han tog ändå inte till våld. Han släppte inte lös *fedayeen*, som Nasser hade gjort på 1950-talet. Han fortsatte i stället att samtala.

Det tog ytterligare tre år innan Camp David-avtalet undertecknades, och sex månader till därefter innan det slutgiltiga fredsavtalet förhandlades fram. Det tog fem år att arbeta sig igenom frågor som var lika komplexa som i dagens dödläge parterna emellan.

I gengäld för de konkreta eftergifter man gjorde, fick Israel ett löfte om en ny framtid med fredliga relationer. Den risken kunde Israel ta, eftersom Egypten under de föregående fem åren hade visat att man ville lösa dispyter med Israel med fredliga medel, och att man inte längre ville förgöra sin granne.

Egypten var fortfarande inte helt nöjda. Sadat krävde en smal landremsa som Israel behöll i Sinai. Det tog ytterligare nio år innan internationella skiljedomsförhandlingar fick Israel att ge upp Taba. I stället för att använda den dispyten som en förevändning för att bryta mot fredsavtalet, förhandlade Egypten med Israel.

"Om israelerna kan göra kompromisser och du inte kan det, skulle jag åka hem om jag vore du. Du har varit här i två veckor och sagt nej till allting. Det här kommer att få konsekvenser. Ett misslyckande här innebär slutet för fredsprocessen..."

- President Clinton till Yassir Arafat²⁴

Myt

"Israel har ett vattenöverskott, och dess vägran att dela med sig till sina grannar skulle kunna provocera fram nästa krig."

Fakta

Vattenförsörjningen är en fråga om liv och död, krig och fred för folken i Mellanöstern. En rubrik i *Jerusalem Post* beskrev träffsäkert hotet mot Israels säkerhet: "Handen som kontrollerar kranen styr landet."²⁵

Kung Hussein sade 1990 att den fråga som skulle kunna dra in Jordanien i ett krig igen är vattenfrågan, så det är ingen överraskning att en överenskommelse om vattentillgången var avgörande för förhandlingarna om ett fredsavtal med Israel. Jordanien får nu en bestämd mängd vatten varje år från Israel.²⁶

Israel har haft en ständig vattenbrist i ett antal år. Enkelt uttryckt konsumerar man mer vatten än man samlar in i form av nederbörd. Under ett torrt år förvärras situationen, eftersom mängden vatten i reservoarerna och det vatten som rinner i floder och åar minskar väsentligt.

Situationen blir farligare för varje år eftersom befolkningen i regionen fortsätter att växa exponentiellt, tiotusentals invandrare kommer till Israel, de politiska dispyterna om de befintliga vattentillgångarna blir skarpare, och Israel och palestinierna förhandlar om rättigheterna till vattnet på Västbanken och Gazaremsan.

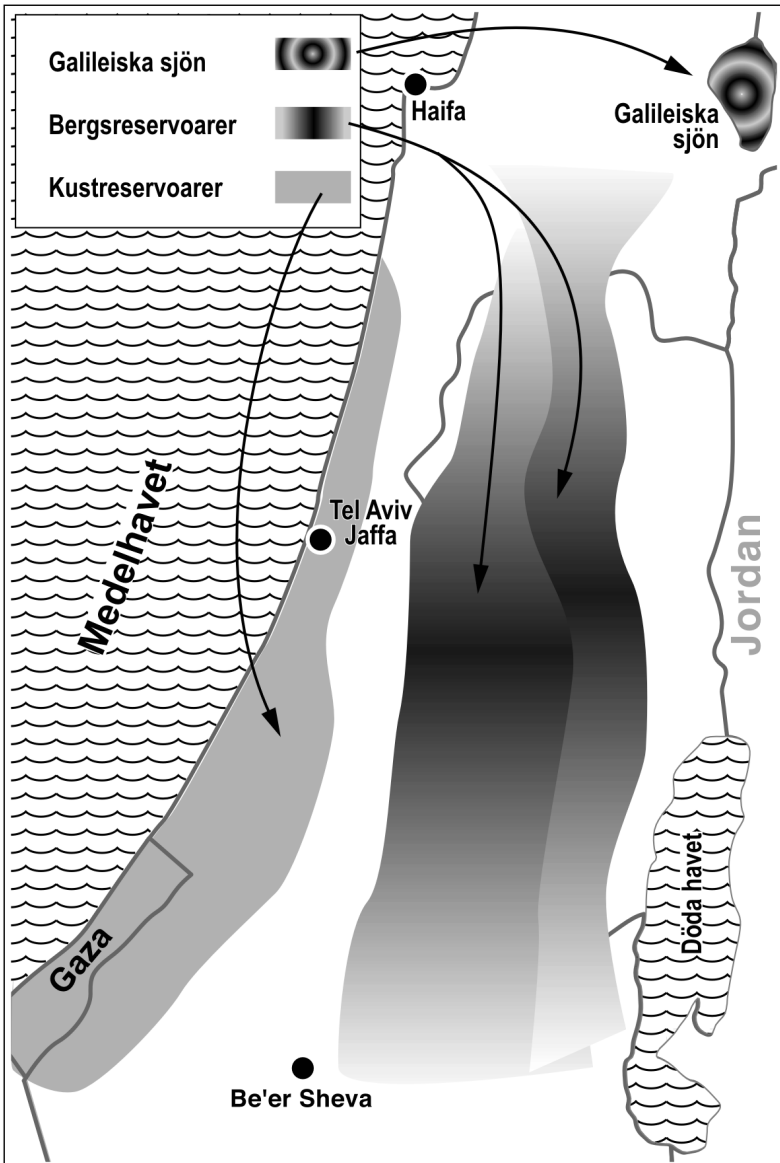
Israel har tre huvudsakliga vattenkällor: de underjordiska vattenreservoarerna vid kusten och i bergen, samt Kinneretsjön (Galileiska sjön). Var och en av dessa ger omkring 25 procent av den totala vattenmängd som konsumeras. Omkring 20 procent kommer från mindre reservoarer. De återstående 5 procenten kommer från Shafdan-projektet som återvinner avloppsvatten i storstaden Tel Aviv.

Vattenkvalitén i reservoarerna vid kusten sjunker på grund av överförbrukning och föroreningar från avloppsvatten. Kinneretsjön kräver en noggrant balanserad vattennivå. Om nivån blir för låg läcker saltvatten från källor i närheten in. Om nivån stiger för mycket kan det bli översvämning. Den underjordiska reservoaren i bergen är den som är i bäst skick.

Bergsreservoaren är också den som är mest omtvistad politiskt. Före 1967 använde Israel 95 procent av vattnet och araberna bara 5 procent. Sedan dess har arabernas andel mer än tredubblats, men

Karta 22

Vattenresurser

palestinierna kräver fortfarande att fördelningen ska vara den motsatta. Deras argument är att eftersom reservoaren ligger under Västbanken, borde den kontrolleras av den palestinska myndigheten. Palestinierna vidhåller att Israel "stjäl" deras vatten, medan Israel vill återta kontrollen över merparten av vattnet.

Vattenfrågan påverkar helt klart Israels ekonomi och säkerhet. En fara är att palestinierna skulle kunna pumpa upp så mycket vatten i Judeen och Samarien att man inte kan pumpa upp något vatten i Israel. Palestinierna har också krävt att få utöka sin jordbrukssektor med hjälp av samma begränsade vattenresurser som Israels statliga kontrollant sade var otillräckliga för att Israel skulle kunna utöka sin jordbruksproduktion. Samtidigt har den palestinska vattenmyndigheten sagt att så mycket som 50 procent av vattnet på deras områden går förlorat på grund av gamla, ineffektiva vattenförsörjningssystem. Den palestinska myndighetens dilemma är än värre i Gaza, där områdets enda reservoar redan är praktiskt taget oanvändbar på grund av föroreningar och för hög salthalt.

Den mängd vatten som Israel ska leverera till territorierna bestämdes i förhandlingar mellan de två parterna, och Israel har uppfyllt samtliga åtaganden i interimsavtalet.

Som en reaktion på det hot mot vattenförråden som al-Aqsa-intifadan utgjorde, gjorde palestinska och israeliska vattenmyndigheter ett gemensamt uttalande i januari 2001, där man motsatte sig alla skador på vatten och avloppssystem, och uttryckte en avsikt att säkerställa vattenförsörjningen till palestinska och israeliska städer och byar på Västbanken och Gazaremsan.²⁷

Israel skulle kunna trygga sin framtid i vattenfrågan genom att behålla kontrollen över tre regioner på Västbanken som utgör 20 procent av landet; men påtryckningar från det världssamfundet och rörelsen i fredsprocessen kan tvinga Israel att ge upp samtliga eller vissa av dessa områden.

"Israel har inte rätt till ens en droppe vatten i den här regionen."

– Syriens utrikesminister
Farouk al-Sharaa²⁸

Vatten är också en punkt på dagordningen i förhandlingarna med syrierna. Syrien kräver att hela Golanhöjderna ska återlämnas i utbyte mot fred med Israel. Enligt vattenexperten Joyce Starr skulle en israelisk regering som ger upp landområden på Golan utan garantier för att få vatten från Yarmuk, eller någon alternativ vattenkälla, försätta nationen i "allvarlig fara".²⁹

Israel vidtar åtgärder för att förbättra vattensituationen genom att påbörja byggandet av stora avsaltningssystem, som planeras möta nästan en fjärdedel av Israels behov år 2006. Man har också nått en överenskommelse som gör att Israel kan importera vatten från Turkiet. Israel har erbjudit sig att bygga en avsaltningssystem för palestinierna på Västbanken, men de har avvisat den idén.

Myt

"Islamiska motståndsrörelsen (Hamas) är en moderat kraft i territorierna. Den förespråkar harmoni och försoning mellan muslimer och judar."

Fakta

Hamas motsätter sig varje form av en israelisk existens. Dess stadgar säger: "Det finns ingen lösning på Palestinafrågan annat än genom jihad (heligt krig)." Gruppen hotar med att varje muslim som lämnar "kampens cirkel mot sionismen" gör sig skyldig till "högförräderi". Hamas stadgar uppmanar till bildandet av en muslimsk republik i Palestina som skulle ersätta Israel. Muslimerna bör "höja Allahs banér över varje tum av Palestina", står det.³⁰

Myt

"Israel drog sig tillbaka från hela Sinai för att få fred med Egypten, de drog sig tillbaka till den internationella gränsen mot Libanon och har erbjudit sig att dra sig tillbaka från hela Golanhöjderna i ett fredsavtal med Syrien; därför borde Israel dra sig tillbaka från 100 procent av Västbanken och Gazaremsan för att få fred med palestinierna."

Fakta

Israel har ingen skyldighet, juridisk eller av annat slag, att dra sig tillbaka från hela Västbanken och Gazaremsan. Dessutom skiljer sig dessa områden mycket från de andra som varit föremål för förhandlingar. Israel hade inga anspråk på vare sig Sinai eller säkerhetszonen i Libanon. Man höll dessa områden i försvarssyfte för att skydda Israel efter att fientliga styrkor hade använt dem som utgångspunkt för attacker. I fallet Sinai vidtog man en serie säkerhetsåtgärder till och med efter tillbakadragandet. Bland annat kallade man in amerikanska observatörer som skulle övervaka att villkoren i fredsavtalet följdes. Israel har inte formellt erbjudit sig att dra sig tillbaka från hela Golan, även om man antytt en beredskap att ge upp en stor del eller hela det området i utbyte mot fred med Syrien. Ett sådant avtal skulle också innehålla villkor för en övervakning av hur villkoren efterlevs, och för att upprätthålla Israels säkerhet.

På Västbanken och Gazaremsan är situationen en helt annan. Till skillnad från exempelvis Sinai existerar ingen buffertzona som skulle skilja fientligt sinnade palestinier från Israel om de skulle dra sig tillbaka fullständigt från territorierna. Varje israelisk regering, och de flesta opartiska kommentatorer, är överens om att Israels säkerhet kräver en närvaro i Jordandalen. Dessutom har Israel en historisk anknytning till Judeen och Samarien, som har varit ett hem för judar i århundraden, och som har en stor religiös betydelse för det judiska folket. Slutligen skulle Egypten, Libanon och Syrien helt riktigt kunna argumentera att de omtvistade områdena har tillhört dem; detta gäller inte palestinierna. Västbanken har aldrig varit en del av något land och palestiniernas anspråk på området är inte mer berättigade än Israels.

Israel har erkänt att ett tillbakadragande från delar av Västbanken och Gazaremsan kommer att bli nödvändigt för att uppnå ett fredsavtal med palestinierna, och har redan dragit sig tillbaka från stora delar av dem, men landets säkerhetsbehov är sådana att man inte kan dra sig tillbaka från 100 procent av dessa områden.

Myt

"Palestinierna har aldrig erbjudits en egen stat."

Fakta

Palestinierna har faktiskt haft ett flertal möjligheter att skapa en självständig stat, men de har upprepade gånger förkastat de erbjudanden de fått:

- ◆ År 1937 föreslog Peel-kommissionen att Palestina skulle delas och en arabisk stat bildas.
- ◆ År 1939 föreslog en brittisk vitbok bildandet av enbart en arabisk stat, men araberna förkastade planen.
- ◆ År 1947 skulle FN ha bildat en ännu större arabisk stat som en del av sin delningsplan.
- ◆ Från 1948 till 1967 kontrollerade Israel inte Västbanken. Palestinierna kunde ha krävt en oberoende stat av jordanierna.
- ◆ Fredsförhandlingarna mellan Egypten och Israel 1979 erbjöd palestinierna självstyre, vilket nästan säkert hade lett till fullständig självständighet.
- ◆ Osloprocessen som inleddes 1993 var på väg mot upprättandet av en palestinsk stat, innan palestinierna bröt mot sina åtaganden och backade ur avtalen.
- ◆ År 2000 erbjöd premiärminister Barak Arafat att bilda en palestinsk stat, men Arafat avvisade uppgörelsen.

En mängd skäl har angetts för varför palestinierna med Abba Ebans ord "aldrig har missat en chans att missa en chans". Historikern Benny Morris har sagt att palestinierna har religiösa, historiska och praktiska skäl för att motsätta sig en överenskommelse med Israel. Han säger: "Arafat och hans generation kan inte släppa visionen om det större landet Israel för araberna. [Detta stämmer, för] detta är ett heligt land, Dar al-Islam [islams värld]. Det låg en gång i muslimernas händer, och det är otänkbart [för dem] att otrogna som vi [israelerna] skulle få det." Palestinierna menar också att tiden talar för dem. "De tror att demografin kommer att besegra judarna inom ett hundra eller två hundra år, precis som korsfararna." Palestinierna hoppas också att araberna ska skaffa sig kärnvapen i framtiden, vilket skulle göra det möjligt för dem att besegra Israel. "Varför skulle de acceptera en kompromiss som de uppfattar som orättvis idag?"³¹

Myt

"Yassir Arafat förkastade Ehud Baraks förslag i Camp David och Vita huset år 2000 eftersom de inte erbjöd palestinierna någon praktiskt möjlig statsbildning. Palestina skulle ha nekats vatten, kontroll över sina heliga platser, och de skulle ha splittrats i skilda områden omgivna av israeler. Israel skulle också ha återtagit kontrollen över Jerusalem och nekat flyktingarna rätten att återvända."

Fakta

Israels premiärminister Ehud Barak erbjöd sig att dra sig tillbaka från 95 procent av Västbanken och 100 procent av Gazaremsan. Dessutom gick han med på att utrymma 63 isolerade bosättningar. I utbyte mot den 5-procentiga annekteringen av Västbanken, skulle Israel utöka Gazaområdet med ungefär en tredjedel.

Barak gjorde även eftergifter om Jerusalem som tidigare varit otänkbara, och gick med på att de arabiska kvarteren i Östra Jerusalem skulle bli den nya statens huvudstad. Palestinierna skulle behålla kontrollen över sina heliga platser och utöva "religiös suveränitet" över Tempelberget.

Enligt USA:s förhandlare Dennis Ross erbjöd sig Israel att bilda en sammanhängande palestinsk stat, och inte ett antal separata delar. Till och med för Gazaremsan, som fysiskt måste vara skild från Västbanken om inte Israel ska delas i två separata delar, utformades en lösning där en broliknande väg skulle koppla samman den palestinska statens två delar utan några israeliska vägspärrar och utan israelisk inblandning.

Förslaget behandlade även flyktingfrågan, och gav dem rätt att återvända till den palestinska staten samt få ersättning från en internationell fond på 30 miljarder dollar som skulle samlas in för att kompensera dem.

Israel gick också med på att ge palestinierna tillgång till vatten som avsattats på deras territorium, för att garantera dem tillräckligt med vatten.

Det man krävde av Arafat var att Israel skulle få rådanderätten över de delar av Västra muren som är av religiös betydelse för judarna (alltså *inte* hela Tempelberget), samt tre varningsstationer i Jordan-

dalen, som Israel skulle dra sig tillbaka ifrån efter sex år. Men det viktigaste var att Arafat förväntades gå med på att konflikten var över när förhandlingarna avslutats. Detta blev den verkliga knäckfrågan. Arafat var inte beredd av avsluta konflikten. ”Att avsluta konflikten är för honom detsamma som att avsluta sig själv”, sade Ross.³²

Den gängse bilden av förhandlingarna i Camp David och Vita huset – att Israel erbjöd generösa eftergifter, och att Yassir Arafat förkastade dem för att fortsätta driva den intifada som inleddes i september 2000 – kvarstod i över ett år. För att motverka uppfattningen att det var Arafat som utgjorde hindret för en fred, började sedan palestinierna och deras sympatisörer komma med en mängd olika ursäkter för att Arafat inte sade ”ja” till ett förslag som skulle ha lett till en palestinsk stat. Sanningen är att om palestinierna var missnöjda med någon del av det israeliska förslaget, var det enda de behövde göra att lägga fram ett motförslag. Det gjorde de aldrig.

*I sitt sista samtal med president Clinton, sade Arafat till presidenten att han var "en stor man". Clinton svarade: "I helvete heller. Jag är ett kolossalt misslyckande, och du är orsaken till det."*³³

Myt

"Medlemmarna i Arabförbundet undertecknade en pakt mot terrorismen och motsätter sig varje form av terrorism."

Fakta

Arabförbundet, en stagnerande institution som vanligtvis samlas enbart när det anser sig behöva hudflänga Israel offentligt, orsakade stora rubriker den 22 april 1998, när det antog det första arabiska avtalet om antiterrorism. Överenskommelsen uppmanar arabländerna att vägra ge skydd, utbildning och ekonomiskt eller militärt stöd till grupper som genomför attacker mot andra arabnationer. Där står att attacker på styrande arabiska regimer eller de styrandes familjer bör betraktas som terrorism, och att islam förkastar ”alla former av våld och terror”. De som undertecknade avtalet lovade även att utbyta information om olika terroristgrupper.

Arabländer och arabiska organisationer har generellt definierat terrorism på ett sådant sätt att grupper som attackerar Israel lämnas utanför. Det här avtalet gör likadant, genom att utelämna ”motståndsrörelser”, eftersom förbundet inte betraktar försök att uppnå ”frihet och självbestämmande” som terrorism (såvida det inte är en frihetssträvan som riktas mot ett arabiskt styre). Det är inte särskilt förvånande att Syrien och Libanon var de länder som menade att enskilda människor som ”motsätter sig ockupation” i södra Libanon, på Golanhöjderna och Västbanken inte borde betecknas terrorister. För medlemmarna i Arabförbundet rättfärdigar målet ”nationell befrielse” attacker mot civila, inklusive kvinnor och barn.

Avtalet signalerade ingen förändring i det arabiska moralbegreppet eller en nyfunnen oro över terrorismen. Det var helt enkelt en åtgärd i självbevarande syfte, vidtagen av enväldshärskare som insåg att Israel inte var ett lika stort hot mot dem som deras egna missnöjda medborgare.

Under tiden har den palestinska myndigheten, Libanon, Syrien, Libyen, Irak och Iran alla fortsatt att finansiera, organisera och skydda terroristorganisationer, och fruktansvärda dåd har begåtts av arabiska terrorister mot oskyldiga män, kvinnor och barn i Israel och på andra håll i världen.

Myt

”Israel övertog i strid mot gällande lag distriktguvernörens lokaler och palestiniernas kontor i Orient House, och de har återockuperat områden i Jerusalem som överlämnats till palestinierna.”

Fakta

Efter en serie terroristdåd, bland annat bombdådet mot en pizzeria i Jerusalem som dödade 15 och sårade över 130 personer, barn, män och kvinnor, vidtog Israel en serie försvarsåtgärder i Jerusalemområdet. Ett av dessa steg var att ta över distriktguvernörens lokaler och flera intilliggande byggnader som de palestinska säkerhetsstyrkorna använde för att organisera och anstifta terroristverksamhet. En andra åtgärd var att stänga den palestinska myndighetens kontor i Orient House i Jerusalem. Det senare var särskilt kontroversiellt eftersom Orient House hade blivit ett populärt ställe för utländska journalister att träffa palesti-

nier, och palestinerna betraktade platsen som sin inofficiella huvudstad, dit de regelbundet förlade möten med utländska dignitärer.

Enligt avtalen mellan Israel och palestinerna vilar säkerhetsansvaret i Jerusalem helt på Israel (interimsavtalet). Förutom att man handlat i enlighet med den väl etablerade principen om självförsvar i internationell lagstiftning, har Israels handlande varit i överensstämmelse med villkoren i avtalen mellan Israel och palestinerna. Genom att använda dessa områden som terrorbaser, bröt palestinerna mot sitt åtagande att bekämpa terrorism och våld (interimsavtalet tillägg I, artikel IV.1.f) och mot sin policy om nolltolerans mot terror och våld (Wye River-memorandum II.A.1). Dessutom har de brutit mot löftet att "avsäga sig användandet av terrorism och andra våldshandlingar" (ur ett brev från Yassir Arafat till Yitzhak Rabin) som lade grunden för hela Osloprocessen. Slutligen är det palestinska ledarskapets beslut att förkasta förhandlingar och anta en strategi av terrorism ett håll mot den första rekommendationen i Mitchell-kommissionens rapport. Där uppmanas parterna att "omedelbart och ovillkorligt upphöra med våldshandlingar".

Palestinerna må vara uppretade över att de inte längre kan ha sin politiska verksamhet förlagd till Orient House, men sanningen är att avtalen med Israel redan från början förbjöd dem att ha det. Interimsavtalet säger att den palestinska myndigheten endast får ha sina kontor i områden som står under palestinsk jurisdiktion på Västbanken och Gazaremsan (interimsavtalet artikel I.7). Dessutom bröt de ofta förekommande mötena i Orient House mellan palestinska företrädare och utländska diplomater mot det generella förbudet mot utrikespolitiska kontakter i artikel IX i avtalet.

Israel har gått med på att låta palestinerna bygga upp institutioner för ekonomiska, sociala och kulturella frågor samt utbildningsfrågor för att möta behoven hos befolkningen i Jerusalem; någon politisk verksamhet är däremot inte tillåten i något av de avtal som de två sidorna undertecknat. Och Israel kan givetvis inte förväntas tillåta terroristverksamhet i sin egen huvudstad.

Myt

"Palestinerna gjorde gemensam sak med resten av världen och fördömde terroristattacker mot USA den 11 september."

Fakta

Yassir Arafat hade lärt sig läxan då han llerade sig och det palestinska folket med Saddam Hussein under Gulfkriget, och fördömde attacken mot USA. Men över hela Västbanken, Gazaremsan och i flyktinglägren i Libanon firade palestinier attackerna. Vid en demonstration i Gaza bar demonstranterna till exempel affischer till stöd för den saudiske terroristen Usama bin Ladin. Efter att USA-koalitionen attackerade Afghanistan, anordnade Hamas ännu en demonstration på Gazaremsan där tusentals palestinier marscherade till stöd för bin Ladin. Bland dem som firade fanns medlemmar av den palestinska myndighetens polisstyrka, som sköt med sina gevär i luften. Andra skanderade: "Gud är stor", och delade ut godis.

Myt

"Den palestinska myndigheten har beslagtagit illegala vapen och fullgjort sina andra åtaganden enligt Osloavtalet för att begränsa vapeninnehavet till polisstyrkan, som har rätt att bära vapen."

Fakta

Enligt det interimsavtal som Israel och palestinerna har undertecknat, ska "ingen organisation, grupp eller enskild person på Västbanken och Gazaremsan tillverka, sälja, köpa, äga, importera eller på annat sätt införa skjutvapen, ammunition, vapen, sprängämnen, krut eller därtill relaterad utrustning", utom den palestinska polisen. Avtalets tillägg specificerar ytterligare att polisen bara får ha ett begränsat antal pistoler, gevär och maskingevär, och att alla vapen måste vara registrerade.

Under "al-Aqsa-intifadan" har det blivit tydligt att palestinerna har övergett varje sken av att vilja fullfölja det Israel betraktade som avgörande säkerhetskrav i Osloavtalet. Ett antal milisgrupper har bildats som inte tillåts existera eller bära vapen enligt fredsavtalen. De har använt gevär, maskingevär, granatkastare, granater och andra sprängämnen för att genomföra terroristattacker mot Israel. Varje gång ett foto visas av en palestinier som bär vapen – och de förekommer ständigt i tidningarna – är det ett bevis på att palestinerna har brutit givna löften.

I juni, när de gick med på Tenets plan för ett eldupphör, förband sig palestinierna återigen att ”göra ett samlat försök att lokalisera och konfiskera illegala vapen, däribland granatkastare, raketer och sprängämnen” och att ”förhindra smuggling och olaglig framställning av vapen”. De har underlåtit att göra bådadera. Detta är ett allvarligt brott mot det avtal som palestinierna har undertecknat, ett brott som skapar misstro och hotar Israels säkerhet.

Myt

”Palestinska terrorister attackerar bara israeler; de angriper aldrig amerikaner.”

Fakta

PLO har en lång historia av brutalt våld mot oskyldiga civila av många nationaliteter, däribland amerikaner. Palestinska muslimska terroristgrupper är ett mer nutida fenomen, men inte heller de har skonat amerikaner. Här följer några exempel på palestinsk terroristverksamhet som berört amerikanska medborgare:

- ◆ Över 35 amerikaner fanns bland de passagerare som hölls som gisslan när Folkfronten för Palestinas befrielse kapade fyra flygplan i september 1970.
- ◆ År 1972 försökte PLO skicka brevbomber till president Nixon, förre utrikesministern William Rogers och försvarsminister Melvin Laird.
- ◆ Den 2 mars 1973 mördade medlemmar ur PLO USA:s ambassadör i Sudan, Cleo Noel, och chargé d'affaires George Moore. Mördarna tillfångatogs av Sudan och erkände att de hade fått order direkt från PLO. Man menade också att den amerikanska underrättelsetjänsten hade bevis som direkt band Arafat till morderna, men att man av okänd anledning hemlighöll dem. Alla terroristerna släpptes.³⁴
- ◆ Den 11 mars 1978 landsteg terrorister från PLO på Israels kust och mördade en amerikansk fotograf som promenerade längs stranden. Sedan kapade terroristerna en buss längs kustvägen, och sköt och kastade granater på förbipasserande från bussfönstret. När israeliska trupper stoppade deras dödliga färd hade 34 civila dödats och ytterligare 82 skadats.

- ◆ I oktober 1985 kapade en terrorenhet från Palestinska befrielsefronten, under Abul Abbas befäl, oceanångaren Achille Lauro. Leon Klinghoffer, en rullstolsbunden amerikansk passagerare, mördades.
- ◆ I mars 1988 tillkännagav Arafats Fatah-rörelse att den hade försökt mörda utrikesminister George Shultz genom att placera en bilbomb i närheten av hans hotell i Jerusalem.³⁵
- ◆ Den 9 april 1995 sprängde en självmordsbombare från Hamas en israelisk buss och dödade åtta personer, däribland 20-åriga Alisa Flatow, student vid Brandeis-universitetet.
- ◆ Den 9 augusti 2001 fanns Shoshana Yehudit Greenbaum, 31, bland de 15 personer som dödades i ett självmordsattentat på pizzerian Sbarro i centrala Jerusalem. Hamas och Islamiska jihad tog på sig ansvaret för dådet.
- ◆ Den 31 juli 2002 exploderade en bomb vid cafeterian på Hebreiska universitetet och dödade 7 och skadade 80 personer. Fem amerikaner fanns bland dödsoffren.

Myt

"Israels motstånd mot bildandet av en palestinsk stat är orsaken till den nuvarande konflikten."

Fakta

Under många år var den samlade uppfattningen i Israel att upprättandet av en palestinsk stat skulle innebära stora risker för Israels säkerhet. Farhågorna var välgrundade med tanke på att palestinierna under lång tid haft som mål att tillintetgöra Israel. De antog senare sin fasplan där de motvilligt sade sig vara beredda att börja med en liten stat på kort sikt, för att använda den som en bas från vilken man kunde arbeta för att uppnå sitt långsiktiga mål: att ersätta Israel.

Israelerna menar fortfarande att en palestinsk stat kommer att utgöra ett hot, i synnerhet med tanke på palestiniernas illegala vapensmuggling till den palestinska myndighetens områden; ändå har en radikal opinionssvängning ägt rum, och till och med de mest högerinriktade israelerna har nu försonats med tanken att palestinierna sannolikt kommer att bilda en egen stat, och man är beredd att acceptera riskerna med det i utbyte mot fred.

”Om vi går med på att utropa vår stat över det som nu utgör 22 procent av Palestina, alltså Västbanken och Gaza, är vårt slutmål ändå att befria hela det historiska Palestina, från Floden till Havet. ... Vi skiljer mellan de strategiska, långsiktiga målen och de politiska delmålen, som vi tvingas acceptera för en tid på grund av internationella påtryckningar.”

– Faisal al-Husseini³⁶

Myt

”Den palestinska myndigheten håller sina löften och förhindrar att illegala vapen smugglas in i områden under deras kontroll.”

Fakta

Den 3 januari 2002 bordade israeliska kommandosoldater Karine-A, ett 4.000-tons lastfartyg med 50 ton vapen ombord tillverkade i Iran och Ryssland, däribland långdistansraketer av typen Katyusha, pansarrobotar av typen LAW och Sagger pansarvärnsrobotar, granatkastare med lång räckvidd, minor, krypskyttegevär, ammunition och över två ton högexplosiva sprängämnen.

Trots förnekanden från Yassir Arafat, erkände Omar Akawi, en marinofficer från den palestinska myndigheten som förde befälet på fartyget som ägdes och manövrerades av palestinier, att operationen beordrats av den palestinska myndigheten: ”Jag är officer i flottan. Jag är anställd av den palestinska myndigheten. Jag får lön från dem. Jag måste lyda order.”³⁷

Bushadministrationen fann också Arafats förnekanden föga övertygande. ”Den information som vi får och bearbetar på egen hand”, sade utrikesminister Colin Powell, ”visar tydligt att det finns kopplingar till den palestinska myndigheten.”³⁸

Akawi sade att vapnen var ämnade för palestinier på Gazaremsan. Planen var att föra fartyget genom Suezkanalen och sedan flytta över vapnen till tre mindre båtar i närheten av den egyptiska hamnstaden Alexandria. De mindre båtarna skulle sedan föra vapnen till en plats utanför Gazas kust, där de skulle släppas i havet förpackade i särskilda vattentäta behållare. På så sätt skulle vapnen kunna flyta

oskadda tills de kunde plockas upp av palestinska marinofficerer förklädda till fiskare.³⁹

Smugglingsoperationen bröt mot villkoren i Osloavtalet som palestinierna undertecknat, och utgjorde en allvarlig upptrappning av det redan spända läget. Kvantiteten och kvaliteten på vapnen i sändningen, som var större än det palestinierna redan smugglat in genom tunnlar på Gazaremsan och på andra håll, ökade också den israeliska oron över palestiniernas avsikter, och över det hot som en framtida palestinsk stat skulle kunna utgöra.

Myt

"Hundratals israeliska soldater vägrar tjänstgöra i territorierna. Det bevisar att Israels politik är orättvis."

Fakta

Idag har omkring 400 israeler som ingår i reservstyrkorna (av 445.000, alltså 0,08 procent) skrivit under ett uttalande som säger att de inte längre tänker tjänstgöra i territorierna. De fick mycket uppmärksamhet eftersom det är så ovanligt att israeliska soldater vägrar tjäna sitt land. Vad som däremot inte tilldrog sig någon uppmärksamhet från medierna, var de flesta israelers reaktion på kallelsen att tjänstgöra i "Operation Försvarssköld". Gensvaret blev mer än 100 procent. Israeler som inte var skyldiga att anmäla sig för att de var för gamla, handikappade eller av andra skäl befriade från tjänstgöring anmälde sig som frivilliga till territorierna.

I en demokrati som Israel kan människor protestera mot sin regerings politik, men rösterna från en minoritet väger inte tyngre än majoritetens. En opinionsundersökning från Tel Avivs universitet visade faktiskt att 61,5 procent av det israeliska folket var mycket negativa till aktivisternas vägran att tjänstgöra, och ytterligare 17,6 procent var väsentligt emot det. Närmare 80 procent av allmänheten förkastade alltså "refusniks" argument. Det totala stödet för deras åsikt var 15 procent. Dessutom publicerades ett motuttalande i israeliska dagstidningar undertecknat av över 1.000 andra reservister, som sade att de "var häpnad och skamsna" över det ursprungliga brevet som skrivits av en grupp "värnpliktsvägrare", som de kallade dem.⁴⁰ Dessutom anmälde sig över 4.500 reservister till extra tjänstgöring.⁴¹

Soldaterna väckte viktiga frågor till liv om hur palestinierna behandlas av militären, frågor som tas på allvar av den israeliska allmänheten och de israeliska myndigheterna. Men deras agerande var också politiskt motiverat och inte bara en samvetshandling. Shlomo Gazit, tidigare chef för Israels militära underrättelseverksamhet, och en person som sympatiserar med refusniksoldaternas politiska mål, skrev en passionerad vädjan till dem att ge upp sin protest. Han påpekade att Israels säkerhet är beroende av soldaternas absoluta lojalitet till nationens folkvalda och säkerhetssystemets icke-politiska natur. Gazit påpekar att soldater inte kan bestämma vilka order de vill utföra, och sade att om refusniks principer tillämpades, skulle man upptäcka att många andra soldater skulle inta en exakt motsatt hållning och exempelvis vägra att utföra order om att evakuera bosättningar eller dra sig tillbaka från territorierna. Han påpekar att soldater kan utföra sina uppdrag utan att förlora sin mänsklighet och de kan vägra lyda order *som strider mot lagen*.⁴² Dessutom ger Israels demokratiska samhälle dem andra möjligheter att främja sin politiska agenda, nämligen att starta en politisk rörelse eller använda en som redan finns för att förändra Israels politik.

Myt

”Man bygger ett stängsel för att skilja Israel från den palestinska myndigheten. Detta löser inga problem och kommer att leda till att det bildas ett palestinskt ghetto med rasistiska förtecken.”

Fakta

Alltfler israeler har dragit slutsatsen att den bästa lösningen på konflikten med palestinierna är åtskillnad. De föreslår att man ska bygga ett stängsel eller en mur för att markera en ny gräns mellan Israel och palestinierna. Till och med israeler som inte är särskilt entusiastiska över bildandet av en palestinsk stat, menar att stängslet behövs för att minska antalet terroråd. Ledaren för Shin Bet (underrättelsetjänst ansvarig för Israels inre säkerhet, övers anm), Avi Dichter, har exempelvis sagt att en fysisk barriär kan fungera avskräckande och hänvisar till det stängsel som byggdes för att skilja Israel från Gazaremsan.⁴³

Många människor, även israeler, har upphävt ett ramaskri över tanken på ett stängsel, men det är inget ovanligt att man skiljer folk åt och märker ut gränser med någon slags hinder. Man har redan byggt ett stängsel mellan Israel och Gazaremsan, och gränserna mellan Israel och Libanon, Jordanien och Syrien utgörs alla av stängsel.

De svåra politiska frågorna är var staketet ska byggas och huruvida det bör utgöra en slutgiltig gräns mot en framtida palestinsk stat. Dessa frågor debatteras idag. Under tiden har byggandet av stängslet inletts, och man väntar sig att en mur som sträcker sig längs "Gröna linjen" (den inofficiella gränsen efter 1967) ska kunna stå färdig i mitten av 2003.

Palestinska anklagelser om att stängslet skulle skapa ett ghetto är nonsens. De flesta som är positiva till avgränsningen förespråkat tvärtom att man ska bilda en palestinsk stat på deras sida om muren. Palestinierna skulle få den självständiga stat på Västbanken och Gazaremsan som de påstår sig vilja ha. Frågan på lång sikt är hur öppet stängslet bör vara. Om palestinierna bestämde sig för att leva i fred med Israel, skulle människor och varor kunna flöda fritt fram och tillbaka; men om palestinierna håller fast vid våldet och inte vill leva i samexistens med sina israeliska grannar, skulle gränsen kunna stängas för att förhindra att palestinska terrorister tar sig in i Israel.

Dessutom behöver stängslets placering inte vara permanent. Om palestinierna bestämmer sig för att återvända till förhandlingsbordet, skulle förhandlingarna kunna leda till att stängslet flyttas eller tas ner.

Myt

"Förstörandet av palestinska hem är ett exempel på Israels barbara förtryckarpolitik."

Fakta

Israel bestämmer sig inte godtyckligt för att förstöra palestinska hem. Armén beslutar vanligtvis att vidta denna drastiska åtgärd först efter extrema provokationer, och för att säkerställa soldaternas och civilas säkerhet. När det gäller palestinska hem på Gazaremsan i synnerhet, har de använts som bombfabriker, som skydd för krypskyttar och för att dölja tunnlar som används för att smuggla in vapen från Egypten. Målet med att förstöra bostadshus är också att visa att terroristerna

orsakar förstörelse inte bara för sina offer, utan för sina egna familjer och samhällen. Man hoppas att en palestinier ska fundera över konsekvenserna en extra gång innan han involverar sig i terrorism.

Bostäder förstörs också ibland när de byggs illegalt, utan erforderliga tillstånd från myndigheterna. Detta tillämpas inte bara på palestinier; även judiska hem har rivits när de byggs illegalt. Judiska bosättares försök att skapa nya utposter eller på olagligt sätt utvidga befintliga bosättningar, resulterar exempelvis ofta i att de nya byggnaderna rivs ner.⁴⁴

Myt

"Palestinierna har gett upp sin maximalistiska dröm om att förgöra Israel, och har försonats med tanken på att bilda en stat på en del av Västbanken och Gazaremsan, en stat som ska leva i fred och samexistens med Israel."

Fakta

Den palestinska myndigheten har tydligt deklarerat sina territoriella mål i sina läroböcker i skolorna, genom det sätt som Yassir Arafat bär sin *kaffiyeh* (formad som Palestina), och organisationernas emblem (exempelvis PLO:s). Det mest dramatiska uttrycket för deras mål finns på följande karta över Palestina som publicerades på den palestinska myndighetens webbsajt. Där täcker Palestina inte bara Västbanken och Gazaremsan, utan även hela Israel.⁴⁵

Israelerna har uttryckt en vilja att leva i fred med en palestinsk stat vid sidan av Israel. Som kartan tydligt visar, fortsätter palestinerna däremot att drömma om en palestinsk stat som ersätter Israel.

Myt

"Arabförbundets fredsplan från 2002 utgör en dramatisk ny vision där araberna för första gången ger upp sina maximalistiska krav."

Fakta

Saudiarabiens kronprins Abdullah presenterade en vision för fred som senare reviderades och antogs av Arabförbundet som ett fredsinitiativ som erbjöd Israel "normala relationer" i utbyte mot att man

drog sig tillbaka till 1967 års gränser, samt löste frågan om de palestinska flyktingarna.

”Vissa personer har talat för en enkel lösning, ett omedelbart återvändande till situationen som den var den 4 juni ... detta är inte ett recept för fred utan för förnyade fiendligheter.”

– **USA:s president Lyndon Johnson**⁴⁶

Detta ”nya” initiativ är faktiskt inget annat än en upprepning av arabernas tolkning av FN:s resolution 242. Problemet är att den resolutionen inte talar om vad fredsplanen uppmanar Israel att göra. Resolution uppmanar Israel att dra sig tillbaka från områden som ockuperades under kriget, inte ”alla” områden, i utbyte mot fred. Faktum är att de arabiska delegaterna drog igång en lobbyverksamhet för att få med ordet ”alla” i resolutionen, men det förslaget avvisades.

Dessutom säger resolution 242 att varje stat har rätt att leva inom ”säkra och erkända gränser”, vilket alla militära analytiker tolkat som gränserna från 1967 *med vissa modifieringar* för att garantera Israels säkerhet. Resolutionen säger förresten inte att det ena kommer före det andra; dessa principer är likvärdiga. Israel har ingen skyldighet att dra sig tillbaka förrän araberna går med på att leva i fred.

Enligt arabernas plan ska Israel dra sig tillbaka från Golanhöjderna. Israels regering har erbjudit sig att dra sig tillbaka från större delen, om inte hela Golan, i utbyte mot ett fredsavtal; hittills har emellertid Syriens president Bashar Assad inte varit villig att förhandla med Israel över huvud taget.

Kravet att Israel ska dra sig tillbaka från ”de återstående ockuperade områdena i södra Libanon” är intensivt, utan i konflikt med FN:s slutsats att Israel till fullo har uppfyllt sin skyldighet att dra sig tillbaka från libanesiskt territorium.

Det arabiska initiativet kräver också en rättvis lösning på problemet med de palestinska flyktingarna, grundad på FN:s generalförsamlings icke bindande resolution 194. Idag säger UNWRA att 3,9 miljoner palestinier är flyktingar. Israels befolkning uppgår för närvarande till omkring 6 miljoner, av vilka 5 miljoner är judar. Om alla palestinier återvände, skulle befolkningen uppgå till närmare 10 miljoner, och andelen judar och palestinska araber skulle nästan bli

Karta 23

Den palestinska myndighetens karta över Palestina

50-50. Med tanke på det högre födelsetalet bland araberna, skulle Israel snart upphöra att vara en judisk stat, och i praktiken bli en andra palestinsk stat (tillsammans med den som man väntar ska bildas på Västbanken och Gazaremsan). En sådan självmordslösning har förkastats av Israel sedan krigsslutet 1948, och är fullständigt oacceptabel för alla israeler idag.

Israel har gått med på att låta vissa palestinska flyktingar återvända av humanitära skäl och som en del av att låta familjer återförenas. Tusentals har redan återvänt på den grunden. Tidigare har Israel upprepade gånger sagt sig vara villiga att ta emot så många som 100.000 flyktingar som en del av en lösning på frågan. Israel har faktiskt tagit emot 140.000 flyktingar bara sedan Osloavtalet 1993.⁴⁷

Arabernas krav att Israel ska acceptera grundandet av en palestinsk stat på Västbanken och i Gaza med Östra Jerusalem som huvudstad, har ingått i förhandlingarna sedan Osloprocessen. Israels ledare, inklusive Sharon, har accepterat tanken på en palestinsk stat i delar av territorierna, och Israel har till och med erbjudit kompromisser angående Jerusalems status, men samtliga har förkastats av palestinierna.

Det är också värt att notera att de flesta av Arabförbundets nationer inte har någon anledning att inte ingå fred med Israel idag. Israel kontrollerar inte några områden som tillhör dem, och är mer än villiga att ingå fred med förbundets medlemmar. Flera av dem hade redan börjat normalisera sina relationer med Israel före det senaste våldsutbrottet, och den främsta kritikern mot detta var Saudiarabien.

För att planen ska ha någon chans att fungera som utgångspunkt för förhandlingar, måste saudierna och andra medlemmar av Arabförbundet vara beredda att förhandla direkt med Israel. Israels premiärminister Ariel Sharon har till och med förklarat sig beredd att åka till Arabförbundets toppmöte för att diskutera planen, men blev inte inbjuden. Saudierna har också inbjudits till Jerusalem för att diskutera sitt förslag, men har även avvisat den idén.

Myt

"Arabiska ledare har fördömt självmordsbombarna och andra terrorhandlingar sedan den 11 september, och gensvarade på presi-

dent Bushs uppmaning att vidta åtgärder för att bekämpa terrorismen.”

Fakta

I april 2002 uppmanade president Bush arabstaterna att ”göra allt de kan för att stoppa terroristverksamheten, avbryta finansieringen till terroristerna och stoppa uppviglingen till våld i statsägda medier”. Han manade dem också att offentligt fördöma självmordsbombarna, och använda sitt inflytande hos den palestinska myndigheten och andra grupper för att få slut på våldet.⁴⁸ De arabiska ledarna förkastade inte bara presidentens begäran, utan gjorde dessutom det exakt motsatta. Iraks president Saddam Hussein lovade till exempel offentligt att betala 25.000 dollar till självmordsbombarnas familjer. Saudiarabien arrangerade en TV-gala för att samla in miljontals dollar till ”martyrerna”; de två största bidragsgivarna var kung Fahd och kronprins Abdullah. Den senare har hyllats som arkitekt för det senaste fredsinitiativet från Arabförbundet.⁴⁹ Alltså stöder både radikaler, som Irak, och ”moderata” krafter, som Saudiarabien, terrorism. Detta är utöver det bredare stöd till terrorn som dessa och andra länder, däribland Iran, bidrar med.

Vid ett möte i Malaysia den 2 april avvisade Islamiska konferensen (som har 57 medlemsstater) varje koppling mellan palestinska attacker och terrorism, och vägrade att ens definiera begreppet terrorism. Malaysias premiärminister Mahathir Mohamad uppmanade gruppen att beteckna alla död mot civila, även de palestinska självmordsattacker, som terrorism, men förslaget avvisades av konferensen.⁵⁰

”Man kan inte förhandla med terrorister, för deras enda gensvar när man uppfyllt deras krav är utpressning ... [Israel] kan inte förhandla med människor som dödar civila för politiska syften. ... Varje politisk ledare som tolererar politisk terrorism som ett legitimt redskap för sin politiska kampanj – är en terrorist.”

– Tjeckiens premiärminister
Milos Zeman⁵¹

Det kanske bästa exemplet på arabernas vägran att fördöma terrorismen kom från kung Abdullah av Jordanien, som allmänt betraktas som den mest moderate arabledaren och Amerikas närmaste allierade i arabvärlden. I en intervju för CNN, frågade Christiane Amanpour Abdullah på ett antal olika sätt om han kunde göra ett enkelt uttalande där han fördömde självmordsbombarna mot Israel; gång på gång svarade han undvikande på frågan.⁵²

Så länge arabstaterna fortsätter med sitt stöd till terrorismen kommer Israel att vara i fara, och det finns inte mycket hopp om en regional fred eller stabilitet i området. Dessutom legitimerar den arabiska hållningen användandet av terror inte bara mot Israel, utan även mot andra nationer, däribland USA.

Myt

"Israel gör misvisande jämförelser mellan det palestinska motståndet och attackerna mot USA den 11 september, i hopp om att väcka sympati för sin politik."

Fakta

Israel och USA är allierade i kriget mot terrorismen. Båda nationerna har ställts inför ett gemensamt hot från radikala islamistiska och ideologiska grupper som vill förgöra dem på grund av det de representerar – frihet, demokrati, ett modernt samhälle och judisk-kristna värderingar. Det palestinierna sysslar med är inte motståndssamhet, utan kallblodigt mordande. Det finns ingen ursäkt för att döda oskyldiga. Det är terrorism.

Det är i och för sig sant att terrorattackerna i Israel och USA inte är helt jämförbara. Den 11 september var en fruktansvärd dag, men bara en av en handfull där amerikaner har fallit offer för terror. Israelerna är hotade till livet dagligen. Amerikanerna har måst lära sig leva med nya försiktighetsåtgärder vid flygplatser, ett relativt mildt obehag. Israelerna måste hålla ögonen öppna på människor och paket överallt. Som väl är behöver amerikanerna ännu inte tänka sig för innan de skickar ut barnen för att leka, åker och handlar i ett shoppingcenter eller avnjuter en kväll på restaurang. Israelerna måste nu ständigt oroa sig för sina barns säkerhet, och de riskerar livet när de går på disko, pizzeria eller till mataffären. För de flesta amerikaner är

sabbaten en tid av bön, reflektion, avkoppling och nöjen. För israelerna har sabbaten ofta inneburit mord och förödelse från palestinska självmordsbombare. Efter massakrerna vid påsktiden i mars 2002 då 29 personer mördades under sedermåltiden, kan israelerna inte ens slappna av och njuta av sina religiösa högtider.

Det är ibland svårt för amerikaner att förstå vilken enorm inverkan en terrorattack som "bara" dödar 29 personer kan få, men i ett land så litet som Israel är det antalet förödande, och förmodligen känner många israeler något eller några av offren personligen. I en studie fann man faktiskt att en tredjedel av alla israeler mellan 14 och 18 år känner någon som dödats eller skadats i en terroristattack.

Proportionellt sett motsvarar 20 israelers död ungefär 1.000 amerikaner, så ur Israels perspektiv har man upplevt den 11 september nästan varje vecka. Och då räknar man inte alla stoppade attacker.

Dussintals försök har stoppats av polisen, och modiga män och kvinnor som ibland bokstavligen placerat sina kroppar mellan självmordsbombarna och deras tilltänkta offer. Det är också viktigt att komma ihåg, att medan de flesta av Amerikas fiender befinner sig på hundratals mils avstånd, står de terrorister som hotar Israel bokstavligen på tröskeln till landet.

...varje kultur som är stolt över att ha nästa generation som billiga vapen redo att användas, har redan förlorat sin framtid. Varje ledare som odlar eller tolererar självmord som sin krigsplan har förlorat allt moraliskt anseende. Vad säger vi om samhällen som utför människooffer?"

– Kolumnist Ellen Goodman⁵³

Myt

"Palestiniernas desperation driver dem till terror."

Fakta

Den situation som många palestinier befinner sig i är olycklig och ofta ganska allvarlig. Många lever i fattigdom, ser med hopplöshet på framtiden och är missnöjda med hur de behandlas av israelerna. Inget av detta är någon ursäkt för att ägna sig åt terrorism. Faktum är

att många av terroristerna inte alls är fattiga eller desperata. Världens mest eftersökte terrorist, Usama bin Ladin, är till exempel en saudisk miljonär. Vid ett tillfälle sprängde två palestinska självmordsbombare sig själva i luften i ett shoppingcenter i Jerusalem och dödade 10 personer i åldrarna 14 till 21. Den ene mannens kusin fick en fråga om dådet, och svarade: "Dessa två hade inte nekats någonting."⁵⁴

En rapport från "National Bureau of Economic Research" konstaterade: "...ekonomiska förhållanden och utbildning har i stort sett ingenting att göra med deltagande i, och stöd för, terrorism." Forskarna sade att det senaste våldsutbrottet i regionen inte kan skyllas på försämrade ekonomiska villkor, eftersom det inte finns något samband mellan terrorism och lågkonjunktur. Dessutom fann författarna till rapporten att stödet för våldshandlingar mot Israel, däribland självmordsbomber, inte varierar särskilt mycket beroende människors sociala bakgrund.⁵⁵

Amnesty International publicerade en studie som fördömde alla palestinska attacker mot civila israeler, och sade att inget israeliskt agerande kunde rättfärdiga dem. I rapporten sade man: "De väpnade palestinska gruppernas attacker på civila är utbredda, systematiska och ingår i en uttalad policy att angripa civila. Därför utgör de brott mot mänskligheten enligt internationell lagstiftning."⁵⁶

Terrorismen är inte Israels fel. Den är inte ett resultat av en "ockupation". Och den är definitivt inte den enda reaktionen som står till buds för missnöjda palestinier. De kan välja en annan väg för att förbättra sin situation: den kallas förhandlingar. Och det är inte heller deras enda alternativ. De skulle även kunna välja den väg av ickevåld som Martin Luther King eller Gandhi valde. Tyvärr har de valt att starta ett terrorkrig i stället för en process mot fred. Israel har gång på gång visat en vilja att byta land mot fred, men man kan inte lämna ifrån sig land i utbyte mot terror.

Myt

"De palestinska attackerna mot civila israeler ingår i en befogad väpnad kamp; de är inte terrorism."

Fakta

Amnesty International avvisade kortfattat detta felaktiga argument i sin rapport om den palestinska terrorismen:

...attacker mot civila är inte tillåtna enligt någon erkänd internationell lagstiftning, oavsett om de utförs inom ramen för en kamp mot militär ockupation eller i något annat sammanhang. De betraktas inte bara som mord enligt allmänna juridiska principer i alla nationella rättssystem, utan står också i motsats till mänsklighetens grundläggande principer, som återspeglas i internationell humanitär rätt. På det sätt som de utförs i Israel och de ockuperade områdena, är de också brott mot mänskligheten.⁵⁷

Myt

"Ariel Sharon har gjort klart att han inte vill ha fred, och det är omöjligt att nå en uppgörelse så länge han är premiärminister."

Fakta

Ariel Sharon har demoniserats av araberna och karikerats av medierna, som ofta envisas med att beskriva honom som "högerpolitiker" eller "hårdför" premiärminister, benämningar som sällan tillskrivs några andra utländska ledare. Sharon har tillbringat större delen av sitt liv som soldat och i allmänhetens tjänst, och han har försökt åstadkomma fred för sitt land.

Det var Ariel Sharon som gav dåvarande premiärminister Menachem Begin det avgörande stödet som möjliggjorde fredsavtalet mellan Israel och Egypten. Vid ett kritiskt tillfälle i Camp David stod förhandlingarna på randen till en kollaps på grund av att Egyptens president Anwar Sadat insisterade på att samtliga israeliska bosättningar i Sinai skulle utrymmas. Begin ringde Sharon och frågade om han skulle ge upp bosättningarna; Sharon inte bara rådde honom att göra det, utan var i slutändan också den som förverkligade beslutet att flytta bosättarna, i vissa fall med tvång.⁵⁸

Sharons åsikter har också utvecklats med tiden. Tidigare motsatte han sig häftigt bildandet av en palestinsk stat, men som premiärminister har han stött den tanken, i opposition mot medlemmar av sitt

eget parti. Sedan han tillträdde som premiärminister har Sharon upprepade gånger erbjudit sig att förhandla med palestinierna, med det enda villkoret att de upphör med våldet. Han bad bara om sju dagars fred – ett krav som vissa fann alltför högt trots det faktum att palestinierna lovade *åtta års* fred i Oslo – och senare släppte han även det kravet. När han gjorde det svarade palestinierna på hans gest med påskmassakern, ett självmordsattentat vid en religiös högtid på ett hotell i Netanya, där 29 personer dödades.

Sharon föreslog senare en fredskonferens, en idé som Bushadministrationen omfamnade. Till och med när Saudiarabiens kronprins Abdullah kom med ett fredsinitiativ som var fullt av villkor som sauderna visste att Israel aldrig kunde acceptera, förkastade Sharon inte planen, utan uppmanade till direkta förhandlingar för att diskutera saken.

Om araberna betvivlar Sharons fredsvilja, behöver de bara pröva honom – upphör med våldet och inled förhandlingar. Så länge palestinierna fortsätter med sina terroristattacker, kan ingen israelisk premiärminister erbjuda dem eftergifter.

"I slutänden kommer vi [Israel och palestinierna] att nå en lösning som innehåller en palestinsk stat, men det måste vara en palestinsk stat som vi är överens om, och det måste vara en demilitariserad palestinsk stat."

– Ariel Sharon⁵⁹

Myt

"Israels närvaro på Västbanken är orsaken till terrorismen."

Fakta

Om Israel helt skulle dra sig tillbaka från Västbanken i morgon, skulle det inte få slut på terrorismen. Radikala islamistiska grupper som Hamas och Islamiska jihad motsätter sig en judisk stats existens någonstans i det som de betraktar som muslimskt hjärteland. Dessa grupper och andra har aldrig sagt sig vara beredda att leva i fred med Israel om de skulle dra sig tillbaka från mindre än hela Israel, ut i Medelhavet.

Långt före 1967, då Israel erövrade Västbanken, använde araberna våld för att först försöka förhindra bildandet av en judisk stat, och sedan

för att förgöra Israel. Antijudiska upplopp förekom redan 1920, och återkom upprepade gånger under det brittiska mandatets år, i ett försök att antingen driva ut judarna eller övertyga britterna om att ta tillbaka sitt löfte att skapa ett judiskt hemland. Detta var de första "intifadorna" och de präglades av kallblodiga mord på oskyldiga människor.

Efter att Israel avvärjt invasionen från arabländerna 1948, vände Egyptens president Gamal Nasser palestinska terrorister mot Israel och provocerade fram Sexdagarskriget. År 1964, när Jordanien kontrollerade Västbanken, skapade Arabförbundet Palestinska befrielseorganisationen (PLO) som ett redskap för terrorism i syfte att bekämpa Israel. Historien har visat att arabiska radikala krafter är beredda att använda terror för att förgöra Israel, oavsett vilka gränser landet har.

Myt

"Palestinierna lever under den israeliska militärens förtryck och kontroll."

Fakta

Israel deltog i förhandlingar med palestinierna i Oslo och senare, eftersom det israeliska folket desperat längtar efter fred, och eftersom de inte vill kontrollera palestiniernas liv. När Israel drog sig tillbaka från större delen av Gazaremsan och över 40 procent av Västbanken, kom omkring 98 procent av den palestinska befolkningen in under den palestinska myndighetens jurisdiktion. Merparten av deras angelägenheter kontrolleras nu av Yassir Arafats regim och om Israel får som de vill, kommer förhandlingar att leda till att den palestinska myndigheten tar full kontroll över livet för alla de palestinier som bor i det som i slutänden kommer att bli en palestinsk stat.

Under tiden gör Israel fortfarande intrång i palestiniernas liv. Eftersom de palestinska ledarna har valt våldets väg i stället för förhandlingar, kontrollerar Israel fortfarande en del av de omtvistade områdena, och tvingas använda vägspärrar, tillfälliga utgångsförbud och andra säkerhetsåtgärder för att skydda Israels civila befolkning från terrorister. Dessa åtgärder ger upphov till svårigheter och frustration, men de är inte längre nödvändiga om den palestinska myndigheten stoppar terrorn.

Myt

"Yassir Arafat fördömer terrorismen, och moderata palestinska ledare undertecknade ett offentligt uttalande som sade att terroristattacker mot Israel är moraliskt fel."

Fakta

Lovorden haglar nu över palestinier när de fördömer fruktansvärda terroristdåd mot oskyldiga judar, men det sorgliga är att de fortfarande inte kan förmå sig att göra otvetydiga uttalanden mot terrorismen. Yassir Arafat har gjort mästerliga formuleringar som han automatiskt framför efter varje terroristdåd; han fördömer attacken mot israeler men balanserar alltid uttalandet med någon kritik mot Israel. Ett exempel på detta var när den palestinska myndigheten fördömde terroristbomben mot cafeteria på Hebreiska universitetet den 31 juli 2002 där sju personer dödades, bland annat fem amerikaner, men då man samtidigt sade att Ariel Sharon bar ansvaret för "terrorspiralen".⁶⁰

Efter ett liknande tvetydigt uttalande efter bombdådet mot en israelisk pizzeria, skrev *Washington Post* på sin ledarsida att det palestinska ledarskapet inte borde ha någon svårighet att entydigt fördöma dådet, men att deras reaktion var "värre än bara tvetydig. ... Detta förhärlikande av mord, tillsammans med ett perverst försökt att lägga ansvaret för attacken på Sharon, lägger ett mått av kränkning till den svåra skada som bomben i sig åsamkade."⁶¹

Efter att USA började sätta press på palestinier att avsätta Arafat och göra mer för att stoppa terrorn, fick en grupp palestinska intellektuella, däribland välkända talespersoner som Sari Nusseibeh och Hanan Ashrawi, publicitet för att de undertecknat det första offentliga klagomålet över palestinska "militära operationer". Den 19 juni 2002, dagen efter att en självmordsbomb ombord på en buss dödat 19 civila israeler, undertecknade 55 palestinier en helsidesannons i dagstidningen *Al-Quds*. Där uppmanades de som attackerar civila *inne i* Israel att ompröva sin strategi.

De som skrev under fördömde inte attackerna mot judar i territorierna. Uppenbarligen blir en kvinna eller ett barn lovligt byte om de befinner sig ett steg utanför 1967 års gräns. Och till och med i detta uttalande antydde de modiga intellektuella att problemet var att terroristattacker ger Sharon en ursäkt för att fortsätta sitt "anfallskrig".

Som *Jerusalem Reports* kolumnist Stuart Schoffman påpekade, kunde de inte förmå sig att säga att "det är omoraliskt, och inte bara kontra-produktivt, att spränga bussar i luften".⁶²

De intellektuella kände för övrigt inte tillräckligt starkt för frågan för att själva betala annonsen. Den finansierades av källor inom EU.

Myt

"Saudiarabien är en kraft för fred och återhållsamhet som inte finansierar terrorn."

Fakta

"Saudierna är aktiva på alla nivåer av terrorkedjan, från planerare till finansärer, från kärntrupper till fotfolk, från ideologer till hejallacksledare", sade Laurent Murawiec, en analytiker för Rand Corporation i en hemlig orientering till en grupp rådgivare på högsta nivå inom Pentagon. Han tillade: "Saudiarabien stöder våra fiender och attackerar våra allierade."⁶³

Det mest dramatiska beviset för Saudiarabiens inblandning i terror är det faktum att 15 av de 19 terroristerna den 11 september kom från Saudiarabien. Trots detta vägrade den saudiska regeringen att samarbeta med USA:s utredning av attackerna, och avvisade USA:s begäran om att stoppa pengaflödet till terroristgrupper via välgörenhetsorganisationer. Många sådana organisationer har sin bas i USA, och undersöks nu av finansdepartementet.

Det saudiska stödet för terrorism, i synnerhet al-Qaida, begränsas inte till extremister i landet. En hemligstämplad amerikansk under-rättelserapport avslöjade att en opinionsundersökning från oktober 2001 bland utbildade saudier mellan 25 och 41 år, visade att 95 procent av de som svarade stödde Usama bin Ladin sak.⁶⁴

Saudierna har också varit starkt engagerade i stödet till palestinsk terror. De var Hamas största ekonomiska understödjare under 1990-talet, och bidrog med kanske så mycket som 10 miljoner dollar per år. I ett brev från en av Arafats närmaste medhjälpare till Riyadhs guvernör, klagade Abu Mazen till och med över att de saudiska pengarna inte nådde "martyrerna", utan gick direkt till Hamas.⁶⁵

Saudiarabien anordnade en TV-insamling för terrorn den 11 april 2002, där man samlade in mer än 100 miljoner dollar till palestinska "martyr-

rers” familjer, däribland självmordsbombares familjer⁶⁶, och under ”Operation Försvarssköld” hittade israelerna flera dokument som kopplade sauderna till terrorn. Ett exempel är en lista över varje enskilt bidrag, där man detaljerat beskrev omständigheterna kring de palestiniernas död vars familjer fick stöd, och klargjorde att orsaken till stödet var självmordsattacker. Informationen kom från den saudiska ”Kommittén för hjälp till al-Quds-intifadan”, som leds av Saudiariabiens inrikesminister, prins Nayef bin ’Abd Al-Aziz.

Myt

”Yassir Arafat är det palestinska folkets demokratiskt valde ledare och Israel måste förhandla med honom.”

Fakta

Palestinierna har rätt att välja sina egna ledare, men såväl Israel som USA har också rätt att avgöra vilka ledare de är beredda att erkänna och förhandla med. Israel kan inte förväntas förhandla med någon som genomför en terrorkampanj mot dess medborgare. Varje arabisk ledare som har erkänt Israel och varit beredd att ingå fred, har fått både land och fred.

Den palestinska myndigheten är en korrumpierad diktatur som leds av en terrorist som ”valdes” i ett skenval 1996, och vars presidentperiod skulle ha varit över för länge sedan. Han klänger sig fast vid makten genom skrämstaktik och våld. Det enda som kan ge palestinierna ett representativt ledarskap är ett verkligt demokratiskt val med flera kandidater, övervakat av internationella observatörer.

När palestinierna på demokratisk väg väljer en ledare som är beredd att erkänna Israels rätt att existera, få slut på våldet och förhandla om fred, kommer de att finna en villig och ivrig partner i Israel.

Som den enda demokratin i regionen, en som ger kvinnor rösträtt och till och med låter israeliska araber med PLO-sympatier sitta i parlamentet, respekterar Israel demokratiskt valda ledare. Israelerna menar, precis som amerikanerna, att demokratier inte krigar mot varandra, så det ligger i Israels intresse att palestinierna utvecklar demokratiska institutioner. Hittills är palestiniernas historia emellertid en där ledarna utses av kullor, inte valurnor.

Noter kap 21.

1. Tal till AIPAC:s policykonferens (8 maj 1978).
2. Daniel Pipes, *The Long Shadow: Culture and Politics in the Middle East*, (New Jersey: Transaction Publishers, 1989), s. 273-74.
3. Reuters, (24 september 2001).
4. Michael Widlanski, *Can Israel Survive A Palestinian State?*, (Jerusalem: Institute for Advanced Strategic and Political Studies, 1990), s. 10, 35.
5. *Palestinas röst*, Alger, (2 september 1993).
6. Saudiarabiens presstjänst, (15 juli 1986).
7. Howard Sachar, *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*, (New York: Alfred A. Knopf, 1979), s. 335.
8. AP, (22 oktober 2001).
9. *Jerusalem Report*, (26 mars 2001).
10. *Jerusalem Post*, (26 augusti 2002).
11. Radio Damaskus, (8 mars 1974).
12. *Jerusalem Post*, (16 oktober 2001).
13. NBC News och MSNBC, (8 maj 2001).
14. Lee Hockstader, "At Arab, Israeli Schools, Hatred Is Common Bond", *Washington Post*, (5 september 2001).
15. Goetz Norbruch, *Narrating Palestinian Nationalism: A Study of the New Palestinian Textbooks*, (District of Columbia: MEMRI, 2002).
16. *Near East Report*, (25 juni 2001); *Jerusalem Post*, (20 juli 2001).
17. *Jerusalem Post*, (23 maj 2001).
18. Citerad i *Jerusalem Post*, (20 juli 2001).
19. Föredrag av dr Yohanan Manor, (7 mars 2002).
20. *Washington Post*, (25 juni 2002).
21. Islamic Association for Palestine, (9 juni 2001).
22. *Jerusalem Post*, (29 juni 2002).
23. Se exempelvis CNN (13 januari 2001); AP (31 juli 2001).
24. *Washington Post*, (18 juli 2001), citat ur en artikel av Robert Malley och Hussein Agha i *New York Review of Books* där de citerar USA:s president vid toppmötet i Camp David i juli 2000.
25. *Jerusalem Post*, (16 juli 1994).
26. *Washington Times*, (30 juli 1990).
27. Den gemensamma israelisk-palestinska vattenkommittén, "Joint Declaration for Keeping the Water Infrastructure out of the Cycle of Violence", (31 januari 2001).
28. *Mideast Mirror*, (7 oktober 1991).

29. *Washington Post*, (10 september 1995).
30. Hamas stadgar, Avalonprojektet,
(<http://www.yale.edu/lawweb/avalon/avalon.htm>).
31. *Yediot Aharonot*, (23 november 2001).
32. *Ma'ariv*, (6 april 2001); intervju med Dennis Ross, Fox News Sunday, (21 april 2002); president Clinton, presskonferens, (25 juli 2000); "Camp David: An Exchange", *New York Review of Books*, (20 september 2001); Fred Barnes, "Myths of the Intifada", *Daily Standard*, (25 april 2002).
33. MSNBC, (26 mars 2002).
34. Neil Livingstone och David Halevy, *Inside the PLO*, (Readers Digest Press, 1990), s. 276-288.
35. *Chicago Tribune*, (5 maj 1988).
36. *Al-Arabi*, (24 juni 2001).
37. Fox News, (8 januari 2002).
38. *USA Today*, (10 januari 2002).
39. AP (8 januari 2002), och Michael Kelly, "Red-Handed and unrepentant", MSNBC, (10 januari 2002).
40. *Jewish Week*, (New York), (8 februari 2002).
41. *Jerusalem Post*, (5 april 2002).
42. *Washington Jewish Week*, (14 februari 2002).
43. *Ha'aretz*, (13 februari 2002).
44. *Jerusalem Post*, (23 november 2001 och 30 juni 2002).
45. Den palestinska myndigheten.
46. Tal av president Lyndon Johnson, (19 juni 1967).
47. Jewish Telegraphic Agency, (6 februari 2002).
48. Pressmeddelande från Vita huset, (11 april 2002).
49. *Washington Post*, (2 och 12 april 2002).
50. AP, (2 april 2002).
51. *Jerusalem Post*, (18 februari 2002).
52. CNN, (11 april 2002).
53. *Washington Post*, (6 april 2002).
54. *Washington Post*, (5 december 2001).
55. Jitka Maleckova och Alan Kreuger, "Education, Poverty, Political Violence and Terrorism: Is There a Causal Connection?", (juli 2002), citerad i *Daily Star* [Libanon], (6 augusti 2002).
56. "Without Distinction: Attacks on Civilians by Palestinian Armed Groups", Amnesty International, (11 juli 2002).

57. "Without Distinction: Attacks on Civilians by Palestinian Armed Groups", Amnesty International, (11 juli 2002).
58. Steven Spiegel, *The Other Arab-Israeli Conflict: Making America's Middle East Policy from Truman to Reagan*, (Illinois: University of Chicago Press, 1986), s. 358; Ariel Sharon, *Warrior*, (New York: Touchstone Books, 2001), s. 400-401.
59. Reuters, (11 november 2001).
60. *New York Times*, (1 augusti 2002).
61. *Washington Post*, (10 augusti 2002).
62. *Jerusalem Report*, (15 juli 2002), s. 51.
63. *Washington Post*, (6 augusti 2002).
64. *New York Times*, (27 januari 2002).
65. Kenneth Timmerman, "Hamas' Friends", *Australia/Israel Review*, (juni 2002), s. 13.
66. *Washington Post*, (2 och 12 augusti 2002).

22. Bosättningarna

Myt

"Israel har ingen rätt att vara på Västbanken. De israeliska bosättningarna är olagliga."

Fakta

Det har bott judar i Judeen och Samarien – Västbanken – sedan urminnes tider. Enda gången som judarna har förbjudits att bo i de områdena på senare årtionden var under det jordanska styret från 1948 till 1967. Förbudet stred mot det Palestinamandat som Nationernas förbund hade antagit, som gav förutsättningar för grundandet av en judisk stat, och särskilt uppmuntrade till "tät bosättning av judar i landet".

Flera juridiska auktoriteter bestrider anklagelsen att bosättningarna är "olagliga". En expert på internationell rätt, Stephen Schwebel, påpekar att ett land som agerar i självförsvar får inta och ockupera territorium när detta är nödvändigt för att försvara sig. Schwebel noterar också att en stat som villkor för ett tillbakadragande kan kräva säkerhetsåtgärder utformade på ett sådant sätt att dess medborgare inte på nytt kan hotas från det området.¹

Enligt Eugene Rostow, före detta statssekreterare för politiska frågor under Lyndon Johnsons tid som president, ger resolution 242 Israel en legal rätt att finnas på Västbanken. Rostow påpekade att resolutionen "ger Israel rätt att administrera de territorier" som man vann 1967 "tills 'en rättvis och varaktig fred i Mellanöstern' uppnås".²

Myt

"Bosättningarna är ett hinder för fred."

Fakta

Bosättningar har aldrig varit något hinder för fred.

◆ Från 1949 till 1967, när judar förbjöds att bo på Västbanken, vägrade araberna att sluta fred med Israel.

- ◆ Från 1967 till 1977 grundade arbetarpartiet endast ett fåtal strategiska bosättningar i territorierna; ändå var araberna ovilliga att förhandla om fred med Israel.
- ◆ År 1977, några månader efter att en likudregering som uttalat en målsättning att bygga fler bosättningar kom till makten, åkte Egyptens president Anwar Sadat till Jerusalem, och undertecknade senare ett fredsavtal med Israel. Det fanns för övrigt israeliska bosättningar i Sinai, och dessa utrymdes som en del av avtalet med Egypten.
- ◆ Ett år senare fryste Israel byggandet av bosättningar i tre månader, i hopp om att gesten skulle locka andra araber att ansluta sig till fredsprocessen i Camp David. Ingen gjorde det.
- ◆ År 1994 undertecknade Jordanien ett fredsavtal med Israel och bosättningarna var då inte aktuella. Då växte snarast antalet judar som bodde i territorierna.
- ◆ Under labourledda regeringar mellan juni 1992 och juni 1996 växte den judiska befolkningen i territorierna med omkring 50 procent. Den snabba tillväxten hindrade inte palestinierna att underteckna Osloavtalet i september 1993 eller Oslo 2-avtalet i september 1995.
- ◆ År 2000 erbjöd sig premiärminister Barak att utrymma dussintals bosättningar, men palestinierna ville ändå inte gå med på att avsluta konflikten.

Bosättningsverksamheten kan utgöra en drivfjäder till fred eftersom den tvingade palestinierna och andra araber att ompröva sin uppfattning att tiden talar för dem. I arabiska publikationer talas det ofta om hur lång tid det tog att kasta ut korsfararna, och att det kan ta lika lång tid att göra detsamma med sionisterna. Den judiska befolkningstillväxten i territorierna tvingade araberna att ifrågasätta den tesen. "Palestinierna inser nu", sade Betlehems borgmästare Elias Freij, "att tiden nu talar för Israel, som kan bygga bosättningar och förändra förhållanden, och att den enda vägen ut ur detta dilemma är direkta förhandlingar."³

Många israeler är ändå bekymrade över bosättningarnas expansion. Vissa anser dem vara provokativa, andra oroar sig för att bosättarna är särskilt sårbara, och har utgjort måltavlor för upprepade terroristattacker från palestinierna. Ett stort antal soldater avdelas för att försvara dem, soldater som annars skulle utbildas och förberedas

för en möjlig konflikt med en arabisk armé i framtiden. Vissa israeler protesterar också mot de summor pengar som går till samhällen utanför Gröna linjen, och särskilda subventioner som har införts för att göra det lättare att ha råd att bo där. Andra upplever att bosättarna utgör en första försvarslinje och utvecklar landområden som rätteligen tillhör Israel.

Rätten till bosättningarna är en fråga för slutförhandlingarna om områdenas status. Frågan om var den slutliga gränsen ska gå mellan Israel och en palestinsk statsbildning, kommer troligen att påverkas av hur dessa judiska städer fördelas. Israel vill införliva så många bosättare som möjligt inom sina gränser, medan palestinerna vill kasta ut alla judar från det område som de kontrollerar.

Om Israel drar sig tillbaka till 1967 års gräns, ensidigt eller som en del av en politisk uppgörelse, kommer många bosättare att ställas inför ett val: stanna i territorierna, förvisas från sina hem, eller frivilligt flytta till Israel. Det som hindrar en fred är inte dessa bosättare; det är palestinernas ovilja att acceptera en stat vid sidan av Israel i stället för en som ersätter Israel.

Myt

"Genèvekonventionen förbjuder byggandet av judiska bosättningar på ockuperad mark."

Fakta

Fjärde Genèvekonventionen förbjuder förflyttning av människor *med tvång* från en stat till en annan stats territorium som den har ockuperat som en följd av ett krig. Avsikten var att se till att lokalbefolkningar som blev ockuperade inte skulle tvingas flytta. Detta är på intet sätt relevant i bosättningsfrågan. Judar tvingas inte åka till Västbanken eller Gazaremsan; tvärtom flyttar de frivilligt tillbaka till platser där de, eller deras förfäder, en gång bodde innan de kastades ut av andra folk. Dessutom har dessa områden aldrig tillhört vare sig Jordanien eller Egypten i juridisk mening, och definitivt inte palestinerna, som aldrig haft suverän makt i någon del av Palestina. "Judarnas rätt att bosätta sig i området är på allt sätt likvärdig lokalbefolkningens rätt att bo där", enligt professor Eugene Rostow, tidigare statssekreterare för politiska frågor.⁴

Dessutom arbetar Israel enligt principen att inte beslagta privat mark för att grunda bosättningar. Man tillåter byggandet av bostäder på privat mark först efter att man slagit fast att det inte inkräktar på några privata rättigheter. Bosättningarna tränger heller inte undan araber som bor i territorierna. Medierna ger ibland intryck av att för varje jude som flyttar till Västbanken, tvingas flera hundra palestinier därifrån. Sanningen är att en stor majoritet av bosättningarna har byggts i obebbyggda områden, och inte ens i den handfull fall då de etablerats i eller i närheten av arabiska städer, tvingades några palestinier ge sig av.

"Bosättningar i olika delar av det så kallade ockuperade området ... [var] resultat av ett krig som de [israelerna] vann."

– USA:s försvarsminister
Donald Rumsfeld⁵

Myt

"Israel låter judar bosätta sig i övervägande arabiska städer för att provocera, och har förändrat förhållandena så mycket att territoriella kompromisser inte längre är möjliga."

Fakta

Totalt upptar de uppbyggda bosättningarna mindre än två procent av de omtvistade områdena. Uppskattningsvis bor 80 procent av bosätarna i det som i praktiken är förorter till större israeliska städer som Jerusalem och Tel Aviv. Det är områden som praktiskt taget hela den judiska befolkningen menar att Israel måste behålla för att upprätthålla sin säkerhet. Till och med president Clinton antydde i december 2000 att de borde kvarstå under permanent israeliskt styre.⁶

Strategiska hänsyn har gjort att såväl labour- som likudledda regeringar har etablerat bosättningar. Målet är att försäkra sig om en judisk majoritet i strategiska nyckelregioner på Västbanken, som korridoren mellan Tel Aviv och Jerusalem, där hårda strider utkämpats i flera krig mellan araber och israeler. När de arabisk-israeliska fredssamtalen inleddes i slutet av 1991, fanns det fortfarande inga

bosättningar eller endast glest befolkade sådana på 80 procent av Västbanken.⁷

Idag bor omkring 200.000 judar i ungefär 150 samhällen på Västbanken. En överväldigande majoritet av dessa bosättningar har färre än 1.000 invånare. Analytiker har påpekat att 80 procent av judarna skulle kunna hamna innanför Israels gränser genom mindre ändringar av "Gröna linjen".

Myt

"Israel måste evakuera samtliga judiska bosättningar innan ett slutligt fredsavtal kan uppnås med palestinierna."

Fakta

Många som är kritiska till bosättningarna antyder att det vore bättre för freden om Västbanken blev *Judenrein* (fri från judar). Den tanken skulle kunna betecknas som antisemitisk om judar förbjöds bosätta sig i New York, Paris eller London; att förbjuda dem att bo på Västbanken, den judiska civilisationens vagga, vore inte mindre förkastligt.

Varje överenskommelse om fred skulle oundvikligen ge judar som föredrar att bo utanför staten Israel och under palestinskt styre rätt att bo på Västbanken – precis som araber idag bor i Israel. Ingen israelisk regering skulle förväntas tillämpa samma politik som britterna införde, då stora områden av Palestina deklarerades som förbjuden mark för judar.

Myt

"I Camp David, under Jimmy Carters tid som president, gick israelerna med på att upphöra med byggandet av bosättningar under fem år. Efter bara några månader hade Israel brutit mot uppgörelsen genom att grunda nya bosättningar på Västbanken."

Fakta

Den femårsperiod som man kom överens om i Camp David, var den tid som man gav det palestinska självstyret i territorierna. Den israe-

liska frysningen av bosättningar på Västbanken som premiärminister Menachem Begin gick med på, gällde bara för tre månader. Begin höll den överenskommelsen.

Israels hållning i frågan fick stöd från oväntat håll; Egyptens president Anwar Sadat sade: "Vi kom överens om att frysa byggandet av bosättningar under de kommande tre månaderna, den tid som vi bedömde att vi behövde för att underteckna fredsavtalet."⁸

Palestinierna förkastade Camp David-avtalet och därför uppfylldes aldrig de villkor som var knutna till det. Om de hade accepterat villkoren som Begin erbjöd dem, är det mycket troligt att den självbestämmande myndigheten långt tidigare än idag hade utvecklats till den stat som palestinierna säger sig vilja ha.

Myt

"Alla som försvarar bosättningarna bagatelliserar den oupphörliga ockupationen av det palestinska folket och deras land."

Fakta

Samtidigt som man talar sig varm för sin rätt till territorierna, erkänner den israeliska regeringen att palestinierna har rättmätiga anspråk på området, och att en kompromiss kan uppnås genom förhandlingar:

Politiskt sett är det bäst att betrakta Västbanken och Gaza-remsan som omtvistade territorier där de motstridiga anspråken bör lösas genom en process av fredsförhandlingar. Israel har rättmätiga anspråk på äganderätten till området, grundade inte bara på sin historiska och religiösa anknytning till landet, och sina erkända säkerhetsbehov, utan även på det faktum att området inte lytt under någon stats kontroll och kom under israelisk kontroll i ett självförsvarskrig, som tvingades på Israel. Samtidigt erkänner Israel att palestinierna också har legitima anspråk på området. Bara det faktum att parterna har gått med på att förhandla om bosättningarna, visade ju att de räknar med en kompromiss i frågan.⁹

Under förhandlingarna i Camp David och Vita huset år 2000, sägs premiärministern faktiskt ha erbjudit sig att utrymma åtminstone 63 bosättningar.¹⁰ Palestinierna avvisade förslaget.

"Om byggandet av bosättningar nu koncentreras till områden som palestinerna själva erkänner kommer att förbli en del av Israel i varje framtida fredsavtal, varför då detta besatta fokus på bosättningarna som 'ett hinder för freden?'"

– Yossi Klein Halevi¹¹

Myt

"De fredsavtal som Israel undertecknat med palestinerna förbjuder bosättningsverksamhet."

Fakta

Varken principdeklarationen från den 13 september 1993 eller interimsavtalet innehåller några villkor som förbjuder eller begränsar grundandet eller expansionen av judiska samhällen på Västbanken eller Gazaremsan. Det finns en klausul i avtalet som förbjuder att territoriernas status ändras, men avsikten med den var endast att se till att ingendera sidan skulle vidta ensidiga åtgärder för att ändra områdenas juridiska status (som att annektera dem eller utropa en stat).

Myt

"Röda korset har deklarerat att de israeliska bosättningarna är en krigsförbrytelse."

Fakta

Jerusalems representant i Internationella Röda kors-kommittén (ICRC), Rene Kosimik, sade den 17 maj 2001: "Att den ockuperande makten installerar en befolkning på ockuperat område betraktas som en olaglig åtgärd, ett allvarligt brott. I princip är det en krigsförbrytelse." Representanten Eliot Engel protesterade hos kommitténs president, Jakob Kellenberger, som svarade: "ICRC har inte använt uttrycket 'krigsförbrytelse' i förbindelse med israeliska bosättningar

på ockuperade områden tidigare, och kommer inte mer att använda det i det nuvarande sammanhanget.” Han tillade: ”Hänvisningen till det den 17 maj var olämplig och kommer inte att upprepas.”¹²

Noter kap 22.

1. *American Journal of International Law*, (april 1970), s. 345-46.
2. *New Republic*, (21 oktober 1991), s. 14.
3. *Washington Post*, (1 november 1991).
4. *American Journal of International Law*, vol. 84, (1990), s. 72.
5. *USA Today*, (7 augusti 2002).
6. *Ha'aretz*, (13 september 2001).
7. *Jerusalem Post*, (22 oktober 1991).
8. Middle East News Agency, (20 september 1978).
9. Israels utrikesministerium, ”Israeli Settlements and International Law”, (maj 2001).
10. ”Temporary International Presence in Hebron”, (<http://www.tiph.org/>).
11. *Los Angeles Times*, (20 juni 2001).
12. *Jerusalem Post*, (24 maj 2001).

23. Vapenbalansen

Myt

"Hotet från Israel och USA:s tillbakadragande från sitt erbjudande att bygga Assuan-dammen, drev Egypten att försöka få vapen från Sovjetunionen 1955. Detta blev starten för kapprustningen i Mellanöstern."

Fakta

År 1955 vände sig Nasser till Sovjetunionen i vrede över att USA hade försett Irak, Egyptens hatade rival, med vapen och gynnat Bagdad-pakten. Nasser motsatte sig överenskommelsen, precis som han motsatte sig varje försvarsallians med västmakterna.

Egypten började få vapen från Sovjetblocket 1955. I hopp om att behålla ett visst mått av inflytande i Egypten, och förmå Nasser att minska sina vapeninköp, erbjöd sig USA att bygga Assuan-dammen. Men Nasser ökade sina vapenorder och avvisade föraktfullt ett amerikanskt fredsinitiativ. Egypten hade börjat tillämpa "neutralitet", vilket innebar att Nasser om möjligt tänkte skaffa hjälp både från öst och väst, medan han behöll friheten att attackera väst och stödja sovjetiska ansträngningar att få inflytande i den arabiska och afro-asiatiska världen. Resultatet av hans handlande, och av Nassers tilltagande fientlighet mot väst, blev att USA drog tillbaka sitt erbjudande angående Assuan-dammen. Då nationaliserade Egypten Suezkanalen.

Omedelbart efter Nassers vapenaffär 1955, vädjade Israel till USA – inte om en vapengåva, utan om rätten att få köpa vapen. USA insåg behovet av att upprätthålla en vapenbalans, men hänvisade Israel till Frankrike och andra europeiska leverantörer. Inte förrän 1962 gick USA med på att sälja det första betydande amerikanska systemet till Israel, luftförsvarsrobotar av typen HAWK.

Myt

"Arabstaterna har varit tvungna att hålla jämna steg i den Israel-ledda kapprustningen."

Fakta

I de flesta fall var situationen den motsatta. Egypten fick sovjetiska bombflygplan av typen IL-28 1955. Först 1958 levererade Frankrike en skvadron jämförbara taktiska bombflyg av märket Sud Vautour till Israel. År 1957 fick Egypten MiG-17-plan. Israel fick liknande plan, Super Mystere, 1959. Egypten fick ubåtar 1957; Israel 1959. Efter att egyptierna fick MiG-21-planen, beställde israelerna jaktplan av typen Dassault Mirage III.

Egypten fick luftvärnsrobotar – SA-2 – två år innan Israel fick HAWK-robotar från USA. Senare gick Washington motvilligt med på att sälja Patton-stridsvagnar till Israel.

Trots att Egypten fick vapen till fyndpriser i utbyte mot bomull, och med långsiktiga, förmånliga krediter, uppskattades Egyptens skuld till Sovjetunionen uppgå till 11 miljarder dollar 1977.¹ Israel måste betala mycket mer, plus ränta, för jämförbara vapenslag.

När USA började sälja vapen till Israel på 1960-talet, tillämpade man fortfarande en balanspolitik där man gjorde liknande affärer med arabiska stater. År 1965 balanserades den första större stridsvagnsförsäljningen till Israel med en till Jordanien. Ett år senare, när Israel fick Skyhawk-plan, försåg USA Marocko och Libyen med flygplan, samt ytterligare militär utrustning till Libanon, Saudiarabien och Tunisien.²

Det var först 1968, då Johnsonadministrationen sålde Phantom-plan till Israel, som USA:s krigsmaterielpolitik i stället började fokusera på att bibehålla den judiska statens kvalitativa försprång. Men sedan dess har USA titt som tätt sålt sofistikerade vapenslag (t ex F-15-plan, AWACS-plan och Stinger-robotar) till Israels fiender, vilket har urholkat den judiska statens kvalitativa fördel.

Myt

"Militärt sett är Israel överlägset sina arabiska grannar på varje område, och de kan bibehålla sitt kvalitativa försprång utan hjälp utifrån."

Fakta

Israels kvalitativa militära försprång har minskat då arabiska och muslimska stater köper alltmer sofistikerade konventionella och okonventionella vapen. Trots USA:s löften om motsatsen, låter man faktiskt Israels kvalitativa försprång ätas upp. I vissa fall är vapenleveranser från USA till araberna orsaken till det.

Israels stående armé är mindre än Egyptens, Iraks, Irans och Syriens. Även om man räknar in reservstyrkorna, är var och en av de första tre ländernas styrkor större än Israels. Dessutom skulle Israel troligen tvingas möta en kombination av fiender, vilket har varit fallet i tidigare krig; tillsammans skulle praktiskt varje kombination av troliga motståndare bli starkare både numerärt och ifråga om stridsvagnar och flygplan.

Under 1990-talet importerade arabstaterna och Iran de mest sofistikerade vapenslag och den mest avancerade militära infrastruktur som fanns att tillgå, till ett värde av 180 miljarder dollar, både från väst- och östblocket. De lägger fortfarande omkring 30 miljarder årligen på sina väpnade styrkor. Flera av världens största vapenimportörer har varit arabländer som är i krig med Israel: Irak, Syrien, Saudi-arabien och Libyen. Medan Israel lägger omkring 9 miljarder dollar på sitt försvar, spenderar enbart Saudiarabien över 20 miljarder.³

Förutom själva vapenmängderna, köper och producerar även dessa stater ett ökande antal icke-konventionella vapen. Uppbyggandet av kemiska och biologiska vapenlager, i kombination med en strävan att skaffa sig kärnvapenkapacitet, gör Israels strategiska position mer utsatt.

Förutom hotet mot landets säkerhet, kräver denna massiva upprustning också att Israel lägger en sjättedel av sin BNP på försvaret. Men inte ens den höga nivån räcker för att möta hotet från arabvärlden, eftersom budgetrestriktioner har tvingat Israel att göra avsevärda nedskärningar i försvarsanslagen. Arabernas vapenköp har avsevärt höjt kostnaderna för Israel att upprätthålla sitt eget försvar, vilket har gjort Israels finanser än mer ansträngda.

Myt

"Iraks nederlag i Gulfkriget garanterar att Israel bara kommer att möta Syrien i en framtida konflikt. All annan arabisk inblandning har ingen större betydelse."

Fakta

Israel har inget annat val än att grunda sin försvarsplanering på arabländernas faktiska kapacitet. Om historien har något att lära oss, är det att en framtida arabisk-israelisk konflikt blir resultatet av att

arabstater går samman, åtminstone tillfälligt, för att slå till mot Israel. Traditionellt sett har araberna lagt sina meningsskiljaktigheter åt sidan i tider av konflikt med Israel.

Syrien skulle till och med på egen hand utgöra ett allvarligt hot mot Israel. Damaskus fick över 2 miljarder dollar från gulfstaterna på grund av gulfkrisen. En stor del av detta lades på nya moderna vapenslag för att avancera Hafez Assads strävan efter "strategisk paritet" med Israel. Idag har Syrien fler stridsvagnar än Israel, och nästan lika många soldater och flygplan. Syrien har också köpt långdistansrobotar från Nordkorea och skaffat sig biologiska och kemiska vapen. Syrien har möjlighet att slå till först mot viktiga israeliska installationer, bland annat flygbaser och mobiliseringsplatser.

Irak utgör fortfarande ett bekymmer för Israels säkerhet på lång sikt. Saddam har fortfarande omkring 2.400 tanks och 300 stridsflygplan. En del av Iraks arsenal av kemiska vapen, fabriker och material för framställning av kärnvapen, samt mobila robotramper överlevde Gulfkriget oskadda och upptäcktes aldrig av FN:s vapeninspektörer. Den tyska federala underrättelsetjänsten publicerade en rapport som sade att Irak skulle kunna ha en bomb inom tre år, och att de utvecklade en långdistansrobot som skulle kunna hota Europa år 2005. Den tyska rapporten antydde också att Irak gör stora ansträngningar för att producera kemiska vapen, och att de kan ha återupptagit produktionen av biologiska vapen.⁴

Trots sin massiva arsenal av krigsmateriel från Sovjet, hade Libyen tills helt nyligen endast en begränsad kapacitet att kunna genomföra ett direkt anfall mot Israel. Libyen har nu skaffat sig kapacitet för att tanka sitt bombflyg i luften, vilket har gett dem möjlighet att nå Israel. Den amerikanska underrättelsetjänsten upptäckte också att Libyen höll på att bygga sin andra kemiska anläggning under jord, förutom Rabtafabriken som nu är i drift. Den senare uppskattas ha producerat så mycket som 100 ton kemiska medel. Libyen som stat finansierar också terrorism. Landet bär ansvaret för bombdådet mot ett Pan Am-plan 1988, då över 200 amerikaner miste livet.

Saudiarabien och gulfstaterna fortsätter att beställa vapen i stor skala, och arbetar på att skaffa sig en militär kapacitet som vida överstiger deras egna försvarsbehov. Även om det är osannolikt att de här länderna

skulle anfälla Israel, kan de bidra med vapen till en framtida arabisk koalition i krig med Israel, vilket de också gjort vid tidigare tillfällen.

Egypten har fortfarande formellt fred med Israel, och står fast vid sina löften från Camp David, men Kairo har ändå byggt upp en avsevärd offensiv militär kapacitet på senare år. Förståndiga militärstrateger i Israel har inget annat val än att noga övervaka Egyptens upprustning, om situationen i regionen dramatiskt skulle försämras. Om den nuvarande regimen i Kairo störtas, skulle utsikterna för en fortsatt stabil relation med Israel minska väsentligt. Trots landets status som allierad med USA, har Egypten köpt Scud-robotar från Nordkorea, och man tror att landet har kemiska vapen. Dess armé, flygvapen och flotta besitter nu ett brett spektrum av västvärldens mest sofistikerade vapenslag, där många är identiska med Israels egna vapen.

Myt

"Försäljningen av amerikanska vapen till Saudiarabien har minskat behovet av att amerikanska trupper försvarar Persiska viken. Dessa vapen utgör inget hot mot Israel."

Fakta

Saudiarabiens väpnade styrkor saknar den strukturmässiga förmågan att försvara sitt land. De var hjälplösa inför hotet från Irak, trots att man lagt ut över 50 miljarder dollar på vapen och militära tjänster från USA under årtiondet före Gulfkriget.⁵ Om Saddam Hussein hade fortsatt sitt blixtkrig in i Saudiarabien innan de amerikanska styrkorna anlände i augusti 1990, skulle en stor del av den vapenarsenal som USA sålde till Riyadh under årens lopp nu kunnat vara i irakiska händer.

Även om samtliga USA:s tidigare vapenaffärer till saudierna hade seglat igenom Kongressen utan att ifrågasättas eller modifieras, är det tveksamt om den militära ekvationen på marknaden, eller beslutsprocessen i Riyadh, hade sett annorlunda ut. Saudiernas små väpnade styrkor kan inte på egen hand stå emot ett anfall av en styrka som är tre eller fyra gånger så stor som deras egen.

Företrädare för presidentens administration säger ofta att saudierna behöver avancerade vapenslag för att möta hoten mot landets säkerhet från länder så mäktiga som gamla Sovjetunionen, men vidhåller att samma vapen inte utgör någon fara för Israel.

USA kan inte lämna över enorma mängder flygplan och robotar till Saudiarabiens väpnade styrkor, om man inte kan vara säker på att dessa vapen inte kommer att användas mot Israel. ”Iran-scenariot” – alltså att monarkin störtas och en mer fientligt sinnad regim tar kontroll över Saudiarabiens vapenarsenal – kan inte heller uteslutas.

I de tidigare krigen mellan arabländerna och Israel, hade saudierna aldrig en modern arsenal som var tillräckligt stor för att deras deltagande i en arabisk koalition mot Israel skulle vara något allvarligt bekymmer. Men Saudiarabiens upprustning sedan kriget 1973 förändrar den ekvationen. Andra partners på den östra fronten skulle kunna pressa kungariket att gå på offensiven just på grund av denna upprustning.

”Jag önskar att Israel inte behövde defensiva massförstörelsevapen eller regionens starkaste försvarsstyrkor. Jag önskar att världen inte hade drivit den judiska staten till att flytta sina begränsade resurser från universiteten och till militären, men överlevnaden måste komma först, och Israels militära styrka är nyckeln till landets överlevnad. Var och en som tror att överlevnaden kan garanteras enbart genom moralisk överlägsenhet, måste komma ihåg ghettot i Warszawa och gaskamrarna i Treblinka.

– Alan Dershowitz⁶

Myt

”Israel vägrar skriva under icke-spridningsavtalet för kärnvapen för att dölja sin kärnvapenarsenal, och därför är man ett hot mot sina grannar.”

Fakta

Visserligen erkänner Israel inte formellt att man har kärnvapen, men det har förekommit många uppgifter om att Israel har varit medlem i kärnvapenklubben i ett antal år.

Israels beslut att inte binda sig till icke-spridningsavtalet för kärnvapen, grundas till största delen på att avtalet inte har gjort mycket för att hejda spridningen av kärnvapen i regionen. Irak har skrivit under, men kunde ändå samla en stor mängd radioaktivt material utan att Internationella atomenergiorganet (IAEA) kände till det.

Israel har efterlyst att man ska bilda en kärnvapenfri zon i Mellanöstern, och har många gånger sagt att man inte kommer att vara först med att introducera kärnvapen i regionen. Samtidigt har flera länder i Mellanöstern försökt bygga upp en egen kapacitet av icke-konventionella vapen.

Förutom Irak, som man tror har material för att kunna producera en bomb, förekommer uppgifter om att Algeriet, Syrien, Egypten och Iran samtliga har pågående hemliga program för att utveckla ett atomvapen.

Myt

"En vapenkontroll i Mellanöstern är omöjlig så länge Israel vägrar ge upp sina kärnvapen."

Fakta

De kärnvapen som Israel antas ha i avskräckande syfte är en sista utväg, som man behöver för att motverka den stora obalansen i konventionella vapen, kemiska vapen och ballistiska robotar som arabstaterna förfogar över. Det finns inga skäl för Israel att ensidigt anfälla sina grannar med kärnvapen, medan araberna – vilket historien har visat – har såväl kapacitet som motivation att gå i krig med Israel. Vapenkontrollen måste därför börja med en minskning av arabernas offensiva militära kapacitet. De arabiska förslagen om "vapenkontroll" har egentligen bara uppmanat Israel att ge upp sina kärnvapen utan att de erbjuds något påtagligt i gengäld.

1. Adeer Dawisha och Karen Dawisha, red., *The Soviet Union in the Middle East, Policies and perspectives*, (New York: Holmes and Meier, 1982), s. 8, 11, 15.
2. Mitchell Bard, *The Water's Edge And Beyond*, (New Jersey: Transaction Publishers, 1991), s. 194-209.
3. Bearbetad av Anthony Cordesman från USA:s "Organ för vapenkontroll och nedrustning", *World Military Expenditures and Arms Transfers*, (District of Columbia: GPO); Cordesman för "Internationella institutet för strategiska studier", *Military Balance*, Shai Feldman och Yiftah Shapir, red., *The Middle East Military Balance*, (Cambridge: MIT Press, 2001).
4. *Jerusalem Post*, (25 februari 2001).
5. USA:s "Organ för vapenkontroll och nedrustning"; Defense Security Assistance Agency Report; *World Military Expenditures and Arms Transfers*.
6. Alan Dershowitz, *Chutzpah*, (Massachusetts: Little Brown, and Co., 1991), s. 249.

24. Massmediernas roll

Myt

"Pressens bevakning av Israel står i proportion till landets betydelse för världshändelserna."

Fakta

Det är svårt att försvara omfattningen av den nyhetsbevakning som Israel får med nationens betydelse för världshändelserna eller USA:s nationella intressen. Hur kommer det sig att ett land som till ytan är lika stort som New Jersey, rutinmässigt får förstasidesrubrikerna framför länder med till synes större nyhetsvärde, som Ryssland, Kina eller Storbritannien?

Israel har troligen världens högsta kändiskvot per invånare. Amerikaner vet mer om israelisk politik än om något annat land. De flesta av Israels ledare är exempelvis mer kända i USA än ledarna i grannländerna Kanada och Mexiko. Dessutom är en stor andel av det amerikanska folket väl insatta i den arabisk-israeliska konflikten.

Ett skäl till att amerikaner känner till så mycket om Israel, är nyhetsbevakningens omfattning. Amerikanska nyhetsorganisationer har vanligtvis fler korrespondenter i Israel än i något annat land förutom Storbritannien.

Myt

"Israel får så mycket uppmärksamhet eftersom det är det enda landet i Mellanöstern som påverkar amerikanska intressen."

Fakta

Mellanöstern är viktigt för USA (och västvärlden) huvudsakligen på grund av dess oljetillgångar. Händelser som kan hota produktionen och tillgången på olja påverkar vitala amerikanska intressen. USA har också ett intresse av att stödja vänligt sinnade regimer i regionen. Uppmärksamheten är befogad, eftersom Mellanöstern utgör skådeplatsen för upprepade katastrofer som direkt eller indirekt påverkar

amerikanska intressen. Händelser i länder som Jordanien, Libanon och Iran har krävt ingripanden från amerikanska trupper, och ingenting fångar allmänhetens uppmärksamhet så mycket som när amerikanska liv är i fara utomlands. USA har också varit djupt engagerade i vart och ett av krigen mellan araberna och Israel, men har även utkämpat sina egna strider, särskilt Gulfkriget mot Irak.

Å andra sidan är amerikaner i allmänhet inte intresserade av broderkrig mellan folk i länder långt borta, när striderna inte tycks ha något inverkan på USA:s intressen. Detta gäller Afrika, Latinamerika och till och med Balkan. Alltså har interna arabiska krig inte heller rönt samma intresse som Israels problem. Men dispyten mellan Israel och palestinierna – två folk som slåss om samma land – är en särskilt fängslande historia. Och den blir än mer fängslande eftersom den kretsar kring det Heliga landet.

En annan förklaring till den oproportionerligt stora nyhetsbevakningen från Israel jämfört med arabländerna, är att få korrespondenter har någon bakgrund i Mellanösterns historia eller talar regionens språk. Journalisterna är mer hemtama med den huvudsakligen västerländska kulturen i Israel, än de mer främmande muslimska samhällena.

Myt

"Västvärldens massmedier bevakar arabvärlden lika mycket som Israel."

Fakta

Journalistkåren betraktar den arabiska/muslimska världen som "tystnadens båge".¹ Medierna i dessa länder är strängt kontrollerad av totalitära regeringar. Israel däremot är en demokrati med en av de friaste presskåren i världen.

Den begränsade tillgängligheten används ofta som en ursäkt för att medierna underlåter att bevaka nyheterna i regionen. Så var det till exempel under kriget mellan Iran och Irak – en av de blodigaste konflikterna under de senaste fyrtio åren. Men med tanke på amerikanska journalisters initiativförmåga är det chockerande att så lite utrymme ägnas åt till och med de mest auktoritära av regimer.

Myt

"Mediernas bevakning av arabvärlden är objektiv."

Fakta

När journalister tillåts tränga igenom hemlighetsmakeriets slöja, är priset för tillgången till diktatorer och terrorister ofta högt. Reportrar utsätts ibland för utpressning eller försök att skrämman dem. I 1980-talets Libanon hade till exempel PLO reportrar som följde deras pipa i utbyte mot intervjuer och beskydd. Under "al-Aqsa-intifadan" varnades israeliska journalister för att gå emot den palestinska myndigheten, och vissa fick hotfulla telefonsamtal efter att ha publicerat artiklar som var kritiska mot den palestinska myndighetens ledarskap.²

När han blev ombedd att kommentera det många tittare anser vara en partiskhet hos CNN mot Israel, förklarade Reese Schonfeld, TV-kanalens chef: "När jag ser dem i sändning ser jag att de är mycket försiktiga med sådant som är känsligt för araberna." Schonfeld antydde att bevakningen är vinklad för att CNN inte vill riskera den speciella ingång man har i arabvärlden.³

I arabländerna eskorteras vanligen journalisterna för att få se det som diktatorn vill att de ska se, eller också blir de skuggade. Invånarna hotas av säkerhetsorgan, ibland direkt, ibland mer förtäckt, att de ska vara försiktiga med vad de säger till besökare.

När det gäller nyhetsbevakningen av den palestinska myndigheten, är medierna från väst starkt beroende av att palestinska assistenter eskorterar korrespondenterna i territorierna. Dessutom är det ofta palestinierna som förser dem med de nyheter som sänds ut över världen. "Min egen uppskattning", skrev journalisten Ehud Ya'ari, "är att 95 procent av de TV-bilder som går ut via satellit varje kväll till de olika utländska och israeliska kanalerna kommer från palestinska filmteam. De två främsta företagen på marknaden för videonyheter, APTN och Reuters TV, har ett helt nätverk med palestinska frilansare och fixare överallt i territorierna för att få direktbilder av det som händer. De här teamen identifierar sig förstas känslomässigt och politiskt med intifadan, och i bästa fall vågar de helt enkelt inte filma någonting som skulle kunna vara känsligt för den palestinska myndigheten. Därför vinklas kamerorna så att de ger en negativ bild av den israeliska

arméns handlande; de riktas aldrig mot de palestinska skyttarna och förmedlar flitigt en mycket speciell närbild av situationen på fältet.”⁴

En synnerligen vidrig incident inträffade i oktober 2000 när två icke stridande israeliska reservister lynchades i Ramallah av en palestinsk mobb. Enligt reportrar på plats försökte den palestinska polisen hindra utländska journalister från att filma händelsen. Ett italienskt TV-team lyckades filma delar av attacken, och de chockerande bilderna orsakade så småningom stora rubriker runtom i världen. En konkurrerande italiensk nyhetsförmedling intog en helt annan hållning, och satte in en annons i den palestinska myndighetens största dagstidning, *Al-Hayat Al-Jadidah*, där man förklarade att man inte hade någonting med filmandet av händelsen att göra:

Mina kära vänner i Palestina. Vi gratulerar er och ser det som vår plikt att ge er en rätt bild av det som hände i Ramallah den 12 oktober. En av de privata TV-stationer som konkurrerar med oss (och inte Italiens statliga TV-station RTI) filmade händelsen; *den* stationen filmade händelserna. Efteråt sände den israeliska televisionen bilderna och sade att de tagits av en av de italienska stationerna, vilket skapade intrycket att det var vi (RTI) som tog dessa bilder.

Vi betonar inför er alla att händelserna inte skedde på det här sättet, för vi respekterar alltid (kommer att fortsätta att respektera) den palestinska myndighetens journalistiska förfaringsätt för (journalistiskt) arbete i Palestina, och vi är trovärdiga i vårt noggranna arbete.

Vi tackar er för ert förtroende, och ni kan vara säkra på att vi inte handlar på det här sättet (det betyder att vi inte arbetar som de andra TV-stationerna). Vi gör inte (och kommer inte att göra) något sådant.

Vi ber er ta emot vår välsignelse.

Undertecknat

Ricardo Christiano

Representant för Italiens
statliga TV i Palestina⁵

Om en nyhetsorganisation avviker från den pro-palestinska linjen, blir den omedelbart attackerad. I november 2000 klagade till exempel det palestinska journalistfacket över att nyhetsbyrån AP presenterade en falsk bild av "al-Aqsa-intifadan". Fackföreningen kallade AP:s bevakning för ett medvetet brott mot det palestinska folket, och sade att den gynnade Israel. Facket hotade med att vidta alla nödvändiga åtgärder mot AP:s anställda samt mot AP:s kontor inne på den palestinska myndighetens områden, om nyhetsbyrån fortsatte att skada palestinska intressen.⁶

Myt

"Journalisterna som bevakar Mellanöstern drivs av ett sökande efter sanningen."

Fakta

Det är ingen överraskning att journalister i Mellanöstern delar samma intresse för sensationer som sina kollegor som bevakar inhemska frågor. De värsta exemplen kommer från TV-reportrar vars betoning på bilder framför innehåll uppmuntrar till en ytlig behandling av sakfrågor. Ett exempel: När NBC:s korrespondent i Israel fick frågan varför reportrarna kom till palestinska demonstrationer på Västbanken som de visste var arrangerade, sade han: "Vi spelar med eftersom vi behöver bilderna."⁷ TV-stationerna kan inte få bilder med nyhetsvärde från stängda samhällen som Syrien, Saudiarabien, Iran eller Libyen.

Israel hamnar ofta i en omöjlig situation där de försöker bemöta bilder med ord. "När en stridsvagn åker in i Ramallah, ser det inte bra ut på TV", förklarar Gideon Meir från Israels utrikesministerium. "Visst kan vi förklara varför vi är där, och det gör vi också. Men det är ord. Vi måste slåss mot bilder med ord."⁸

"Vi filmade början av demonstrationen. Plötsligt stannade en skåpbil hastigt. I bilen fanns Fatah-aktivister. De gav sina order och delade till och med ut molotovcocktails. Vi filmade. Men de bilderna kommer ni aldrig att få se. På några sekunder omringades vi av dessa ungdomar; de hotade oss och tog oss sedan till polisstationen. Där identifierade vi oss men tvingades radera de

kontroversiella bilderna. Den palestinska polisen lugnade ner situationen men censurerade våra bilder. Vi har nu bevis för att dessa upplopp inte längre är spontana. Alla order kommer från den palestinska hierarkin.”

– Jean Pierre Martin⁹

Omfattningen av det problem som Israel möter framgår klart av Tami Allen-Frosts ord, vice ordförande i Foreign Press Association och producent för Storbritanniens ITN News: ”...den starkaste bild som fastnar på näthinnan är bilden av en stridsvagn i en stad”, och ”totalt sker det fler incidenter på Västbanken än det förekommer självmordsbomber. I slutändan är det mängden man kommer ihåg.”¹⁰

Myt

”Massmedierna låter Israel komma undan med mer på grund av dess allians med USA.”

Fakta

Amerikaner har en tendens att vara inkonsekventa när det gäller judarna, och förvänta sig mer av dem än av andra folk. Detta beror delvis på de höga förväntningarna hos judarna själva, och deras målsättning att vara ”ett ljus för nationerna”. Så när israeler gör något fel, får det ofta stor uppmärksamhet, medan araberna vanligtvis bedöms efter en lägre standard. När Israel exempelvis utvisade fyra palestinier orsakade det stora rubriker, men när Kuwait deporterade hundratusentals personer, var det en icke-händelse. Och en palestiniers död på Västbanken fick långt mer mediebevakning än när tusentals araber dödades i Algeriet. En dag när Israel fick stora rubriker i *Washington Post* för att ha dödat fyra terrorister, begravdes nyheten att över 80 personer dödat i våldsamheter under ett toppmöte mellan Pakistan och Indien i 12:e stycket i en artikel på sidan 19.¹¹ Rätt eller fel, men allmänhetens och pressens inställning är att judarna borde bete sig annorlunda.

Myt

”Israel får positiv mediebevakning eftersom amerikanska judar kontrollerar medierna och har oproportionerligt stort inflytande.”

Fakta

Om judar kontrollerade medierna, vore det inte särskilt troligt att man skulle få höra judar beklaga sig så mycket över att pressen är partisk till Israels nackdel. Det stämmer att den stora uppmärksamhet som riktas mot Israel hänger samman med att världens största judiska befolkning finns i USA, och att Israel är en fråga av stor vikt för amerikanska judar. Ett stort antal judar finns på viktiga positioner inom mediavärlden (även om de på intet sätt "kontrollerar" pressen som antisemiterna påstår), och den judiska befolkningen koncentreras till de större mediemarknaderna som New York och Los Angeles, så det är inte förvånande att strålkastarna riktas mot Israel.

Politiskt har judarna ett oproportionerligt stort inflytande i USA, och de använder det för att förespråka en politik som stärker relationerna mellan USA och Israel; det finns däremot inga bevis för att detta skulle ha överförts till en fördelaktig nyhetsbevakning för Israel. Man skulle kunna hävda att pro-arabiska krafter, som den oljekemiska industrin, har lika stort eller större inflytande över medierna och uppmuntrar till en anti-israelisk rapportering.

Myt

"Arabiska företrädare säger samma sak till västjournalister som till sitt eget folk."

Fakta

Arabiska talesmän framför ofta sina åsikter på olika sätt på engelska och på arabiska. De uttrycker sina verkliga känslor och ståndpunkter till sitt folk, på sitt modersmål. Men i kontakter med omvärlden har arabiska företrädare lärt sig använda ett måttfullt tonläge, och de framför ofta helt andra åsikter när de talar på engelska till en västlig publik. För länge sedan blev arabiska propagandister mer raffinerade i sitt sätt att föra sin talan. De framträder nu rutinmässigt i nyhets-sändningar i amerikansk TV och citeras i de tryckta medierna, och ger intryck av att vara förnuftiga människor med befogade klagomål. Men det många av dem säger på arabiska, är ofta långt mindre måttfullt och resonabelt. Eftersom israelerna enkelt kan översätta det som sägs på arabiska, är de väl medvetna om sina fienders åsikter. Ameri-

kaner och andra engelskspråkiga personer kan lätt bli lurade av en arabisk propagandists sätt att lägga sina ord.

För att bara ge ett exempel: Den palestinske fredsförhandlaren Saeb Erekat citeras ofta i västliga medier. Efter det brutala mordet på två israeliska tonåringar den 9 maj 2001, bad man honom om en kommentar. *Washington Post* återgav hans svar:

Saeb Erekat, företrädare för palestinierna, sade på engelska vid en presskonferens: "Att döda civila är ett brott, oavsett om det sker på den palestinska eller israeliska sidan." Kommentaren rapporterades inte i arabisk-språkiga palestinska medier.¹²

Det ovanliga med den här artikeln var att tidningen skrev om det faktum att Erekat's kommentar ignorerades av den palestinska pressen.

Under årens lopp har Yassir Arafat konsekvent sagt en sak på engelska till medierna i väst, och något helt annat på sitt modersmål till den arabiska pressen. Det är anledningen till att Bushadministrationen har insisterat på att han ska upprepa det han säger på engelska även på arabiska, i synnerhet när han fördömer terroristattacker och uppmunar palestinierna att upphöra med våldet.

Myt

"Journalisterna är väl insatta i Mellanösterns historia och kan därför sätta in aktuella händelser i sitt rätta sammanhang."

Fakta

En källa till missförstånd om Mellanöstern och partiskhet i mediernas rapportering, är journalisternas okunnighet om regionen. Få reportrar talar hebreiska eller arabiska, så de har föga eller ingen tillgång till primära källor. De återger ofta historier som de läser i engelskspråkiga publikationer från regionen, i stället för att rapportera självständigt. Och när de försöker sätta in händelser i sitt historiska sammanhang, blir fakta ofta felaktiga och de ger ett inkorrekt och missvisande intryck. För att citera ett exempel: Under en skildring av de heliga platsernas historia i Jerusalem, sade CNN:s Garrick Utley att judarna kunde be vid Västra muren under Jorda-

niens styre 1948-1967.¹³ Sanningen är att judarna förhindrades att besöka sin heligaste plats. Detta är en avgörande historisk punkt som bidrar till att förklara Israels hållning i Jerusalemfrågan.

Myt

"Medierna fångar effektivt den fara som den vanlige israelen utsätts för av palestinierna."

Fakta

Under intifadan var det vanligt att medierna skildrade striderna i termer av David mot Goliat, en bild som förstärktes av bilder på barn som kastade sten mot tungt beväpnade soldater. Situationen var i verkligheten en helt annan, vilket den amerikanske journalisten Sidney Zion upptäckte vid ett besök i Betlehem i augusti 1988. Zion var nära att träffas av en sten när han färdades i en taxi. "Jag är glad att stenen inte träffade mig", sade han. "Jag såg den inte komma, och hade inte levt sekunden efter om taxichauffören hade kört en kilometer i timmen snabbare. Som tur var satt ingen på den platsen i bilen, men araberna siktade helt klart inte på tomma luften."

Zion – som hade skrivit om Mellanöstern i över 20 år – sade att den amerikanska nyhetsrapporteringen hade gett honom uppfattningen att "stenkastarna siktade mot den israeliska armén, inte på taxibilar. Har du någonsin sett något annat på TV? Har du någon gång läst om motsatsen i tidningarna? Barn kastade sten mot soldater, det var allt."

"Det gick inte upp för mig att amerikanska journalister skulle undanhålla folk nyheter som kan gälla liv eller död. Först senare upptäckte jag att det som hände oss knappast var ovanligt", skrev Zion. "Varje dag på Västbanken får civila israeler hjärnskador av de små snälla arabiska ungdomarna och deras småsten."¹⁴

Under "Al-Aqsa-intifadan" har man ofta förmedlat samma bilder som från det första upproret, och medierna har fortsatt att förvanska dess påverkan på det israeliska folket just på det sätt som Zion beskrev.

Myt

"Mediernas bevakning av intifadan var rättvis och balanserad."

Fakta

Frispråkiga mediamänniskor erkände att bevakningen av intifadan var skev. Enligt Steven Emerson, som då var korrespondent för CNN, fann sig amerikanska reportrar i att palestinierna kontrollerade det som filmades. En israelisk kameraman som arbetade för flera amerikanska TV-stationer berättade för Emerson: "Om vi riktar kameran mot fel scen, dödas vi." Vid andra tillfällen delade stationerna ut tiotals videokameror till palestinier, för att de skulle förse dem med filmmaterial från strejker, upplopp och begravningar. "Det finns ingen som helst möjlighet att kontrollera äktheten i det som filmas, och det finns heller ingen möjlighet att förhindra att kamerorna används som ett verktyg för att mobilisera en demonstration", skrev Emerson.¹⁵

Nästan en tredjedel av alla palestinier som mördades under 1989 dödades av sina arabiska bröder; ändå handlade bara 12 av de över 150 skildringarna som amerikanska TV-bolag gav från Västbanken om den interna krigsföringen. "Medan palestiniernas politiska terror på Västbanken inte kommer fram i medierna", påpekade Emerson, "återger man helt okritiskt hopdiktade lögnar om israelisk brutalitet."

I början av 1988 kallades reportrar till exempel till el-Mokassed-sjukhuset i Jerusalem för att filma en döende palestinsk pojke. Hans palestinske läkare visade upp honom kopplad till livsuppehållande slangar, och påstod att barnet blivit grymt misshandlat av israeliska trupper. Den 8 februari 1988 presenterade ABC:s Peter Jennings inslaget genom att säga att FN:s talesmän "säger att israelerna har slagit ihjäl ännu en palestinier i territorierna". TV-stationerna NBC och CBS gav också stor publicitet åt påståendet.

Men storyn var inte sann. Enligt obduktionen och pojkens medicinska journal dog han av en blödning i hjärnan. Han hade varit sjuk i över ett år. Emerson skrev att de amerikanska TV-bolagen i allmänhet "har varit delaktiga i ett massivt bedrägeri när det gäller konflikten på Västbanken".

Chefen för NBC:s kontor i Tel Aviv, Martin Fletcher, erkände att intifadan utgjorde ett rättviseproblem. Han konstaterade att palestinierna manipulerade västmedierna genom att framställa sig själva som "David" mot den israeliska "Goliat", en metafor som Fletcher själv använde i ett inslag 1988.

”Hela upproret var medieorienterat, och hölls utan tvivel igång på grund av medierna”, sade han. Fletcher erkände öppet att han hade tackat ja till inbjudningar från unga palestinier att filma våldsamma attacker mot judar som bodde på Västbanken.

”Det är verkligen en fråga om manipulation av medierna. Och frågan är: Hur mycket spelar vi med i det spelet? [Vi gör det] på samma sätt som vi kommer till alla dessa möjligheter att filma Bush eller Reagan. Vi spelar med för att vi behöver bilderna.”¹⁶

Fallstudie:

En artikel i Washington Post om ”dödspiralen” på Västbanken innehöll en intervju med Raed Karmi, en företrädare för Fatah, den dominerande fraktionen inom Yassir Arafats PLO. Artikeln inleds med att Karmi springande är på väg ut för att delta i en sammanstötning med israeliska soldater och greppar en M-16 automatkarbin i farten. Det skildringen inte nämner är att det bara är den palestinska polisen som ska vara beväpnad. Artikeln antyder att det israeliska och palestinska våldet är likvärdigt i denna ”våldsspiral”, eftersom Karmi sade att han handlade för att hämnas en palestiniers död som israelerna mördade för att han hade organiserat terroristattacker. Karmi erkänner att han deltog i kidnappningen och mordet i avrättningsstil på två israeler som hade ätit lunch på en restaurang i Tulkarm. Karmi fängslades av den palestinska myndigheten, men släpptes efter bara fyra månader och dödade senare ytterligare fyra israeler, bland annat en man som handlade mat och en bilförare som han låg i bakhåll för. ”Jag kommer att fortsätta att attackera israeler”, sade han till tidningen.¹⁷

Myt

”Israeler kan inte förneka sanningen i de bilder som avslöjar deras övergrepp.”

Fakta

En bild kan säga mer än tusen ord, men ibland är bilden och de ord som används för att beskriva den förvanskade och vilseledande. Det råder ingen tvekan om att fotografer och TV-team försöker hitta så

dramatiska bilder som möjligt, bilder som oftast visar brutala israeliska Goliat som behandlar lidande palestinska David illa, men ofta saknas ett rätt sammanhang.

Ett klassiskt exempel är när nyhetsbyrån AP kablade ut ett dramatiskt foto på en ilsken israelisk soldat som stod och viftade med batongen över en blodig ung man. Det såg ut som att soldaten just slagit ynglingen. Bilden trycktes i *New York Times*¹⁸ och orsakade ett internationellt ramaskri eftersom bildtexten som AP hade satt löd: "En israelisk polis och en palestinier på Tempelberget." Bilden hade tagits vid en tidpunkt då palestinerna deltog i upplopp efter Ariel Sharons kontroversiella besök vid al-Aqsa-moskén, och gav intryck av att skildra ett tydligt fall av israelisk brutalitet. Det visade sig emellertid att bildtexten var felaktig, och att fotot egentligen visade en händelse som kanske hade gett ett helt motsatt intryck, om rapporteringen varit korrekt.

Offret var inte en palestinier som blivit misshandlad av en israelisk soldat. Bilden föreställde en polis som skyddade en amerikansk judisk student, Tuvia Grossman, som hade åkt i en taxi när den utsattes för stenkastning från palestinier. Grossman drogs ut ur taxin, misshandlades och knivhöggs. Han slet sig loss och flydde mot den israeliske polisen. Det var då som en fotograf tog bilden.

Förutom att man fått offret om bakfoten, påstod också AP helt felaktigt att fotografiet hade tagits på Tempelberget. När AP informerades om felaktigheterna, publicerade man ett antal rättelser, men i flera av dem återgav man fortfarande inte historien korrekt. Som vanligt när medierna begår ett misstag, var skadan redan skedd. Många medier som hade använt fotot publicerade aldrig några förtydliganden. Andra införde rättelser som inte på långt när fick samma framskjutna plats som den första storryn.

Ett annat exempel på hur fotografier kan vara både dramatiska och vilseledande var ett foto från nyhetsbyrån Reuters där en ung palestinier arresterades av israelisk polis den 6 april 2001. Pojken är uppenbarligen rädd, och har kissat på sig. Återigen fick bilden publicitet över hela världen, och förstärkte mediernas bild av israelerna som brutala ockupanter som begår övergrepp på oskyldiga barn.

Vid det här tillfället är det sammanhanget som är vilseledande. En annan fotograf från Reuters tog en bild alldeles innan den första togs.

Den visar hur samma pojke deltar i ett upplopp mot israeliska soldater. Få tidningar publicerade det fotot.

Myt

"Pressen ursäktar inte terrorister."

Fakta

Tvärtom accepterar och upprepar medierna rutinmässigt terroristernas och deras talesmäns banala uttalanden om sina mål och syften. Pressen sväljer enkelt påståenden om att attackerna mot oskyldiga civila är handlingar begångna av "frihetskämpar". På senare år har vissa nyhetsorganisationer utvecklat ett motstånd mot begreppet "terrorist", och ersatt det med förskönande omskrivningar som "militanta personer", eftersom de inte vill betraktas som partiska eller dömande mot förövarna.

Ett exempel: Efter att en palestinsk självmordsbombare sprängt en pizzeria i luften i centrala Jerusalem den 9 augusti 2001 och dödat 15 personer, beskrevs angriparen som "militant" (*Los Angeles Times*, *Chicago Tribune*, NBC Nightly News) och "självmordsbombare" (*New York Times*, *USA Today*). ABC News använde inte ordet "terrorist". Däremot kallade varje nyhetsförmedlare attacken mot USA den 11 september för en terroristattack.

Clifford May från Middle East Information Network pekade på det absurda i mediernas bevakning: "Ingen tidning skulle skriva: 'Militanta personer' slog till mot World Trade Center i går', eller säga: 'De kanske ser sig själva som frihetskämpar, och vilka är vi att döma dem, vi är ju nyhetsfolk.'"¹⁹

I stället för att ursäkta terroristerna, framställer medierna ibland terrorns offer som jämbördiga med terroristerna själva. Ibland visas till exempel fotografier på israeliska offer på samma sida som bilder på israeler som fångslar terrorister, vilket förmedlar känslan att palestiniern i handbojor och ögonbindel med en soldat vid sin sida, är lika mycket ett offer som den chockade kvinnan som hjälps bort från platsen för ett självmordsattentat.

I ett av de mest gräsliga exemplen, efter en självmordsattack i Petah Tikva den 27 maj 2002, intervjuade CNN självmordsbombarens mor, Jihad Titi. Man intervjuade även föräldrarna till en 15 månader

gammal flicka som dödades i attacken, Chen och Lior Keinan. Intervjuerna med Keinans visades inte på CNN:s internationella kanal i Israel eller någon annanstans i världen förrän flera timmar efter att intervjun med Titis mor hade sänts flera gånger.

Det här blev för mycket till och med för CNN, som senare tillkännagav en ändring i sin policy, och sade att man inte längre skulle ”rapportera om uttalanden från självmordsbombare eller deras familjer om det inte tycks finnas ett synnerligen tvingande skäl till det.”²⁰

Myt

”Den palestinska myndigheten har inga restriktioner mot utländska reportrar.”

Fakta

Följande fallstudie av den palestinska myndighetens syn på pressfrihet inträffade efter terroristattackerna mot USA den 11 september. En kameraman från Associated Press filmade palestinier vid en demonstration i Nablus där man firade terrorattackerna. Han blev senare inkallad till ett av den palestinska myndighetens säkerhetskontor och fick veta att materialet inte fick sändas. Yassir Arafats Tanzim ringde också för att hota honom till livet om han sände filmen. En av AP:s fotografer befann sig också på platsen för demonstrationen. Han varnades för att ta kort, och fogade sig.

Flera företrädare för den palestinska myndigheten gav order till AP i Jerusalem att inte sända videofilmen. Ahmed Abdel Rahman, Arafats kabinetssekreterare, sade att den palestinska myndigheten ”inte kan garantera [kameramannens] liv” om bildmaterialet publicerades.²¹

Kameramannen bad om att materialet inte skulle sändas, AP gav efter för utpressningen och vägrade släppa bilderna.

En dryg vecka senare lämnade den palestinska myndigheten tillbaka en videofilm som de konfiskerat från AP, som innehöll bilder från en palestinsk demonstration på Gazaremsan där några demonstranter bar plakat till stöd för den saudiske terroristen Usama bin Ladin. Två olika avsnitt med ”nyckelscener” i den sex minuter långa filmen hade raderats av palestinerna, enligt en talesman för AP.²²

Foreign Press Association (Utrikespressens förening) i Israel uttryckte "stor oro över hur journalister trakasseras av den palestinska myndigheten, genom att polisstyrkor och beväpnade män försökte förhindra att de filmade och fotograferade tisdagens demonstration i Nablus, där hundratals palestinier firade terrorattackerna i New York och Washington." FPA fördömde också hoten mot filmarna och "attityden hos palestinska företrädare, som inte gjorde några försök att bemöta hoten, kontrollera situationen eller garantera pressfriheten och journalisternas säkerhet."

Den 14 september 2001 rapporterade den israeliska radion att den palestinska myndigheten beslagtagit de filmer som tagits den dagen av kameramän från olika internationella (även arabiska) nyhetsbyråer. De hade bevakat hur Hamas hade firat attackerna mot Amerika i städer över hela Västbanken och Gaza. De firande viftade med fotografier på den efterspanade terroristen Usama bin Ladin.²³ Samma nyhetsprogram och TV-stationer som sänder material från filmtillfällen som den palestinska myndigheten erbjuder (Arafat donerar blod, palestinska studenter håller en tyst minut, affischer till stöd för Amerika) underlät att sända nyheten att den palestinska myndigheten använder terror och skrämselfaktik för att förhindra att ofördelaktiga inslag sänds.²⁴

I oktober 2001, efter att USA genomfört attacker mot Afghanistan, anordnade palestinier som stödde Usama bin Ladin demonstrationer på Gazaremsan som den palestinska polisen hänsynslöst kvävde. Den palestinska myndigheten vidtog åtgärder för att förhindra all rapportering från demonstrationerna eller de efterföljande upploppen. Den Parisbaserade organisationen "Reportrar utan gränser" framförde en svidande protest till den palestinska myndigheten. "Vi fruktar att den palestinska myndigheten drar fördel av de internationella mediernas fokus på den amerikanska reaktionen för att mer och mer begränsa rätten till fri information", sade Robert Menard, organisationens generalsekreterare. Gruppen protesterade också mot palestinska order om att inte rapportera om uppmaningar till generalstrejker, nationalistiska aktiviteter, demonstrationer eller andra nyheter utan den palestinska myndighetens tillstånd. En anonym palestinsk källa förklarade syftet med mörkläggningen av pressen: "Vi vill inte ha någonting som skulle kunna undergräva vår image."²⁵

I augusti 2002 förbjöd de palestinska journalisternas fackförening journalister att fotografera palestinska barn som bar vapen eller deltog i verksamhet organiserad av terroristorganisationer, eftersom bilderna skadade palestiniernas image. Förbudet kom efter att flera fotografier publicerats av barn som bar vapen och klädde sig som självmordsbombare. Kort efter att fackföreningen agerade, fotograferades sex barn med M16-gevär och kalashnikovs under en pro-irakisk demonstration på Gazaremsan. En annan grupp, Palestinska journalistsyndikatet, utfärdade ett liknande förbud som även omfattade fotografering av maskerade män. Foreign Press Association uttryckte "djup oro" över försöken att censurera bevakningen, och hoten om sanktioner mot journalister som trotsade förbudet.²⁶

Myt

"Al-Jazira är 'arabernas CNN', en objektiv nyhetskälla i arabvärlden."

Fakta

Al-Jazira är en arabiskspråkig TV-station med bas i Qatar, med stor spridning över hela arabvärlden. Kanalen startades 1996 av Qatars emir, shejk Hamad bin-Khalifa al-Thani som ett av hans favoritprojekt, och fick en framträdande roll under USA:s krig i Afghanistan på grund av sina kontakter under lång tid med talibanledarna och Usama bin Ladin. Genom att ge utrymme för olika ståndpunkter, däribland åsikter från Bushadministrationens företrädare, försökte stationen ge intryck av att vara en objektiv nyhetskälla för arabvärlden. Faktum är att al-Jazira har en lång historia som propaganda-verktyg för extremistiska åsikter i arabvärlden. En muslimsk forskare anklagade stationen för att uppvigla de arabiska massorna mot västvärlden, och göra bin Ladin och hans medhjälpare till kändisar. "Det är skillnad mellan att ge olika åsikter tillfälle [att höras] och att lämna rutan öppen för beväpnade mördare att sprida sina idéer", sade dr Al-Hamid Al-Ansari, dekanus för sharia och juridik vid Qatars universitet.²⁷

I en amerikansk TV-intervju fick en korrespondent från al-Jazeera en fråga om deras bevakning av Palestina-frågan. Han talade om palestinier som dödas som martyrer. När Ed Bradley påpekade att

israelerna snarare skulle kalla dem terrorister, svarade han: "Det är israelernas problem. Det är en åsikt." När han fick frågan vad han kallar israeler som dödas av palestinier, svarade reportern: "Vi kallar det för det: israelen dödas av palestinier." Bradley tillade att al-Jaziras bevakning av intifadan "tillskrivits äran för att ha utlöst pro-palestinska demonstrationer över hela Mellanöstern."²⁸

Noter kap 24.

1. Daniel Pipes, *The Long Shadow: Culture and Politics in the Middle East* (New Jersey: Transaction Publishers, 1990), s. 278.
2. *Jerusalem Report*, (7 maj 1991).
3. *New York Jewish Week*, (31 augusti 2001).
4. *Jerusalem Report*, (7 maj 1991).
5. *Al Hayat-Al-Jadidah*, (16 oktober 2001).
6. *Al Hayat-Al-Jadidah*, (2 november 2001).
7. *Near East Report*, (5 augusti, 1991).
8. *Jerusalem Report*, (22 april 2002).
9. Rapport från Jean Pierre Martin den 5 oktober 2000, dagen efter att hans belgiska TV-team från RTL-TV1 filmade i Ramallah-området.
10. *Jerusalem Report*, (22 april 2002).
11. *Washington Post*, (18 juli 2001).
12. *Washington Post*, (10 maj 2001).
13. CNN, (10 oktober 2000).
14. Sidney Zion, "Intifada Blues", *Penthouse*, (mars 1990), s. 56, 63.
15. *Wall Street Journal*, (21 februari 1990).
16. *Near East Report*, (5 augusti 1991).
17. *Washington Post*, (7 september 2001).
18. *New York Times*, (30 september 2000).
19. *Washington Post*, (13 september 2001).
20. *Forward*, (28 juni 2002).
21. AP, (12 september 2001).
22. Jewish Telegraphic Agency, (20 september 2001).
23. AP och *Jerusalem Post*, (13 september 2001); IMRA, (13-14 september 2001); Jewish Telegraphic Agency, (20 september 2001).
24. AP och *Jerusalem Post*, (13 september 2001); Jewish Telegraphic Agency, (20 september 2001); israeliska radion, (14 september 2001).
25. *Jerusalem Post*, (10 oktober 2001).
26. *Jerusalem Post*, (26 augusti 2002).
27. *Al-Raya*, (Qatar), (6 januari 2002).
28. *60 Minutes*, "Inside Al Jazira", (10 oktober 2001).

25. Arabers/muslimers attityder gentemot Israel

Längtan efter fredliga relationer mellan judar och araber får ibland människor att bortse från offentliga kommentarer från arabiska företrädare och i arabiska medier, kommentarer som ofta är uppviglande och ibland rent antisemitiska. Ofta har man ett mer moderat tonläge när man talar till en västerländsk publik, medan mer rättvisande och djupt kända åsikter uttrycks på arabiska till talarens eget folk. Följande samling är bara ett litet smakprov på några av de kommentarer som fällt angående Israel och judarna. De finns med här eftersom de visar nivån av fiendlighet och den verkliga trosuppfattningen hos många araber och muslimer. Naturligtvis instämmer inte *alla* araber och muslimer i de här åsikterna, men exemplen är inte slumpmässiga, utan uttrycker uppfattningar som omfattas av viktiga företrädare, och som sprids av större medier. De har också tagits med eftersom en av de saker vi lärde oss av Förintelsen, var att människor som vill gott ofta inte vill tro att människor som hotar med ont verkligen kommer att sätta sina onda planer i verket.

Antisemitism

“De [judarna] försöker döda religionernas princip med samma mentalitet som när de förrådde Jesus Kristus, och på samma sätt som de försökte förråda och döda profeten Muhammed.”

– Syriens president Bashar Assad
vid en välkomstceremoni för påven den 5 maj,
Canadian Broadcasting Corporation, 6 maj 2001

“Det är inget misstag att Koranen varnar oss för judarnas hat och placerar dem högst på listan över islams fiender. Idag värvar judarna världen mot muslimerna och använder sig av alla möjliga slags vapen. De plundrar muslimernas käraste plats efter Mecka

och Medina, och hotar den plats som muslimerna först vände sig mot när de bad och deras tredje heligaste plats efter Mecka och Medina. De vill resa sitt tempel på den platsen. ... Muslimerna är redo att offra sina liv och sitt blod för att skydda Jerusalems och al-Aqsas muslimska karaktär!"

– shejk Hian Al-Adrisi,
ur ett tal i al-Aqsa-moskén, 29 september 2000

"Judarna är judar, vare sig de tillhör labour eller likud, judarna är judar. De har inga moderata krafter eller några som förespråkar fred. De är alla lögnare. Det är de som måste slaktas och dödas. Som Allah den Allsmäktige sade: 'Bekämpa dem.' Allah kommer att tortera dem genom våra händer och förödmjuka dem och hjälpa er att övervinna dem, och han kommer att befria de troendes sinnen. ... Vårt folk måste förenas i samma skyttegrav, och få vapen från det palestinska ledarskapet för att konfrontera judarna. ... Visa ingen barmhärtighet mot judarna, oavsett var de finns, i alla länder. Bekämpa dem var ni än är. Döda dem närhelst ni träffar på dem. Var ni än är, döda dessa judar och de amerikaner som är som de – och de som står med dem – de är alla i samma skyttegrav, mot araberna och muslimerna – eftersom de grundade Israel här, i arabvärldens pulse-rande hjärta, i Palestina. De skapade landet för att det skulle vara en utpost för deras civilisation – förtruppen för deras arméer, västvärldens och korsfararnas svärd, som hänger över de muslimska monoteisternas halsar, muslimerna i det här landet. De ville att judarna skulle vara en spjutspets för dem...."

– dr Ahmad Abu-Halabia, medlem av "Fatwa-rådet"
som utsetts av den palestinska myndigheten,
och tidigare tillförordnad rektor för Islamiska
universitetet i Gaza, i ett tal i Zayd bin Sultan
Nahyan-moskén i Gaza den 13 oktober 2000,
som direktsändes i palestinsk TV dagen efter
lynchningen av de israeliska reservisterna i Ramallah

"Tack till Hitler, må hans minne vara välsignat, som å palestiniernas vägnar hämnades i förväg på de mest ondsinta brottslingarna på jordens yta. Men vi har ett klagomål mot honom, för hans hämnd mot dem var inte tillräcklig."

– **kolumnist Ahmed Ragab, Al-Akhbar (Egypten),
18 april 2001**

"Alla vapen måste riktas mot judarna, mot Allahs fiender ... som Koranen beskriver som apor och grisar, som tillber kalven och avgudarna. Allah ska låta muslimen härska över juden, vi ska spränga dem i luften i Hadera, vi ska spränga dem i luften i Tel Aviv och i Netanya i Allahs rättfärdighet mot detta slödder. ... Vi ska gå in i Jerusalem som erövrare, och i Jaffa som erövrare, och i Haifa som erövrare och i Ashkelon som erövrare ... vi välsignar alla dem som utbildar sina barn till jihad och martyrskap, välsignad är han som satte en kula i en judes huvud."

– **predikan sänd på den palestinska myndighetens TV, 3 augusti 2001**

"O Gud, judarna har överträtt alla gränser i sitt tyranni. O Gud, skaka marken under deras fötter, överös dem med tortyr, och förgör dem alla."

– **shejk Abd-al-Bari al-Thubayt, 7 juni 2002,
predikan i den heliga moskén i Medina,
sänd i Saudiarabiens statliga television**

"Alla tecken bevisar entydigt att konflikten mellan judar och muslimer är en evig konflikt, även om den upphör under korta intervaller. ... Denna konflikt liknar konflikten mellan människan och Satan. ... Detta är den muslimska nationens öde, och dessutom all världens nationers öde, att plågas av denna nation [judarna]. Det palestinska folkets öde är att kämpa mot judarna å de arabiska folkens vägnar, de islamiska folken och hela världens folk."

– **Al-Hayat Al-Jadida citerad i
New Republic Online, 30 oktober 2001**

Anklagelser om ritualmord

”Talmud säger att om en jude inte varje år dricker blodet från en icke-judisk man, kommer han att dömas för evigt.”

– **Saudiarabiens delegat Marouf al-Dawalibi, inför FN:s kommission för mänskliga rättigheter, vid en konferens om religiös tolerans, 5 december 1984**

”Under den här högtiden [Purim], måste judarna förbereda mycket speciella bakverk, vars fyllning inte bara är dyrbar och sällsynt – man kan inte hitta den alls på lokala och internationella marknader. ... För den här högtiden måste det judiska folket skaffa mänskligt blod, så att deras präster kan göra iordning bakverken till högtiden. ... Innan jag går in på detaljerna, vill jag förtydliga att judarnas utgjutande av människoblod till sina bakverk under högtiderna är ett väl etablerat faktum, historiskt och juridiskt, genom hela historien. Detta var en av huvudorsakerna till förföljelsen och exilen som blev deras lott i Europa och Asien under olika perioder ... under högtiden bär judarna karnevalsliknande masker och kostymer och frossar i alkoholförtäring, prostitution och äktenskapsbrott...”

– **dr Umayma Ahmad Al-Jalahma vid Kung Faisal-universitetet, den saudiska regeringens dagstidning Al-Riyadh, 10 mars 2002**

”Det kristna Europa blev fientligt inställda mot judarna när det framkom att deras rabbiner med list förföljer personer som går ensamma, [och lockar] honom att gå in i deras gudstjänstlokal. Sedan tar de hans blod och använder det till bakverk till sina högtider, som en del av sina ritualer.”

– **kolumnist dr Muhammad bin S’ad Al-Shwey’ir, al-Jazira (Saudiarabien), 6 september 2002**

Påhittade lögner om övergrepp

"[Israeliska läkare] utnyttjar palestinska patienter ... för medicinska experiment och utbildning av nya läkare."

– den palestinska myndighetens hälsominister,
Riyadh Al-Za'anoon, Al-Ayam, 25 juli 1998

"Israel tillämpar en tydlig politik där man utplånar vårt folk och förgör vår nationella ekonomi genom att smuggla in förstörda livsmedel ... otjänliga som mänsklig föda, till den palestinska myndighetens områden. ... Israel ändrade inte sin strategi, vars syfte är att döda och förgöra vårt folk. De började i stället räkna med andra medel än bomber, robotar och flygplan. Dessa åtgärder är att distribuera och smuggla in förstörda livsmedel ... till palestinska myndighetens områden."

– den palestinska myndighetens vice
anskaffningsminister, **Abd Al-Hamid Al-Qudsi,**
Al-Hayat Al-Jadida, 22 augusti 1998

"Vårt folk har utsatts för daglig och omfattande användning av giftgas från de israeliska styrkorna, vilket har lett till en ökning av antalet cancerfall bland kvinnor och barn."

– **Suha Arafat, Yassir Arafats hustru, 11 november 1999,** under ett framträdande i Gaza tillsammans med USA:s presidenthustru, **Hillary Rodham Clinton**

Förintelsen förnekas

"...Lögner kom upp till ytan om att judar mördades här och där, och om Förintelsen. Och de är, förstås, alla lögner och ogrundade påståenden. Inget Chelmno, inget Dachau, inget Auschwitz! [De] var desinfektionsplatser. ... De började publicera sin propaganda om att de blev förföljda, mördade och utrotade. ... Kommittéer agerade här och där för att etablera denna enhet [Israel, red anm], denna främmande enhet, inplanterad som en cancersvulst i vårt land, där våra fäder bodde, där vi bor och där våra barn efter oss kommer att bo. De framställde alltid sig själva

... som offer, och de byggde ett "Centrum för hjältemodet och Förintelsen". Vems hjältemod? Vems Förintelse? Det är vår nations hjältemod, förintelsen riktades mot vårt folk. ... Vi var offren, men vi ska inte förbli offer för alltid...."

**– dr Issam Sissalem, föreläsare i historia,
Islamiska universitetet i Gaza, TV-sändning
från den palestinska myndigheten, 29 november 2000**

"Frågan om förintelsen kommer upp igen. Den har vägrat försvinna under ett halvt århundrade, eftersom den sionistiska propagandan har omvandlat den till ett sätt att få politiska och ekonomiska fördelar, förutom att man utnyttjar den för att främja ockupationer och bosättningar...."

"En nyligen publicerad bok av en amerikansk forskare diskuterar förintelsen. I boken används vetenskapliga och kemiska fakta för att bevisa att uppgiften att sex miljoner judar kremerades i nazisternas Auschwitzläger är en lögn i propagandasyfte, eftersom den största kammaren i lägret inte kunde ha rymt ens en procent av det antalet."

**– Hiri Manzour i den palestinska myndighetens
dagstidning, Al-Hayat Al-Jadida, 13 april 2001**

"En av judarnas onda handlingar är det som har kommit att kallas 'Förintelsen', alltså nazisternas slakt på judarna. Men revisio-nister har bevisat att detta brott mot vissa judar planerades av judarnas ledare, och ingick i deras handlingsplan. ... Det är dessa judar som vi slåss emot, o Allahs älskade."

**– predikan sänd på den palestinska
myndighetens TV-kanal, 21 september 2001**

Fred

"Om inte Palestinaproblemet får en lösning, får vi svårt att skydda och garantera säkerheten för judarna i arabvärlden."

**– Syriens delegat, Faris el-Khoury,
New York Times, 19 februari 1947**

"Arabvärlden är inte på kompromisshumör. Det är troligt, mr Horowitz, att er plan är rationell och logisk, men nationers öde avgörs inte av rationell logik. Nationer ger aldrig med sig; de slåss. Ni kommer inte att få någonting med fredliga medel eller genom kompromiss. Ni kan kanske få någonting, men endast med vapenmakt. Vi ska försöka besegra er. Jag är inte säker på att vi kommer att lyckas, men vi ska försöka. Vi lyckades driva ut korsfararna, men å andra sidan förlorade vi Spanien och Persien. Kanske förlorar vi Palestina. Men det är för sent att tala om fredliga lösningar."

**– Arabförbundets sekreterare Azzam Pasha,
16 september 1947**

"[A]lla våra ansträngningar för att hitta en fredlig lösning på Palestinaproblemet har misslyckats. Den enda väg som återstår för oss är krig. Jag kommer att få nöjet och äran att rädda Palestina."

– Transjordaniens kung Abdullah, 26 april 1948

"Jewish Agencys representant sade till oss igår att det inte är de som är angriparna, att det var araberna som inledde striderna. Vi förnekade inte det. Vi sade till hela världen att vi skulle slåss."

– Jamal Husseini inför Säkerhetsrådet, 16 april 1948

"Det här blir ett utrotningskrig och en mycket viktig massaker som kommer att bli lika omtalad de mongoliska massakrerna och korstågen."

**– Azzam Pasha, generalsekreterare för
Arabförbundet, 15 maj 1948**

"Jag slåss inte bara mot själva Israel. Min uppgift är att rädda arabvärlden från att förgöras genom Israels intriger, som har sina rötter utomlands. Vårt hat är mycket starkt. Det är ingen idé att tala om fred med Israel. Det finns inte minsta utrymme för förhandlingar."

– Egyptens president Nasser, 14 oktober 1956

"Våra styrkor är nu helt beredda att inte bara slå tillbaka angreppet, utan initiera själva befrielsen, och att spränga den sionistiska närvaron i det arabiska hemlandet. Den syriska armén står enad, med fingret på avtryckaren. ... Som militär tror jag att tiden är inne att gå in i ett utrotningskrig."

– Syriens försvarsminister Hafez Assad, 20 maj 1967

"Den arabiska politiken har på det här stadiet bara två mål. Det första är att eliminera spåren efter anfallskriget 1967 genom ett israeliskt tillbakadragande från samtliga territorier som de ockuperade det året. Det andra målet är att eliminera spåren efter anfallskriget 1948, genom att eliminera själva staten Israel. Detta är emellertid fortfarande ett abstrakt, odefinierat mål, och vissa av oss har gjort misstaget att påbörja det andra steget före det första."

**– Mohammed Heikal, rådgivare till Sadat
och redaktör för den halvofficiella *Al-Ahram*,
25 februari 1971**

"Låt oss samarbeta tills vi vinner seger och återtar ett befriat Jerusalem."

**– Yassir Arafat, i radiostationen
Baghdad Republic of Iraq, 16 november 1991**

"Jag har alltid förkastat ett normaliserande av relationerna med [israeliska] kvinnor. ... De inbjuder mig alltid till sina tillställningar och jag vägrar kategoriskt för jag hatar Israel."

**– Suha Arafat, Yassir Arafats hustru, i den saudiska
kvinnotidskriften *Sayidaty*, citerad av AP, 3 maj 2001**

"Vi kommer inte att ge upp ett enda korn av land i Palestina, från Haifa, och Jaffa, och Akko, och Mulabbas [Petah Tikvah] och Salamah, och Majdal [Ashkelon], och hela landet, och Gaza, och Västbanken...."

- dr Ahmad Abu-Halabia, medlem av "Fatwarådet" som utsetts av den palestinska myndigheten, samt tidigare tillförordnad rektor vid Islamiska universitetet i Gaza, i ett tal i Zayd bin Sultan Nahyan-moskén i Gaza den 13 oktober 2000, direktsänt i palestinsk TV dagen efter lynchningen av de israeliska reservisterna i Ramallah**

"...om Allah vill, kommer denna orättfärdiga stat ... Israel att utplånas; denna orättfärdiga stat, USA kommer att utplånas; denna orättfärdiga stat, Storbritannien kommer att utplånas. ... Välsignelser till alla som utförde Jihad för Allahs skull. ... Välsignelser till alla som spände ett bälte med sprängämnen runt kroppen eller runt sin sons kropp och kastade sig ut mitt ibland judarna...."

- predikan av shejk Ibrabim Madhi några dagar efter att Yassir Arafat proklamerat eldupphör, den palestinska myndighetens TV, 8 juni 2001**

"Vi sade från början att det inte finns något eldupphör för bosättarna."

- Fatahledaren Ziad i**

**– Ibu-Aid,
International Herald Tribune, 20 juni 2001.**

Fasplanen och Israels utplåning

”Det palestinska folket accepterade Osloavtalet som ett första steg och inte som en permanent ordning, grundad på antagandet att kriget och kampen på marken [alltså lokalt mot israeliskt territorium] är mer effektivt än en kamp från ett avlägset land ... för det palestinska folket kommer att fortsätta revolutionen tills de uppnår målen från ’65-revolutionen’....”

– den palestinska myndighetens anskaffningsminister Abd El Aziz Shahian, *Al-Ayaam*, 30 maj 2000 [”65-revolutionen” står för PLO:s grundande och offentliggörandet av PLO:s stadgar, som talar om att förgöra Israel genom väpnad kamp.]

”Vårt folk har hopp inför framtiden, att Ockupations-staten upphör att existera, och att det inte spelar någon roll [hur stor] deras makt och arrogans är....”

– den palestinska myndighetens kommunikationsminister, Amad Alfalugi, *Al-Hayat Al-Jadida*, 18 november 1999

”När vi tog upp pistolen -65 och den moderna palestinska revolutionen inleddes, hade den ett mål. Detta mål har inte förändrats och det är Palestinas befrielse.”

– Salim Alwadia Abu Salem, ansvarig för politiska frågor i Palestina, *Al-Hayat Al-Jadida*, 20 januari 2000

"Jag vill säga att detta är vårt Palestina, från Metulla [Israels nordligaste stad] till Rafiah [södra gränsen] och till Akaba [Israels sydligaste punkt], från [Jordan]floden till [Medel]havet; vare sig de vill det eller inte."

- dr Jareer Al-Kidwah, president Arafats rådgivare,
TV-sändning från den palestinska
myndighetens TV, 29 november 2000

"Israel är till ytan mycket mindre än Iran, och därför långt mer sårbart för en kärnvapenattack."

- Irans förre president Ali Rafsanjani, citerad i
Jerusalem Report, 11 mars 2002

"Vi besegrade korsfararna för 800 år sedan, och kommer att besegra islams fiender idag."

- Nasarets vice borgmästare Salman Abu Ahmed,
citerad i Jerusalem Report, 4 mars 2002

Våldet sanktioneras

"Påbudet om att döda amerikanerna och deras allierade – civila och militärer – är en individuell plikt för varje muslim som kan göra det i varje land där det är möjligt att göra det, för att befria al-Aqsa-moskén och den heliga moskén [Mecka] ur deras grepp, och för att deras arméer ska lämna alla islams länder, besegrade och oförmögna att hota någon muslim."

- fatwa (religiöst påbud) utfärdad av
Usama bin Ladin 1998

"Vi beslöt att befria vårt hemland steg för steg ... detta är strategin ... vi säger: 'Om Israel fortsätter – inget problem. Och så hedrar vi fredsavtalen och ickevåldet så länge överenskommelserna infrias steg för steg. [Men] om och när Israel säger: 'Nu räcker det', alltså: 'Vi kommer inte att diskutera Jerusalem, vi kommer inte att låta flyktingar återvända, vi kommer inte att utrymma bosättningar, vi kommer inte att dra oss tillbaka till gränserna', i så fall säger de att vi ska återvända till våldet. Men den här gången blir det med 30.000 beväpnade palestinska soldater och i ett land med inslag av frihet. Jag är den förste att uppmana till det. Om vi kommer till en återvändsgränd går vi tillbaka till vårt krig och vår kamp som vi gjorde för fyrtio år sedan."

– den palestinska myndighetens minister för planering och internationellt samarbete, Nabil Sha'ath, intervju med TV-bolaget ANN, London, 7 oktober 2000

"Våldet väntar runt hörnet, och palestinierna är beredda att offra till och med 5.000 liv."

– den palestinska myndighetens justitieminister, Freih Abu Middein, i myndighetens tidning Al-Hayat Al-Jadida, 24 augusti 2000

"Intifadan kommer att fortsätta tills vi uppnått våra nationella mål."

– den palestinska myndighetens finansminister Muhammad Al-Nashashibi, Al-Ayyam, 10 oktober 2000

"Intifadan är ett redskap för folklig kamp där alla delar av folket deltar för att förverkliga det palestinska folkets internationellt erkända legitima rättigheter. ... Detta är intifadans mål. ... Användandet av våld, kamp och martyrskap ... använt av människor för att uppnå sina rättigheter."

– PLO:s representant i Washington, Hassan Abd Al-Rahman, TV-kanalen MBC, 10 oktober 2000.

"Intifadan bör fortsätta och trappas upp."

– ledaren för Fatah på Västbanken,
Marwan Al-Barghuti, TV-kanalen al-Jazira (Qatar),
11 oktober 2000

"Frågan om Jerusalem, flyktningarna och suveräniteten är en och densamma, och den kommer att slutligt avgöras på fältet och inte i förhandlingar. I det här läget är det viktigt att förbereda det palestinska samhället för utmaningen i nästa steg, för vi kommer oundvikligen att hamna i en våldsam konfrontation med Israel för att skapa en förändring på fältet. ... Jag tror att situationen i framtiden kommer att bli mer våldsam än intifadan."

– **Abu-Ali Mustafa från den palestinska myndigheten, 23 juli 2000**

" Hamas har tiotals martyrer som är beredda att genomföra attacker mot israeliska mål. En operation genomförd av sådana martyrer överträffar de arabiska arméernas operationer när de slogs mot den hebreiska staten. Sådana martyrs vapen har lika stor betydelse som kärnvapen."

– **Khaled Mash'al, ledare för Hamas politbyrå, den palestinska myndighetens tidning Al-Hayat Al-Jadida, 24 juni 2001**

"Vi lär barnen att självmordsbomber skrämmar det israeliska folket och det får vi göra. ... Vi lär dem att efter att en person blir självmordsbombare når han paradiset högsta nivå."

– **palestinsk ledare på "paradisläger" i samtal med reporter från BBC, citerad i Jerusalem Post, 20 juli 2001**

"Jag lovar att antalet eldstrider vid ockupationen kommer att öka till 500 till 1.000 [incidenter] per dag. ... Palestinierna har tränat på att attackera israeliska stridsvagnar och spränga sina kroppar laddade med ett bälte med sprängämnen. Det ingår i förberedelserna inför en möjlig israelisk attack i de palestinska områdena. ... Den nuvarande intifadan skiljer sig från den förra, för den är väpnad och palestinierna slåss inne på sitt territorium och utifrån det."

**- andre befälhavaren för Styrka 17, Muhammad Dhamrah (även känd som Abu Awdh),
Al-Hayat Al-Jadida, 17 augusti 2001**

"Dagens självmordsbombare är sina ädla föregångares ädla efterträdare ... de libanesiska självmordsbombarna, som lärde den amerikanska marinen en tuff läxa i [Libanon]. ... Dessa självmordsbombare är jordens salt, historiens motorer. ... De är de mest ärbara ibland oss...."

**- den palestinska myndighetens dagstidning
Al-Hayat Al-Jadida, 24 juni 2001**

"Jag tror inte att en muslim skulle låta ett muslimskt hemland som Palestina, och Jerusalem, förbli i sionisternas händer, som plundrar det och skadar dess heliga platser, utan att landets ägare hade rätt att försvara sig. Allt jag sade är att detta förtryckta folk som förvisades från sitt hem har rätt att bli en mänsklig bomb och spränga sig själv i luften inne i detta militära samhälle."

- shejk Yussef Al-Qaradhawi, ledare inom Muslimska brödrskapet, TV-kanalen al-Jazira, (Qatar), 16 september 2001

"Våra ansträngningar att fortsätta intifadan och motståndet kommer att fortsätta tills vi uppnår vår rätt att återvända, och vårt oberoende, med Jerusalem som huvudstad."

- Ahmad Sa'adat vid en presskonferens efter att han blivit PFLP:s ledare, Jerusalem Post, 4 oktober 2001

"Motståndet är legitimt och de som ger upp sina liv kräver inte tillåtelse från någon. ... Vi får inte stå i vägen för intifadan och jihad [heligt krig]. I stället måste vi stå vid deras sida och uppmuntra dem."

**– Jerusalems mufti, shejk Ikrama Sabri,
Al-Hayat Al-Jadida, 7 december 2001**

"Med Guds hjälp kommer vi att mötas i Jerusalem nästa gång, för vi slåss för att ge seger åt våra profeter, varje bebis, varje barn, varje man, varje kvinna och varje åldring och alla ungdomar, vi kommer att offra oss för våra heliga platser och förstärka vårt grepp om dem, och vi är beredda att ge 70 av våra martyrer för var och en av deras i den här kampanjen, för det här är vårt heliga land. Vi kommer att fortsätta slåss för detta välsignade land och jag uppmanar er att stå starka..."

**– den palestinska myndighetens ordförande,
Yassir Arafat, tal vid en demonstration i Ramallah,
18 december 2001**

"Vi har undersökt våra alternativ och vår väg, och vi har valt slaktens väg, genom Jihad, Istshahad (självmord) och varje form av motstånd, sida vid sida med våra bröder i Hamas, Islamiska jihad och alla andra palestinska motståndsgupper, tills Palestina är befriat och flyktingarna har återvänt."

**– utdrag ur en varning på al-Aqsa-martyrernas
brigads webbsajt, den militära grenen inom
Yassir Arafats organisation Fatah, 7 augusti 2002**

Källor

Foreign Broadcast Information
Service
Ha'aretz
Israels utrikesministerium
Jerusalem Post

MEMRI
Near East Report
Palestinian Media Watch
Diverse nyhetskällor

Bilagor

Militärbalansen i Mellanöstern

Land	Reguljära trupper	Reservtrupper	Stridsvagnar	Flygplan*
Egypten	450.000	254.000	3.505	494
Israel	186.500	445.000	3.930	800
Jordanien	94.200	60.000	1.200	100
Irak	432.500	650.000	2.400	333
Iran	350.000	350.000	1.460	333
Saudiarabien	171.500	20.000	1.015	355
Syrien	380.000	132.500	4.800	520

*Anger det totala antalet stridsflygplan.

Källa: Shai Feldman och Yiftah Shapir, red., *The Middle East Military Balance*, (Cambridge: MIT Press, 2001).

FN:s säkerhetsråds resolution 242

22 november 1967

Säkerhetsrådet

Uttrycker sin fortsatta oro över den allvarliga situationen i Mellersta Östern.

Betonar otillåtligheten i förvärv av landområden genom krig och behovet av att arbeta för en rättvis och varaktig fred i vilken varje stat i området kan leva i säkerhet.

Betonar vidare att alla medlemsstater vid antagandet av Förenta nationernas stadga har förpliktat sig att handla i enlighet med artikel 2 i stadgan.

1. Fastställer att förverkligandet av stadgans principer kräver upprättande av en rättvis och varaktig fred i Mellersta Östern, vilken bör inbegripa tillämpningen av båda de följande principerna:
 - (i) Tillbakadragande av Israels väpnade styrkor från områden som ockuperats i den aktuella konflikten;
 - (ii) Upphörande av alla anspråk eller krigstillstånd och respekt för och erkännande av varje stats oavhängighet, territoriella integritet och politiska oberoende i området samt dess rätt att leva i fred inom säkra och erkända gränser fri från hot eller våldshandlingar;
2. Fastställer vidare nödvändigheten av
 - (i) att garantera fri sjöfart genom internationella vattenleder i området;
 - (ii) att uppnå en rättvis lösning av flyktingproblemet;
 - (iii) att garantera varje stats territoriella okränkbarhet och politiska oberoende i området genom åtgärder som inbegriper upprättandet av demilitariserade zoner;
3. Uppmanar generalsekretären att utse en speciell representant med uppgift att bege sig till Mellersta Östern och upprätta och upprätthålla kontakt med berörda staterna för att främja överenskommelser och biträda ansträngningar att uppnå en fredlig och accepterad lösning i enlighet med bestämmelserna och principerna i denna resolution;
4. Uppmanar generalsekretären att rapportera till säkerhetsrådet om framstegen i den specielle representantens ansträngningar så snart som möjligt.

PLO:s erkännande av Israel

9 september 1993

Yitzhak Rabin

Israels premiärminister

Herr premiärminister,

Undertecknandet av principdeklarationen markerar en ny era i Mellanösterns historia. Fast övertygad om detta, skulle jag härmed vilja bekräfta följande åtaganden från PLO:

PLO erkänner staten Israels rätt att existera i fred och säkerhet.

PLO accepterar FN:s säkerhetsråds resolutioner 242 och 338.

PLO överlåter sig till fredsprocessen i Mellanöstern, och till en fredlig lösning på konflikten mellan de två sidorna, och deklarerar att samtliga kvarvarande frågor som rör områdets permanenta status skall lösas genom förhandlingar.

PLO anser att undertecknandet av principdeklarationen är en historisk händelse, som inleder en ny epok av fredlig samexistens, fri från våld och alla andra handlingar som äventyrar freden och stabiliteten. Därför fördömer PLO användandet av terrorism och andra våldshandlingar, och kommer att ta ansvar för alla element och all personal inom PLO för att försäkra sig om att de följer detta, förhindra överträdelser samt bestraffa överträdare.

Med anledning av löftet om en ny era och undertecknandet av principdeklarationen, och på grundval av palestiniernas acceptering av Säkerhetsrådets resolution 242 och 338, bekräftar PLO att de artiklar i PLO:s stadgar som förnekar Israel rätten att existera, samt de villkor i stadgarna som inte är i överensstämmelse med åtagandena i detta brev nu är verkningslösa och inte längre gäller. Därför förbinder sig PLO att till Nationella palestinska rådet inkomma med de nödvändiga förändringarna i PLO:s stadgar för ett formellt godkännande.

Högaktningsfullt,

Yassir Arafat

Ordförande

Palestinska befrielseorganisationen

Brev från Yassir Arafat till Norges utrikesminister

9 september 1993

Ers excellens

Johan Jörgen Holst

Norges utrikesminister

Kära minister Holst,

Jag skulle vilja bekräfta för er att PLO, i och med undertecknandet av principdeklarationen, uppmuntrar och uppmanar det palestinska folket på Västbanken och Gazaremsan att delta i de steg som leder till en normalisering av livet, förkasta våld och terrorism, bidra till fred och stabilitet och aktivt delta i att forma ett återuppbyggande, ekonomisk utveckling och samarbete.

Högaktningsfullt,

Yassir Arafat

Ordförande

Palestinska befrielseorganisationen

Brev från premiärminister Rabin till Yassir Arafat

9 september 1993

Yassir Arafat

Ordförande

Palestinska befrielseorganisationen

Herr Ordförande,

Som svar på ert brev från den 9 september 1993, vill jag bekräfta för er att Israels regering, i ljuset av de åtaganden som PLO gör i ert brev, har beslutat att erkänna PLO som det palestinska folkets representant och inleda förhandlingar med PLO inom ramen för processen om fred i Mellanöstern.

Yitzhak Rabin

Israels premiärminister

Stadgar för Islamiska motståndsrörelsen (Hamas)

Följande är ett utdrag ur stadgarna för Islamiska motståndsrörelsen (Hamas). Hela den engelska texten finns att hämta på Jewish Virtual Library (http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Terrorism/Hamas_covenant_complete.html).

Vår kamp mot judarna är mycket stor och mycket allvarlig. Den behöver varje uppriktig ansträngning. Islamiska motståndsrörelsen är bara en skvadron som bör stödjas ... tills fienden är besegrad och Allahs seger förverkligad. Den strävar efter att höja Allahs fana över varje tum av Palestina. ... Den är en av länkarna i kampens kedja mot de sionistiska inkräktarna...

Profeten, Allah välsigne honom och ge honom frälsning, har sagt: "Domens dag kommer inte förrän muslimer bekämpar judarna (dödar judarna), när juden gömmer sig bakom stenar och träd. Stenarna och träden kommer att säga: 'Det finns en jude bakom mig, kom och döda honom'." ... Det finns ingen lösning för Palestina-frågan utom genom *Jihad*. Initiativ, förslag och internationella konferenser är alla ett slöseri med tid och fåfänga försök. Palestina är ett muslimskt land.

Sionistiska organisationer under olika namn och i olika former, som frimurarna, Rotary-klubbar, spiongrupper och andra ... är alla ingenting mer än celler för omstörtande verksamhet och sabotörer. De muslimska folken bör utföra sin roll och konfrontera dessa sabotörers konspirationer.

Det muslimska samhället konfronterar en illvillig fiende som agerar på ett sätt som liknar nazismen. Han har berövat människor deras hemland. Precis som nazisterna gjorde judarna inget undantag för kvinnor och barn.

Våra fiender tog kontrollen över världens massmedier. De stod bakom franska revolutionen och kommunistrevolutionen. ... De stod bakom Första världskriget, när de kunde förgöra det muslimska kalifatet, göra ekonomiska vinster och kontrollera resurser. De ordnade Balfour-deklarationen, formade Nationernas förbund genom vilket de kunde styra världen. De stod bakom Andra världskriget, genom vilket de gjorde enorma ekonomiska vinster genom att handla med vapen, och banade väg för grundandet av sin stat. Det var de som tog initiativ till att ersätta Nationernas förbund med Förenta nationerna och Säkerhetsrådet för att de skulle kunna styra världen genom dem. Det finns inget krig någonstans, utan att [de] har ett finger med i det.

Palestinska befrielseorganisationen anammade tanken på en sekulär stat, som står i fullständig strid med religiös ideologi. Den dag då PLO antar islam

som sin livsstil, kommer vi att bli dess soldater, och bränsle på dess eld som kommer att bränna upp fienden. Tills den dagen är Islamiska motståndsrörelsens hållning gentemot PLO den som en son har gentemot sin far, en bror mot sin bror och en släkting till sin släkting, som delar hans smärta och stöder honom i konfrontationen med fienden, och önskar att han vore vis och rättledd....

Den sionistiska invasionen är en ondskefull invasion. Den avhåller sig inte från några metoder, utan använder alla onda och usla sätt för att nå sitt mål. Den förlitar sig mycket på de hemliga organisationer som den gav upphov till, som frimurarna, Rotary och Lions, andra sabotagegrupper. ... Deras mål är att undergräva samhällen, förstöra värden, korrumpera samveten, få karaktärer att förfalla och utplåna islam. Den står bakom droghandeln och alkoholismen i alla dess former för att möjliggöra kontroll och expansion.

Författare, intellektuella, mediafolk, talare, utbildare och lärare, och alla olika sektorer av arabvärlden och den muslimska världen – de är alla kallade att utföra sin roll, och fullgöra sin plikt, på grund av blodtörsten i den sionistiska offensiven och det sionistiska inflytandet i många länder som utövas genom ekonomisk och massmedial kontroll.

Den sionistiska planen är obegränsad. Efter Palestina, strävar sionisterna efter att utbreda sig från Nilen till Eufrat. När de har smält den region som de överväldigade kommer de att sträva efter ytterligare expansion, och så vidare. Deras plan finns uttryckt i Sions vises protokoll, och deras nuvarande beteende är det bästa beviset på att det vi säger är sant. Att lämna kampens cirkel mot sionismen är högförräderi, och förbannad är den som gör det.

Rekommenderade internetsajter

För att få ännu mer uttömmande kommentarer till de frågor som behandlas i denna bok, samt en regelbundet uppdaterad version av *Myter och Fakta* (på engelska), besök Jewish Virtual Library (<http://www.JewishVirtualLibrary.org>). På denna sajt finns också en omfattande förteckning över mer än 1 000 internetsajter. De följande har valts från den förteckningen:

American Israel Public Affairs Committee (AIPAC)

<http://www.aipac.org>

American Jewish Committee

<http://www.ajc.org>

American Jewish Press Association

<http://www.ajpa.org>

Anti-Defamation League (ADL)

<http://www.adl.org>

Arutz Sheva Israel National Radio

<http://www.a7.org>

Begin-Sadat Center for Strategic Studies

<http://www.biu.ac.il/SOC/besa/>

birthright Israel

<http://www.birthrightisrael.com>

CAMERA

<http://www.camera.org>

Central Zionist Archives

<http://www.wzo.org.il/cza/index.htm>

Dinur Center for the Study of Jewish History

<http://www.hum.huji.ac.il/dinur>

Embassy of Israel (US)

<http://www.israelemb.org>

Golan Heights Information Server

<http://english.golan.org.il>

Ha'aretz

<http://www.haaretz.co.il>

Hillel

<http://www.hillel.org>

HonestReporting.com

<http://www.honestreporting.com>

Information Regarding Israel's Security (IRIS)

<http://www.iris.org.il>

International Christian Embassy Jerusalem

<http://www.intournet.co.il/icej>

International Policy Institute for Counter-Terrorism

<http://www.ict.org.il>

Internet Jewish History Sourcebook

<http://www.fordham.edu/halsall/jewish/jewishsbk.html>

Institute for Advanced Strategic and Political Studies

<http://www.iasps.org.il/>

Israel Defense Forces (IDF)

<http://www.idf.il>

Israel Government Gateway

<http://info.gov.il/eng/mainpage.asp>

Israel Radio

<http://www.israelradio.org>

Israeli Central Bureau of Statistics

<http://www.cbs.gov.il/engindex.htm>

Israeli Ministry of Foreign Affairs

<http://inevv.israel-mfa.gov.il/mfa/home.asp>

Israeli Prime Minister's Office

<http://www.pmo.gov.il/english>

Jaffee Center for Strategic Studies

<http://www.tau.ac.il/jcss>

Jerusalem Capital of Israel

<http://www.jerusalem-archives.org>

Jerusalem Center for Public Affairs

<http://www.jcpa.org>

Jerusalem Post

<http://www.jpost.com>

Jerusalem Report

<http://www.jrep.com>

Jewish Telegraphic Agency (JTA)

<http://www.jta.org>

Knesset The Israeli Parliament

<http://www.knesset.gov.il>

Maps of the Middle East

http://www.lib.utexas.edu/Libs/PCL/Map_collection/middle_east.html

Maven

<http://www.maven.co.il>

Middle East Insight

<http://www.mideastinsight.org>

Middle East Media & Research Institute

<http://www.memri.org>

Middle East Review of International Affairs

<http://www.biu.ac.il/SOC/besa/meria/index.html>

Palestinian Media Watch

<http://www.pmw.org.il>

Peace Now

<http://www.peacenow.org.il/English.asp>

**Pedagogic Center, The Department for Jewish Zionist Education,
The Jewish Agency for Israel**

<http://www.jajz-ed.org.il>

Terrorism Research Center

<http://www.terrorism.com>

U.S. State Department

<http://www.state.gov>

United Jewish Communities UJC

<http://www.ujc.org>

Virtual Jerusalem

<http://www.virtualjerusalem.com>

Washington Institute for Near East Policy

<http://www.washingtoninstitute.org>

World Zionist Organization Student and Academics Department

<http://www.wzo.org.il>

Rekommenderad läsning

- Aumann Moshe. *Land Ownership in Palestine 1880-1948*. Jerusalem: Academic Committee on the Middle East, 1976.
- Avineri Shlomo. *The Making of Modern Zionism: Intellectual Origins of the Jewish State*. NY Basic Books, 1981.
- Avneri Arie. *The Claim of Dispossession*. NJ: Transaction Books, 1984.
- Bard, Mitchell G. and Moshe Schwartz. *1001 Facts Everyone Should Know About Israel*. NJ: Jason Aronson, 2002.
- Bard, Mitchell G. *From Tragedy to Triumph: The Politics behind the Rescue of Ethiopian Jewry*. CT: Greenwood, 2002.
- Bard, Mitchell G. *The Complete Idiot's Guide to Middle East Conflict*. NY: Alpha Books, 2002.
- Bard, Mitchell. *The Water's Edge And Beyond*. NJ: Transaction Publishers, 1991.
- Becker, Jillian. *The PLO*. NY: St. Martin's Press, 1985.
- Begin, Menachem. *The Revolt*. NY: EP Dutton, 1978.
- Bell, J. Bowyer. *Terror Out Of Zion*. NJ: Transaction, 1996.
- Ben Curion, David. *Rebirth and Destiny of Israel*. NY: Philosophical Library, 1954.
- Benvenisti, Meron. *Intimate Enemies: Jews and Arabs in a Shared Land*. CA.: University of California Press, 1995.
- Collins, Larry and Dominique Lapierre. *O Jerusalem!*. NY: Simon and Schuster, 1972.
- Eban, Abba. Heritage: *Civilization and the Jews*. NY: Summit Books, 1984.
- Eban Abba. *My Country: The Story of Modern Israel*. NY: Random House, 1972.
- Gilbert, Martin. *Israel: A History*. NY: William Morrow & Co., 1998.
- Hazon, Yoram. *The Jewish State: The Struggle for Israel's Soul*. NY: Basic Books, 2001.
- Hertzberg Arthur. *The Zionist Idea*. PA: Jewish Publications Society, 1997.
- Herzl, Theodore. *The Diaries of Theodore Herzl*. NY: Peter Smith Publishers, 1987.
- Herzl, Theodore. *The Jewish State*. Dover Publications, 1989.
- Herzog, Chaim. *The Arab-Israeli Wars*. NY: Random House, 1984.
- Johnson, Paul. *A History of the Jews*. NY: HarperCollins, 1988.
- Katz, Samuel. *Battleground-Fact and Fantasy in Palestine*. SPI Books, 1986.
- Kollek, Teddy. *Jerusalem*. Washington, D.C.: Washington Institute For Near East Policy, 1990.
- Lacquer, Walter and Barry Rubin. *The Israel-Arab Reader*. NY: Penguin, 2001.
- Lewis, Bernard. *The Jews of Islam*. NJ: Princeton University Press, 1984.

- Lewis, Bernard. *The Middle East: A Brief History of the Last 2000 Years*. NY: Touchstone Books, 1997.
- Livingstone, Neil C., and David Halevy. *Inside the PLO*. NY: William Morrow and Co., 1990.
- Lorch Netanel. *One Long War*. NY: Herzl Press, 1976.
- Meir, Golda. *My Life*. NY: Dell, 1975.
- Netanyahu, Benjamin. *A Place Among Nations: Israel and the World*. NY: Warner Books, 1998.
- Oren, Michael. *Six Days of War: June 1967 and the Making of the Modern Middle East*. NY: Oxford University Press, 2002.
- Pipes, Daniel. *The Hidden Hand: Middle East Fears of Conspiracy*. Griffin Trade Paperback, 1998.
- Pipes, Daniel. *The Long Shadow: Culture and Politics in the Middle East*. NJ: Transaction Publishers, 1990.
- Porath Yehoshua. *The Emergence of the Palestinian-Arab National Movement, 1918-1929*. London: Frank Cass, 1996.
- Porath Yehoshua. *In Search of Arab Unity 1950-1945*. London: Frank Cass and Co., Ltd., 1986.
- Porath Yehoshua. *Palestinian Arab National Movement: From Riots to Rebellion: 1929-1939. vol. 2*. London: Frank Cass and Co., Ltd., 1977.
- Quandt, William B. *Camp David: Peacemaking and Politics*. DC: Brookings institution, 1986.
- Rabin, Yitzhak. *The Rabin Memoirs*. CA: University of California Press, 1996.
- Sachar Howard. *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*. NY: Alfred A. Knopf, 1998.
- Safran Nadav. *Israel The Embattled Ally*. MA: Harvard University Press, 1981.
- Schiff Ze'ev and Ehud Ya'ari. *Intifada*. NY: Simon R Schuster, 1990.
- Schiff Zeev and Ehud Yaari. *Israel's Lebanon War*. NY: Simon and Schuster, 1984.
- Schoenberg, Harris. *Mandate For Terror: The United Nations and the PLO*. NY: Shapolsky 1989.
- Stillman Norman. *The Jews of Arab Lands*. PA: The Jewish Publication Society of America 1989.
- Stillman Norman. *The Jews of Arab Lands in Modern Times*. NY: Jewish Publication Society, 1991.
- Weizmann Chaim. *Trial and Error*. NY: Greenwood Press, 1972.
- Wigoder, Geoffrey, ed. *New Encyclopedia of Zionism and Israel*. NJ: Fairleigh Dickinson University Press, 1994.
- Ye'or, Bat. *The Dhimmi*. NJ: Associated University Press, 1985.

Index över myter

1. Israels rötter

"Judarna har ingen rätt till det land de kallar Israel."	7
"Palestina har alltid varit ett arabiskt land."	8
"Palestinierna är avkomlingar till kananeerna och fanns i Palestina långt före judarna."	10
"Balfour-deklarationen gav inte judarna rätt till ett hemland i Palestina."	10
"Arabernas 'traditionella ställning' i Palestina äventyrades genom att judarna bosatte sig där."	11
"Sionism är rasism."	13
"Delegaterna vid FN:s världskonferens mot rasism enades om att sionism är rasism."	15
"Sionisterna kunde ha valt ett annat land än Palestina."	15
"Herzl själv föreslog Uganda som judisk stat som ett alternativ till Palestina."	16
"Alla araber motsatte sig Balfour-deklarationen, och såg den som ett förräderi mot deras rättigheter."	17
"Sionisterna gjorde inga försök att kompromissa med araberna."	18
"Sionisterna var redskap för den västerländska imperialismens kolonisation."	19
"Engelsmännen lovade araberna självständighet i Palestina i brevväxlingen mellan Hussein och MacMahon."	20

2. Perioden som brittiskt mandat

"Engelsmännen hjälpte judarna att tränga undan Palestinas infödda arabiska befolkning."	24
"Britterna lät judarna översvämma Palestina, medan den arabiska invandringen var strängt kontrollerad."	26
"Britterna ändrade sin politik efter Andra världskriget och lät de överlevande från Förintelsen bosätta sig i Palestina."	27
"När den judiska befolkningen i Palestina växte, fövörrades de palestinska arabernas lidande."	28
"Judarna stal arabiskt land."	29
"Britterna hjälpte palestinerna att leva i fred med judarna."	31
"Muftin var inte antisemit."	34
"Irgun bombade King David Hotel som ett led i en terrorkampanj mot civila."	35

3. Delningen

"Förenade nationernas delning av Palestina var orättfärdig."	39
"Delningsplanen gav judarna merparten av landet, och alla odlingsbara områden."	40

"Israel bemäktigade sig hela Palestina 1948."	42
"Palestina-araberna erbjöds aldrig någon stat, och har därigenom förnekats rätten till självbestämmande."	43
"Araberna var beredda att kompromissa för att undvika blodsutgjutelse."	45

4. Kriget 1948

"Judarna startade det första kriget mot araberna."	47
"Bernadotte-planen var ett möjligt alternativ till delningen."	49
"USA var den enda nation som kritiserade arabernas attack mot Israel."	51
"Västlänternas stöd till Israel gjorde det möjligt för Israel att erövra Palestina."	51
"Arabernas ekonomiska bojkott av Israel infördes efter kriget 1948."	54

5. Vägen till Suez

"Arabiska regeringar var beredda att acceptera Israel efter kriget 1948."	57
"Israels militära angrepp 1956 var oprovoceerat."	57
"Det fanns ingen anledning för Israel att anfälla Egypten; man gick till krig för att främja Frankrikes och Storbritanniens imperialistiska intressen."	61
"USA:s blinda stöd till Israel blev uppenbart under Suezkriget."	62

6. Sexdagarskriget 1967

"Arabiska regeringar var beredda att acceptera Israel efter Suezkriget."	64
"Israels militära anfall 1967 var oprovoceerat."	65
"Nasser hade rätt att stänga Tiransundet för israelisk sjöfart."	69
"USA hjälpte Israel att besegra araberna på sex dagar."	69
"Israel anföll Jordanien för att erövra Jerusalem."	70
"Israel var inte tvunget att skjuta först."	70
"Israel betraktade de områden man intog som erövrade mark som nu var en del av Israel, och man hade ingen avsikt att förhandla om att lämna tillbaka dem."	73
"Israel fördrev fredliga arabiska bybor från Västbanken och hindrade dem från att komma tillbaka efter kriget."	74
"Israel införde orimliga restriktioner för palestinierna på Västbanken, Gazaremsan och i Östra Jerusalem."	75
"Under kriget 1967 attackerade Israel avsiktligt USS Liberty."	77

7. Mellan krigen

"Efter kriget 1967 vägrade Israel förhandla om en uppgörelse med araberna."	82
---	----

”Enligt Säkerhetsrådets resolution 242 är Israels förvärvande av territorium genom kriget 1967 ’otillåtlig.’”	82
”Resolution 242 kräver att Israel återgår till de gränser man hade före 1967.”	83
”Resolution 242 erkänner palestiniernas rätt till självbestämmande.”	85
”Arabstaterna och PLO accepterade resolution 242 medan Israel förkastade den.”	85
”Palestinierna var beredda att förhandla fram en uppgörelse efter Sexdagarskriget.”	86

8. Utnötningskriget 1967-1970

”Israel bar ansvaret för utnötningskriget.”	88
”Egypten avslutade utnötningskriget, och försökte få till stånd en uppgörelse med Israel, men Jerusalem avvisade initiativen.”	88
”Egypten uttryckte upprepade gånger en vilja att inleda fredsförhandlingar med Israel från 1971 till 1973. Det var Israels förkastande av dessa initiativ som ledde till Yom Kippur-kriget.”	90

9. Yom Kippur-kriget 1973

”Israel bar ansvaret för kriget 1973.”	91
”Egyptens president Anwar Sadat hade gått med på USA:s fredsförslag och ville inte ha krig.”	92
”Egypten och Syrien var de enda arabstaterna som var inblandade i kriget 1973.”	94
”Israel behandlade tillfångatagna arabiska soldater illa under kriget 1973.”	95
”Israeliska trupper förstörde avsiktligt hela staden Kuneitra innan de drog sig tillbaka från området i juni 1974.”	96

10. Gränserna

”Bildandet av Israel 1948 förändrade politiska och gränsrelaterade arrangemang mellan oberoende stater som hade existerat i århundraden.”	98
”Israel har varit expansionistiskt sedan sin födelse.”	98
”Israel har länge eftersträvat att erövra arabisk mark från Nilen till Eufrat. Det hänger till och med en karta i Knesset som visar detta.”	100
”Västbanken är en del av Jordanien.”	100
”Israel intog Golanhöjderna i ett anfallskrig.”	102
”Golan har ingen strategisk betydelse för Israel.”	104
”Israel har vägrat att ingå några kompromisser om Golanhöjderna, medan Syrien har varit beredda att byta fred mot land.”	105
”Israels annektering av Golanhöjderna 1981 var olaglig; den stred mot internationell rätt och FN:s resolution 242.”	107

"Israel kan dra sig tillbaka från Västbanken med lika lite svårighet som i fallet Sinai." . . .	107
"Gulfkriget bevisar att Israels krav på försvarbara gränser är orealistiska i en tid då ballistiska robotar och bombplan med lång räckvidd kan korsa enorma landområden på några minuter."	111
"Israel 'ockuperar' Västbanken."	113

11. Israel och Libanon

"Israel kan inte hävda att dess invasion av Libanon 1982, mot ett dåligt rustat PLO, var ett försvarskrig."	116
"PLO utgjorde inget verkligt hot mot Israel. När Israel anföll, hade PLO i ett år efterlevt en överenskommelse om vapenvila."	116
"PLO behandlade libaneserna med värdighet och respekt."	117
"PLO var beredda att lämna Beirut sommaren 1982 för att rädda civilbefolkningen från ytterligare attacker, men Israel gjorde det omöjligt."	118
"Israel bar ansvaret för massakern på tusentals oskyldiga palestinska flyktingar i Sabra och Shatila."	120
"Israels invasioner i Libanon 1978 och 1982 var bevis för Israels aggressiva intentioner."	121
"Israel har fortfarande inte tillmötesgått FN:s krav på ett fullständigt tillbakadragande från Libanon, på grund av sin olagliga ockupation av Shebaa-området."	122
"Israel iscensatte en oprovocerad attack mot FN:s fredsbevarande styrkor i Libanon."	123
"Syrien har varit en stabiliserande och god kraft i Libanon. De har alltid respekterat Libanons suveränitet och självständighet."	123
"Syrien har gjort allt man har kunnat för att hindra terrorister i Libanon från att hota den regionala freden."	126
"Syrien gick in i Libanon enbart för att Arabförbundet bad dem göra det."	127
"Syrien och Libanon har behandlat tillfångatagna israeliska soldater väl och låtit Röda korset besöka dem."	127

12. Gulfkriget

"Gulfkriget utkämpades för Israels skull."	130
"Israels låga profil i Gulfkriget visar att landet inte har något strategiskt värde för USA."	131
"Israel drog nytta av Gulfkriget utan att det kostade dem något."	132
"Israel gjorde ingenting för att skydda palestinierna från Scud-attackerna."	133
"Irak utgjorde aldrig något hot mot Israel."	134
"Saddam Hussein var aldrig intresserad av att skaffa sig kärnvapen."	136
"PLO förhöll sig neutralt under Gulfkriget."	137

"Gulfkriget visade varför arabstaterna behöver mer vapen från USA."	139
"Irak upphörde att utgöra ett hot mot Israel efter Gulfkriget."	140

13. Förenta nationerna

"Förenta nationerna har länge spelat en konstruktiv roll i Mellanöstern. Dess historia av rättvisa och balans gör FN till det perfekta forumet för att lösa konflikten mellan araber och israeler."	143
"Palestinierna har förvägrats en röst i FN."	145
"Israel åtnjuter samma rättigheter som alla andra medlemmar i FN."	146
"Förenta nationerna och dess institutioner är kritiska mot Israels politik, men angriper aldrig judar eller inlåter sig i antisemitisk retorik."	147
"När man drog tillbaka den resolution som fördömde sionismen 1991, bevisade det att FN inte längre är partiskt gentemot Israel."	148
"Även om Generalförsamlingen är partisk, har Säkerhetsrådet alltid varit balanserat i sitt sätt att handskas med Mellanöstern."	148
"USA har alltid gett Israel sitt stöd i FN, och Israel kan räkna med deras veto mot varje kritisk resolution."	149
"Amerikas arabiska allierade stöder rutinmässigt USA:s hållning i FN."	151
"Israel har underlåtit att fullfölja FN:s resolutioner, vilket är ett brott mot internationell rätt."	151

14. Flyktingarna

"En miljon palestinier utvisades av Israel 1947-49."	153
"Judarna klagade från början att de inte hade några intentioner att leva i fred med sina arabiska grannar."	155
"Judarna skapade flyktingproblemet genom att utvisa palestinierna."	156
"Den arabiska invasionen hade ingen större inverkan på de palestinska araberna."	159
"De arabiska ledarna uppmuntrade aldrig palestinierna att fly."	160
"Palestina-araberna tvingades fly för att inte massakreras som de fredliga invånarna i byn Deir Yassin."	164
"Israel vägrade att låta palestinierna återvända till sina hem för att judarna skulle kunna stjäla deras egendom."	168
"FN-resolutionerna uppmanar Israel att låta alla palestinska flyktingar återvända."	169
"Israel blockerade förhandlingar med FN:s medlingskommission för Palestina."	171
"Palestinierna som ville återvända till sina hem utgjorde ingen fara för Israels säkerhet."	172
"De palestinska flyktingarna ignorerades av en känslokall värld."	173

"Arabstaterna har bidragit med merparten av pengarna för att hjälpa de palestinska flyktingarna."	174
"Arabstaterna har alltid välkomnat palestinerna och gjort sitt bästa för att integrera dem."	175
"Miljonals palestinier sitter instängda i eländiga flyktingläger."	176
"Israel tvingade de palestinska flyktingarna att stanna i läger på Gazaremsan."	177
"Flyktingar har alltid fått komma tillbaka; det är bara palestinerna som hindrats från att återvända till sina hem."	177
"Om de palestinska flyktingarna hade fått återvända, kunde konflikten mellan araber och israeler ha avslutats."	180
"Israel utvisade fler palestinier 1967."	181
"UNWRA är en rent humanitär organisation som inte har något ansvar för den terror och uppvisning som har sin källa i flyktinglägren."	181

15. Hur judarna behandlats i arabiska/muslimska länder

"Araberna kan omöjligt vara antisemiter eftersom de själva är semiter."	187
"Moderna arabnationer är bara anti-israeliska och har aldrig varit anti-judiska."	187
"Judar som bodde i muslimska länder behandlades väl av araberna."	191
"Som 'Bokens folk' är judar och kristna skyddade enligt muslimsk lag."	194
"Muslimska skolor i USA lär ut tolerans mot judendomen och andra religioner, och främjar en samexistens med Israel."	195

16. Mänskliga rättigheter i arabländerna

"Arabstaternas regeringar tillgodoser sina medborgares grundläggande mänskliga rättigheter."	216
"Kvinnors rättigheter skyddas numera i arabvärlden."	216
"Palestiniernas frihet under den palestinska myndigheten omfattar rätten att sälja mark till judar."	219

17. Mänskliga rättigheter i Israel och territorierna

"Israel diskriminerar sina arabiska medborgare."	235
"Israel diskriminerar israeliska araber genom att förbjuda dem att köpa mark."	236
"Israeliska araber diskrimineras inom arbetslivet."	236
"Araber som hålls i israeliska fängelser torteras, misshandlas och dödas."	237
"Israel använder administrativ internering för att fängsla fredliga araber utan rättegång."	237

”Israel har länge velat förneka invånarna på Västbanken och Gazaremsan deras politiska rättigheter.”	238
”Israel stjälar vatten från araberna i territorierna. Israel tillåter judar att borra brunnar, men hindrar araber från att göra det.”	240
”Israel använder deportationer vilket är ett brott mot fjärde Genèvekonventionen.”	242
”Israels behandling av palestinierna påminner om hur svarta behandlades under apartheidtiden i Sydafrika.”	243
”Israel tillämpar en folkmordspolitik mot palestinierna som är jämförbar med hur nazisterna behandlade judarna.”	244

18. De palestinska upproren

”Intifadan var ett spontant uppror och enbart ett resultat av arabernas vrede över israeliska grymheter.”	246
”Intifadan bestod av passivt motstånd. Som värst innebar den bara att barn kastade sten mot tungt beväpnade soldater.”	246
”PLO hade ingen roll i att underblåsa våldet under intifadan.”	246
”Alla palestinier som dog under intifadan dödades av israelerna.”	248
”Israel stängde skolorna på Västbanken under intifadan för att beröva palestinierna en utbildning.”	249
”Våldsutbrottet i slutet av år 2000, som av araberna kallas ’al-Aqsa-intifadan’, provocerades fram av Ariel Sharons besök på Tempelberget.”	250
”En handfull israeler har dödats under upproret, medan tusentals oskyldiga palestinier har mördats av israeliska trupper.”	253
”Våld är en förståelig och berättigad reaktion på den israeliska politiken.”	254
”Al-Aqsa-upproret har enbart pågått i de omtvistade områdena, och har inte haft någon inverkan på Israel.”	254
”Israel använder övervåld mot barn som bara kastar sten.”	255
”Dödsskjutningen av ett barn som skyddades av sin far, som visades på TV, bevisar att Israel inte tvekar att döda oskyldiga palestinska barn.”	257
”Israel använder gummikulor för att lemlästa och döda obehäpnade palestinier.”	258
”Mitchellrapporten klargjorde att Israels bosättningspolitik har lika stor skuld för fredsprocessens sammanbrott som det palestinska våldet, och att en frysning av bosättningarna är nödvändig för att få slut på våldet.”	258
”Israels användande av F-16-plan illustrerar det oproportionerliga våld som Israel använder mot oskyldiga palestinska civila.”	259
”Arafat kan inte kontrollera militanta palestinier.”	262

"Israel har hela tiden vägrat ta steg för att lugna ner situationen, och landets hänsynslösa attacker provocerade fram palestinskt våld trots Yassir Arafats vädjanden om återhållsamhet."	262
"Israel kan inte rättfärdiga att man håller inne med skattepengar som rätteligen tillhör den palestinska myndigheten."	263
"Palestinierna har hållit det eldupphör som förhandlades fram av CIA-chefen George Tenet."	264
"Israels politik att mörda palestinska terrorister är omoralisk och kontraproduktiv."	264
"Israel mördar terrorister och civila palestinier urskillningslöst."	267
"Israels användande av amerikansk-tillverkade vapen i vedergällningsattacker mot palestinier är olagligt."	268
"Israel utförde en massaker i flyktinglägret i Jenin i april 2002."	268
"Israel motsatte sig en utredning av FN för att man ville dölja de brott som man begått i Jenin."	270
"Israel hindrar palestinska ambulanser från att föra sjuka och sårade palestinier till sjukhus."	270

19. Jerusalem

"Jerusalem är en arabisk stad."	275
"Jerusalem behöver inte vara Israels huvudstad."	276
"Araberna var beredda att acceptera en internationalisering av Jerusalem. Judarna motsatte sig den tanken. På grund av sin oförsonliga attityd, ockuperar Israel idag olagligen hela staden."	276
"Jordanien accepterade internationaliseringen."	278
"Från 1948 till 1967 svarade Jordanien för att man fritt kunde utöva alla religioner i Jerusalem."	278
"Jordanien skyddade judiska heliga platser."	279
"Jordanien ansträngde sig för att förbättra förhållandena i det arabiska Östra Jerusalem. De israeliska myndigheterna däremot jämnade hundratals arabiska hem i den delen av staden med marken, och gjorde många araber hemlösa."	280
"Under israeliskt styre har den religiösa friheten inskränkts i Jerusalem."	280
"Israel nekar muslimer och kristna fritt tillträde till deras heliga platser."	281
"Israels politik uppmuntrar judiska fanatiker att attackera muslimska och kristna invånare och deras heliga platser."	282
"Israel har begränsat de palestinska arabernas politiska rättigheter i Jerusalem."	283
"Enligt FN:s resolution 242 betraktas Östra Jerusalem som 'ockuperad mark'. Israels annektering av Jerusalem är därför ett brott mot FN-resolutionen."	283

”Östra Jerusalem bör ingå i en palestinsk stat, eftersom alla invånare där är palestinska araber och det aldrig har bött några judar där.”	284
”USA anser inte att Jerusalem ska vara Israels enade huvudstad.”	284
”Tempelberget har alltid varit en helig plats för muslimerna, och judendomen har ingen koppling till platsen.”	286
”Israel bör inte tillåtas kontrollera Tempelberget, eftersom man inte ger muslimerna tillträde till deras heliga platser.”	287
”Palestinierna har varit noga med att bevara arkeologiska fynd från Tempelberget.”	287
”När Israel grävde ut tunneln vid Västra muren, hotade det Tempelbergets och al-Aqsa-moskéns integritet, och projektet fördömdes därför av FN:s säkerhetsråd.”	288
”En internationalisering är den bästa lösningen på de motstridiga anspråken på Jerusalem.”	290
”Israel försökte bränna ner al-Aqsa-moskén 1969.”	290

20. USA:s Mellanösternpolitik

”Bildandet av staten Israel var enbart ett resultat av amerikanska påtryckningar.”	292
”USA favoriserade Israel framför araberna 1948, på grund av påtryckningarna från den judiska lobbyen.”	292
”De flesta amerikaner motsätter sig en nära relation mellan USA och Israel.”	293
”Den amerikanska politiken har alltid varit fientligt inställd till araberna.”	295
”USA har automatiskt stött Israel ända sedan 1948.”	296
”USA har alltid gett Israel vapen för att de ska ha ett kvalitativt försprång framför araberna.”	297
”Det amerikanska biståndet i Mellanöstern har alltid varit ensidigt; araberna får praktiskt taget ingenting.”	299
”USA har alltid gett Israel miljarder dollar utan att förvänta sig någon återbetalning.”	301
”Israel fortsätter att kräva stora belopp i ekonomiskt bistånd trots att man nu är ett rikt land som inte längre behöver hjälp.”	301
”Israel skryter över att man är den fjärde starkaste nationen i världen, så landet behöver definitivt inte militärt stöd från USA.”	302
”USA:s militära bistånd subventionerar den israeliska försvarsindustrin på den amerikanska industrins bekostnad.”	303
”USA:s lånegarantier försåg Israel med miljarder dollar från amerikanska skattebetalare som användes till att bygga bosättningar för sovjetiska judar på Västbanken och Gazaremsan.”	304
”Man ansåg aldrig att Israel hade något strategiskt värde för USA.”	306

"Israelerna kan leva ett behagligt liv på grund av hjälpen från USA, och ser inga skäl till att reformera sitt lands ekonomiska system."	309
"Israel vidtar protektionistiska åtgärder som skapar svårigheter för amerikansk handel."	310
"Det faktum att Israel anställde Jonathan Pollard för att spionera på USA, bevisar att Israel motarbetar amerikanska intressen."	310
"Israel lurade USA att sälja vapen till Iran i utbyte mot en gisslan, och de hjälpte till att överföra vinsten till Contras."	312
"USA:s beroende av den arabiska oljan har minskat med åren."	313
"De stora amerikanska oljebolagen tar aldrig ställning i konflikten mellan araber och israeler."	314
"USA och Israel har ingenting gemensamt."	316
"Det amerikanska stödet till Israel är orsaken till att terroristerna attackerade World Trade Center och Pentagon den 11 september."	318
"Kapningen av fyra trafikflygplan på samma dag, den 11 september, var en terrorhandling utan motstycke i historien."	319
"Grupper som Hisbollah, Islamiska jihad, Hamas och PFLP borde undantas från USA:s krig mot terrorismen eftersom de är 'frihetskämpar' och inte terrorister."	320
"Israeliska Mossad utförde bombdådet mot World Trade Center för att provocera fram ett arabhat i USA."	321
"Amerikanska universitet borde bojkotta företag som gör affärer med Israel, för att tvinga fram ett slut på den israeliska 'ockupationen' och brott mot de mänskliga rättigheterna."	322
"Israels förespråkare försöker tysta kritikerna genom att stämpla dem som antisemiter."	323

21. Fredsprocessen

"Anwar Sadat ska ha hela äran för fredsavtalet mellan Egypten och Israel."	327
"Det var Egypten som gjorde alla eftergifterna för att uppnå fred."	328
"Om det palestinska problemet fick en lösning, skulle Mellanöstern få fred."	329
"En palestinsk stat utgör ingen fara för Israel."	330
"Israel har inte erkänt palestiniernas anspråk på Jerusalem."	331
"Alla palestinska flyktingar har rätt att återvända till sina hem; det är en förutsättning för en slutuppgörelse."	333
"En fred med Syrien har endast förhindrats av Israels envetna vägran att dra sig tillbaka från Golanhöjderna."	335
"Israels fortsatta ockupation av libanesiskt territorium är det enda hindret för ett fredsavtal."	336

"Efter Osloavtalet har palestinierna undervisat sina barn om Israel och en framtida samexistens med Israels judar."	337
"Israeliska läroböcker är inte bättre än palestiniernas. Judiska barn får inte lära sig tolerans mot araber och muslimer, och de får veta att palestinier inte existerar."	339
"Interimsavtalet omfattade bildandet av en palestinsk polisstyrka, och det är exakt vad den palestinska myndigheten har gjort."	340
"Palestinierna har fullgjort sina åtaganden att arrestera och åtala terrorister."	341
"Palestiniernas användande av våld är berättigat eftersom fredsprocessen inte har hjälpt dem att uppnå sina nationella strävanden."	342
"Israel har ett vattenöverskott, och dess vägran att dela med sig till sina grannar skulle kunna provocera fram nästa krig."	344
"Islamiska motståndsrörelsen (Hamas) är en moderat kraft i territorierna. Den förespråkar harmoni och försoning mellan muslimer och judar."	347
"Israel drog sig tillbaka från hela Sinai för att få fred med Egypten, de drog sig tillbaka till den internationella gränsen mot Libanon och har erbjudit sig att dra sig tillbaka från hela Golanhöjderna i ett fredsavtal med Syrien; därför borde Israel dra sig tillbaka från 100 procent av Västbanken och Gazaremsan för att få fred med palestinierna."	347
"Palestinierna har aldrig erbjudits den egen stat."	348
"Yassir Arafat förkastade Ehud Baraks förslag i Camp David och Vita huset år 2000 eftersom de inte erbjöd palestinierna någon praktiskt möjlig statsbildning. Palestina skulle ha nekats vatten, kontroll över sina heliga platser, och de skulle ha splittrats i skilda områden omgivna av israeler. Israel skulle också ha återtagit kontrollen över Jerusalem och nekat flyktingarna rätten att återvända."	350
"Medlemmarna i Arabförbundet undertecknade en pakt mot terrorismen och motsätter sig varje form av terrorism."	351
"Israel övertog i strid mot gällande lag distriktguvernörens lokaler och palestiniernas kontor i Orient House, och de har återockuperat områden i Jerusalem som överlämnats till palestinierna."	352
"Palestinierna gjorde gemensam sak med resten av världen och fördömde terroristattacker mot USA den 11 september."	354
"Den palestinska myndigheten har beslagtagit illegala vapen och fullgjort sina andra åtaganden enligt Osloavtalet för att begränsa vapeninnehavet till polisstyrkan, som har rätt att bära vapen."	354
"Palestinska terrorister attackerar bara israeler; de angriper aldrig amerikaner."	355
"Israels motstånd mot bildandet av en palestinsk stat är orsaken till den nuvarande konflikten."	356

"Den palestinska myndigheten håller sina löften och förhindrar att illegala vapen smugglas in i områden under deras kontroll."	357
"Hundratals israeliska soldater vägrar tjänstgöra i territorierna. Det bevisar att Israels politik är orättvis."	358
"Man bygger ett stängsel för att skilja Israel från den palestinska myndigheten. Detta löser inga problem och kommer att leda till att det bildas ett palestinskt ghetto med rasistiska förtecken."	359
"Förstörandet av palestinska hem är ett exempel på Israels barbariska förtryckspolitik."	360
"Palestinierna har gett upp sin maximalistiska dröm om att förgöra Israel, och har försonats med tanken på att bilda en stat på en del av Västbanken och Gazaremsan, en stat som ska leva i fred och samexistens med Israel."	361
"Arabförbundets fredsplan från 2002 utgör en dramatisk ny vision där araberna för första gången ger upp sina maximalistiska krav."	361
"Arabiska ledare har fördömt självmordsbombarna och andra terrorhandlingar sedan den 11 september, och gensvarade på president Bushs uppmaning att vidta åtgärder för att bekämpa terrorismen."	364
"Israel gör missvisande jämförelser mellan det palestinska motståndet och attackerna mot USA den 11 september, i hopp om att väcka sympati för sin politik."	366
"Palestiniernas desperation driver dem till terror."	367
"De palestinska attackerna mot civila israeler ingår i en befogad väpnad kamp; de är inte terrorism."	368
"Ariel Sharon har gjort klart att han inte vill ha fred, och det är omöjligt att nå en uppgörelse så länge han är premiärminister."	369
"Israels närvaro på Västbanken är orsaken till terrorismen."	370
"Palestinierna lever under den israeliska militärens förtryck och kontroll."	371
"Yassir Arafat fördömer terrorismen, och moderata palestinska ledare undertecknade ett offentligt uttalande som sade att terroristattacker mot Israel är moraliskt fel."	372
"Saudiarabien är en kraft för fred och återhållsamhet som inte finansierar terror."	373
"Yassir Arafat är det palestinska folkets demokratiskt valde ledare och Israel måste förhandla med honom."	374

22. Bosättningarna

"Israel har ingen rätt att vara på Västbanken. De israeliska bosättningarna är olagliga."	378
"Bosättningarna är ett hinder för fred."	378
"Genèvekonventionen förbjuder byggandet av judiska bosättningar på ockuperad mark."	380

"Israel låter judar bosätta sig i övervägande arabiska städer för att provocera, och har förändrat förhållandena så mycket att territoriella kompromisser inte längre är möjliga."	381
"Israel måste evakuera samtliga judiska bosättningar innan ett slutligt fredsavtal kan uppnås med palestinierna."	382
"I Camp David, under Jimmy Carters tid som president, gick israelerna med på att upphöra med byggandet av bosättningar under fem år. Efter bara några månader hade Israel brutit mot uppgörelsen genom att grunda nya bosättningar på Västbanken."	382
"Alla som försvarar bosättningarna bagatelliserar den oupphöriga ockupationen av det palestinska folket och deras land."	383
"De fredsavtal som Israel undertecknat med palestinierna förbjuder bosättningsverksamhet."	384
"Röda korset har deklarerat att de israeliska bosättningarna är en krigsförbrytelse." . .	384

23. Vapenbalansen

"Hotet från Israel och USA:s tillbakadragande från sitt erbjudande att bygga Assuan-dammen, drev Egypten att försöka få vapen från Sovjetunionen 1955. Detta blev starten för kapprustningen i Mellanöstern."	386
"Arabstaterna har varit tvungna att hålla jämna steg i den Israel-ledda kapprustningen."	386
"Militärt sett är Israel överlägset sina arabiska grannar på varje område, och de kan bibehålla sitt kvalitativa försprång utan hjälp utifrån."	387
"Iraks nederlag i Gulfkriget garanterar att Israel bara kommer att möta Syrien i en framtida konflikt. All annan arabisk inblandning har ingen större betydelse." . .	388
"Försäljningen av amerikanska vapen till Saudiarabien har minskat behovet av att amerikanska trupper försvarar Persiska viken. Dessa vapen utgör inget hot mot Israel."	390
"Israel vägrar skriva under icke-spridningsavtalet för kärnvapen för att dölja sin kärnvapenarsenal, och därför är man ett hot mot sina grannar."	391
"En vapenkontroll i Mellanöstern är omöjlig så länge Israel vägrar ge upp sina kärnvapen."	392

24. Massmediernas roll

"Pressens bevakning av Israel står i proportion till landets betydelse för världshändelserna."	393
--	-----

"Israel får så mycket uppmärksamhet eftersom det är det enda landet i Mellanöstern som påverkar amerikanska intressen."	393
"Västvärldens massmedier bevakar arabvärlden lika mycket som Israel."	394
"Mediernas bevakning av arabvärlden är objektiv."	395
"Journalisterna som bevakar Mellanöstern drivs av ett sökande efter sanningen."	397
"Massmedierna låter Israel komma undan med mer på grund av dess allians med USA."	398
"Israel får positiv mediebevakning eftersom amerikanska judar kontrollerar medierna och har oproportionerligt stort inflytande."	398
"Arabiska företrädare säger samma sak till västjournalister som till sitt eget folk."	399
"Journalisterna är väl insatta i Mellanösterns historia och kan därför sätta in aktuella händelser i sitt rätta sammanhang."	400
"Medierna fångar effektivt den fara som den vanlige israelen utsätts för av palestinierna."	401
"Mediernas bevakning av intifadan var rättvis och balanserad."	401
"Israeler kan inte fömeka sanningen i de bilder som avslöjar deras övergrepp."	403
"Pressen ursäktar inte terrorister."	405
"Den palestinska myndigheten har inga restriktioner mot utländska reportrar."	406
"Al-Jazira är 'arabernas CNN', en objektiv nyhetskälla i arabvärlden."	408

Alfabetiskt index

A

- Abbas, Abul, 138, 356
Abbas, Mahmud, 164
ABC, 130, 402
Abd-Rabbo, Yasser, 247
Abdullah (Kronprins av Saudiarabien), 218, 361, 365, 370
Abdullah (Kung av Jordanien), 24, 30-31, 47, 98, 163, 167, 175, 222, 277, 366, 417
Abu Dhabi Television, 190
Abu Dis, 332
Abu-Halabia, Ahmad, 412, 419
Achille Lauro, 356
Ad Difaa, 163
Afghanistan, 79, 238, 250, 257, 261, 267, 269, 354, 407-408
Afrika, 92, 182, 193, 209, 316, 394
Agora-mynt, 100
Ahmed, Salman Abu, 421
Akaba, 421
Akabaviken, 59, 61, 69, 328
Akawi, Omar, 357
Akkø, 104
Al Hoda, 163
Al-Adrisi, shejk Hian, 252, 412
Al-Ahram, 12, 89, 137, 190, 418
Al-Akhbar, 198, 413
Al-Ansari, Abd Al-Hamid, 319, 408
al-Aqsa-intifadan, 109, 231-232, 250-251, 253-254, 257-258, 270, 346, 354, 395, 397, 401
al-Aqsa-martyrernas brigad, 150, 232, 425
al-Aqsa-moskén, 150, 251-252, 281, 288-290, 333, 404, 412, 421
Al-Ayaam, 420
Al-Barghuti, Marwan, 423
Al-Dawalibi, Marouf, 147, 414
Al-Din, Muhammad Salah, 58, 172
Alfalugi, Amad, 420
Algeriet, 14, 67, 70, 94, 392, 398; Judar i, 193, 196
Al-Hayat Al-Jadidah, 396, 413, 415-416, 420, 422-425
Ali, Rashid, 200
Al-Jalahma, Umayma Ahmad, 414
Al-Jazira TV-station, 222, 408-409, 414, 423-424
Al-Kidwah, Jareer, 421
Allenby, General, 32
Allen-Frost, Tami, 398
Allon, Yigal, 159
Al-Mutawakkil, kalif i Bagdad, 192
Al-Nashashibi, Muhammad, 422
Al-Qaida, 209, 238, 319, 373
Al-Qamhawi, 163
Al-Qaradhawi, shejk Yussef, 424
Al-Qawukji, Fawzi, 30, 157
Al-Quds, dagstidning, 372
Al-Qudsi, Abd Al-Hamid, 415
Al-Rahman, Hassan Abd, 422
Al-Razzaz, Mu'nis, 135
Al-Sabah, Saud Nasir, 176
al-Sharaa, Farouk, 336, 346
Al-Shwey'ir, Muhammad bin S'ad, 414
Al-Sulh, Riad, 19
Al-Thani, Hamad bin-Khalifa, 408

- Al-Thubayt, shejk Abd-al-Bari, 413
Al-Za'anoon, Riyadh, 415
Amnesty International, 95, 368-369,
376-377
An Nahar, 321
Annan, Kofi, 182
antisemitism, 15, 147, 187, 189, 192, 197,
204, 297, 323
Aoun, Michel, 126
AP, nyhetsbyrå, 79, 397, 404, 406, 418
apartheid, 243, 323
APTN, 395
Arabisk bojkott av Israel, 54, 206, 296
Arabiska upplopp, 27, 32-34
Arabiskt oljeembargo, 313
Arabstaterna; fredsavtal med, 19, 54, 82,
84; judar i, 153; och de palestinska flyk-
tingarna, 174-176; och mänskliga rättig-
heter, 216; och sionism, 143
Arad, Ron, 128
Arafat, Suha, 190, 415, 418
Arafat, Yasser, 86, 100, 102, 118, 137,
143, 190, 231, 247, 256, 261-263, 286,
332, 340-341, 343, 350-351, 353-354,
357, 361, 371-372, 374, 400, 403, 406,
415, 418-419, 425, 428-429
ARAMCO, 315
Aref, Abdur Rahman, 67
Ash Sha'ab, 156
Ashkelon, 7, 413, 419
Ashrawi, Hanan, 372
Asi, Mohammed, 322
Asien, 67, 146, 300, 414
Assad, Bashar, 106, 191, 225, 336, 362,
411
Assad, Hafez, 67, 85, 105-106, 126-127,
207, 225, 335-336, 389, 418
Assuan-dammen, 386
Atatürk, Kemal, 31
Athra Kadisha, 197
Atiya, Edward, 162, 184
Australien, 40, 80, 146, 290
Awd, Abu, 424
Avitan, 128
Avraham, Benyamin, 128, 207
Aziz, Tariq, 136-137, 219, 420
Azoulay, Andre, 205
-
- B**
Bagdadpakten, 307
Bagdads radio, 201
Bahai, 14, 210, 223, 231
Baker, Hugh, 95
Baker, James, 136
Balfour-deklarationen, 292-293, 430
Barak, Ehud, 12, 99, 332-333, 336,
349-350, 379
BBC, 167-168, 185, 339, 423
Beersheba, 111, 160
Begin, Menachem, 36, 118, 165, 184, 327,
329, 369, 383
Beilin, Yossi, 332
Beirut, 18, 29, 35, 39, 118-120, 124, 126,
162, 202-203
Beisan, 161
Ben-Ami, Shlomo, 251
Ben-Gurion, David, 29, 52, 62, 64, 157,
168, 243, 277, 297, 334
Bernadotte, 49
Bet Shean, 42
Betlehem, 29, 252, 254, 279, 379, 401
Bevin, Ernest, 28
bin Ladin, Usama, 209, 230, 257, 318-319,
321, 354, 368, 373, 406-408, 421

Biologiska vapen, 140, 388-389
Blandford, John, Jr., 179
Bols, General, 32
Bosnien, 149
Bourguiba, Habib, 208
Bradley, Ed, 408-409
Bradley, Omar, 306
Brunner, Alois, 206
Buber, Martin, 20
Bulgarien, 179
Bunche, Ralph, 57-58
Burj-el, Barajneh, 121
Bush, George, 130, 260, 297, 403
Bush, George W, 113, 218, 263, 284-285,
297, 301, 340, 365

C

Cadogan, Sir Alexander, 158
Camp David, 239; och Arafat, 250, 286,
350-351; och Begin, 369; och ekono-
miskt stöd till Israel, 300; och fredspro-
cessen, 342-343, 379, 382-384, 390; och
Sadat, 369; och Sharon, 369; och terro-
rism, 341
Caradon, Lord, 84
Carter, Jimmy, 54, 281, 307, 327, 382
CBS, 402
Chamberlain, Joseph, 16
Cheney, Richard, 132, 265
Christiano, Ricardo, 396
Churchill, Winston, 19, 24, 33, 277
CIA, 78, 264
CNN, 269, 366, 375-376, 395, 400, 402,
405-406, 408
Conyers, John, 268
Costa Rica, 284
Cypern, 28, 162

D

Dayan, Moshe, 82, 287
Dershowitz, Alan, 238, 391
DFLP, 104, 126, 232
Dhamrah, Muhammad, 424
Dichter, Avi, 359
Dinitz, Simcha, 327
Duran, Shimon ben Zemah, 196
Döda havet, 111, 331

E

Eban, Abba, 7, 45, 59, 83, 86-87, 349
Egypten; fredsavtal med, 19; illegal invand-
ring från, 27; import av vapen från
Sovjet, 58, 386; judar i, 197; krig med
Israel, 49; och mänskliga rättigheter, 229;
och PLO, 137; och sexdagarskriget, 59,
65, 69; Taba-deklarationen, 55; utnöt-
ningskriget, 88; vapenstilleståndsavtal
med, 52, 57; Yom Kippur-kriget, 91
Eichmann, Adolf, 206, 237
Eiland, Gloria, 259
Eisenhower, Dwight, 61-62, 297
Eitan, Rafael "Rafal", 120, 311
El Salvador, 284, 292
El-Bireh, 239
el-Husseini, Haj Amin, 31, 34
El-Kodar, Atnon, 95
Ellul, Jaques, 194
Emerson, Steven, 248, 315, 325, 402
Engel, Eliot, 20-21, 24, 26, 31, 173, 384
Erekat, Saeb, 268, 400
Erell, Shlomo, 79
Eshkol, Levi, 70
Etiopien, 14, 304, 309, 317
EU, 268, 373

Europa, 16, 28, 91-92, 128, 175, 189, 191,
244, 299, 316, 337, 389, 414
Evans, Rowland, 78, 117
Exxon, 315
Ezer, Ibrahim, 211

F

Fahd (kung av Saudiarabien), 219, 333,
365
Faisal (Emir av Irak), 17, 20, 94, 98
Faisal (Kung av Saudiarabien), 94, 189, 314
Faluji, Imad, 250
Fanek, Fahed, 335
Fatah, 102, 118, 136, 231-232, 239, 248,
356, 397, 403, 419, 423, 425
Fedayeen, 31, 58-59, 61-62, 343
Finland, 179, 235, 243
Flatow, Alisa, 356
Fleischer, Ari, 15
Fletcher, Martin, 402-403
FN, 143
Forrestal, James, 292
Frankfurter, Felix, 20
Franklin, Benjamin, 173, 185
Frankrike, 57, 59, 61-62, 70, 98, 123, 151,
196, 206, 208, 297, 386-387
Frankrikes, 61
franska, 196
Freij, Elias, 379
French, Lewis, 12, 30
Förintelsen, 27, 39, 187, 190, 198, 293,
411, 415-416

G

Galileen, 40, 49, 102, 104-105, 116-117,
159, 335
Galileiska sjön (Kinneretsjön), 344

Gallupundersökning, 294
Garroway, Ralph, 176
Gaza, 74, 174-175
Gazit, Shlomo, 359
general, 126
Getsemane, 282
Ghallab, Said, 204
Ghorbanifar, Manucher, 312-313
Ghorra, Edward, 117
Houry, Emile, 170
GIA (beväpnad Islamisk grupp), 196
Gleim, Leopold, 197
Glubb, John Bagot, 48, 157
Golan, 64-66, 73, 85, 91, 94, 96, 99,
102-108, 127, 145, 148, 297, 335-337,
347-348, 352, 362
Goldberg, Arthur, 83-84, 283
Greenbaum, Shoshana Yehudit, 356
Grekland, 241, 292
Gromyko, Andrej, 51
Gross, Netty, 177, 404
Guatemala, 39
Gulfkriget, 79, 109, 130-133, 135, 137,
139-141, 176, 202, 228, 260, 294, 329,
354, 388-390, 394
Gussing, Nils Göran, 74

H

Hababa, Mohammed, 271
Habib, Philip, 119, 163, 208
Hadi, Auni Bey Abdul, 9
Haganah, 48, 52, 157-159, 164, 166
Hakim, Monsignor George, 162
Hamas, 149-150, 232, 248, 257, 267, 271,
320, 341, 347, 354, 356, 370, 373,
376-377, 407, 423, 425, 430
Hamra, Avraham, 207

HaNagid, Joseph, 192
Harkabi, Yehoshofat, 19, 80, 184
Hebreiska universitetet, 284, 356, 372
Hebron, 34, 239-240, 385
Heikal, Mohammed, 89, 418
Herzl, Theodore, 16-17, 244
Herzog, 13, 82, 87, 143
Himmler, Heinrich, 34
Histadrut, 237
Hitler, Adolf, 28, 34-35, 39, 143, 175,
187-189, 198, 204, 413
Hitti, Philip, 9, 154, 330, 374
Hochberg, Sami, 18
Holland, 202
Honduras, 292
Horowitz, David, 45, 417
Hussein, ibn 'Ali, 21
Hussein, kung av Jordanien, 67, 70, 95,
114, 181, 279-280, 307, 344; och PLO,
117
Hussein, Saddam, 131, 133-141, 227, 296,
354, 365, 390
Husseini, Jamal, 47-48, 158, 417

I

Ibu-Aid, Ziad, 419
Idris, Wafa, 193, 271
Indien, 14, 40, 116, 180, 398
Indonesien, 149
Irak, 16, 49, 52, 54, 57, 67, 69-70, 79, 85,
94, 98, 100, 105, 109, 111, 116,
130-141, 161, 175, 181, 193-194,
200-202, 217, 227-228, 260, 295, 299,
302, 306-307, 312, 314, 321, 329-330,
352, 365, 386, 388-392, 394, 426
Iran, 40, 67, 100, 126, 135-136, 198-201,
228, 302, 312-313, 321, 328-330, 352,

357, 365, 388, 391-392, 394, 397, 421,
426
Iran-Contras-affären, 312
Irgun, 35-36, 164-166
Islamiska jihad, 150, 232, 320, 339, 341,
356, 370, 425
Israels försvarsstyrkor, 51, 105, 117-118
Issa, Habib, 163, 416
Italien, 34, 396

J

Jabotinsky, Vladimir, 32, 185
Jaffa, 7, 29, 31-32, 111, 149, 156-157,
162, 271, 413, 419
Jarring, Gunnar, 89-90
Jenin, 29, 138, 240, 248, 268-270
Jennings, Peter, 402
Jeriko, 74, 247, 263
Jerusalem Post, 87, 142, 185, 202, 234,
291, 344, 375-376, 385, 423-425
Jewish Agency, 24, 26, 35, 45, 48, 154,
167, 277, 417
Jibril, Islam, 271
Jihad, 405, 419, 425, 430
Jordanien, 57, 73-75, 174, 181, 211-212,
217-218, 222-223, 239, 241, 277-281,
283-284, 288, 290, 295, 298-300, 302,
307, 319, 334-335, 340, 344, 360, 366,
371, 379-380, 387, 394; och palestini-
erna, 181
Jugoslavien, 35, 40
Jumblatt, Kemal, 127

K

Kabariti, Huder Shahada, 207
Kakhodah-Zadeh, Ruhollah, 200
Kanada, 39, 146, 151, 173, 314, 393

Karia, Ahmed, 263
Karmi, Raed, 403
Kawasmeh, Fahd, 239
Keinan, Chen and Lior, 406
Kellenberger, Jakob, 384
Kemiska vapen, 134-136, 138, 140,
228-229, 308, 311, 388-390, 392, 399
Kennedy, John Fitzgerald, 298
Kenya, 265, 318
Khadaffi, 94, 137, 203, 265
Khalaf, Karim, 239
Khalidi, Hussein, 167
Khamenei, Ali, 328
Kina, 149, 393
Kinneretsjön (Galileiska sjön), 344
Kirkpatrick, Jeane, 151
Kissinger, Henry, 92, 96, 117, 120, 342
Klinghoffer, Leon, 356
Klippmoskén, 275, 281, 287
Knesset, 99-100, 107, 148, 205, 235, 243,
311, 332
Kollek, Teddy, 276, 278-279, 291
Koranen, 192-194, 218-219, 251, 279, 281,
286, 411, 413
Kosimik, Rene, 384
Kristallnatten, 13
Kuba, 15, 292
Kuttab, Daoud, 249
Kuwait, 14, 55, 67, 70, 94, 100, 109, 130,
136-139, 151, 174, 176, 217, 314, 398
Kärmvapen, 132, 135-137, 140-141, 349,
388-389, 391-392, 421, 423

L

Laird, Melvin, 355
Ledeen, Michael, 312
Levins, Hoag, 315

Lewis, Bernard, 12, 30, 191
Libanon, 49, 52, 57, 67, 85, 94, 98-100,
104, 106, 116, 144, 148, 223-224, 226,
296, 337, 354, 360, 362, 387, 394-395
Lippincott, Aubrey, 158
Lorch, Netanel, 80, 102, 115
Los Angeles Times, 133, 142, 405
Lovett, Robert, 51-52

M

MacMahon, 20-21
Mahmud, Abu, 164, 167
Malki, Fawzi Pasha, 278
Manzour, Hiri, 416
Marrih, Wilhelm, 187
Marshallöarna, 145
Martin, Jean Pierre, 15, 20, 184, 368, 398,
402
May, Clifford, 405
Mazen, Abu, 164, 256, 373
McCann, Paul, 181
McFarlane, Robert, 312-313
McGonagle, 77
McNamara, Robert, 79
Medina, 192, 251, 275, 281, 412-413
Meghnagi, Esmeralda, 203
Meinertzhagen, Richard, 31-32
Menard, Robert, 407
Mexiko, 393
Middein, Freih Abu, 219, 422
Mikronesien, 145
Milhem, Muhammad, 239
Mintz, Seth, 78
Mobil (oljeproducent), 315
Mohamad, Mahathir, 365
Moore, George, 355
Morris, Benny, 161-162, 349

Mossad, 311, 321
Mubarak, Hosni, 171, 229-230, 318
Muravchik, Joshua, 119
Murawiec, Laurent, 373
Mustafa, Abu-Ali, 95, 100, 126, 189, 321,
423

N

Nablus, 29, 111, 239-240, 252, 406-407
Nafei, Ibrahim, 137
Nasaret, 160, 421
Nasser, Gamel Abdel, 58-59, 61, 64-65, 67,
69-70, 88, 175, 180, 290, 295, 343, 371,
386, 417
Nassif, Suleiman Bey, 19
NATO, 91, 308
Nazal, 271
nazism, 190, 430
NBC, 119, 375-376, 397, 402, 405
Nederländerna, 39
Negev, 40, 42, 49
Netanyahu, Benjamin, 106, 289, 312, 335
New York Times, 118, 137, 142, 148, 158,
165, 184, 247, 249, 291, 309, 377,
404-405, 416
Newsweek, 321
Nidal, Abu, 136, 271
Nimr, dr. Faris, 19
Nixon, Richard, 355
Nobels fredspris, 327
Noel, Cleo, 355
Nordkorea, 15, 389-390
Norge, 429
North, Oliver, 303, 313
Nusseibeh, Sari, 167, 287, 334, 372
Nya Zeeland, 146

O

olja, 313-315, 393
Oman, 55, 217, 241
OPEC, 313-314
Oren, Michael, 268
Orient House, 352-353
Oslo, 109, 114, 145, 240-241, 246, 254,
256, 288, 300, 322, 337, 342, 349,
353-354, 358, 364, 370-371, 379, 420

P

Pakistan, 102, 180, 329, 398
Panama, 260
Pasha, Azzam, 45, 49, 163, 167
Pasha, Burzi, 193
Pepper, Claude, 293
Peres, Shimon, 205, 311, 313, 332
Peretz, Don, 75, 234
Perfet, Yitzak ben Sheshet, 196
Peru, 39
PFLP, 104, 126, 232, 248, 319-320, 424
PFLP-GC, 104, 126
Pipes, Daniel, 217, 329, 375
Polen, 26, 35, 179
Powell, Colin, 260-261, 266, 268, 357

Q

Qatar, 55, 319, 408, 423-424
Qumiya, 161

R

Rabin, Yitzhak, 77, 85, 99, 205, 298, 313,
324, 331-332, 343, 353, 428-429
Rafsanjani, Ali, 421
Ragab, Ahmad, 413
Ragheb, Ahmed, 198
Rahman, Ahmed Abdel, 67, 406, 422

Rajoub, Jibril, 251, 341
Ramallah, 232, 239, 271, 396-397, 412,
419, 425
Ramle, 159, 184
Reagan, Ronald, 117, 265, 297, 307-308,
312-313, 377, 403
Reuters, 142, 375, 377, 395, 404
Rice, Condoleezza, 320
Rogers, William, 355
Rohan, Michael, 290
Ross, Dennis, 291, 350, 376
Rudman, Warren, 258-259, 273
Rumsfeld, Donald, 381
Rwanda, 149
Ryssland, 13, 16, 199, 357, 393

S

Sa'adat, Ahmad, 424
Sabri, Ikrima, 219, 286, 425
Sadat, Anwar, 89-90, 92, 281, 295, 314,
327, 342-343, 369, 379, 383, 418
Safire, William, 14
Said, Nuri, 19, 161, 185, 204
Salah, Ali Abdallah, 58, 172, 211, 235
Salem, Sallim Alwadia Abu, 420
Samuel, Herbert, 24, 32, 80, 184
Sarid, Yossi, 138
Saudiarabien, 7, 14, 24, 55, 70, 85, 94,
100, 127, 131, 137-139, 147-148, 151,
174, 176, 188-189, 217-221, 289, 295,
298-299, 314-315, 318, 321, 333, 361,
364-365, 370, 373, 375, 387-391, 397,
413-414
Sawaid, Omar, 128
Schoffman, Stuart, 373
Schonfeld, Reese, 395
Schwebel, Stephen, 278, 378
Sexdagarskriget, 10, 64-65, 67, 69, 71, 73,
75-77, 79, 82, 84, 86, 102, 104, 188,
201, 203, 208, 239, 277, 288, 294,
298, 327, 371
Shahian, Abd El Aziz, 420
Shaka, Bassam, 239
Sharett, Moshe, 172, 185
Sharon, Ariel, 33, 120, 190, 235, 250-252,
262, 330, 333, 364, 369-370, 372, 377,
404
Shelby, Richard, 312
Shipler, David, 118
Shuckburgh, Evelyn, 277, 291
Shukeir, Said, 19
Shultz, George, 313, 356
Shuqeiri, Ahmed, 9, 31
Sissalem, Issam, 416
SOCAL, 315
Spanien, 13, 45, 192, 196, 417
Spiegel, Fredelle, 334, 377
Sri Lanka, 116
Starr, Joyce, 347
Stone, Julius, 107
Sudan, 67, 94, 127, 329, 355
Suezkanalen, 57-59, 61-62, 82, 88, 90-92,
296, 327-328, 357, 386
Summers, Lawrence, 323
Sunday Telegraph, 140
Svarta september, 307
Sverige, 39
Sydafrika, 15, 243, 322-323
Sykes, Christopher, 275
Syrien, 9, 20, 27, 31, 33, 48-49, 54, 57,
59, 64-65, 67, 69-70, 85, 91, 93-100,
102, 104-106, 115-116, 121, 123-124,
126-127, 144, 147-149, 158, 162, 172,
174-175, 177, 179, 181, 188-189, 191,

193-194, 206-207, 212, 217, 223-227,
241, 296, 299, 307, 311-312, 321,
329-330, 335-337, 346-348, 352, 360,
362, 388-389, 392, 397, 411, 416, 418

T

Talmud, 16, 147, 414
Tanzania, 265, 318
Tarif, Salah, 235
Tawil, Ibrahim, 239
Tel Aviv, 78, 109, 111, 133, 136, 157, 160,
163-164, 262, 285, 344, 358, 381, 402,
413
Tenenboim, Elhanan, 128
Tenet, George, 264, 355
Texaco, 315
Thant, U, 65, 181
Tiberias, 7, 42, 48, 157-158, 163, 167
Tibet, 149
Tirawi, Tawfik, 219
Titi, Jihad, 405-406
Tjeckoslovakien, 39, 52, 179
Tlas, Mustafa, 95, 100, 126, 189, 321
Transjordanien, 24, 27, 30, 33, 43, 47, 49,
52, 98, 160, 167, 417
Treiki, Ali, 147
Truman, Harry, 28, 52, 292-293, 296, 300,
324, 377
Tulkarm, 240, 403
Tunisien, 55, 193, 208-209, 241, 298, 387
Turkiet, 16, 31, 46, 57, 98, 100, 179, 207,
241, 306, 329, 347
Twain, Mark, 13
Tyskland, 13, 34-35, 187, 319

U

Uganda, 16-17

Ungern, 35, 62
Uris, Leon och Jill, 276, 291
Uruguay, 39
Utley, Garrick, 400

V

Vatikanen, 146, 277
vatten, 29, 69, 240-242, 275, 280, 304,
344, 346-347, 350, 357, 375, 427
Venezuela, 314
Via Dolorosa, 282, 289
Vietnam, 15, 73
von Grunebaum, G.E., 193
von Ribbentrop, Joachim, 34
Västra muren, 33, 150, 251-252, 276,
279-280, 284, 288-289, 350, 400
Västtyskland, 298

W

Waldheim, Kurt, 91
Waqf, 236, 281, 286-288
Warnke, Paul, 298
Washington Post, 78, 123, 130, 142, 191,
230, 234, 325, 372, 375-377, 385, 398,
400, 403
Waters-Taylor, Överste, 32
Weinberger, Caspar, 313
Weir, Benjamin, 313
Weiss, Israel, 128
Weizmann, Chaim, 17-20, 170
Wilson, Woodrow, 295-296

Y

Yadin, Yigael, 52
Yahrawi, Abd-ul-Hamid, 18
Yassin, Ahmed, 163-164, 166-168, 184-185,
341

Yom Kippur-kriget, 90-91, 93-97, 301, 317
Young, H.E.W., 195

Z

Zaire, 149
Zeman, Milos, 365
Zimeray, Francois, 337

Ö

Ökenstorm, operation, 73, 105, 130
Österrike, 13